POLIROM

Carlos Ruiz Zafón este autorul bestsellerului internațional *Umbra vântului*.
„O lectură splendidă!" – Stephen King

Carlos Ruiz Zafón
Jocul îngerului

BIBLIOTECA POLIROM

Actul I
ORAȘUL BLESTEMAȚILOR

1

Un scriitor nu uită niciodată momentul când, pentru prima oară, primeşte câțiva bănuți sau un elogiu în schimbul unei poveşti. Nu uită niciodată momentul când, pentru prima oară, simte în sânge dulcea otravă a vanității şi crede că, dacă izbuteşte să facă astfel încât nimeni să nu-i descopere lipsa de talent, visul literaturii va fi în măsură să-i aducă un acoperiş deasupra capului, o masă caldă la sfârşitul zilei şi lucrul la care râvneşte cel mai abitir: un nume tipărit pe o biată bucată de hârtie, care cu siguranță va trăi mai mult decât el. Un scriitor e condamnat să-şi amintească acest moment, fiindcă în clipa aceea e deja pierdut, iar sufletul său are deja un preț.

Pentru mine, această primă oară a sosit într-o îndepărtată zi din luna decembrie a anului 1917. Pe atunci aveam şaptesprezece ani şi lucram la ziarul *La Voz de la Industria*[1], care decăzuse şi acum lâncezea într-un edificiu mohorât ce odinioară adăpostise o fabrică de acid sulfuric şi ale cărui ziduri încă mai picurau aburul acela corosiv ce rodea mobilierul, hainele, sufletul, ba chiar şi tălpile pantofilor. Sediul ziarului se ridica îndărătul pădurii de îngeri şi de cruci din cimitirul din Pueblo Nuevo, iar din depărtare silueta lui se confunda cu aceea a necropolelor decupate pe fundalul unui orizont străpuns de sute de hornuri şi fabrici ce țeseau deasupra Barcelonei un crepuscul perpetuu de stacojiu şi negru.

În noaptea când cursul vieții mele avea să se schimbe, directorul adjunct al ziarului, don Basilio Moragas, a binevoit să mă convoace, cu puțin timp înainte de închiderea ediției, în cămăruța întunecată pironită în fundul redacției, care funcționa ca birou şi ca fumoar de trabucuri. Don Basilio era un bărbat cu o înfățişare feroce şi cu mustăți stufoase, care nu umbla cu prostii şi subscria la teoria potrivit căreia o întrebuințare abundentă a adverbelor şi adjectivarea excesivă erau o chestie tipică pervertiților şi celor cu lipsă de vitamine. Dacă descoperea că un redactor avea înclinații pentru proza înflorită, îl trimitea trei săptămâni să compună anunțuri mortuare. Dacă, după această purificare, individul recidiva, don Basilio îl trecea pe viață la secțiunea de amenajări şi decorațiuni interioare. Cu toții ne temeam de dânsul, iar el ştia acest lucru.

- Don Basilio, m-ați chemat? am îngăimat eu timid. Directorul adjunct mă privi cu coada ochiului. Am pătruns în biroul care mirosea a transpirație şi a tutun, în această ordine. Don Basilio mi-a ignorat prezența şi a continuat să recitească unul din articolele pe care le avea pe birou, cu creionul roşu în mână. Vreme de două minute, directorul adjunct a mitraliat textul cu corecturi, când nu cu amputări, mormăind şi izbucnind necontrolat, ca şi când n-aş fi fost acolo. Neştiind ce să fac, am băgat de seamă că exista un scaun rezemat de perete şi am dat să mă aşez.

- Cine ți-a zis să iei loc? murmură don Basilio fără să-şi ridice privirea de pe text.

M-am ridicat cât am putut de repede şi mi-am ținut respirația. Directorul adjunct suspină, dădu drumul creionului roşu să cadă şi se aplecă în fotoliul său pentru a mă examina ca şi când aş fi fost o cantitate neglijabilă.

- Mi s-a spus că dumneata scrii, Martin.

Am înghițit în sec, iar când am deschis gura, a ieşit un firicel de glas caraghios.

- Un pic... păi, nu ştiu... vreau să spun că, păi, da, scriu...

- Nădăjduiesc că o faci mai bine decât vorbeşti. Şi ce scrii dumneata, dacă-mi dai voie să te întreb?

- Povestiri polițiste. Vreau să spun...

- Am prins ideea.

Privirea pe care mi-a adresat-o don Basilio a fost de nedescris. Dacă i-aş fi zis că mă ocupam cu confecţionarea ieslelor de Crăciun din băligar proaspăt, i-aş fi smuls un entuziasm de trei ori mai mare. Suspină din nou şi ridică din umeri.

- Vidal spune că nu eşti chiar rău. Că te remarci. Sigur că, la concurenţa de pe aceste meleaguri, nici nu-i nevoie să te agiţi prea tare. Dar, dacă spune Vidal...

Pedro Vidal era condeiul vedetă al ziarului *La Voz de la Industria.* Scria un articol pe săptămână despre evenimente şocante care constituia singura parte ce merita citită din tot ziarul şi era autorul unei duzini de romane de aventuri, despre gangsterii din Raval aflaţi în relaţii amoroase cu doamne din înalta societate, romane ce îşi câştigaseră o popularitate modestă. Purtând întotdeauna costume impecabile de mătase şi pantofi italieni strălucitori, Vidal avea trăsăturile şi mutra unui june prim de matineu, cu părul său blond întotdeauna bine pieptănat, cu mustaţa lui dreaptă, subţire şi îngustă şi cu zâmbetul facil şi generos al cuiva care se simte bine în pielea lui şi în lume. Se trăgea dintr-o dinastie de indieni care făcuseră avere în America, prin comerţul cu zahăr, şi care, la întoarcere, îşi înfipseseră dinţii în suculenta felie a electrificării oraşului. Taică-său, patriarhul familiei, era unul dintre acţionarii majoritari ai ziarului, iar don Pedro folosea redacţia ca pe un teren de joacă, unde să-şi omoare plictiseala de a nu fi fost nevoit să muncească nici măcar o zi, în toată viaţa lui. Mai puţin conta că ziarul pierdea bani la fel cum noile automobile ce începeau să alerge pe străzile Barcelonei pierdeau ulei. Cu o sumedenie de titluri nobiliare, dinastia Vidal se îndeletnicea acum cu colecţionarea, în centrul oraşului, de bănci şi terenuri de construcţii de dimensiunile unor mici principate.

Pedro Vidal a fost primul căruia i-am arătat schiţele pe care le scriam pe vremea când eram abia un puşti şi munca mea consta în căratul de cafele şi ţigări prin redacţie. Întotdeauna a avut timp pentru mine, să-mi citească scrierile şi să-mi dea sfaturi bune. Cu timpul, am devenit ajutorul lui şi mi-a dat voie să-i bat la maşină textele. El a fost cel care mi-a spus că, dacă voiam să pariez cu viaţa mea la ruleta rusească a literaturii, era dispus să mă ajute şi să-mi călăuzească primii paşi. Ţinându-şi cuvântul, mă arunca acum în ghearele lui don Basilio, cerberul ziarului.

- Vidal e un sentimental care încă mai crede în legendele alea profund antispaniole cum sunt meritocraţia sau acordarea de şanse celor care le merită, şi nu piloşilor de serviciu. Bogătan cum e, îşi poate permite să colinde prin lume ca un poet. Dacă aş avea a suta parte din banii care lui îi prisosesc, m-aş fi apucat şi eu de scris sonete, iar păsărelele ar veni să-mi mănânce din palmă, fermecate de bunătatea mea şi de şarmul meu deosebit.

- Domnul Vidal e un om de seamă, am protestat eu.

- E mai mult decât atât. E un sfânt - fiindcă, în ciuda aspectului de muritor de foame pe care îl ai dumneata, de săptămâni întregi mă tot ameţeşte cât de talentat şi de muncitor este mezinul redacţiei. El ştie că, în adâncul sufletului meu, sunt un om blajin şi, în plus, m-a asigurat că, dacă îţi ofer dumitale această şansă, are să-mi dăruiască o cutie de trabucuri. Iar dacă o spune Vidal, pentru mine e ca şi când Moise însuşi ar coborî de pe munte cu tablele legii în mână şi cu adevărul suprem revelat. Aşa încât, ca să închei, fiindcă e Crăciunul, şi pentru ca prietenul dumitale să tacă odată naibii, îţi ofer să debutezi ca un erou: în condiţii vitrege.

- Vă mulţumesc din suflet, don Basilio. Vă asigur că n-o să vă pară rău că...

- Nu te ambala, puiule. Ia să vedem, ce părere ai dumneata despre folosirea cu dărnicie şi fără discernământ a adverbelor şi adjectivelor?

- Că e o ruşine şi ar trebui prevăzută în codul penal, am răspuns eu cu convingerea convertitului

militant.

Don Basilio încuviință satisfăcut.

- Eşti pe calea cea bună, Martin. Ai prioritățile clare. În meseria asta supraviețuiesc cei care au priorități, nu principii. Asta-i ideea. Ia loc şi bagă bine la cap, fiindcă n-am să-ți repet de două ori.

Ideea era următoarea. Din motive pe care don Basilio a considerat oportun să nu le aprofundeze, ultima pagină a ediției de duminică, rezervată în mod tradițional unei povestiri literare sau de călătorie, căzuse în ultima clipă. Conținutul prevăzut era o narațiune, de vână patriotică şi lirism înflăcărat, pe tema isprăvilor de vitejie ale cavalerilor medievali din Compania Catalană a Orientului în care aceştia, în acorduri baladeşti, salvau creştinătatea şi tot ce era decent sub soare, începând cu Țara Sfântă şi sfârşind cu delta râului Llobregat. Din păcate, textul nu sosise la vreme sau, bănuiam eu, don Basilio nu prea avea chef să-l publice. Acest fapt ne lăsa, cu şase ore înainte de închiderea ediției, fără nici un alt candidat pentru înlocuirea povestirii, cu excepția unui anunț de publicitate pentru nişte corsete făcute din oase de balenă care promiteau şolduri de vis şi imunitate la macaroanele umplute. Dinaintea acestei dileme, consiliul director hotărâse că trebuia să facă față situației şi să găsească talente literare latente peste tot prin redacție, cu scopul de a umple lacuna şi de a ieşi pe patru coloane cu un text de interes umanistic, spre deconectarea fidelului nostru public familist. Lista de talente dovedite la care se putea recurge era alcătuită din zece nume, dintre care, fireşte, nici unul nu era al meu.

- Prietene Martin, împrejurările au conspirat astfel încât nici unul din vitejii pe care-i avem pe statul de plată nu e prezent în carne şi oase, ori localizabil într-un interval de timp satisfăcător. În fața dezastrului iminent, am hotărât să-ți acord dumitale ocazia.

- Contați pe mine.

- Contez pe cinci file scrise la două rânduri în următoarele şase ceasuri, domnule Edgar Allan Poe. Adu-mi o poveste, nu un discurs. Dacă o să am chef de predici, mă duc la slujba de la miezul nopții. Adu-mi o poveste pe care n-am mai citit-o până acum, iar dacă am mai citit-o, adu-mi-o aşa de bine scrisă şi povestită, încât să nu-mi dau seama.

Mă pregăteam să ies în zbor când don Basilio se ridică, înconjură biroul şi îmi aşeză pe umăr o ditamai mâna, de mărimea şi greutatea unei nicovale. Abia atunci, când l-am văzut de aproape, mi-am dat seama că ochii îi surâdeau.

- Dacă povestea e acceptabilă, o să-ți plătesc zece pesetas.

Iar dacă e mai mult decât acceptabilă şi le place cititorilor noştri, o să te mai public.

- Vreo indicație anume, don Basilio? am întrebat eu.

- Da, să nu mă dezamăgeşti.

Următoarele şase ceasuri le-am petrecut în transă. M-am instalat la masa din mijlocul redacției, care îi era rezervată lui Vidal, pentru zilele când i se năzărea să vină să-şi petreacă aici o bucată de vreme. Sala era pustie şi cufundată într-o ceață țesută din fumul a zece mii de trabucuri. Am închis ochii o clipă şi mi-am imaginat o mantie de nori negri revărsându-se peste oraş pe timp de ploaie, un om care umbla căutând întunericul, cu sânge pe mâini şi un secret în privire. Nu ştiam cine este şi nici de ce fugea, însă în următoarele şase ceasuri avea să devină cel mai bun prieten al meu. Am strecurat o foaie în tambur şi, fără să mai zăbovesc, m-am apucat să storc tot ce țineam în mine. M-am luptat cu fiecare cuvânt, cu fiecare frază, cu fiecare construcție, cu fiecare imagine şi cu fiecare literă ca şi când ar fi fost ultimele pe care aveam să le mai scriu. Am scris şi rescris fiecare rând ca şi când viața mea ar fi depins de asta, şi atunci am rescris-o din nou. Drept singură companie, am avut parte de ecoul clapelor bătute necontenit, pierzându-se în sala adâncită în întuneric, şi marele ceas de perete epuizând minutele care mai rămâneau

până în zori.

Cu puțin înainte de ora şase dimineața, am smuls ultima foaie din maşina de scris şi am suspinat înfrânt, cu senzația că aveam un viespar în loc de creier. Am auzit paşii înceți şi greoi ai lui don Basilio, care se apropia fără grabă. Am luat paginile şi i le-am întins, nemaiîndrăznind să-i înfrunt privirea. Don Basilio a luat loc la masa alăturată şi a aprins lampa. Ochii săi au parcurs textul în sus şi în jos, fără să trădeze nici o expresie. Apoi şi-a lăsat pentru o clipă trabucul pe marginea mesei şi, uitându-se la mine, a citit cu voce tare primul rând:

- *”Noaptea se lasă peste oraş, iar străzile miros a praf, ca adierea unui blestem".*

Don Basilio m-a privit cu coada ochiului, iar eu m-am apărat printr-un zâmbet care nu lăsa nici un dinte la nevedere. Fără să mai spună vreun cuvânt, s-a ridicat şi a plecat cu povestirea mea în mână. L-am văzut cum se îndepărtează până în biroul său şi cum închide uşa în urma lui. Am rămas acolo împietrit, neştiind dacă s-o iau la fugă sau să-mi aştept condamnarea la moarte. Zece minute mai târziu, care mi s-au părut zece ani, uşa biroului directorului adjunct se deschise şi glasul tunător al lui don Basilio se făcu auzit în toată redacția:

- Martin. Binevoieşte şi vino.

M-am târât cât de încet am putut, încovoindu-mă cu câțiva centimetri la fiecare pas, până când n-am mai avut încotro şi a trebuit să-mi arăt fața şi să-mi ridic privirea. Cu temutul său creion roşu în mână, don Basilio mă privea cu răceală. Am vrut să înghit salivă, dar gura îmi era uscată. Don Basilio luă hârtiile şi mi le înapoie. Le-am luat şi m-am răsucit pe călcâie spre uşă cât de iute am putut, spunându-mi că întotdeauna se va găsi un loc pentru un lustragiu în plus în holul hotelului Colon.

- Du chestia asta în atelier şi să fie trasă în planşă, zise glasul din spatele meu.

M-am întors, crezând că eram obiectul unei glume pline de cruzime. Don Basilio deschise sertarul biroului, numără zece pesetas şi le aşeză pe masă.

- Ăştia sunt ai dumitale. Iți sugerez să-ți cumperi cu ei un alt costum, fiindcă de patru ani te tot văd cu ăsta, şi încă îți este cu vreo șase numere mai mare. Dacă vrei, du-te la domnul Pantaleoni, la croitoria lui de pe strada Escudellers, şi spune-i că vii din partea mea. O să se poarte bine cu tine.

- Mulțumesc din suflet, don Basilio. Aşa voi face.

- Şi apucă-te să-mi pregăteşti încă o povestire ca asta.

Acum îți las o săptămână. Dar să nu te culci pe-o ureche. Şi poate în următoarea vor fi mai puțini morți, fiindcă cititorul de azi preferă finalul dulceag, în care triumfă măreția spiritului uman şi alte asemenea prostii.

- Da, don Basilio.

Directorul adjunct încuviință şi îmi întinse mâna. I-am strâns-o.

- Bună treabă, Martin. Luni vreau să te văd la masa care era a lui Junceda, şi care acum ea dumitale. Te pun la fapt divers.

- N-o să vă dezamăgesc, don Basilio.

- Nu, n-o să mă dezamăgeşti. O să mă laşi baltă, mai devreme sau mai târziu. Şi bine vei face, fiindcă dumneata nu eşti ziarist, şi nici nu vei fi vreodată. Dar nici autor de romane polițiste nu eşti, deşi aşa crezi. Rămâi pe aici o bucată de vreme şi o să te învățăm vreo câteva lucruri care niciodată nu-s de prisos.

În acel moment, cu garda jos, m-a năpădit un asemenea sentiment de recunoştință, încât am simțit dorința de a-l îmbrățișa pe omul acela masiv. Cu masca feroce trasă din nou, la locul ei, don Basilio mă

ţintui cu o privire oțelită şi îmi arătă uşa.

- Fără scene ieftine, rogu-te. Închide-o când ieşi. Pe dinafară. Şi Crăciun fericit.

- Crăciun fericit.

În lunea următoare, când am ajuns la redacție pregătit să ocup pentru prima oară propria mea masă de scris, am găsit un plic din hârtie de ambalaj, cu o fundă şi cu numele meu caligrafiat aşa cum mă obişnuisem eu însumi s-o fac de atâția ani de zile. L-am deschis. Înăuntru am găsit ultima pagină a ediției de duminică, cu povestea mea încadrată şi o notă care spunea:

,,Acesta e doar începutul. În zece ani, eu voi fi ucenicul şi tu maestrul. Prietenul şi colegul tău, Pedro Vidal".

2

Debutul meu literar trecuse cu succes botezul focului, iar don Basilio, ținându-şi cuvântul dat, mi-a oferit şansa de a publica încă două povestiri de aceeaşi factură. În curând, direcțiunea a hotărât ca fulguranta mea carieră să aibă o periodicitate săptămânală, cu condiția să-mi desfăşor în continuare îndatoririle din redacție Ia acelaşi preț. Îmbătat de vanitate şi epuizare, îmi petreceam zilele recompunând textele colegilor mei şi redactând din zbor cronici de ştiri minore şi orori nenumărate, pentru a-mi putea mai apoi consacra nopțile scrierii, singur în sala redacției, a unui roman în foileton, bizantin şi melodramatic, pe care îl cloceam în minte de o bună bucată de vreme şi care, sub titlul *Misterele Barcelonei,* metisa fără nici o pudoare de la Dumas la Stoker, trecând prin Sue şi Feval. Dormeam vreo trei ceasuri pe zi şi arătam de parcă le petrecusem într-un coşciug. Vidal, care nu cunoscuse niciodată această foame care n-are nimic de-a face cu stomacul şi care te mănâncă pe dinăuntru, era de părere că îmi ardeam creierul şi că, în ritmul în care mergeam, urma să-mi celebrez propria înmormântare înainte să împlinesc douăzeci de ani. Don Basilio, pe care hărnicia mea nu-l scandaliza, avea alte rezerve. Îmi publica fiecare capitol fără nici o tragere de inimă, deranjat de ceea ce considera a fi un excedent de morbiditate şi o irosire nefericită a talentului meu în slujba unor subiecte şi intrigi de un gust îndoielnic.

Curând, *Misterele Barcelonei* au scos la lumină o mică vedetă a ficțiunii de foileton, o eroină pe care o imaginasem aşa cum numai la şaisprezece ani îți poți imagina o *femme fatale.* Chloe Pennanyer era prințesa întunecată a tuturor vampelor. Prea inteligentă şi încă şi mai sucită, Chloe Permanyer purta mereu cele mai incendiare noutăți în materie de corsaje fine şi oficia ca amantă şi mână stângă a enigmaticului Baltasar Morel, creier al lumii interlope ce trăia într-o locuință subterană populată cu automate şi relicve macabre, a cărei intrare secretă se afla în tunelurile îngropate sub catacombele din Cartierul Gotic. Metoda preferată de Chloe pentru a-şi elimina victimele era să le seducă printr-un dans hipnotic în care îşi scotea podoabele, pentru ca mai apoi să le sărute cu un ruj otrăvit care le paraliza toți muşchii corpului şi le ucidea prin asfixiere, în tăcere, în timp ce ea le privea în ochi, pentru care, în prealabil, lua un antidot dizolvat în Dom Perignon din rezervele pentru cunoscători. Chloe şi Baltasar îşi aveau propriul lor cod de onoare: nu lichidau decât pleava şi curățau lumea de mardeiaşi, de nemernici, de fățarnici, de fanatici, de vicleni dogmatici şi de orice fel de cretini care făceau din această lume un loc mai mizerabil decât puteau suporta ceilalți, în numele unor drapele, al unor zei, al unor limbi, al unor popoare sau al oricărui alt gunoi îndărătul căruia îşi ascundeau lăcomia şi meschinăria. Pentru mine erau nişte eroi heterodocşi, ca toți eroii autentici. Pentru don Basilio, ale cărui gusturi literare se opriseră la epoca de aur a poeziei spaniole, toată această poveste era o sminteală de dimensiuni colosale - însă ținând seama că narațiunile mele erau bine primite, îmi tolera extravaganțele şi le atribuia unui exces de înfierbântare juvenilă.

- Dumneata ai mai multă iscusință decât bun-gust, Martin. Boala de care suferi are un nume, *grand guignol,* care este pentru dramaturgie cam ceea ce este sifilisul pentru părțile ruşinoase. Poate că e plăcut când îl obții, însă din acel moment o iei cu totul la vale. Ar trebui să-i citești pe clasici, ori cel puțin pe don Benito Perez Galdos[2], pentru a-ți înălța aspirațiile literare.

- Dar cititorilor le plac povestirile, argumentam eu.

- Meritul nu-i al dumitale. E al concurenței, care e atât de proastă şi de pedantă, încât e în stare să aducă un măgar în stare catatonică după mai puțin de un paragraf. Poate că te vei maturiza odată naibii şi vei cădea din copacul fructului oprit.

Eu încuviințam simulând remuşcarea, însă în sinea mea mă bucuram de acele cuvinte interzise, *grand* guignol , şi îmi spuneam că orice cauză, oricât de frivolă, avea nevoie de un campion care să-i apere onoarea.

Începeam să mă simt cel mai norocos dintre muritori când am descoperit că pe câțiva colegi de la ziar îi incomoda faptul că mezinul şi mascota oficială a redacției începuse să facă primii paşi în lumea literelor, în timp ce propriile lor aspirații şi ambiții literare lâncezeau de ani de zile într-un cenuşiu limb al mizeriilor. Faptul că cititorii lecturau cu aviditate şi că apreciau acele povestiri modeste mai mult decât orice alt conținut publicat în ziarul nostru în ultimii douăzeci de ani nu făcea altceva decât să înrăutățească lucrurile. În doar câteva săptămâni, am văzut cum mândria rănită a celor pe care până nu demult îi considerasem singura mea familie îi preschimba într-un tribunal ostil ce începea să nu mă mai salute, să nu-mi mai adreseze o vorbă şi se complăcea în a-şi cizela talentul pizmaş dedicându-mi expresii de ironie şi dispreț, pe la spate. Norocul meu de neînțeles se datora ajutorului lui Pedro Vidal, ignoranței şi prostiei abonaților noştri şi paradigmei naționale întinse şi bine nutrite care stipula fără rezerve că dobândirea unei anumite cote de succes, în orice mediu profesional, era dovada irefutabilă a incapacității şi a lipsei de merite.

Ținând seama de acea neaşteptată şi mârşavă întorsătură a evenimentelor, Vidal căuta să mă îmbărbăteze, însă eu începeam să bănuiesc că zilele în redacție îmi erau numărate.

- Invidia e religia mediocrilor. Îi întăreşte, răspunde neliniştilor care îi rod pe dinăuntru şi, în cele din urmă, le nimiceşte sufletul şi le îngăduie să-şi justifice meschinăria şi lăcomia până când ajung să creadă că sunt nişte virtuți şi că porțile cerului li se vor deschide doar nefericiților ca ei, care trec prin viață fără să lase altă urmă în afară de încercările lor dosnice de a-i înjosi pe ceilalți şi de a-i exclude, iar dacă se poate de a-i distruge, pe cei care, prin simplul fapt că există şi că sunt cine sunt, le pun lor în evidență sărăcia de spirit, de minte şi de valoare. Fericit cel la care latră cretinii, căci sufletul său niciodată nu le va aparține.

- Amin, convenea don Basilio. Dacă nu v-ați fi născut bogat, trebuia să fiți preot. Sau revoluționar. Cu asemenea predici, îl faci să se prosterneze în pocăință chiar şi pe un episcop.

- Da, râdeți dumneavoastră, protestam eu. Dar cel pe care nu-l pot ei suporta nici de-o culoare eu sunt.

În ciuda evantaiului de duşmănii şi suspiciuni pe care strădaniile mele mi-l plăsmuiau, trista realitate era că, în pofida ifoselor mele de autor popular, salariul nu-mi ajungea decât ca să-mi duc traiul la limită, să cumpăr mai multe cărți decât aveam timp să citesc şi să închiriez o cămăruță într-o pensiune îngropată pe o străduță de lângă strada Princesa, condusă de o galițiană evlavioasă ce răspundea la numele de dona Carmen. Dona Carmen pretindea discreție şi schimba aşternuturile o dată pe lună, motiv pentru care îşi sfătuia locatarii să se abțină de a ceda ispitelor onanismului ori de a intra în pat cu hainele murdare. Nu era nevoie să îngrădească prezența femeilor în odăi, întrucât în toată Barcelona nu exista nici măcar o femeie care ar fi acceptat să intre în gaura aceea, nici dacă ai fi amenințat-o cu moartea. Acolo am învățat că, în viață, aproape totul se uită, începând cu mirosurile, şi că dacă aspiram la ceva pe lume era să nu mor într-un asemenea loc. În ceasurile de deprimare, cele mai multe, îmi spuneam că, dacă ceva are să mă scoată de acolo înainte să mă îmbolnăvesc de tuberculoză, acel ceva era literatura, iar dacă pe cineva îl mânca în suflet sau prin părțile ruşinoase, din partea mea n-avea decât să se scarpine cu o cărămidă.

În fiecare duminică, în orele când se ținea slujba, iar dona Carmen pleca la întâlnirea ei săptămânală cu Cel de Sus, chiriaşii profitau pentru a se reuni în camera celui mai în vârstă dintre noi toți, un nefericit pe nume Heliodoro, care în tinerețe visa să ajungă matador, dar care până la urmă rămăsese să comenteze coridele şi să spele closetele din aripa expusă la soare a arenei din Plaza Monumental.

- Arta luptei cu tauri a murit, proclama el. Acum totul e un comerț al crescătorilor lacomi şi al

toreadorilor fără suflet. Publicul nu ştie să facă deosebirea între arta luptei cu tauri pentru masele ignorante şi o prestaţie artistică pe care doar cunoscătorii o pot aprecia.

- Vai, dacă vi s-ar fi oferit dumneavoastră ocazia, don Heliodoro, alta ar fi fost acum situaţia.

- Chestia e că în ţara asta n-au câştig de cauză decât incapabilii.

- Asta aşa e.

După predica săptămânală a lui don Heliodoro urma petrecerea. Îngrămădiţi ca nişte cârnaţi lângă ferestruica încăperii, locatarii puteau să vadă şi să audă prin luminator gâfâielile unei vecine din clădirea alăturată, Marujita, poreclită Ardeiaşul din pricina vorbelor ei usturătoare şi a generoasei sale anatomii în formă de ardei gras. Marujita îşi câştiga bănuţii frecând stabilimente de categorie inferioară, dar zilele de duminică şi sărbătorile ce se cuvin respectate le dedica unui seminarist care sosea incognito în oraş cu trenul de la Manresa şi se angaja cu energie şi poftă în cunoaşterea păcatului. Tovarăşii mei de locuinţă tocmai stăteau lipiţi de fereastră pentru a prinde o privelişte fugară a bucilor titanice ale Marujitei în una din acele mişcări de du-te-vino care le întindeau pe geamul ferestruicii ca pe un aluat de colaci de Paşti, când se auzi soneria pensiunii. Cum nimeni nu se încumeta să meargă să deschidă, riscând astfel să piardă un loc cu vedere bună la spectacol, m-am lăsat păgubaş de dorinţa de a mă alătura grămezii şi m-am îndreptat spre uşă. Când am deschis, m-am pomenit cu o privelişte insolită şi improbabilă într-un cadru atât de mizerabil. Don Pedro Vidal, într-o vervă de zile mari şi în costumul său de mătase italiană, zâmbea pe palier.

- S-a făcut lumină, zise el intrând fără să mai aştepte să fie poftit.

Vidal se opri să contemple sala care ţinea loc de sufragerie şi de agora în acea cocioabă, şi suspină dezgustat.

- Poate că-i mai bine să mergem în odaia mea, am sugerat eu.

L-am condus până în cameră la mine. Strigătele şi ovaţiile colocatarilor mei în cinstea Marujitei şi a acrobaţiilor ei venerice perforau pereţii de veselie.

- Ce loc vesel, comentă Vidal.

- Fiţi bun şi poftiţi în apartamentul prezidenţial, don Pedro, l-am invitat eu.

Am intrat şi am închis uşa. După o privire cât se poate de sumară aruncată prin cameră, a luat loc pe singurul scaun existent şi m-a privit posac. Nu-mi venea prea greu să-mi imaginez impresia pe care i-o produsese modestul meu cămin.

- Cum vi se pare?

- Încântător. Mai că m-aş muta şi eu aici.

Pedro Vidal locuia în Vila Helius, un căsoi modernist monumental cu trei etaje şi un turn, situat pe povârnişul ce urcă prin cartierul Pedralbes, la intersecţia străzilor Abadesa Olzet şi Panama. Casa fusese un dar pe care tatăl său i-l făcuse cu zece ani în urmă, cu speranţa că îi va veni mintea la cap şi-şi va întemeia o familie, o ispravă în care Vidal era deja cu câţiva lustri în întârziere. Viaţa îl binecuvântase pe don Pedro Vidal cu multe talente, printre acestea numărându-se şi decepţionarea şi jignirea tatălui său prin fiecare gest şi prin fiecare pas pe care îl făcea. Faptul de a-l vedea fraternizând cu nedoriţi ca mine nu ameliora situaţia. Îmi amintesc cum odată, când l-am vizitat pe mentorul meu ca să-i duc nişte hârtii de la ziar, am dat peste patriarhul clanului Vidal într-una din sălile de la Vila Helius. Când m-a zărit, tatăl lui don Pedro mi-a poruncit să-i aduc un pahar de limonadă şi o cârpă curată ca să-i curăţ o pată de pe rever.

- Cred că mă confundaţi, domnule. Nu sunt servitor ...

Mi-a adresat un surâs care lămurea ordinea lucrurilor în lume fără să mai fie nevoie de cuvinte.

- Cel care te confunzi eşti tu, băiete. Eşti servitor, fie că ştii sau nu ştii. Cum te cheamă?

- David Martin, domnule. Patriarhul îmi degustă numele.

- Ascultă-mi sfatul, David Martin. Pleacă din casa asta şi întoarce-te la locul tău. Te vei scuti de multe probleme şi mă vei scuti şi pe mine.

Nu i-am mărturisit-o niciodată lui don Pedro, însă imediat am dat fuga la bucătărie după limonadă şi cârpă şi mi-am petrecut un sfert de ceas curăţând haina marelui bărbat. Umbra clanului era alungită şi, oricât de mult îi plăcea lui don Pedro să afişeze o nonşalanţă de boem, întreaga sa viaţă era o prelungire a reţelei familiale. Vila Helius era situată în mod convenabil, la cinci minute de marea reşedinţă părintească ce domina tronsonul superior al bulevardului Pearson, un amalgam de balustrade, scări şi mansarde care, asemenea unei catedrale, contempla din depărtare întreaga Barcelonă aşa cum un copil îşi contemplă jucăriile împrăştiate. În fiecare zi, o expediţie alcătuită din doi servitori şi o bucătăreasă din casa mare, aşa cum era numit domiciliul părintesc în anturajul familiei Vidal, făcea drumul până la Vila Helius pentru a curăţa, lustrui, călca, găti şi matlasa existenţa înstăritului meu protector într-un aşternut de comoditate şi de perpetuă uitare a stingheritoarelor sâcâieli ale vieţii cotidiene. Don Pedro se deplasa prin oraş într-un sclipitor Hispano-Suiza condus de şoferul familiei, Manuel Sagnier, şi probabil că niciodată în viaţa lui nu urcase într-un tramvai. Ca unui copil bun de palat şi viţă veche, lui Vidal îi scăpa farmecul acela lugubru şi gălbejit al pensiunilor ieftine din Barcelona acelei epoci.

- Cu toată sinceritatea, don Pedro.

- Locul ăsta parcă-i o temniţă, proclamă el în cele din urmă. Nu ştiu cum poţi locui aici.

- La salariul pe care-l am, foarte greu.

- Dacă e nevoie, îţi plătesc eu cât îţi mai trebuie ca să locuieşti într-un loc unde să nu miroase a sulf sau a pişat.

- Nici prin gând să nu vă treacă.

Vidal suspină.

- A murit din mândrie, în asfixia cea mai deplină. Iată, un epitaf gratis.

Câteva clipe, Vidal se foi încoace şi încolo prin încăpere fără să sufle o vorbă, oprindu-se să-mi inspecteze minusculul dulap, să se uite pe fereastră cu o mutră îngreţoşată, să pipăie vopseaua verzuie ce acoperea pereţii şi să lovească uşor cu degetul arătător în becul gol ce atârna de tavan, ca şi când ar fi vrut să verifice calitatea infimă a tuturor acestor lucruri.

- Ce vânt vă aduce pe aici, don Pedro? E prea mult aer curat prin Pedralbes?

- Nu vin de acasă. Vin de la ziar.

- Aşa. Şi?

- Eram curios să văd pe unde locuieşti şi, în plus, ţi-am adus ceva.

Scoase din haină un plic din pergament alb şi mi-l întinse.

- A sosit azi la redacţie, pe numele tău.

Am luat plicul şi l-am examinat. Era închis cu un sigiliu de ceară pe care se desluşea silueta unei figuri înaripate. Un înger. În afară de asta, singurul lucru ce putea fi văzut era numele meu, scris îngrijit cu o caligrafie stacojie de un aspect elegant.

- Cine l-a trimis? am întrebat intrigat. Vidal ridică din umeri.

- Vreun admirator. Sau vreo admiratoare. Nu ştiu. Des chide-1.

Am deschis plicul cu precauție şi am scos din el o foaie împăturită pe care, cu aceeaşi caligrafie, se puteau citi rândurile de mai jos:

Scumpul meu prieten,

Îmi permit să-ți scriu ca să-ți transmit admirația mea şi să te felicit pentru succesul de care s-a bucurat Misterele Barcelonei în această perioadă în paginile ziarului La Voz de la Industria. Ca un cititor şi iubitor al literaturii bune, îmi face o mare plăcere să întâlnesc o nouă voce debordând de talent, atât de tânără şi de promițătoare. Îngăduie-mi, aşadar, ca dovadă a recunoştinței pe care ți-o port pentru ceasurile plăcute pe care mi le-a oferit lectura povestirilor dumitale, să te invit la o mică surpriză care sper că îți va face plăcere, în această noapte la ora 12, la localul "El Ensueno" din Raval. Te voi aştepta.

Cu drag, A.C.

Vidal, care citise peste umărul meu, îşi arcui sprâncenele, intrigat.

- Interesant, murmură el.

- Interesant în ce sens? am întrebat eu. Ce fel de loc este "El Ensueno"?

Vidal îşi scoase o țigară din portțigaretul său de platină.

- Dona Carmen nu permite să se fumeze în pensiune, l-am avertizat eu.

- De ce? Fumul tulbură mirosul de cloacă?

Vidal îşi aprinse țigara şi o savură cu o plăcere de două ori mai mare, aşa cum te bucuri de tot ce-i interzis.

- Ai cunoscut vreo femeie, David?

- Sigur că da. O grămadă.

- Vreau să spun în sensul biblic.

- La biserică?

- Nu, în pat.

- Aha.

- Ei bine?

Adevărul este că n-aveam de povestit mare lucru care să fi putut impresiona pe cineva ca Vidal. Aventurile şi poveştile mele de iubire din adolescență se caracterizaseră, până atunci, prin modestie şi o remarcabilă lipsă de originalitate. Nimic din scurtul meu catalog de ciupituri, giugiuleli şi sărutări furate pe sub portaluri şi prin sălile de cinematograf, în semiîntuneric, nu putea aspira să merite considerația maestrului consacrat în artele şi ştiințele jocurilor de alcov din Cetatea Conților.

- Ce legătură are una cu alta? am protestat eu.

Vidal adoptă un aer profesoral şi începu să emită unul din discursurile lui.

- Pe vremea adolescenței mele, normal era ca, cel puțin pentru feciorii de familie bună, aşa cum sunt eu, să fim inițiați în treburile astea de mâna unei profesioniste. Când eram şi eu de vârsta ta, tatăl meu, care era şi încă mai este un obişnuit al celor mai fine stabilimente din oraş, m-a dus într-un loc numit "El Ensueno", care se afla la câțiva metri de palatul acela macabru pe care iubitul nostru conte Guell s-a încăpățânat să-i fie construit de Gaudi în apropiere de Rambla. Să nu-mi zici că n-ai auzit niciodată de el.

- De conte sau de lupanar?

- Foarte amuzant. "El Ensueno" obişnuia să fie un stabiliment elegant pentru o clientelă selectă, aleasă pe sprânceană. La drept vorbind, credeam că s-a închis de ani de zile, dar acum presupun că, probabil, nu

e cazul. Spre deosebire de literatură, unele afaceri sunt mereu înfloritoare.

- Înţeleg. Asta a fost ideea dumneavoastră? Un fel de glumă?

Vidal tăgădui.

- Atunci, a unora din cretinii de la redacţie?

- Disting o anumită ostilitate în cuvintele tale, însă mă îndoiesc că cineva care lucrează în presă ca simplu soldat şi-ar putea permite onorariile unui local precum "El Ensueno", dacă e vorba de cel pe care mi-l amintesc eu.

Am pufnit.

- E totuna, fiindcă n-am de gând să mă duc. Vidal îşi arcui sprâncenele.

- Să nu-mi spui acum că nu eşti un sceptic ca mine şi că vrei să ajungi în patul nupţial nepătat la trup şi suflet, că eşti un suflet pur care doreşte să aştepte acea clipă magică când dragostea adevărată te poartă să descoperi extazul trupului şi al sufletului într-un unison binecuvântat de Sfântul Duh, pentru a popula astfel lumea de copilaşi care vor avea numele tău şi ochii mamei lor, acea femeie sfântă, model de virtute şi pudoare, alături de care vei intra de mână pe porţile cerului, sub privirea binevoitoare şi aprobatoare a Pruncului Isus.

- Nu asta voiam să spun.

- Mă bucur, fiindcă e posibil, şi subliniez, posibil, ca acea clipă să nu sosească niciodată, să nu te îndrăgosteşti, să nu vrei şi nici să nu poţi să-ţi dăruieşti viaţa nimănui şi ca, aşa cum mi s-a întâmplat mie, să împlineşti într-o bună zi patruzeci şi cinci de am şi să-ţi dai seama că nu mai eşti tânăr şi că pentru tine nu există un cor de amoraşi cu lire, nici un covor de trandafiri albi aşternut spre altar, iar singura răzbunare care-ţi mai rămâne este să-i furi vieţii plăcerea acestei cărni tari şi arzătoare, care se evaporă mai iute decât bunele intenţii, şi care e lucrul cel mai asemănător cu cerul pe care-l vei întâlni în această lume mizerabilă unde totul putrezeşte, începând cu frumuseţea şi sfârşind cu amintirea.

Am lăsat să se scurgă o pauză de gravitate, pe post de ovaţie silenţioasă. Vidal era un mare amator de operă şi sfârşise prin a-şi însuşi tempoul şi declamaţia marilor arii. Nu lipsea niciodată de la întâlnirea cu Puccini în Teatre del Liceu, din loja familiei. Era unul dintre puţinii, fără a-i socoti pe nefericiţii îngrămădiţi la galerie, care se duceau acolo ca să asculte muzica - muzica pe care o iubea atât de mult şi care tindea atât de mult să-i influenţeze discursurile pe tema divinului şi a omenescului cu care uneori, ca în acea zi, îmi desfăta urechile.

- Ce ai de zis? întrebă Vidal sfidător.

- Ultimul paragraf îmi sună cunoscut.

Prins cu mâţa-n sac, suspină şi încuviinţă.

- E din *Crimă în Rotonda Teatrului Liceu,* recunoscu Vidal. Scena finală, în care Miranda LaFleur îl împuşcă pe nelegiuitul marchiz care îi frânsese inima, trădând-o într-o noapte de pasiune petrecută, în apartamentul nupţial al hotelului Colon, în braţele spioanei ţarului, Svetlana Ivanova.

- Mi se părea mie. Nu puteaţi alege mai bine. E capodopera dumneavoastră de frunte, don Pedro.

Vidal îmi zâmbi la acest elogiu şi cumpăni dacă să-şi mai aprindă o ţigară.

- Ceea ce nu înseamnă că în toate acestea nu există ceva adevărat, sfârşi el.

Vidal se aşeză pe pervaz, nu înainte să aştearnă o batistă, pentru a nu-şi păta pantalonii de bun-gust. Am văzut că maşina lui Hispano-Suiza era parcată jos, la colţul străzii Princesa. Şoferul, Manuel, tocmai freca cromajele cu o cârpă, ca şi când ar fi fost vorba de o sculptură de-a lui Rodin. Manuel îmi amintise întotdeauna de tata, bărbaţi din aceeaşi generaţie care trăiseră prea multe zile de nenorocire şi care îşi

purtau memoria întipărită pe chip. Ii auzisem pe unii servitori de la Vila Helius spunând că Manuel Sagnier petrecuse multă vreme în închisoare şi că, după ce-a ieşit, a suferit ani de lipsuri, întrucât nimeni nu-i mai oferea de lucru, decât ca stivuitor, descărcând saci şi lăzi pe chei, o slujbă pentru care nu mai avea nici vârsta, nici sănătatea necesare. Se zvonea că, la un moment dat, Manuel, punându-şi în pericol propria viață, îl salvase pe Vidal când acesta fusese cât pe ce să piară călcat de un tramvai. Drept mulțumire, Pedro Vidal, când a aflat cât de dificilă era situația bietului om, s-a hotărât să-i ofere un serviciu şi posibilitatea de a se muta, împreună cu soția şi cu fiica lui, în micul apartament aflat deasupra garajelor de la Vila Helius. L-a asigurat că micuța Cristina va studia cu aceiași tutori care veneau în fiecare zi la casa părintească de pe, bulevardul Pearson,. ca să le predea vlăstarelor dinastiei Vidal, şi că soția lui îşi va putea practica meseria de croitoreasă pentru familie. El avea de gând să cumpere unul dintre primele automobile ce urmau să fie puse în vânzare la Barcelona şi, dacă Manuel se învoia să se instruiască în arta transportului motorizat şi să lase în urmă căruța şi trăsurica, Vidal urma să aibă nevoie de un şofer, fiindcă pe vremea aceea domnişorii de familie bună nu puneau mâna pe maşinile cu combustie şi nici pe maşinăriile cu scurgeri gazoase. De bună seamă, Manuel a acceptat. Ca urmare a acestei răscumpărări din mizerie, versiunea oficială asigura că Manuel Sagnier şi familia lui aveau un devotament orb față de Vidal, eternul apărător al celor nevoiaşi. Nu ştiam dacă să dau crezare acestei poveşti ca atare sau s-o atribui lungului şir de legende țesute pe seama firii de aristocrat bonom pe care o cultiva Vidal, căruia uneori parcă nu-i mai lipsea decât să i se înfățişeze unei păstorițe orfane învăluit într-un nimb de lumină.

- Ai făcut mutra aceea de hoțoman pe care-o faci atunci când nutreşti gânduri răutăcioase, observă Vidal. Ce pui la cale?

- Nimic. Mă gândeam cât de bun la suflet sunteți dumneavoastră, don Pedro.

- La vârsta şi la poziția ta, cu cinismul nu ajungi departe.

- Aşa se explică totul.

- Hai, salută-l pe bunul Manuel, care mereu întreabă de tine.

M-am arătat la fereastră şi, când m-a zărit, şoferul, care întotdeauna mă trata ca pe un domnişor de familie bună şi nu ca pe mocofanul care eram, m-a salutat de la distanță. I-am răspuns la salut. Pe locul din dreapta şoferului şedea fiica lui, Cristina, o creatură cu tenul palid şi cu buze parcă pictate cu pensula, mai mare decât mine cu doi ani şi care mă ținea cu răsuflarea tăiată de când o văzusem pentru prima oară când Vidal mă invitase să vizitez Vila Helius.

- Nu te mai uita atât la ea că se face țăndări, murmură Vidal din spatele meu.

M-am întors şi am dat peste acea expresie machiavelică pe care Vidal o rezerva chestiunilor legate de inimă şi de alte organe nobile.

- Nu ştiu despre ce vorbiți.

- Adevărat grăit-ai, replică Vidal. Atunci, ce-ai să faci cu treaba din seara asta?

Am recitit nota şi am şovăit.

- Dumneavoastră frecventați tipul ăsta de localuri, don Pedro?

- Eu n-am plătit pentru o femeie de când aveam cincisprezece ani - tehnic vorbind, a plătit taică-meu, răspunse Vidal fără nici o urmă de lăudăroşenie. Dar calul de dar...

- Nu ştiu, don Pedro...

- Ba sigur că ştii.

În drum spre uşă, Vidal mă bătu uşor pe umăr.

- Mai ai şapte ceasuri până la miezul nopţii, zise el. O spun în caz că vrei să tragi un pui de somn şi să prinzi puteri.

M-am uitat pe fereastră şi am văzut cum se îndepărtează spre maşină. Manuel îi deschise uşa şi Vidal îşi dădu drumul leneş pe bancheta din spate. Am auzit motorul maşinii Hispano-Suiza desfăşurându-şi simfonia de pistoane. În clipa aceea, fiica şoferului, Cristina, îşi ridică privirea şi se uită spre fereastra mea. I-am zâmbit, dar mi-am dat seama că nu-şi aminteşte cine sunt. În clipa următoare îşi mută privirea şi marele automobil al lui Vidal se îndepărtă pe drumul de întoarcere către lumea sa.

3

În acele zile, strada Nou de la Rambla întindea un culoar de felinare şi firme luminoase prin bezna din Raval. Cabarete, saloane de dans şi localuri greu catalogabile îşi dădeau coate pe ambele trotuare cu case specializate în boli venerice, cauciucuri şi spălături, ce rămâneau deschise până în zori, în timp ce oameni de toate categoriile, de la domnişori cu oarece dare de mână până la membri ai echipajelor unor vapoare ancorate în port, se amestecau cu tot soiul de personaje extravagante ce trăiau aşteptând lăsarea întunericului. De ambele părți ale străzii se deschideau străduțe înguste şi îngropate în ceață care adăposteau un şir de case de toleranță de speță tot mai joasă.

"El Ensueno" ocupa etajul superior al unei clădiri care găzduia la parter o sală de *music-hall* unde se anunța pe afişe mari prestația unei dansatoare îmbrăcate într-o togă subțire şi ,diafană care nu făcea un secret din farmecele sale în timp ce ținea în brațe un şarpe negru, a cărui limbă bifurcată parcă o săruta pe buze.

”Eva Montenegro şi tangoul morții - proclama afişul cu litere de-o şchioapă. Regina nopții în şase seri exclusive şi irepetabile. Cu participarea extraordinară a lui Mesmero, cititorul gândurilor, care vă va dezvălui cele mai intime secrete ale dumneavoastră."

Lângă intrarea localului exista o uşă îngustă îndărătul căreia urca o scară lungă, cu pereții vopsiți în roşu. Am urcat treptele şi m-am pironit în fața unei uşi mari de stejar lucrat, al cărei ciocănel avea forma unei nimfe forjate în bronz, cu un trifoi modest deasupra pubisului. Am bătut de două ori şi am aşteptat, ferindu-mă de reflexia mea din oglinda mare şi fumurie ce acoperea o bună parte din perete. Tocmai mă gândeam s-o întind de acolo cât mai iute când uşa s-a deschis şi o doamnă între două vârste, cu părul complet alb şi înnodat grijuliu într-un coc, mi-a zâmbit senin.

- Dumneavoastră trebuie să fiți domnul David Martin. Nimeni nu mă mai numise domn în toată viața mea, iar această formalitate m-a luat prin surprindere.

- Eu sunt.

- Vă rog să binevoiți să intrați şi să veniți cu mine.

Am urmat-o printr-un scurt culoar care ducea spre o largă sală circulară cu pereții îmbrăcați în catifea roşie şi cu lămpi ce aruncau o lumină slabă. Tavanul alcătuia o cupolă de cristal smălțuit de care atârna un candelabru tot de cristal, sub care o masă de mahon susținea un enorm gramofon din care se prelingea o arie de operă.

- Vă pot oferi ceva de băut, domnule?

- Dacă aveți un pahar cu apă, v-aş fi recunoscător.

Doamna cu părul alb zâmbi fără să clipească, imperturbabilă în ținuta ei amabilă şi relaxată.

- Poate că domnului i-ar conveni mai degrabă o cupă de şampanie sau un lichior. Ori poate un vin superior de Jerez.

Cerul gurii mele nu depăşea subtilitățile unui număr de recolte de apă de la robinet, aşa încât am ridicat din umeri.

- Alegeți dumneavoastră.

Doamna încuviință fără să-şi piardă zâmbetul şi îmi arătă către unul din somptuoasele fotolii presărate prin sală.

- Dacă doriți să luați loc, Chloe va fi imediat cu dumneavoastră.

Am crezut că mă înec.

- Chloe?

Străină de perplexitatea mea, doamna cu părul alb a dispărut pe o uşă ce se întrezărea îndărătul unei perdele cu mărgele negre şi m-a lăsat singur cu emoţiile mele şi cu dorinţele mele aprinse şi inavuabile. M-am învârtit prin sală ca să risipesc tremuriciul care punea stăpânire pe mine. Cu excepţia muzicii voalate şi a bătăilor inimii mele resimţite în tâmple, locul acela era un mormânt. Din sală porneau şase coridoare, flancate de intrânduri acoperite de draperii albastre ce duceau până la şase uşi albe, cu două canaturi, care erau închise. Mi-am dat drumul într-unul din fotolii, una din acele piese concepute să legene şezuturile prinţilor şi ale generalisimilor cu o anumită slăbiciune pentru loviturile de stat. În scurt timp, femeia cu părul alb s-a întors cu o cupă de şampanie pe o tavă din argint. Am acceptat-o şi am văzut-o cum dispare din nou pe aceeaşi uşă. Am băut cupa dintr-o sorbire şi mi-am slăbit gulerul de la cămaşă. Începeam să bănuiesc că, poate, toate astea nu erau decât o glumă pusă la cale de Vidal pe socoteala mea. În clipa aceea, am observat o figură care înainta spre mine pe unul din coridoare. Părea o copilă, şi chiar asta era. Păşea cu capul plecat, aşa încât nu-i puteam vedea ochii. M-am ridicat.

Copila se înclină într-o genuflexiune de reverenţă şi îmi făcu semn s-o urmez. Abia atunci mi-am dat seama că una din mâinile ei era falsă, ca a unui manechin. Copila m-a condus până la capătul culoarului şi, cu o cheie pe care o purta atârnată la gât, a deschis uşa şi mi-a făcut loc să intru. Încăperea era practic cufundată în beznă. Am înaintat câţiva paşi, încercând să-mi forţez vederea. Atunci am auzit uşa închizându-se în spatele meu, iar când m-am întors, copila se făcuse nevăzută. Am auzit mecanismul încuietorii rotindu-se şi am ştiut că fusese închis. Timp de aproape un minut am rămas acolo, nemişcat. Încetul cu încetul, ochii mi s-au acomodat cu semiîntunericul, iar conturul încăperii s-a materializat în jurul meu. Camera era tapetată în negru, de la duşumea la tavan. Într-o parte se ghiceau o serie de maşinării ciudate, cum nu mai văzusem niciodată, şi n-am fost capabil să stabilesc dacă mi se păreau sinistre sau ispititoare, Un încăpător divan circular zăcea sub o tăblie de pat care mi s-a părut o mare pânză de păianjen de care atârnau două sfeşnice, în care două lumânări negre ardeau şi emanau acel pa:r:_fum de ceară care persistă prin capele şi pe la priveghiuri. Într-o parte a divanului era un paravan cu un desen sinuos. Am simţit un fior. Locul acela era identic cu dormitorul pe care îl creasem eu în ficţiune pentru inefabila mea vampă Chloe, în aventurile ei din *Misterele Barcelonei.* În toate astea, ceva nu era lucru curat. Tocmai mă pregăteam să încerc să forţez uşa, când am băgat de seamă că nu eram singur. M-am oprit, încremenit. O siluetă se profila îndărătul paravanului. Doi ochi strălucitori mă priveau şi am putut zări cum nişte degete albe şi ascuţite, terminate cu nişte unghii lungi, vopsite în negru, se iveau printre orificiile paravanului. Am înghiţit în sec.

- Chloe? am murmurat.

Ea era. *Chloe a mea.* Inegalabila *femme fatale* din povestirile mele, coborâtă parcă de pe scena operei, acum în carne şi lenjerie. Avea tenul mai palid decât văzusem vreodată, iar părul negru şi strălucitor era tăiat într-un unghi drept care îi încadra chipul. Buzele îi erau vopsite cu ceea ce părea a fi sânge proaspăt şi nimburi negre de umbră îi înconjurau ochii verzi. Mişcările ei erau parcă ale unei feline, ca şi când trupul acela încins într-un corset lucitor, aidoma unor solzi, ar fi fost din apă şi se deprinsese să-şi râdă de legea gravitaţiei. Gâtul ei zvelt şi interminabil era înconjurat de o bandă din catifea stacojie de care atârna un crucifix răsturnat. Am contemplat-o cum se apropie încet, incapabil nici măcar să respir, cu ochii ţintuiţi asupra acelor picioare desenate cu un contur imposibil, sub ciorapii de mătase ce probabil costau mai mult decât câştigam eu într-un an de zile, în nişte pantofi cu vârf de pumnal care se înnodau la glezne cu benzi de mătase. În toată viaţa mea nu mai văzusem vreodată ceva atât de frumos, şi nici ceva de care să-mi fi fost atât de frică.

M-am lăsat purtat de acea creatură până la divan, unde am căzut, literalmente, în fund. Lumina

lumânărilor îi mângâia linia trupului. Am rămas cu chipul şi cu buzele în dreptul pântecelui ei gol şi, fără să-mi dau seama ce fac, am sărutat-o sub buric şi i-am mângâiat pielea cu obrazul. În acele momente uitasem deja cine sunt şi de unde vin. S-a aruncat în faţa mea şi mi-a luat mâna dreaptă. Cu moliciune, aidoma unei pisici, mi-a lins degetele de la mână unul câte unul şi apoi m-a privit fix şi a început să-mi scoată hainele. Când am vrut s-o ajut, a zâmbit şi mi-a îndepărtat mâinile.

- Şşssst.

Când a terminat, s-a aplecat spre mine şi mi-a lins buzele.

- Acum tu. Dezbracă-mă. Încet. Foarte încet.

Am. ştiut atunci că supravieţuisem copilăriei mele bolnăvicioase şi lamentabile numai ca să trăiesc acele secunde. Am dezbrăcat-o încet, dezvelindu-i pielea până când pe trupul ei a mai rămas doar banda de catifea din jurul gâtului şi ciorapii aceia negri din a căror amintire mulţi nefericiţi ca mine ar fi putut trăi o sută de ani.

- Mângâie-mă, îmi susură ea la ureche. Joacă-te cu mine. I-am mângâiat şi i-am sărutat fiecare centimetru de piele ca şi când aş fi vrut să-l memorez pentru totdeauna. Chloe nu se grăbea şi răspundea la atingerea mâinilor şi a buzelor mele cu gemete uşoare care mă călăuzeau. Apoi m-a făcut să mă întind pe divan şi mi-a acoperit trupul cu trupul ei, până când am simţit cum îmi arde fiecare por. Mi-am pus mâinile pe spatele ei şi am parcurs linia aceea miraculoasă care îi marca şira spinării. Privirea ei impenetrabilă mă observa de la doar câţiva centimetri de chipul meu. Am simţit că trebuie să-i spun ceva.

- Mă numesc...

- Şşşşşt.

Înainte să apuc să mai spun vreo prostie, Chloe şi-a aşternut buzele peste buzele mele şi, timp de un ceas, m-a făcut să dispar din această lume. Conştientă de neîndemânarea mea, dar făcându-mă să cred că n-o observă, Chloe îmi anticipa fiecare mişcare şi îmi călăuzea mâinile peste trupul ei, fără grabă şi fără pudoare. În ochii ei nu exista nici lehamite, nici absenţă. Se lăsa în voia mea, savurată, cu o răbdare infinită şi cu o tandreţe care m-a făcut să uit pe unde ajunsesem până acolo. În noaptea aceea, pentru scurtul interval al unui ceas, am învăţat fiecare linie a pielii sale aşa cum alţii învaţă rugăciunile sau sentinţele de pedeapsă. Mai târziu, când abia mai puteam răsufla, Chloe m-a lăsat să-mi sprijin capul pe pieptul ei şi m-a mângâiat pe păr într-o tăcere îndelungată, până când i-am adormit în braţe, cu mâna între coapsele ei.

Când m-am trezit, camera era tot în semiîntuneric, iar Chloe plecase. Pielea ei nu mai era sub mâinile mele. În locul ei, o carte de vizită tipărită pe acelaşi pergament alb ca şi plicul în care îmi sosise invitaţia şi pe care, sub emblema cu îngerul, se putea citi:

ANDREAS CORELLI
Editeur
Editions de la Lumiere
Boulevard St-Germain, 69. Paris

Pe verso era o adnotare scrisă de mână.

Dragă David, viaţa e făcută din mari speranţe. Când vei fi pregătit să ţi le preschimbi pe ale dumitale în realitate, ia legătura cu mine. Eu te voi aştepta. Prietenul şi cititorul dumitale, A.C.

Mi-am strâns hainele de pe jos şi m-am îmbrăcat. Uşa camerei nu mai era închisă. Am parcurs coridorul până în salon, unde gramofonul tăcuse. Nu exista nici urmă de copilă, nici de femeia cu părul alb care mă primise. Tăcerea era absolută. Pe măsură ce mă îndreptam spre ieşire, am avut impresia că luminile se risipeau în spatele meu, iar coridoarele şi camerele se întunecau încetişor. Am ieşit pe palier

şi am coborât treptele întorcându-mă spre această lume, fără nici un chef. Când am ieşit în stradă, am apucat-o spre Rambla, lăsând în urmă zarva şi forfota umană din localurile nocturne. O ceață subțire şi călduță urca dinspre port, iar scânteierea geamurilor de la hotelul Oriente era şi ea încețoşată de un galben murdar şi prăfos, în care trecătorii se destrămau ca nişte dâre de abur. Am luat-o din loc în timp ce parfumul lui Chloe începea să se destrame din mintea mea, şi m-am întrebat dacă buzele Cristinei Sagnier, fata şoferului lui Vidal, vor fi având acelaşi gust.

4

Nu ştii ce-i setea până când nu bei pentru prima oară. La trei zile după vizita mea la "El Ensueno", amintirea pielii lui Chloe îmi ardea până şi mintea. Fără să spun nimănui nimic - cu atât mai puţin lui Vidal -, m-am hotărât să-mi adun puţinele economii de care mai dispuneam şi să mă duc acolo în acea noapte, cu speranţa că vor fi suficiente ca să cumpăr fie şi numai o clipă petrecută în braţele ei. Trecuse de miezul nopţii când am ajuns la scara cu pereţi roşii care urca până la "El Ensueno". Lumina de pe scară era stinsă şi am urcat încetişor, lăsând în urmă fremătătoarea citadelă de cabarete, baruri, *music-halls* şi localuri greu de definit cu care anii celui de-al doilea război mondial din Europa lăsaseră semănată strada Nou de la Rambla. Lumina tremurătoare care se strecura dinspre portal contura treptele în faţa paşilor mei. Când am ajuns la palier, m-am oprit să caut cu mâinile ciocanul de bătut în uşă. Degetele mele au atins greoiul obiect din metal, iar când l-am ridicat, uşa a cedat câţiva centimetri şi am înţeles că era deschisă. Am împins-o uşor. O tăcere absolută mi-a mângâiat chipul. În faţa mea se deschidea un semiîntuneric albăstrui. Am înaintat câţiva paşi, nedumerit. Ecoul luminilor din stradă pâlpâia în văzduh, dezvăluind privelişti fugare ale pereţilor goi şi duşumeaua crăpată din lemn. Am ajuns la sala pe care mi-o aminteam împodobită cu catifele şi mobilier opulent. Era pustie. Stratul de praf ce acoperea duşumeaua strălucea precum nisipul la scânteierea firmelor luminoase din stradă. Am înaintat lăsându-mi urmele paşilor întipărite în praf. Nici urmă de gramofon, de fotolii sau de tablouri. Tavanul era spart şi se întrezăreau grinzile din lemn înnegrit. Vopseaua de pe pereţi atârna în fâşii ca o piele de şarpe. M-am îndreptat spre coridorul care ducea spre camera unde o întâlnisem pe Chloe, Am traversat tunelul acela întunecat până când am ajuns la uşa cu două canaturi, care acum nu mai era albă. Nu mai exista clanţă, doar un orificiu în lemnul uşii, ca şi când mânerul ar fi fost smuls cu violenţă. Am deschis uşa şi am intrat.

Dormitorul lui Chloe era o celulă cufundată în beznă.

Pereţii erau carbonizaţi şi cea mai mare parte din tavan se prăbuşise. Puteam vedea pânza de nori negri ce străbăteau cerul şi luna care proiecta un nimb argintiu peste scheletul metalic a ceea ce fusese divanul. Atunci am auzit podeaua scârţâind în spatele meu şi m-am întors rapid, înţelegând că nu eram singur în acel loc. O siluetă întunecată şi ascuţită, de bărbat, se contura în dreptul intrării dinspre coridor. Nu îi puteam citi chipul, dar eram sigur că mă observă. A rămas acolo, nemişcat ca un păianjen, timp de câteva secunde, cât mi-a luat până să reacţionez şi să fac un pas spre el. Într-o clipită, silueta s-a retras în întuneric şi, când am ajuns în salon, nu mai era nimeni. Un şuvoi de lumină de la o firmă suspendată de partea cealaltă a străzii a inundat sala pentru o secundă, dezvăluind o grămăjoară de dărâmături îngrămădite lângă perete. M-am apropiat şi am îngenuncheat în faţa rămăşiţelor roase de flăcări, de unde ceva ieşea la iveală. Nişte degete. Am îndepărtat cenuşa care le acoperea şi, treptat, s-a configurat conturul unei mâini. Am apucat-o şi, când am tras de ea, am văzut că era retezată în dreptul încheieturii. Am recunoscut-o de îndată şi am priceput că mâna acelei copile, despre care crezusem că era din lemn, de fapt era de porţelan. I-am dat drumul peste grămada de rămăşiţe şi am plecat.

M-am întrebat dacă nu cumva mi-l închipuisem pe străinul acela, fiindcă nu exista nici o urmă a paşilor săi prin praf.

Am coborât din nou în stradă şi m-am oprit în dreptul clădirii, scrutând de pe trotuar ferestrele primului etaj, complet zăpăcit. Oamenii treceau pe lângă mine râzând, neluându-mi în seamă prezenţa. Am încercat să găsesc silueta acelui străin prin forfota de lume. Ştiam că e acolo, probabil la doar câţiva metri, observându-mă. Imediat am trecut strada şi am intrat într-o cafenea înghesuită, înţesată de oameni. Am izbutit să-mi găsesc un loc la tejghea şi i-am făcut semn ospătarului.

- Ce doriți?

Aveam gura uscată şi nisipoasă. - O bere, am improvizat eu.

În timp ce ospătarul îmi turna băutura, m-am aplecat în față.

- Auziți, ştiți cumva dacă localul de vizavi, "El Ensueno", s-a închis?

Ospătarul lăsă paharul pe tejghea şi se uită la mine ca la un tâmpit.

- S-a închis acum cincisprezece ani, zise el.

- Sunteți sigur?

- Bineînțeles. După incendiu nu s-a mai deschis. Altceva?

Am făcut semn că nu.

- Vă costă patru centime.

Am plătit consumația şi am plecat de acolo fără să mă ating de pahar.

A doua zi am ajuns la redacția ziarului înainte de program şi m-am dus țintă la arhivele de la subsol. Cu ajutorul lui Matias, responsabilul, şi călăuzindu-mă după ce-mi spusese ospătarul, am început să consult primele pagini ale ziarului *La Voz de la Industria* din urmă cu cincisprezece ani. Mi-a luat vreo patruzeci de minute până când am găsit povestea, de fapt o scurtă notiță. Incendiul avusese loc în zorii zilei de Corpus Dei din anul 1903. Şase persoane au pierit surprinse de flăcări: un client, patru din fetele angajate şi o fetiță care lucra acolo. Poliția şi pompierii indicaseră drept cauză a tragediei o lampă cu gaz defectă, cu toate că patronatul unei parohii din apropiere invoca răsplata divină şi intervenția Sfântului Duh ca factori determinanți.

Întorcându-mă la pensiune, m-am întins în patul din camera mea şi am încercat zadarnic să ațipesc. Am scos din buzunar cartea de vizită a acelui străin binefăcător pe care o găsisem în mână când m-am trezit pe divanul lui Chloe şi am recitit în semiîntuneric cuvintele scrise pe verso: *mari speranțe.*

5

În lumea mea, speranțele, mari şi mici, rareori se preschimbau în realitate. Până cu câteva luni în urmă, singura mea dorință arzătoare din fiecare noapte când mă duceam la culcare era să pot aduna într-o bună zi suficient curaj ca să intru în vorbă cu fata şoferului mentorului meu, Cristina, şi să treacă ceasurile ce mă despărțeau de zori ca să revin în redacția ziarului. Acum, inclusiv acel refugiu începea să-mi scape printre degete. Poate că, dacă într-una din strădaniile mele eşuam răsunător, aş fi izbutit să-mi redobândesc afecțiunea colegilor mei, îmi spuneam. Poate că dacă scriam ceva atât de mediocru şi de abject încât nici un cititor să nu fie capabil să treacă de primul paragraf, păcatele tinereții mele aveau să-mi fie iertate. Poate că nu era un preț prea mare ca să mă pot simți din nou acasă. Poate.

Ajunsesem la ziarul *La Voz de la Industria* cu mulți ani în urmă, de mână cu tatăl meu, un bărbat chinuit şi lipsit de noroc care, când s-a întors din războiul din Filipine, s-a pomenit într-un oraş care prefera să nu-l recunoască şi cu o soție care deja îl uitase şi care, la doi ani după întoarcerea lui, s-a hotărât să-l părăsească. Când a făcut aceasta, l-a lăsat cu sufletul sfâşiat şi cu un fiu pe care nu şi-l dorise niciodată şi cu care nu ştia ce să facă. Tatăl meu, care abia ştia să-şi scrie şi să-şi citească propriul nume, n-avea nici un căpătâi. Tot ce învățase în război era cum să omoare alți oameni asemenea lui înainte ca aceştia să-l omoare pe el, întotdeauna în numele unor cauze mărețe şi găunoase, care se dovedeau cu atât mai absurde şi mai josnice cu cât te apropiai mai mult de câmpul de luptă.

Când s-a întors de la război, tatăl meu, care părea un bărbat cu douăzeci de ani mai în vârstă decât atunci când plecase, şi-a căutat o slujbă pe la diferitele întreprinderi industriale din Pueblo Nuevo şi prin cartierul Sant Marti. Nu izbutea să se angajeze decât pentru câteva zile şi, mai devreme sau mai târziu, îl vedeam întorcându-se acasă cu privirea ticăloşită de ranchiună. Cu timpul, în lipsa oricărei alternative, a acceptat un post ca paznic de noapte la ziarul *La Voz de la Industria.* Leafa era modestă, însă lunile treceau şi, pentru prima oară de la întoarcerea lui din război, se părea că nu mai intră în încurcături. Pacea a fost de scurtă durată. Curând, unii dintre vechii săi camarazi de arme, nişte cadavre vii, care se întorseseră mutilați la trup şi la suflet pentru a constata că cei care îi trimiseseră la moarte în numele lui Dumnezeu şi al patriei acum îi scuipau în față, l-au implicat în nişte afaceri necurate pentru care era prea mărunt şi pe care niciodată n-a apucat să le înțeleagă.

Adesea, tatăl meu dispărea câte două zile, iar când se întorcea mâinile şi hainele îi miroseau a praf de puşcă, iar buzunarele a bani. Atunci se refugia în camera lui şi, deşi credea că nu-mi dau seama, îşi injecta, puțin sau mult, tot ceea ce izbutise să facă rost. La început nu închidea uşa niciodată, însă într-o zi m-a surprins cum îl pândeam şi mi-a tras o scatoalcă de mi-au crăpat buzele. Apoi m-a îmbrățişat până când brațele i s-au istovit şi a rămas întins pe podea, cu acul încă agățat în piele. I-am scos seringa şi l-am învelit cu o pătură. După acel incident, a început să se încuie în cameră.

Locuiam într-o mică mansardă suspendată deasupra şantierului noii săli de concerte menite să adăpostească Palau de la Musica del Orfeo Catala. Era un loc rece şi înghesuit, în care vântul şi umezeala păreau să-şi râdă de grosimea zidurilor. Obişnuiam să mă aşez în balconaş, cu picioarele atârnând, ca să mă uit cum trec oamenii şi să contemplu acel recif de sculpturi şi coloane imposibile care creştea peste stradă şi pe care uneori mi se părea că-l pot atinge cu degetele, iar alteori, de cele mai multe ori, îmi părea la fel de îndepărtat ca şi luna. Am fost un copil slab şi bolnăvicios, cu înclinație spre febră şi spre infecții care mă târau până la marginea mormântului, dar care, în ultima clipă, se răzgândeau şi plecau în căutarea unei prăzi mai însemnate. Când mă îmbolnăveam, tatăl meu sfârşea prin a-şi pierde răbdarea şi, după a doua noapte de veghe, obişnuia să mă lase în grija vreunei vecine şi dispărea de acasă pentru câteva zile. Cu timpul, am început să bănuiesc că nădăjduia să mă găsească mort la întoarcere şi astfel să

se vadă eliberat de povara acelui copil cu sănătate şubredă care nu-i era de nici un folos.

Nu o dată mi-am dorit să se întâmple chiar aşa, însă tatăl meu mereu se întorcea şi mă găsea în viață, bine mersi şi un pic mai înalt. Mama Natură nu avea nici o reținere în a mă delecta cu întinsa ei gamă de boli şi mizerii, însă n-a găsit niciodată modalitatea de a-mi aplica pe deplin legea gravitației. Împotriva oricărui pronostic, am supraviețuit acelor primi ani făcând echilibristică pe frânghia unei copilării dinainte de epoca penicilinei. Pe atunci, moartea încă nu trăia în anonimat, ea putând fi văzută şi mirosită peste tot, devorând suflete ce încă nu avuseseră vreme nici să păcătuiască.

Încă de pe vremea aceea, singurii mei prieteni erau făcuți din hârtie şi cerneală. La şcoală, învățasem să citesc şi să scriu cu mult înaintea celorlalți copii din cartier. Acolo unde colegii mei vedeau dâre de cerneală pe nişte pagini de neînțeles, eu vedeam lumină, străzi şi oameni. Cuvintele şi misterul ştiinței lor oculte mă fascinau şi îmi păreau a fi o cheie cu care se putea deschide o lume infinită, la adăpost de acea casă, de acele străzi şi de acele zile tulburi în care chiar şi eu puteam intui că mă aşteaptă o soartă nu tocmai strălucită. Tatălui meu nu-i plăcea să vadă cărți în casă. Pe lângă literele pe care nu le putea descifra, exista în ele ceva care-l ofensa. Îmi spunea că atunci când voi împlini zece ani mă va pune să muncesc şi că ar fi fost mai bine să-mi scot din cap toate păsărelele alea fiindcă, altminteri, voi sfârşi prin a deveni un nenorocit şi un muritor de foame. Eu ascundeam cărțile sub saltea şi îl aşteptam să plece sau să adoarmă ca să pot citi. Odată m-a surprins citind în timpul nopții şi l-a apucat furia. Mi-a smuls cartea din mână şi a azvârlit-o pe fereastră.

- Dacă te mai prind că faci risipă de curent ca să citeşti prostiile alea o să-ți pară rău.

Tatăl meu nu era un om zgârcit şi, în ciuda sărăciei prin care treceam, atunci când putea îmi scăpa câțiva bănuți ca să-mi cumpăr dulciuri la fel ca şi ceilalți copii din cartier. Era convins că îi cheltuiam pe acadele, semințe sau caramele, însă eu îi păstram într-o cutie de cafea, sub pat, iar când adunam câte patru sau cinci reali dădeam fuga să-mi cumpăr câte o carte fără ştirea lui.

Locul meu preferat din tot oraşul era librăria "Sempere şi Fiii" de pe strada Santa Ana. Locul acela, mirosind a hârtie veche şi a praf, era sanctuarul şi refugiul meu. Librarul îmi dădea voie să mă aşez pe un scaun, într-un ungher, şi să citesc, după pofta inimii, orice carte doream. Sempere nu mă lăsa aproape niciodată să plătesc cărțile pe care mi le punea în mână, însă, când nu era atent, îi lăsam pe tejghea bănuții pe care izbutisem să-i adun, înainte să plec. Nu era decât mărunțiş, iar cu mizeria aia, cu siguranță, singurul lucru pe care mi l-aş fi putut permite ar fi fost nu o carte, ci cel mult un set de foițe pentru țigări. Când se făcea ora să plec, o făceam târându-mi picioarele şi sufletul, fiindcă dacă ar fi depins de mine, aş fi rămas să locuiesc acolo.

La un Crăciun, Sempere mi-a făcut cel mai frumos cadou pe care l-am primit în toată viața mea. Era un volum vechi, citit şi trăit pe deplin.

- *Marile speranțe* de Charles Dickens... am citit eu pe copertă.

Ştiam că Sempere cunoştea unii scriitori care îi frecventau prăvălia şi, după dragostea cu care mânuia acel volum, m-am gândit că poate domnul Charles era unul dintre aceştia.

- E prietenul dumneavoastră?

- De-o viață întreagă. Iar începând de astăzi va fi şi al tău.

În după-amiaza aceea, ascuns sub haină ca să nu-l vadă taică-meu, l-am adus acasă pe noul meu prieten. A fost o toamnă de ploi şi zile de plumb, pe timpul căreia am citit *Marile speranțe* de vreo nouă ori la rând, în parte fiindcă nu aveam altă carte la îndemână ca s-o citesc şi în parte fiindcă nu credeam că ar putea exista alta mai bună, şi începeam să nutresc bănuiala că domnul Charles o scrisese numai pentru mine. Curând, am avut ferma convingere că nu vreau să fac altceva în viață decât să învăț să fac ceea ce

făcea acel domn Dickens.

Într-o dimineață, cu noaptea-n cap, m-am trezit brusc, scuturat de tatăl meu, care se întorsese de la muncă înainte de vreme. Avea ochii injectați şi respirația îi mirosea a rachiu. L-am privit îngrozit cum pipăie becul gol ce atârna de un cablu.

- E fierbinte.

M-a pironit cu privirea şi a trântit mânios becul de perete.

S-a spart în mii de cioburi de sticlă care mi-au căzut pe față, dar n-am îndrăznit să le îndepărtez.

- Unde-i? a întrebat tata cu glasul rece şi senin. Am tăgăduit, tremurând.

- Unde-i cartea aia împuțită?

Am tăgăduit din nou. În semiîntuneric, abia am văzut venind lovitura. Am simțit cum îmi pierd vederea şi cum cad din pat, cu sânge în gură şi cu o durere intensă, ca un foc alb arzându-mi îndărătul buzelor. Când mi-am întors capul într-o parte am văzut ceea ce am presupus că erau bucățile a doi dinți rupți pe podea. Mâna tatălui meu m-a înşfăcat de gât şi m-a ridicat.

- Unde-i?

- Tată, te rog...

M-a izbit cu fața de perete cu toată puterea, iar lovitura la cap m-a făcut să-mi pierd echilibrul şi să mă prăbuşesc ca un sac de oase. M-am târât până într-un colț şi am rămas acolo, ghemuit, uitându-mă cum tatăl meu deschide dulapul, scoate cele câteva haine pe care le aveam şi le aruncă pe jos. A cercetat prin sertare şi prin lăzi fără a găsi cartea până când, istovit, s-a întors către mine. Am închis ochii şi m-am chircit lângă perete, aşteptând încă o lovitură, care n-a mai venit. Am deschis ochii şi l-am văzut pe tatăl meu şezând pe pat şi plângând sufocat şi ruşinat. Când a văzut că-l privesc, a ieşit în fugă pe scări în jos. I-am ascultat ecoul paşilor îndepărtându-se în tăcerea zorilor, şi abia când am ştiut că e departe m-am târât până la pat şi am scos cartea din ascunzătoarea de sub saltea. M-am îmbrăcat şi, cu romanul sub braț, am ieşit în stradă.

O pânză de ceață cobora peste strada Santa Ana când am ajuns la poarta librăriei. Librarul şi fiul său locuiau la primul etaj al aceleiaşi clădiri. Ştiam că şase dimineața nu era o oră potrivită să sun la uşa nimănui, dar singurul meu gând în clipa aceea era să salvez acea carte, şi eram încredințat că, dacă tatăl meu o găsea când revenea acasă, avea s-o distrugă cu toată furia pe care o avea în sânge. Am apăsat soneria şi am aşteptat. A trebuit să insist de două sau trei ori până când am auzit uşa de la balcon deschizându-se şi am văzut cum bătrânul Sempere, în halat şi papuci, apărea şi mă privea uluit. O jumătate de minut mai târziu, a coborât să-mi deschidă şi, de îndată ce mi-a văzut fața, orice umbră de supărare s-a evaporat. A îngenuncheat lângă mine şi m-a susținut de brațe.

- Doamne sfinte! Ce-ai pățit? Cine ți-a făcut asta?

- Nimeni. Am căzut.

I-am întins cartea.

- Am venit să v-o înapoiez, fiindcă nu vreau să pățească ceva...

Sempere m-a privit în tăcere. M-a luat în brațe şi m-a urcat la etaj. Fiul său, un băiat de doisprezece ani, atât de timid încât eu nu-mi aminteam să-i fi auzit glasul vreodată, se trezise când îl auzise pe taică-său şi aştepta sus, pe palier. Când mi-a văzut sângele de pe față, şi-a privit tatăl speriat.

- Sună-l pe doctorul Campos.

Băiatul dădu din cap afirmativ şi alergă la telefon. L-am auzit vorbind şi am constatat că nu era mut. Cei doi mi-au adus un fotoliu din sufragerie şi m-au spălat de sângele de pe răni, aşteptând venirea

doctorului.

- Nu vrei să-mi spui cine ți-a făcut asta?

N-am zis nimic. Sempere nu ştia unde locuiesc şi nu aveam de gând să-i dau idei.

- A fost taică-tău? Mi-am ferit privirea.

- Nu. Am căzut.

Doctorul Campos, care locuia la cinci sau şase uşi mai încolo, a sosit în cinci minute. M-a examinat din cap până-n picioare, palpând vânătăile şi îngrijind tăieturile cu toată delicatețea de care era în stare. Era limpede că îi ard ochii de indignare, dar n-a zis nimic.

- Nu sunt fracturi, dar unele lovituri vor dura şi vor durea câteva zile. Dinții aceia doi vor trebui scoşi. S-au pierdut bucăți din ei şi există riscul de infecție.

După plecarea doctorului, Sempere mi-a pregătit un pahar de lapte călduț cu cacao şi m-a urmărit, zâmbind, cum îl beau.

- Toate astea ca să salvezi *Marile speranțe,* carevasăzică...

Am ridicat din umeri. Tatăl şi fiul se priviră cu un zâmbet complice.

- Data viitoare când vrei să salvezi o carte, să o salvezi cu adevărat, să nu-ți pui viața în pericol. Îmi spui mie şi eu o să te duc într-un loc secret unde cărțile nu mor niciodată şi unde nimeni nu le poate distruge.

I-am privit pe amândoi, intrigat.

- Ce loc e ăsta?

Sempere îmi făcu din ochi şi îmi adresă zâmbetul acela misterios care părea împrumutat dintr-un roman de-al lui Alexandre Dumas şi care, se spunea, era marca familiei.

- Toate la vremea lor, prietene. Toate la vremea lor.

Tatăl meu şi-a petrecut toată săptămâna aceea cu ochii lipiți de podea, ros de remuşcări. A cumpărat un bec nou şi chiar mi-a zis că, dacă vreau să-l aprind, s-o fac, dar nu pentru mult timp, deoarece curentul costă foarte mult. Am preferat să nu mă joc cu focul. În ziua de sâmbătă din acea săptămână, tatăl meu a vrut să-mi cumpere o carte şi s-a dus la o librărie de pe strada Palla, vizavi de vechile ziduri romane, prima şi ultima în care punea piciorul, însă cum nu putea să citească titlurile de pe cotorul sutelor de cărți expuse, a ieşit cu mâna goală. Mai apoi mi-a dat bani, mai mulți decât de obicei, şi mi-a spus să-mi cumpăr ce vreau. Mi s-a părut un moment potrivit ca să aduc în discuție un subiect pentru care de mult nu găsisem un moment oportun.

- Dona Mariana, învățătoarea, mi-a spus să te întreb dacă poți trece într-o zi pe la şcoală să stai de vorbă cu ea,. am zis eu ca din întâmplare.

- Să stau de vorbă despre ce? Ce-ai făcut?

- Nimic, tată. Dona Mariana vrea să stea de vorbă cu dumneata despre educația mea pe viitor. Spune că am posibilități şi că ea crede că m-ar putea ajuta să obțin o bursă cu care să intru la piarişti...

- Cine se crede femeia aia de-ți împuie capul cu păsărele şi-ți spune că o să te bage într-un colegiu pentru filfizoni? Tu ştii cine sunt oamenii ăia? Ştii cum o să se uite la tine şi cum o să se poarte cu tine când o să afle de unde vii?

Mi-am coborât privirea.

- Dona Mariana vrea doar să mă ajute, tată. Doar atât.

Nu te enerva. O să-i spun că nu se poate şi gata.

Tata mă privi mânios, dar se abţinu şi respiră adânc de mai multe ori, cu ochii închişi, înainte să mai spună ceva.

- O s-o scoatem la capăt, mă înțelegi? Tu şi cu mine.

Fără pomenile tuturor ticăloşilor ălora. Şi chiar cu fruntea sus.

- Da, tată.

Tata îmi puse o mână pe umăr şi mă privi ca şi cum, pentru un scurt moment ce nu se va mai întoarce niciodată, era mândru de mine, cu toate că eram atât de diferiți, cu toate că îmi plăceau cărțile pe care el nu le putea citi şi cu toate că mama ne lăsase singuri, față în față. În acel moment am crezut că tatăl meu era omul cel mai bun din lume şi că toată lumea îşi va da seama de asta dacă viața, măcar o dată, catadicsea să-i ofere un dram de noroc.

- Tot răul pe care-l faci în viață se întoarce împotriva ta, David. Iar eu am făcut mult rău. Mult. Dar am plătit prețul. Iar soarta noastră o să se schimbe. O să vezi. O să vezi…

În ciuda insistenței donei Mariana, care era isteață nevoie mare şi care îşi imagina deja cam cum stăteau lucrurile, nu i-am mai pomenit tatălui meu despre acest subiect. Când învățătoarea a înțeles că nu exista nici o speranță, mi-a spus că în fiecare zi, la terminarea orelor, avea să-şi dedice o oră numai pentru mine, să-mi vorbească despre cărți, despre istorie şi despre toate acele lucruri care îl speriau pe tata atât de tare.

- Va fi secretul nostru, mi-a zis învățătoarea.

Pe atunci, începusem deja să înțeleg că tatii îi era ruşine ca nu cumva oamenii să-l creadă un ignorant, o rămăşiță inutilă a unui război care, ca mai toate războaiele, era purtat în numele lui Dumnezeu şi al patriei ca să-i facă să devină mai puternici pe nişte oameni care erau deja prea puternici înainte să-l fi provocat. Pe vremea aceea am început să-l însoțesc în unele nopți pe tatăl meu în tura de noapte. Luam de pe strada Trafalgar un tramvai care ne lăsa la poarta cimitirului. Eu rămâneam în ghereta lui, citind exemplare mai vechi ale ziarului şi, din când în când, încercam să fac conversație cu el, o treabă anevoioasă. Tata abia mai vorbea, despre războiul din colonii ori despre femeia care îl abandonase. La un moment dat, l-am întrebat de ce ne-a părăsit mama. Eu bănuiam că fusese din vina mea, din pricina unei fapte rele pe care am săvârşit-o, fie şi prin simplul fapt că m-am născut.

- Mama ta m-a părăsit încă înainte să fiu trimis pe front. Prostul am fost eu, care nu mi-am dat seama până când m-am întors. Aşa e viața, David. Mai devreme sau mai târziu, totul şi toți te părăsesc.

- Eu n-o să te părăsesc pe dumneata niciodată, tată. Mi s-a părut că era pe cale să izbucnească în plâns şi l-am îmbrățişat ca să nu-i văd chipul.

A doua zi, fără să mă fi anunțat în prealabil, tata m-a dus până la magazinele de stofe "El Indic" de pe strada Carmen. N-am apucat să intrăm, însă din vitrinele din hol mi-a arătat o femeie tânără şi surâzătoare care îi întâmpina pe clienți şi le arăta pânze şi țesături de lux.

- Aceea e mama ta, mi-a zis el. Într-una din zilele astea o să mă întorc aici şi am s-o omor.

- Nu vorbi aşa, tată.

M-a privit cu ochii înroşiți şi am ştiut că încă o mai iubea şi că eu n-aveam s-o iert niciodată pentru asta. Îmi aduc aminte cum am observat-o în secret, fără ca ea să ştie că noi eram acolo, şi că am recunoscut-o doar după portretul pe care tata îl păstra într-un sertar de acasă, lângă pistolul lui din armată pe care în fiecare seară, când credea că eu dorm, îl scotea şi îl contempla ca şi cum ar fi avut toate răspunsurile, ori cel puțin pe cele suficiente.

Ani de zile aveam să mă întorc la porțile acelui magazin ca s-o pândesc pe furiş. N-am avut niciodată

curaj să intru şi nici să mă îndrept spre ea când o vedeam ieşind şi îndepărtându-se pe Rambla în jos, spre o viață pe care mi-o imaginasem pentru ea, cu o familie care o făcea fericită şi un copil care îi merita afecțiunea şi atingerea pielii mai mult decât mine. Tata n-a ştiut niciodată că uneori dădeam fuga s-o văd, sau că existau zile în care o urmăream de aproape, mereu pe punctul de a-i lua mâna şi de a păşi alături de ea, mereu fugind în ultima clipă. În lumea mea, marile speranțe trăiau doar în paginile unei cărți.

Norocul la care tata râvnea atât de mult n-a sosit niciodată. Singurul hatâr pe care viața i l-a acordat a fost că nu l-a lăsat să aştepte prea mult. Într-o noapte, când ajungeam la poarta ziarului ca să intrăm în tură, trei ucigaşi plătiți au ieșit din întuneric si l-au ciuruit dinaintea ochilor mei. Îmi amintesc mirosul de sulf şi nimbul fumegând ce se ridica din găurile cu care gloanțele îi arseseră paltonul. Unul dintre asasini se pregătea să-i dea lovitura de grație cu o împuşcătură în tâmplă când m-am aplecat peste tata şi un alt ucigaş l-a oprit. Îmi amintesc ochii asasinului deasupra ochilor mei, şovăind dacă să mă omoare şi pe mine. Fără să mai zăbovească, s-au îndepărtat cu paşi repezi şi s-au făcut nevăzuți pe străduțele înghesuite între fabricile din Pueblo Nuevo.

În acea noapte, asasinii l-au lăsat pe tata să-şi piardă sângele în brațele mele şi pe mine m-au lăsat singur pe lume. Am petrecut aproape două săptămâni dormind prin atelierele tipografice ale ziarului, ascuns printre maşinile de linotip ce semănau cu nişte păianjeni uriaşi din oțel, încercând să înăbuş acel şuierat înnebunitor care îmi perfora timpanele la lăsarea nopții. Când am fost descoperit, încă mai aveam mâinile şi hainele mânjite de sânge uscat. La început nimeni n-a ştiut cine sunt, fiindcă n-am vorbit aproape o săptămână, iar când am făcut-o a fost ca să strig numele tatii până când mi-am pierdut glasul. Când am fost întrebat cine-i mama, le-am spus că a murit şi că n-am pe nimeni pe lume. Povestea mea a ajuns la urechile lui Pedro Vidal, vedeta ziarului şi prieten apropiat al editorului, care, la cererea lui, a dat ordin să mi se dea o slujbă de băiat bun la toate în editură şi să mi se îngăduie să locuiesc în modestele dependințe ale portarului, de la subsol, până la noi dispoziții.

Erau ani când, pe străzile Barcelonei, sângele şi violența începeau să facă parte din viața de fiecare zi. Zile cu manifeste şi cu bombe care lăsau în urmă bucăți de trupuri tremurând şi fumegând pe străzile din Raval, cu bande de figuri negre ce străbăteau prin noapte făcând vărsare de sânge, cu procesiuni şi defilări de sfinți şi generali ce miroseau a moarte şi a înşelăciune, cu discursuri incendiare unde toți mințeau şi unde toți aveau dreptate. Mânia şi ura care peste un număr de ani aveau să-i determine pe unii şi pe alții să se ucidă în numele unor lozinci mărețe şi a unor zdrențe colorate începeau deja să poată fi degustate în aerul otrăvit. Ceața permanentă a fabricilor şerpuia peste oraş şi îi masca bulevardele pietruite şi brăzdate de tramvaie şi trăsuri. Noaptea îi aparținea luminii de gaz, întunericului de pe străduțe, sfâşiat de scânteierile împuşcăturilor şi de dâra albastră a prafului de puşcă ars. Erau ani în care se creştea în grabă, iar spre sfârşitul copilăriei, mulți puştani aveau deja priviri de oameni bătrâni.

Cum rămăsesem fără altă familie în afară de acea Barcelonă tenebroasă, ziarul a devenit refugiul şi lumea mea până când, la paisprezece ani, leafa mi-a permis să închiriez acea cameră în pensiunea donei Carmen. Locuiam acolo abia de o săptămână când, într-o bună zi, proprietara a venit în camera mea şi m-a informat că un domn întreba de mine la poartă. Pe palierul scării am găsit un bărbat îmbrăcat în cenuşiu, cu o privire cenuşie şi cu un glas cenuşiu, care m-a întrebat dacă eu sunt David Martin şi, după ce i-am răspuns afirmativ, mi-a întins un pachet învelit în hârtie de ambalaj şi dus a fost pe scări în jos, lăsându-şi absența cenuşie să vicieze acea lume de mizerii din care făceam deja parte integrantă. Am dus pachetul în cameră şi am închis uşa. Cu excepția a două sau trei persoane de la ziar, nimeni nu ştia că locuiesc acolo. Am desfăcut ambalajul, intrigat. Era primul pachet pe care îl primeam în viața mea. Interiorul s-a dovedit a fi o casetă din lemn vechi, al cărei aspect mi s-a părut vag familiar. Am aşezat-o pe pat şi am deschis-o.

Conținea vechiul pistol al tatălui meu, arma pe care armata i-o dăduse şi cu care se întorsese din Filipine pentru a-şi făuri o moarte timpurie şi mizerabilă. Lângă armă era o cutiuță din carton cu câteva gloanțe. Am luat pistolul în mână şi l-am cântărit. Mirosea a praf de puşcă şi a ulei. M-am întrebat câți oameni ucisese tata cu această armă, cu care în mod sigur spera să-şi pună capăt vieții, până când unii i-au luat-o înainte. Am pus arma la loc în casetă şi am închis-o. Primul meu impuls a fost s-o arunc la gunoi, însă mi-am dat seama că acel pistol era tot ce-mi mai rămăsese de la tata. Am presupus că zaraful de serviciu, care confiscase puținul pe care îl aveam în vechiul apartament suspendat vizavi de acoperişul de la Palau de la Musica la moartea tatălui meu, drept compensație pentru datoriile sale, se hotărâse să-mi trimită acum acea amintire macabră, pentru a-mi saluta intrarea în vârsta adultă. Am pitit caseta pe dulap, lipită de peretele pe care se acumula jegul şi unde dona Carmen nu ajungea nici cu catalige, şi nu m-am mai atins de ea ani de zile.

Chiar în acea după-amiază m-am întors la librăria "Sempere şi Fiii" şi, simțindu-mă deja un om de lume cu anumite posibilități, i-am manifestat librarului intenția de a cumpăra vechiul exemplar din *Marile speranțe* pe care mă văzusem forțat să i-l înapoiez cu ani în urmă.

- Puneți-i prețul pe care-l vreți, i-am zis. Puneți-i prețul tuturor cărților pe care nu le-am plătit în ultimii zece ani.

Îmi aduc aminte cum Sempere mi-a zâmbit cu tristețe şi mi-a pus o mână pe umăr.

- Am vândut-o în dimineața asta, îmi mărturisi el abătut.

6

Trei sute şaizeci şi cinci de zile după ce scrisesem prima mea povestire pentru ziarul *La Voz de la Industria,* am ajuns, după obicei, la redacţie şi am găsit-o aproape pustie. *Mai* rămăsese doar un grup de redactori care, cu luni în urmă, îmi dedicaseră de la porecle afectuoase până la cuvinte de îmbărbătare şi care, în ziua aceea, când m-au văzut intrând, mi-au ignorat salutul şi s-au închis într-un cerc de şuşoteli. În mai puțin de un minut, şi-au luat paltoanele şi au dispărut de parcă s-ar fi temut să nu se molipsească de ceva. Am rămas singur în sala aceea insondabilă, contemplând strania privelişte a câtorva zeci de mese goale. Nişte paşi înceți şi apăsați în spatele meu mi-au dat de veste că se apropia don Basilio.

- Bună seara, don Basilio. Ce s-a întâmplat azi de-au plecat toți?

Don Basilio mă privi cu tristețe şi luă loc la masa alăturată.

- E o cină de Crăciun pentru toată redacția. La "Set Portes", zise el cu un glas domol. Presupun că nu ți-au spus nimic.

Am simulat un zâmbet lipsit de grijă şi am făcut semn că nu.

- Dumneavoastră nu mergeți? l-am întrebat. Don Basilio tăgădui.

- Mi-a pierit cheful.

Ne-am privit în tăcere.

- Dar dacă vă invit eu? m-am oferit. Oriunde vreți. La "Can Sole", dacă vă convine. Dumneavoastră şi cu mine, să sărbătorim succesul *Misterelor Barcelonei.*

Don Basilio zâmbi, încuviințând încetişor.

- Martin, zise el în cele din urmă. Nu ştiu cum să-ți spun.

- Ce să-mi spuneți?

Don Basilio îşi drese glasul.

- N-o să-ți mai public alte episoade din *Misterele Barcelonei.* L-am privit fără să pricep. Don Basilio îmi evită privirea.

- Vreți să scriu altceva? Ceva mai aproape de Galdos?

- Martin, dumneata ştii cum sunt oamenii. Au fost plângeri. Eu am încercat să blochez chestiunea, însă directorul e un om slab şi nu-i plac conflictele inutile.

- Nu vă înțeleg, don Basilio.

- Martin, mi-au cerut să fiu eu cel care ti-o spune.

În sfârşit mă privi şi ridică din umeri.

- Sunt concediat, am murmurat eu.

Don Basilio încuviință.

Am simțit cum, fără să vreau, ochii mi se umplu de lacrimi.

- Acum ți se pare sfârşitul lumii, dar crede-mă că, în fond, e cel mai bun lucru care ți se putea întâmpla. Ăsta nu-i un loc pentru dumneata.

- Şi care loc e pentru mine? am întrebat.

- Îmi pare rău, Martin. Crede-mă că-mi pare rău.

Don Basilio se ridică şi îmi puse o mână pe umăr cu afecțiune.

- Crăciun fericit, Martin.

Chiar în noaptea aceea, mi-am strâns totul de pe masa de scris şi am părăsit pentru totdeauna locul care fusese căminul meu spre a mă pierde pe străzile întunecate şi solitare ale oraşului. În drum spre pensiune, m-am apropiat de restaurantul "Set Portes", sub arcele casei Xifre, Am rămas afară, contemplându-i pe colegii mei cum râdeau şi ciocneau îndărătul geamurilor. Am nădăjduit că absenţa mea îi făcea fericiţi sau că, cel puţin, îi făcea să uite că nu erau şi nici nu aveau să fie vreodată fericiţi.

Mi-am petrecut restul săptămânii în derivă, refugiindu-mă în fiecare zi în biblioteca Ateneului si crezând că, întorcându-mă la pensiune, mă voi pomeni cu o notă din partea directorului ziarului prin care îmi solicita să fac din nou parte din redacţie. Ascuns într-una din sălile de lectură, scoteam cartea de vizită pe care o găsisem în mână când m-am trezit la "El Ensueno" şi începeam să-i scriu o scrisoare acelui binefăcător anonim, Andreas Corelli, scrisoare pe care, până la urmă, o rupeam mereu, iar apoi o rescriam a doua zi. În ziua a şaptea, sătul să mă tot autocompătimesc, m-am hotărât să fac inevitabilul pelerinaj până la reşedinţa creatorului meu.

Am luat trenul spre Sarria din strada Pelayo. Pe atunci încă circula la suprafaţă şi m-am aşezat în partea din faţă a vagonului, ca să contemplu cum oraşul şi străzile deveneau tot mai largi şi mai senioriale pe măsură ce te îndepărtai de centru. Am coborât pe peronul de la Sarria şi de acolo am luat un tramvai care te lăsa la porţile mănăstirii Pedralbes. În acea zi era neobişnuit de cald pentru această perioadă a anului şi puteam simţi în briză parfumul pinilor şi al bucsăului de pe coasta muntelui. Am apucat-o pe unde începea bulevardul Pearson, care deja începea să se urbanizeze, şi în curând am zărit silueta inconfundabilă a Vilei Helius. Pe măsură ce urcam povârnişul şi mă apropiam, am putut vedea că Vidal şedea la fereastra turnului său, numai în cămaşă, savurând o ţigară. Se auzea muzică plutind prin văzduh şi mi-am adus aminte că Vidal era unul dintre puţinii privilegiaţi care deţineau un aparat de radio. Ce bine se vedea probabil viaţa de acolo de sus şi ce neînsemnat probabil că mă vedeam eu!

L-am salutat cu mâna şi mi-a răspuns la salut. Când am ajuns la vilă, m-am întâlnit cu şoferul, Manuel, care se îndrepta spre garaje cărând o grămadă de cârpe şi o găleată cu apă aburindă.

- Ce bucurie să vă văd pe aici, domnule David, zise el.

Cum o mai duceţi? Tot cu succese?

- Facem şi noi ce putem, am răspuns eu.

- Nu fiţi modest, până şi fiică-mea citeşte aventurile alea pe care le publicaţi la ziar.

Am înghiţit în sec, surprins că fiica şoferului nu numai că ştia de existenţa mea, ci chiar ajunsese să citească unele din prostiile pe care le scriam.

- Cristina?

- Alta n-am, replică don Manuel. Domnul e sus, în camera de lucru, dacă vreţi să urcaţi.

Am încuviinţat în semn de mulţumire şi m-am strecurat în casă. Am urcat până la turnul de la etajul al treilea, care se ridica în dreptul terasei ondulate de ţigle multicolore. Acolo l-am găsit pe Vidal, instalat în acea cameră de lucru de unde se zăreau, în depărtare, oraşul şi marea. Vidal închise radioul, o drăcovenie de dimensiunile unui mic meteorit pe care-l cumpărase cu luni în urmă, când fuseseră anunţate primele transmisiuni ale postului Radio Barcelona, din studiourile adăpostite sub cupola hotelului Colon.

- M-a costat aproape două sute de pesetas, iar acum se dovedeşte că nu spune decât tâmpenii.

Am luat loc pe două scaune puse faţă în faţă, cu toate ferestrele deschise către acea briză care mie, locuitor al oraşului vechi şi tenebros, îmi mirosea ca de pe altă lume. Liniştea era excepţională, ca un miracol. Se puteau auzi gâzele roind prin grădină şi frunzele copacilor legănându-se în vânt.

- Parcă suntem în toiul verii, am zis eu într-o doară.

- Nu te mai preface vorbindu-mi despre vreme. Mi s-a spus deja ce s-a întâmplat, zise Vidal.

Am ridicat din umeri şi am aruncat o privire peste masa lui de scris. Ştiam că trecuseră luni de zile, dacă nu chiar ani, de când mentorul meu încerca să scrie ceea ce el numea un roman "serios", departe de subiectele facile ale povestirilor sale polițiste, pentru a-şi înscrie numele în secțiunile de cea mai veche tradiție ale bibliotecilor. Nu se zăreau prea multe file.

- Cum stați cu capodopera?

Vidal azvârli mucul țigării pe fereastră şi privi în zare.

- Nu mai am nimic de spus, David.

- Prostii.

- Totul e o prostie în viața asta. Este pur şi simplu o chestiune de perspectivă.

- Ar trebui să scrieți asta în cartea dumneavoastră.

Nihilistul din vârful dealului. Un succes răsunător.

- Tu eşti cel care va avea nevoie de succes, fiindcă ori mă înşel eu, ori începi să nu prea dispui de fonduri.

- Pot accepta oricând milostenia dumneavoastră.

- Toate au un început. Acum ți se pare sfârşitul lumii, dar…

- …în curând îmi voi da seama că e cel mai bun lucru care mi se putea întâmpla, am completat eu. Să nu-mi spuneți că acum don Basilio vă scrie discursurile.

Vidal râse.

- Ce ai de gând să faci? întrebă el.

- Dumneavoastră nu aveți nevoie de un secretar?

- Am deja cea mai bună secretară pe care o puteam avea. E mai inteligentă decât mine, infinit mai muncitoare, iar când zâmbeşte chiar mi se pare că lumea asta mizerabilă are un oarecare viitor.

- Şi cine e această minunăție?

- Fiica lui Manuel.

- Cristina.

- În sfârşit te aud că-i rosteşti numele.

- V-ați ales o săptămână greşită ca să râdeți de mine, don Pedro.

- Nu te uita la mine cu fața aia de miel dus la tăiere. Tu chiar îți închipui că Pedro Vidal va permite ca şleahta aia de mediocri constipați şi invidioşi să te azvârle în stradă fără să facă nimic?

- Un cuvânt de-al dumneavoastră la director ar fi schimbat lucrurile cu siguranță.

- Ştiu. De aceea eu însumi i-am sugerat să te concedieze, zise Vidal.

M-am simțit ca şi cum tocmai mi-ar fi ars o scatoalcă.

- Mulțumesc din suflet pentru că m-ați împins înainte, am improvizat eu.

- I-am spus să te concedieze fiindcă am ceva mult mai bun pentru tine.

- Cerşetoria?

- Necredinciosule. Chiar ieri am stat de vorbă despre tine cu doi asociați care tocmai au deschis o nouă editură şi sunt în căutare de sânge proaspăt, pe care să-l stoarcă şi să-l exploateze.

- Sună minunat.

- Ei sunt deja la curent cu *Misterele Barcelonei* şi sunt dispuşi să-ți propună o ofertă în urma căreia

vei fi un om făcut.

- Vorbiți serios?

- Fireşte că vorbesc serios. Vor să le scrii un foileton în cea mai barocă, mai sângeroasă şi mai delirantă tradiție de *grand guignol,* care să facă praf şi pulbere *Misterele Barcelonei.* Cred că e ocazia pe care o aşteptai. Le-am spus că le vei face o vizită şi că eşti gata să te pui imediat pe treabă.

Am suspinat adânc. Vidal îmi făcu cu ochiul şi mă îmbrățişă.

7

În acest fel, la câteva luni după ce împlinisem douăzeci de ani, am primit şi am acceptat o ofertă de a scrie romane de aventuri, sub pseudonimul Ignatius B. Samson. Prin contract, mă angajam să predau în fiecare lună câte două sute de pagini de manuscris dactilografiat, pagini înțesate cu intrigi, asasinate din înalta societate, orori nenumărate din drojdia societății, iubiri ilicite între moşieri cruzi şi inflexibili şi domnişoare nutrind dorințe inavuabile, şi tot soiul de aventuri de familie întortocheate, cu nişte fundaluri mai cleioase şi mai tulburi decât apa din port. Seria, pe care am hotărât s-o botez *Oraşul blestemaților,* urma să apară într-un volum lunar, în ediție cartonată, cu o copertă ilustrată în culori vii. În schimb, urma să primesc mai mulți bani decât crezusem vreodată că se pot câştiga făcând ceva care să-mi inspire respect, şi să nu am altă cenzură decât cea impusă eventual de interesul cititorilor pe care voi fi ştiut să-i câştig de partea mea. Termenii ofertei mă obligau să scriu sub anonimatul unui pseudonim extravagant, însă în acel moment mi s-a părut un preț foarte mic pe care trebuia să-l plătesc pentru a-mi putea câştiga existența în meseria pe care visasem dintotdeauna s-o practic. Urma să renunț la vanitatea de a-mi vedea numele tipărit pe operă, însă nu şi la mine însumi şi la ceea ce eram.

Editorii mei erau doi cetățeni pitoreşti pe nume Barrido şi Escobillas[3]. Barrido, mărunțel, rotofei şi arborând mereu un zâmbet onctuos şi sibilinic, era creierul operațiunii. Provenea din industria cârnaților şi, cu toate că nu citise mai mult de trei cărți la viața lui, inclusiv catehismul şi cartea de telefon, era posedat de o cutezanță proverbială în aranjarea registrelor contabile, pe care le mistifica, pentru investitorii săi, cu parade de ficțiune pe care tare ar fi vrut să le emuleze autorii pe care editura, aşa cum anticipase Vidal, îi escroca, îi exploata şi, în ultimă instanță, îi arunca în stradă când vântul nu le mai sufla în pânze, ceea ce, mai devreme sau mai târziu, se petrecea întotdeauna.

Escobillas juca un rol complementar. Înalt, uscățiv şi cu un aer vag amenințător, se formase în comerțul de pompe funebre, iar de sub colonia ordinară cu care îşi uda părțile ruşinoase părea să se strecoare mereu un vag damf de formol care îți ridica părul măciucă. Îndatorirea lui era în esență aceea a vechilului sinistru, cu biciul în mână, dispus să facă treaba murdară pentru care Barrido, prin firea sa mai surâzătoare şi prin înclinația sa nu prea atletică, prezenta mai puține aptitudini. Un adevărat *menage-a-trois* era completat de secretara sa, Herminia, care îl urma pretutindeni ca un câine credincios şi pe care toată lumea o poreclea Otravă, fiindcă, în ciuda înfățişării sale de mironosiță, te puteai încrede în ea la fel de bine ca într-un şarpe cu clopoței în călduri.

Lăsând politețea la o parte, eu încercam să-i văd cât mai puțin posibil. Relația noastră era una strict comercială şi nici una din părți nu simțea o prea mare dorință de a perturba protocolul stabilit: Îmi propusesem să profit de această şansă şi să muncesc din greu ca să-i dovedesc lui Vidal, şi mie însumi, că mă luptam pentru a-i merita ajutorul şi încrederea. Cu banii abia obținuți, am părăsit pensiunea donei Carmen în căutarea unor orizonturi mai confortabile. De mult pusesem ochii pe o casă mare, cu aer monumental, aflată pe strada Flassaders la numărul 30, la o azvârlitură de băț de cartierul Born, casă prin fața căreia trecusem ani de zile când plecam şi când mă întorceam între ziar şi pensiune. Proprietatea, terminată cu un turn ce răsărea dintr-o fațadă lucrată cu reliefuri şi garguie, era închisă de ani de zile,! ar poarta era ferecată cu lanțuri şi lacăte roase de rugină. În pofida aspectului său funebru şi colosal, ori poate tocmai din acest motiv, ideea de a ajunge să locuiesc acolo stârnea în sinea mea acel desfrâu al ideilor nerecomandabile. În alte împrejurări aş fi presupus că un asemenea loc îmi depăşea cu mult anemicul buget, însă anii îndelungi de părăsire şi uitare la care păream condamnat m-au făcut să nutresc speranța că, dacă nimeni altcineva nu dorea acel loc, poate că proprietarii săi aveau să-mi accepte oferta.

Întrebând prin cartier, am reuşit să aflu că această casă nu mai era locuită de mulți ani de zile şi că

proprietatea era în mâna unui administrator pe nume Vicenc Clave, care îşi avea biroul în strada Comercio, vizavi de piață. Clave era un domn de şcoală veche, căruia îi plăcea să se îmbrace ca sculpturile de primari şi de părinți ai patriei pe care le găseşti la intrările în Parc de la Ciutadella şi care, cum coborai garda cât de cât, se lansa în nişte elanuri retorice care nu ocoleau nici divinul, nici omenescul.

- Carevasăzică dumneata eşti scriitor. Atunci ascultă la mine - ți-aş putea istorisi nişte poveşti care ți-ar prinde bine pentru nişte cărți.

- Nu mă îndoiesc. De ce nu începeți prin a-mi istorisi povestea casei din strada Flassaders, numărul 30?

Clave adoptă o expresie de mască greacă.

- Casa cu turn?

- Întocmai.

- Crede-mă, tinere, n-ai vrea dumneata să locuieşti acolo.

- De ce nu?

Clave îşi coborî vocea şi, murmurând ca şi când s-ar fi temut să nu-l audă pereții, rosti pe un ton funebru şi sentențios: - Casa aceea are ceva necurat. Eu am vizitat-o când am mers cu notarul s-o sigilăm şi pot să te asigur că partea veche a cimitirului de la Montjuic e mai veselă. A stat goală de atunci. Locul are amintiri neplăcute. Nimeni n-o vrea.

- Amintirile ei nu pot fi mai neplăcute decât ale mele şi, în orice caz, cu siguranță vor scădea prețul cerut pentru ea.

- Uneori există prețuri care nu se pot plăti cu bani.

- Pot să o văd?

Am vizitat pentru prima oară casa cu turn într-o dimineață de martie, însoțit de administrator, de secretarul său şi de un inspector de la bancă, care se putea lăuda cu titlul de proprietate. Pe cât se părea, proprietatea rămăsese ani de zile blocată într-un labirint încâlcit de dispute legale, până când i-a revenit în cele din urmă instituției creditoare care îl girase pe ultimul său proprietar. În cazul în care Clave nu mințea, nimeni nu mai intrase acolo de cel puțin douăzeci de ani.

8

După un număr de ani, când am citit cronica unor exploratori britanici care au pătruns în bezna unui mormânt egiptean: milenar, cu labirinturi şi blesteme incluse, aveam să-mi reamintesc de acea primă vizită la casa cu turn din strada Flassaders. Secretarul venea echipat cu un felinar cu ulei, fiindcă în casă nu apucase să fie instalat curentul vreodată. Inspectorul aducea o legătură cu cincisprezece chei cu care să desferece nenumăratele lacăte ce asigurau lanțurile. Când am deschis uşa de la intrare, din casă a răbufnit un suflu de putreziciune, un iz de mormânt şi umezeală. Inspectorul a început să tuşească, iar administratorul, care îşi adusese cea mai bună expresie a lui de scepticism şi cenzură, şi-a pus o batistă la gură.

- După dumneavoastră, m-a poftit el.

Vestibulul era un soi de curte interioară după uzul vechilor palate din zonă, cu un pavaj alcătuit din dale mari şi cu o scară din piatră care urca până la uşa principală a locuinței. Un luminator din sticlă complet înecat în excremente de porumbei şi de pescăruşi licărea de sus.

- Nu sunt şobolani, am anunțat eu pătrunzând în clădire.

- Cineva trebuie să fi avut bun-gust şi bun-simț, zise administratorul în spatele meu.

Am înaintat urcând treptele până la palierul de intrare la etajul principal, unde inspectorul de la bancă a avut nevoie de zece minute pentru a găsi cheia potrivită. Mecanismul a cedat cu un tânguit care nu prea suna a bun-venit. Uşa cea mare se deschise dezvăluind un coridor nesfârşit presărat cu pânze de păianjen care se unduiau în beznă.

- Sfântă Fecioară, murmură administratorul.

Nimeni nu se încumetă să facă primul pas, aşa încât, o dată în plus, eu am fost cel care şi-a asumat conducerea expediției. Secretarul ținea felinarul ridicat, observând totul cu un aer mâhnit.

Administratorul şi inspectorul se priviră într-un fel indescifrabil. Când văzură că mă uit la ei, funcționarul de la bancă zâmbi placid.

- Îl ştergi de praf şi, cu două-trei cârpeli, ăsta-i un palat, zise el.

- Palatul lui Barbă-Albastră, comentă administratorul.

- Să fim optimişti, o drese inspectorul. Casa n-a mai fost locuită de o bună bucată de vreme, iar asta presupune întotdeauna mici imperfecțiuni.

Eu abia dacă îi băgam în seamă. Visasem de atâtea ori la locul acela în timp ce treceam prin fața porților sale, încât abia dacă distingeam aura funebră şi întunecată care îl poseda. Am înaintat pe coridorul principal, explorând odăile şi saloanele în care mobile vechi zăceau părăsite, sub un strat gros de praf. Pe o masă încă mai erau o față de masă destrămată, un serviciu şi o tavă cu fructe şi flori împietrite. Cupele şi tacâmurile rămăseseră acolo, ca şi când locuitorii casei s-ar fi ridicat în mijlocul cinei.

Dulapurile erau înțesate de haine ponosite, boarfe decolorate şi pantofi. Erau sertare întregi ticsite cu fotografii, ochelari, stilouri şi ceasuri. Portrete umbrite de praf ne priveau de pe comode. Paturile erau făcute şi acoperite de un văl alb care lucea în semiîntuneric. Un gramofon monumental zăcea pe o masă din lemn de mahon. Pe el se găsea un disc peste care acul lunecase până la capăt. Am suflat praful gros care-l acoperea şi titlul înregistrării a ieşit la iveală: *Lacrimosa* de W.A. Mozart.

- Muzică simfonică la domiciliu, zise inspectorul. Ce ți-ai putea dori mai mult? Vă veți simți aici ca un paşă.

Administratorul îi aruncă o privire ucigătoare, făcându-mi pe neobservate semn că nu. Am străbătut etajul până la galeria din fund, unde un serviciu de cafea era pe masă şi o carte deschisă aştepta în continuare pe cineva care s-o răsfoiască aşezat într-un fotoliu.

- Parcă ar fi plecat brusc, fără să mai aibă timp să ia nimic cu ei, am zis eu.

Inspectorul îşi drese glasul.

- Poate doriți să vedeți camera de lucru?

Camera de lucru era situată în înaltul unui turn ascuțit, o structură deosebită ce avea în miezul ei o scară în spirală la care se ajungea dinspre coridorul principal şi pe a cărui fațadă exterioară se puteau citi urmele tot atâtor generații câte îşi amintea oraşul. Turnul schița un foişor suspendat deasupra acoperişurilor din cartierul Ribera şi se termina printr-o structură îngustă din metal şi sticlă vopsită care ținea loc de lanternă şi din care răsărea o roză a vânturilor în formă de dragon.

Am urcat treptele şi am pătruns în sală, unde inspectorul se grăbi să deschidă ferestrele, lăsând aerul şi lumina să intre. Camera descria un salon dreptunghiular cu tavan înalt şi cu podeaua din lemn închis la culoare. Dinspre cele patru mari ferestre în arc, deschise pe cele patru laturi, se puteau contempla bazilica Santa Maria del Mar la sud, marea piață din Born la nord, vechea gară Estacion de Francia la est, iar spre vest, labirintul nesfârşit de străzi şi bulevarde îngrămădite unele peste altele în direcția muntelui Tibidabo.

- Ce ziceți? O minune, spuse funcționarul de la bancă entuziasmat.

Administratorul examina totul cu rezervă şi cu neplăcere.

Secretarul ținea felinarul ridicat, deşi nu mai era deloc nevoie. M-am apropiat de una din ferestre şi am aruncat o privire vrăjită.

Barcelona întreagă apărea la picioarele mele şi am vrut să cred că, atunci când voi deschide noile mele ferestre, străzile ei îmi vor şopti poveşti la căderea nopții şi taine la ureche, pentru ca eu să le pot aşterne pe hârtie şi să le povestesc cui va voi să le asculte. Vidal îşi avea exuberantul şi seniorialul său turn de fildeş în zona cea mai înaltă şi mai elegantă din Pedralbes, înconjurat de munți, copaci şi ceruri de vis. Eu urma să am sinistrul meu turn ridicat peste străzile cele mai vechi şi mai tenebroase ale oraşului, înconjurat de miasmele şi bezna acelei necropole pe care poeții şi asasinii au numit-o "Trandafirul de Foc".

Ceea ce în sfârşit m-a făcut să iau o hotărâre a fost masa de scris care domina centrul camerei de lucru. Pe ea, aidoma unei impozante sculpturi de metal şi lumină, zăcea o impresionantă maşină de scris Underwood pentru care aş fi plătit bucuros prețul întreg de chirie. M-am aşezat în fotoliul de mareşal care se afla în fața mesei şi am mângâiat clapele maşinii, zâmbind.

- O cumpăr, am zis.

Inspectorul suspină cu uşurare, iar administratorul, dându-şi ochii peste cap, îşi făcu semnul crucii. Chiar în acea după-amiază am semnat un contract de închiriere pe zece ani. În timp ce muncitorii de la compania de electricitate instalau cablurile pentru lumină prin casă, eu m-am îndeletnicit cu curățarea, ordonarea şi aranjarea locuinței, secondat de trei servitori pe care Vidal mi-i trimisese în trupă, fără să mă fi întrebat mai înainte dacă voiam sau nu o mână de ajutor. Curând am descoperit că acel comando de experți acționa potrivit unui *modus operandi* care consta în găurirea pereților în stânga şi în dreapta, după care întrebau. La trei zile după sosirea lor, în casă nu mai funcționa nici un bec, însă oricine ar fi zis că era o invazie de cari devoratori de ghips şi minerale prețioase.

- Vreți să spuneți că nu există un alt mod de a rezolva treaba asta? îl întrebam eu pe şeful batalionului ce repara totul prin izbituri de ciocan.

Otilio, căci aşa se numea acel talent, îmi arăta planurile casei pe care administratorul mi le înmânase odată cu cheile, argumentând că de vină era casa, care era prost construită.

- Uitați-vă aici, îmi spunea el. Când lucrurile sunt prost făcute, atunci sunt prost făcute. Chiar acolo. Aici spune că aveți un rezervor pe acoperiş. Ei bine, nu. Îl aveți în curtea din spate.

- Şi ce contează? Rezervorul nu-i treaba dumitale, Otilio.

Te rog să te concentrezi pe problema curentului. Lumină. Nici robinete, nici țevării. Lumină. Am nevoie de lumină.

- Dar toate se leagă. Ce ziceți de galerie?

- Că n-are lumină.

- Potrivit planurilor, aici ar trebui să fie un perete de susținere. Ei bine, colegul Remigio abia s-a atins cu ciocanul şi jumătate de zid s-a prăvălit peste noi. Cât despre camere, nici nu mai vorbesc. După cum scrie aici, sala de la capătul culoarului are aproape patruzeci de metri pătrați. Nici pomeneală. Dacă are măcar douăzeci, eu mă apuc să țopăi de bucurie. Există un perete unde n-ar trebui să existe. Iar în privința gurilor de scurgere, ei bine, mai degrabă nu mai deschidem discuția. Nici una nu-i acolo unde se presupune că ar trebui să fie.

- Eşti sigur că ştii să citeşti planurile?

- Auziți, sunt un profesionist. Ascultați-mă pe mine.

Casa asta e o mare bătaie de cap. Aici a făcut fiecare cum l-a tăiat capul.

- Va trebui să te descurci cu ce ai la îndemână. Fă minuni sau fă ce-ți trece prin cap, dar vineri vreau pereții acoperiți, văruiți şi să meargă lumina.

- Nu mă grăbiți, fiindcă asta e o treabă de precizie.

Trebuie acționat strategic.

- Şi ce ai de gând să faci?

- Mai întâi şi întâi, mergem să luăm micul dejun.

- Dar abia ați sosit de o jumătate de oră.

- Domnule Martin, cu atitudinea asta n-o să ajungem nicăieri.

Calvarul muncilor şi lucrărilor s-a prelungit cu o săptămână peste termenul prevăzut, însă, chiar şi în prezența lui Otilio şi a escadronului său de făcut găuri unde nu era nevoie şi savurându-şi câte un mic dejun de două ceasuri şi jumătate, entuziasmul de a putea locui în sfârşit în acea casă la care visasem atâta vreme mi-ar fi permis să trăiesc acolo ani de zile cu lumânări şi lămpi cu gaz, dacă trebuia. Am avut noroc de faptul că în cartierul Ribera se afla rezervorul spiritual şi material al meşteşugarilor de tot soiul, şi am găsit la o azvârlitură de băț de noul meu domiciliu pe cineva care să-mi instaleze broaşte noi, care să nu mai semene cu cele de la Bastilia, precum şi aplice şi robinete după moda secolului XX. Ideea de a dispune de o linie telefonică nu mă convingea şi, după câte putusem asculta la radioul lui Vidal, ceea ce presa momentului numea noile mijloace de comunicare în masă nu ținuseră seama de mine atunci când îşi căutaseră publicul. Am hotărât că existența mea va fi una a cărților şi a tăcerii. Nu mi-am luat de la pensiune decât un schimb de haine şi caseta cu pistolul tatălui meu, singura amintire pe care o aveam de la el. Am împărțit restul hainelor şi obiectelor mele personale între ceilalți subchiriaşi. Dacă mi-aş fi putut lăsa în urmă pielea şi memoria, aş fi făcut-o şi pe asta.

Mi-am petrecut întâia noapte oficială şi electrificată în casa cu turn în ziua când a apărut episodul inaugural din *Oraşul blestemaților.* Romanul era o intrigă imaginară pe care o țesusem pe seama incendiului de la "El Ensueno" din anul 1903 şi a unei făpturi fantomatice care vrăjea străzile din Raval

pe vremea aceea. Înainte să se usuce cerneala din acea primă ediție, începusem deja să lucrez la al doilea roman din serie. După socotelile mele, pornind de la o bază de treizeci de zile de muncă neîntreruptă în fiecare lună, Ignatius B. Samson trebuia să producă o medie de 6,66 pagini de manuscris util pe zi pentru a respecta termenii contractului, ceea ce era o nebunie, dar avea avantajul că nu-mi lăsa prea mult timp liber ca să-mi dau seama.

Abia am conştientizat că, odată cu trecerea zilelor, începusem să consum mai multă cafea şi țigări decât oxigen. Pe măsură ce îl otrăveam, creierul meu părea că se transformă într-o maşină cu aburi care nu se va mai răci niciodată. Ignatius B. Samson era tânăr şi rezistent. Muncea toată noaptea şi cădea răpus de somn în zori, în puterea unor vise stranii în care literele de pe pagina prinsă în maşina de scris din camera de lucru se desprindeau de pe hârtie şi, ca nişte păianjeni de cerneală, se târau pe mâinile şi pe fața lui, străbătându-i pielea şi cuibărindu-se în venele sale, până când îi acopereau inima de negru şi îi încețoşau pupilele în băltoace de bezná. Petrecea săptămâni întregi aproape fără să iasă din acea casă şi uita în ce zi a săptămânii sau în ce lună a anului se află. Nu dădeam atenție durerilor de cap repetate care uneori mă asaltau brusc, ca şi când o daltă de metal mi-ar fi găurit țeasta, arzându-mi vederea într-o străfulgerare de lumină albă. Mă obişnuisem să trăiesc cu un şuierat permanent în urechi, pe care doar freamătul vântului sau ploaia izbuteau să-l acopere. Uneori, când sudoarea aceea rece îmi acoperea fața şi simțeam cum mâinile îmi tremură pe clapele maşinii Underwood, îmi spuneam că a doua zi mă voi duce la un doctor. Însă în acea zi exista întotdeauna o altă scenă şi o altă poveste de istorisit.

Se împlinea primul an din viața lui Ignatius B. Samson când, pentru a-l sărbători, m-am hotărât să-mi iau zi liberă şi să mă întâlnesc din nou cu soarele, cu briza şi cu străzile unui oraş prin care încetasem să mai păşesc pentru a mi-l închipui doar. M-am bărbierit, m-am aranjat şi mi-am îmbrăcat costumul cel mai bun şi mai prezentabil. Am lăsat deschise ferestrele camerei de lucru şi ale galeriei ca să se aerisească prin casă, iar ceața aceea deasă care devenise parfumul ei să se poată împrăştia în cele patru zări. Când am coborât în stradă, am găsit un plic mare lângă gura cutiei poştale. Înăuntru, o foaie de pergament sigilat cu pecetea de ceară cu îngerul şi scrisă cu acea caligrafie aleasă în care se puteau citi următoarele:

Dragă David,

Voiam să fiu primul care te felicită în această nouă etapă a carierei dumitale. M-am bucurat enorm de lectura primelor episoade din Oraşul blestemaților. Nădăjduiesc că această mică atenție îți va fi pe plac.

Te rog să primeşti încă o dată expresia admirației şi a dorinței mele ca într-o bună zi destinele noastre să se încrucişeze. Cu încredințarea că aşa va fi, te salută cu afecțiune prietenul şi cititorul dumitale,

ANDREAS CORELLI

Atenția era chiar exemplarul din Marile speranțe pe care domnul Sempere mi-l dăruise în copilărie, cel pe care i-l înapoiasem înainte să-l poată găsi tata şi care, când am vrut să-l recuperez după câțiva ani cu orice preț, dispăruse cu câteva ceasuri înainte, în mâna unui străin. Am contemplat bucata aceea de hârtie care, într-o zi nu foarte îndepărtată, mi se păruse că avea în ea toată magia şi lumina din lume. Pe copertă încă se mai puteau desluşi urmele degetelor mele de copil pătate de sânge.

- Mulțumesc, am murmurat.

9

Domnul Sempere îşi puse ochelarii de precizie ca să examineze cartea. O aşeză pe o bucată de pânză întinsă pe masa lui de scris din spatele prăvăliei şi îndoi veioza pentru ca fasciculul de lumină să se concentreze pe volum. Expertiza se prelungi preț de câteva minute, timp în care am păstrat o tăcere religioasă. L-am observat cum îl răsfoia, îi mirosea filele, mângâia hârtia şi cotorul, cântărea volumul când cu o mână, când cu cealaltă şi, în cele din urmă, închidea coperta şi examina cu o lupă urmele mânjite de sânge uscat pe care degetele mele le lăsaseră acolo cu doisprezece sau treisprezece ani în urmă.

- Incredibil, îngăimă el scoțându-şi ochelarii. E aceeaşi carte. Cum zici că ai recăpătat-o?

- Nici eu nu ştiu. Domnule Sempere, dumneavoastră ce știți despre un editor francez pe nume Andreas Corelli?

- Întâi şi-ntâi sună mai degrabă a italian decât francez, deşi numele Andreas pare grec...

- Editura e din Paris. Editions de la Lumiere. Sempere rămase pe gânduri câteva clipe, şovăind.

- Mă tem că nu-mi sună familiar. O să-l întreb pe Barcelo, care ştie totul, să vedem ce-o să-mi spună.

Gustavo Barcelo era unul dintre decanii breslei anticarilor din Barcelona, iar patrimoniul său enciclopedic era la fel de legendar ca şi firea lui cam aspră şi cam pedantă. În sânul acestei tagme, zicala era că, în caz de îndoială, trebuie întrebat Barcelo. În clipa aceea îşi făcu apariția fiul lui Sempere, care, deşi cu doi sau trei ani mai mare decât mine, era atât de timid încât uneori devenea invizibil, şi-i făcu un semn tatălui său.

- Tată, au venit să ridice o comandă pe care cred că ai luat-o dumneata.

Librarul încuviință şi îmi întinse un volum gros şi jerpelit.

- Ai aici ultimul catalog al editorilor europeni. Dacă vrei, uită-te să vezi dacă găseşti ceva, cât timp mă ocup eu de client, îmi sugeră el.

Am rămas singur în spatele prăvăliei, căutând zadarnic Editions de la Lumiere, în timp ce Sempere revenea la tejghea. Răsfoind catalogul, l-am auzit stând de vorbă cu un glas de femeie ce mi s-a părut familiar. Am auzit că-l pomeneau pe Pedro Vidal şi, intrigat, am scos capul să arunc o privire.

Cristina Sagnier, fiica şoferului şi secretara mentorului meu, trecea în revistă un teanc de cărți pe care Sempere le nota, una câte una, în registrul său de vânzări. Când m-a zărit mi-a zâmbit politicos, dar am fost sigur că nu mă recunoaşte. Sempere îşi ridică ochii şi, când îmi observă privirea tâmpă, schiță o radiografie rapidă a situației.

- Vă cunoaşteți, nu-i aşa? zise el.

Cristina îşi arcui sprâncenele, surprinsă, şi mă privi din nou, neştiind de unde să mă ia.

- David Martin. Prieten cu don Pedro, m-am prezentat eu.

- Ah, desigur, zise ea. Bună ziua.

- Ce mai face tatăl dumneavoastră? am improvizat.

- Bine, bine. Mă aşteaptă la colțul străzii cu maşina.

Sempere, căruia nu-i scăpa nimic, interveni:

- Domnişoara Sagnier a venit să ridice nişte cărți comandate de Vidal. Cum sunt un pic cam grele, poate că vei fi atât de bun încât s-o ajuți să le ducă până la maşină...

- Nu vă faceți griji… protestă Cristina.

- Cum să nu, am sărit eu gata să ridic teancul de cărți care s-a dovedit a cântări cât *Enciclopedia Britanică,* inclusiv anexele.

Am simțit cum ceva îmi trosneşte în spinare şi Cristina mă privi, înspăimântată.

- Ați pățit ceva?

- Nu vă temeți, domnişoară. Prietenul Martin, aici de față, deşi om de litere, e puternic ca un taur, zise Sempere. Nu-i aşa, Martin?

Cristina mă observa prea puțin convinsă. Mi-am scos la iveală zâmbetul de mascul invincibil.

- Sunt numai muşchi, am zis eu. Asta-i o simplă încălzire. Sempere-fiul dădu să se ofere să care jumătate din cărți, însă taică-său, într-un acces de tact, îl reținu de braț. Cristina mi-a ținut uşa şi m-am aventurat în parcurgerea celor cincisprezece sau douăzeci de metri ce mă despărțeau de automobilul Hispano-Suiza parcat la colțul dinspre Porta del Angel. Am ajuns cu greu, cu brațele gata-gata să-mi ia foc. Manuel, şoferul, m-a ajutat să descarc cărțile şi m-a salutat călduros.

- Ce întâmplare să vă văd pe aici, domnule Martin.

- Mică-i lumea.

Cristina îmi oferi un zâmbet uşor drept mulțumire şi urcă în maşină.

- Îmi pare rău de episodul cu cărțile.

- Nu-i nimic. Un pic de exercițiu ridică moralul, am pretextat eu ignorând junghiul năprasnic ce mi se formase în spinare. Salutări lui don Pedro.

I-am văzut plecând spre piața Catalunya şi când m-am întors l-am zărit în uşa librăriei pe Sempere, care mă privea cu un zâmbet pisicesc şi îmi făcea semn să-mi şterg balele. M-am îndreptat spre el şi n-am putut să nu râd de mine însumi.

- De-acum îți ştiu secretul, Martin. Te credeam mai ponderat în treburile astea.

- Toate ruginesc.

- Mie-mi povesteşti? Îmi poți lăsa cartea pentru câteva zile?

Am încuviințat.

- Să aveți mare grijă de ea.

10

Am revăzut-o câteva luni mai târziu, în compania lui Pedro Vidal, la masa pe care o avea rezervată întotdeauna la "Maison Doree", Vidal m-a poftit să mă aşez cu ei la masă, dar mi-a fost de ajuns să încrucişez o privire cu ea ca să-mi dau seama că trebuie să declin oferta.

- Cum merge romanul, don Pedro?

- Ca pe roate.

- Mă bucur. Poftă bună.

Întâlnirile noastre erau întâmplătoare. Uneori dădeam peste ea în librăria "Sempere şi Fiii", unde se ducea adesea să caute cărți pentru don Pedro. Dacă se ivea ocazia, Sempere mă lăsa singur cu ea, însă curând Cristina a descoperit trucul şi trimitea unul din servitorii de la Vila Helius să ridice comenzile.

- Ştiu că nu-i treaba mea, spunea Sempere, dar poate că ar trebui să ți-o scoți din minte.

- Nu ştiu despre ce vorbiți, domnule Sempere.

- Martin, ne cunoaştem de atâta vreme.

Lunile se scurgeau ca prin ceață, fără ca măcar să bag de seamă. Trăiam pe timp de noapte, scriind de la lăsatul serii până în zori şi dormind în timpul zilei. Barrido şi Escobillas nu mai încetau să se felicite pentru succesul repurtat de *Oraşul blestemaților,* iar când mă vedeau în pragul colapsului mă asigurau că, după încă două romane, îmi vor acorda un an sabatic, să mă odihnesc sau să mă îndeletnicesc cu scrierea unei opere personale, pe care o vor publica cu surle şi trâmbițe, cu numele meu adevărat scris pe copertă cu litere de-o şchioapă. Întotdeauna mai era nevoie doar de încă două romane. Înțepăturile, durerile de cap şi amețelile deveneau tot mai frecvente şi mai intense, însă le puneam pe seama oboselii şi le înăbuşeam cu noi injecții de cafeină, cu țigări şi cu nişte pilule de codeină şi de Dumnezeu mai ştie ce, de care făceam rost pe sub mână de la un farmacist din strada Argenteria şi care aveau gust de praf de puşcă. Don Basilio, cu care luam masa joia, din două în două săptămâni, la o terasă din Barceloneta, stăruia să merg la un doctor. Eu spuneam mereu că da, că aveam programare chiar în săptămâna aceea.

Cu excepția fostului meu şef şi a celor doi Sempere, nu prea aveam timp să mă văd cu multă lume, în afară de Vidal, iar când o făceam, era mai degrabă fiindcă venea el să mă viziteze decât mă duceam eu la el. Nu-i plăcea casa cu turn şi insista mereu să ieşim şi să facem o plimbare până ajungeam în barul ,,Almirall" din strada Joaquim Costa, unde avea cont deschis si unde susținea un cenaclu literar în fiecare seară de vineri, la care nu mă invita fiindcă ştia că toți cei de față, poetaştri frustrați şi pupincurişti care se gudurau pe lângă el în aşteptarea unei pomeni, a unei recomandări pentru un editor sau a unui cuvânt elogios cu care să-şi astupe rănile vanității, mă detestau cu o tărie, cu o forță şi cu un zel de care duceau lipsă isprăvile lor artistice, pe care publicul viclean se încăpățâna să le ignore. Acolo, la un absint şi la un trabuc din Caraibe, îmi vorbea despre romanul său, care nu se mai termina, despre planurile de a se retrage din viața de solitar şi din aventurile amoroase şi cuceririle lui; cu cât mai vârstnic devenea el, cu atât mai tinere şi mai nubile erau ele.

- Nu mă întrebi de Cristina, zicea el uneori malițios.

- Ce vreți să vă întreb?

- Dacă ea mă întreabă de tine.

- Vă întreabă de mine, don Pedro?

- Nu.

- Ei, poftim.

- Adevărul e că deunăzi te-a pomenit.

L-am privit în ochi ca să văd dacă nu cumva mă ia peste picior.

- Şi ce-a zis?

- N-o să-ţi placă.

- Daţi-i drumul.

- N-a zis-o cu cuvintele astea, dar parcă am înţeles că nu pricepe cum de te prostituezi scriind romane de doi bani pentru perechea aia de pungaşi, că îţi iroseşti talentul şi tinereţea.

M-am simţit de parcă Vidal tocmai mi-ar fi înfipt în burtă un pumnal îngheţat.

- Asta e părerea ei? Vidal ridică din umeri.

- Ei bine, din partea mea poate să se ducă dracului.

Lucram în fiecare zi cu excepţia duminicilor, pe care le dedicam umblatului pe străzi şi pe care aproape întotdeauna le terminam în vreo cârciumă de pe bulevardul Parallel, unde nu era greu să găseşti companie şi afecţiune trecătoare în braţele vreunui suflet de femeie singuratic şi aflat în aşteptare, ca al meu. Până în dimineaţa următoare, când mă trezeam alături de ele şi descopeream o străină, nu-mi dădeam seama că toate semănau între ele, la culoarea părului, la mers, la un gest oarecare sau fa privire. Mai devreme sau mai târziu, ca să înăbuşe tăcerea tăioasă a despărţirii, acele femei de o noapte mă întrebau cum îmi câştig existenţa, iar când vanitatea mă trăda şi le explicam că sunt scriitor mă luau drept mincinos, fiindcă nimeni nu auzise de David Martin, deşi unele chiar ştiau cine era Ignatius B. Samson şi cunoşteau din auzite *Oraşul blestemaţilor.* Cu timpul, am început să le spun că lucrez în clădirea de vămi portuare Atarazanas sau că sunt stagiar la biroul de avocaţi al lui Sayrach, Muntaner si Cruells.

Îmi amintesc o după-amiază în care luasem loc în "Cafe de la Opera", în compania unei profesoare de muzică pe nume Alicia pe care, bănuiam eu, tocmai o ajutam să uite pe cineva ce nu se lăsa uitat. Mă pregăteam s-o sărut când am zărit chipul Cristinei dincolo de geam. Când am ieşit în stradă, se pierduse deja în forfota de pe Rambla. Două săptămâni mai târziu, Vidal s-a încăpăţânat să mă invite la premiera operei *Madama Butterfly* de la Gran Teatre del Liceu. Familia Vidal avea o lojă la primul etaj, iar lui Vidal îi plăcea să vină, săptămânal, de-a lungul întregii stagiuni. Când m-am întâlnit cu el în hol, am descoperit că o adusese şi pe Cristina. Ea m-a salutat cu un zâmbet glacial şi nu mi-a mai adresat nici un cuvânt, nici o privire, până când Vidal, la jumătatea actului al doilea, s-a hotărât să coboare până în clubul din Rotondă ca să-l salute pe unul dintre verii săi şi ne-a lăsat singuri în lojă, faţă în faţă, fără altă pavăză în afara lui Puccini şi a sutelor de chipuri din semiîntunericul teatrului. Am rezistat zece minute până când m-am întors şi am privit-o în ochi.

- Am făcut ceva ce te-a jignit?

- Nu.

- Atunci putem încerca să ne prefacem că suntem prieteni, măcar la asemenea ocazii?

- Eu nu vreau să fiu prietena dumitale, David.

- De ce nu?

- Fiindcă nici dumneata nu vrei să fii prietenul meu.

Avea dreptate, nu voiam să fiu prietenul ei.

- E adevărat că eşti de părere că mă prostituez?

- Părerea mea contează cel mai puţin. Important e ceea ce crezi dumneata.

Am rămas acolo încă cinci minute, după care m-am ridicat şi am plecat fără să mai scot o vorbă. Când am ajuns pe marea scară a teatrului, îmi promisesem deja că niciodată nu îi voi mai adresa nici un gând,

nici o privire şi nici un cuvânt amabil.

A doua zi am dat peste ea în fața catedralei şi, când am vrut s-o evit, m-a salutat cu mâna şi mi-a zâmbit. Am rămas nemişcat, văzând-o cum vine spre mine.

- Nu vrei să mă inviți la o gustare?

- Tocmai bat străzile şi nu scap decât peste două ore.

- Atunci dă-mi voie să te invit eu. Cât ceri ca să însoțeşti o doamnă pentru un ceas?

Am urmat-o, fără nici o tragere de inimă, până într-o cofetărie din strada Petritxol. Am cerut două ceşti cu cacao fierbinte şi am luat loc unul în fața celuilalt, să vedem cine va deschide primul gura. În sfârşit, am câştigat şi eu o dată.

- Ieri n-am vrut să te jignesc, David. Nu ştiu ce ți-o fi spus don Pedro, însă eu n-am spus niciodată aşa ceva.

- Poate că doar aşa gândeşti, de aceea mi-o fi zis-o don Pedro.

- N-ai nici o idee despre ce gândesc eu, îmi replică ea cu duritate. Şi nici don Pedro.

Am ridicat din umeri.

- Bine.

- Ceea ce am spus eu era cu totul altceva. Am spus că nu cred că dumneata nu faci ceea ce simți.

Am zâmbit, încuviințând. Singurul lucru pe care îl simțeam în clipa aceea era dorința de a o săruta. Cristina mi-a susținut privirea, sfidătoare. Nu şi-a ferit chipul când am întins mâna şi i-am mângâiat buzele, lăsându-mi degetele să-i alunece peste bărbie şi peste gât.

- Aşa nu, zise ea în cele din urmă.

Când ospătarul ne-a adus cele două ceşti aburinde, plecase deja. Au trecut luni de zile până când i-am mai auzit din nou numele.

Într-o zi de sfârşit de septembrie în care tocmai terminasem un nou episod din *Oraşul blestemaților,* am hotărât să-mi iau noaptea liber. Intuiam că se apropie una din acele furtuni cu greață şi cu junghiuri de foc în creier. Am înghițit un pumn de pastile de codeină şi m-am întins în pat pe întuneric, aşteptând să-mi treacă sudoarea rece şi tremuriciul din mâini. Începeam să ațipesc când am auzit cum cineva bate la uşă. M-am târât până în hol şi am deschis. Vidal, echipat în unul din impecabilele lui costume de mătase italiană, îşi aprindea o țigară sub un fascicul de lumină pe care Vermeer însuşi parcă îl pictase pentru el.

- Eşti viu sau stau de vorbă cu o stafie? m-a întrebat el.

- Să nu-mi spuneți că ați venit de la Vila Helius până aici ca să-mi spuneți asta.

- Nu. Am venit fiindcă de luni de zile nu mai ştiu nimic de tine şi mă îngrijorezi. De ce nu-ți instalezi o linie telefonică în mausoleul ăsta, ca oamenii normali?

- Nu-mi plac telefoanele. Îmi place să văd chipul oamenilor atunci când îmi vorbesc şi-mi place ca şi ei să mi-1 vadă pe al meu.

- În cazul tău, nu ştiu dacă e o idee prea bună. Te-ai mai uitat în oglindă în ultimul timp?

- Asta e specialitatea dumneavoastră, don Pedro.

- Există în morga Spitalului Clinic şi unii mai îmbujorați la fată decât tine. Hai, îmbracă-te.

- De ce?

- Fiindcă aşa spun eu. Mergem la plimbare.

Vidal n-a acceptat refuzuri sau proteste. M-a târât până la maşina care aştepta pe Paseo del Born şi i-a făcut semn lui Manuel să pornească.

- Încotro mergem? am întrebat.

- Surpriză.

Am traversat toată Barcelona până când am ajuns pe bulevardul Pedralbes şi am început urcuşul pe coasta dealului. Câteva minute mai târziu, am zărit Vila Helius, cu toate ferestrele ei mari aprinse, proiectând peste crepuscul o bulă de aur incandescentă. Vidal nu spunea nimic şi îmi zâmbea misterios. Când am ajuns la vilă, mi-a făcut semn să-l urmez şi m-a condus până în salonul mare. Acolo aştepta un grup de persoane, care, când m-au văzut, au aplaudat. I-am recunoscut pe don Basilio, pe Cristina, pe Sempere tatăl şi fiul, pe fosta mea învăţătoare dona Mariana, pe unii dintre autorii care publicau cu mine la Barrido şi Escobillas şi cu care mă împrietenisem, pe Manuel, care se alăturase grupului, şi pe unele din cuceririle lui Vidal. Don Pedro îmi întinse o cupă de şampanie şi zâmbi.

- La mulţi ani la împlinirea vârstei de douăzeci şi opt de ani, David. Uitasem.

La sfârşitul cinei, m-am scuzat o clipă ca să ies în grădină şi să iau aer. Un cer înstelat întindea peste copaci un văl de argint. Abia trecuse un minut când am auzit paşi apropiindu-se şi m-am întors ca să mă pomenesc cu ultima persoană pe care mă aşteptam s-o văd în clipa aceea, Cristina Sagnier. Mi-a zâmbit, parcă cerând iertare că dă buzna.

- Pedro nu ştie că am ieşit să stau de vorbă cu dumneata, îmi zise ea.

Am observat că don-ul îi căzuse din forma de adresare, dar m-am făcut că nu bag de seamă.

- As vrea să stau de vorbă cu dumneata, David, zise ea.

Însă nu aici şi nu acum.

Nici semiîntunericul din grădină nu mi-a putut ascunde fâstâceala.

- Ne putem vedea mâine, undeva? m-a întrebat. Îţi promit că n-o să-ţi răpesc mult timp.

- Cu o condiţie, am zis eu. Să nu mă mai tratezi cu "dumneata". Deja aniversarea asta m-a îmbătrânit suficient.

Cristina zâmbi.

- De acord. Te tutuiesc dacă şi dumneata mă tutuieşti.

- Tutuitul e una din specialităţile mele, Unde vrei să ne întâlnim?

- Se poate acasă la tine? Nu vreau să ne vadă nimeni şi nici să afle Pedro că am stat de vorbă cu tine.

- Cum doreşti...

Cristina zâmbi, uşurată.

- Mulţumesc. Atunci, pe mâine? După-amiază?

- Când doreşti. Ştii unde locuiesc?

- Ştie tata.

Se aplecă uşor şi mă sărută pe obraz.

- La mulţi ani, David.

Înainte să apuc să spun ceva, se făcuse nevăzută în grădină. Când m-am întors în salon, plecase deja. Vidal îmi aruncă o privire rece din capătul celălalt al salonului şi abia după ce-şi dădu seama că îl zărisem mi-a zâmbit.

Un ceas mai târziu, Manuel, cu încuviinţarea lui Vidal, s-a oferit să mă ducă acasă cu automobilul Hispano-Suiza. M-am aşezat lângă el, aşa cum obişnuiam să fac ori de câte ori călătoream numai cu el, iar şoferul profita ca să-mi explice trucuri de condus şi, fără ştirea lui Vidal, chiar mă lăsa să mă aşez pentru scurt timp la volan. În acea noapte, şoferul era mai tăcut ca de obicei şi nu a deschis gura până

când n-am ajuns în centrul oraşului. Era mai slab decât ultima oară când îl văzusem şi mi s-a părut că vârsta începea să-şi spună cuvântul.

- S-a întâmplat ceva, Manuel? am întrebat eu.

Șoferul ridică din umeri.

- Nimic important, domnule Martin.

- Dacă ai vreo îngrijorare...

- Prostii cu sănătatea. La vârsta mea, grijile ies de peste tot, ştiți şi dumneavoastră. Dar eu nu mai contez de-acum. Cea care contează e fiică-mea.

Nu prea am ştiut ce să-i răspund şi m-am limitat să încuviințez.

- Ştiu că țineți la dânsa, domnule Martin. La Cristina mea. Un tată știe să vadă lucrurile astea.

Am încuviințat din nou, în tăcere. N-am mai schimbat nici o vorbă până când Manuel a oprit maşina la capătul străzii Flassaders, mi-a întins mâna şi mi-a urat din nou la mulți ani.

- Dacă mi s-ar întâmpla ceva, orice, zise el atunci, ați ajuta-o, nu-i aşa, domnule Martin? Ați face asta pentru mine?

- Desigur, Manuel. Dar ce să ți se întâmple?

Şoferul zâmbi şi îşi luă rămas-bun cu un salut. L-am văzut cum urcă în maşină şi se îndepărtează încet. Nu am fost absolut sigur, dar aş fi jurat că, după un drum făcut aproape fără să rostească un cuvânt, acum vorbea singur.

11

Mi-am petrecut toată dimineaţa umblând încoace şi încolo prin casă, aranjând şi făcând ordine, aerisind şi curăţind obiecte şi unghere de care nici nu-mi mai aminteam că există. Am coborât în fugă la o florărie din piaţă şi când m-am întors încărcat de buchete mi-am dat seama că nu ştiam pe unde ascunsesem vazele în care să le pun. M-am îmbrăcat ca şi cum aş fi plecat să-mi caut un loc de muncă. Am repetat cuvinte şi formule de salut care îmi sunau caraghios. M-am privit în oglindă şi am constatat că Vidal avea dreptate - arătam ca un vampir. În cele din urmă m-am aşezat într-un fotoliu din galerie, aşteptând cu o carte în mână. În două ceasuri n-am trecut de prima pagină. În sfârşit, la ora patru fix după-amiază am auzit paşii Cristinei pe trepte şi m-am ridicat dintr-un salt. Când a bătut la uşă, deja mă aflam acolo de-o veşnicie.

- Bună, David. E un moment nepotrivit?

- Nu, nu. Dimpotrivă. Întră, te rog.

Cristina zâmbi politicos şi pătrunse pe coridor. Am condus-o până la sala de lectură din galerie şi am poftit-o să ia loc.

Privirea ei examina totul pe îndelete.

- E un loc foarte deosebit, zise ea. Îmi spusese Pedro că ai o casă seniorială.

- El preferă termenul "macabră", dar presupun că e o chestiune de nuanţă.

- Pot să te întreb de ce ai venit să locuieşti aici? E o casă cam mare pentru cineva care trăieşte singur.

Cineva care trăieşte singur, am repetat in sinea mea.

Sfârşim prin a deveni ceea ce vedem în ochii celor pe care îi dorim.

- Sincer? am întrebat-o. Adevărul este că am venit să locuiesc aici fiindcă, mulţi ani la rând, vedeam casa asta în fiecare zi, când mă duceam şi când mă întorceam de la ziar. Era mereu închisă şi, până la urmă, am început să cred că pe mine mă aştepta. Am sfârşit prin a visa, literalmente, că într-o bună zi voi locui în ea. Şi aşa a fost.

- Toate visele tale devin realitate, David?

- Tonul acela ironic îmi amintea prea mult de Vidal.

- Nu, i-am răspuns. Asta-i singurul, Dar tu voiai să-mi vorbeşti despre ceva şi eu te ţin de vorbă cu poveşti care, în mod sigur, nu te interesează.

Glasul meu sunase mai defensiv decât mi-aş fi dorit. Cu dorinţa păţisem la fel cum păţisem cu florile: de îndată ce o aveam în mână, nu mai ştiam unde să o pun.

- Voiam să-ţi vorbesc despre Pedro, începu Cristina.

- Aha.

- Tu eşti prietenul lui cel mai bun. Îl cunoşti. El vorbeşte despre tine ca despre un fiu. Te iubeşte ca pe nimeni altul. Doar ştii.

- Don Pedro m-a tratat ca pe un fiu, am zis eu. Dacă nu ar fi fost el şi domnul Sempere, nu ştiu ce s-ar fi ales de mine.

- Motivul pentru care voiam să stau de vorbă cu tine e că sunt foarte îngrijorată din pricina lui.

- Îngrijorată pentru ce?

- Ştii că, acum câţiva ani, am început să lucrez pentru el ca secretară. Adevărul este că Pedro e un om generos şi am sfârşit prin a fi buni prieteni. S-a purtat foarte bine cu tatăl meu şi cu mine. De aceea mă

doare când îl văd aşa.

- Aşa cum?

- E cartea aia blestemată, romanul pe care vrea să-l scrie.

- De ani de zile lucrează la el.

- De ani de zile îl tot distruge. Eu îi corectez şi îi dactilografiez toate paginile. În anii de când sunt secretara lui a distrus nu mai puțin de două mii de pagini. Zice că nu are talent. Că e un impostor. Bea întruna. Uneori îl găsesc în biroul lui, sus, beat, plângând ca un copil...

Am înghițit în sec.

-... zice că te invidiază, că ar vrea să fie ca tine, că oamenii mint şi îl elogiază fiindcă vor ceva de la el, bani, ajutor, dar că el ştie că opera lui n-are nici o valoare. Cu ceilalți păstrează aparențele, costumele şi toate alea, însă eu îl văd în fiecare zi şi se stinge văzând cu ochii. Uneori mi-e frică să nu facă vreo prostie. Asta se întâmplă de ceva vreme încoace. N-am spus nimic fiindcă nu ştiam cu cine să stau de vorbă. Ştiu că, dacă ar afla că am trecut pe la tine, s-ar înfuria. Mereu îmi spune: pe David să nu-l deranjezi cu problemele mele. El are viața înainte, iar eu deja nu mai sunt nimic. Mereu spune astfel de lucruri. Iartă-mă că-ți povestesc toate astea, dar nu ştiam la cine să mă duc...

Ne-am adâncit într-o tăcere îndelungată. Am simțit cum mă cotropeşte un frig intens, certitudinea că, în timp ce omul căruia îi datoram viața se scufundase în deznădejde, eu, închis în lumea mea, nu mă oprisem nici o secundă ca să-mi dau seama de asta.

- Poate că n-ar fi trebuit să vin.

- Ba nu, am zis eu. Ai făcut bine.

Cristina mă privi cu un zâmbet călduț şi, pentru prima oară, am avut impresia că nu eram un străin pentru ea.

- Ce putem face? mă întrebă.

- O să-l ajutăm, am zis eu.

- Şi dacă nu se lasă ajutat?

- Atunci o s-o facem fără ca el să-şi dea seama.

12

Nu voi şti niciodată dacă am făcut-o ca să-l ajut pe Vidal, cum îmi spuneam mie însumi, ori pur şi simplu ca să-mi găsesc o scuză pentru a-mi petrece timpul alături de Cristina. Ne întâlneam aproape în fiecare după-amiază în casa cu turn. Cristina aducea foile pe care Vidal le scrisese de mână cu o zi în urmă, întotdeauna pline de ştersături, paragrafe întregi subliniate, adnotări peste tot şi o mie şi una de încercări de a salva ceea ce nu putea fi salvat. Urcam în camera de lucru şi ne aşezam pe podea. Cristina le citea cu voce tare şi apoi discutam pe larg despre ele. Mentorul meu încerca să scrie un soi de saga epică ce cuprindea trei generații ale unei dinastii barceloneze nu foarte diferită de familia Vidal. Acțiunea demara cu câțiva ani înainte de revoluția industrială, prin sosirea în oraş a doi frați orfani, şi evolua într-un soi de parabolă biblică de genul poveştii cu Cain şi Abel. Unul dintre frați devenea în cele din urmă cel mai bogat şi mai puternic magnat al vremii sale, pe când celălalt se dedica Bisericii şi ajutorării celor sărmani, pentru a-şi sfârşi zilele în chip tragic, într-un episod care lăsa să se întrevadă că se inspira din nenorocirile preotului şi poetului Mossen Jacint Verdaguer. De-a lungul vieților lor frații se înfruntau, iar o galerie nesfârşită de personaje defilau prin melodrame fierbinți, scandaluri, asasinate, iubiri nepermise, tragedii şi celelalte cerințe ale genului, totul plasat pe scena naşterii metropolei moderne şi a lumii industriale şi financiare. Romanul era narat de un nepot al unuia dintre cei doi frați, care reconstituia povestea în timp ce contempla oraşul arzând dintr-un palat din Pedralbes, în zilele Săptămânii Tragice, în anul 1909.

Primul lucru care m-a surprins a fost că acest subiect i-l schițasem eu lui Vidal, cu doi ani în urmă, ca sugestie pentru a-şi demara romanul său de anvergură, acela pe care spunea mereu că într-o bună zi are să-l scrie. Al doilea lucru a fost că nu-mi spusese niciodată că s-ar fi hotărât să folosească ideea, şi nici că ar fi investit deja ani de zile în acest scop, şi asta nu din lipsă de ocazii. Al treilea lucru a fost că, în starea în care se găsea, romanul era un fiasco total şi monumental: nu funcționa nici măcar o componentă, pornind de la personaje şi de la structură, trecând prin atmosferă şi prin dramatizare, şi terminând cu un limbaj şi un stil ce te făceau să-ți imaginezi eforturile unui amator cu tot atâtea pretenții cât timp liber la îndemână.

- Ce părere ai? întrebă Cristina. Crezi că se poate face ceva?

Am preferat să nu-i spun că Vidal împrumutase de la mine premisa şi, cu intenția de a n-o îngrijora mai mult decât era deja, am zâmbit şi am încuviințat.

- E nevoie de ceva muncă. Atâta tot.

Când începea să se lase întunericul, Cristina se aşeza la maşina de scris şi, împreună, rescriam cartea lui Vidal literă cu literă, rând cu rând, scenă cu scenă.

Subiectul închegat de Vidal era atât de vag şi de searbăd, încât am optat să-l recuperez pe cel improvizat de mine atunci când i-am sugerat ideea. Încetul cu încetul, am început să resuscităm personajele, transformându-le complet pe dinăuntru şi refăcându-le din cap până-n picioare. Nici măcar o scenă, un moment, un rând sau un cuvânt nu supraviețuia acestui proces şi totuşi, pe măsură ce înaintam, aveam impresia că fac dreptate romanului pe care Vidal îl purta în inima lui şi pe care îşi propusese să-l scrie, dar nu ştia cum.

Cristina îmi spunea că, uneori, Vidal, la câteva săptămâni după ce crezuse că a scris o scenă, o recitea în varianta ei finală dactilografiată şi era surprins de iscusința şi plenitudinea unui talent în care el încetase să mai creadă. Cristina se temea că va descoperi ce făceam noi şi îmi spunea că trebuie să fim mai fideli față de original.

- Să nu subestimezi niciodată vanitatea unui scriitor, mai cu seamă a unuia mediocru, replicam eu.

- Nu-mi place să te aud vorbind aşa de Pedro.

- Îmi pare rău. Nici mie nu-mi place.

- Poate că ar trebui să mai slăbeşti puțin ritmul. Nu arăți prea bine. Nu mă mai îngrijorează Pedro, acum mă îngrijorezi tu.

- Ceva bun tot trebuia să iasă din toate astea.

Cu timpul, m-am obişnuit să trăiesc pentru a savura acele clipe pe care le împărțeam cu ea. N-a trecut mult până când munca mea a început să suporte consecințele. Scoteam timp ca să lucrez la *Oraşul blestemaților* de unde nici nu exista, dormind numai trei ore pe zi şi forțându-mă la maximum ca să-mi respect termenii contractului. Barrido şi Escobillas aveau regula de a nu citi nici o carte, nici din cele publicate de ei, nici ale concurenței, însă Otravă le citea, iar în curând a început să suspecteze că ceva ciudat se petrecea cu mine.

- Ăsta nu eşti tu, spunea uneori.

- Sigur că nu sunt eu, dragă Herminia, Este lgnatius B. Samson.

Eram conştient de riscul pe care mi-l asumasem, dar nu-mi păsa. Nu-mi păsa că mă trezeam în fiecare zi acoperit de sudoare, cu inima bătând parcă să-mi spargă pieptul. Aş fi plătit acest preț şi mult mai mult decât atât, numai să nu renunț la atingerea aceea înceată şi secretă care, fără să vrem, ne transforma în complici. Ştiam perfect că Cristina vedea asta în ochii mei în fiecare zi când venea acasă la mine, şi ştiam perfect că niciodată nu va răspunde gesturilor mele. Nu exista un viitor, nici mari speranțe în acea cursă spre nicăieri, iar amândoi ştiam asta.

Uneori, după ce oboseam tot încercând să repunem pe linia de plutire acel vapor care lua apă din toate părțile, lăsam deoparte manuscrisul lui Vidal şi îndrăzneam să vorbim despre orice în afară de acea apropiere care, de atâta ascuns, începea să ardă în conştiință. Când şi când, îmi făceam curaj şi o luam de mână. Ea mă lăsa, dar eu ştiam că o stânjenea, că simțea că ceea ce făceam nu era bine, că recunoştința datorată lui Vidal ne unea şi ne despărțea totodată. Într-o seară, cu puțin înainte să se retragă, i-am prins chipul şi am încercat s-o sărut. A rămas nemişcată şi, când m-am văzut în reflexul privirii sale, nu m-am încumetat să spun nimic. S-a ridicat şi a plecat fără să mai rostească o vorbă. N-am mai văzut-o vreme de două săptămâni, iar când a revenit m-a pus să-i promit că aşa ceva nu se va mai întâmpla niciodată.

- David, vreau să înțelegi că, atunci când vom termina de lucrat la cartea lui Pedro, nu ne vom mai vedea ca acum.

- De ce nu?

- Ştii tu de ce.

Avansurile mele nu erau singurul lucru pe care Cristina nu-l vedea cu ochi buni. Începeam să bănuiesc că Vidal spunea adevărul atunci când îmi zisese că îi displăceau cărțile pe care le scriam pentru Barrido şi Escobillas, deşi trecea sub tăcere acest lucru. Nu-mi venea greu să mi-o imaginez gândindu-se că treaba mea era una de mercenar, lipsită de suflet, că îmi vindeam integritatea pentru o pomană, spre îmbogățirea celor doi şobolani de canal, fiindcă nu aveam curajul să scriu cu inima, cu numele meu şi cu propriile mele sentimente. Cel mai mult mă durea că, în fond, avea dreptate. Eu fantazam cu ideea de a renunța la contract, de a scrie o carte numai pentru ea, cu care să-mi câştig respectul ei. Dacă singurul lucru pe care ştiam să-l fac nu era suficient de bun pentru ea, poate că ar fi fost mai bine pentru mine să mă întorc la zilele cenuşii şi mizerabile de la ziar. Puteam trăi în continuare din milostenia şi din favorurile lui Vidal.

Ieşisem să mă plimb după o lungă noapte de muncă, incapabil să ațipesc. Fără o țintă precisă, paşii m-

au purtat prin oraş în sus, până la şantierul templului Sagrada Familia. Când eram mic, taică-meu mă adusese uneori aici ca să contemplăm Babelul acela de sculpturi şi porticuri care nu mai apuca să-şi ia zborul, de parcă ar fi fost blestemat. Mie îmi plăcea să-l vizitez iar şi iar şi să constat că nu s-a schimbat, că oraşul tot creştea în jurul ei, dar Sagrada Familia rămânea în ruine încă din prima zi.

Când am ajuns, zorii albaştri se ridicau secerați de lumini roşii, peste care se profila fațada Naşterii Domnului. Un vânt de la răsărit târa praful de pe străzile nepavate şi mirosul acru al fabricilor care punctau granița cartierului Sant Marti. Tocmai traversam strada Mallorca, când am zărit luminile unui tramvai care se apropia prin aerul cețos al dimineții. Am auzit huruitul roților de metal pe şine şi sunetul clopotului cu care vatmanul îşi vestea trecerea prin beznă. Am vrut să alerg, dar n-am fost în stare. Am rămas acolo pironit, nemişcat între şine, contemplând luminile tramvaiului care se repezeau spre mine. Am auzit strigătele vatmanului şi am văzut dâra de scântei scoasă de roți când frânele s-au înțepenit. Chiar şi aşa, cu moartea la numai câțiva metri, n-am fost în stare să-mi urnesc nici un muşchi. Am simțit mirosul acela de electricitate adus de lumina albă ce mi s-a aprins în ochi în timp ce farul tramvaiului s-a încețoşat, M-am prăbuşit ca o păpuşă, păstrându-roi cunoştința doar câteva secunde, exact cât să pot vedea cum roata tramvaiului, fumegândă, se oprea la douăzeci de centimetri de chipul meu. Apoi totul s-a întunecat.

13

Am deschis ochii. Coloane din piatră groase ca nişte arbori se înălţau în semiîntuneric către o boltă golaşă. Raze subţiri de lumină prăfoasă cădeau în diagonală, insinuând şiruri nesfârşite de paturi mizere. Mici picături de apă se desprindeau de sus ca nişte lacrimi negre care explodau cu ecou când atingeau pardoseala. Semiîntunericul mirosea a mucegai şi a umezeală.

- Bine ai venit în purgatoriu.

M-am ridicat şi m-am răsucit ca să descopăr un bărbat îmbrăcat în zdrenţe, care citea un ziar la lumina unui felinar şi flutura un zâmbet căruia îi lipseau jumătate din dinţi. Coperta ziarului din mâna lui anunţa că generalul Primo de Rivera prelua toate puterile statului şi inaugura o dictatură de catifea pentru salvarea ţării de la catastrofa iminentă. Ziarul acela avea cel puţin şase ani.

- Unde mă aflu?

Omul mă privi pe deasupra ziarului, intrigat.

- La hotelul Ritz. Nu simţi după miros?

- Cum am ajuns aici?

- Făcut praf. Te-au adus azi-dimineaţă pe targă şi de atunci tot tragi la aghioase.

Mi-am pipăit haina şi am constatat că toţi banii pe care îi aveam la mine au dispărut.

- Ce ţi-e şi cu lumea asta, exclamă bărbatul dinaintea ştirilor din ziarul său. Se ştie că, în fazele cele mai avansate ale cretinismului, lipsa de idei se compensează cu excesul de ideologii.

- Cum se iese de aici?

- Dacă eşti aşa grăbit... Există două modalităţi, cea permanentă şi cea temporară. Cea permanentă este pe acoperiş: un salt vârtos şi scapi dumneata de toată murdăria asta, pentru totdeauna. Ieşirea temporară e pe aici, prin fund, unde se îndreaptă aiuritul ăla cu pumnul ridicat, căruia îi cad pantalonii şi prezintă salutul revoluţionar tuturor trecătorilor. Însă, dacă ieşi pe acolo, mai devreme sau mai târziu vei reveni aici.

Omul cu ziarul mă privea amuzat, cu acea luciditate ce străluceşte doar din când în când în cazul nebunilor.

- Dumneata eşti cel care m-a furat?

- Bănuiala asta mă jigneşte. Când te-au adus aici, erai curat ca lacrima, iar eu nu accept decât titluri de valoare negociabile la bursă.

L-am lăsat pe acel lunatic în patul lui mizer, cu ziarul lui din urmă şi cu discursurile lui progresiste. Capul încă mi se învârtea şi cu greu izbuteam să fac patru paşi în linie dreaptă, dar am reuşit să ajung până la o uşă plasată în unul din pereţii laterali ai marii bolţi, care dădea spre nişte trepte. O lumină slabă părea să se strecoare dinspre înaltul scării. Am urcat patru sau cinci etaje, până când am simţit o adiere de aer proaspăt care intra printr-o uşă mare de la capătul scării. Am ieşit şi am priceput în sfârşit unde ajunsesem.

În faţa mea se întindea un lac suspendat deasupra copacilor din Parc de la Ciutadella. Soarele începea să apună deasupra oraşului şi apele acoperite de alge se unduiau ca un vin revărsat. Clădirea Rezervorului de Apă avea aspectul unui castel grosolan sau al unei închisori. Fusese construit pentru a aproviziona cu apă pavilioanele Expoziţiei Universale din 1888, însă cu timpul măruntaiele sale de catedrală laică sfârşiseră prin a servi drept adăpost muribunzilor şi săracilor care nu aveau alt loc unde să se refugieze atunci când noaptea şi frigul se înăspreau. Uriaşul bazin de apă suspendat pe terasa de pe

acoperiş era acum un lac nămolos şi tulbure care secătuia încetul cu încetul prin crăpăturile clădirii.

Atunci am observat figura postată la unul din capetele terasei. Ca şi când simplul contact al privirii mele l-ar fi alertat, s-a răsucit brusc pe călcâie şi m-a privit. Încă mă simțeam destul de năucit şi vederea îmi era încețoşată, însă mi s-a părut că văd cum figura se apropie. O făcea prea repede, ca şi cum picioarele nu i-ar fi atins solul în mers şi s-ar fi deplasat prin nişte scuturături bruşte şi prea iuți ca să le surprinzi cu privirea. Abia îi puteam distinge chipul împotriva luminii, însă am putut desluşi că era vorba de un domn cu ochii negri şi strălucitori ce păreau prea mari pentru chipul lui. Cu cât mai aproape se afla de mine, cu atât mai mult aveam impresia că silueta lui se alungea şi creştea în statură. Am simțit un frison când l-am văzut cum înaintează şi am făcut câțiva paşi în spate, fără să-mi dau seama că mă îndrept spre marginea lacului. Mi-am simțit picioarele pierzând contactul cu uscatul şi începusem deja să cad pe spate în apele întunecate ale bazinului când străinul m-a ținut de un braț. M-a tras cu blândețe şi m-a condus înapoi pe teren sigur. M-am aşezat pe una din băncile plasate în jurul bazinului şi am respirat adânc. Mi-am ridicat privirea şi l-am văzut pentru prima oară limpede. Ochii îi erau de mărime normală, avea aceeaşi statură ca şi mine, iar paşii şi gesturile îi erau ca ale oricărui alt domn. Avea o expresie amabilă şi liniştitoare.

- Mulțumesc, am zis eu.

- E totul bine?

- Da. E doar o amețeală.

Străinul se aşeză lângă mine. Era îmbrăcat într-un costum din trei piese închis la culoare, de o croială superioară şi împodobit cu o mică broşă argintie pe reverul hainei, un înger cu aripile deschise care mi-a părut ciudat de familiar. Mi-am dat seama că prezența unui domn gătit atât de impecabil pe terasa aceea era ceva oarecum neobişnuit. Ca şi cum mi-ar fi citit gândurile, străinul îmi zâmbi:

- Sper că nu te-am alarmat, începu el. Presupun că nu te aşteptai să întâlneşti pe nimeni aici, sus.

L-am privit, perplex. Mi-am zărit reflexul chipului în pupilele lui negre, care se dilatau ca o pată de cerneală pe hârtie.

- Pot să vă întreb ce vă aduce aici?

- Acelaşi lucru ca şi pe dumneata: marile speranțe.

- Andreas Corelli, am murmurat eu.

Chipul i se lumină.

- Cât de mare plăcere îmi face să te pot saluta în sfârşit personal, prietene.

Vorbea cu un uşor accent, pe care nu l-am putut stabili.

Instinctul îmi spunea să mă ridic şi să plec cât mai iute, înainte ca străinul acela să mai rostească vreun cuvânt, însă în glasul lui, în privirea lui exista ceva ce transmitea seninătate şi încredere. Am preferat să nu mă mai întreb de unde ar fi putut şti că mă va găsi acolo când nici măcar eu însumi nu ştiam unde mă aflu. Sunetul cuvintelor şi lumina ochilor lui mă întăreau. Mi-a întins mâna şi i-am strâns-o. Zâmbetul său promitea un paradis pierdut.

- Presupun că ar trebui să vă mulțumesc pentru toate amabilitățile pe care le-ați avut cu mine de-a lungul anilor, domnule Corelli. Mă tem că vă sunt îndatorat.

- Nicidecum. Eu sunt cel îndatorat, prietene, şi eu trebuie să-mi cer iertare că te abordez astfel, într-un loc şi într-un moment atât de nepotrivite, dar mărturisesc că de mult voiam să stau de vorbă cu dumneata şi nu izbuteam să găsesc prilejul.

- Atunci, ce pot face pentru dumneavoastră? am întrebat eu.

- Vreau să lucrezi pentru mine.

- Poftim?

- Vreau să scrii pentru mine.

- Bineînțeles. Uitasem că sunteți editor.

Străinul râse. Avea un râs dulce, de copil care n-a spart niciodată o farfurie.

- Cel mai bun dintre toți. Editorul care a aşteptat toată viața. Editorul care te va face pe dumneata nemuritor.

Străinul îmi întinse una din cărțile lui de vizită, identică cu cea pe care încă o mai păstram şi pe care o găsisem în mână atunci când m-am trezit din visul meu cu Chloe.

ANDREAS CORELLI
Editeur
Editions de la Lumiere
Boulevard St-Germain, 69. Paris

- Mă simt măgulit, domnule Corelli, dar mă tem că mi-e imposibil să vă accept invitația. Am un contract semnat cu...

- Barrido şi Escobillas, ştiu. Oameni cu care, fără nici o intenție de a vă jigni, n-ar trebui să întrețineți nici o relație.

- E o opinie pe care o împărtăşesc şi alții.

- Domnişoara Sagnier, eventual?

- O cunoaşteți?

- Din auzite. Pare genul de femeie ce te-ar putea face să dai orice pentru a-i câştiga respectul şi admirația, nu-i aşa? Nu te îndeamnă ea să-i părăseşti pe cei doi paraziți şi să fii fidel doar față de dumneata?

- Nu-i atât de simplu. Am un contract care mă leagă în exclusivitate de ei pentru încă şase ani.

- Ştiu, dar n-ar trebui să-ți faci griji în această privință.

Avocații mei studiază subiectul şi te asigur că există diverse formule pentru a dizolva definitiv orice piedică legală, în cazul în care te-ai învoi să accepți propunerea mea.

- Iar propunerea dumneavoastră este...?

Corelli zâmbi cu un aer jucăuş şi malițios, ca un licean care se bucură dezvăluind un secret.

- Să-mi dedici un an în exclusivitate pentru a lucra la o carte comandată, o carte a cărei tematică urmează s-o discutăm dumneata şi cu mine la semnarea contractului şi pentru care ți-aş plăti, în avans, suma de o sută de mii de franci.

L-am privit, uluit.

- Dacă suma nu ți se pare adecvată, sunt gata să o accept pe aceea pe care o vei considera ca fiind corectă. Voi fi sincer, domnule Martin, nu mă voi certa cu dumneata pentru bani. Şi, fie vorba între noi, cred că nici dumneata nu vei vrea s-o faci, deoarece ştiu că, atunci când îți voi explica ce fel de carte vreau să scrii pentru mine, prețul va conta cel mai puțin.

Am suspinat şi am râs în sinea mea.

- Văd că nu mă crezi.

- Domnule Corelli, eu sunt un autor de romane de aventuri care nici măcar nu-mi poartă numele. Editorii mei, pe care dumneavoastră îi cunoaşteți pe cât se pare, sunt doi escroci de doi bani care nu valorează nici cât greutatea lor în băligar, iar cititorii mei nu ştiu nici măcar că exist. De ani de zile îmi

câştig existenţa în meseria asta şi încă n-am scris măcar o pagină de care să mă simt satisfăcut. Femeia pe care o iubesc crede că îmi irosesc viaţa şi are dreptate. Mai crede şi că nu am dreptul s-o doresc, că suntem două suflete neînsemnate, a căror unică raţiune de a fi e recunoştinţa pe care i-o datorăm unui om care ne-a scos pe amândoi din mizerie, si se prea poate să aibă dreptate si în această privinţă. Prea puţin contează. Într-o bună zi, când nici nu mă voi gândi, voi împlini treizeci de ani şi îmi voi da seama că, pe zi ce trece, semăn tot mai puţin cu cel care voiam să fiu atunci când aveam cincisprezece. Asta în caz că-i împlinesc, fiindcă în ultima vreme sănătatea mea e aproape la fel de consistentă ca şi munca mea. În prezent, dacă sunt în stare să leg două fraze lizibile pe oră, trebuie să mă declar mulţumit. Asta-i genul de autor şi de om care sunt. Nu cel care primeşte vizite de la editori din Paris cu cecuri în alb, ca să scriu cartea care să le schimbe viaţa şi să le preschimbe în realitate toate speranţele.

Corelli mă privi cu o mină gravă, cântărindu-mi cuvintele.

- Cred că te judeci cu prea multă severitate, ceea ce de asemenea este o însuşire care îi distinge pe oamenii de valoare. Crede-mă când îţi spun că, de-a lungul carierei mele, am avut de-a face cu o infinitate de personaje pe care n-ai fi dat nici un scuipat şi care aveau despre sine o părere ameţitor de bună. Dar vreau să înţelegi că, deşi nu mă crezi, ştiu exact ce fel de autor şi de om eşti. De ani de zile sunt pe urmele dumitale, după cum ştii. Am citit de la prima povestire pe care ai scris-o pentru ziarul *La Voz de la Industria* până la seria *Misterele Barcelonei,* şi acum fiecare episod din seria lui Ignatius B. Samson. Aş îndrăzni să spun că te cunosc chiar mai bine decât te cunoşti dumneata. De aceea ştiu că, până la urmă, îmi vei accepta oferta.

- Ce altceva mai ştiţi?

- Ştiu că avem ceva, sau multe, în comun. Ştiu că ţi-ai pierdut tatăl şi eu de asemenea. Ştiu ce înseamnă să pierzi un tată când încă mai ai nevoie de el. Al dumitale ţi-a fost smuls în împrejurări tragice. Al meu, din motive care acum nu contează, m-a repudiat şi m-a alungat din casa lui. Aproape ţi-aş spune că asta poate fi chiar mai dureros. Ştiu că te simţi singur şi crede-mă când îţi spun că şi acesta e un sentiment pe care îl cunosc în profunzime. Ştiu că adăposteşti în inimă mari speranţe, dar că nici una dintre ele nu s-a îndeplinit, şi ştiu că lucrul ăsta, fără să-ţi dai seama, te ucide puţin câte puţin pe zi ce trece.

Cuvintele lui au produs o tăcere îndelungată.

- Ştiţi o mulţime de lucruri, domnule Corelli.

- Suficiente ca să mă gândesc că mi-ar plăcea să te cunosc şi să-ţi fiu prieten. Şi cred că dumneata nu ai mulţi prieteni. Nici eu n-am. Nu mă încred în oamenii care consideră că au mulţi prieteni. E un semn că nu-i cunosc pe ceilalţi.

- Dar dumneavoastră nu căutaţi un prieten, căutaţi să angajaţi pe cineva.

- Caut un asociat temporar. Te caut pe dumneata.

- Sunteţi foarte sigur pe dumneavoastră, am îndrăznit eu.

- E un cusur din născare, replică Corelli ridicându-se.

Un altul e clarviziunea. De aceea înţeleg că e poate prea devreme pentru dumneata şi că nu îţi este suficient să auzi adevărul din gura mea. Ai nevoie să-l vezi cu propriii dumitale ochi. Să-l simţi pe propria piele. Şi, crede-mă, îl vei simţi.

Mi-a întins mâna şi nu şi-a retras-o până când nu i-am strâns-o.

- Pot cel puţin să fiu liniştit că o să te gândeşti la ce ţi-am spus şi că o să mai stăm de vorbă? întrebă el.

- Nu ştiu ce să spun, domnule Corelli.

- Nu-mi spune nimic acum. Te asigur că data viitoare când ne vom întâlni vei vedea lucrurile mult mai limpede.

Cu aceste cuvinte, îmi zâmbi cordial şi se îndepărtă spre scară.

- Va exista o dată viitoare? am întrebat. Corelli se opri şi se răsuci spre mine.

- Există întotdeauna.

- Unde?

Ultimele lumini ale zilei cădeau peste oraş şi ochii lui ardeau ca doi tăciuni.

L-am văzut dispărând pe uşa dinspre scară. Abia atunci mi-am dat seama că, de-a lungul întregii conversații, nu-l văzusem clipind nici măcar o dată.

14

Cabinetul medical era situat la un etaj înalt de la care se zăreau marea sclipind în depărtare şi povârnişul străzii Muntaner punctată cu tramvaie ce lunecau până în El Ensanche[4], printre vile mari şi clădiri senioriale. Sala de consultaţii mirosea a curat. Încăperile erau decorate cu un gust rafinat. Tablourile erau liniştitoare şi pline de privelişti dătătoare de speranţă şi pace. Rafturile erau ticsite cu cărţi impunătoare radiind autoritate. Infirmierele se mişcau ca nişte balerine şi zâmbeau când treceau pe lângă tine. Era un purgatoriu pentru buzunare chivernisite.

- Domnul doctor vă va primi chiar acum, domnule Martin. Doctorul Trias era un om cu un aer patrician şi cu un aspect impecabil, care transmitea seninătate şi încredere prin orice gest. Ochi cenuşii şi pătrunzători îndărătul unor ochelari fără ramă. Zâmbet cordial şi afabil, niciodată frivol. Doctorul Trias era un om obişnuit să lupte cu moartea şi, cu cât mai mult zâmbea, cu atât mai multă frică îţi provoca. După felul cum m-a poftit să intru şi să iau loc, am avut impresia că, deşi cu câteva zile în urmă, când am început să-mi fac analizele, îmi vorbise despre recentele progrese din ştiinţă şi medicină ce dădeau speranţe în lupta împotriva simptomelor pe care i le descrisesem, în ce-l privea pe el nu existau îndoieli.

- Cum vă simţiţi? întrebă el şovăind dacă să se uite la mine sau la dosarul pe care-l avea pe masă.

- Spuneţi-mi dumneavoastră.

Îmi oferi un zâmbet uşor, de bun jucător.

- Mi-a spus infirmiera că sunteţi scriitor, dar văd aici că, atunci când aţi completat formularul de internare, aţi scris că sunteţi mercenar.

- În cazul meu, nu-i nici o diferenţă.

- Cred că unul dintre pacienţii mei vă citeşte.

- Nădăjduiesc că paguba neurologică provocată nu a fost permanentă.

Doctorul zâmbi ca şi cum acest comentariu i s-ar fi părut amuzant şi adoptă o atitudine mai directă, prin care lăsa să se înţeleagă că amabila şi banala parte introductivă a conversaţiei se isprăvise.

- Domnule Martin, văd că aţi venit singur. Nu aveţi rude apropiate? Soţie? Fraţi? Părinţi care mai trăiesc?

- Asta sună un pic funebru, am zis eu.

- Domnule Martin, n-o să vă mint. Rezultatele primelor analize nu sunt chiar atât de îmbucurătoare pe cât ne aşteptam.

L-am privit în tăcere. Nu simţeam nici frică, nici nelinişte.

Nu simţeam nimic.

- Totul indică faptul că aveţi o excrescenţă localizată pe lobul stâng al creierului. Rezultatele îmi confirmă temerile legate de simptomele pe care mi le-aţi descris şi totul pare să indice că ar putea fi vorba de un carcinom.

Pentru câteva secunde am fost incapabil să spun ceva.

- De cât timp îl am?

- E imposibil să ştim cu certitudine, dar aş îndrăzni să presupun că tumoarea e în creştere de ceva vreme, ceea ce ar explica simptomele pe care mi le-aţi descris şi dificultăţile pe care le-aţi întâmpinat în ultimul timp în munca dumneavoastră.

Am respirat adânc, încuviinţând. Doctorul mă observa cu un aer răbdător şi binevoitor, lăsându-mi

timp să mă dezmeticesc. Am încercat să încep mai multe fraze care n-au apucat să-mi înflorească pe buze. În cele din urmă, privirile ni s-au întâlnit.

- Presupun că sunt în mâinile dumneavoastră, domnule doctor. Să-mi spuneți ce tratament trebuie să urmez.

Am văzut atunci cum ochii i se inundă de disperare şi că îşi dă seama că nu voisem să înțeleg ce-mi spusese el. Am încuviințat din nou, luptând cu greața care începea să-mi urce în gâtlej. Doctorul îmi turnă un pahar cu apă dintr-o cană şi mi-l întinse. L-am golit dintr-o sorbire.

- Nu există tratament, am zis eu.

- Există. Există multe lucruri pe care le putem face ca să vă alinăm durerea şi să vă garantăm maximum de confort şi linişte ...

- Dar voi muri.

- Da.

- În curând.

- E posibil.

Am zâmbit discret. Chiar şi veştile cele mai proaste sunt o alinare atunci când nu fac altceva decât să confirme un lucru pe care îl ştiai, deşi nu voiai să-l ştii.

- Am douăzeci şi opt de ani, am zis fără să ştiu prea bine de ce.

- Îmi pare rău, domnule Martin. Aş fi vrut să vă dau alte veşti.

Am simțit că în sfârşit mărturisise o minciună sau un păcat minor şi că povara remuşcării i se ridica dintr-odată.

- Cât timp mi-a mai rămas?

- E greu de stabilit cu exactitate. Aş spune că un an, cel mult un an şi jumătate.

Tonul său lăsa să se înțeleagă că acest pronostic era mai mult decât optimist.

- Şi din anul ăsta, sau cât o fi, cât timp credeți că îmi pot păstra capacitatea de a lucra şi de a mă descurca singur?

- Sunteți scriitor şi lucrați cu creierul. Din păcate, chiar acolo e localizată problema şi chiar acolo vor apărea mai întâi unele limitări.

- Limitări nu-i un termen medical, domnule doctor.

- De regulă, pe măsură ce boala avansează, simptomele pe care le-ați înregistrat se manifestă tot mai intens şi mai frecvent şi, la un moment dat, va trebui să vă internați într-un spital ca să ne putem asuma îngrijirea dumneavoastră.

- Nu voi putea să scriu.

- Nu veți putea nici măcar să vă gândiți să scrieți.

- Cât timp?

- Nu ştiu. Nouă sau zece luni. Poate mai mult, poate mai puțin. Îmi pare tare rău, domnule Martin.

Am încuviințat şi m-am ridicat. Îmi tremurau mâinile şi n-aveam aer.

- Domnule Martin, înțeleg că aveți nevoie de timp ca să vă gândiți la tot ce v-am spus, dar e important să luăm măsuri cât mai repede.

- Nu pot să mor deocamdată, domnule doctor. Încă nu pot. Mai am de făcut câteva lucruri. După aceea, voi avea toată viața la dispoziție ca să pot muri.

15

Chiar în acea noapte, am urcat în camera de lucru din casa cu turn şi m-am aşezat în fața maşinii de scris, deşi ştiam că inspirația îmi secătuise. Ferestrele erau larg deschise, însă Barcelona nu mai voia să-mi povestească nimic şi n-am fost în stare să umplu nici măcar o pagină. Tot ce eram capabil să plăsmuiesc mi se părea banal şi găunos. Îmi era suficient să-mi recitesc cuvintele ca să pricep că nu prea meritau să consum tuşul. Nu mai eram capabil să aud acea muzică desprinsă dintr-un fragment de proză decentă. Puțin câte puțin, ca o otravă lentă şi plăcută, cuvintele lui Andreas Corelli au început să-mi picure în minte.

Mai aveam cel puțin o sută de pagini ca să termin acel al nu ştiu câtelea episod din aventurile rocamboleşti care rotunjiseră atât de mult buzunarele lui Barrido şi Escobillas, însă chiar în clipa aceea am ştiut că nu-l voi mai termina. Ignatius B. Samson rămăsese întins pe şine în fața tramvaiului, vlăguit, iar sufletul său secătuise în prea multe pagini care n-ar fi trebuit să vadă niciodată lumina tiparului. Dar înainte să mă părăsească, îmi lăsase ultima lui dorință. Să-l înmormântez fără ceremonii şi, măcar *9* dată în viață, să am curajul de a-mi folosi glasul propriu. Îmi lăsa moştenire considerabilul său arsenal de fum şi lumini. Şi mă ruga să-l las să plece, fiindcă el se născuse pentru a fi uitat.

Am luat paginile pe care apucasem să le scriu din ultimul lui roman şi le-am dat foc, simțind cum mi se ia câte o piatră de pe inimă odată cu fiecare pagină pe care o dădeam flăcărilor. O briză umedă şi călduroasă sufla în acea noapte peste acoperişuri şi, intrând prin ferestrele mele, a luat cu sine cenuşa lui Ignatius B. Samson şi a împrăştiat-o pe străduțele oraşului vechi de unde, chiar dacă vorbele sale aveau să se piardă pentru totdeauna şi numele său avea să dispară din memoria celor mai fideli cititori, el nu va pleca niciodată.

A doua zi m-am prezentat la sediul lui Barrido şi Escobillas.

Secretara era nouă, aproape o copiliță, şi nu m-a recunoscut.

- Cum vă numiți?

- Hugo, Victor.

Secretara zâmbi şi conectă centrala telefonică pentru a o

anunța pe Herminia.

- Doamnă Herminia, a venit domnul Victor Hugo, care doreşte să-l vadă pe domnul Barrido.

Am văzut-o cum încuviințează şi închide centrala.

- A spus că iese chiar acum.

- Lucrezi de mult aici? am întrebat-o.

- De o săptămână, îmi răspunse fata cu solicitudine.

Dacă nu socotisem greşit, era a opta secretară pe care o aveau Barrido şi Escobillas de la începutul anului. Angajații editurii care depindeau direct de hoțomanca de Herminia nu rezistau prea mult, fiindcă Otravă, când descoperea că sunt ceva mai răsăriți decât ea şi se temea că ar putea să o pună în umbră, lucru care se întâmpla în nouă cazuri din zece, îi acuza că fură, că şterpelesc sau le punea în cârcă vreo altă vină aberantă, şi făcea tămbălău până când Escobillas îi dădea afară şi îi amenința că trimite după ei un asasin tocmit dacă cumva nu-şi țineau gura.

- Ce bine-mi pare să te văd, David, zise Otravă. Parcă eşti mai chipeş. Arăți foarte bine.

- M-a călcat un tramvai. _Barrido e aici?

- Ce-ți veni? Pentru tine, e aici întotdeauna. O să se bucure tare mult când o să-i spun că ai venit să ne

faci o vizită.

- Nici nu-ți imaginezi.

Otravă m-a condus până în biroul lui Barrido, decorat precum camera unui cancelar de operetă, cu abundență de covoare, busturi de împărați, naturi moarte şi volume legate în piele şi cumpărate cu grămada şi care, după câte îmi puteam eu închipui, probabil că aveau foile albe. Barrido mi-a oferit cel mai onctuos zâmbet al său şi mi-a strâns mâna.

- Suntem deja cu toții nerăbdători să primim noul episod.

Află că tocmai le reeditâm pe ultimele două şi că se vând ca pâinea caldă. Încă cinci mii de exemplare. Ce părere ai?

Gândeam că trebuie să fi fost cel puțin cincizeci de mii, dar m-am mulțumit să încuviințez fără entuziasm. Barrido şi Escobillas ridicaseră până la un nivel de rafinament întâlnit doar în anumite aranjamente florale ceea ce în breasla editorilor din Barcelona era cunoscut sub numele de tiraj dublu. Pentru fiecare titlu se făcea o ediție oficială şi declarată de câteva mii de exemplare, pentru care autorului i se plătea o sumă ridicolă. Apoi, dacă respectiva carte mergea, existau una sau mai multe ediții reale şi subterane de zeci de mii de exemplare, care nu se declarau niciodată şi pentru care autorul nu vedea nici o peseta. Aceste ultime exemplare se puteau deosebi de primele fiindcă Barrido punea să fie tipărite în secret într-o veche fabrică de cârnați din Santa Perpetua de Mogoda şi, dacă le răsfoiai, emanau mireasma inconfundabilă a cârnatului bine afumat.

- Mă tem că am veşti proaste.

Barrido şi Otravă schimbară o privire fără a-şi clinti moacele. Între timp, Escobillas se materializă pe uşă şi mă privi cu acel aer sec şi urâcios cu care parcă îți lua din ochi măsura pentru coşciug.

- Uite cine a venit pe la noi. Ce surpriză plăcută, nu-i aşa? îi spuse Barrido asociatului său, care se mulțumi să încuviințeze.

- Care sunt veştile alea proaste? întrebă Escobillas.

- Eşti într-o oarecare întârziere, prietene Martin? adăugă Barrido pe un ton amical. Desigur că putem aranja...

- Nu, nu sunt în întârziere. Pur şi simplu nu va exista nici o carte.

Escobillas făcu un pas în față şi îşi arcui sprâncenele.

Barrido lăsă să-i scape un râset.

- Cum adică nu va exista nici o carte? întrebă Escobillas.

- Adică ieri am pus-o pe foc şi n-a mai rămas nici o pagină din manuscris.

Se lăsă o tăcere încordată. Barrido făcu un gest de conciliere şi arătă spre ceea ce era cunoscut ca fiind fotoliul pentru vizitatori, un tron negricios şi desfundat în care autorii şi furnizorii erau încolțiți ca să rămână la nivelul privirii lui Barrido.

- Martin, ia loc şi povesteşte-mi. Ceva te preocupă, se vede. Îți poți descărca sufletul cu noi, fiindcă eşti în familie.

Otravă şi Escobillas încuviințară cu convingere, arătându-mi cât de mult mă apreciau printr-o privire de vrăjită devoțiune. Am preferat să rămân în picioare. Toți au făcut la fel şi m-au contemplat ca şi cum aş fi fost o statuie de sare aflată pe punctul de a vorbi dintr-o clipă în alta. Pe Barrido îl durea fața de atâta zâmbit.

- Ei bine?

- Ignatius B. Samson s-a sinucis. Am lăsat inedită o povestire de douăzeci de pagini în care moare

lângă Chloe Permanyer, îmbrățişați după ce au înghițit o otravă.

- Autorul moare în unul din propriile lui romane? întrebă Herminia nedumerită.

- E despărțirea sa avangardistă de lumea serialului. Un detaliu despre care eram sigur că o să vă placă în mod deosebit.

- Şi n-ar putea exista un antidot sau...? întrebă Otravă.

- Martin, probabil că nu-i nevoie să-ți aduc aminte că dumneata, şi nu prezumtivul răposat Ignatius, eşti cel care ai semnat un contract... zise Escobillas.

Barrido ridică mâna pentru a-şi face colegul să tacă.

- Cred că ştiu ce ți se întâmplă, Martin. Dumneata eşti epuizat. De ani de zile îți storci creierii fără odihnă, lucru pentru care această editură îți mulțumeşte şi te prețuieşte, şi ai nevoie de o perioadă de respiro. Şi te înțeleg. Il înțelegem, nu-i aşa?

Barrido îi privi pe Escobillas şi pe Otravă, care începură să încuviințeze cu o expresie gravă.

- Dumneata eşti un artist şi vrei să faci artă, literatură înaltă, ceva care să-ți izvorască din inimă şi care să-ți înscrie numele cu litere de aur pe treptele istoriei universale.

- Aşa cum puneți dumneavoastră problema sună ridicol, am zis eu.

- Fiindcă aşa şi este, interveni Escobillas.

- Ba nu, nu este, i-o reteză Barrido. E omeneşte. Iar noi suntem oameni. Eu, asociatul meu şi Herminia, care, fiind femeie şi o ființă sensibilă şi delicată, e cea mai umană dintre toți, nu-i aşa, Herminia?

- Cât se poate de umană, conveni Otravă.

- Şi, cum suntem oameni, te înțelegem şi vrem să te sprijinim. Fiindcă suntem mândri de dumneata şi suntem convinşi că succesele dumitale vor fi şi ale noastre, şi fiindcă în această editură, la urma urmei, ceea ce contează sunt oamenii şi nu cifrele.

După ce-şi termină discursul, Barrido făcu o pauză teatrală.

Poate că se aştepta să izbucnesc în aplauze - dar când a văzut că tac în continuare şi-a continuat expunerea fără să mai zăbovească.

- De aceea vreau să-ți propun următorul lucru: ia-ți dumneata şase luni, sau nouă, dacă e nevoie, şi închide-te în camera de lucru ca să-ți scrii marele roman al vieții. Când va fi gata, ni-l aduci şi noi îl vom publica cu numele dumitale, jucând la totul sau nimic. Fiindcă suntem de partea dumitale.

L-am privit întâi pe Barrido şi apoi pe Escobillas. Otravă era pe punctul de a izbucni în plâns de emoție.

- Bineînțeles, fără avans, preciză Escobillas. Barrido bătu euforic aerul cu palma.

- Ce zici?

Am început să lucrez chiar în ziua aceea. Planul meu era pe cât de simplu, pe atât de nesăbuit. Ziua urma să rescriu cartea lui Vidal, iar noaptea să lucrez la a mea. Urma să frec şi pe față, şi pe dos toate şiretlicurile învățate de la Ignatius B. Samson şi să le pun în slujba puținelor lucruri demne şi decente care îmi mai rămăseseră în inimă, dacă într-adevăr îmi mai rămăseseră. Aveam să scriu din recunoştință, din disperare şi din vanitate. Aveam să scriu mai ales pentru Cristina, ca să-i demonstrez că şi eu eram capabil să-mi plătesc datoria față de Vidal şi că David Martin, deşi se afla în pragul morții, îşi câştigase dreptul de o privi în ochi fără să se ruşineze de speranțele lui ridicole.

N-am mai revenit pentru consultație la doctorul Trias.

Nu-i vedeam rostul. În ziua când nu voi mai putea să mai scriu un cuvânt, şi nici să mi-l imaginez, voi

fi fost primul care să-şi dea seama. Farmacistul meu de încredere şi prea puțin scrupulos îmi făcea rost, fără să pună întrebări, de oricâte pastile de codeină îi ceream şi, uneori, de câte un alt deliciu care îmi lua foc în vene şi îmi dinamita totul, de la durere la conştiință. N-am zis nimănui de vizita mea la medic, şi nici de rezultatul analizelor.

Strictul necesar mi-l asigura comanda săptămânală expediată de la "Can Gispert", un formidabil magazin de produse coloniale de pe strada Mirallers, în spatele catedralei Santa Maria del Mar. Comanda era mereu aceeaşi. Mi-o aducea de obicei fiica patronilor, o fată care stătea şi mă privea ca o căprioară speriată când o invitam să intre în antreu şi o lăsam să aştepte cât plecam să caut banii ca să-i plătesc.

- Asta-i pentru tatăl tău, iar asta-i pentru tine. Întotdeauna îi dădeam bacşiş zece centime, pe care le accepta în tăcere. În fiecare săptămână fata îmi bătea din nou la uşă cu comanda, şi în fiecare săptămână îi plăteam şi îi dădeam un bacşiş de zece centime. Timp de nouă luni şi o zi, cât avea să-mi ia scrierea acelei singure cărți ce urma să-mi poarte numele, fata aceea al cărei nume nu-l ştiam şi al cărei chip îl uitam în fiecare săptămână, până când mă pomeneam din nou cu ea în prag, a fost persoana pe care am văzut-o cel mai adesea.

Cristina a încetat să mai vină neanunțată la întâlnirile noastre din fiecare după-amiază. Începeam să mă tem că Vidal ne sesizase stratagema când, într-o după-amiază în care o aşteptam după aproape o săptămână de absență, am deschis uşa crezând că era ea şi m-am pomenit cu Pep, unul din servitorii de la Vila Helius. Îmi aducea din partea Cristinei un pachet sigilat cu grijă, conținând manuscrisul complet al lui Vidal. Pep mi-a explicat că tatăl Cristinei a suferit un anevrism care l-a lăsat practic invalid şi că ea l-a dus într-un sanatoriu din Pirinei, la Puigcerda, unde pesemne era un doctor tânăr, expert în tratarea acestor afecțiuni.

- Senior Vidal s-a ocupat de toate, îmi explică Pep. Nu s-a uitat la bani.

Vidal nu-şi uita niciodată servitorii, m-am gândit eu, nu fără o anumită amărăciune.

- Mi-a cerut să vă predau asta personal. Şi să nu spun nimic nimănui.

Băiatul îmi înmână pachetul, uşurat că se descotoroseşte de acel obiect misterios.

- Ți-a lăsat vreo adresă unde ar putea fi găsită la nevoie?

- Nu, domnule Martin. Tot ce ştiu este că tatăl domnişoarei Cristina e internat într-un loc numit Vila San Antonio.

Câteva zile mai târziu, Vidal mi-a făcut una din vizitele lui improvizate şi a rămas la mine toată după-amiaza, bându-mi anasonul, fumându-mi țigările şi vorbindu-mi despre ce nenorocire pățise şoferul său.

- Nu-mi vine să cred. Un om tare ca un stejar - şi, fulgerător, cade lat şi nici nu mai ştie cum îl cheamă.

- Cristina cum se simte?

- Îți poți imagina. Maică-sa a murit cu ani în urmă şi Manuel e singura familie care i-a mai rămas. Şi-a luat cu ea un album cu fotografii de familie şi i le arată în fiecare zi bietului om, să vadă dacă-şi mai aminteşte ceva.

În timp ce Vidal vorbea, romanul lui - sau ar trebui să spun al meu - zăcea într-un teanc de foi cu fața în jos pe masa din galerie, la o jumătate de metru de mâna lui. Mi-a povestit că, în absența lui Manuel, a insistat ca Pep - pe cât se pare un bun călăreț - să-şi însuşească în profunzime arta şofatului, însă tânărul, deocamdată, era un dezastru.

- Lăsați-i timp. Un automobil nu-i un cal. Tot secretule să exersezi.

- Acum, că tot ai pomenit, pe tine Manuel te-a învățat să conduci, nu-i aşa?

- Puțin, am recunoscut eu. Şi nu-i aşa de uşor cum pare.

- Dacă romanul ăsta la care lucrezi acum nu se vinde, poți deveni oricând şoferul meu.

- Să nu-l îngropăm pe bietul Manuel de pe acum, don Pedro.

- A fost o remarcă de prost gust, recunoscu Vidal. Îmi pare rău.

- Şi romanul dumneavoastră, don Pedro?

- E pe drumul cel bun. Cristina a luat cu ea la Puigcerda manuscrisul final ca să-l treacă pe curat şi să-l aranjeze în pagină cât timp stă cu taică-său.

- Mă bucur că vă văd mulțumit. Vidal zâmbi, triumfător, - Cred că va fi ceva măreț, zise el. După atâtea luni pe care le credeam pierdute, am recitit primele cincizeci de pagini pe care Cristina le-a trecut pe curat şi am fost surprins de mine însumi. Cred că şi pe tine o să te surprindă. Se vede treaba că încă mai am câteva trucuri să te învăț.

- Nu m-am îndoit niciodată, don Pedro.

În acea după-amiază, Vidal bea mai mult ca de obicei.

Peste ani, mă deprinsesem să-i citesc evantaiul de nelinişti şi de rezerve şi am bănuit că vizita lui nu era doar una de politețe. După ce a terminat proviziile de anason, i-am pus un pahar plin cu coniac şi am aşteptat.

- David, există unele lucruri despre care tu şi cu mine n-am vorbit niciodată...

- Despre fotbal, de pildă.

- Vorbesc serios.

- Vă ascult, don Pedro.

Mă privi îndelung, şovăind.

- Eu am încercat dintotdeauna să fiu un prieten bun pentru tine, David. Ştii asta, nu-i aşa?

- Ați fost mult mai mult decât atât, don Pedro. Ştiu asta şi o ştiți şi dumneavoastră.

- Uneori mă întreb dacă n-ar fi trebuit să fiu mai onest cu tine.

- În ce privință?

Vidal îşi cufundă privirea în paharul de coniac.

- Există unele lucruri pe care nu ți le-am spus niciodată, David. Lucruri despre care poate că ar fi trebuit să-ți vorbesc cu ani în urmă...

Am lăsat să se scurgă o clipă care a părut eternă. Orice ar fi vrut să-mi povestească Vidal, era limpede că nici tot coniacul din lume nu-l putea face să vorbească.

- Nu vă faceți griji, don Pedro. Dacă au putut să aştepte atâția ani, cu siguranță mai pot aştepta şi până mâine.

- Mâine poate că nu voi mai avea curaj să ți le spun. Mi-am dat seama că nu-l mai văzusem niciodată atât de speriat. Avea ceva pe inimă şi începea să mă stingherească să-l văd în acea situație critică.

- Iată cum o să facem, don Pedro. Când vor fi publicate cartea dumneavoastră şi a mea, ne întâlnim să ciocnim un pahar şi atunci o să-mi povestiți ce aveți de povestit. Mă invitați într-unul din locurile acelea scumpe şi rafinate unde nu sunt lăsat să intru dacă nu vin cu dumneavoastră şi o să-mi faceți toate destăinuirile pe care veți vrea să mi le faceți. De acord?

Când s-a lăsat întunericul l-am condus până la Paseo del Born, unde Pep aştepta lângă automobilul Hispano-Suiza, îmbrăcat în uniforma lui Manuel, care îi era cu cinci numere mai mare, la fel ca şi maşina. Caroseria era dichisită cu nişte zgârieturi şi lovituri vădit recente care te dureau numai când le zăreai.

- La trap uşor, Pep, ai înţeles? l-am sfătuit eu. În nici un caz galop. Încet, dar sigur, ca pe un armăsar percheron[5].

- Da, domnule Martin. Încet, dar sigur.

La plecare, Vidal m-a îmbrăţişat cu putere, iar când a urcat în maşină mi s-a părut că purta pe umeri greutatea întregii planete.

16

La câteva zile după ce am terminat şi am pus punct celor două romane, al lui Vidal şi al meu, Pep s-a prezentat la mine acasă pe neanunțate. Era îmbrăcat în acea uniformă pe care o moştenise de la Manuel şi care îi conferea aspectul unui copil deghizat în feldmareşal. La început am bănuit că îmi aducea un mesaj din partea lui Vidal, ori poate din partea Cristinei, însă expresia sumbră de pe fața lui m-a făcut să elimin această ipoteză de îndată ce ne-am încrucişat privirile.

- Veşti proaste, domnule Martin.

- Ce s-a întâmplat?

- Domnul Manuel.

În timp ce îmi explica ce s-a întâmplat glasul i s-a stins, iar când l-am întrebat dacă vrea un pahar cu apă aproape că a izbucnit în plâns. Manuel Sagnier decedase în urmă cu trei zile în sanatoriul de la Puigcerda, după o lungă agonie.

După cum hotărâse fiica lui, fusese îngropat, cu o zi în urmă, într-un mic cimitir de la poalele Pirineilor.

- Doamne sfinte, am murmurat eu.

În loc de apă, i-am oferit lui Pep un pahar cu coniac bine umplut şi l-am parcat într-un fotoliu din galerie. După ce s-a mai liniştit, Pep mi-a explicat cum Vidal îl trimisese să o ia pe Cristina, care se întorcea în acea după-amiază cu trenul care trebuia să sosească la ora cinci.

- Închipuiți-vă cum s-o fi simțit domnişoara Cristina... murmură el zbuciumat, la gândul că va trebui s-o întâmpine şi s-o consoleze pe drumul către micul apartament de deasupra garajelor de la Vila Helius, unde locuise cu tatăl ei încă din copilărie.

- Pep, nu cred că e o idee bună să te duci s-o întâmpini pe domnişoara Sagnier.

- Aşa mi-a ordonat don Pedro...

- Spune-i lui don Pedro că îmi iau eu această sarcină.

Cu ajutorul băuturii şi al retoricii, l-am convins să plece şi să lase problema în seama mea. Eu însumi urma să merg şi s-o aduc la Vila Helius cu un taxi.

- Vă mulțumesc, domnule Martin. Dumneavoastră, ca om de litere, ştiți mai bine ce să-i spuneți bietei de ea.

La cinci fără un sfert m-am pornit spre Estacion de Francia, recent inaugurată. Cu prilejul Expoziției Universale din acel an, oraşul fusese presărat cu minunății, dintre care acea boltă din oțel şi sticlă, cu un aer de catedrală, era preferata mea, fie şi pentru simplul fapt că se afla aproape de casă şi o puteam vedea din camera de lucru, din turn. În acea după-amiază cerul era presărat cu nori negri care năvăleau dinspre mare şi se învălmăşeau peste oraş. Ecoul fulgerelor de la orizont şi un vânt cald mirosind a praf şi a electricitate vesteau că se apropie o furtună de vară destul de puternică. Când am ajuns la gară tocmai începeau să cadă primele picături, strălucitoare şi grele ca nişte monede căzute din cer. Când am intrat pe peron să aştept sosirea trenului, ploaia lovea deja cu putere bolta gării şi noaptea parcă s-a lăsat brusc, întreruptă doar de străfulgerările de lumină ce se declanşau deasupra oraşului, lăsând în urma lor o dâră de zgomot şi furie.

Trenul a ajuns cu aproape o oră întârziere, ca un şarpe de abur târându-se prin furtună. Am aşteptat în dreptul locomotivei s-o văd pe Cristina apărând printre călătorii care coborau din vagoane. Zece minute mai târziu toți pasagerii coborâseră şi încă n-o zărisem. Mă pregăteam să mă întorc acasă, crezând, că nu

luase trenul acela, când m-am hotărât să arunc o ultimă privire şi să parcurg tot peronul, până la capăt, uitându-mă atent la ferestrele compartimentelor. Am găsit-o în penultimul vagon, şezând, cu capul rezemat de geam şi cu privirea rătăcită. Am urcat în vagon şi m-am oprit în uşa compartimentului. Când mi-a auzit paşii s-a întors şi m-a privit fără surprindere, zâmbind uşor. S-a ridicat şi m-a îmbrăţişat în tăcere.

- Bine ai venit, am zis eu.

Singurul bagaj al Cristinei era o valiză mică. I-am întins mâna şi am coborât amândoi pe peron, care era deja pustiu. Am parcurs distanța până în holul gării fără să rostim o vorbă. Când am ajuns la ieşire ne-am oprit. Ploaia cădea cu putere, iar şirul de taxiuri care, atunci când sosisem eu, se afla la intrarea în gară se evaporase.

- Nu vreau să mă întorc la Vila Helius în noaptea asta, David. Încă nu.

- Poți să rămâi la mine dacă vrei, sau putem căuta o cameră la un hotel.

- Nu vreau să fiu singură.

- Să mergem la mine acasă. Dacă ceva îmi prisoseşte, acel ceva sunt camerele.

L-am zărit pe unul din hamali, care ieşise să contemple furtuna ținând în mână o umbrelă uriaşă. M-am apropiat de el şi i-am propus să i-o cumpăr pentru o sumă de cinci ori mai mare decât costa de fapt. Mi-a înmânat-o împachetată într-un zâmbet serviabil.

La adăpostul acestei umbrele ne-am aventurat prin potop, îndreptându-ne spre casa cu turn, unde, din cauza rafalelor de vânt şi a bălților, am ajuns după zece minute, uzi leoarcă. Furtuna întrerupsese iluminatul, iar străzile erau cufundate într-un întuneric lichid, ici şi colo punctat cu felinare cu ulei sau lumânări aprinse, proiectate din balcoane sau portaluri. Nu m-am îndoit că formidabila instalație electrică de acasă trebuia să fi fost printre primele care au sucombat. A trebuit să urcăm treptele pe bâjbâite şi, când am deschis uşa apartamentului, scăpărarea fulgerelor i-a dezgropat aspectul cel mai funebru şi mai inospitalier.

- Dacă te-ai răzgândit şi preferi să căutăm un hotel...

- Nu, e bine aşa. Nu-ți face griji.

Am lăsat valiza Cristinei în antreu şi m-am dus în bucătărie după o cutie cu lumânări de diferite dimensiuni, pe care o țineam în cămară. Am început să le aprind, una câte una, fixându-le pe farfurii, în ceşti şi pahare. Cristina mă privea din uşă.

- Nu durează decât un minut, am asigurat-o eu. Am experiență.

Am început să împrăştii lumânări prin camere, pe coridor şi prin unghere, până când toată casa s-a cufundat într-o blândă întunecime aurită.

- Parcă e o catedrală, zise Cristina.

Am însoțit-o până într-unul din dormitoare, pe care nu-l foloseam niciodată, dar îl mențineam curat şi aranjat din vremurile când Vidal, prea beat ca să se mai întoarcă la palatul său, mai rămânea la mine peste noapte.

- Îți aduc imediat prosoape curate. Dacă n-ai haine de schimb, îți pot oferi ampla şi sinistra garderobă stil *Belle Epoque* pe care foştii proprietari au lăsat-o în dulapuri.

Stângacele mele tentative de umor abia izbuteau să-i smulgă un zâmbet şi se mulțumi să încuviințeze. Am lăsat-o să şadă pe pat în timp ce dădeam fuga după prosoape. Când m-am întors, era în acelaşi loc, nemişcată. Am lăsat prosoapele pe pat lângă ea şi i-am adus două lumânări pe care le plasasem la uşă, ca să aibă ceva lumină.

- Mulțumesc, îngăimă ea.

- Cât te schimbi, mă duc să-ți pregătesc o supă fierbinte.

- Nu mi-e foame.

- Oricum o să-ți prindă bine. Dacă ai nevoie de ceva, spune-mi.

Am lăsat-o singură şi m-am îndreptat spre camera mea, să mă descotorosesc de pantofii uzi leoarcă. Am pus apa la încălzit şi m-am aşezat în galerie să aştept. Ploaia continua să cadă puternic, mitraliind ferestrele cu furie şi formând şiroaie, în burlanele turnului şi ale terasei, şiroaie care sunau ca nişte paşi pe acoperiş. Mai departe, cartierul Ribera era cufundat într-o beznă aproape totală.

Imediat am auzit cum uşa de la camera Cristinei se deschide şi am ascultat-o cum se apropie. Se îmbrăcase într-un capot alb şi îşi aruncase pe umeri un şal de lână care nu i se potrivea.

- L-am împrumutat dintr-un dulap, zise ea. Sper să nu te superi.

- Poți să-l păstrezi, dacă vrei.

Se aşeză într-unul din fotolii şi îşi plimbă ochii prin sală, oprindu-se la teancul de foi de pe masă. M-a privit, iar eu am încuviințat.

- L-am terminat acum câteva zile, am zis eu.

- Şi al tău?

La drept vorbind, simțeam că ambele manuscrise sunt ale mele, dar am clătinat din cap afirmativ.

- Îmi dai voie? întrebă ea luând o pagină şi apropiind-o de lumânare.

- Sigur.

Am văzut-o cum citeşte în tăcere, cu un zâmbet abia schițat.

- Pedro nu va crede niciodată că a scris aşa ceva, zise ea.

- Ai încredere în mine, i-am replicat eu.

Cristina aşeză foaia la locul ei în teanc şi mă privi îndelung.

- Mi-a fost dor de tine, zise ea. Nu voiam, dar mi s-a întâmplat.

- Şi mie la fel.

- Erau zile când, înainte să merg la sanatoriu, treceam pe la gară şi mă opream pe peron să aştept trenul de la Barcelona, gândindu-mă că poate te văd acolo.

Am înghițit în sec.

- Credeam că nu vrei să mă vezi, am zis eu.

- Şi eu credeam aşa. Tata întreba des de tine, ştii? M-a rugat să am grijă de tine.

- Tatăl tău era un om cumsecade, am zis eu. Un prieten bun.

Cristina încuviință cu un zâmbet, dar am văzut cum ochii i se umplu de lacrimi.

- Spre sfârşit nu-şi mai amintea nimic. Erau zile când mă confunda cu mama şi *îmi* cerea iertare pentru anii petrecuți în închisoare. Apoi treceau săptămâni în care abia îşi dădea seama că eram de față. Cu timpul, singurătatea îți pătrunde în suflet şi nu se mai duce.

- Îmi pare rău, Cristina.

- În ultimele zile am crezut că e mai bine. Începea să-şi amintească unele lucruri. Luasem cu mine un album cu fotografii pe care el îl ținea în casă şi îi arătam încă o dată cine era fiecare. Era o fotografie de acum câțiva ani, de la Vila Helius, unde erați tu şi cu el, în maşină. Tu stai la volan şi tata te învață să conduci. Amândoi râdeți. Vrei s-o vezi?

Am şovăit, dar nu m-am încumetat să stric acea clipă.

- Sigur...

Cristina plecă să caute albumul în valiză şi reveni cu o cărticică legată în piele. Se aşeză lângă mine şi începu să întoarcă paginile umplute cu portrete vechi, decupaje şi cărți poştale. Ca şi tatăl meu, Manuel abia dacă învățase să scrie şi să citească, iar amintirile lui erau alcătuite din imagini.

- Uite, aici eşti.

Am examinat fotografia şi mi-am amintit exact ziua de vară când Manuel m-a lăsat să urc în prima maşină cumpărată de Vidal şi m-a învățat primele noțiuni de şofat. Apoi am scos maşina până în strada Panama şi, la o viteză de aproximativ cinci kilometri pe oră, care mie mi s-a părut amețitoare, am mers până la bulevardul Pearson şi ne-am întors cu mine la volan.

"Sunteți un as al volanului", declarase Manuel solemn.

"Dacă într-o bună zi o să dați greş în treaba cu poveştile, să luați în calcul că aveți un viitor în cursele de maşini."

Am zâmbit, amintindu-mi acel moment, pe care îl crezusem pierdut. Cristina îmi întinse albumul.

- Păstrează-l. Tatei i-ar fi plăcut să fie al tău.

- E al tău, Cristina. Nu-l pot accepta.

- Şi eu prefer să-l păstrezi tu.

- Atunci rămâne în grija mea, până când vei vrea să vii după el.

Am început să răsfoiesc albumul, revăzând chipuri pe care mi le aminteam şi altele pe care nu le mai văzusem niciodată. Erau acolo fotografia de la nunta lui Manuel Sagnier cu soția sa Marta, cu care Cristina semăna atât de bine, portrete de studio ale unchilor şi bunicilor ei, imaginea unei străzi din Raval pe unde trecea o procesiune şi a băilor San Sebastian, de pe plaja de la Barceloneta. Manuel colecționase cărți poştele vechi cu Barcelona şi decupaje din ziare cu imagini ale unui Vidal foarte tânăr pozând la intrarea hotelului Florida de pe Tibidabo, şi o alta în care apărea la braț cu o frumusețe de infarct, în saloanele cazinoului de la. Rabasada.

- Tatăl tău îl venera pe don Pedro.

- Mereu mi-a spus că lui îi datorăm totul, răspunse Cristina.

Am continuat să călătoresc prin mijlocirea memoriei bietului Manuel până când am dat peste o pagină unde apărea o fotografie care parcă nu se potrivea cu restul. În poză se vedea o fetiță de opt sau nouă ani păşind pe o mică platformă din lemn care înainta într-o întindere de mare luminoasă. Mergea de mână cu un adult, un bărbat îmbrăcat într-un costum alb pe care cadrul nu-l cuprindea în întregime. La capătul platformei se putea zări o mică barcă cu pânze şi un orizont infinit în care soarele apunea. Fetița, care stătea cu spatele, era Cristina.

- Asta-i preferata mea, murmură ea.

- Unde-i făcută?

- Nu ştiu. Nu-mi amintesc nici locul, nici ziua. Nici măcar nu sunt sigură că bărbatul acela e tatăl meu. E ca şi cum acel moment n-ar fi existat niciodată. De ani de zile am găsit-o în albumul tatei şi n-am ştiut niciodată ce înseamnă. Parcă ar vrea să-mi spună ceva.

Am mai întors câteva pagini. Cristina îmi povestea cine era fiecare.

- Uite, asta sunt eu la paisprezece ani.

- Ştiu.

Cristina mă privi cu tristețe.

- Eu nu-mi dădeam seama, nu-i aşa? Am ridicat din umeri.

- Nu mă vei putea ierta niciodată.

Am preferat să răsfoiesc decât s-o privesc în ochi.

- N-am nimic de iertat.

- Uită-te la mine, David.

Am închis albumul şi am făcut ce-mi cerea.

- Nu-i adevărat, zise ea. Sigur că-mi dădeam seama.

Îmi dădeam seama în fiecare zi, dar credeam că n-am dreptul.

- De ce?

- Fiindcă vieţile noastre nu ne aparţin. Nici a mea, nici a tatei, nici a ta...

- Totul îi aparţine lui Vidal, am zis eu cu amărăciune. Încetişor, îmi luă mâna şi o duse la buze.

- Azi nu, murmură ea.

Ştiam că o voi pierde imediat după acea noapte, iar durerea şi singurătatea care o rodeau pe dinăuntru se vor înăbuşi treptat. Ştiam că are dreptate - nu fiindcă ceea ce spusese ar fi fost adevărat, ci pentru că, în fond, amândoi credeam asta şi aşa avea să fie mereu. Ne-am ascuns ca doi tâlhari în una din camere, fără a ne încumeta să aprindem o lumânare şi nici măcar să vorbim. Am dezbrăcat-o lent, parcurgându-i pielea cu buzele, conştient că nu voi mai face asta niciodată. Cristina s-a dăruit cu furie şi s-a lăsat purtată, iar când oboseala ne-a biruit, a adormit în braţele mele fără să mai spună nimic. Am rezistat somnului, savurându-i căldura trupului şi gândindu-mă că dacă a doua zi moartea voia să-mi iasă în cale, aveam s-o întâmpin împăcat. Am mângâiat-o pe Cristina în semiîntuneric, ascultând furtuna care se îndepărta de oraş, dincolo de ziduri, ştiind că o voi pierde, dar că, pentru câteva minute, ne-am aparţinut unul altuia, şi nimănui altcuiva.

Când prima boare a zorilor a măturat ferestrele, am deschis ochii şi am găsit patul gol. Am ieşit pe coridor şi m-am dus până în galerie. Cristina lăsase albumul şi luase romanul lui Vidal Am umblat prin toată casa, unde mirosul absenţei sale se făcea deja simţit, şi am stins, una câte una, lumânările pe care le aprinsesem în noaptea trecută.

17

Nouă săptămâni mai târziu, mă aflam în fața la numărul 17 din piața Catalunya, unde librăria "Catalonia" îşi deschisese porțile cu doi ani în urmă, şi contemplam uluit o vitrină care mi s-a părut nesfârşită şi ticsită cu exemplare ale unui roman cu titlul *Casa cenuşii* de Pedro Vidal. Am zâmbit în sinea mea. Mentorul meu utilizase până şi titlul pe care i l-am sugerat cu ceva timp în urmă, atunci când i-am explicat premisa poveştii. M-am hotărât să intru şi am cerut un exemplar. L-am deschis la întâmplare şi am început să recitesc pasaje pe care le ştiam pe de rost şi pe care le terminasem de cizelat cu nu mai mult de două luni în urmă. N-am întâlnit nici măcar un cuvânt, în toată cartea, pe care să nu-l fi pus eu acolo, cu excepția dedicației: *,,Pentru Cristina Sagnier, fără de care... "*.

Când i-am restituit cartea, vânzătorul mi-a spus să nu mai stau pe gânduri.

- Ne-a sosit acum două zile şi am citit-o deja, adăugă el.

Un mare roman. Ascultați la mine şi cumpărați-l. Ştiu că e ridicat în slăvi în toate ziarele şi ăsta e mai mereu un semn prost, dar în cazul ăsta excepția confirmă regula. Dacă nu vă place, mi-l aduceți şi vă înapoiez banii.

- Mulțumesc, am răspuns eu, pentru recomandare şi mai ales pentru ce mi-ați mai propus. Dar l-am citit şi eu.

- Atunci, v-ar putea interesa altceva?

- N-aveți un roman intitulat *Paşii cerului?*

Librarul îşi stoarse creierii câteva momente.

- Este cel scris de Martin, nu-i aşa, acela cu *Oraşul ...*? Am clătinat din cap afirmativ.

- L-am cerut, dar editura nu mi-a trimis nici un exemplar.

Dați-mi voie să mă uit mai bine.

L-am urmat până la o tejghea unde s-a consultat cu unul dintre colegii lui, care a tăgăduit.

- Trebuia să ne sosească ieri, dar editorul spune că nu are exemplare. Îmi pare rău. Dacă doriți, vă rezerv una când va sosi...

- Nu vă faceți griji. Am să mai trec. Mulțumesc mult.

- Îmi pare rău, domnule. Nu ştiu ce s-o fi întâmplat, fiindcă, după cum v-am spus, trebuia s-o avem deja...

Când am ieşit din librărie m-am dus până la un chioşc de presă aflat la capătul Ramblei. De acolo am cumpărat aproape toate ziarele din ziua aceea, începând cu *La Vanguardia* şi terminând cu *La Voz de la Industria.* Am luat un loc în cafeneaua "Canaletas" şi am început să caut prin paginile lor. Recenziile la romanul scris pentru Vidal figurau în toate edițiile, pe câte o pagină întreagă, cu titluri scrise cu litere mari şi cu un portret al lui don Pedro în care acesta apărea meditativ şi misterios, etalând un costum nou şi savurând o pipă cu o nonşalanță studiată. M-am apucat să citesc diferitele titluri şi primul şi ultimul paragraf al recenziilor.

Primul pe care l-am găsit începea astfel: *"Casa cenuşii* este o operă matură, bogată şi de înalt nivel, care ne reconciliază cu tot ce ne poate oferi mai bun literatura contemporană". Un alt cotidian îl informa pe cititor că "nimeni nu scrie mai bine în Spania decât Pedro Vidal, romancierul nostru cel mai respectat şi mai recunoscut", iar un al treilea spunea că romanul era "capital, de o lucrătură măiastră şi de o calitate excelentă". Un al patrulea cotidian remarca marele succes internațional al lui Vidal şi al operei sale: "Europa capitulează în fața maestrului" (deşi romanul abia apăruse de două zile în Spania şi, în caz de

traducere, nu putea apărea în nici o altă țară mai devreme de un an de zile). Articolul se extindea într-o glosă prolixă pe seama marii recunoaşteri şi a respectului enorm pe care numele Vidal îl suscita printre "cei mai remarcabili experți internaționali", deşi, după câte ştiam eu, nici una dintre cărțile lui nu fusese tradusă niciodată în nici o limbă, cu excepția unui roman a cărui traducere în limba franceză o finanțase însuşi don Pedro şi din care se vânduseră 126 de exemplare. Dincolo de aceste miracole, presa afirma la unison că "s-a născut un clasic" şi că romanul marca "întoarcerea unuia dintre cei mari, condeiul cel mai de seamă al vremii noastre: Vidal, maestrul indiscutabil".

Pe pagina opusă a câtorva din aceste ziare, într-un spațiu mai modest, de una sau două coloane, am putut întâlni şi câteva semnalări ale romanului scris de un anume David Martin. Cea mai favorabilă începea astfel: "Lucrare de începător, scrisă într-un stil pedestru, *Paşii cerului,* a debutantului David Martin, evidențiază încă de la prima pagină lipsa de mijloace şi de talent a autorului său". O a doua estima că "debutantul Martin încearcă să-l imite pe maestrul Pedro Vidal, fără să izbutească". Ultima pe care am fost în stare s-o citesc, publicată în *La Voz de la Industria,* începea direct cu un şapou cu caractere aldine în care spunea: "David Martin, un autor complet necunoscut, scriitor de reclame, ne surprinde cu ceea ce este, poate, cel mai prost debut literar din acest an".

Am lăsat pe masă ziarele şi cafeaua pe care o comandasem şi am apucat-o pe Rambla în jos, spre sediul editurii lui Barrido şi Escobillas. Pe drum, am trecut prin fața a patru sau cinci librării, toate împodobite cu nenumărate exemplare din romanul lui Vidal. În nici una n-am întâlnit măcar un exemplar dintr-al meu. În toate se repeta acelaşi episod pe care îl trăisem la "Catalonia".

- Păi, să vedeți, nu ştiu ce s-o fi întâmplat, fiindcă trebuia să ne sosească alaltăieri, dar editorul spune că a epuizat stocurile şi că nu ştie când o va retipări. Dacă doriți să-mi lăsați un nume şi un număr de telefon, vă pot anunța când soseşte... Ați întrebat la "Catalonia"? Dacă nici ei n-o au...

Cei doi asociați m-au primit cu un aer funebru şi neprietenos: Barrido, înapoia biroului său, mângâind un stilou, şi Escobillas, în picioare în spatele lui, sfredelindu-mă cu privirea. Otravă se lingea pe buze de nerăbdare, aşezată pe un scaun lângă mine.

- Nu ştii cât de rău îmi pare, prietene Martin, explica Barrido, problema e următoarea: librarii ne fac comenzile bazându-se pe recenziile care apar în ziare, să nu mă întrebi de ce. Dacă te duci în magazia de vizavi, vei vedea că avem trei mii de exemplare din romanul dumitale, care stau şi se prăpădesc de plictiseală.

- Cu toată cheltuiala şi pierderile pe care acest lucru le presupune, completă Escobillas pe un ton vădit ostil.

- Am trecut pe la magazie înainte să vin aici şi am constatat că există trei sute de exemplare. Şeful mi-a zis că nu s-au tipărit mai multe.

- Nu-i adevărat, ridică tonul Escobillas. Barrido îl întrerupse, conciliant.

- Iartă-l pe asociatul meu, Martin. Înțelege că suntem la fel de indignați, dacă nu şi mai indignați ca dumneata, pentru tratamentul ruşinos la care presa locală a supus o carte de care toți cei din această editură eram profund îndrăgostiți, dar te rog să înțelegi că, în ciuda încrederii noastre pline de entuziasm în talentul dumitale, în cazul ăsta suntem legați de mâini şi de picioare din pricina confuziei create de aceste note de presă răutăcioase. Dar să nu te descurajezi, fiindcă Roma nu s-a făcut în două zile. Noi ne luptăm din răsputeri să-i acordăm operei dumitale considerația pe care o merită înaltele ei calități literare...

- Printr-o ediție de trei sute de exemplare. Barrido oftă, îndurerat de lipsa mea de încredere.

- Ediția este de cinci sute, preciză Escobillas. După celelalte două sute au venit în persoană Barcelo şi

Sempere

ieri. Restul va apărea în tirajul următor, fiindcă în ultimul n-au intrat din pricină că a coincis cu mai multe noutăți editoriale. Daca dumneata ai face un efort să ne înțelegi problemele şi n-ai fi atât de egoist, ai vedea perfect lucrurile.

I-am privit pe toți trei, nevenindu-mi să-mi cred ochilor:

- Sa nu-mi spuneți ca n-o sa mai faceți nimic. Barrido mă privi, dezolat.

- Şi ce ai vrea să facem noi, prietene? Am mizat pe totul sau nimic. Ajută-ne şi dumneata puțin.

- Dacă ai fi scris măcar o carte ca aceea a prietenului dumitale Vidal, zise Escobillas.

- Acela chiar că-i un mare roman, confirmă Barrido. O spune până şi *La Voz de la Industria.*

- Ştiam eu că aşa are să se întâmple, continuă Escobillas.

Dumneata ești un nerecunoscător.

De lângă mine, Otravă mă privirea cu un aer mâhnit.

Mi s-a părut că o să-mi ia mâna să mă consoleze şi i-am îndepărtat-o rapid. Barrido îmi oferi un zâmbet onctuos.

- Poate că tot răul e spre bine, Martin. Poate că e un semn de la Dumnezeu, care în infinita lui înțelepciune vrea să-ți arate calea de întoarcere spre treaba care le-a adus atâta fericire cititorilor cărții *Oraşul blestemaților*.

Am izbucnit în râs. Barrido mi se alătură şi, la un semn de-al lui, la fel făcură Escobillas şi Otravă. Am contemplat corul acela de hiene şi mi-am spus că, în alte împrejurări, momentul mi s-ar fi părut de o excelentă ironie.

- Aşa îmi placi, să fii optimist, spuse Barrido. Ce zici?

Când vom avea următorul episod al lui Ignatius B. Samson? Toți trei mă priviră cu solicitudine şi nerăbdare. Mi-am dres glasul ca să vocalizez cu precizie şi le-am zâmbit.

- Duceți-vă dracului.

18

După ce am ieşit de acolo, am rătăcit ceasuri întregi pe străzile Barcelonei, fără nici o ţintă. Am simţit că îmi venea greu să respir şi ceva îmi apăsa pieptul. O sudoare rece îmi acoperea fruntea şi mâinile. La lăsarea nopţii, nemaiştiind unde să mă ascund, am apucat-o înapoi spre casă. Trecând prin faţa librăriei "Sempere şi Fiii", am văzut că librarul umpluse vitrina cu exemplare din romanul meu. Era târziu şi librăria era închisă, dar înăuntru era încă lumină, iar când am vrut să grăbesc pasul am văzut că Sempere mă observase şi îmi zâmbea cu o tristeţe pe care nu i-o mai văzusem niciodată în toţi anii de când îl cunoşteam. A venit la uşă şi a deschis.

- Întră o secunda, Martin.

- În altă zi, domnule Sempere.

- Fă-o pentru mine.

M-a luat de braţ şi m-a tras înăuntru, în librărie. L-am urmat până în spatele prăvăliei şi acolo mi-a oferit un scaun. A umplut două pahare cu ceva ce mi s-a părut mai gros ca smoala şi mi-a făcut semn să-l beau pe al meu dintr-o înghiţitură. A făcut şi el la fel.

- Am stat să răsfoiesc cartea lui Vidal, zise el.

- Succesul sezonului, am remarcat eu.

- El ştie că dumneata ai scris-o?

Am ridicat din umeri.

- Ce mai contează?

Sempere mi-a dedicat aceeaşi privire cu care îl întâmpinase pe puştiul de opt ani, într-o zi de demult, când acesta venise în casa lui cu vânătăi şi cu dinţii sparţi.

- Te simţi bine, Martin?

- Perfect.

Sempere tăgădui discret si se ridică să ia ceva de pe un raft. Am văzut că era un exemplar din romanul meu. Mi-l întinse împreună cu un stilou şi zâmbi.

- Fii bun şi dă-mi o dedicaţie.

După ce i-am scris dedicaţia, Sempere mi-a luat cartea din mână şi a aşezat-o în vitrina de onoare, dindărătul tejghelei, acolo unde păstra primele ediţii, care nu erau de vânzare. Acela era sanctuarul particular al lui Sempere.

- Nu-i nevoie să faceţi asta, domnule Sempere, am murmurat eu.

- O fac pentru că aşa am chef şi pentru că ocazia o merită. Cartea asta e o frântură din inima dumitale, Martin. Şi, atât cât mă priveşte pe mine, şi dintr-a mea. O pun între *Le Pere Goriot* şi *Educaţia sentimentală.*

- Ăsta-i un sacrilegiu.

- Prostii. E una dintre cele mai bune cărţi pe care le-am vândut în ultimii zece ani, şi am vândut multe, îmi zise bătrânul Sempere.

Cuvintele lui amabile abia au izbutit să scrijelească acel calm rece şi impenetrabil care începea să mă năpădească. M-am întors acasă plimbându-mă, fără grabă. Când am ajuns la casa cu turn, mi-am turnat un pahar cu apă şi, în timp ce-l beam în bucătărie, pe întuneric, am izbucnit în râs.

A doua zi de dimineaţă am primit două vizite de curtoazie.

Prima era a lui Pep, noul şofer al lui Vidal. Îmi aducea un mesaj din partea stăpânului, prin care mă convoca la un prânz la "Maison Doree", fără îndoială acea masă festivă pe care mi-o promisese cu ceva timp în urmă. Pep părea încurcat şi dornic să plece cât mai repede. Aerul de complicitate pe care obişnuia să-l aibă cu mine se evaporase. N-a vrut să intre, ci a preferat să aştepte pe palier. Mi-a întins mesajul scris de Vidal abia privindu-mă în ochi şi, imediat ce i-am zis că o să vin, a plecat fără să mai salute.

A doua vizită, o jumătate de ceas mai târziu, i-a adus la uşa mea pe cei doi editori ai mei, însoțiți de un domn cu o înfățişare rigidă şi cu o privire pătrunzătoare, care s-a prezentat ca fiind avocatul lor. Acest trio formidabil afişa o expresie între doliu şi beligeranță care nu lăsa loc de îndoieli cu privire la natura situației. I-am invitat să intre în galerie, unde s-au aşezat pe rând, aliniați de la stânga la dreapta pe sofa, în ordinea descrescătoare a înălțimii.

- Pot să vă ofer ceva? Un păhărel de cianură?

Nu speram un zâmbet şi nici nu l-am obținut. După o scurtă introducere a lui Barrido referitoare la pierderile cumplite pe care dezastrul creat de eşecul *Paşilor cerului* urma să le provoace editurii, avocatul a trecut la o expunere sumară în care, mai pe înțelesul tuturor, mi-a spus, nici mai mult, nici mai puțin, că, dacă nu reveneam la muncă în ipostaza mea de Ignatius B. Samson şi nu predam un manuscris din *Oraşul blestemaților* într-o lună şi jumătate, mă vor da în judecată pentru nerespectarea contractului, daune, prejudicii şi încă cinci sau şase termeni juridici care mi-au scăpat, fiindcă deja nu mai eram atent. Nu toate veştile erau proaste. În ciuda neplăcerilor iscate de purtarea mea, Barrido şi Escobillas găsiseră în inima lor o perlă de generozitate cu care să netezească asperitățile şi să pună bazele unei noi legături întemeiate pe prietenie şi profit.

- Dacă doreşti, poți cumpăra la un cost preferențial de şaptezeci la sută din prețul de vânzare toate exemplarele rămase din *Paşii cerului,* întrucât am constatat deja că pentru acest titlu nu există cerere şi ne va fi imposibil să le includem în tirajul următor, explică Escobillas.

- De ce nu-mi înapoiați drepturile? Una peste alta, n-ați plătit un sfanț pentru ea şi n-aveți de gând să încercați să vindeți nici măcar un exemplar.

- Nu putem face asta, prietene, nuanță Barrido. Cu toate că nu s-a concretizat nici un acont către dumneata personal, editarea a presupus o investiție extrem de importantă pentru editură, iar contractul pe care l-ai semnat este pe douăzeci de ani, cu posibilitatea de a fi prelungit în mod automat în aceleaşi condiții în cazul în care editura se hotărăşte să-şi exercite dreptul legitim. Te rog să înțelegi că trebuie să căpătăm şi noi ceva. Nu se poate ca totul să-i revină autorului.

După încheierea acestui discurs, i-am poftit pe cei trei domni să se îndrepte spre ieşire, fie pe propriile lor picioare, fie în şuturi, la alegere. Înainte să le închid uşa în nas, Escobillas a ținut să-mi azvârle una din privirile lui de deochi.

- Vrem un răspuns într-o săptămână, sau eşti un om terminat, îngăimă el.

- Într-o săptămână, dumneata şi imbecilul de asociat al dumitale veți fi morți, am replicat cu calm, fără să ştiu prea bine de ce am rostit aceste cuvinte.

Mi-am petrecut restul dimineții contemplând pereții, până când clopotele de la Santa Maria mi-au amintit că se apropie ora întâlnirii mele cu don Pedro Vidal.

Mă aştepta la cea mai bună masă din sală, jucându-se cu un pahar de vin alb în mâini şi ascultându-l pe pianistul care mângâia o piesă de Enrique Granados cu degete de catifea. Când m-a zărit, s-a ridicat şi mi-a întins mâna.

- Felicitări, i-am zis.

Vidal a zâmbit imperturbabil şi a aşteptat să mă aşez eu ca să ia loc şi dânsul. Am lăsat să treacă un minut de tăcere la adăpostul muzicii şi al privirilor unor oameni de neam bun, care îl salutau pe Vidal de la distanţă sau veneau la masa noastră să-l felicite pentru succesul său, care era subiectul la ordinea zilei în tot oraşul.

- David, nu ştii cât de rău îmi pare pentru ce s-a întâmplat, începu el.

- Să nu vă pară rău, bucuraţi-vă.

- Crezi că toate astea înseamnă ceva pentru mine? Linguşirea câtorva nenorociţi? Cea mai mare năzuinţă a mea era să te văd pe tine triumfând.

- Regret că v-am dezamăgit din nou, don Pedro. Vidal suspină.

- David, eu nu sunt vinovat că s-au luat de tine. Vina e a ta. O căutai cu lumânarea. Eşti deja destul de mărişor ca să ştii cum merg lucrurile.

- Spuneţi-mi dumneavoastră.

Vidal plescăi din limbă, ca şi când naivitatea mea l-ar fi ofensat.

- La ce te aşteptai? Nu eşti unul de-ai lor. Nu vei fi niciodată. N-ai vrut să fii, şi crezi că te vor ierta. Te închizi în căsoiul tău şi crezi că vei putea supravieţui fără să te aliniezi şi să te conformezi regulilor jocului. Ei bine, te înşeli, David. Te-ai înşelat mereu. Nu aşa merge treaba. Dacă vrei să joci de unul singur, fă-ţi bagajele şi du-te undeva unde să poţi fi stăpân pe soarta ta, dacă un asemenea loc chiar există. Dar dacă rămâi aici, ar fi mai bine pentru tine să te înscrii într-o parohie, indiferent care. E foarte simplu.

- Asta faceţi dumneavoastră, don Pedro? Vă înscrieţi într-o parohie?

- Eu n-am nevoie, David. Eu sunt cel care le dă lor de mâncare. Nici pe asta n-ai înţeles-o niciodată.

- Aţi fi surprins să aflaţi cât de repede mă pun la zi. Dar nu vă faceţi griji, fiindcă recenziile alea contează cel mai puţin. De bine, de rău, mâine n-o să-şi mai aducă aminte nimeni de ele, nici de ale mele, nici de ale dumneavoastră.

- Atunci, care-i problema?

- Lăsaţi-o baltă.

- Sunt ticăloşii ăia doi? Barrido şi hoţul de cadavre?

- Nu vă mai gândiţi la asta, don Pedro. Aşa cum aţi spus, vina e mea. Îmi aparţine mie şi nimănui altcuiva.

Un *maître* se apropie cu o privire întrebătoare. Eu nu mă uitasem pe meniu şi nici n-aveam de gând s-o fac.

- Ca de obicei, pentru amândoi, îi indică don Pedro. Ospătarul se îndepărtă cu o plecăciune. Vidal se uita la mine de parcă aş fi fost un animal periculos închis într-o cuşcă.

- Cristina n-a putut să vină, zise el. Am adus asta, ca să-i scrii o dedicaţie.

Lăsă pe masă un exemplar din *Paşii cerului,* care era învelit în hârtie purpurie cu emblema librăriei "Sempere şi Fiii", şi îl împinse spre mine. N-am schiţat nici un gest să-l iau. Vidal deveni palid. Vehemenţa discursului şi tonul său defensiv băteau în retragere. Acum urmează lovitura de graţie, mi-am zis în sinea mea.

- Spuneţi-mi odată ce aveţi de spus, don Pedro. N-o să vă muşc.

Vidal goli paharul dintr-o sorbire.

- Voiam să-ţi spun două lucruri. N-or să-ţi placă.

- Încep să mă obişnuiesc.

- Unul are de-a face cu tatăl tău.

Am simțit cum zâmbetul acela otrăvit mi se întipăreşte pe buze.

- Am vrut să ți-o spun ani la rând, dar m-am gândit că n-o să-ți facă nici un bine. Vei crede că nu ți-am spus-o din laşitate, însă îți jur, îți jur pe ce vrei tu că...

- Ce? i-am retezat-o eu.

Vidal oftă.

- În noaptea când tatăl tău a murit...

- Când a fost asasinat, l-am corectat eu pe un ton glacial.

- A fost o greşeală. Moartea tatălui tău a fost o greşeală.

L-am privit fără să pricep.

- Oamenii aceia nu pe el îl căutau. S-au înşelat. Mi-am amintit privirile celor trei asasini în întuneric, mirosul de praf de puşcă şi sângele tatei revărsându-se negru pe sub mâinile mele.

- Pe mine voiau să mă omoare, zise Vidal cu un firicel de glas. Un fost asociat al tatălui meu a descoperit că nevasta lui şi cu mine...

Am închis ochii şi am ascultat cum un râs întunecat se plămădeşte în sinea mea. Tata murise ciuruit din pricina unei încurcături amoroase de-a lui don Pedro.

- Spune ceva, te rog, mă imploră Vidal. Am deschis ochii.

- Care-i al doilea lucru pe care voiați să mi-l spuneți? Niciodată nu-l mai văzusem pe Vidal speriat. Ii stătea bine.

- Am cerut-o pe Cristina în căsătorie. O lungă tăcere.

- A acceptat.

Vidal îşi coborî privirea. Unul dintre ospătari se apropia cu gustările. Le depuse pe masă urându-ne *,,Bon appetit"*. Vidal nu îndrăzni să mă mai privească. Gustările se răceau în farfurie. Imediat, am luat exemplarul din *Paşii cerului* şi dus am fost.

În acea după-amiază, ieşind de la ,,Maison Doree", m-am surprins umblând singur pe Rambla în jos, cu exemplarul acela din *Paşii cerului.* Pe măsură ce mă apropiam de colțul de unde începea strada Carmen, mâinile au început să-mi tremure. M-am oprit în fața vitrinei de la firma de bijuterii "Bagues", prefăcându-mă că mă uit la medalioanele din aur, sub formă de zâne şi flori, presărate cu rubine. Fațada barocă şi exuberantă a magazinelor "El Indio" se afla la câțiva metri şi oricine ar fi crezut că e vorba de un mare bazar de minuni şi miracole nebănuite, mai curând decât de o prăvălie de pânze şi țesături. M-am apropiat agale şi am intrat în holul care ducea spre uşă. Ştiam că ea nu mă putea recunoaşte, că poate nici eu însumi n-o mai puteam recunoaşte, însă, chiar şi aşa, am rămas acolo aproape cinci minute până când m-am încumetat să intru. Când am făcut-o, inima îmi bătea cu putere şi am simțit cum mâinile îmi asudă.

Pereții erau acoperiți de rafturi ticsite cu suluri mari de țesături de toate felurile, iar pe mese, vânzătorii, înarmați cu rulete şi cu nişte foarfeci speciali atârnați la brâu, le arătau costisitoarele pânze unor doamne de rang însoțite de servitoare şi croitorese, ca şi când ar fi fost vorba de nişte materiale prețioase.

- Vă pot ajuta cu ceva, domnule?

Era un bărbat corpolent cu glas strident, înfofolit într-un costum de flanel ce părea gata-gata să plesnească dintr-o clipă în alta şi să semene prăvălia cu fâşii plutitoare de pânză. Mă privea cu un aer

condescendent şi cu un zâmbet între forțat şi ostil.

- Nu, am mormăit eu.

Atunci am văzut-o. Mama cobora de pe o scară, ținând în mână un mănunchi de resturi de materiale. Purta o bluză albă şi am recunoscut-o pe loc. Se mai îngrăşase puțin, iar chipul ei, mai estompat, avea acel aer, parcă de înfrângere, pe care ți-l conferă rutina şi dezamăgirea. Vânzătorul, mânios, îmi vorbea în continuare, dar eu abia îi auzeam glasul. N-o vedeam decât pe ea cum se apropie şi cum trece prin fața mea. Pentru o secundă m-a privit şi, văzând că mă uit la ea, mi-a zâmbit docil, aşa cum îi zâmbeşti unui client sau unui patron, iar apoi şi-a văzut de treaba ei. Mi s-a pus un asemenea nod în gât, încât abia mi-am putut descleşta buzele ca să-l fac să tacă pe vânzător, şi am avut nevoie de ceva timp ca să mă îndrept spre ieşire cu lacrimi în ochi. Odată ajuns în stradă, am traversat de cealaltă parte şi am intrat într-o cafenea. M-am aşezat la o masă în dreptul ferestrei care dădea spre uşa magazinului "El Indio" şi am aşteptat.

Trecuse aproape o oră şi jumătate când l-am văzut pe vânzătorul care mă întâmpinase ieșind si trăgând grilajul de la intrare. În scurt timp, au început să se stingă luminile şi au trecut unii dintre vânzătorii care lucrau acolo. M-am ridicat şi am ieşit în stradă. Un puşti de vreo zece ani şedea în uşa de alături, uitându-se la mine. I-am făcut semn să se apropie. A venit şi i-am arătat un bănuț. A zâmbit de la o ureche la cealaltă şi am constatat că îi lipseau mai mulți dinți.

- Vezi pachetul ăsta? Vreau să i-l dai unei doamne care o să iasă îndată. Îi spui că ți l-a dat un domn pentru ea, dar să nu-i zici că am fost eu. Ai priceput?

Puştiul încuviință. I-am dat bănuțul şi cartea.

- Şi acum, să aşteptăm.

N-am avut de zăbovit prea mult timp. Trei minute mai târziu, am văzut-o ieşind. Se îndrepta spre Rambla.

- E doamna aceea. O vezi?

Mama se opri o clipă în fața porticului bisericii Betleemului şi i-am făcut semn puştiului, care a dat fuga spre ea. Am asistat la scenă de la distanță, fără să-i pot auzi cuvintele.

Copilul i-a întins pachetul şi ea l-a privit uimită, şovăind dacă să-l accepte sau nu. Băiatul a insistat şi, în cele din urmă, ea a luat pachetul în mână şi s-a uitat după puşti cum o ia la goană. Descumpănită, s-a întors într-o parte şi-n cealaltă, căutând cu privirea. A cântărit pachetul, cercetând hârtia purpurie în care era învelit. În cele din urmă, curiozitatea a biruit-o şi l-a deschis.

Am privit-o cum scoate cartea. A ținut-o cu amândouă mâinile, privind coperta, apoi întorcând volumul ca să-i vadă şi coperta din spate. Am simțit cum mi se taie răsuflarea şi am vrut să mă apropii de ea, să-i spun ceva, dar n-am putut. Am rămas acolo, la câțiva metri de mama mea, pândind-o fără ca ea să bage de seamă că mă aflam în preajmă, până când şi-a reluat drumul, cu cartea în mână, spre statuia lui Columb. Trecând prin fața Palatului Vicereginei, s-a apropiat de un coş de hârtii şi a aruncat-o. Am privit-o plecând pe Rambla în jos, până când s-a pierdut în mulțime, ca şi când niciodată nu s-ar fi aflat acolo.

19

Sempere-tatăl era singur în librăria lui, lipind cotorul unui exemplar din *Fortunata* şi Jacinta care se desprindea în bucăți, când şi-a ridicat privirea şi m-a văzut de cealaltă parte a uşii. I-au fost suficiente două secunde ca să vadă starea în care mă aflam. Mi-a făcut semn să intru. De cum am ajuns înăuntru, librarul mi-a oferit un scaun.

- Arăți rău, Martin. Ar trebui să te duci la un doctor.

Dacă ți-e frică, te însoțesc. Nici mie nu-mi plac medicii, cu halatele lor albe şi cu chestiile ascuțite pe care le țin în mână, dar uneori n-avem încotro.

- E numai o durere de cap, domnule Sempere. Deja îmi trece.

Sempere îmi turnă un pahar cu apă de Vichy.

- Ține. Asta le vindecă pe toate, mai puțin prostia, care-i o pandemie în creştere.

Am zâmbit fără chef la gluma lui Sempere. Am golit paharul de apă şi am suspinat. Simțeam greața pe buze şi o apăsare intensă care îmi zvâcnea îndărătul ochiului stâng. Pentru o clipă, am crezut că o să mă prăbuşesc şi am închis ochii. Am respirat adânc, rugându-mă să nu rămân acolo lat. Destinul nu putea să aibă un simț al umorului atât de pervers încât să mă fi condus până la librăria lui Sempere ca să-i lase bacşiş, drept mulțumire pentru tot ce făcuse pentru mine, un cadavru. Am simțit o mână care îmi susținea fruntea cu delicatețe. Sempere. Am deschis ochii şi m-am pomenit cu librarul şi cu fiul său, care îşi făcuse apariția, privindu-mă cu o expresie de priveghi.

- Să-l anunț pe doctor? întrebă Sempere-fiul.

- Mă simt deja mai bine, mulțumesc. Mult mai bine.

- Nu ştiu, dar ai un fel de a te simți mai bine de ți se face părul măciucă. Eşti pământiu.

- Mai e un pic de apă?

Sempere-fiul se grăbi să-mi umple paharul.

- Vă rog să iertați spectacolul, le-am zis eu. Vă asigur că nu l-am pregătit înadins.

- Nu vorbi prostii.

- Poate că ți-ar prinde bine să mănânci ceva dulce. Se poate să fi fost o cădere a glicemiei... observă fiul.

- Du-te până la cuptorul din colț şi adu ceva dulce, conveni librarul.

De îndată ce am rămas singuri, Sempere mă țintui cu privirea.

- Vă jur că mă duc la doctor, am zis şi eu.

Două minute mai târziu, fiul librarului s-a întors cu o pungă de hârtie cu tot ce avea mai bun patiseria din cartier. Mi-a întins-o şi am ales o brioşă care, cu alt prilej, mi s-ar fi părut la fel de ispititoare ca posteriorul unei artiste dintr-un ansamblu de revistă.

- Muşcă, ordonă Sempere.

Am mâncat docil brioşa. Încetul cu încetul, am început să mă simt mai bine.

- Parcă ai revenit la viață, observă fiul.

- Ce nu vindecă gogoşile din coltul străzii...

În clipa aceea am auzit clopoțelul de la uşă. Un client intrase în librărie şi, la încuviințarea tatălui său, Sempere-fiul ne-a părăsit ca să se ocupe de el. Librarul a rămas lângă mine şi încerca să-mi măsoare pulsul apăsându-mi încheietura mâinii cu degetul arătător.

- Domnule Sempere, vă amintiți, cu mulți ani în urmă, când mi-ați spus că, dacă într-o bună zi va trebui să salvez o carte, s-o salvez cu adevărat, atunci să vin la dumneavoastră?

Sempere aruncă o privire spre cartea pe care o recuperasem din coşul de hârtii în care o azvârlise mama şi pe care încă o țineam în mână.

- Aşteaptă cinci minute.

Începea să se întunece când am coborât pe Rambla, prin forfota de lume care ieşise la plimbare într-o după-amiază călduroasă şi umedă. Briza abia adia, balcoanele şi ferestrele erau larg deschise, iar oamenii priveau afară defilarea de siluete pe sub cerul aprins de chihlimbar. Sempere păşea cu pas vioi şi nu şi-a încetinit marşul până când n-am zărit porticul întunecat care se deschidea la intrarea pe strada Arc del Teatre. Înainte să traversăm m-a privit solemn şi mi-a zis:

- Martin, ceea ce vei vedea acum nu vei putea povesti nimănui - nici lui Vidal. Nimănui.

Am încuviințat, intrigat de aerul de seriozitate şi de mare taină al librarului. L-am urmat pe Sempere pe strada îngustă, o simplă breşă între clădirile sumbre şi ruinate, ce păreau să se aplece ca nişte sălcii de piatră pentru a închide linia cerului profilată de terasele de pe acoperişuri. În scurt timp, am ajuns la o poartă mare din lemn care parcă fereca o veche biserică rămasă o sută de ani pe fundul unei mlaştini. Sempere urcă cele două trepte până la poartă şi apucă ciocănelul din bronz, de forma unui mic diavol zâmbitor. Lovi de trei ori în uşă şi coborî din nou să aştepte lângă mine.

- Ceea ce vei vedea acum nu vei putea povesti...

-... nimănui. Nici lui Vidal. Nimănui.

Sempere încuviință cu severitate. Am aşteptat preț de două minute, până când s-a auzit ceea ce păreau a fi o sută de zăvoare descuiate în acelaşi timp. Poarta s-a întredeschis cu un geamăt adânc şi a apărut chipul unui bărbat între două vârste, cu părul rar, cu o expresie de pasăre răpitoare şi o privire pătrunzătoare.

- Colac peste pupăză, numai Sempere mai lipsea, să vezi şi să nu crezi, trânti el. Ce-mi aduci azi? Încă un pasionat de literatură din aceia care nu-şi trag o iubită fiindcă preferă să stea cu mama?

Sempere făcu abstracție de această primire sarcastică.

- Martin, el este Isaac Monfort, păzitorul acestui loc şi posesor al unei simpatii fără seamăn. Să-i dai ascultare în tot ce-ți va spune. Isaac, el este David Martin, un prieten bun, scriitor şi un om în care am încredere.

Numitul Isaac mă măsură din creştet până-n tălpi fără prea mult entuziasm, apoi schimbă o privire cu Sempere.

- Un scriitor nu e niciodată un om de încredere. Ia să vedem, ți-a explicat Sempere care sunt regulile?

- Doar că nu pot vorbi nimănui despre ceea ce voi vedea aici.

- Aceasta este prima şi cea mai importantă. Dacă nu o respecți, eu însumi voi veni şi-ți voi suci gâtul. Ai prins care-i ideea de ansamblu?

- Sută la sută.

- Atunci, la drum, zise Isaac făcându-mi semn să intru.

- Eu acum plec, Martin, şi vă las pe voi. Aici o să fie în siguranță.

Am înțeles că Sempere se referea la carte. M-a îmbrățişat cu putere şi apoi s-a pierdut în noapte. Am păşit pragul, iar numitul Isaac a tras de o manetă din spatele porții. Mii de mecanisme înnodate într-o încâlceală de bare şi scripeți au zăvorât-o. Isaac a luat de jos o lampă cu gaz şi a ridicat-o în dreptul feței mele.

- Arătați foarte rău, stabili el.

- Indigestie, am replicat.

- De la ce?

- De la realitate.

- Pofteşte la coadă, o reteză dânsul.

Am înaintat printr-un lung coridor pe ale cărui flancuri învăluite în semiîntuneric se întrezăreau fresce şi scări de marmură. Am pătruns în acea incintă de palat şi, curând, în fața noastră s-a desluşit intrarea spre ceea ce părea a fi o sală mare.

- Ce-ai adus? întrebă Isaac.

- Paşii cerului. Un roman.

- Halal titlu, de prost gust. Te pomeneşti că dumneata eşti autorul?

- Mă tem că da.

Isaac suspină, oftând discret.

- Şi ce-ai mai scris?

- *Oraşul blestemaților,* volumele de la unu la douăzeci şi şapte, printre altele.

Isaac se întoarse spre mine şi zâmbi, încântat.

- Ignatius B. Samson?

- Odihnească-se în pace şi sluga dumneavoastră.

Enigmaticul păzitor se opri atunci şi lăsă lampa pe ceea ce părea a fi o balustradă suspendată în dreptul unei bolți de mari dimensiuni. Am ridicat privirea şi am rămas fără grai. Un labirint colosal de punți, pasaje şi rafturi ticsite cu sute de mii de cărți se ridica alcătuind o uriaşă bibliotecă pe care nu puteai s-o cuprinzi cu privirea. O încâlceală de tuneluri străbătea imensa structură, care părea să urce în spirală către o mare cupolă de sticlă, dinspre care se strecurau perdele de lumină şi beznă. Am putut zări câteva siluete izolate care cutreierau pasarele şi scări ori examinau amănunțit culoarele acelei catedrale alcătuite din cărți şi din cuvinte. Nu-mi puteam crede ochilor şi m-am uitat, uluit, la Isaac Monfort. Acesta zâmbea ca un vulpoi bătrân care îşi savurează trucul preferat.

- Ignatius B. Samson, bine ai venit în Cimitirul Cărților Uitate.

20

L-am urmat pe paznic până la baza marelui naos care adăpostea labirintul. Pardoseala pe care păşeam era peticită cu dale şi lespezi cu inscripţii funerare, cruci şi chipuri estompate în piatră. Păzitorul se opri şi plimbă felinarul cu gaz peste câteva din piesele acelui puzzle macabru, spre delectarea mea.

- Rămăşiţe ale unei vechi necropole, explică el. Dar asta să nu-ţi dea vreo idee şi să te hotărăşti să-mi pici mort aici.

Am continuat până într-o zonă din faţa structurii centrale, care părea să ţină loc de prag. Isaac îmi tot recita încontinuu normele şi îndatoririle, ţintuindu-mă din când în când cu câte o privire pe care eu, mai apoi, o îmblânzeam printr-o încuviinţare ascultătoare.

- Articolul unu: prima oară când cineva vine aici are dreptul să-şi aleagă o carte, cea pe care o vrea, dintre toate câte există în acest loc. Articolul doi: când cineva adoptă o carte, îşi asumă obligaţia de a o proteja şi de a face tot posibilul să nu se piardă niciodată. Pentru tot restul vieţii. Până acum ai nelămuriri?

Mi-am ridicat privirea spre imensitatea labirintului.

- Cum să alegi o singură carte din atâtea?

Isaac ridică din umeri.

- Unii preferă să creadă că, de fapt, cartea este cea care îi alege pe ei... Destinul, ca să spunem aşa. Ceea ce vezi dumneata aici este suma secolelor de cărţi pierdute şi uitate, cărţi care erau condamnate să fie distruse si reduse la tăcere pentru totdeauna, cărţi care păstrează memoria şi sufletul unor vremuri şi minuni de care nimeni nu-şi mai aminteşte. Nimeni dintre noi, nici măcar cei mai vârstnici, nu ştie exact când a fost creat acest loc, şi nici cine l-a creat. Probabil e aproape la fel de vechi ca oraşul însuşi şi a crescut odată cu el, în umbra lui. Ştim că edificiul a fost ridicat din rămăşiţele unor palate, biserici, temniţe şi spitale care probabil au existat cândva pe acest loc. Structura principală datează de la începutul secolului al XVIII-lea şi de atunci s-a schimbat în permanenţă. Înainte vreme, Cimitirul Cărţilor Uitate a stat ascuns sub tunelurile oraşului medieval. Unii spun că, pe vremea Inchiziţiei, oameni ştiutori de carte şi liber-cugetători ascundeau cărţi interzise în sarcofage şi le îngropau în osuarele existente în tot oraşul ca să le protejeze, nădăjduind că generaţiile viitoare le vor putea dezgropa. La jumătatea secolului trecut, s-a descoperit un lung tunel care conduce din măruntaiele labirintului până în pivniţele unei vechi biblioteci care, astăzi, e blocată şi ascunsă sub ruinele unei vechi sinagogi din cartierul Call. Când ultimele ziduri ale oraşului au căzut, s-a produs o alunecare de teren, iar tunelul a fost inundat de apele torentului subteran care, de veacuri, curge pe sub ceea ce astăzi este Rambla. Acum e impracticabil, dar bănuim că, pentru mult timp, tunelul cu pricina a fost una din principalele căi de acces către locul acesta. Cea mai mare parte a structurii pe care o poţi vedea s-a dezvoltat de-a lungul secolului al XIX-lea. Nu mai mult de o sută de persoane din tot oraşul cunosc locul acesta şi sper că Sempere n-a comis o eroare atunci când te-a inclus şi pe dumneata printre ele ...

Am tăgăduit energic, însă Isaac mă privea cu scepticism.

- Articolul trei: îţi poţi înmormânta cartea oriunde vrei.

- Şi dacă mă rătăcesc?

- O clauză adiţională, din partea mea: încearcă să nu te rătăceşti.

- S-a rătăcit cineva vreodată? Isaac lăsă să-i scape o pufnitură.

- Când am început să lucrez aici, cu ani în urmă, umbla povestea despre Dario Alberti de Cymerman.

Presupun că Sempere nu ți-a vorbit despre asta, fireşte...

- Cymerman? Istoricul?

- Nu, dresorul de foci. Câți Dario Alberti de Cymerman cunoşti? Fapt este că, în iarna anului 1889, Cymerman a intrat în labirint, unde a dispărut timp de o săptămână. A fost găsit pitit într-unul din tuneluri, aproape mort de groază. Se zidise înapoia mai multor rânduri de texte sfinte, ca să nu fie văzut.

- Văzut de cine? Isaac mă privi lung.

- De omul în negru. Sigur Sempere nu ți-a povestit asta?

- Sigur nu.

Isaac îşi coborî glasul şi adoptă un ton confidențial.

- Unii dintre membri, de-a lungul anilor, l-au văzut uneori pe omul în negru în tunelurile labirintului. Fiecare îl descrie altfel. Unii chiar afirmă că au stat de vorbă cu el. Într-o vreme, a circulat zvonul că omul în negru este spiritul unui autor blestemat pe care unul dintre membri l-a dat de gol după ce a luat de aici una din cărțile lui şi nu şi-a ținut făgăduiala. Cartea s-a pierdut pentru totdeauna, iar autorul răposat rătăceşte pe vecie pe coridoare căutând răzbunare - ştii dumneata, soiul acela de chestii gen Henry James, cu mare priză la public.

- Doar n-o să-mi spuneți că dați crezare unui asemenea lucru.

- Bineînțeles că nu. Eu am altă teorie. Aceea a lui Cymerman.

- Şi anume....

- Că omul în negru este proprietarul acestui loc, părintele tuturor cunoştințelor secrete şi interzise, al ştiinței şi al memoriei, purtătorul de lumină al povestitorilor şi scriitorilor din vremuri imemoriale... Este îngerul nostru păzitor, îngerul minciunilor şi al nopții.

- Mă luați peste picior.

- Orice labirint îşi are minotaurul său, preciză păzitorul.

Isaac zâmbi enigmatic şi îmi arătă spre intrarea în labirint.

- E numai al dumitale.

Am apucat-o pe o pasarelă care conducea spre una din intrări şi am pătruns încetişor într-un lung coridor de cărți care descria o curbă ascendentă. Când ajungea la capătul curbei, tunelul se bifurca în patru culoare şi forma un mic cerc din care urca o scară în spirală ce se pierdea în sus. Am urcat treptele până am dat peste un palier dinspre care porneau trei tuneluri, Am ales unul dintre ele, pe acela despre care credeam că duce spre inima structurii, si m-am aventurat. În trecere, ştergeam cu degetele cotoarele a sute de cărți. M-am lăsat impregnat de miros, de lumina ce izbutea să se strecoare prin fante şi din felinarele de sticlă fixate în structura din lemn, plutind în oglinzi şi penumbre. Am umblat fără țintă preț de aproape treizeci de minute, până când am ajuns într-un soi de cameră închisă, unde se aflau o masă şi un scaun. Pereții erau alcătuiți din cărți şi păreau solizi, cu excepția unei mici crăpături, de unde aveai impresia că cineva luase un volum. Am hotărât că acela va fi noul cămin al *Paşilor cerului*. Am contemplat coperta pentru ultima oară şi am recitit primul paragraf, imaginându-mi clipa când, dacă aşa voia soarta, mulți ani după ce voi fi murit şi voi fi fost uitat, cineva va străbate acelaşi drum şi va ajunge în acea sală pentru a găsi o carte necunoscută în care eu pusesem tot ceea ce aveam de oferit. Am aşezat-o acolo, cu sentimentul că eu sunt cel care rămâne pe raft. Chiar atunci am simțit o prezență în spatele meu şi m-am întors ca să mă pomenesc, privindu-mă fix în ochi, cu omul în negru.

21

La început nu mi-am recunoscut propria privire în oglindă, într-una din multele care alcătuiau un lanț de lumină slabă de-a lungul coridoarelor labirintului. Chipul şi pielea pe care le vedeam oglindite erau ale mele, însă ochii erau ai unui străin. Tulburi, întunecați şi debordând de răutate. Mi-am desprins privirea şi am simțit cum greața îmi dă din nou târcoale. M-am aşezat pe scaunul din fața mesei şi am respirat adânc. Mi-am imaginat că până şi doctorului Trias i-ar fi putut părea amuzantă ideea că acelui chiriaş al creierului meu, excrescența tumorală, cum îi plăcea lui s-o numească, i s-ar fi năzărit să-mi aplice lovitura de grație în locul acela şi să-mi acorde cinstea de a fi primul cetățean permanent al Cimitirului Romancierilor Uitați. Îngropat în compania ultimei şi lamentabilei sale opere, cea care l-a dus la mormânt. Cineva avea să mă găsească acolo peste zece luni sau peste zece ani, ori poate niciodată. Un *gran* finale, demn de *Oraşul blestemaților*.

Cred că m-a salvat râsul amar, care mi-a limpezit capul şi m-a făcut să conştientizez unde mă aflam şi ce venisem să fac. Mă pregăteam să mă ridic de pe scaun când l-am văzut. Era un volum grosolan, de culoare închisă şi fără titlu vizibil pe cotor. Se afla deasupra unui teanc de alte patru cărți în capătul mesei. L-am luat în mână. Copertele păreau legate în piele, ori într-un fel de piele tăbăcită şi închisă la culoare, mai degrabă din pricina atingerii repetate decât fiindcă ar fi fost vopsită. Cuvintele titlului, care fuseseră întipărite cu ceea ce am presupus că era un fel de fier înroşit pe scoarța cărții, erau şterse, însă pe pagina a patra se putea citi acelaşi titlu, în mod limpede.

Lux Aeterna D.M.

Am presupus că inițialele, care coincideau cu ale mele, corespundeau numelui autorului, însă în carte nu mai exista nici un indiciu care să confirme acest lucru. Am răsfoit grăbit câteva pagini şi am recunoscut cel puțin cinci limbi diferite care alternau în text. Spaniolă, germană, latină, franceză şi ebraică. Am citit, la întâmplare, un paragraf care m-a dus cu gândul la o rugăciune de care nu-mi aminteam să fi existat în liturghia tradițională şi m-am întrebat dacă nu cumva acel registru era un soi de liturghier sau un compendiu de rugăciuni. Textul era punctat cu numerale şi strofe cu începuturi subliniate ce păreau să indice episoade sau diviziuni tematice. Cu cât îl examinam mai mult, cu atât mai mult îmi dădeam seama că, de fapt, îmi amintea de evangheliile şi catehismele de pe vremea când eram elev.

Aş fi putut să ies de acolo, să aleg orice alt volum dintre sutele de mii şi să părăsesc acel loc pentru a nu mă mai întoarce niciodată. Aproape am crezut că am şi făcut-o, până când mi-am dat seama că parcurgeam drumul îndărăt prin tunelurile şi coridoarele labirintului cu cartea în mână, ca şi când ar fi fost un parazit care mi se lipise de piele. Pentru o clipă, mi-a trecut prin cap ideea că acea carte voia să iasă din locul cu pricina mai mult decât voiam eu şi că, într-un fel sau altul, îmi călăuzea paşii. După ce am făcut câteva ocoluri şi am trecut de două ori prin dreptul aceluiaşi exemplar din volumul al patrulea din operele complete ale lui LeFanu, m-am pomenit, fără să ştiu cum, în dreptul scării care cobora în spirală, iar de acolo am izbutit să găsesc drumul spre ieşirea din labirint. Bănuisem că Isaac mă va aştepta în prag, însă nu exista nici un semn că ar fi fost prezent, deşi am avut certitudinea că cineva mă priveşte din întuneric. Marea boltă a Cimitirului Cărților Uitate era cufundată într-o linişte adâncă.

- Isaac! am strigat.

Ecoul glasului s-a pierdut în umbră. Am aşteptat câteva secunde zadarnic şi m-am îndreptat spre ieşire. Semiîntunericul albastru care se strecura prin cupolă s-a risipit treptat până când bezna din jurul meu a devenit aproape totală. Câțiva paşi mai departe, am desluşit o lumină care pâlpâia într-un capăt al galeriei şi am putut constata că paznicul lăsase felinarul jos, lângă poartă. M-am întors pentru ultima oară să scrutez întunericul din galerie. Am tras de mânerul care punea în mişcare mecanismul de bare şi

scripeți. Elementele încuietorii s-au eliberat unul câte unul şi poarta a cedat câțiva centimetri. Am împins-o exact atât cât să pot trece şi am ieşit. În câteva secunde, poarta a început să se închidă la loc şi s-a ferecat cu un ecou adânc.

22

Pe măsură ce mă depărtam de locul acela, am simțit cum magia lui mă părăsea, iar greața şi durerea mă năpădeau din nou. Am căzut cu fața în jos de două ori, prima dată pe Rambla şi a doua când am încercat să traversez Via Layetana, unde un copil m-a ridicat şi m-a salvat să nu fiu călcat de un tramvai. Cu mare greutate am ajuns până la uşa mea. Casa stătuse închisă toată ziua, iar căldura, acea căldură umedă şi otrăvitoare care, de la o zi la alta, sufoca oraşul încetul cu încetul, plutea prin interior sub forma unei lumini prăfoase. Am urcat până în camera de lucru din turn şi am deschis larg ferestrele. Abia adia un suflu de briză pe sub un cer acoperit de nori negri care se mişcau în cercuri deasupra Barcelonei. Am lăsat cartea pe masa mea de scris şi mi-am spus că voi avea timp să o examinez amănunțit. Sau poate că nu. Poate că timpul meu se terminase. Prea puțin părea să mai conteze.

În acele clipe abia mă țineam pe picioare şi simțeam nevoia să mă întind în întuneric. Am scos unul din cele două flacoane cu pilule de codeină din sertar şi am dat pe gât trei sau patru dintr-o înghițitură. Mi-am vârât flaconul în buzunar şi am luat-o pe scări în jos, nefiind absolut sigur că voi ajunge întreg până în dormitor. Când am ajuns în hol, mi s-a părut că văd o pâlpâire în linia de lumină de sub uşa principală, ca şi când cineva s-ar fi aflat de partea cealaltă. M-am apropiat încet de intrare, sprijinindu-mă de pereți.

- Cine-i? am întrebat.

Nici un răspuns, nici un sunet. Am şovăit o clipă, apoi am deschis şi am ieşit pe palier. M-am aplecat să mă uit pe scări în jos. Treptele coborau în spirală, estompându-se în întuneric. Nu era nimeni. M-am întors spre uşă şi am băgat de seamă că micul felinar care ilumina palierul pâlpâie. Am intrat din nou în casă şi am închis cu cheia, lucru pe care de multe ori uitam să-l fac. Atunci l-am văzut. Era un plic de culoare crem cu margini zimțate. Cineva îl strecurase pe sub uşă. Am îngenuncheat ca să-l ridic. Era o hârtie groasă şi poroasă. Plicul era sigilat cu ceară roşie şi purta numele meu. Blazonul întipărit în ceară înfățişa silueta îngerului cu aripile întinse., L-am deschis.

Stimate domnule Martin,

Urmează să-mi petrec o bucată de vreme în oraş şi mi-ar plăcea tare mult să mă pot bucura de compania dumitale şi, poate, de ocazia de a relua subiectul ofertei mele. Ți-aş fi deosebit de recunoscător dacă, în cazul în care nu ai un alt program stabilit, m-ai însoți la cină în următoarea zi de vineri 13 a lunii în curs, la ora 10 seara, într-o mică vilă pe care am închiriat-o pentru şederea mea la Barcelona. Casa se află la intersecția străzilor Olot şi San Jose de la Montana, lângă intrarea în Parcul Giiell. Îmi doresc şi nădăjduiesc că vei putea veni.

Al dumitale prieten,

ANDREAS CORELLI

Am lăsat biletul să cadă pe jos şi m-am târât până în galerie. Acolo m-am întins pe canapea, la adăpostul semiîntunericului. Mai erau şapte zile până la această întâlnire. Am zâmbit în sinea mea. Nu credeam că voi mai trăi şapte zile. Am închis ochii şi am încercat să ațipesc. Şuieratul acela permanent din urechi îmi părea acum mai zgomotos ca niciodată. Împunsături de lumină albă se aprindeau în mintea mea cu fiecare bătaie a inimii.

Nu veți putea nici măcar să vă gândiți să scrieți.

Am deschis din nou ochii şi am scrutat întunericul albastru care învăluia galeria. Lângă mine, pe masă, încă mai era vechiul album cu fotografii pe care îl lăsase Cristina. Nu avusesem curaj să-l arunc, nici măcar să-l ating. Am întins mâna spre album şi l-am deschis. Am întors filele până când am dat peste imaginea pe care o căutam. Am smuls-o de pe pagină şi am cercetat-o. Cristina, copilă fiind, mergând de

mână cu un străin pe platforma aceea care înainta în mare. Am strâns fotografia la piept şi m-am lăsat biruit de oboseală. Încetul cu încetul, amărăciunea şi furia din acea zi, din acei ani, s-au stins treptat şi m-a învăluit o beznă caldă, plină de glasuri şi de mâini care mă aşteptau. Mi-am dorit să mă pierd în ea aşa cum nu-mi dorisem nimic toată viața, însă ceva a tras de mine şi un junghi de lumină

şi de durere m-a smuls din acel vis plăcut ce făgăduia să nu se mai sfârşească.

Încă nu şopti glasul, *încă nu.*

Am ştiut că zilele trec fiindcă, din când în când, mă trezeam şi mi se părea că văd lumina soarelui răzbătând prin obloanele de la ferestre. În mai multe rânduri, mi s-a părut că aud bătăi la uşă şi glasuri care îmi pronunțau numele şi apoi dispăreau îndată. Câteva ceasuri sau câteva zile mai târziu m-am sculat şi mi-am dus mâinile la față, ca să descopăr sânge pe buze. Nu ştiu dacă am coborât în stradă sau doar am visat. Însă, fără să-mi dau scama cum am ajuns acolo, m-am pomenit că o apucasem pe Paseo del Born, îndreptându-mă spre catedrala Santa Maria del Mar. Străzile erau pustii sub luna de mercur. Mi-am ridicat privirea şi mi s-a părut că zăresc spectrul unei mari furtuni negre desfășurându-și aripile deasupra oraşului. O lumină albă a despicat cerul şi o mantie țesută din picături de ploaie s-a abătut ca un roi de pumnale de cristal. Cu o clipă înainte ca prima picătură să atingă pământul, timpul a stat în loc şi sute de mii de lacrimi de lumină au rămas suspendate în văzduh ca nişte fire de praf. Am ştiut că cineva sau ceva păşeşte in spatele meu şi i-am putut simți răsuflarea in ceafă, rece şi impregnată de duhoarea cărnii putrezite şi a focului. Am simțit cum degetele sale, lungi şi ascuțite, plutesc peste pielea mea şi, în clipa aceea, păşind prin ploaia suspendată, şi-a făcut apariția acea copilă care trăia doar în portretul pe care îl strângeam la piept. M-a luat de mână şi a tras de mine, călăuzindu-mă din nou spre casa cu turn, lăsând în urmă acea prezență înghețată care şerpuia în spatele meu. Când mi-am revenit în simțiri, trecuseră şapte zile.

Eram în zorii zilei de vineri, 13 iulie.

23

Pedro Vidal şi Cristina Sagnier s-au căsătorit în acea dupăamiază. Ceremonia a avut loc la ora cinci, in capela mănăstirii din Pedralbes. A asistat doar o mică parte din clanul Vidal, în timp ce, semn rău exponenții cei mai iluştri ai familiei, inclusiv tatăl mirelui, au absentat. Dacă ar fi existat guri rele, ar fi zis că ideea mezinului de a o lua in căsătorie pe fiica şoferului a căzut ca un şuvoi de apă rece peste membrii dinastiei. Dar nu au existat. Printr-un discret pact al tăcerii, cronicarii ştirilor mondene aveau altceva de făcut în acea după-amiază şi nici măcar o publicație nu s-a făcut ecoul ceremoniei. Nimeni nu s-a aflat acolo pentru a povesti cum la porțile bisericii s-a adunat un ciorchine de foste amante ale lui don Pedro, care plângeau în tăcere ca o adunătură de văduve ofilite, cărora nu le mai rămânea decât să-şi piardă şi ultima speranță. Nimeni nu s-a aflat acolo ca să povestească cum Cristina ținea în mână un buchet de trandafiri albi şi purta o rochie de culoarea fildeşului care i se confunda cu pielea, creând impresia că mireasa venea la altar dezbrăcată, fără altă podoabă în afara vălului alb ce îi acoperea chipul şi un cer de culoarea chihlimbarului ce părea să se strângă într-un vârtej de nori peste săgeata clopotniței.

Nimeni nu s-a aflat acolo ca să consemneze cum cobora din maşină şi, pentru o clipă, se oprea să-şi ridice privirea să se uite spre piața din fața portalului bisericii, până când ochii ei l-au întâlnit pe omul acela muribund, căruia îi tremurau mâinile şi care murmura, fără ca nimeni să le poată auzi, cuvinte pe care urma să le ia cu el în mormânt.

- Fiți blestemați. Fiți blestemați amândoi.

Două ceasuri mai târziu, aşezat în fotoliul din camera de lucru, am deschis caseta care, cu ani în urmă, ajunsese în mâinile mele şi care conținea singurul lucru rămas de la tata. Am scos pistolul învelit în pânză şi am deschis tamburul. Am introdus şase gloanțe şi am închis arma la loc. Am dus țeava la tâmplă, am tras percutorul fi am închis ochii. În clipa aceea am simțit cum acea rafală de vânt şfichiuia brusc turnul şi ferestrele camerei de lucru se deschideau larg, izbind în perete cu putere. O adiere înghețată mi-a mângâiat pielea, ducând cu sine suflarea pierdută a marilor speranțe.

24

Taxiul urca încetişor spre marginile cartierului Gracia, îndreptându-se spre incinta solitară şi sumbră a Parcului Giiell. Dealul era punctat cu vile care văzuseră şi zile mai bune, şi care acum se iveau printre arborii ce se legănau în vânt ca o apă neagră. Sus, pe coastă, am zărit poarta cea mare a incintei. Cu trei ani în urmă, la moartea lui Gaudi, moştenitorii contelui Giiell vânduseră primăriei acea zonă pustie, care nu avusese niciodată alt locuitor în afara arhitectului său, pe o peseta. Uitată şi neîngrijită, grădina de coloane şi turnuri te ducea acum cu gândul la un paradis blestemat. I-am zis şoferului să oprească în dreptul grilajului de la intrare şi i-am achitat cursa.

- Domnule, sunteți sigur că aici vreți să coborâți? mă întrebă şoferul, care nu era prea sigur pe el. Dacă doriți, vă pot aştepta câteva minute...

- Nu-i nevoie.

Bâzâitul taxiului s-a pierdut la vale şi am rămas singur cu ecoul vântului printre copaci. Frunzele uscate se târau la intrarea în parc şi se învârtejeau la picioarele mele. M-am apropiat de grilaj, care era închis cu lanțuri roase de rugină, şi m-am uitat înăuntru. Lumina lunii mângâia silueta dragonului care străjuieşte scara. O formă întunecată cobora treptele cu mare încetineală, observându-mă cu ochi ce străluceau ca nişte perle sub apă. Era un câine negru. Animalul se opri la capătul de jos al scării şi abia atunci am băgat de seamă că nu era singur. Alte două animale mă observau în tăcere. Unul se apropiase pe furiş prin umbra proiectată de casa paznicului, situată lateral față de intrare. Celălalt, cel mai mare dintre ele, se cățărase pe zid şi mă privea de pe cornişă, la numai doi metri. Aburul răsuflării îi picura printre colții scoşi la vedere. M-am retras cu mare încetineală, fără să-mi desprind privirea din ochii lui şi fără să-i întorc spatele. Pas cu pas, am ajuns până pe trotuarul celălalt. Alt câine se cocoțase pe zid şi mă urmărea din ochi. Am cercetat terenul în căutarea vreunui băț sau a vreunei pietre cu care să mă apăr, în caz că se hotărau să sară şi să vină după mine, dar pe jos nu erau decât frunze uscate. Ştiam că, dacă îmi feresc privirea şi o iau la fugă, animalele mă vor urmări şi nu voi putea străbate nici douăzeci de metri până să sară pe mine şi să mă facă bucăți, Cel mai mare dintre animale înaintă câțiva paşi pe zid şi eram sigur că va sări. Al treilea, singurul pe care îl văzusem de la început şi care probabil era pe post de momeală, începea să escaladeze partea mai joasă a zidului ca să li se alăture celorlalți doi. Acu-i acu, mi-am zis în sinea mea.

În clipa aceea, scăpărarea unui fulger a aprins şi a luminat fețele de lup ale celor trei animale, care s-au oprit cât ai clipi. M-am uitat peste umăr şi am văzut movila care se ridica la cincizeci de metri de intrarea în parc. Luminile din casă se aprinseseră, singurele de pe tot dealul. Unul dintre animale a scos un geamăt înăbuşit şi s-a retras în interiorul parcului. Celelalte l-au urmat o clipă mai târziu.

Fără să mai stau pe gânduri, am pornit spre casă. Aşa cum îmi indicase Corelli în invitație, vila se ridica la intersecția străzilor Olot şi San Jose de la Montana. Era o structură înaltă, cu multe unghiuri, pe trei niveluri, de forma unui turn surmontat de mansarde, care contempla, ca o santinelă, oraşul şi parcul fantomatic de la picioarele sale.

Casa era situată la capătul unui povârniş abrupt şi al unor scări care te lăsau la poartă. Nimburi de lumină aurie răzbăteau prin ferestrele mari. Pe măsură ce urcam treptele din piatră, mi s-a părut că desluşesc o siluetă conturată deasupra unei balustrade de la etajul al doilea, nemişcată ca un păianjen pe propria-i plasă. Am ajuns la ultima treaptă şi m-am oprit să-mi trag sufletul. Uşa principală era întredeschisă şi o fâşie de lumină se întindea până la picioarele mele. M-am apropiat încet şi m-am oprit în prag. Un miros de flori moarte emana dinăuntru. Am bătut în uşă cu dosul degetelor şi aceasta s-a deplasat câțiva centimetri spre interior. În fața mea era un antreu şi un coridor lung care pătrundea în

casă. Am putut detecta un sunet sec şi repetitiv, ca al unui oblon izbind în fereastră din pricina vântului, sunet ce provenea de undeva din casă şi care amintea de bătaia unei inimi. Am înaintat câțiva paşi în antreu şi am văzut că, la stânga mea, se afla scara ce ducea spre turn. Mi s-a părut că aud paşi uşori, paşi de copil, urcând ultimele etaje.

- Bună seara! am strigat:

Înainte ca ecoul glasului meu să se stingă pe coridor, sunetul de percuție care ticăia undeva prin casă s-a oprit. O tăcere deplină s-a pogorât în jurul meu şi un curent de aer înghețat mi-a mângâiat fața.

- Domnule Corelli! Sunt Martin. David Martin. Neprimind nici un răspuns, m-am aventurat pe coridorul care înainta spre interiorul casei. Pereții erau acoperiți cu fotografii, portrete înrămate de diferite dimensiuni. După atitudinea şi veşmintele subiecților, am presupus că majoritatea aveau cel puțin între douăzeci şi treizeci de ani. Sub rama fiecăruia era o plăcuță cu numele celui din portret şi anul în care fusese făcută poza. Am studiat acele chipuri care mă priveau dintr-un alt timp. Copii şi bătrâni, doamne şi domni. Toți aveau în comun o umbră de tristețe în privire, o chemare tăcută. Toți se uitau spre obiectiv cu o dorință care îți îngheța sângele în vine.

- Te interesează arta fotografică, prietene Martin ? spuse vocea de lângă mine.

M-am întors tresărind. Andreas Corelli contempla fotografiile alături de mine, cu un zâmbet melancolic. Nici nu-l văzusem, nici nu-l auzisem apropiindu-se, iar când mi-a zâmbit am simțit un frison.

- Credeam că nu vei veni.

- Şi eu la fel.

- Atunci, permite-mi să te invit la un pahar de vin, să ciocnim pentru greşelile noastre.

L-am urmat până într-un salon cu ferestre largi, orientate către oraş. Corelli m-a poftit să iau loc într-un fotoliu şi apoi a umplut două pahare dintr-o sticlă de cristal de pe o masă. Mi-a întins un pahar şi a luat loc în fotoliul din fața mea.

Am gustat vinul. Era excelent. L-am golit aproape dintr-o sorbire şi curând am simțit cum căldura care îmi cobora pe gâtlej îmi domoleşte agitația. Corelli îşi adulmeca paharul şi mă observa cu un zâmbet senin şi prietenos.

- Ați avut dreptate, i-am zis.

- De obicei am dreptate, îmi răspunse Corelli. E o obişnuință care rareori îmi oferă vreo satisfacție. Uneori îmi spun că puține lucruri mi-ar plăcea mai mult decât eventuala certitudine că m-am înşelat.

- Asta se poate aranja cu uşurință. Întrebați-mă pe mine. Eu mă înşel întotdeauna.

- Ba nu, nu te înşeli. Mi se pare că vezi lucrurile aproape la fel de clar ca mine şi că nici dumitale asta nu-ți aduce nici o satisfacție.

Ascultându-l, mi-a trecut prin minte că, în clipa aceea, singurul lucru care mi-ar fi putut oferi vreo satisfacție era să dau foc întregii lumi şi să ard odată cu ea. Ca şi când mi-ar fi citit gândul, Corelli zâmbi dezvelindu-şi dinții şi încuviință.

- Eu te pot ajuta, ca prieten.

M-am surprins singur ferindu-mi privirea de a lui şi concentrându-mă asupra micii broşe cu un înger de argint de pe reverul său.

- Drăguță broşă, am zis arătând spre ea.

- Amintire de familie, răspunse Corelli.

Mi s-a părut că schimbaserăm deja politețuri şi banalități cât pentru toată seara.

- Domnule Corelli, ce caut eu aici?

Ochii lui Corelli străluceau cu aceeaşi culoare pe care o avea şi vinul care se legăna în paharul său.

- E foarte simplu. Te afli aici pentru că în sfârşit ai înțeles că acesta îți este locul. Te afli aici pentru că, acum un an, ți-am făcut o ofertă. O ofertă pe care, în acel moment, nu erai pregătit să o accepți, dar de care n-ai uitat. Iar eu mă aflu aici deoarece cred în continuare că eşti omul pe care-l caut şi de aceea am preferat mai curând să aştept douăsprezece luni decât să renunț şi să merg mai departe.

- O ofertă pe care n-ați apucat niciodată să o detaliați, am amintit eu.

- De fapt, singurul lucru pe care ți l-am oferit au fost detaliile.

- O sută de mii de franci ca să lucrez un an de zile pentru dumneavoastră la scrierea unei cărți.

- Întocmai. Multă lume ar crede că acesta era esențialul.

Dar nu şi dumneata.

- Mi-ați spus că, atunci când îmi veți explica ce fel de carte vreți să scriu pentru dumneavoastră, o voi face chiar dacă nu mă plătiți.

Corelli încuviință.

- Ai o memorie bună.

- Am o memorie excelentă, domnule Corelli, însă nu-mi amintesc să fi văzut, să fi citit sau să fi auzit de vreo carte editată de dumneavoastră.

- Te îndoieşti de solvabilitatea mea?

Am tăgăduit încercând să ascund dorința şi lăcomia care mă rodeau pe dinăuntru. Cu cât mai dezinteresat mă arătam, cu atât mai ispitit mă simțeam de promisiunile editorului.

- Pur şi simplu mă intrigă motivele dumneavoastră, am remarcat eu.

- Aşa şi trebuie.

- În orice caz, vă amintesc că am un contract în exclusivitate cu Barrido şi Escobillas, pentru încă cinci ani. Deunăzi am primit o vizită foarte elocventă din partea lor, în compania unui avocat ce părea foarte eficient. Dar presupun că nu contează, fiindcă cinci ani înseamnă prea mult timp - iar dacă ceva îmi este limpede, atunci acest ceva e că lucrul de care duc cel mai mult lipsă este timpul.

- Nu-ți face griji din pricina avocaților. Ai mei se dovedesc mult mai eficienți decât ai buboaielor ălora două şi nu pierd nici un proces, niciodată. Lasă amănuntele legale şi litigioase în seama mea.

După felul cum a zâmbit când a rostit aceste cuvinte, mi-am spus că ar fi fost mai bine pentru mine să n-am de-a face vreodată cu avocații de la Editions de la Lumiere.

- Vă cred. Presupun că mai rămâne, atunci, de lămurit care sunt celelalte detalii ale ofertei dumneavoastră, cele esențiale.

- Nu există un mod mai simplu de a-ți spune ce am de spus, aşa încât cel mai bine ar fi să-ți vorbesc pe şleau.

- Vă rog.

Corelli se aplecă în față şi mă pironi cu privirea.

- Domnule Martin, vreau să creezi o religie pentru mine. La început am crezut că nu l-am auzit bine.

- Cum ați spus?

Corelli îmi susținu acea privire cu ochii lui fără fund.

- Am spus că vreau să creezi o religie pentru mine. M-am uitat la el o bună bucată de vreme, amuțit.

- Mă luați peste picior.

Corelli tăgădui, savurându-şi vinul cu plăcere.

- Vreau să-ți aduni tot talentul şi să te dedici trup şi suflet, ca să lucrezi, un an de zile, la cea mai mare poveste pe care vei fi creat-o vreodată: o religie.

N-am putut decât să izbucnesc în râs.

- Sunteți complet nebun. Asta-i oferta dumneavoastră?

Asta-i cartea pe care vreți să v-o scriu?

Corelli încuviință senin.

- V-ați greşit scriitorul. Eu nu ştiu nimic despre religie.

- Nu-ți face griji din pricina asta. Ştiu eu. Nu caut un teolog. Caut un narator. Dumneata ştii ce este o religie, prietene Martin?

- De-abia mi-aduc aminte "Tatăl nostru".

- O rugăciune frumoasă şi bine lucrată. Lăsând poezia la o parte, o religie este, mai mult sau mai puțin, un cod moral care se exprimă prin legende, mituri şi orice alte artefacte literare, cu scopul de a stabili un sistem de convingeri, de valori şi de norme prin care să reglementeze o cultură sau o societate.

- Amin, am replicat eu.

- Ca şi în literatură sau în orice act de comunicare, ceea ce îi conferă eficiență este forma, şi nu conținutul, continuă Corelli.

- Tocmai îmi spuneți că o doctrină este, mai mult sau mai puțin, o poveste.

- Totul e o poveste, domnule Martin. Ceea ce credem, ceea ce cunoaştem, ceea ce ne amintim şi chiar ceea ce visăm. Totul e o poveste, o narațiune, o succesiune de întâmplări şi personaje care comunică un conținut emoțional. Un act de credință este un act de acceptare, şi anume de acceptare a unei poveşti care ni se istoriseşte. Noi acceptăm ca fiind adevărat doar ceea ce poate fi povestit. Să nu-mi spui că nu te ispiteşte ideea.

- Nu.

- Nu te ispiteşte să creezi o poveste pentru care oamenii să fie în stare să trăiască şi să moară, pentru care să fie în stare să ucidă şi să se lase ucişi, să se jertfească şi să se osândească, să-şi dea sufletul? Ce provocare mai mare ar putea fi pentru meseria dumitale decât aceea de a crea o poveste atât de puternică încât să treacă dincolo de ficțiune şi să se preschimbe în adevăr revelat?

Ne-am privit în tăcere preț de mai multe secunde.

- Cred că ştiți deja răspunsul meu.

Corelli zâmbi.

- Eu da. Cel care cred că încă nu-l ştie eşti dumneata.

- Vă mulțumesc pentru companie, domnule Corelli. Şi pentru vin şi pentru discursuri. Foarte provocatoare. Aveți mare grijă cui i le spuneți. Vă urez să vă găsiți omul, iar cărțulia să fie un adevărat succes.

M-am ridicat şi am dat să plec.

- Eşti aşteptat undeva, domnule Martin? Nu i-am răspuns, însă m-am oprit.

- Oare nu ne înfuriem atunci când ştim că ar putea exista atâtea lucruri pentru care să trăim, cu sănătate şi cu avere, fără piedici? îmi zise Corelli din spate. Oare nu ne înfuriem atunci când acestea ne sunt smulse din mână?

M-am întors încet.

- Ce înseamnă un an de muncă pe lângă posibilitatea ca tot ce ne dorim să devină realitate? Ce înseamnă un an de muncă pe lângă promisiunea unei existențe îndelungate şi îmbelşugate?

Nimic, mi-am zis în sinea mea, fără să vreau. Nimic.

- Asta-i promisiunea dumneavoastră?

- Stabileşte dumneata prețul. Vrei să dai foc lumii şi să arzi odată cu ea? S-o facem împreună. Dumneata fixezi prețul. Eu sunt dispus să-ți dau ceea ce-ți doreşti cel mai mult.

- Nu ştiu ce-mi doresc cel mai mult.

- Ba eu cred că ştii.

Editorul zâmbi şi îmi făcu din ochi. Se ridică şi se îndreptă spre o comodă pe care se afla o lampă. Deschise primul sertar şi scoase un plic de pergament. Mi-l întinse, dar nu l-am acceptat. Îl lăsă pe masa dintre noi şi se aşeză la loc, fără să rostească o vorbă. Plicul era deschis, iar în interiorul lui se zăreau ceea ce păreau a fi mai multe teancuri de bancnote de o sută de franci. O avere.

- Vă țineți toți banii ăştia într-un sertar şi lăsați uşa deschisă? am întrebat.

- Îi poți număra. Dacă ți se par insuficienți, stabileşte altă cifră. Ți-am mai spus că n-am să mă contrazic cu dumneata în privința banilor.

Am privit tot bănetul acela o lungă bucată de timp, iar în cele din urmă am refuzat. Cel puțin văzusem. Era adevărat. Oferta şi vanitatea pe care mi-o cumpăra în acele momente de mizerie şi deznădejde erau adevărate.

- Nu-i pot accepta, am zis eu.

- Crezi că sunt bani murdari?

- Toți banii sunt murdari. Dacă ar fi curați, nimeni nu i-ar mai vrea. Dar nu asta-i problema.

- Atunci?

- Nu-i pot accepta fiindcă nu vă pot accepta oferta. N-aş putea s-o fac niciodată, nici dacă aş vrea.

Corelli îmi cântări cuvintele.

- Pot să te întreb de ce?

- Fiindcă sunt pe moarte, domnule Corelli. Fiindcă mi-au mai rămas de trăit doar câteva săptămâni, sau poate chiar zile. Fiindcă nu mi-a mai rămas nimic de oferit.

Corelli îşi coborî privirea şi se cufundă într-o tăcere îndelungată. Am ascultat cum vântul zgâria ferestrele şi şerpuia peste casă.

- Să nu-mi spuneți că nu ştiați, am adăugat.

- Bănuiam.

Corelli rămase aşezat, fără să mă privească.

- Există mulți alți scriitori care pot scrie această carte pentru dumneavoastră, domnule Corelli. Vă rămân recunoscător pentru ofertă. Mai mult decât vă imaginați. Noapte bună.

Am pornit spre ieşire.

- Să spunem că te-aş putea ajuta să-ți învingi boala, zise el.

M-am oprit la jumătatea culoarului şi m-am întors. Corelli se afla la doar două palme de mine şi mă privea țintă. Mi s-a părut că era mai înalt decât atunci când îl văzusem pentru prima oară pe coridor şi că ochii îi erau mai mari şi mai închişi la culoare. Am putut vedea în pupilele lui cum reflexia mea se încovoia pe măsură ce ele se dilatau.

- Te îngrijorează înfăţişarea mea, prietene Martin? Am înghiţit în sec.

- Da, am mărturisit.

- Te rog, întoarce-te în salon şi ia loc. Dă-mi voie să-ţi explic mai pe îndelete. Ce ai de pierdut?

- Nimic, presupun.

Îmi puse o mână pe braţ, cu delicateţe. Avea degetele lungi şi palide.

- N-ai de ce să te temi de mine. Sunt prietenul dumitale. Atingerea lui era reconfortantă. M-am lăsat condus din nou în salon şi m-am aşezat docil, ca un copil care aşteaptă cuvintele unui adult. Corelli îngenunche lângă fotoliu şi îşi pironi privirea într-a mea. Îmi luă mâna şi o strânse cu putere.

- Vrei să trăieşti?

Am vrut să răspund, dar n-am găsit cuvinte. Mi-am dat seama cum mi se pune un nod în gât, iar ochii mi se umplu de lacrimi. Până atunci, nu pricepusem cât de mult îmi doream să pot respira în continuare, să deschid ochii în fiecare dimineaţă şi să pot ieşi în stradă să păşesc peste pietre, să văd cerul şi, mai ales, să-mi aduc aminte în continuare.

Am făcut semn că da.

- O să te ajut, prietene Martin. Îţi cer doar să ai încredere în mine. Acceptă-mi oferta. Lasă-mă să te ajut. Lasă-mă să-ţi dăruiesc ceea ce-ţi doreşti cel mai mult. Asta-i promisiunea mea.

Am făcut din nou semn că da.

- Accept.

Corelli zâmbi şi se aplecă peste mine ca să mă sărute pe obraz. Avea buzele reci ca gheaţa.

- Dumneata şi cu mine, prietene, vom face lucruri mari împreună. O să vezi, şopti el.

Îmi oferi o batistă să-mi şterg lacrimile. Am făcut-o fără să simt ruşinea mută de a plânge în faţa unui străin, ceva ce nu mai făcusem de când murise tata.

- Eşti epuizat, domnule Martin. Rămâi aici peste noapte.

În casa asta sunt camere din belşug. Te asigur că dimineaţă o să te simţi mai bine şi vei vedea lucrurile mai limpede.

Am ridicat din umeri, dar am înţeles că avea dreptate Corelli. Abia mă ţineam pe picioare şi nu-mi doream decât să dorm adânc. Nici măcar nu-mi venea să mă ridic din acel fotoliu, cel mai comod şi mai primitor din istoria universală a tuturor fotoliilor.

- Dacă nu vă supăraţi, aş prefera să rămân aici.

- Bineînţeles. O să te las să te odihneşti. Foarte curând te veţi simţi mai bine. Îţi dau cuvântul meu.

Corelli se apropie de comodă şi stinse lampa cu gaz.

Salonul se cufundă în semiîntunericul albastru. Pleoapele îmi cădeau grele şi o senzaţie de beţie îmi inunda capul, dar am apucat să văd silueta lui Corelli traversând salonul şi dispărând în umbră. Am închis ochii şi am ascultat freamătul vântului îndărătul geamurilor.

25

Am visat cum casa se scufundă încetul cu încetul. Inițial, mici lacrimi de apă întunecată au început să răsară din crăpăturile din pardoseală, din ziduri, din reliefurile de pe acoperiş, din globurile lămpilor, din orificiile clanțelor. Era un lichid rece care se târa lent şi greoi, ca nişte picături de mercur, şi care încet-încet alcătuia o pătură ce acoperea pardoseala şi escalada pereții. Am simțit cum apa îmi acoperă picioarele şi cum urcă repede. Am rămas în fotoliu, văzând cum nivelul apei îmi trece peste gât şi cum în doar câteva secunde ajunge până la tavan. M-am simțit plutind şi am putut vedea cum nişte lumini palide se unduiau dincolo de ferestre. Erau figuri omeneşti suspendate la rândul lor în întunericul acela apos. Curgeau prinse de curent şi îşi întindeau mâinile spre mine, dar eu nu le puteam ajuta şi apa le târa iremediabil. Cei zece mii de franci ai lui Corelli pluteau în jurul meu, unduindu-se ca nişte peşti de hârtie. Am traversat salonul şi m-am apropiat de o uşă închisă, dintr-un capăt al încăperii. Un firicel de lumină se strecura prin gaura cheii. Am deschis uşa şi am văzut că dădea spre nişte scări care coborau abrupt spre adâncurile casei. Am coborât.

La capătul scării se deschidea un salon oval în centrul căruia se distingea un grup de figuri reunite în cerc. Când au băgat de seamă că eram de față s-au întors şi am văzut că erau îmbrăcate în alb şi purtau măşti şi mănuşi. Nişte lumini albe şi intense ardeau deasupra a ceea ce mi s-a părut a fi o masă de operație. Un om a cărui față nu avea trăsături şi nici ochi aranja piesele pe o tavă cu instrumente chirurgicale. Una dintre figuri mi-a întins o mână, invitându-mă să mă apropii. Am înaintat şi am simțit cum mă apucă de cap şi de trup şi mă aşază pe masă. Luminile mă orbeau, dar am izbutit să văd că toate figurile erau identice şi aveau fața doctorului Trias. Am râs în tăcere. Unul din doctori ținea în mână o seringă mică pe care apoi mi-a injectat-o în gât. N-am simțit nici o înțepătură, ci doar o senzație plăcută de ameţeală şi de căldură care mi se răspândea prin trup. Doi dintre doctori mi-au aşezat capul pe un mecanism de fixare şi s-au apucat să regleze coroana cu şuruburi care susțineau o placă matlasată la unul din capete. Am simțit cum brațele şi picioarele îmi sunt prinse cu nişte curele. N-am opus nici o rezistență. Când tot trupul mi-a fost imobilizat din cap până-n picioare, unul din doctori i-a întins un bisturiu altuia dintre gemenii săi, iar acesta s-a aplecat peste mine. Am simțit cum cineva mă ia de mână şi mi-o ține. Era un copil care mă privea cu tandrețe şi care avea fața mea din ziua când tata a fost omorât.

Am văzut tăişul bisturiului coborând în bezna lichidă şi am simțit cum metalul execută o tăietură pe fruntea mea. Nu m-a durut. Am simțit cum ceva iese din tăietură şi am văzut cum un nor negru se scurge încet din rană şi se împrăştie în apă. Sângele urca în volute spre lumini, ca un fum, şi se răsucea în forme schimbătoare. L-am privit pe copil, care îmi zâmbea şi îmi ținea mâna cu putere. Atunci am observat. Ceva se mişca înlăuntrul meu. Ceva ce până în urmă cu doar câteva clipe stătuse strâns ca un cleşte în jurul minții mele. Am simțit cum ceva se retrage, ca un ghimpe împlântat până în măduvă care se extrage cu cleştii. Am intrat în panică şi am vrut să mă ridic, dar eram imobilizat. Copilul mă privea țintă şi încuviința. Am crezut că leşin, sau că o să mă trezesc, şi atunci I-am văzut. L-am văzut reflectat în luminile de deasupra mesei de operație. Două filamente negre se iveau din rană, şerpuindu-mi peste piele. Era un păianjen negru, mare cât un pumn. Mi-a alergat peste față şi, înainte să apuce să sară de pe masă, unul din chirurgi l-a străpuns cu un bisturiu. L-a ridicat la lumină ca să-l poată vedea. Păianjenul îşi agita picioarele şi sângera în bătaia luminilor. Avea pe spate o pată albă, sugerând o siluetă cu aripi întinse. Un înger. Imediat, picioarele i-au rămas neputincioase şi corpul i s-a desprins. A rămas plutind şi, când copilul a ridicat mâna să-l atingă, s-a prefăcut în pulbere. Doctorii mi-au dezlegat legăturile şi au slăbit mecanismul de fixare în care îmi fusese prins craniul. Cu ajutorul doctorilor, m-am ridicat în capul

oaselor pe masa de operație şi mi-am dus o mână la frunte. Rana se închidea. Când m-am uitat din nou înjur, am descoperit că eram singur.

Luminile din sala de operație s-au stins şi încăperea a rămas în semiîntuneric. Am făcut cale întoarsă către scară şi am urcat treptele care m-au condus înapoi în salon. Lumina zorilor se strecura prin apă, surprinzând mii de particule aflate în suspensie. Eram obosit. Mai obosit decât fusesem vreodată în toată viața mea. Trupul mi s-a prăbuşit cu încetineală,. iar când, în sfârşit, a rămas în repaus pe fotoliu am putut vedea cum dâre de bule minuscule încep să alerge de colo-colo pe tavan. O cameră de aer de mici dimensiuni s-a format acolo sus şi am priceput că nivelul apei începe să scadă. Apa, densă şi strălucitoare ca o gelatină, se scurgea cu repeziciune prin crăpăturile de la ferestre, ca şi când casa ar fi fost un submersibil care se înălța din adâncuri. M-am ghemuit în fotoliu, stăpânit de o senzație de imponderabilitate şi de pace de care nu voiam să mă mai despart niciodată. Am închis ochii şi am ascultat freamătul apei din jurul meu. Am deschis ochii şi am zărit o ploaie de picături care cădeau cu mare încetineală de sus, ca nişte lacrimi ce se puteau opri în zbor. Eram obosit, foarte obosit, şi nu-mi doream decât să dorm adânc.

Am deschis ochii în strălucirea intensă a unei amiezi călduroase. Lumina se revărsa ca o pulbere dinspre ferestre. Primul lucru pe care l-am observat au fost cei o sută de mii de franci care se aflau tot pe masă. M-am ridicat şi m-am dus la fereastră. Am tras draperiile şi un val de lumină orbitoare a inundat sala. Barcelona era tot acolo, unduindu-se în văzduhul fierbinte ca o fata morgana. Atunci mi-am dat seama că țiuitul din urechi, pe care zgomotele din timpul zilei îl acopereau de obicei, dispăruse cu totul. Am auzit o tăcere intensă, pură ca o apă cristalină, pe care nu-mi mai aminteam s-o mai fi trăit vreodată. M-am auzit pe mine însumi râzând. Mi-am dus mâinile la cap şi i-am pipăit pielea. Nu simțeam nici o apăsare. Vederea îmi era clară şi mi s-a părut că cele cinci simțuri tocmai mi se deşteptaseră. Am putut să miros lemnul vechi în care erau lucrate tavanul şi coloanele. Am căutat o oglindă, dar nu era nici una în tot salonul. Am plecat să caut o "baie sau altă cameră cu o oglindă în care să verific dacă nu cumva m-am trezit în trupul unui străin, să mă asigur că pielea aceea pe care o simțeam şi oasele acelea erau ale mele. Toate uşile din casă erau închise. Am străbătut tot etajul fără să pot deschide măcar una. M-am întors în salon şi am constatat că, acolo unde visasem o uşă care conducea spre pivniță, exista doar un tablou cu imaginea unui înger ghemuit pe o stâncă ce răsărea deasupra unui lac nesfârşit. M-am îndreptat spre scara ce ducea la etajele superioare, însă de îndată ce am păşit pe primul tronson de trepte m-am oprit. Un întuneric greu şi impenetrabil părea să locuiască dincolo de locul unde lumina se risipea.

- Domnule Corelli! am strigat.

Vocea mi s-a pierdut ca şi când s-ar fi ciocnit de ceva solid, fără să lase vreun ecou ori vreun reflex. M-am întors în salon şi m-am uitat la banii de pe masă. O sută de mii de franci. Am luat banii şi i-am cântărit. Hârtia se lăsa mângâiată. I-am vârât în buzunar şi m-am îndreptat din nou spre coridorul care ducea spre ieşire. Zecile de chipuri din portrete mă contemplau în continuare cu intensitatea unei promisiuni. Am preferat să nu înfrunt acele priviri şi m-am dus spre ieşire, însă exact înainte să ies am băgat de seamă că, dintre toate ramele, una era goală, fără inscripție şi fără fotografie. Am simțit un miros dulce şi pergamentos şi mi-am dat seama că venea dinspre degetele mele. Era parfumul banilor. Am deschis uşa de la intrare şi am ieşit la lumina zilei. Uşa s-a închis greoi în urma mea. M-am întors să privesc casa, întunecată şi tăcută, străină de lumina radioasă a acelei zile cu cer albastru şi soare strălucitor. M-am uitat la ceas şi am constatat că trecuse de ora unu după-amiaza. Dormisem mai mult de douăsprezece ore în şir într-un fotoliu vechi şi, cu toate astea, nu mă simțisem mai bine în toată viața mea. Am apucat-o la vale, spre oraş, cu un zâmbet pe față şi cu certitudinea că, pentru prima oară de multă vreme, poate pentru prima oară în viața mea, lumea îmi zâmbea.

Actul II
LUX AETERNA

1

Mi-am sărbătorit întoarcerea în lumea celor vii depunându-mi omagiul într-unul din templele cele mai influente din tot oraşul: sediul central al Banco Hispano Colonial din strada Fontanella. La vederea celor o sută de mii de franci, directorul, investitorii şi o întreagă armată de casieri şi contabili au intrat în extaz şi m-au înălțat pe altarele rezervate acelor clienți care inspiră o devoțiune şi o simpatie vecine cu sfințenia. După ce am rezolvat formalitățile cu banca, am hotărât să dau piept cu un alt cal al apocalipsei şi m-am apropiat de un chioşc de presă din piața Urquinaona. Am deschis la mijloc un exemplar din *La Voz de la Industria* şi am căutat secțiunea de fapt divers, care îmi aparținuse şi mie într-o vreme. Mâna iscusită a lui don Basilio se simțea încă în titluri şi am recunoscut aproape toate semnăturile, ca şi când timpul abia dacă trecuse. Cei şase ani de dictatură călduță a generalului Primo de Rivera aduseseră în oraş un calm otrăvit şi tulbure, care nu prindea prea bine secțiunii de crime şi orori. În ziare abia dacă mai apăreau istorii despre bombe şi schimburi de focuri. Barcelona, temutul "Trandafir de Foc", începea să pară mai degrabă o oală sub presiune. Eram pe cale să închid ziarul şi să-mi recuperez restul când am văzut ştirea. Era un anunț scurt într-o coloană ce conținea patru incidente diferite, evidențiate pe ultima pagină.

UN INCENDIU LA MIEZUL NOPȚII ÎN RAVAL S-A SOLDAT CU UN MORT ŞI DOI RĂNIȚI GRAV

Joan Marc Huguet I Redacție. Barcelona

În dimineața zilei de vineri, în Plaza del Angels, numărul 6, la sediul editurii Barrido şi Escobillas, a izbucnit un incendiu grav în care şi-a pierdut viața directorul instituției, dl Jose Barrido, şi au fost grav răniți asociatul său, dl Jose Luis Lopez Escobillas, şi muncitorul Ramon Guzman, care a fost cuprins de flăcări în timp ce încerca să-i ajute pe cei doi responsabili ai instituției. Pompierii avansează ipoteza că flăcările ar fi putut fi provocate de arderea unei substanțe chimice folosite la renovarea sediului. Pentru moment, nu sunt excluse alte cauze, întrucât martori de la fața locului afirmă că au văzut un bărbat ieşind, cu câteva clipe înainte de declanşarea incendiului. Victimele au fost transportate la Spitalul Clinic, unde una a ajuns decedată, iar celelalte două au fost internate în stare foarte gravă.

Am ajuns cât am putut de repede. Mirosul de ars se putea simți de pe Rambla. Un grup de vecini şi de curioşi se adunaseră în piața din fața clădirii. Dâre de fum alb se ridicau dintr-o grămadă de dărâmături înghesuite în dreptul intrării. I-am recunoscut pe mai mulți angajați ai editurii încercând să salveze dintre ruine puținele lucruri care mai rămăseseră. Cutii cu cărți pârlite şi mobile muşcate de flăcări se îngrămădeau în stradă. Fațada rămăsese înnegrită, iar ferestrele plesniseră din pricina focului. Am străpuns cercul de gură-cască şi am intrat. O duhoare intensă mi s-a aprins în gâtlej. Unii dintre muncitorii editurii care se chinuiau să-şi recupereze obiectele personale m-au recunoscut şi m-au salutat cu privirea plecată.

- Domnule Martin... mare nenorocire, murmurau ei. Am străbătut ceea ce fusese recepția şi m-am îndreptat spre biroul lui Barrido. Flăcările îi devoraseră covoarele şi îi reduseseră mobilierul la câteva schelete de jăratic. Castele tavanului se prăbuşiseră într-un colț, deschizând o cale de lumină spre curtea din spate. Un fascicul intens de cenuşă plutitoare străbătea sala. Un scaun supraviețuise miraculos focului. Era în centrul încăperii şi pe el şedea Otravă, care plângea cu privirea în pământ. Am îngenuncheat în fața ei. M-a recunoscut şi a zâmbit printre lacrimi.

- Eşti teafără? am întrebat-o. A încuviinţat.

- Mi-a zis să mă duc acasă, ştii? Că se făcuse deja târziu şi să mă duc să mă odihnesc, fiindcă azi vom avea o zi foarte lungă. Tocmai închideam toată contabilitatea lunii... Dacă aş mai fi rămas un minut ...

- Ce s-a întâmplat, Herminia?

- Am lucrat cu toţii până târziu. Era aproape miezul nopţii când domnul Barrido mi-a zis să mă duc acasă. Editorii îl aşteptau pe un domn care venea să-i viziteze...

- La miezul nopţii? Ce domn?

- Cred că din străinătate. Era ceva în legătură cu o ofertă, nu ştiu. Aş fi rămas cu plăcere, dar era foarte târziu şi domnul Barrido mi-a zis...

- Herminia, domnul acela, îţi aminteşti cum se numeşte? Otravă mă privi cu mirare.

- Tot ce-mi amintesc i-am povestit deja inspectorului care a venit azi-dimineaţă. M-a întrebat de tine.

- Un inspector? De mine?

- Ei vorbesc cu toată lumea.

- Desigur.

Otravă mă privea fix, cu neîncredere, ca şi când încerca să-mi citească gândurile.

- Nu ştiu dacă are să scape cu viaţă, murmură ea referindu-se la Escobillas. S-a pierdut totul - arhivele, contractele... totul. S-a zis cu editura.

- Îmi pare rău, Herminia.

Un zâmbet strâmb şi răutăcios îi înflori pe buze.

- Îţi pare rău? Nu asta voiai?

- Cum poţi crede una ca asta?

Otravă mă privi bănuitoare.

- Acum eşti liber.

Am dat să-i ating braţul, dar Herminia s-a ridicat în picioare şi a făcut un pas înapoi, ca şi când prezenţa mea ar fi înfricoşat-o.

- Herminia...

- Pleacă, îmi zise ea.

Am lăsat-o pe Herminia între ruinele fumegânde. Când am ieşit în stradă, am dat peste un grup de copii care scormoneau prin mormanele de moloz. Unul dintre ei dezgropase din cenuşă o carte şi o cerceta cu un amestec de curiozitate şi dispreţ. Coperta îi fusese înnegrită de flăcări, iar marginea paginilor aşijderea, însă în rest cartea era intactă. Am ştiut, după desenul de pe cotor, că era vorba de un volum din seria *Oraşul blestemaţilor*.

- Domnule Martin?

M-am întors şi m-am pomenit cu trei bărbaţi dichisiţi în costume cumpărate în sezonul de reduceri, ce nu se potriveau cu căldura umedă şi lipicioasă care plutea în aer. Unul dintre ei, care părea să fie şeful, făcu un pas în faţă şi îmi oferi un zâmbet cordial, de vânzător iscusit. Ceilalţi doi, care păreau să aibă constituţia şi temperamentul unei prese hidraulice, s-au mulţumit să mă ţintuiască cu o privire făţiş duşmănoasă.

- Domnule Martin, sunt inspectorul Victor Grandes, iar aceştia sunt colegii mei, agenţii Marcos şi Castelo, de la secţia de investigaţii şi securitate. Mă întreb dacă aţi putea fi atât de amabil încât să ne acordaţi câteva minute.

- Bineînțeles, i-am răspuns.

Numele Victor Grandes îmi suna cunoscut din anii petrecuți la secțiunea de fapt divers. Vidal îi dedicase câteva articole şi îmi amintesc în mod deosebit unul în care îl califica drept revelația secției, o valoare solidă ce confirma venirea în poliție a unei noi generații de profesionişti de elită, mai bine formați decât predecesorii lor, incoruptibili şi tari ca oțelul. Adjectivele şi hiperbolele erau ale lui Vidal, nu ale mele. Am presupus că, de atunci, inspectorul Grandes nu făcuse decât să urce pe scara ierarhică în Chestură şi că prezența sa acolo era o dovadă că, pentru corp, incendiul de la Barrido şi Escobillas era o chestiune serioasă.

- Dacă nu aveți nimic împotrivă, am putea merge într-o cafenea unde să stăm de vorbă nestingheriți, zise Grandes fără să-şi slăbească nici un pic zâmbetul de serviciu.

- Cum doriți.

Grandes m-a condus până într-un băruleț plasat la intersecția străzilor Doctor Dou şi Pintor Fortuny. Marcos şi Castelo mergeau în spatele nostru, fără să-şi ia ochii de la mine. Grandes mi-a oferit o țigară, pe care am refuzat-o. Şi-a vârât pachetul înapoi în buzunar. Nu şi-a deschis gura până când n-am ajuns în cafenea şi m-au condus până la o masă din fund, unde cei trei s-au postat în jurul meu. Dacă m-ar fi dus într-o carceră întunecată şi umedă, întâlnirea mi s-ar fi părut mai amicală.

- Domnule Martin, cred că ați aflat deja despre cele petrecute azi-dimineață.

- Tocmai am citit în ziar. Şi ce mi-a spus Otravă ...

- *Otravă?*

- Pardon. Domnişoara Herminia Duaso, secretara direcțiunii.

Marcos şi Castelo schimbară o privire amuzată. Grandes zâmbi.

- Interesantă poreclă. Spuneți-mi, domnule Martin, unde vă aflați în cursul nopții trecute?

Afurisită naivitate, întrebarea m-a luat prin surprindere.

- E o întrebare de rutină, mă lămuri Grandes. Încercăm să stabilim unde se aflau toate persoanele care ar fi putut avea o legătură cu victimele în ultimele zile. Angajați, furnizori, rude, cunoscuți ...

- Eram cu un prieten.

De cum am deschis gura, am regretat că mi-am ales acele cuvinte. Grandes băgă de seamă acest lucru.

- Un prieten?

- Nu chiar un prieten, mai curând o persoană ce are legătură cu munca mea. Un editor. În cursul nopții trecute aveam stabilită o întrevedere cu el.

- Mi-ați putea spune până la ce oră ați stat cu această persoană?

- Până târziu. De fapt, până la urmă am rămas peste noapte acasă la el.

- Înțeleg. Iar persoana despre care spuneți că are legătură cu munca dumneavoastră se numeşte...?

- Corelli. Andreas Corelli. Un editor francez. Grandes îşi notă numele într-un carnețel.

- S-ar părea că numele de familie e italian, zise el.

- La drept vorbind, nu ştiu exact de ce naționalitate este.

- E de înțeles. Iar acest domn Corelli, de orice naționalitate o fi, ar putea confirma că în cursul nopții trecute era cu dumneavoastră?

Am ridicat din umeri.

- Presupun că da.

- Presupuneți?

- Sunt sigur că da. De ce n-ar face-o?

- Nu ştiu, domnule Martin. Există vreun motiv pentru care credeți că n-ar face-o?

- Nu.

- Atunci, am încheiat subiectul.

Marcos şi Castelo mă priveau de parcă m-ar fi auzit spunând numai minciuni de când ne-am aşezat.

- Ca să terminăm, m-ați putea lămuri ce fel de întâlnire ați avut în cursul nopții trecute cu acest editor de naționalitate nedeterminată?

- Domnul Corelli mi-a dat întâlnire ca să-mi facă o ofertă.

- O ofertă de ce fel?

- Profesională.

- Am priceput. Ca să scrieți o carte, eventual?

- Întocmai.

- Spuneți-mi, în mod obişnuit, după o întâlnire de lucru, rămâneți peste noapte la domiciliul, să spunem, al părții contractante?

- Nu.

- Dar mi-ați spus că ați rămas peste noapte la domiciliul acestui editor.

- Am rămas fiindcă nu mă simțeam bine şi am crezut că nu puteam ajunge până acasă la mine.

- V-a căzut greu cina, eventual?

- Am avut unele probleme de sănătate în ultimul timp.

Grandes încuviință cu un aer de consternare. - Amețeli, dureri de cap... am completat eu.

- Dar e rezonabil să considerăm că vă simțiți deja mai bine?

- Da. Mult mai bine.

- Mă bucur nespus. Adevărul e că arătați într-un fel demn de invidiat. Nu-i aşa?

Castelo şi Marcos încuviințară încet.

- Oricine ar spune că v-ați luat o mare piatră de pe inimă, observă inspectorul.

- Nu vă înțeleg.

- Mă refer la amețeli şi la necazuri.

Grandes manevra acea farsă cu o exasperantă stăpânire a timpilor.

- Iertați-mi ignoranța cu privire la detaliile mediului dumneavoastră profesional, domnule Martin, dar nu-i aşa că aveați cu cei doi editori un contract semnat care expira abia peste şase ani?

- Peste cinci.

- Iar acest contract nu vă lega în exclusivitate, ca să zic aşa, de editura lui Barrido şi Escobillas?

- Aceştia erau termenii.

- Atunci, pentru ce motiv trebuia să discutați o ofertă cu un concurent, când contractul vă împiedica să o acceptați?

- Era o simplă conversație, nimic mai mult.

- Care totuşi s-a preschimbat într-o noapte petrecută la domiciliul acestui domn.

- Contractul meu nu mă împiedică să stau de vorbă cu terțe persoane. Nici să-mi petrec noaptea altundeva decât la mine acasă. Sunt liber să dorm unde vreau şi să stau de vorbă cu cine vreau şi despre

ce vreau.

- Bineînțeles. Nu încercam să insinuez contrariul, dar mulțumesc că m-ați lămurit în această privință.

- Vă mai pot lămuri cu ceva?

- Doar o mică nuanță. În ipoteza în care, după moartea domnului Barrido, Doamne ferește, domnul Escobillas nu-şi va reveni de pe urma rănilor şi va deceda la rândul său, editura este desfiintată, iar contractul dumneavoastră devine nul. Greşesc?

- Nu sunt sigur. Nu ştiu exact în ce regim era constituită firma.

- Dar e probabil să fie aşa, ați zice dumneavoastră?

- E posibil. Ar trebui să-l întrebați pe avocatul editorilor.

- De fapt, l-am întrebat deja. Şi mi-a confirmat că, dacă se va întâmpla ceea ce nimeni nu-şi doreşte să se întâmple şi domnul Escobillas îşi va da obştescul sfârşit, aşa va fi.

- Atunci aveți deja răspunsul.

- Iar dumneavoastră, libertate deplină să acceptați oferta domnului...

-... Corelli.

- Spuneți-mi, ați acceptat-o deja?

- Pot să vă întreb ce legătură are asta cu cauzele incendiului? am trântit eu.

- Nici una. E o simplă curiozitate.

- Asta-i tot? am întrebat.

Grandes se uită la colegii săi si apoi la mine.

- În ce mă priveşte, da.

Am dat să mă ridic. Cei trei polițişti au rămas pironiți la locurile lor.

- Domnule Martin, să nu uit, zise Grandes, îmi puteți confirma dacă vă amintiți că, în urmă cu o săptămână, domnii Barrido şi Escobillas v-au vizitat la domiciliul dumneavoastră din strada Flassaders numărul 30 însoțiți de avocatul pomenit mai adineauri?

- Aşa a fost.

- Era o vizită de lucru sau de curtoazie?

- Editorii au venit să-şi exprime dorința de a mă reapuca de lucru la o serie de cărți pe care le lăsasem deoparte ca să mă ocup câteva luni de un alt proiect.

- Dumneavoastră ați califica discuția pe care ați avut-o ca fiind una cordială şi destinsă?

- Nu-mi aduc aminte să fi ridicat cineva glasul.

- Şi vă aduceți aminte că le-ați răspuns, citez, că "într-o săptămână veți fi morți"? Fără să ridicați glasul, bineînțeles.

Am suspinat.

- Da, am recunoscut eu.

- La ce vă refereați?

- Eram supărat şi am spus ce mi-a venit la gură, domnule inspector. Asta nu înseamnă că vorbeam serios. Uneori spunem lucruri pe care nu le gândim.

- Mulțumesc pentru sinceritate, domnule Martin. Ne-ați fost de mare ajutor. Bună ziua.

Am plecat de acolo cu cele trei priviri înfipte ca nişte pumnale în spatele meu şi cu certitudinea că, dacă aş fi răspuns cu câte o minciună la fiecare întrebare a inspectorului, nu m-aş fi simțit mai puțin

vinovat.

2

Gustul amar al întâlnirii cu Victor Grandes şi cu cei doi agenţi cu înfăţişări de vasilisc pe care-i avea drept escortă abia dacă a durat cât m-am plimbat o sută de metri prin soare, într-un trup pe care abia îl mai recunoşteam: puternic, fără dureri şi fără greaţă, fără ţiuituri în urechi şi fără junghiuri agonizante în craniu, fără oboseală şi fără sudori reci. Fără nici o urmă din certitudinea unei morţi sigure, care mă asfixia cu doar douăzeci şi patru de ore în urmă. Ceva îmi spunea că tragedia petrecută în acea noapte, inclusiv moartea lui Barrido şi practic apropiata încetare din viaţă a lui Escobillas, ar fi trebuit să mă umple de regret şi de angoasă, însă nici conştiinţa mea, nici eu n-am fost capabili să simţim altceva decât cea mai agreabilă indiferenţă. În acea dimineaţă de iulie, Rambla era o sărbătoare, iar eu prinţul ei.

Plimbându-mă, m-am apropiat de strada Santa Ana, cu gândul să-i fac o vizită-surpriză domnului Sempere. Când am intrat în librărie, Sempere-tatăl se foia în spatele tejghelei socotind, în timp ce fiul lui se cocoţase pe o scară şi făcea ordine pe rafturi. Când m-a zărit, librarul mi-a adresat un zâmbet cordial şi mi-am dat seama că, pentru o clipă, nu a realizat cine eram. O secundă mai târziu zâmbetul i s-a şters şi, cu gura căscată, a ocolit tejgheaua ca să mă îmbrăţişeze.

- Martin? Dumneata eşti? Doamne, Maica Domnului...

Eşti de nerecunoscut! Eram atât de îngrijorat pentru dumneata! Am mers de mai multe ori împreună acasă la dumneata, dar nu răspundeai. Am tot întrebat prin spitale şi pe la secţiile de poliţie.

Fiul său mă privea în continuare din înaltul scării, nevenindu-i să-şi creadă ochilor. A trebuit să-mi amintesc că, în urmă cu doar o săptămână, mă văzuseră într-o stare cu nimic mai prejos decât a chiriaşilor de la morga din districtul cinci.

- Regret că v-am speriat. Am lipsit câteva zile pentru o chestiune de lucru.

- Dar ce s-a întâmplat? Mi-ai dat ascultare şi ai fost la doctor, nu-i aşa?

Am încuviinţat.

- S-a dovedit a fi o nimica toată. Chestii de tensiune.

Câteva zile am băut un tonic şi iată-mă ca nou.

- Păi, să-mi spui şi mie cum se cheamă tonicul ăsta, să încerc să fac un duş cu el... Ce plăcere şi ce uşurare să te văd aşa!

Euforia s-a risipit repede când a picat ştirea zilei.

- Ai auzit de întâmplarea cu Barrido şi Escobillas? întrebă librarul.

- De acolo vin. E greu de crezut una ca asta.

- Cine-ar fi zis... Nu că mi-ar fi inspirat vreo simpatie, dar de aici şi până la aşa ceva... Şi spune-mi, toate astea pe dumneata, din punct de vedere legal, cum te afectează? Iartă-mă că te întreb aşa brutal.

- Adevărul e că nu ştiu. Cred că cei doi asociaţi erau titularii societăţii. Or fi existând moştenitori, presupun, dar e posibil ca, dacă mor amândoi, societatea ca atare să se desfiinţeze. Şi angajamentul meu faţă ei la fel. Aşa cred.

- Altfel spus, dacă Escobillas, Doamne iartă-mă, o mierleşte şi el, dumneata eşti un om liber.

Am încuviinţat.

- Grea dilemă... murmură librarul.

- Cum o da Domnul, am îndrăznit eu.

Sempere încuviinţă, dar am observat că ceva din toate acestea îl nelinişte şi prefera să schimbe

subiectul.

- În sfârşit. Întâmplarea face că mi-ai picat la ţanc, fiindcă voiam să-ţi cer o favoare.

- S-a făcut.

- Te previn că n-o să-ţi placă.

- Dacă mi-ar plăcea, n-ar fi o favoare, ar fi o plăcere. Iar dacă favoarea e pentru dumneata, atunci se va împlini.

- De fapt, nu-i pentru mine. Eu ţi-o spun şi dumneata hotărăşti. Fără nici o obligaţie - de acord?

Sempere se rezemă de tejghea şi adoptă aerul narativ care îmi aducea atâtea amintiri din copilărie petrecute în acea prăvălie.

- E vorba de o fată, Isabella. Cred că are şaisprezece ani. Isteaţă foc. Vine mereu aici să-i împrumut cărţi. Îmi spune că vrea să fie scriitoare.

- Parcă am mai auzit povestea asta, am zis eu.

- Întâmplarea face că, acum o săptămână, mi-a lăsat o povestire de-a ei, nu mare lucru, douăzeci sau treizeci de pagini, şi mi-a cerut părerea.

- Şi?

Sempere îşi coborî glasul, ca şi cum ceea ce tocmai îmi spunea era sub confidenţialitatea unei investigaţii judiciare preliminare.

- Magistrală. Mai bună decât nouăzeci şi nouă la sută din ce-am văzut publicat în ultimii douăzeci de ani.

- Sper să mă socoteşti şi pe mine printre cei unu la sută rămaşi, fiindcă altminteri o să-mi consider vanitatea călcată în picioare şi înjunghiată mişeleşte.

- Aici voiam să ajung. Isabella te adoră.

- Mă adoră? Pe mine?

- Da, ca şi cum ai fi Fecioara şi Pruncul Isus laolaltă. A citit *Oraşul blestemaţilor* de zece ori integral, iar când i-am dat *Paşii cerului* mi-a spus că dacă ar fi în stare să scrie o asemenea carte, ar putea muri liniştită.

- Asta îmi miroase a capcană.

- Ştiam eu că ai să te eschivezi.

- Nu mă eschivez. Încă nu mi-ai zis în ce constă favoarea.

- Imaginează-ţi.

Am oftat. Sempere plescăi din limbă.

- Ţi-am zis că n-o să-ţi placă.

- Cere-mi altceva.

- Nu trebuie decât să stai de vorbă cu ea. Să o încurajezi, să o sfătuieşti... să o asculţi, să îi citeşti ceva şi să o îndrumi. Nu-ţi va fi prea greu. Fata are mintea iute ca săgeata. O să-ţi placă de ea la nebunie. O să vă împrieteniţi. Şi ea poate lucra ca ajutoarea dumitale.

- N-am nevoie de nici o ajutoare. Cu atât mai puţin de o necunoscută.

- Fleacuri. Şi, pe lângă asta, de cunoscut, o cunoşti deja.

Sau aşa zice dânsa. Spune că te cunoaşte de ani de zile, dar că în mod sigur nu-ţi aminteşti de ea. Pe cât se pare, cei doi nenorociţi pe care-i are ca părinţi sunt convinşi că treaba asta cu literatura o va osândi să

ajungă în iad sau să rămână fată bătrână în societate - şi cumpănesc dacă să o călugărească sau să o mărite cu vreun cretin care să-i facă opt copii şi s-o îngroape pe vecie printre tigăi şi oale. Dacă nu faci dumneata ceva ca s-o salvezi, e ca şi cum ai ucide-o.

- Nu dramatiza, domnule Sem pere.

- Uite, nu ți-aş cere una ca asta fiindcă ştiu că, dumitale, chestia asta cu altruismul ți se potriveşte aşa cum ți s-ar potrivi să dănțuiești o horă, dar ori de câte ori o văd intrând aici şi uitându-se la mine cu ochişorii ăia inteligenți şi plini de dorință, şi mă gândesc la viitorul care o aşteaptă, mi se rupe inima. Fata învață repede, Martin. Dacă îmi aminteşte de cineva, atunci îmi aminteşte de dumneata când erai mic.

Am oftat.

- Isabella şi mai cum?

- Gispert. Isabella Gispert.

- N-o cunosc. N-am auzit numele ăsta în viața mea. Vi s-a turnat o gogoaşă.

Librarul tăgădui în şoaptă.

- Isabella mi-a zis că exact aşa veți spune.

- Talentată şi ghicitoare. Şi ce v-a mai zis?

- A zis că bănuieşte că dumneata eşti mai bun ca scriitor decât ca om.

- O scumpă, Isabellita asta.

- Pot să-i spun să te viziteze? Fără nici o obligație.

Am cedat şi am încuviințat. Sempere zâmbi triumfător şi vru să pecetluiască înțelegerea cu o îmbrățişare, însă am rupt-o la fugă înainte ca bătrânul librar să-şi poată duce la bun sfârşit misiunea de a încerca să mă facă să mă simt un om bun.

- N-o să regreți, Martin, l-am auzit spunând când ieşeam pe uşă.

3

Când am ajuns acasă, m-am pomenit cu inspectorul Victor Grandes aşezat pe treptele din faţa porţii, savurând cu calm o ţigară. Când m-a văzut, mi-a zâmbit cu şarmul acela de june prim, ca şi când ar fi fost un vechi prieten într-o vizită de curtoazie. M-am aşezat lângă el şi mi-a oferit tabachera deschisă. *Gitanes,* am băgat de seamă. Am acceptat.

- Ce-i cu cu Hansel şi Gretel?

- Marcos şi Castelo n-au putut veni. Am primit o plângere şi s-au dus în Pueblo Seco să ridice o mai veche cunoştinţă de-a noastră, care probabil avea nevoie de o anumită putere de convingere ca să-şi împrospăteze memoria.

- Bietul om.

- Dacă le-aş fi zis că merg să mă întâlnesc cu dumneavoastră, sigur mă rugau să-i iau şi pe ei. Le-aţi căzut cu tronc.

- O adevărată dragoste la prima vedere, am observat şi eu. Ce pot face pentru dumneavoastră, domnule inspector? Pot să vă invit sus, la o cafea?

- N-aş îndrăzni să dau buzna în intimitatea dumneavoastră, domnule Martin. De fapt, voiam numai să vă dau vestea personal, înainte să aflaţi din alte surse.

- Ce veste?

- Escobillas a murit azi, la prima oră a după-amiezii, la Spitalul Clinic.

- Dumnezeule! Nu ştiam, am zis eu.

Grandes ridică din umeri şi continuă să fumeze în tăcere.

- Era de aşteptat. Ce să-i facem?

- Aţi putut afla ceva despre cauzele incendiului? am întrebat.

Inspectorul mă privi lung şi apoi încuviinţă.

- Totul pare să indice că cineva a vărsat benzină peste domnul Barrido şi i-a dat foc. Flăcările s-au împrăştiat când el, cuprins de panică, a încercat să scape din birou. Asociatul lui şi celălalt angajat, care i-au sărit în ajutor, au fost prinşi de foc.

Am înghiţit în sec. Grandes zâmbi liniştitor.

- Îmi spunea azi după-amiază avocatul editorilor că, dat fiind caracterul personal al angajamentului existent în redactarea contractului pe care l-aţi semnat cu ei, la decesul editorilor acesta devine nul, deşi moştenitorii îşi păstrează drepturile asupra operei publicate anterior. Presupun că vă va trimite o scrisoare de informare, dar m-am gândit că v-ar plăcea să aflaţi mai devreme, în caz că trebuie să luaţi vreo decizie cu privire la oferta editorului aceluia de care aţi pomenit.

- Mulţumesc.

- Nu aveţi pentru ce.

Grandes îşi strivi ţigara şi azvârli chiştocul pe jos. Îmi zâmbi afabil şi se ridică. Mă bătu cu palma peste umăr şi o porni spre strada Princesa.

- Domnule inspector! l-am strigat.

Grandes se opri şi se întoarse.

- Doar nu credeţi că...

Inspectorul îmi oferi un zâmbet leneş.

- Aveți grijă de dumneavoastră, domnule Martin.

M-am dus la culcare devreme şi m-am trezit brusc, crezând că era deja a doua zi, ca să constat imediat că abia trecuseră câteva minute după miezul nopții.

În vis, îi văzusem pe Barrido şi Escobillas prinşi în capcană în biroul lor. Flăcările le urcau pe haine până ce acopereau fiecare centimetru al trupurilor lor. De după haine, pielea le cădea în fâşii, iar ochii cuprinşi de panică le plesneau din cauza focului. Trupurile li se scuturau în spasme de agonie şi de groază, până când cădeau printre dărâmături, în timp ce carnea li se desprindea de oase ca o ceară topită, formând la picioarele mele o băltoacă fumegândă în care îmi vedeam oglindit chipul zâmbind în timp ce suflam în chibritul pe care-l țineam între degete.

M-am ridicat să caut un pahar cu apă şi, presupunând că îmi sărise deja somnul, am urcat în camera de lucru şi am scos din sertarul mesei de scris cartea pe care o salvasem din Cimitirul Cărților Uitate. Am aprins lampa şi am îndoit brațul flexibil pe care era fixat becul aşa încât să lumineze cartea direct. Am deschis-o la prima pagină şi am început să citesc.

Lux Aeterna D.M.

La prima vedere, cartea era o culegere de texte şi rugăciuni ce părea lipsită de orice sens. Piesa era un original, un mănunchi de pagini bătute la maşină şi legate în piele fără prea multă grijă. Am citit mai departe şi, în scurt timp, mi s-a părut că intuiesc o anumită metodă în succesiunea evenimentelor, cântecelor şi reflecțiilor care punctau textul. Limbajul avea o cadență proprie şi ceea ce, la început, părea o absență totală de plan sau de stil, puțin câte puțin, scotea la iveală un cânt hipnotic ce se pogora încetul cu încetul în sufletul cititorului, cufundându-l într-o stare undeva între somnolență şi uitare. Acelaşi lucru se petrecea cu conținutul, a cărui axă centrală nu se evidenția până în miezul unei prime secțiuni, sau cântări, căci opera părea structurată sub forma unor vechi poeme compuse în epoci în care timpul şi spațiul se scurgeau după voia lor. Mi-am dat seama atunci că acea *Lux Aeterna* era, să zic aşa, un soi de carte a morților.

După primele treizeci sau patruzeci de pagini de divagații şi cimilituri, te adânceai într-un puzzle precis şi extravagant de rugăciuni şi de implorații din ce în ce mai neliniştitor, în care moartea, la care, din când în când, în versuri de o metrică îndoielnică, se făcea referință ca la un înger alb cu ochi reptilieni, iar alteori ca la un copil luminos, era prezentată ca o zeitate unică şi omniprezentă, care se manifestă în natură, în dorință şi în fragilitatea existenței.

Oricine ar fi fost acel enigmatic D.M., în versurile sale moartea se desfăşura ca o forță vorace şi eternă. Un amestec complicat de referințe la diverse mitologii despre raiuri şi iaduri se împletea aici într-un singur plan. După D.M., exista doar un început şi un sfârşit, numai un creator şi un distrugător care se prezenta sub diferite nume pentru a-i zăpăci pe oameni şi pentru a le ispiti slăbiciunea, un singur Dumnezeu al cărui chip adevărat era împărțit în două jumătăți: una blândă şi milostivă, cealaltă, crudă şi diavolească.

Până acolo am putut deduce, întrucât dincolo de aceste începuturi autorul părea să-şi fi pierdut direcția narațiunii şi abia dacă mai puteai descifra referințele sau imaginile ce populau textul ca nişte viziuni profetice. Furtuni de sânge şi de foc precipitându-se peste oraşe şi sate. Armate de cadavre în uniformă străbătând câmpii nesfârşite şi nimicind viața în calea lor. Prinți spânzurați cu fâşii de steaguri de porți de fortărețe. Mări negre unde mii şi mii de suflete chinuite pluteau suspendate pentru eternitate sub ape înghețate şi otrăvite. Nori de cenuşă şi oceane de oase şi de carne putrezită infestate de gândaci şi şerpi. Succesiunea de tablouri infernale şi dezgustătoare continua până la saturație.

Pe măsură ce dădeam paginile manuscrisului aveam senzația că parcurg pas cu pas harta unei minți bolnave şi distruse. Rând cu rând, autorul acelor pagini îşi documentase, în mod involuntar, propria

coborâre într-o prăpastie a nebuniei. Ultima treime a cărții mi s-a părut o tentativă de a face cale întoarsă, un strigăt deznădăjduit din celula strâmbătății sale pentru a scăpa din labirintul de tuneluri pe care şi le deschisese în minte. Textul se sfârşea la jumătatea unei fraze de implorare, abrupt, fără nici o explicație.

Când am ajuns acolo, îmi cădeau pleoapele. Dinspre fereastră m-a mângâiat o briză uşoară ce venea dinspre mare şi mătura negura de pe acoperişuri. Mă pregăteam să închid cartea când am băgat de seamă că ceva rămăsese prins în filtrul minții mele, ceva legat de compoziția mecanică a acelor pagini. M-am întors la capăt şi am început să parcurg textul din nou. Am găsit prima mostră în rândul al cincilea. Începând de acolo, acelaşi semn apărea la fiecare două sau trei rânduri. Una din litere, S-ul majuscul, apărea întotdeauna uşor aplecată spre dreapta. Am scos o pagină albă din sertar şi am introdus-o în tamburul maşinii Underwood de pe masa de lucru. Am scris o frază la întâmplare:

Sună clopotele de la Santa Maria del Mar.

Am scos foaia şi am examinat-o la lumina lămpii.

Sună... Santa Maria...

Am oftat. *Lux Aeterna* fusese scrisă chiar la această maşină de scris şi, am presupus, probabil chiar la acel birou.

4

A doua zi dimineaţa, am coborât să iau micul dejun într-o cafenea din faţa porţilor bisericii Santa Maria del Mar. Cartierul Born era ticsit de căruţe şi de oameni care mergeau la piaţă, de negustori şi de toptangii care îşi deschideau prăvăliile. M-am aşezat la una din mesele de afară şi am comandat o cafea cu lapte. Un exemplar din ziarul *La Vanguardia* rămăsese orfan pe masa alăturată şi l-am adoptat eu. În timp ce ochii îmi lunecau peste titluri şi peste introduceri, am observat cum o siluetă urca scara până la intrarea în catedrală şi se aşeza pe ultima treaptă ca să mă urmărească fără să-mi dau seama. Fata avea probabil în jur de şaisprezece sau şaptesprezece ani şi se prefăcea că îşi notează ceva într-un caiet în timp ce îmi arunca priviri pe furiş. Calm, mi-am degustat cafeaua cu lapte. Apoi i-am făcut un semn chelnerului să vină.

- O vezi pe fata aceea care stă aşezată la poarta bisericii?

Spune-i să comande ce pofteşte, că plătesc eu.

Chelnerul încuviinţă şi se porni spre ea. Văzând că cineva se apropie, fata îşi adânci capul în caiet, luând o expresie de concentrare absolută, care mi-a smuls un zâmbet. Ospătarul se opri în faţa ei şi tuşi semnificativ. Ea îşi ridică privirea din caiet şi îl privi. Ospătarul îi explică misiunea lui şi în cele din urmă arătă spre mine. Fata îmi aruncă o privire, alarmată. Am salutat-o cu mâna. Obrajii i s-au aprins ca jăraticul. S-a ridicat şi s-a apropiat de masă cu paşi scurţi şi cu privirea aţintită în jos.

- Isabella? am întrebat.

Fata îşi ridică privirea şi oftă, ruşinându-se.

- De unde aţi ştiut? mă întrebă ea.

- Intuiţie supranaturală, am răspuns eu.

Mi-a întins mâna şi i-am strâns-o fără entuziasm.

- Pot să iau loc? m-a întrebat.

S-a aşezat fără să aştepte răspunsul. O jumătate de minut, fata şi-a schimbat poziţia de vreo şase ori până ce şi-a reluat-o pe cea iniţială. O priveam cu calm şi cu un dezinteres calculat.

- Nu vă amintiţi de mine, nu-i aşa, domnule Martin?

- Ar trebui?

- Ani de zile v-am adus sus coşul cu comanda dumneavoastră de la "Can Gispert".

Imaginea fetei care, atâta vreme, îmi aducea alimentele de la băcănie mi-a revenit în amintire şi s-a topit în chipul mai adult şi uşor mai colţuros al acelei Isabella, o femeie cu forme delicate şi privirea oţelită.

- Copila cu bacşişurile, am zis eu, deşi nu prea mai avea nimic de copilă în ea.

Isabella încuviinţă.

- Mereu m-am întrebat ce făceai cu toate monedele alea.

- Cumpăram cărţi de la "Sempere şi Fiii".

- Dacă aş fi ştiut...

- Dacă vă deranjez, plec.

- Nu mă deranjezi. Vrei să mănânci ceva?

Fata tăgădui.

- Domnul Sempere îmi spune că ai talent.

Isabella ridică din umeri şi îmi returnă un zâmbet sceptic.

- Ca regulă generală, cu cât cineva are mai mult talent, cu atât mai mult se îndoieşte că-l are, am zis eu. Şi viceversa.

- Atunci, eu trebuie să fiu un miracol, replică Isabella.

- Bine ai venit în club. Spune-mi, ce pot face pentru tine?

Isabella trase adânc aer în piept.

- Domnul Sempere mi-a spus că, eventual, ați putea citi ceva din ce am eu şi să-mi spuneți părerea dumneavoastră şi să-mi oferiți câteva sfaturi.

Am privit-o în ochi câteva secunde fără să-i răspund.

Mi-a susținut privirea fără să clipească.

- Asta-i tot?

- Nu.

- Mi se părea mie. Care-i capitolul al doilea?

Isabella şovăi doar o clipită.

- Dacă vă place ceea ce citiți şi credeți că am posibilități, v-aş ruga să-mi permiteți să fiu ajutoarea dumneavoastră.

- Ce te face să crezi că am nevoie de o ajutoare?

- Vă pot face ordine în hârtii, pot bate la maşină, pot corecta greşeli şi scăpări...

- Greşeli şi scăpări?

- Nu am vrut să insinuez că dumneavoastră faceți greşeli...

- Atunci, ce voiai să insinuezi?

- Nimic. Dar întotdeauna patru ochi văd mai bine decât doi. Şi, în plus, mă pot ocupa de corespondență, de comisioane, vă pot ajuta să căutați documentația. Pe lângă asta, ştiu să gătesc şi pot...

- Îmi soliciți un post de ajutoare sau de bucătăreasă?

- Vă solicit o şansă.

Isabella îşi coborî privirea. Nu mi-am putut reține un zâmbet. Fără să vreau, acea creatură ciudată îmi era simpatică.

- Uite cum facem. Adu-mi cele mai bune douăzeci de pagini pe care le-ai scris, cele despre care crezi tu că dovedesc ce ştii să faci mai bine. Să nu-mi aduci nici una în plus, fiindcă n-am de gând s-o citesc. O să mă uit peste ele pe îndelete şi, în funcție de cum văd lucrurile, mai stăm de vorbă.

Chipul i se lumină şi, pentru o clipă, vălul acela de asprime şi de timiditate care îi imobiliza fața se risipi.

- N-o să vă pară rău, zise ea.

Se ridică şi mă privi cu emoție.

- E bine dacă vi le aduc acasă?

- Lasă-mi-le în cutia poştală. Asta-i tot?

Încuviință de câteva ori şi se retrase cu paşii aceia mărunți şi energici. Când fu pe punctul de a se întoarce şi a o lua la goană, am strigat-o.

- Isabella!

Mă privi cu solicitudine, cu privirea înnorată de o nelinişte subită.

- De ce eu? am întrebat-o. Şi să nu-mi spui fiindcă sunt autorul tău preferat şi toate linguşelile cu care Sempere te-a sfătuit să mă perlezi, pentru că, dacă o faci, asta va fi prima şi ultima noastră conversaţie.

Isabella şovăi o clipă. Îmi oferi o privire sinceră şi îmi răspunse fără menajamente.

- Fiindcă... sunteţi singurul scriitor pe care-l cunosc.

Îmi zâmbi şi se duse cu caietul ei, cu pasul ei nesigur şi cu sinceritatea ei. Am urmărit-o cum o coteşte spre strada Mirallers şi se pierde după catedrală.

5

Când am ajuns acasă, după numai o oră, m-am pomenit cu ea aşezată în faţa intrării, aşteptând cu ceea ce am presupus că era povestirea ei în mână. Când m-a văzut, s-a ridicat şi a forțat un zâmbet.

- Ți-am spus să mi-o laşi în cutia poştală, i-am zis eu. Isabella încuviință şi ridică din umeri.

- În semn de recunoştinţă, v-am adus un pic de cafea de la prăvălia părinţilor mei. E columbiană. Foarte bună. Cafeaua nu intra în cutia poştală şi m-am gândit că e mai bine să vă aştept.

Acest pretext nu-i putea trece prin cap decât unei romanciere în curs de formare. Am oftat şi am deschis uşa.

- Intră.

Am urcat scara cu Isabella urmându-mă cu câteva trepte în spate, ca un căţeluş de lux.

- Întotdeauna vă ia atâta timp să serviţi micul dejun?

Nu că mi-ar păsa, fireşte, dar cum vă aşteptam aici de aproape trei sferturi de oră, am început să-mi fac griji, zic, nu cumva să se fi înecat cu ceva - o dată întâlnesc şi eu un scriitor în carne şi oase, iar la norocul meu n-ar fi de mirare să fi înghiţit o măslină pe partea greşită şi iaca aşa se termină şi cariera mea literară, mă mitralie fata.

M-am oprit la jumătatea tronsonului şi am privit-o cu expresia cea mai duşmănoasă posibil.

- Isabella, pentru ca lucrurile să meargă bine între noi, va trebui să stabilim o serie de reguli. Prima este că întrebările le pun eu şi tu te limitezi să răspunzi la ele. Când nu există întrebări din partea mea, dintr-a ta nu vin nici răspunsuri, nici discursuri spontane. A doua regulă este că îmi iau pentru micul dejun sau pentru prânz sau ca să casc ochii la stele cât timp poftesc, iar asta nu constituie obiect de dezbatere.

- Nu voiam să vă jignesc. Înţeleg că o digestie lentă ajută la inspiraţie.

- A treia regulă este că sarcasmul nu ţi-l tolerez înainte de amiază. Ne-am înţeles?

- Da, domnule Martin.

- A patra este că nu trebuie să mă strigi domnule Martin nici în ziua când voi fi înmormântat. Probabil că ţie îţi par o fosilă, dar mie îmi place să cred că sunt încă tânăr. Mai mult, chiar aşa şi sunt. Punct.

- Cum trebuie să vă strig?

- Pe numele meu: David.

Fata încuviinţă. Am deschis uşa apartamentului şi i-am făcut semn să intre. Isabella şovăi o clipă şi se strecură dintr-o săritură.

- Eu cred că dumneata arăţi destul de tânăr pentru vârsta dumitale, David.

M-am uitat la ea uluit.

- Ce vârstă crezi că am?

Isabella mă privi din cap până în picioare, cântărind.

- Cam treizeci de ani? Dar nu vi-i arătaţi...

- Fă-mi plăcerea să taci şi pregăteşte o cafetieră cu amestecul ăla pe care l-ai adus.

- Unde-i bucătăria?

- Caut-o.

Am băut amândoi acea delicioasă cafea columbiană aşezaţi, în galerie. Isabella îşi ţinea ceaşca şi mă privea cu coada ochiului în timp ce eu citeam cele douăzeci de pagini pe care mi le adusese. Ori de câte

ori întorceam o pagină şi îmi ridicam ochii, dădeam peste privirea ei în aşteptare.

- Dacă o să rămâi acolo uitându-te la mine ca o cucuvea, o să dureze mult.

- Ce vrei să fac?

- Nu voiai să fii ajutoarea mea? Atunci, ajută. Caută ceva ce trebuie pus în ordine şi pune-l în ordine, de pildă.

Isabella se uită în jur.

- Totul e dezordonat.

- Bate fierul cât e cald.

Isabella încuviință şi porni în întâmpinarea haosului şi a dezordinii care domnea în locuința mea cu o determinare soldățească. I-am auzit paşii îndepărtându-se pe coridor şi am continuat să citesc. Povestirea pe care mi-o adusese abia dacă avea un fir narativ. Relata, cu o sensibilitate ascuțită şi cuvinte bine articulate, senzațiile şi lipsurile ce frământau mintea unei fete izolate într-o odaie rece de la un ultim etaj din cartierul Ribera, de unde contempla oraşul şi oamenii care veneau şi plecau pe străzile înguste şi întunecate. Imaginile şi muzica tristă a prozei sale trădau o singurătate vecină cu deznădejdea. Fata din povestire îşi petrecea orele ca prizonieră a propriei sale lumi şi, din când în când, se privea într-o oglindă şi îşi cresta brațele şi coapsele cu un ciob de sticlă, lăsând cicatrice ca acelea ce se puteau ghici sub mânecile Isabellei. Eram pe punctul de a-mi isprăvi lectura când am băgat de seamă că fata mă privea din uşa galeriei.

- Ce-i?

- Iartă-mă că te întrerup, dar ce-i în camera de la capătul culoarului?

- Nimic.

- Miroase ciudat.

- E umezeală.

- Dacă vrei, pot s-o curăț şi...

- Nu. Camera aia nu se foloseşte. Şi apoi, nu eşti servitoarea mea şi nu trebuie să cureți nimic.

- Vreau doar să ajut.

- Ajută-mă turnând încă o ceaşcă de cafea.

- De ce? Povestirea vă adoarme?

- Cât e ceasul, Isabella?

- Trebuie să fie zece dimineața.

- Şi asta înseamnă...

-... că nu există sarcasm până la amiază, replică Isabella.

Am zâmbit triumfător şi i-am întins ceaşca goală. A luat-o şi s-a dus cu ea spre bucătărie.

Când s-a întors cu cafeaua aburindă, isprăvisem deja ultima pagină. Isabella se aşeză în fața mea. I-am zâmbit şi am gustat pe îndelete cafeaua excelentă. Fata îşi frământa mâinile şi strângea din dinți, aruncând pe furiş priviri către paginile cu povestirea ei, pe care eu le lăsasem pe masă cu fața în jos. A îndurat vreo două minute fără să deschidă gura.

- Cum e? zise în cele din urmă.

- Superbă.

Se lumină la față.

- Povestirea mea?

- Cafeaua.

Mă privi rănită şi se ridică să-şi adune foile.

- Lasă-le acolo unde sunt, am poruncit eu.

- Pentru ce? E clar că nu ți-au plăcut şi că te gândeşti că sunt o biată idioată.

- N-am spus asta.

- N-ai spus nimic, ceea ce e şi mai rău.

- Isabella, dacă într-adevăr vrei să te dedici scrisului, ori cel puțin să scrii pentru ca alții să te citească, va trebui să te obişnuieşti ca uneori oamenii să te ignore, să te insulte, să te disprețuiască şi aproape întotdeauna să îți arate că le eşti indiferentă. Asta-i unul din avantajele meseriei.

Isabella îşi coborî privirea şi respiră adânc.

- Eu nu ştiu dacă am talent. Ştiu doar că îmi place să scriu. Sau, mai bine zis, că am nevoie să scriu.

- Mincinoaso.

Îşi ridică privirea şi mă privi cu asprime.

- Foarte bine. Am talent. Şi nu-mi pasă nici cât negru sub unghie dacă dumneata crezi că n-am.

Am zâmbit.

- Aşa îmi place deja mai mult. Sunt cât se poate de acord.

Se uită la mine zăpăcită.

- Că am talent sau că dumneata nu crezi că am?

- Tu ce părere ai?

- Atunci, dumneata crezi că am posibilități?

- Cred că ai talent şi dorință, Isabella. Mai mult decât crezi şi mai puțin decât speri. Dar mulți oameni au talent şi dorință, iar mulți dintre ei nu ajung niciodată la nimic. Ăsta e doar începutul pentru a face orice în viață. Talentul înnăscut e ca forța unui atlet. Te poți naşte cu mai multe sau cu mai puține însuşiri, însă nimeni nu ajunge să fie un atlet pur şi simplu fiindcă s-a născut înalt sau puternic, sau rapid. Ceea ce-l face pe atlet, sau pe artist, este munca, meseria şi tehnica. Inteligența cu care te naşti e doar o muniție. Ca să ajungi să faci ceva cu ea, trebuie să-ți transformi mintea într-o armă de precizie.

- De ce comparația asta cu războiul?

- Orice operă de artă este agresivă, Isabella. Iar toată viața artistului e un război, mic sau mare, începând cu el însuşi şi cu limitările lui. Ca să ajungi la orice ți-ai propune, e nevoie mai întâi şi-ntâi de ambiție, apoi de talent, de cunoaştere şi, în cele din urmă, de şansă.

Isabella reflectă asupra vorbelor mele.

- Discursul ăsta îl torni tuturor, sau tocmai ți-a venit în minte?

- Discursul nu-i al meu. Mi l-a turnat, cum ziceai, cineva căruia i-am pus aceleaşi întrebări pe care mi le pui tu mie acum. De atunci au trecut mulți ani, dar nu trece o zi fără să-mi dau seama câtă dreptate avea.

- Atunci, pot să fiu ajutoarea dumitale?

- O să mă gândesc.

Isabella încuviință, satisfăcută.

Se aşezase la un colț al mesei pe care zăcea albumul de fotografii lăsat de Cristina. Îl deschise la

întâmplare la ultima pagină şi zăbovi cu privirea asupra unui portret al noii soţii a lui Vidal, făcut la porţile de la Vila Helius, cu doi sau trei ani în urmă. Am înghiţit în sec. Isabella închise albumul şi îşi perindă privirea prin galerie, până când şi-o opri din nou asupra mea. Eu o priveam cu nerăbdare. Îmi zâmbi tulburată, ca şi când aş fi surprins-o iscodind pe unde n-avea voie.

- Ai o logodnică foarte frumoasă, zise ea.

Privirea pe care i-am aruncat-o i-a alungat zâmbetul cât ai clipi.

- Nu-i logodnica mea.

- Ah.

A urmat o tăcere lungă.

- Presupun că a cincea regulă e să nu mă bag unde nu-mi fierbe oala, nu-i aşa?

Nu i-am răspuns. Isabella încuviinţă ca pentru sine şi se ridică în picioare.

- Atunci, mai bine te las în pace şi nu te mai deranjez pe ziua de azi. Dacă eşti de acord, revin mâine şi începem.

Îşi adună foile şi îmi zâmbi timid. I-am răspuns aprobând din cap.

Isabella se retrase discret şi dispăru pe coridor. Am auzit paşii ei îndepărtându-se şi apoi zgomotul porţii când s-a închis. În absenţa ei, am observat pentru prima oară tăcerea vrăjită ce domnea în casa aceea.

6

Poate că a fost din pricina excesului de cafeină care îmi străbătea venele, ori era doar conştiinţa mea care încerca să iasă înapoi la lumină după o pană de curent, dar fapt este că mi-am petrecut restul dimineţii întorcând pe toate feţele o idee oricum, numai reconfortantă nu. Îmi venea greu să cred că între incendiul în urma căruia îşi pierduseră viaţa Barrido şi Escobillas, pe de o parte, oferta lui Corelli, de la care nu mai avusesem nici o veste, pe de altă parte - ceea ce mă făcea să intru la bănuieli -, şi acel straniu manuscris salvat din Cimitirul Cărţilor Uitate, despre care suspectam că fusese scris între acei patru pereţi, nu exista nici o legătură.

Perspectiva de a mă întoarce acasă la Andreas Corelli fără să fiu invitat, ca să-l întreb despre coincidenţa faptului că discuţia noastră şi incendiul s-au produs practic concomitent, mi se părea prea puţin atrăgătoare. Instinctul îmi spunea că, atunci când editorul se va decide că vrea să mă revadă, o va face *motu proprio* şi că dacă acea întâlnire nu-mi inspira ceva, acest ceva era graba. Investigaţia în privinţa incendiului era deja în mâinile inspectorului Victor Grandes şi a celor doi buldogi ai săi, Marcos şi Castelo, pe a căror listă de persoane favorite mă consideram inclus cu menţiune de onoare. Cu cât mai departe mă ţineam de ei, cu atât mai bine. Asta îmi lăsa ca singură alternativă viabilă manuscrisul şi legătura dintre el şi casa cu turn. După ani întregi în care îmi spusesem mie însumi că nu întâmplător ajunsesem să locuiesc acolo, această idee începea să capete un alt înţeles.

Am hotărât să încep din locul unde închisesem o bună parte din obiectele şi bunurile pe care foştii locatari din casa cu turn le lăsaseră în urma lor. Am recuperat cheia ultimei camere de pe coridor din sertarul de la bucătărie, unde rămăsese ani de zile. Nu mai intrasem acolo de când lucrătorii de la compania de electricitate instalaseră cablurile prin casă. Când am vârât cheia în broască, am simţit un curent de aer rece care ieşea din orificiul închizătorii peste degetele mele şi am constatat că Isabella avea dreptate, camera aceea emana un miros straniu, care te ducea cu gândul la flori moarte şi pământ răscolit.

Am deschis uşa şi mi-am dus mâna la faţă. Duhoarea era intensă. Am pipăit peretele căutând întrerupătorul, dar becul gol care atârna de tavan n-a reacţionat. Lumina ce pătrundea dinspre coridor lăsa să se întrevadă conturul morманului de cutii, cărţi şi cufere pe care le închisesem acolo. Am contemplat totul cu lehamite. Peretele din fund era acoperit în întregime cu un dulap mare din stejar. Am îngenuncheat în faţa unei cutii cu fotografii vechi, ochelari, ceasuri şi mici obiecte personale. Am început să scotocesc fără să ştiu prea bine ce căutam. În scurt timp am abandonat încercarea şi am oftat. Ca să pot spera să aflu ceva, aveam nevoie de un plan. Mă pregăteam să părăsesc odaia când am auzit uşa dulapului deschizându-se puţin câte puţin în spatele meu. Un suflu de aer îngheţat şi umed mi-a măturat ceafa. Uşa dulapului era întredeschisă, iar înăuntru se puteau întrezări rochiile şi costumele vechi care atârnau de umeraşe, mâncate de vreme, unduind ca nişte alge sub apă. Curentul de aer rece care aducea acea duhoare de acolo provenea. M-am ridicat şi m-am apropiat încetişor de dulap.

Am deschis larg uşile şi am despărţit cu mâinile veşmintele care atârnau de umeraşe. Lemnul din fund era putred şi începuse să se desprindă. De cealaltă parte se putea ghici un zid din ghips în care fusese practicat un orificiu larg de doi centimetri. M-am aplecat, încercând să privesc de partea cealaltă, dar întunericul era aproape total. Lumina slabă dinspre coridor se strecura prin orificiu proiectând un fir vaporos de partea cealaltă. Abia dacă se zărea ceva mai mult decât o atmosferă încărcată. Mi-am apropiat ochiul încercând să-mi fac o imagine despre ceea ce exista dincolo de zid, însă în momentul acela un păianjen negru apăru în gura orificiului. M-am retras dintr-odată, iar păianjenul s-a zorit să se caţere prin interiorul dulapului şi s-a făcut nevăzut în umbră. Am închis uşa dulapului şi am ieşit din odaie. Am aruncat cheia şi am închis-o în primul sertar al comodei de pe coridor. Duhoarea ce rămăsese

închisă în acea cameră se răspândise pe culoar ca o otravă. Am blestemat ceasul în care îmi venise în minte să deschid uşa aceea şi am ieşit în stradă cu gândul să uit, fie şi numai pentru câteva ore, de bezna care zvâcnea în inima acelei case.

O idee proastă nu vine niciodată singură. Pentru a sărbători că descoperisem un fel de cameră obscură ascunsă la mine acasă, m-am dus până la librăria "Sempere şi Fiii" cu gândul de a-l invita pe librar să luăm prânzul la "Maison Doree". Sempere-tatăl tocmai citea o ediție superbă din *Manuscrisul găsit la Saragosa* de Potocki şi nici n-a vrut să audă de aşa ceva.

- Dacă vreau să văd snobi şi nătărăi umflându-se în pene şi gratulându-se reciproc n-am nevoie să plătesc, Martin.

- Nu fiți cârcotaş. Sunteți invitatul meu.

Sempere refuză. Fiul său, care asistase la conversație din spatele prăvăliei, mă privea, şovăind.

- Dar dacă îl iau pe fiul dumitale, ce se întâmplă? N-o să mai vorbeşti cu mine?

- Voi ştiți cum vă pierdeți vremea şi banii. Eu rămân să citesc, fiindcă viața e scurtă.

Sempere-fiul era un model de timiditate şi discreție. Deşi ne cunoşteam de când eram copii, nu-mi amintesc să fi avut cu el mai mult de patru sau cinci conversații între patru ochi, mai lungi de cinci minute. Nu-i ştiam nici un viciu sau mic păcat. Ştiam din surse sigure că, printre fetele din cartier, era considerat nici mai mult, nici mai puțin decât bărbatul fatal şi burlacul de aur. Nu puține îşi făceau drum pe la librărie sub orice pretext şi se opreau în fața tejghelei oftând, însă fiul lui Sempere, în caz că îşi dădea seama, nu făcea niciodată un pas ca să încaseze acele cecuri de devotament şi buze întredeschise. Oricare altul ar fi făcut o carieră de crai extraordinară doar cu o zecime din înzestrările lui. Oricare în afară de Sempere-fiul, căruia uneori nu ştiai dacă nu cumva merita să-i atribui titlul de sfânt.

- Dacă o ține tot aşa, ăsta o să rămână fecior, se plângea uneori Sempere.

- Ați încercat să-i puneți niscaiva ardei iute în supă ca să-i stimulați irigarea în punctele-cheie? întrebam eu.

- Dumneata râzi, puşlama ce-mi eşti, dar uite că eu mă apropii de şaptezeci de ani şi n-am nici măcar un nepot.

Am fost întâmpinați de acelaşi *maitre* care îşi amintea de ultima mea vizită, însă fără zâmbetul servil şi fără gestul de bun-venit. Când i-am zis că n-am făcut rezervare a încuviințat cu o grimasă de dispreț şi a pocnit din degete chemând un chelner care ne-a condus fără ceremonie la ceea ce am bănuit că era cea mai proastă masă din sală, lângă uşa de la bucătărie, îngropată într-un ungher întunecat şi zgomotos. În următoarele douăzeci şi cinci de minute nimeni n-a venit la masă, nici ca să ne ofere meniul, nici ca să ne aducă un pahar cu apă. Personalul ne ocolea trântind uşa şi ignorându-ne cu desăvârşire prezența şi gesturile prin care voiam să atragem atenția.

- Carevasăzică n-ar trebui să plecăm? întrebă în cele din urmă Sempere-fiul. Eu, cu un sandviş luat de oriunde, mă descurc...

Nu terminase de rostit aceste cuvinte când i-am văzut apărând. Vidal şi soția înaintau spre masa lor însoțiți de *maitre* şi de doi ospătari care nu mai prididea cu gesturi de slugărnicie. S-au aşezat şi în două minute a început procesiunea sărutatului mâinii, în care, unul după altul, comesenii din sală veneau să-l felicite pe Vidal. El îi primea cu grație divină şi îi expedia în scurt timp. Sempere-fiul, care îşi dăduse seama de situație, mă observa.

- Martin, te simți bine? De ce nu plecăm?

Am încuviințat din cap. Ne-am ridicat şi ne-am îndreptat spre ieşire, ocolind prin partea opusă față de

masa lui Vidal. Înainte să părăsim sala am trecut prin fața acelui *maitre,* care nici nu s-a deranjat să se uite la noi şi, în timp ce ne îndreptam spre ieşire, am putut vedea în oglinda de deasupra uşii cum Vidal se apleca şi o săruta pe Cristina pe buze. Când am ieşit în stradă, Sempere-fiul m-a privit, necăjit.

- Îmi pare rău, Martin.

- Nu-ți face griji. O alegere proastă. Asta-i tot. Dacă n-ai nimic împotrivă, despre asta, tatălui dumitale...

-... nici o vorbă, mă asigură el.

- Mulțumesc.

- N-ai pentru ce. Ce-ai zice dacă te-aş pofti eu la ceva mai din popor? E o cantină pe strada Carmen care te dă pe spate.

Îmi pierise pofta de mâncare, dar am acceptat cu plăcere.

- Hai.

Locul se afla în apropiere de bibliotecă şi se serveau mâncăruri de casă la preț redus, pentru oamenii din cartier. Abia dacă am gustat mâncarea, ce mirosea infinit mai bine decât orice adulmecasem la "Maison Doree" în toți anii de când se deschisese, însă, la momentul desertului, golisem deja de unul singur o sticlă şi jumătate de vin negru, iar capul meu începuse să graviteze.

- Sempere, spune-mi un lucru. Dumneata ce ai împotriva îmbunătățirii seminției omeneşti? Cum altfel se explică faptul că un cetățean tânăr şi sănătos, binecuvântat de Cel de Sus cu o înfățişare ca a dumitale nu a profitat de cele mai atrăgătoare creaturi din vitrina cu personaje?

Fiul librarului râse.

- Ce te face să crezi că n-am făcut-o?

Mi-am atins nasul cu degetul arătător, făcându-i cu ochiul.

Sempere-fiul încuviință.

- Cu riscul că mă vei lua de habotnic, îmi place să cred că încă mai aştept.

- Ce aştepți? Să nu-ți mai pornească instrumentul?

- Dumneata vorbeşti ca tata.

- Bărbații înțelepți împărtăşesc gândul şi vorba.

- Eu aş zice că ar mai fi ceva în plus, nu? întrebă el.

- Ceva în plus?

Sempere făcu semn că da.

- Ce ştiu eu? am zis..

- Eu cred, că ştii.

- Păi, vezi cât de mult îmi foloseşte.

Mă pregăteam să-mi mai torn un pahar când Sempere mă opri.

- Prudență, şopti el.

- Vezi că eşti habotnic?

- Fiecare este ceea ce este.

- Asta se poate lecui. Ce-ai zice dacă ne-am porni, dumneata şi cu mine, pe chefuit cu femei?

Sempere mă privi cu milă.

- Martin, cred că e mai bine să te duci acasă şi să te odihneşti. Şi mâine e o zi.

- N-o să-i spui tatălui dumitale că am tras o beție, nu-i aşa?

În drum spre casă, m-am oprit în nu mai puțin de şapte baruri ca să le degust stocurile de tărie până când, sub un pretext sau altul, eram dat afară şi străbăteam încă o sută sau două sute de metri în căutarea unui nou port în care să fac escală. Nu fusesem niciodată un băutor de cursă lungă, iar spre sfârşitul după-amiezii eram deja atât de beat încât nu-mi mai aminteam nici unde locuiesc. Îmi aduc aminte cum doi ospătari de la cârciuma „Ambos Mundos" din Plaza Real m-au ridicat fiecare de câte un braț şi m-au depus pe o bancă din fața fântânii, unde am căzut într-o toropeală grea şi întunecată.

Am visat că mergeam la înmormântarea lui don Pedro.

Un cer sângeriu strângea ca într-un cleşte labirintul de cruci şi de îngeri care înconjurau mausoleul familiei Vidal din cimitirul de la Montjuic. Un cortegiu tăcut de văluri cernite înconjura amfiteatrul de marmură înnegrită care alcătuia porticul mausoleului. Fiecare figură purta o lungă lumânare albă. Lumina a o sută de flăcări sculpta conturul unui înger mare din marmură copleşit de tristețea pierderii, pe un piedestal sub care se întindea mormântul deschis al mentorului meu şi, înăuntru, o raclă de cleştar. Trupul lui Vidal, înveşmântat în alb, zăcea întins sub cristal, cu ochii deschişi. Lacrimi negre îi coborau pe obraji. Din cortegiu înainta silueta văduvei sale, Cristina, care cădea în genunchi în fața sicriului, scăldată în plâns. Unul câte unul, membrii cortegiului se perindau prin fața defunctului şi depuneau trandafiri negri pe coşciugul de cristal, până când acesta era acoperit şi nu i se mai putea vedea decât fața. Doi gropari fără chip coborau sicriul în groapă, al cărei fund era inundat cu un lichid dens şi întunecat. Sarcofagul rămânea să plutească pe giulgiul de sânge, care încetul cu încetul se strecura prin crăpăturile încuietorii de cristal. Puțin câte puțin, coşciugul se inunda şi sângele acoperea cadavrul lui Vidal. Înainte ca fața să i se scufunde complet, mentorul meu îşi mişca ochii şi mă privea. Un stol de păsări negre îşi lua zborul şi eu o luam la goană, rătăcindu-mă pe potecile din nesfârşitul oraş al morților. Doar un plânset din depărtare reuşea să mă călăuzească spre ieşire şi îmi îngăduia să mă feresc de plânsul şi de rugămințile figurilor întunecate, din umbră, care îmi ieşeau în cale şi mă implorau să le iau cu mine, să le salvez din eterna lor beznă.

M-au trezit doi gardieni, care mă loveau încetişor peste picior cu bastonul de cauciuc. Se înnoptase şi mi-au trebuit câteva secunde să mă lămuresc dacă era vorba de ordinea publică sau de nişte agenți ai doamnei cu coasa în misiune specială.

- Uite ce-i, domnule, ia treci dumneata acasă ca să-ți faci somnul după chefuială, ne-am înțeles?

- La ordinele dumneavoastră, domnule colonel.

- Mişcă sau te bag la zdup, să vedem dacă o să-ți mai ardă de glume.

N-a fost nevoie să-mi repete încă o dată. M-am ridicat în picioare cum am putut şi am pornit spre casă înainte ca paşii să mă călăuzească din nou printr-o altă cârciumă împuțită. Traseul, care în condiții normale mi-ar fi luat zece sau cincisprezece minute, s-a prelungit aproape de trei ori. În cele din urmă, printr-un viraj miraculos, am ajuns în poarta casei mele, iar acolo, ca şi cum la mijloc ar fi fost un blestem, am dat iar peste Isabella, care şedea de astă dată în vestibulul clădirii, aşteptându-mă.

- Sunteți beat, zise Isabella.

- Trebuie că sunt, fiindcă în plin *delirium tremens* mi s-a părut că te găsesc la miezul nopții dormind în poarta casei mele.

- N-aveam unde mă duce în altă parte. M-am certat cu tata şi m-a alungat de acasă.

Am închis ochii şi am oftat. Creierul meu toropit de băutură şi de amărăciune era incapabil să dea o formă torentului de refuzuri şi blesteme care mi se înghesuiau pe buze.

- Aici nu poți rămâne, Isabella.

- Vă rog, numai în noaptea asta. Mâine o să-mi caut o pensiune. Vă implor, domnule Martin.

- Nu te uita la mine cu ochii ăia de miel dus la tăiere, am amenințat eu.

- Oricum, dacă sunt în stradă, e din vina dumneavoastră, adăugă ea.

- Din vina mea... Asta chiar că-i bună. Talent la scris nu ştiu dacă ai, dar imaginație înfierbântată ai berechet. Din ce motiv nenorocit, dacă se poate şti, e vina mea că tatăl tău te-a scos în stradă?

- Când sunteți beat vorbiți ciudat.

- Nu sunt beat. N-am fost beat în viața mea. Răspunde-mi la întrebare.

- I-am zis tatei că dumneavoastră m-ați angajat ca ajutătoare şi că de acum încolo o să mă dedic literaturii şi nu mai pot lucra la prăvălie.

- Ce?

- Putem intra? Mi-e frig şi fundul mi-a înțepenit de la dormitul pe trepte.

Am simțit cum capul mi se învârte şi cum greața îmi dădea târcoale. Mi-am ridicat privirea spre penumbra uşoară care se strecura prin luminatorul din înaltul scărilor.

- Aceasta e pedeapsa pe care cerul mi-o trimite ca să mă căiesc pentru viața mea desfrânată?

Isabella îmi urmă direcția privirii, intrigată.

- Cu cine vorbiți?

- Nu vorbesc cu nimeni, monologhez. Prerogativa bețivanului. Dar mâine la prima oră voi dialoga cu taică-tău şi voi pune capăt acestei absurdități.

- Nu ştiu dacă e o idee bună. A jurat că dacă vă vede vă omoară. Are o puşcă cu două țevi ascunsă îndărătul tejghelei. Aşa e dânsul. O dată a omorât un măgar cu ea. Era într-o vară, undeva lângă Argentona ...

- Taci. Nici o vorbă în plus. Linişte.

Isabella încuviință şi rămase în aşteptare, uitându-se la mine. Mi-am reluat căutarea cheii. Acum nu eram în stare să înfrunt, ca un toreador în arenă, flecăreala acestei adolescente încăpățânate. Aveam nevoie să cad pe pat şi să-mi pierd cunoştința, de preferat în această ordine. Am căutat vreo două minute, fără rezultate vizibile. Până la urmă, Isabella, fără să rostească o vorbă, mi-a luat-o înainte şi mi-a scotocit prin buzunarul jachetei, pe unde mâinile mele trecuseră de o sută de ori, şi a găsit cheia. Mi-a arătat-o şi eu am încuviințat, învins.

Isabella a deschis uşa apartamentului şi m-a ajutat să mă ridic în picioare. M-a condus până în dormitor ca pe un invalid şi m-a ajutat să mă tolănesc în pat. Mi-a potrivit capul pe perne şi mi-a scos pantofii. M-am uitat la ea buimăcit.

- Fiți liniştit, n-o să vă scot şi pantalonii.

Mi-a descheiat nasturii de la gât şi s-a aşezat lângă mine, privindu-mă. Mi-a zâmbit cu o melancolie pe care, la anii ei, n-ar fi trebuit s-o aibă.

- Niciodată nu v-am văzut atât de trist, domnule Martin. E din pricina acelei femei, nu-i aşa? Cea din fotografie.

Mi-a luat mâna şi mi-a mângâiat-o, liniştindu-mă.

- Toate trec, ascultați-mă pe mine. Toate trec. Involuntar, ochii mi s-au umplut de lacrimi şi mi-am întors capul pentru ca ea să nu-mi vadă fața. Isabella a stins lumina de pe măsuță şi a rămas aşezată lângă mine, în semiîntuneric, ascultându-l plângând pe bețivul acela nenorocit fără să pună întrebări şi fără să-şi dea cu părerea, oferindu-mi doar compania şi bunătatea ei, până când am adormit.

7

M-au trezit agonia mahmurelii, o menghină care îmi strângea tâmplele, şi mireasma cafelei columbiene. Isabella pregătise o măsuță lângă pat cu o cafetieră proaspăt făcută şi o farfurie cu pâine, brânză, şuncă şi un măr. Priveliştea mâncării mi-a făcut greață, dar am întins mâna spre cafetieră. Isabella, care mă privise din prag fără să bag de seamă, mi-o luă înainte şi îmi turnă o ceaşcă, toată numai un zâmbet.

- Beți-o aşa, plină, şi o să vă prindă de minune. Am acceptat cana şi am băut.

- Cât e ceasul?

- E unu după-amiază.

Am lăsat să-mi scape o pufnitură.

- De câte ore eşti trează?

- De vreo şapte.

- Şi ce faci de atunci?

- Fac curățenie şi ordine, dar aici e treabă pentru mai multe luni de zile, răspunse Isabella.

Am sorbit din nou, prelung, din cafea.

- Mulțumesc, am şoptit. Pentru cafea. Şi pentru că ai făcut ordine şi curățenie, dar n-ai de ce s-o faci.

- N-o fac pentru dumneavoastră, dacă asta vă îngrijorează. O fac pentru mine. Dacă o să locuiesc aici, prefer să nu mă gândesc că aş putea rămâne lipită de ceva dacă mă reazem întâmplător.

- Să locuieşti aici? Credeam că am stabilit că...

Când am ridicat glasul, o durere ascuțită mi-a retezat vorba şi gândul.

- Sssst, susură Isabella.

Am încuviințat ca un armistițiu. Acum nu puteam şi nici nu voiam să mă cert cu Isabella. Va fi timp să o înapoiez familiei sale mai târziu, când mahmureala va bate în retragere. Am golit ceaşca dintr-o a treia sorbitură şi m-am ridicat cătinel, Cinci-şase spini dureroşi mi s-au înfipt în cap. Am lăsat să-mi scape o tânguială. Isabella mă susținea de braț.

- Nu sunt invalid. Pot să am grijă de mine însumi. Isabella mă eliberă provizoriu. Am făcut câțiva paşi spre coridor. Isabella mă urma îndeaproape, ca şi când s-ar fi temut să nu mă prăbuşesc dintr-un moment în altul. M-am oprit în fața camerei de baie.

- Pot urina de unul singur?

- Țintiți cu grijă, îngăimă fata. O să vă las micul dejun în galerie.

- Nu mi-e foame.

- Trebuie să mâncați ceva.

- Eşti ucenica mea sau eşti maică-mea?

- V-o spun spre binele dumneavoastră.

Am închis uşa de la baie şi m-am refugiat înăuntru. Ochilor mei le-au trebuit vreo două secunde ca să se obişnuiască cu ceea ce vedeau. Baia era de nerecunoscut. Curată şi strălucitoare. Fiecare lucru la locul lui. O bucată de săpun nou pe chiuvetă. Prosoape curate pe care nici măcar nu ştiam că le aveam. Miros de leşie.

- Sfântă Fecioară, am murmurat.

Mi-am vârât capul sub robinet şi am lăsat să curgă apa rece preț de două minute. Am ieşit pe coridor şi

m-am îndreptat încetişor spre galerie. Dacă baia era de nerecunoscut, galeria era de pe altă lume. Isabella curățase geamurile şi duşumeaua şi aranjase mobila şi fotoliile. O lumină curată şi puternică se strecura prin geamuri, iar mirosul de praf dispăruse. Micul dejun mă aştepta pe masa din fața canapelei, pe care fata aşternuse o față de masă curată. Rafturile ticsite cu cărți păreau reordonate, iar vitrinele îşi recăpătaseră transparența. Isabella îmi turna o a doua ceaşcă de cafea.

- Ştiu ce faci, dar n-are să țină, i-am zis.

- Să torn o ceaşcă de cafea?

Isabella ordonase cărțile împrăştiate în teancuri pe mese şi prin unghere. Golise suporturile pentru reviste care rămăseseră înecate de mai bine de un deceniu. În numai şapte ore, măturase cât ai clipi ani de semiîntuneric şi de beznă cu zelul şi cu prezența ei, şi încă mai avea timp şi poftă să zâmbească.

- Îmi plăcea mai mult cum era înainte, am zis eu.

- Sigur. Dumneavoastră şi celor o sută de mii de gândaci pe care îi țineați cu chirie şi cărora le-am făcut vânt cu amoniac.

- Aşadar de acolo se simte putoarea aia?

- *Putoarea* e mirosul de curățenie, protestă Isabella. Ați putea fi un pic recunoscător.

- Sunt.

- Nu se observă. Mâine o să urc în birou şi...

- Nici să nu-ți treacă prin minte...

Isabella ridică din umeri, dar privirea ei rămăsese hotărâtă şi am ştiut că, în douăzeci şi patru de ore, camera de lucru din turn va suferi o transformare iremediabilă.

- Apropo, azi-dimineață am găsit un plic în vestibul.

Probabil l-a strecurat cineva pe sub uşă azi-noapte.

Am privit-o pe deasupra ceştii.

- Poarta de jos e închisă cu cheia, am zis.

- Aşa mă gândeam şi eu. Adevărul e că mi s-a părut tare ciudat şi, deşi avea numele dumneavoastră...

-... l-ai deschis.

- Mă tem că da. Fără să vreau.

- Isabella, să deschizi corespondenta altuia nu-i un semn de bună-cuviință. În unele locuri chiar e un delict ce se pedepseşte cu închisoarea.

- Asta îi zic şi eu maică-mii, care mereu îmi deschide scrisorile. Şi e tot în libertate.

- Unde-i scrisoarea?

Isabella scoase un plic din buzunarul şorțului pe care îl purta şi mi-l întinse evitându-mi privirea. Avea marginile zimțate şi era dintr-o hârtie groasă şi poroasă, de culoarea fildeşului, cu pecetea cu îngerul pe ceară roşie - ruptă - şi cu numele meu scris cu caractere stacojii, cu cerneală parfumată. L-am deschis şi am scos o foaie îndoită.

Dragă David,
Sper că eşti bine, sănătos şi că ai încasat fără probleme fondurile acordate. Eşti de acord să ne vedem în noaptea asta acasă la mine ca să începem să discutăm detaliile proiectului nostru? Se va servi o cină uşoară în jurul orei zece. Te aştept.
Al dumitale prieten,
ANDREAS CORELLI

Am împăturit foaia şi am vârât-o la loc în plic. Isabella mă observa intrigată.

- Veşti bune?

- Nimic care să te privească.

- Cine-i domnul ăsta, Corelli? Are un scris frumos, nu ca al dumneavoastră.

Am privit-o cu severitate.

- Dacă o să fiu ajutorul dumneavoastră, eu zic că va trebui să ştiu cu cine aveți de-a face. În caz că trebuie să-i trimit la plimbare, vreau să spun.

Am pufnit.

- E un editor.

- Probabil că e unul bun, fiindcă uite ce hârtie de scrisori şi ce plicuri întrebuințează. Ce carte scrieți pentru el?

- Nimic care să te intereseze.

- Cum să vă ajut dacă nu-mi spuneți la ce lucrați? Nu, mai bine nu-mi mai răspundeți. Am tăcut.

Timp de zece secunde miraculoase, Isabella nu mai scoase un sunet.

- Cum e domnul ăsta, Corelli? Am privit-o cu răceală.

- Deosebit.

- Dumnezeu îi creşte şi… nu mai zic nimic.

Uitându-mă la fata aceea cu o inimă nobilă, m-am simțit, dacă e cu putință, şi mai mizerabil şi am înțeles că, fie şi cu riscul de a o răni, cu cât o îndepărtam mai repede de mine, cu atât mai bine va fi pentru amândoi.

- *De* ce mă priviți aşa?

- În noaptea asta o să ies, Isabella.

- Să vă las cina pregătită? O să vă întoarceți foarte târziu?

- O să iau cina în oraş şi nu ştiu când o să mă întorc, dar la orice oră va fi, când mă voi întoarce vreau ca tu să fii plecată. Vreau să-ți strângi lucrurile şi să te duci. Unde, mi-e indiferent. *Ai* înțeles?

Se schimbă la față, iar ochii i se umeziră. Îşi muşcă buzele şi îmi zâmbi cu obrajii brăzdați de lacrimi.

- Sunt în plus. Am înțeles.

- Şi să nu mai faci curățenie.

M-am ridicat şi am lăsat-o singură în galerie. M-am ascuns în camera de lucru din turn. Am deschis ferestrele. Plânsul Isabellei răzbătea din galerie. Am contemplat oraşul tolănit sub soarele amiezii şi mi-am îndreptat privirea către celălalt capăt, unde aproape am crezut că pot vedea țiglele strălucitoare care acopereau Vila Helius şi mi-am imaginat-o pe Cristina, doamna Vidal, sus, la ferestrele turnului, privind spre cartierul Ribera. Ceva întunecat şi tulbure îmi acoperi inima. Am uitat de plânsul Isabellei şi nu mi-am mai dorit decât să mă întâlnesc cu Corelli ca să stăm de vorbă despre cartea lui blestemată.

Am rămas în camera de lucru din turn până când amurgul s-a împrăştiat peste oraş ca sângele în apă. Era cald, mai cald decât fusese toată vara, iar acoperişurile din Ribera parcă vibrau când te uitai la ele, ca nişte miraje din abur. Am coborât în apartament şi mi-am schimbat hainele. În casă era linişte, jaluzelele din galerie erau întredeschise, iar vitrinele erau scăldate într-o lumină de chihlimbar care se răspândea pe culoarul central.

- Isabella! am strigat.

Nici un răspuns. M-am dus până în galerie şi am constatat că fata plecase. Totuşi, înainte s-o facă, se

distrase ordonând şi curăţând colecţia de opere complete ale lui Ignatius B. Samson, care, peste ani, acumulaseră praf şi uitare într-o vitrină ce strălucea acum imaculată. Fata luase una din cărţi şi o lăsase deschisă la jumătate pe un pupitru cu picior. Am citit un rând la întâmplare şi am avut impresia că mă deplasez într-un timp când totul părea pe cât de simplu, pe atât de inevitabil:

"«Poezia se scrie cu lacrimi, romanul cu sânge şi istoria cu apă de ploaie», zise cardinalul în timp ce ungea cu otravă lama cuţitului în lumina candelabrului".

Candoarea studiată a acestor rânduri mi-a smuls un zâmbet şi mi-a înapoiat o bănuială ce nu încetase niciodată să-mi dea târcoale: poate că ar fi fost mai bine pentru toată lumea, mai ales pentru mine, ca Ignatius B. Samson să nu se fi sinucis niciodată şi ca David Martin să-i fi luat locul.

8

Se înnopta când am ieşit în stradă. Căldura şi umezeala îi îndemnaseră pe numeroşi locatari din cartier să-şi scoată scaunele în stradă, în căutarea unei brize care nu mai venea. M-am strecurat printre cercurile improvizate de persoane din fața portalurilor şi de la colțurile de stradă şi m-am îndreptat spre Estacion de Francia, unde puteai găsi întotdeauna două sau trei taxiuri în aşteptare de pasageri. Am urcat în primul de la rând. Ne-a luat vreo douăzeci de minute să traversăm oraşul şi să urcăm coasta muntelui pe care se găsea pădurea fantomatică a arhitectului Gaudi. Luminile casei lui Corelli se puteau vedea din depărtare.

- Nu ştiam că locuieşte cineva aici, zise şoferul. Imediat ce i-am plătit drumul, incluzând şi bacşişul, n-a pierdut nici o secundă şi a plecat în grabă mare. Am aşteptat câteva clipe înainte să sun, savurând tăcerea stranie care domnea în locul acela. Abia dacă mişca o frunză în pădurea care acoperea dealul din spatele meu. Un cer presărat cu stele şi nori parcă trasați cu penelul se întindea în toate părțile. Puteam auzi sunetul propriei mele respirații, al hainelor mele frecându-se în mers, al paşilor mei apropiindu-se de poartă. Am tras de sonerie şi am aşteptat.

Poarta s-a deschis câteva momente mai târziu. Un om cu privirea şi cu umerii căzuți clătină din cap afirmativ dinaintea prezenței mele şi îmi făcu semn să intru. Dichiseala lui sugera că era vorba de un soi de majordom sau servitor. N-a slobozit nici un sunet. L-am urmat de-a lungul coridorului pe care mi-l aminteam străjuit de portrete şi mi-a cedat trecerea spre marele salon din capăt, de unde se putea contempla întregul oraş din depărtare. Cu o plecăciune uşoară, m-a lăsat acolo singur şi s-a retras cu aceeaşi încetineală cu care mă însoțise. M-am dus până la ferestre şi m-am uitat printre perdeluțe, omorându-mi vremea în aşteptarea lui Corelli. Trecuseră vreo două minute când am băgat de seamă că un individ mă observa dintr-un colț al sălii. Era aşezat, complet nemişcat, într-un fotoliu între semiîntuneric şi lumina unui opaiț care abia îi dezvăluia picioarele şi mâinile rezemate pe brațele fotoliului. L-am recunoscut după strălucirea ochilor care nu clipeau niciodată şi după reflexul opaițului din broşa în formă de înger pe care o purta mereu la rever. Imediat ce mi-am oprit privirea asupra lui, s-a ridicat şi s-a apropiat cu paşi repezi, prea repezi, şi pe buze cu un zâmbet lupesc care mi-a înghețat sângele în vine.

- Bună seara, Martin.

Am clătinat afirmativ din cap încercând să-i răspund la zâmbet.

- Iar te-am speriat, zise el. Îmi pare rău. Pot să-ți ofer ceva de băut sau trecem direct la cină?

- Adevărul e că nu mi-e foame.

- E din cauza căldurii, fără îndoială. Dacă doreşti, putem merge în grădină şi stăm de vorbă acolo.

Majordomul cel tăcut făcu act de prezență şi se apucă să deschidă uşile care dădeau spre grădină, unde o potecă de lumânări fixate în farfurioare de cafea conducea către o masă albă din metal, cu două scaune aşezate față în față. Flacăra lumânărilor ardea drept în sus, fără a pâlpâi. Luna arunca o lumină slabă, albăstrie. Am luat loc, iar Corelli a făcut la fel, în timp ce majordomul ne turna două pahare dintr-un recipient în care am presupus că era vin sau vreun fel de lichior pe care nu aveam intenția să-l gust. La lumina acelei luni aflate în primul pătrar, Corelli mi s-a părut mai tânăr, iar trăsăturile chipului său mai ascuțite. Mă privea cu o intensitate ce friza voracitatea.

- Ceva te nelinişteşte, Martin.

- Presupun că ați auzit de incendiu.

- Un sfârşit deplorabil şi, totuşi, corect ca justiție poetică.

- Vi se pare just ca doi oameni să moară în felul ăsta?

- Un mod mai puțin crunt ți s-ar părea mai acceptabil?

Justiția e o afectare a persoanei, nu o valoare universală. Nu voi simula o consternare pe care n-o simt, şi presupun că nici dumneata n-o vei face, oricât de mult ai încerca. Dar, dacă preferi, păstrăm un minut de reculegere.

- Nu va fi necesar.

- Sigur că nu. E necesar doar atunci când n-ai de spus nimic valabil. Tăcerea face ca până şi proştii să pară deştepți timp de un minut. Te mai preocupă şi altceva, Martin?

- Poliția pare să creadă că am o legătură cu cele întâmplate. M-au întrebat de dumneavoastră.

Corelli încuviință cu nepăsare.

- Poliția trebuie să-şi facă treaba ei, iar noi pe a noastră.

Eşti de acord să considerăm subiectul încheiat?

Am încuviințat încetişor. Corelli zâmbi.

- Acum câteva momente, în timp ce te aşteptam, mi-am dat seama că dumneata şi cu mine am lăsat în suspensie o mică discuție retorică. Cu cât mai repede ne descotorosim de ea, cu atât mai repede putem trece la subiect, zise el.

Mi-ar plăcea să încep prin a te întreba ce este pentru dumneata credința.

Am şovăit câteva clipe.

- N-am fost niciodată o persoană religioasă. Mai degrabă, decât să cred sau să nu cred, mă îndoiesc. Îndoiala e credința mea.

- Foarte prudent şi foarte burghez. Dar trimițând mingea mereu în afara terenului nu se câştigă partida. Dumneata de ce crezi că, de-a lungul istoriei, credințele de tot felul apar şi dispar?

- Nu ştiu. Presupun că din pricina unor factori sociali, economici sau politici. Stați de vorbă cu cineva care n-a mai mers la şcoală de la zece ani. Istoria nu e punctul meu forte.

- Istoria e groapa de gunoi a biologiei, Martin.

- Cred că am lipsit la lecția asta.

- Această lecție nu se predă la şcoală, Martin. Această lecție ne-o dau rațiunea şi observarea realității. Este o lecție pe care nimeni nu vrea să o învețe şi, ca atare, trebuie s-o analizăm ca să ne putem face bine treaba. Orice şansă de afacere porneşte de la incapacitatea altcuiva de a rezolva o problemă simplă şi inevitabilă.

- Vorbim de religie sau de economie?

- Alege dumneata terminologia.

- Dacă vă înțeleg bine, sugerați că credința, faptul de a crede în mituri, ideologii sau legende supranaturale e o consecință a biologiei.

- Nici mai mult, nici mai puțin.

- O viziune oarecum cinică, dacă e să vină din partea unui editor de texte religioase, am observat eu.

- O viziune profesionistă şi nepărtinitoare, nuanță Corelli.

Ființa omenească crede la fel cum respiră, pentru a supraviețui.

- Teoria asta vă aparține?

- Nu e o teorie, e o statistică.

- Am impresia că trei sferturi din omenire, cel puțin, nu ar fi de acord cu această afirmație, am

observat eu.

- Bineînțeles. Dacă ar fi de acord, nu ar fi credincioşi potențiali. Nimeni nu poate fi convins cu adevărat că nu are nevoie să creadă dintr-un imperativ biologic.

- Aşadar, dumneavoastră sugerați că stă în firea noastră să trăim amăgiți?

- Stă în firea noastră să supraviețuim. Credința e o reacție instinctivă la aspecte ale existenței pe care nu le putem explica în alt fel, fie că este vorba despre vidul moral pe care îl percepem în univers, despre certitudinea morții, despre misterul originii lucrurilor sau despre sensul propriei noastre vieți, ori despre lipsa acestui sens. Sunt aspecte elementare şi de o extraordinară simplitate. Însă propriile noastre limitări ne împiedică să răspundem fără echivoc la aceste întrebări şi, din acest motiv, generăm, ca apărare, o reacție emoțională. E pur şi simplu biologie.

- Atunci, după dumneavoastră, toate credințele sau idealurile n-ar fi decât ficțiune.

- Orice interpretare sau observare a realității este o ficțiune în mod necesar. În acest caz, problema constă în faptul că omul e un animal moral abandonat într-un univers amoral şi condamnat la o existență finită şi fără altă semnificație decât perpetuarea ciclului natural al speciei. E imposibil de supraviețuit într-o stare prelungită de realitate, cel puțin pentru o ființă omenească. Ne petrecem o bună parte a vieților noastre visând, mai ales când suntem treji. Cum spuneam, simplă biologie.

Am oftat.

- Şi, după toate astea, vreți să inventez o poveste care să-i facă pe naivi să cadă în genunchi şi să-i convingă că au văzut lumina, că există ceva în care să creadă, pentru care să trăiască şi pentru care să moară, sau chiar să ucidă.

- Întocmai. Nu-ți cer să inventezi nimic din ce n-a fost deja inventat, într-un fel sau altul. Îți cer pur şi simplu să mă ajuți să-i dau de băut celui însetat.

- Un scop lăudabil şi pios, l-am ironizat eu.

- Nu, o simplă propunere comercială. Natura e o mare piață liberă. Legea cererii şi ofertei e un fapt molecular.

- Poate că ar trebui să vă căutați un intelectual pentru treaba asta. Vorbind de fapte moleculare şi comerciale, vă asigur că majoritatea n-au văzut o sută de mii de franci laolaltă în toată viața lor şi fac rămăşag că vor fi dispuşi să-şi vândă sufletul, ori să şi-l inventeze, pentru o mică parte din această sumă.

Strălucirea metalică a ochilor săi m-a făcut să bănuiesc că Corelli urma să-mi dedice încă una din acidele sale predici de buzunar. Am vizualizat soldul din contul meu de la Banco Hispano Colonial şi mi-am zis că o sută de mii de franci meritau cu prisosință să ascult o liturghie sau o colecție de predici.

- Un intelectual e îndeobşte cineva care nu se distinge tocmai prin intelectul său, rosti Corelli răspicat. Îşi atribuie sieşi acest calificativ pentru a compensa impotența naturală pe care o intuieşte în capacitățile sale. E chestia aceea atât de veche şi de adevărată cu spune-mi cu ce te fuduleşti şi o să-ți spun de ce duci lipsă. E ceva ce ni se întâmplă zi de zi. Incompetentul se prezintă mereu pe sine ca pe un expert, crudul ca pe un milostiv, păcătosul ca pe un cucernic, cămătarul ca pe un binefăcător, meschinul ca pe un patriot, arogantul ca pe un umil, vulgarul ca pe un elegant şi nătărăul ca pe un intelectual. Din nou, totul e opera naturii, care, departe de a fi silfida pe care o cântă toți poeții, e o mamă crudă şi vorace care, pentru a rămâne în viață, trebuie să se hrănească cu odraslele cărora le dă naştere.

Corelli şi poetica biologiei feroce pe care o profesa începeau să-mi facă greață. Vehemența şi mânia reprimate de care musteau cuvintele editorului mă deranjau şi m-am întrebat dacă exista ceva în univers care să nu-i fi părut respingător şi vrednic de dispreț, inclusiv persoana mea.

- Ar trebui să ţineţi prelegeri duhovniceşti mobilizatoare în şcoli şi parohii de Duminica Floriilor. Aţi avea un succes copleşitor, i-am sugerat eu.

Corelli râse cu răceală.

- Nu schimba subiectul. Ceea ce caut eu este opusul unui intelectual, adică pe cineva inteligent. Şi l-am găsit deja.

- Mă măguliţi.

- Chiar mai bine, te plătesc. Şi încă foarte bine, ceea ce e singura măgulire autentică în lumea asta prostituată. Să nu accepţi niciodată distincţii care să nu fie tipărite pe spatele unui cec. Ele îi aduc câştig doar celui care le acordă. Şi din moment ce te plătesc, mă aştept să mă asculţi şi să-mi urmezi instrucţiunile. Crede-mă când îţi spun că n-am nici un interes să te fac să-ţi pierzi timpul. Câtă vreme vei primi leafă, timpul dumitale e şi al meu.

Tonul său era amabil, însă strălucirea ochilor îi era oţelită şi nu lăsa loc de echivocuri.

- Nu-i nevoie să-mi amintiţi la fiecare cinci minute.

- Iartă-mi insistenţa, prietene Martin. Dacă te ameţesc cu toate aceste divagaţii, o fac numai ca să le elimin cât mai curând. Ceea ce vreau de la dumneata este forma, nu fondul. Fondul e mereu acelaşi şi e inventat de când există omul ca fiinţă. E întipărit în inima lui ca un număr de serie. Ceea ce vreau de la dumneata e să găseşti un mod inteligent şi seducător de a răspunde la întrebările pe care ni le punem cu toţii şi să o faci din perspectiva propriei dumitale interpretări a sufletului omenesc, punându-ţi în practică arta şi meşteşugul. Vreau să-mi aduci o naraţiune care să trezească sufletul din om.

- Nimic mai mult...

- Şi nimic mai puţin.

- Dumneavoastră vorbiţi de manipularea sentimentelor şi emoţiilor. N-ar fi mai simplu de convins oamenii cu o expunere raţională, simplă şi clară?

- Nu. E imposibil să închegi cu cineva un dialog raţional despre credinţe şi concepte pe care nu le-a dobândit prin intermediul raţiunii. E totuna dacă vorbim de Dumnezeu, de rasă sau de mândrie patriotică. De aceea am nevoie de ceva mai puternic decât o simplă expunere retorică. Am nevoie de forţa artei, de punerea în scenă. Noi credem că înţelegem versurile unui cântec, însă, de fapt, ceea ce ne face să-l credem sau nu este muzica.

Am încercat să înghit toată acea galimaţie fără să mă înec.

- Fii liniştit, pentru azi nu mai am alte discursuri, încheie Corelli. Şi acum, să trecem la partea practică: dumneata şi cu mine ne vom întâlni aproximativ la fiecare cincisprezece zile. Mă vei informa despre progresele dumitale şi îmi vei arăta ce-ai lucrat. Dacă am de făcut schimbări şi observaţii, îţi voi da de înţeles. Lucrul se va întinde pe o durată de douăsprezece luni, timpul necesar pentru a termina treaba. La capătul acestui termen, dumneata îmi vei preda toată lucrarea şi notele adunate, fără excepţie, care îi revin singurului proprietar şi garant al drepturilor, adică mie. Numele dumitale nu va figura ca autor al documentului şi te angajezi să nu o reclami după predare şi nici să discuţi lucrarea realizată ori termenii acestui acord, în public sau în privat, cu nimeni. În schimb, vei primi în avans suma de o sută de mii de franci, care a fost deja încasată, iar la sfârşit, după predarea lucrării, dacă mă satisface, vei primi o bonificaţie de cincizeci de mii de franci.

Am înghiţit în sec. Nu conştientizăm lăcomia de câştig care ni se ascunde în inimă până când nu auzim dulcele zornăit al banilor în buzunar.

- Nu doriţi să formalizaţi un contract în scris?

- Acordul nostru este unul între doi oameni de onoare. Şi a fost deja parafat. Un asemenea acord nu poate fi încălcat fiindcă îl distruge pe cel care l-a semnat, zise Corelli pe un ton care m-a făcut să mă gândesc că ar fi fost de preferat să semnez o hârtie, fie şi cu sânge. Ai vreo nelămurire?

- Da. De ce?

- Nu înțeleg, Martin.

- De ce vreți materialul ăsta, sau cum vreți să-i spuneți? Ce aveți de gând să faceți cu el?

- Ai probleme de conştiință, Martin, la momentul acesta?

- Poate că mă luați drept un individ fără principii, însă dacă voi participa la ceva ce îmi propuneți, vreau să ştiu care-i obiectivul. Cred că am dreptul.

Corelli zâmbi şi îşi aşeză mâna peste mâna mea. Am simțit un fior la atingerea pielii sale înghețate şi netede ca marmura.

- Fiindcă dumneata vrei să trăieşti.

- Asta sună vag amenințător.

- E o simplă şi prietenească aducere aminte a ceea ce ştii deja. Dumneata mă vei ajuta fiindcă vrei să trăieşti şi fiindcă nu-ți pasă de preț sau de consecințe. Fiindcă nu cu mult timp în urmă te ştiai în pragul morții şi acum ai în față o eternitate şi şansa unei vieți. Mă vei ajuta fiindcă eşti om. Şi fiindcă, deşi nu vrei să accepți, ai credință.

Mi-am retras mâna din preajma lui şi l-am observat cum se ridică din scaun şi se îndreaptă spre capătul grădinii.

- Nu fi îngrijorat, Martin. Totul va ieşi bine. Ascultă-mă pe mine, zise Corelli pe un ton blând şi adormitor, aproape părintesc.

- Pot pleca?

- Desigur. Nu vreau să te rețin mai mult decât e necesar.

Mi-a făcut plăcere să stăm de vorbă. Acum te voi lăsa să te retragi şi să te gândeşti la tot ce am vorbit. Vei vedea cum, după ce-ți va trece indigestia, îți vei da seama că adevăratele răspunsuri vin la dumneata. Nu există pe drumul vieții nici un lucru pe care să nu-l ştim încă dinainte de a-l începe. Nu învățăm în viață nimic important, ci doar ne amintim.

Se ridică şi îi făcu un semn majordomului taciturn, care aştepta la marginea grădinii.

- O maşină te va lua şi te va lăsa acasă. Ne vedem peste două săptămâni.

- Aici?

- Cum o da Domnul, zise el lingându-se pe buze ca şi cum ar fi fost o glumă savuroasă.

Majordomul se apropie şi îmi făcu semn să-l urmez.

Corelli încuviință şi se aşeză la loc, cu privirea pierdută din nou asupra oraşului.

9

Maşina, ca să o numesc aşa, aştepta la poarta vilei. Nu era un automobil oarecare, era o piesă de colecţionar. M-a dus cu gândul la o caleaşcă fermecată, la o catedrală rulantă, cu cromaje şi curbe făcute din ştiinţă pură, atinsă de un înger din argint plasat deasupra motorului asemenea unei statuete de la prora unei corăbii. Cu alte cuvinte, un Rolls-Royce. Majordomul mi-a deschis portiera şi m-a salutat cu o plecăciune. Am intrat în habitaclu, care părea mai degrabă o cameră de hotel decât cabina unui vehicul cu motor. Maşina a demarat imediat ce m-am aşezat pe locul meu şi a pornit-o la vale.

- Ştii adresa?

Şoferul, o figură întunecată de dincolo de un geam despărţitor, încuviinţă scurt din cap. Am traversat Barcelona în tăcerea narcotică a acelei caleşti din metal care parcă abia atingea pământul. Pe geamuri, am văzut perindându-se străzi şi clădiri, ca nişte faleze scufundate. Trecuse de miezul nopţii când Rolls-Royce-ul negru o coti pe strada Comercio şi intră pe Paseo del Born. Maşina se opri la capătul străzii Flassaders, prea îngustă ca să poată intra. Şoferul coborî şi îmi deschise portiera cu o plecăciune. Am coborât din maşină, iar el a închis portiera şi s-a urcat la loc în vehicul fără să rostească o vorbă. L-am privit cum se îndepărtează până când s-a destrămat într-un văl de umbre. M-am întrebat ce-am făcut şi, preferând să nu găsesc răspunsul, am pornit spre casă simţind că lumea întreagă era o temniţă fără scăpare.

Când am intrat în apartament, m-am dus direct în camera de lucru. Am deschis larg ferestrele şi am lăsat briza umedă şi fierbinte să pătrundă în încăpere. Pe unele terase din cartier se puteau zări figuri tolănite pe saltele şi cearşafuri, încercând să scape de căldura sufocantă şi să adoarmă. În depărtare, cele trei mari coşuri de fum de pe bulevardul Parallel se ridicau ca nişte ruguri funerare, împrăştiind o mantie de cenuşă albă care se întindea deasupra Barcelonei ca un praf de cristal. Mai aproape, statuia Fecioarei Milostive luându-şi zborul de pe cupola bisericii mi-a amintit de îngerul de pe Rolls-Royce şi de cel pe care Corelli îl etala mereu la rever. Simţeam că, după multe luni de tăcere, oraşul îmi vorbea din nou şi îmi povestea secretele sale.

Atunci am văzut-o, încovrigată pe treapta unei uşi de pe acel tunel îngust şi mizerabil care se numea strada Moscas. Isabella. M-am întrebat de cât timp o fi stat acolo şi mi-am zis că nu era treaba mea. Mă pregăteam să închid fereastra şi să mă retrag în birou când am băgat de seamă că nu era singură. Două persoane se apropiau de ea încet, poate prea încet, dinspre capătul străzii. Am oftat, sperând că indivizii vor trece mai departe. N-au făcut-o. Unul dintre ei s-a postat de partea cealaltă, blocând ieşirea de pe străduţă. Celălalt a îngenuncheat în faţa fetei, întinzând un braţ spre ea. Fata se mişcă. Câteva clipe mai târziu, cei doi s-au aplecat asupra Isabellei şi am auzit-o ţipând.

Mi-a luat cam un minut să ajung până acolo. Când am ajuns, unul dintre cei doi bărbaţi o strângea pe Isabella de mâini, iar celălalt îi ridicase rochia. Chipul fetei era chircit într-o expresie de groază. Al doilea individ, care îşi deschidea drum printre coapsele ei râzând în hohote, îi ţinea un cuţit la beregată. Trei firicele de sânge se prelingeau de pe tăiş. M-am uitat în jur. Două lăzi cu moloz şi un morman de pietre şi materiale de construcţie abandonate lângă zid. Am înşfăcat ceva ce s-a dovedit a fi o bară de metal, solidă şi grea, de o jumătate de metru. Primul care şi-a dat seama de prezenţa mea a fost cel care ţinea cuţitul. Am făcut un pas în faţă, învârtind ameninţător bara de metal. Privirea lui sări de la bară la ochii mei şi am văzut cum îi pierea zâmbetul de pe buze. Celălalt s-a întors şi m-a văzut înaintând cu bara ridicată. A fost suficient să-i fac un semn din cap ca să-i dea drumul Isabellei şi să se ascundă grăbit în spatele tovarăşului său.

- Hai să plecăm, murmură el.

Celălalt nu-l băgă în seamă. Mă privea fix, cu văpăi în ochi şi cu cuțitul în mână.

- Tu de ce te bagi ca musca-n lapte, fecior de curvă? Am luat-o de o mână pe Isabella şi am ridicat-o de jos fără să-mi mut privirea de la omul care ținea arma. Am căutat cheile în buzunar şi i le-am întins.

- Du-te acasă, i-am zis. Fă cum îți spun.

Isabella şovăi o clipă, însă i-am putut auzi paşii îndepărtându-se pe străduță spre Flassaders. Individul cu cuțitul o văzu cum pleacă şi zâmbi cu sălbăticie.

- Te hăcuiesc, bulangiule.

Nu m-am îndoit de capacitatea şi de pofta lui de a-şi înfăptui amenințarea, însă ceva din privirea lui mă făcea să cred că oponentul meu nu era complet imbecil şi că, dacă încă n-o făcuse, era fiindcă se întreba cât o fi cântărind bara aceea din metal pe care o țineam în mână şi, mai ales, dacă oi fi avut puterea, curajul şi timpul s-o folosesc ca să-i strivesc scăfârlia înainte să-mi poată el înfige lama cuțitului.

- Încearcă, l-am poftit.

Tipul îmi susținu privirea mai multe secunde şi apoi râse. Băiatul care-l însoțea oftă uşurat. Omul vârî lama în mânerul cuțitului şi scuipă la picioarele mele. Se răsuci pe călcâie şi se îndepărtă spre întunericul din care ieşise, cu tovarăşul său alergând în urma lui ca un câine credincios.

Am găsit-o pe Isabella încovrigată pe palierul din casa cu turn. Tremura şi ținea cheile cu amândouă mâinile. M-a văzut intrând şi s-a ridicat dintr-o dată.

- Vrei să chem un doctor?

Făcu semn că nu.

- Eşti sigură?

- N-au apucat să-mi facă nimic, murmură ea încercând să-şi rețină lacrimile.

- Nu aşa mi s-a părut.

- Nu mi-au făcut nimic, bine? protestă ea.

Am vrut să o susțin de braț în timp ce urcam scările, dar s-a ferit de atingerea mea.

Odată ajunşi în apartament, am condus-o la baie şi am aprins lumina.

- Ai nişte haine curate de schimb pe care să ți le pui? Isabella îmi arătă geanta pe care o avea la ea şi încuviință.

- Hai, spală-te cât timp pregătesc ceva pentru cină.

- Cum poate să-ți fie foame acum?

- Uite că-mi este.

Isabella îşi muşcă buza de jos.

- Adevărul e că şi mie îmi este...

- Atunci, am încheiat discuția, am zis eu.

Am închis uşa de la baie şi am aşteptat să aud apa curgând. M-am întors în bucătărie şi am pus apă la încălzit. Mai rămăsese ceva orez, nişte kaizer şi câteva verdețuri pe care Isabella le adusese în dimineața precedentă. Am improvizat ceva din resturi şi am aşteptat aproape o jumătate de oră ca Isabella să iasă din baie, golind cam jumătate de sticlă de vin. Am auzit-o plângând cu furie de partea cealaltă a peretelui. Când a apărut în uşa bucătăriei, avea ochii înroşiți şi părea mai micuță ca niciodată.

- Nu ştiu dacă mai am poftă de mâncare, murmură ea.

- Ia loc şi mănâncă.

Ne-am aşezat la măsuţa din mijlocul bucătăriei. Isabella examină oarecum bănuitoare mâncarea din orez şi feluritele bucăţele de şuncă pe care i-o servisem.

- Mănâncă, i-am poruncit.

Luă o lingură de probă şi o duse la buze.

- E bun, zise ea.

I-am turnat o jumătate de pahar de vin şi am umplut restul cu apă.

- Tata nu-mi dă voie să beau vin.

- Eu nu-s taică-tău.

Am cinat în tăcere, schimbând priviri. Isabella a golit farfuria şi a înfulecat felia de pâine pe care i-o tăiasem. Zâmbea timid. Nu-şi dădea seama că spaima încă nu se abătuse peste ea. Apoi am condus-o până la uşa dormitorului ei si am aprins lumina.

- Încearcă să te odihneşti un pic, i-am zis. Dacă ai nevoie de ceva, bate o dată în perete. Sunt în camera de alături.

Isabella încuviinţă.

- V-am auzit sforăind noaptea trecută.

- Eu nu sforăi.

- Probabil că erau conductele. Sau poate vreun vecin care ţine un urs.

- Dacă mai scoţi o vorbă te întorci în stradă. Isabella zâmbi şi încuviinţă.

- Mulţumesc, îngăimă ea. Nu închideţi uşa de tot - vă rog, lăsaţi-o întredeschisă.

- Noapte bună, i-am zis stingând lumina şi lăsând-o pe Isabella în semiîntuneric.

Mai târziu, în timp ce mă dezbrăcam în dormitorul meu, am băgat de seamă că aveam un semn întunecat pe obraz, ca o lacrimă neagră. M-am dus la oglindă şi l-am frecat cu degetele. Era sânge uscat. Abia atunci mi-am dat seama că eram epuizat şi că mă dureau toate mădularele.

10

A doua zi dimineață, înainte să se trezească Isabella, m-am dus până la magazinul de coloniale pe care familia ei îl ținea pe strada Mirallers. Abia se crăpase de ziuă şi grilajul prăvăliei era doar pe jumătate ridicat. M-am strecurat înăuntru şi am dat peste doi băieți care stivuiau cutii de ceai şi alte mărfuri pe tejghea.

- E închis, îmi zise unul dintre ei.

- Nu pare. Du-te şi caută-l pe stăpânul tău.

În timp ce aşteptam, mi-am făcut de lucru examinând emporiul familial al ingratei moştenitoare Isabella, care în infinita sa inocență se lepădase de beneficiile comerțului pentru a se prosterna în fața privațiunilor literaturii. Prăvălia era un mic bazar de minunății aduse din toate colțurile lumii. Dulcețuri, dulciuri şi ceaiuri. Cafele, mirodenii şi conserve. Fructe şi carne uscată. Ciocolată şi aperitive afumate. Un paradis pantagruelic pentru buzunarele bine căptuşite. Don Odon, tatăl copilului şi responsabilul stabilimentului, şi-a făcut apariția în scurt timp, purtând un halat albastru, o mustață de mareşal şi o expresie de consternare care îl situa la o proximitate alarmantă de un infarct. Am hotărât să sar peste politețuri.

- Fiica dumitale îmi spune că ții o puşcă cu două țevi cu care ai promis să mă omori, i-am zis deschizându-mi brațele în cruce. Iată-mă.

- Dumneata cine eşti, neruşinatule?

- Sunt neruşinatul care a trebuit să găzduiască o fată fiindcă taică-său, un papă-lapte, nu-i în stare s-o țină la respect.

Furia îi lunecă de pe figură şi băcanul afişă un zâmbet îngrijorat şi înfricoşat.

- Senior Martin? Nu v-am recunoscut... Ce face fata?

Am oftat.

- Fata e teafără şi nevătămată acasă la mine, sforăind ca un dulău, însă cu onoarea şi virtutea nepătate.

Băcanul îşi făcu cruce de două ori la rând, uşurat.

- Dumnezeu să te răsplătească.

- Mulțumesc foarte mult, dar între timp o să te rog să binevoieşti să vii şi s-o iei negreşit în cursul zilei de azi, că de nu o să-ți sparg fața, cu puşcă sau fără puşcă.

- Puşcă? bâigui băcanul fâstâcindu-se.

Nevastă-sa, o femeie mărunțică cu privirea agitată, ne pândea de după o perdea care ascunde spatele prăvăliei. Ceva îmi spunea că nu se va lăsa cu împuşcături. Don Odon, pufnind, păru că se prăbuşeşte pe loc.

- Ce n-aş da eu, domnule Martin... Dar fata nu vrea să stea aici, argumentă el dezolat.

Când am văzut că băcanul nu era personajul negativ pe care Isabella mi-l zugrăvise, mi-a părut rău că îi vorbisem pe tonul acela.

- N-ai dat-o afară din casă?

Don Odon făcu ochii cât cepele, îndurerat. Nevastă-sa înaintă şi-i luă mâna.

- Ne-am certat. S-au spus nişte lucruri care n-ar fi trebuit să se spună, de ambele părți. Dar fata are o fire aprinsă, că mai bine o laşi în pace... A amenințat că pleacă şi a zis că n-o s-o mai vedem niciodată. Biata de maică-sa cât pe ce să dea ortul popii de tare ce-i bătea inima. Eu am ridicat glasul la ea şi i-am

zis că o bag la o mănăstire.

- Un argument infailibil ca să convingi o tânără de şaisprezece ani, am observat eu.

- E primul lucru care mi-a venit în minte... argumentă băcanul. Cum s-o bag la mănăstire?

- După câte am văzut, doar cu ajutorul unui regiment întreg de la Garda Civilă.

- Nu ştiu ce v-o fi spus fata, domnule Martin, dar să n-o credeți. N-om fi noi oameni rafinați, dar nici monştri nu suntem. Eu nu mai ştiu cum să mă port cu ea. Nu-s omul care să scoată cureaua şi să-şi învețe minte odrasla cu bătaia. Iar soția mea, aici de față, nu se încumetă să ridice vocea nici la pisică. Nu ştiu de unde o fi luat fata firea asta. Eu cred că i se trage de la atâta citit. Şi să ştii că ne-au prevenit măicuțele. Avea o vorbă taică-meu, fie-i țărâna uşoară: în ziua când femeilor li se va da voie să învețe să citească şi să scrie, lumea nu va mai putea fi cârmuită.

- Un mare gânditor, tatăl dumitale, dar asta nu rezolvă nici problema dumitale, nici pe a mea.

- Şi ce putem face? Isabella nu vrea să stea cu noi, domnule Martin. Zice să suntem moşmoniți, că n-o înțelegem, că vrem s-o îngropăm în prăvălia asta... Ce n-aş da s-o înțeleg? Lucrez în prăvălia asta de la şapte ani, cât e ziulica de lungă, şi tot ce înțeleg este că lumea e un loc pocit şi nemilos pentru o fată cu capul în nori, explică băcanul rezemându-se de un butoi. Cel mai tare mă tem că, dacă o silesc să se întoarcă, are să fugă de-adevăratelea şi-o să intre pe mâna oricărui... Nici nu vreau să mă gândesc.

- Aşa e, adăugă nevastă-sa, care vorbea cu un pic de accent italian. Credeți-ne că fata ne-a frânt inima, dar nu e prima dată când pleacă. Seamănă cu maică-mea, care avea o fire napolitană...

- Văleu, *mamma,* îşi aminti don Odon îngrozit numai cât invocase memoria soacrei.

- Când ne-a spus că o să stea acasă la dumneavoastră câteva zile, cât să vă ajute la muncă, ne-am mai liniştit, continuă mama Isabellei, fiindcă ştim că sunteți un om cumsecade şi, până la urmă, fata e aici, aproape, la două străzi. Ştim că o să vă pricepeți dumneavoastră s-o convingeți să se întoarcă.

M-am întrebat ce le-o fi povestit Isabella despre mine ca să le vâre în cap că eram în stare să merg pe apă.

- Chiar aseară, la o azvârlitură de băț de aici, au fost zdrobiți în bătaie doi zilieri care se întorceau acasă. Ce spuneți de asta? Se vede treaba că au fost snopiți în bătaie cu un fier, până au rămas lați. Se spune că nu se ştie dacă unul o să trăiască, iar celălalt o să rămână damblagiu pe viață, zise mama. În ce lume trăim!?

Don Odon mă privi, consternat.

- Dacă mă duc după ea, o să plece iar. Şi de data asta nu ştiu dacă o să mai dea peste cineva ca dumneata. Ştim noi că nu se cade ca o domnişoară să stea în gazdă acasă la un domn necăsătorit, însă măcar suntem încredințați că dumneata eşti cinstit şi vei şti să ai grijă de ea.

Băcanul era pe punctul de a izbucni în plâns. Aş fi preferat să dea fuga după puşcă. Exista oricând posibilitatea ca vreun verişor napolitan să-şi facă apariția pe acolo ca să salveze cinstea fetei cu un trabuc în mână. *Porca miseria*.

- Îmi dai cuvântul dumitale că o să aveți grijă de ea până are să-i vină mintea la cap şi o să se întoarcă?

Am pufnit.

- Îți dau cuvântul meu.

M-am întors acasă încărcat cu bunătăți şi cu delicatese pe care don Odon şi nevastă-sa au stăruit să mi le ofere din partea casei. Le-am promis că o să am grijă de Isabella pentru câteva zile, până când avea să-şi bage mințile în cap şi să priceapă că locul ei era alături de familia sa. Băcanii au insistat să-mi

plătească pentru întreținerea ei, chestie exagerată, pe care am refuzat-o. Planul meu era ca, în mai puțin de o săptămână, Isabella să doarmă din nou acasă, chiar dacă pentru asta va fi trebuit să susțin în continuare povestea că era asistenta mea în timpul zilei. S-a întâmplat şi la case mai mari.

Când am intrat în casă, am găsit-o aşezată la masa din bucătărie. Spălase toate farfuriile din seara precedentă, făcuse cafea şi se îmbrăcase şi pieptănase ca şi cum ar fi fost o sfântă ieşită dintr-o iconiță. Isabella, care numai proastă nu era, ştia perfect de unde veneam şi s-a înarmat cu privirea ei cea mai bună de cățel abandonat. Mi-a zâmbit cu supuşenie. Am lăsat pe chiuvetă pungile cu bunătăți primite de la don Odon şi am privit-o.

- N-a tras tata cu puşca în dumneavoastră?

- Nu mai avea cartuşe şi s-a hotărât să tragă în mine cu borcanele astea de dulceață şi cu bucățile astea de brânză.

Isabella strânse din buze, adoptând o expresie serioasă.

- Carevasăzică numele de Isabella e după bunica?

- *Mamma,* confirmă ea. În cartierul ei i se spunea Vezuvia.

- Cred şi eu.

- Se spune că semăn un pic cu ea. La perseverență.

Nu era nevoie să fie dovedit cu acte la judecătorie.

- Părinții tăi sunt oameni cumsecade, Isabella. Ei nu te înțeleg pe tine mai puțin decât îi înțelegi tu pe dânşii.

Fata nu zise nimic. Îmi turnă o ceaşcă de cafea şi aşteptă verdictul. Aveam două opțiuni: să o dau afară şi să le provoc celor doi băcani moartea prin leşin, sau să-mi iau inima-n dinți şi să mă înarmez cu răbdare pentru două, trei zile. Am presupus că patruzeci şi opt de ore sub înfățişarea mea cea mai cinică şi mai tranşantă vor fi fost suficiente ca să înfrâng determinarea de fier a unei domnişoare şi s-o trimit, în genunchi, înapoi la fusta mamei, implorând iertare şi găzduire cu casă şi masă.

- Poți rămâne aici deocamdată...

- Mulțumesc!

- Nu aşa repede. Poți să rămâi, cu condiția ca: unu, în fiecare zi să treci puțin pe la prăvălie ca să-ți saluți părinții şi să le spui că eşti bine, şi doi, să nu-mi ieşi din vorbă şi să respecți regulile acestei case.

Toate acestea sunau patriarhal, dar prea slab de înger.

Mi-am păstrat fața severă şi am decis să adopt un ton ceva mai apăsat.

- Care sunt regulile acestei case?

- În principiu, cum mi se năzăreşte mie.

- Mi se pare corect.

- Atunci, ne-am înțeles.

Isabella înconjură masa şi mă îmbrățişă cu recunoştință. l-am putut simți căldura trupului de şaisprezece ani şi formele tari pe trupul meu. Am îndepărtat-o cu blândețe şi am plasat-o la cel puțin un metru distanță.

- Prima regulă e că aici nu suntem în *Micuțele doamne* şi nu ne îmbrățişăm şi nu ne apucăm de plâns cu una, cu două.

- Cum spuneți dumneavoastră.

- Aceasta va fi deviza pe baza căreia ne vom construi conviețuirea: cum spun eu.

Isabella râse şi o porni iute spre coridor.

- Unde crezi că te duci?

- Să fac ordine şi curățenie în camera dumneavoastră de lucru. Doar nu cumva aveți de gând s-o lăsați în halul în care se află...

11

Aveam nevoie să găsesc un loc unde să mă gândesc şi să mă ascund de zelul domestic şi de obsesia pentru curăţenie a noii mele ajutoare, aşa încât m-am dus la biblioteca din naosul cu arce gotice a fostului ospiciu medieval din strada Carmen. Mi-am petrecut restul zilei înconjurat de tomuri care miroseau a mormânt pontifical, citind mitologie şi istorii ale religiilor, până când ochii au fost pe punctul să-mi cadă pe masă şi să plece rostogolindu-se afară din bibliotecă. După mai multe ceasuri de lectură neîntreruptă, am socotit că abia dacă adunasem a milioana parte din ce puteam găsi sub arcele acelui sanctuar al cărţilor, ca să nu mai vorbesc de tot ce se scrisese pe această temă. Am hotărât că mă voi întoarce a doua zi, şi a treia la fel, şi că îmi voi dedica cel puţin o săptămână întreagă pentru a-mi alimenta cazanul gândirii cu pagini şi pagini despre zei, miracole şi profeţii, despre sfinţi şi apariţii, despre revelaţii şi mistere. Orice, numai să nu mă gândesc la Cristina şi la don Pedro, şi la viaţa lor conjugală.

Întrucât dispuneam de o ajutoare plină de solicitudine, i-am dat instrucţiuni să-mi facă copii după catehismele şi textele şcolare care se foloseau în oraş pentru învăţământul religios şi să-mi întocmească rezumate după fiecare dintre acestea. Isabella n-a discutat ordinele, dar a încruntat din sprâncene când le-a primit.

- Vreau să ştiu de-a fir a păr cum li se predă copiilor toată tărăşenia, de la arca lui Noe la minunea cu pâinile şi peştii, i-am explicat eu.

- Dar pentru ce?

- Pentru că aşa sunt eu şi am un evantai larg de curiozităţi.

- Vă documentaţi pentru o nouă versiune a lui *Doamne, Doamne, ceresc tată?*

- Nu. Pun la cale o versiune de roman a aventurilor Măicuţei Stegar. Tu fă doar cum îţi spun şi nu mă contrazice, sau te trimit înapoi la prăvălia părinţilor tăi, ca să vinzi dulceaţă de gutui cu toptanul.

- Sunteţi un despot.

- Mă bucur că începem să ne cunoaştem.

- Are vreo legătură cu cartea pe care o veţi scrie pentru editorul acela, Corelli?

- S-ar putea.

- Mie îmi cam miroase că acea carte n-are şanse să se vândă.

- Dar tu ce ştii?

- Mai multe decât credeţi dumneavoastră. Şi nu aveţi de ce să vă supăraţi, fiindcă încerc doar să vă ajut. Sau v-aţi hotărât cumva să nu mai fiţi un scriitor profesionist şi să vă transformaţi într-un diletant cu cafeaua şi gogoaşa?

- Deocamdată am mâinile ocupate s-o fac pe dădaca.

- Eu nu m-aş apuca să iniţiez o dezbatere despre cine a cui dădacă este, fiindcă am victoria asigurată dinainte.

- Şi ce dezbatere vă vine în gând excelenţei voastre?

- Arta comercială *versus* prostii cu morală.

- Dragă Isabella, mica mea Vezuvia, în arta comercială, iar orice artă care îşi merită numele e comercială mai devreme sau mai târziu, prostia se află mai mereu în privirea observatorului.

- Mă faceţi proastă?

- Ţi-am dat un ordin. Fă ce-ţi spun. Şi cu asta basta. Să nu mai aud o vorbă!

Am arătat spre uşă, iar Isabella şi-a dat ochii peste cap, şuşotind vreo sudalmă pe care n-am apucat s-o aud, în timp ce se îndepărta pe culoar.

În timp ce Isabella cutreiera prin şcoli şi librării căutând manuale şi catehisme felurite pe care să le conspecteze, eu mă duceam la biblioteca din strada Carmen ca să-mi aprofundez educaţia teologică, ispravă în care mă avântam cu doze extravagante de cafea şi stoicism. Primele şapte zile ale acestei ciudate geneze nu mi-au scos la lumină decât îndoieli. Una din puţinele certitudini pe care le-am găsit a fost că marea majoritate a autorilor care s-au simţit chemaţi să scrie despre cele divine, despre cele omeneşti şi despre cele sfinte trebuie să fi fost nişte savanţi docţi şi cucernici cum nu se mai poate, însă ca scriitori nu făceau nici cât o ceapă degerată. Cititorul răbdător care trebuia să patineze peste paginile lor se făcea luntre şi punte ca să nu alunece într-o stare de comă indusă de plictiseală la fiecare punct şi de la capăt.

După ce am supravieţuit primelor o mie de pagini pe această temă, începeam să am impresia că sutele de credinţe religioase catalogate de-a lungul istoriei literei tipărite se dovedeau a semăna extraordinar de bine unele cu altele. Am pus această primă impresie pe seama ignoranţei mele sau a lipsei unei documentaţii adecvate, însă nu-mi puteam alunga senzaţia că parcursesem subiectul câtorva duzini de romane poliţiste în care asasinul se dovedea a fi unul sau altul, însă mecanismul intrigii era, în esenţă, mereu acelaşi. Mituri şi legende, fie despre zeităţi, fie despre formarea şi istoria unor popoare şi seminţii, au început să îmi apară ca nişte imagini de puzzle diferenţiate vag şi construite întotdeauna cu aceleaşi piese, însă altfel aranjate.

După două zile mă împrietenisem deja cu Eulalia, bibliotecara-şefă, care îmi selecta texte şi tomuri din oceanul de hârtie de care se ocupa şi din când în când mă vizita la masa mea din colţ ca să mă întrebe dacă mai am nevoie de ceva. Trebuie să fi fost de o vârstă cu mine, iar isteţimea îi dădea pe dinafară, îndeobşte sub forma unor săgeţi ascuţite şi uşor veninoase.

- Mult mai citeşti despre cele sfinte, domnul meu! Te-ai hotărât să te faci băiat de strană acum, în pragul maturităţii?

- Nu fac decât să mă documentez.

- Ah, aşa spun toţi.

Glumele şi isteţimea bibliotecarei ofereau un balsam nepreţuit, cu care le puteam supravieţui acelor texte tari ca piatra şi îmi puteam continua pelerinajul documentar. Când Eulalia avea un moment liber, venea la masa mea şi mă ajuta să pun în ordine toată acea galimaţie. Erau pagini în care abundau povestiri despre părinţi şi copii, despre mame caste şi sfinte, despre trădări şi convertiri, despre profeţii şi profeţi martiri, despre trimişi din cer sau din slavă, despre bebeluşi născuţi ca să salveze universul, despre fiinţe malefice cu o înfăţişare înfiorătoare şi cu o morfologie îndeobşte animală, despre făpturi eterice cu trăsături rasiale acceptabile care funcţionau ca agenţi ai binelui şi despre eroi supuşi unor încercări straşnice ale destinului. Se desprindea mereu noţiunea existenţei pământeşti ca o staţie de tranzit care îndemna la docilitate şi la acceptarea sorţii şi a normelor de grup, fiindcă recompensa era întotdeauna într-o lume de dincolo ce promitea paradisuri debordând de tot ceea ce constituise o lipsă în viaţa trupească.

Joi, la amiază, Eulalia a venit la masa mea în timpul unei pauze şi m-a întrebat dacă, în afară de faptul că citeam hagiografii, mai şi mâncam din când în când. Am invitat-o să luăm prânzul la "Casa Leopoldo", care tocmai deschisese nu departe. În timp ce degustam o delicioasă coadă de taur înăbuşită, mi-a povestit că lucra de doi ani pe postul său şi că de patru ani muncea la un roman căruia nu-i mai dădea de capăt şi care avea ca principală scenă de desfăşurare biblioteca din strada Carmen, iar ca subiect, o serie de crime misterioase care se petreceau acolo.

- Mi-ar plăcea să scriu ceva asemănător cu romanele lui Ignatius B. Samson, de acum un număr de ani, zise ea. Îți sună cunoscut?

- Vag, am răspuns.

Eulalia nu izbutea să găsească o formulă pentru romanul ei şi i-am sugerat să-i dea, pe ansamblu, un ton uşor sinistru şi să-şi centreze istoria în jurul unei cărți secrete, aflată în posesia unui spirit chinuit, şi să introducă intrigi secundare cu un pronunțat conținut supranatural.

- Asta ar face Ignatius B. Samson în locul dumitale, i-am sugerat eu.

- Dar dumneata ce tot faci de citeşti atâta despre îngeri şi demoni? Să nu-mi spui că eşti un fost seminarist pocăit.

- Încerc să descopăr ce au în comun originile diferitelor religii şi mituri, i-am explicat eu.

- Şi până acum ce-ai aflat?

- Mai nimic. Nu vreau să te plictisesc cu "Doamne miluieşte".

- Nu mă plictiseşti. Spune.

Am ridicat din umeri.

- Păi, ce mi s-a părut mai interesant până acum este că majoritatea tuturor acestor credințe pornesc de la un fapt sau de la un personaj a cărui existență istorică se poate dovedi mai mult sau mai puțin, însă evoluează repede ca mişcări sociale subordonate şi guvernate de circumstanțele politice, economice şi sociale ale grupului care le acceptă. Încă n-ai adormit?

Eulalia făcu semn că nu.

- O bună parte din mitologia care se dezvoltă în jurul fiecăreia dintre aceste doctrine, de la liturghie şi până la norme şi tabuuri, provine din birocrația generată pe măsură ce ele evoluează, şi nu din presupusul fapt supranatural de la care au pornit. Mare parte din anecdotele simple şi cuminți, un amestec de bun-simț şi folclor, precum şi toată încărcătura beligerantă pe care ajung să o dezvolte provin din interpretarea ulterioară a acestor principii, atunci când ele nu tind să-şi piardă valabilitatea, în mâna celor care le aplică. Aspectul administrativ şi ierarhic pare să fie un aspect-cheie în evoluția lor. Adevărul le este revelat, în principiu, tuturor oamenilor, însă repede apar indivizi care îşi atribuie autoritatea şi datoria de a interpreta, de a administra şi, după caz, de a altera acest adevăr în numele binelui comun, iar în acest scop stabilesc o organizație puternică şi potențial represivă. Acest fenomen, despre care biologia ne învață că îi este propriu oricărui grup social din lumea animală, nu întârzie să transforme doctrina într-un element de control şi de luptă politică. Dezbinările, războaiele şi sciziunile devin inevitabile. Mai devreme sau mai târziu, cuvântul se face trup, iar trupul sângerează.

Mi s-a părut că vorbele mele începeau să sune ca ale lui Corelli, şi am oftat. Eulalia zâmbea slab şi mă privea cu o anumită rezervă.

- Asta cauți dumneata? Sânge?

- Bătaia duce la învățătură, nu invers.

- N-as fi chiar atât de sigură de asta.

- Îmi închipui că ai frecventat o şcoală de măicuțe.

- La "Maicile Pruncului Isus". Opt ani de zile.

- E adevărat ce se spune, că elevele din şcolile de măicuțe adăpostesc dorințele cele mai obscure şi mai inexprimabile?

- Pariez că ți-ar face mare plăcere să descoperi.

- Pariază toate jetoanele pe da.

- Ce-ai mai învățat din micul dumitale curs intensiv de teologie pentru minți înfierbântate?

- Nu mare lucru. Primele mele concluzii mi-au lăsat un gust amar de banalitate şi inconsecvență. Toate astea îmi păreau deja mai mult sau mai puțin evidente, fără să mai am nevoie să înghit enciclopedii şi tratate despre cum se gâdilă îngerii, poate pentru că sunt incapabil să înțeleg dincolo de prejudecățile mele, sau pentru că nu mai e nimic de înțeles, iar *quid-ul* chestiunii e pur şi simplu a crede sau nu, fără să mai stăm şi să ne gândim de ce. Cum ți se pare retorica mea? Continuă să te impresioneze?

- Îmi face pielea de găină. Păcat că nu te-am cunoscut în anii mei de şcolăriță cu dorințe obscure.

- Eşti nemiloasă, Eulalia.

Bibliotecara râse cu poftă şi mă privi lung în ochi.

- Spune-mi, Ignatius B., cine ți-a frânt inima cu atâta sălbăticie?

- Văd că dumneata ştii să citeşti mai mult decât cărți.

Am rămas aşezați la masă câteva minute, contemplând ospătarii care se perindau încoace şi încolo prin sala de mese a "Casei Leopoldo".

- Ştii care-i partea cea mai bună cu inimile frânte? întrebă bibliotecara.

Am tăgăduit.

- Că nu se pot frânge cu adevărat decât o singură dată. Restul sunt zgârieturi.

- Scrie asta în cartea dumitale.

Am arătat spre inelul ei de logodnă.

- Nu ştiu cine-o fi nătărăul ăla, dar sper că ştie că e cel mai norocos bărbat din lume.

Eulalia zâmbi cu oarecare tristețe şi încuviință. Ne-am întors în bibliotecă şi fiecare a revenit la locul său: ea la biroul ei şi eu la colțul meu. Mi-am luat rămas-bun de la ea a doua zi, când am hotărât că nu puteam şi nici nu voiam să mai citesc un rând în plus despre revelații şi adevăruri eterne. În drum spre bibliotecă, i-am cumpărat un trandafir alb de la un chioşc de flori de pe Rambla şi i l-am lăsat pe biroul gol. Am întâlnit-o pe unul din culoare, aranjând cărți.

- Mă părăseşti deja, atât de curând? zise când mă văzu.

Cine o să-mi mai facă complimente de-acum înainte?

- Cine n-o să-ți facă?

M-a însoțit până la ieşire şi mi-a strâns mâna în capul scărilor care coborau spre curtea interioară a fostului spital. Am început să cobor treptele. La jumătatea drumului m-am oprit şi m-am întors. Rămăsese acolo şi mă privea.

- Mult noroc, Ignatius B. Sper să găseşti ceea ce cauți.

12

În timp ce luam cina cu Isabella la masa din galerie, am băgat de seamă că noua mea ajutoare mă privea pieziş.

- Nu vă place supa? Nu v-ați atins de ea... aruncă fata. M-am uitat la farfuria intactă pe care o lăsasem să se răcească pe masă. Am luat o lingură şi m-am prefăcut că savurez mâncarea cea mai aleasă.

- Foarte bună, am zis eu.

- De asemenea, n-ați rostit o vorbă de când v-ați întors de la bibliotecă, adăugă Isabella.

- Mai ai vreo plângere?

Isabella se uită în altă parte, supărată. Am băut supa rece fără poftă, un pretext ca să nu fiu nevoit să fac conversație.

- De ce sunteți aşa trist? Din cauza acelei femei?

Am lăsat lingura în farfuria pe jumătate goală.

Nu i-am răspuns şi am continuat să vâslesc în supă cu lingura. Isabella nu-şi lua ochii de la mine.

- O cheamă Cristina, am zis eu. Şi nu sunt trist. Sunt bucuros pentru ea că s-a măritat cu prietenul meu cel mai bun şi o să fie tare fericită.

- Iar eu sunt regina din Saba.

- Tu ești o băgăcioasă.

- Îmi plăceți mai mult aşa, când sunteți cătrănit şi spuneți adevărul.

- Atunci ia să vedem cum o să-ți placă asta: du-te în camera ta şi lasă-mă naibii o dată în pace.

Încercă să zâmbească, însă când am întins mâna spre dânsa ochii i se umpluseră deja de lacrimi. Luă farfuria mea şi pe a ei şi fugi spre bucătărie. Am auzit farfuriile căzând în chiuvetă şi, după câteva secunde, uşa dormitorului ei închizându-se dintr-o lovitură. Am oftat şi am savurat paharul de vin care îmi rămăsese, o băutură excelentă adusă de la prăvălia părinților Isabellei. Apoi m-am dus până la uşa camerei ei şi am bătut uşor cu dosul degetelor. N-a răspuns, dar am auzit-o cum plânge cu sughițuri. Am încercat să deschid uşa, însă fata o încuiase pe dinăuntru.

Am urcat în camera de lucru, care după trecerea Isabellei mirosea a flori proaspete şi părea cabina unui vas de croazieră de lux. Isabella aranjase toate cărțile, ştersese praful şi lăsase totul strălucitor şi de nerecunoscut. Bătrâna maşină Underwood părea o sculptură, iar literele de pe clape se puteau citi din nou fără dificultate. Un teanc de foi ordonate grijuliu era pe birou, cu rezumatele diferitelor texte şcolare de religie şi catehism, lângă corespondența zilei. Pe o tăviță de cafea erau două țigări de foi care emanau un parfum delicios. Erau marca Macanudos, unul din deliciile din Marea Caraibilor pe care un om de legătură din Tabacalera i le pasa clandestin tatălui Isabellei. Avea un gust intens, care te făcea să-ți închipui că în suflarea ei călduță se găseau toate aromele şi otrăvurile pe care un om şi le putea dori pentru a muri împăcat. M-am aşezat la birou şi am frunzărit scrisorile din ziua aceea. Le-am ignorat pe toate mai puțin una, din pergament ocru, scrisă cu acea caligrafie pe care aş fi recunoscut-o oriunde. Misiva noului meu editor şi protector, Andreas Corelli, mă convoca duminică după-amiaza sus, în turnul noului teleferic care străbătea portul Barcelonei.

Turnul San Sebastian se ridica la o sută de metri înălțime, într-un amestec de cabluri şi oțel care te lua cu amețeală numai când aruncai o privire. Linia telefericului fusese inaugurată chiar în acel an, cu prilejul Expoziției Universale, care dăduse totul peste cap şi semănase Barcelona cu minunății. Telefericul trecea pe deasupra danei portului, din acel prim turn până la un mare foişor central, cu aspect de Turn Eiffel,

care slujea drept meridian şi de la care plecau cabinele suspendate în gol, în partea a doua a traseului, până la muntele Montjuic, unde era situată inima expoziţiei. Această minune a tehnicii promitea privelişti ale oraşului până atunci accesibile doar dirijabilelor, păsărilor de o anumită anvergură şi boabelor de grindină. Aşa cum vedeam eu lucrurile, omul şi pescăruşul nu fuseseră concepuți ca să împartă acelaşi spațiu aerian, şi de cum am pus piciorul în ascensorul care urca în turn am simțit cum stomacul mi se face ghem. Urcarea mi s-a părut infinită, iar huruitul acelei capsule de alamă, un exercițiu de greață autentic.

L-am găsit pe Corelli privind pe una din ferestrele cu vedere spre dana portului şi spre întregul oraş, cu privirea pierdută în acuarelele cu pânze şi catarge care lunecau pe apă. Purta un costum de mătase albă şi se juca între degete cu o bomboană pe care, până la urmă, a înghițit-o cu o voracitate lupească. Am tuşit semnificativ şi patronul s-a întors, zâmbind cu mulțumire.

- O privelişte minunată, nu crezi? întrebă Corelli. Am încuviințat, alb ca varul.

- Înălțimile îți dau emoții?

- Sunt un animal de suprafață, am răspuns menținându-mă la o distanță prudentă de fereastră.

- Mi-am permis să cumpăr bilete dus-întors, mă anunță el.

- Sunteți foarte atent.

L-am urmat până la pasarela de acces la cabinele care plecau din turn şi rămâneau suspendate în gol, la aproape o sută de metri înălțime, pentru un timp care mi se părea o nebunie.

- Cum ți-ai petrecut săptămâna, Martin?

- Citind.

Mă privi scurt.

- După expresia dumitale plictisită, bănuiesc că nu l-ai citit pe Alexandre Dumas.

- Mai degrabă o colecție de universitari obtuzi şi învechiți, cu stilul lor arid şi greoi.

- Aha, intelectuali! Şi dumneata voiai să angajez unul.

Oare de ce cu cât are cineva mai puține de zis, cu atât o face în cel mai pompos şi mai pedant mod posibil? întrebă Corelli, Oare vor să amăgească lumea, sau pe sine?

- S-ar putea amândouă.

Patronul îmi înmână biletele şi îmi făcu semn să o iau înainte. I le-am întins lucrătorului care ținea deschisă portiera cabinei. Am intrat fără entuziasm. Am hotărât să rămân în mijloc, cât mai departe de geamuri. Corelli zâmbea ca un copil entuziasmat.

- Poate că o parte din problema dumitale este că i-ai citit pe comentatori şi nu pe autorii comentați. O eroare obişnuită, dar fatală atunci când cineva vrea să învețe ceva util, observă Corelli.

Portierele cabinei se închiseră şi un zvâcnet brusc ne situă pe orbită. M-am apucat de o bară din metal şi am respirat adânc.

- Îmi închipui că nu tocmai savanții şi teoreticienii sunt sfinții la care vă închinați, am zis eu.

- Eu nu mă închin nici unui sfânt, prietene Martin, cu atât mai puțin celor care se canonizează pe ei înşişi, sau între ei. Teoria este practica neputincioșilor. Sugestia mea este să te desparți de enciclopediști şi de recenziile lor şi să mergi la surse. Spune-mi, dumneata ai citit Biblia?

Am şovăit o clipă. Cabina ieşi în gol. M-am uitat spre pământ.

- Fragmente ici şi colo, presupun, am murmurat.

- Presupui. Ca mai toată lumea. Gravă eroare. Toată lumea ar trebui să citească Biblia. Şi s-o recitească. Credincioşi sau nu, n-are importanță. Eu o recitesc cel puțin o dată pe an. E cartea mea

preferată.

- Sunteți un credincios sau un sceptic? am întrebat.

- Sunt un profesionist. Şi dumneata la fel. Ceea ce credem sau nu este irelevant pentru realizarea muncii noastre. A crede sau a nu crede e un act de slăbiciune sufletească. Ştim sau nu ştim, şi cu asta basta.

- Atunci, mărturisesc că nu ştiu nimic.

- Continuă pe drumul acesta şi vei descoperi paşii marelui filosof. Iar între timp citeşte Biblia de la cap la coadă. E una dintre cele mai mari poveşti istorisite vreodată. Să nu comiți eroarea de a confunda cuvântul lui Dumnezeu cu industria liturghierului care trăieşte de pe urma lui.

Cu cât îmi petreceam mai mult timp în compania editorului, cu atât mai puțin credeam că-l înțeleg.

- Cred că m-am pierdut. Vorbim de legende şi poveşti, iar dumneavoastră îmi spuneți acum că trebuie să mă gândesc la Biblie ca la cuvântul lui Dumnezeu?

O umbră de nerăbdare îi înnegură privirea.

- Vorbesc în sens figurat. Dumnezeu nu e un palavragiu. Cuvântul e monedă omenească.

Mi-a zâmbit atunci cum îi zâmbeşti unui copil care nu-i în stare să priceapă lucrurile cele mai elementare, ca să nu-i dai o scatoalcă. Observându-l, mi-am dat seama că era imposibil să ştii când vorbea serios sau glumea. La fel de imposibil cum era să ghicesc scopul acelei acțiuni extravagante pentru care îmi plătea un salariu de monarh regent. Între timp, cabina se legăna în vânt ca un măr într-un copac biciuit de furtună. În viața mea nu-mi mai amintisem atât de mult de Isaac Newton.

- Dumneata eşti un fricos, Martin. Maşinăria asta e complet sigură.

- Voi crede acest lucru când voi păşi din nou pe pământ. Ne apropiam de punctul median al traseului, turnul San Jaime, care se ridica pe cheiurile apropiate de marele Palat al Vămilor.

- Vă supărați dacă o să coborâm aici? am întrebat. Corelli ridică din umeri şi încuviință scrâşnind din dinți.

N-am respirat liniştit până când nu m-am aflat în ascensorul turnului şi nu l-am auzit aterizând. Când am ieşit de pe chei am găsit o bancă orientată spre apele portului şi spre muntele Montjuic şi ne-am aşezat să vedem telefericul zburând la înălțime: eu uşurat, iar Corelli tânjind.

- Vorbeşte-mi despre primele dumitale impresii. Despre ce ți-au sugerat aceste zile de studiu şi lectură intensivă.

M-am apucat să fac un rezumat al celor pe care credeam că le-am învățat, sau de care credeam că m-am dezvățat în timpul acelor zile. Editorul asculta atent, clătinând din cap afirmativ şi gesticulând cu mâinile. La capătul raportului meu de expertiză despre miturile şi credințele omului, Corelli se pronunță pozitiv.

- Cred că ai făcut o excelentă muncă de sinteză. N-ai găsit proverbialul ac din carul cu fân, însă ai înțeles că singurul lucru care interesează cu adevărat în tot maldărul de fân e un ac afurisit, iar restul e hrană pentru măgari. Şi dacă tot veni vorba de măgăruşi, te interesează fabulele?

- În copilărie, pentru câteva luni, am vrut să fiu Esop.

- Cu toții lăsăm în urma noastră mari speranțe.

- Ce voiați să fiți dumneavoastră în copilărie, domnule Corelli?

- Dumnezeu.

Zâmbetul său de şacal mi-l alungă pe-al meu cât ai clipi.

- Martin, fabulele sunt poate unul din mecanismele literare cele mai interesante care s-au născocit. Ştii ce ne învață ele?

- Lecții morale?

- Nu. Ne învață că oamenii deprind şi asimilează idei şi concepte prin intermediul unor narațiuni, al unor istorisiri, şi nu prin cursuri magistrale sau discursuri teoretice. Acelaşi lucru ne învață oricare din marile texte religioase. Toate acestea sunt povestiri cu personaje care trebuie să înfrunte viața şi să depăşească obstacole, personaje care pornesc într-o călătorie de îmbogățire spirituală, prin intermediul unor peripeții şi revelații. Toate cărțile sfinte sunt, în primul rând, nişte mari poveşti, ale căror intrigi abordează aspectele fundamentale ale firii omeneşti şi le situează într-un context moral şi în cadrul unor dogme supranaturale. Am preferat să-ți petreci o săptămână chinuită citind teze, discursuri, opinii şi comentarii ca să-ți dai seama singur că nu-i nimic de învățat din ele, pentru că de fapt nu sunt decât nişte exerciții, făcute cu bună sau cu rea-voință, îndeobşte eşuate, pentru a încerca să învețe la rândul lor. S-au isprăvit conversațiile academice. Începând de azi, vreau să începi să citeşti poveştile fraților Grimm, tragediile lui Eschil, *Ramayana* sau legendele celtice. Dumneata singur. Vreau să analizezi cum funcționează aceste texte, să le afli esența şi de ce provoacă o reacție emoțională. Vreau să înveți gramatica, nu morala. Şi vreau ca, peste două sau trei săptămâni, să-mi aduci deja ceva făcut de dumneata, începutul unei poveşti. Vreau să mă faci să cred.

- Credeam că suntem profesionişti şi că nu putem comite păcatul de a crede în ceva.

Corelli zâmbi, dezvelindu-şi dinții:

- Numai păcătoşii pot fi convertiți - sfinții, niciodată.

13

Zilele treceau între lecturi şi ciondăneli. Deprins cu anii de viaţă solitară şi cu starea aceea de anarhie metodică şi subestimată proprie burlacilor, prezenţa permanentă a unei femei în casă, fie şi a unei adolescente neastâmpărate şi cu o fire schimbătoare, începea să-mi dinamiteze obiceiurile şi tabieturile într-un fel subtil, dar sistematic. Eu credeam în dezordinea ordonată, Isabella, nu. Eu credeam că fiecare obiect îşi află locul său în haosul unei locuinţe, Isabella, nu. Eu credeam în singurătate şi în linişte, Isabella, nu. În doar două zile, am descoperit că eram incapabil să mai găsesc ceva în propria mea casă. În cazul în care căutam un cuţitaş pentru deschis scrisori, un pahar sau o pereche de pantofi, trebuia să o întreb pe Isabella unde binevoise providenţa să-i dea inspiraţia de a le ascunde.

- Nu ascund nimic. Aşez lucrurile la locurile lor, ceea ce nu-i totuna.

Nu trecea o zi în care să nu simt imboldul de a o sugruma de cinci-şase ori. Când mă refugiam în camera de lucru, căutând pacea şi tihna necesare gândirii, Isabella apărea în câteva minute, zâmbitoare, să-mi aducă de jos o cană de ceai sau nişte paste. Începea să se foiască prin încăpere, se uita pe geam, se apuca să-mi aranjeze ce aveam pe birou şi apoi mă întreba ce fac acolo, sus, atât de tăcut şi de misterios.

Am descoperit că fetele de şaisprezece ani au o capacitate verbală atât de mare, încât creierul le îndeamnă să şi-o exercite la fiecare douăzeci de secunde. În a treia zi, am hotărât că trebuia să-i găsesc un logodnic, dacă se putea unul surd.

- Isabella, cum e posibil ca o fată atât de drăguţă ca tine să nu aibă pretendenţi?

- Cine zice că n-am?

- Nu există nici un băiat care să-ţi placă?

- Băieţii de vârsta mea sunt plictisitori. N-au nimic de spus şi jumătate din ei par proşti de-a binelea.

Era cât pe ce să-i spun că nu se deşteptau cu vârsta, dar n-am vrut să-i stric plăcerea.

- Atunci, de ce vârstă îţi plac?

- Adulţi. Ca dumneavoastră.

- Eu îţi par adult?

- Păi, nu mai sunteţi chiar un puşti.

Am preferat să cred că mă ia peste picior decât să încasez acea lovitură sub centură în plină vanitate. Am hotărât să i-o iau înainte cu câteva picături de sarcasm.

- Veştile bune sunt că domnişoarelor tinere le plac bărbaţii adulţi, iar cele proaste, că bărbaţilor adulţi, mai ales celor boşorogi şi îmbăloşaţi, le plac domnişoarele tinere.

- Ştiam. Să nu credeţi că încă îmi mai sug degetul. Isabella mă privi, punând ceva la cale, şi îmi zâmbi cu viclenie. Acu e acu, mi-am zis în sinea mea.

- Şi dumneavoastră vă plac tot domnişoarele tinere? Aveam răspunsul pe buze înainte să fi formulat ea întrebarea. Am adoptat un ton de dăscălie şi imparţialitate, ca al unui profesor de geografie.

- Îmi plăceau când eram de vârsta ta. În general îmi plac fetele de-o vârstă cu mine.

- La vârsta dumneavoastră nu mai sunt fete, sunt domnişoare - sau, mai precis, doamne.

- Am încheiat discuţia. N-ai nimic de făcut pe jos?

- Nu.

- Atunci apucă-te de scris. Nu te ţin aici ca să-mi speli farfuriile şi să-mi ascunzi lucrurile. Te ţin aici fiindcă mi-ai zis că vrei să înveţi să scrii şi eu sunt singurul idiot pe care-l cunoşti care te poate ajuta s-o

faci.

- Nu-i cazul să vă supăraţi. Chestia e că-mi lipseşte inspiraţia.

- Inspiraţia vine când îţi lipeşti coatele de masă şi fundul de scaun şi începi să asuzi. Alege-ţi un subiect, o idee, şi stoarce-ţi creierul până când o să te doară. Asta se cheamă inspiraţie.

- Subiect am deja.

- Aleluia.

- O să scriu despre dumneavoastră.

O lungă tăcere cu priviri potrivnice, ca ale unor adversari care se privesc peste tabla de şah.

- De ce?

- Fiindcă îmi păreţi interesant. Şi ciudat.

- Şi adult.

- Şi susceptibil. Aproape ca un băiat de vârsta mea.

Fără să vreau, începeam să mă obişnuiesc cu compania Isabellei, cu înţepăturile ei şi cu lumina pe care o adusese în casa aceea. Dacă lucrurile continuau în felul ăsta, aveau să se împlinească cele mai rele temeri ale mele şi aveam să sfârşim prin a ne împrieteni.

- Dumneavoastră aveţi deja subiect, cu toate cărţoaiele alea pe care le consultaţi?

Am hotărât că era cu atât mai bine cu cât îi povesteam Isabellei mai puţin despre sarcina mea.

- Mă aflu încă în faza de documentare.

- Documentare? Şi asta ce mai e?

- În principiu, citeşti o mie de pagini ca să înveţi necesarul şi să ajungi la esenţialul unui subiect, la adevărul său emoţional, iar apoi uiţi totul ca s-o iei de la zero.

Isabella oftă.

- Ce însemnă adevărul emoţional?

- E sinceritatea din interiorul ficţiunii.

- Atunci, trebuie să fii onest şi cumsecade ca să scrii ficţiune?

- Nu. Trebuie să ştii meserie. Adevărul emoţional nu e o calitate morală, e o tehnică.

- Vorbiţi ca un om de ştiinţă, protestă Isabella.

- Literatura, cel puţin cea bună, e o ştiinţă cu sânge de artă. Ca şi arhitectura sau muzica.

- Eu credeam că e ceva care erupe din artist, aşa, deodată.

- Singurele chestii care erup aşa, deodată, sunt părul şi negii.

Isabella aprecie aceste dezvăluiri cu prea puţin entuziasm.

- Spuneţi toate astea ca să mă descurajaţi şi să plec acasă.

- N-o să-mi pice mie o asemenea pleaşcă.

- Sunteţi cel mai rău dascăl din lume.

- Pe dascăl îl face învăţăcelul, şi nu invers.

- Nu se poate discuta cu dumneavoastră fiindcă ştiţi toate trucurile retoricii. Nu-i drept.

- Nimic nu-i drept. Cel mult, se poate aspira la ceva logic. Justiţia e o boală ciudată într-o lume altminteri sănătoasă tun.

- Amin. Asta se întâmplă când devii adult? Încetezi să mai crezi în lucruri, ca dumneavoastră?

- Nu. Pe măsură ce îmbătrânesc, majoritatea oamenilor continuă să creadă în tâmpenii, în general din ce în ce mai mari. Eu merg împotriva curentului fiindcă îmi place să scot oamenii din sărite.

- Să nu băgați mâna-n foc. Când o să fiu mare, eu o să continuu să cred în lucruri, amenință Isabella.

- Mult noroc.

- Şi, în plus, cred în dumneavoastră.

Nu şi-a ferit privirea când m-am uitat la ea.

- Fiindcă nu mă cunoşti.

- Asta e părerea dumneavoastră. Nu sunteți atât de misterios pe cât credeți.

- Nu încerc să fiu misterios.

- Era un înlocuitor amabil pentru antipatic. Ştiu şi eu unele trucuri de retorică.

- Asta nu-i retorică. E ironie. Sunt chestii diferite.

- Dumneavoastră trebuie să câştigați întotdeauna disputele?

- Când nu mi se dă de furcă, aşa ca acum, da.

- Şi cu omul acela, patronul dumneavoastră...

- Corelli?

- Corelli. El vă dă de furcă?

- Nu. Corelli ştie mai multe trucuri de retorică decât mine.

- Mă gândeam eu. Aveți încredere în el?

- De ce mă întrebi?

- Nu ştiu. Aveți încredere în el?

- De ce să n-am încredere în el?

Isabella ridică din umeri.

- Ce treabă v-a dat de făcut, concret? Nu-mi spuneți?

- Ți-am spus deja. Vrea să scriu o carte pentru editura lui.

- Un roman?

- Nu tocmai. Mai curând o poveste. O legendă.

- O carte pentru copii?

- Aşa ceva.

- Şi o s-o faceți?

- Plăteşte foarte bine.

Isabella se încruntă.

- Pentru asta scrieți dumneavoastră? Fiindcă sunteți bine plătit?

- Uneori.

- Şi de data asta?

- De data asta o să scriu cartea fiindcă trebuie s-o fac.

- Îi sunteți îndatorat?

- S-ar putea spune că da, presupun.

Isabella cântări chestiunea. Mi s-a părut că va spune ceva, dar s-a răzgândit şi şi-a muşcat buzele. În schimb, mi-a oferit un zâmbet inocent şi una din privirile ei îngereşti cu care era capabilă să schimbe

subiectul cât ai clipi.

- Mi-ar plăcea şi mie să fiu plătită ca să scriu, zise ea.

- Tuturor celor care scriu le-ar plăcea, dar asta nu înseamnă că cineva o s-o şi facă.

- Şi cum reuşeşti?

- Pentru început cobori în galerie, iei hârtia...

-... îți rezemi coatele şi îți storci creierul până când te doare. Da.

Mă privi în ochi, şovăind. De o săptămână şi jumătate o țineam la mine şi încă nu schițasem nici un gest de a o trimite înapoi la casa ei. Am presupus că se întreba când o voi face sau de ce n-o făcusem încă. Şi eu mă întrebam acelaşi lucru şi nu găseam răspunsul.

- Îmi place să fiu ajutoarea dumneavoastră, deşi sunteți aşa cum sunteți, zise ea în cele din urmă.

Fata mă privea ca şi cum viața ei ar fi depins de un cuvânt binevoitor. Am cedat ispitei. Vorbele bune sunt bunătăți deşarte care nu presupun nici un sacrificiu şi pentru care te alegi cu mai multă recunoştință decât pentru faptele bune.

- Şi mie îmi place să fii ajutoarea mea, Isabella, deşi sunt aşa cum sunt. Şi are să-mi placă şi mai mult când n-o să mai fie nevoie să fii ajutoarea mea şi n-o să mai ai nimic de învățat de la mine.

- Credeți că am posibilități?

- N-am nici o îndoială. În zece ani, tu o să fii maestrul şi eu ucenicul, am zis repetând acele cuvinte care păstrau încă gustul trădării.

- Sunteți un mincinos, zise ea sărutându-mă uşor pe obraz şi zbughind-o imediat pe scări în jos.

14

După-amiază am lăsat-o pe Isabella instalată la biroul pe care îl pregătisem pentru ea în galerie, în faţa paginilor albe, şi m-am dus la librăria lui don Gustavo Barcelo din strada Fernando, cu intenţia să fac rost de o ediţie bună şi lizibilă a Bibliei. Toate combinaţiile de vechi si noi testamente de care dispuneam acasă erau tipărite cu caractere microscopice, pe hârtie subţire semitransparentă, iar lectura lor, în loc să te îndemne la fervoare şi la inspiraţie divină, te împingea la migrenă. Barcelo, care, printre multe altele, era un colecţionar inveterat de cărţi sfinte şi texte apocrife creştine, dispunea, în partea din spate a librăriei, de un separeu ticsit cu o gamă formidabilă de evanghelii, memorii de sfinţi şi de fericiţi, şi tot soiul de texte religioase.

Când m-a văzut intrând în librărie, unul dintre angajaţi a dat fuga să-şi anunţe şeful, în biroul din spatele prăvăliei. Barcelo îşi făcu apariţia din birou, euforic.

- Cât mă bucur să te văd! Mi-a zis Sempere că ai renăscut, dar asta-i ceva de antologie. Pe lângă dumneata, Rudolph Valentino parcă-i abia întors de la prăşit. Pe unde te-ai ascuns, puşlama ce-mi eşti?

- Pe ici şi colo, am zis eu.

- Peste tot mai puţin la banchetul de nuntă al lui Vidal.

Ţi s-a dus dorul, prietene.

- Daţi-mi voie să mă îndoiesc.

Librarul încuviinţă, lăsând să se înţeleagă că îmi respecta dorinţa de a nu aborda acest subiect.

- Accepţi o ceaşcă de ceai?

- Chiar şi două. Şi o Biblie. Dacă se poate, uşor de mânuit.

- Asta nu-i o problemă, zise librarul. Dalmau! Unul dintre angajaţi veni zorit la chemare.

- Dalmau, prietenul Martin, aici de faţă, are nevoie de o ediţie a Bibliei cu un caracter nu decorativ, ci lizibil. Mă gândesc la ediţia Torres Amat, din 1825. Ce părere ai?

Una din particularităţile librăriei lui Barcelo era că acolo se vorbea despre cărţi ca despre nişte vinuri alese, catalogând buchetul, aroma, consistenţa şi anul recoltei.

- O alegere excelentă, domnule Barcelo, deşi eu aş înclina pentru versiunea actualizată şi revăzută.

- O mie opt sute şaizeci?

- O mie opt sute nouăzeci şi trei.

- Desigur. Adjudecat. Împacheteaz-o pentru prietenul Martin şi trece-o în contul casei.

- În nici un caz, am obiectat eu.

- Ziua când o să iau bani de la un necredincios ca dumneata pentru cuvântul lui Dumnezeu va fi ziua când mă va trăsni un fulger nimicitor, şi pe bună dreptate.

Dalmau plecă iute în căutarea Bibliei mele, iar eu l-am urmat pe Barcelo până în birou, unde librarul a turnat două ceşti de ceai şi mi-a oferit o ţigară de foi din umidificator. Am acceptat-o şi am aprins-o de la flacăra unei lumânări pe care mi-o întinsese Barcelo.

- Macanudo?

- Văd că îţi educi cerul gurii. Un bărbat trebuie să aibă vicii, dacă se poate de lux, fiindcă altminteri, când ajunge la bătrâneţe, n-are de ce să se izbăvească. De fapt, o să-ţi ţin companie, ce mama naibii...

Un nor de fum de trabuc rafinat ne acoperi ca o maree în urcare.

- Acum câteva luni am fost la Paris şi am avut ocazia să fac unele cercetări asupra subiectului pe care i

l-ai pomenit dumneata prietenului Sempere cu ceva timp în urmă, explică Barcelo.

- Editions de la Lumiere.

- Chiar aşa. Mi-ar fi plăcut să pot scormoni un pic mai mult, însă, din păcate, de când editura s-a închis, se pare că nimeni n-a achiziționat catalogul şi mi-a venit greu să adun mare lucru.

- Spuneți că s-a închis? Când?

- În o mie nouă sute paisprezece, dacă nu mă-nşală memoria.

- Trebuie să fie o greşeală.

- Ba nu, dacă vorbim despre Editions de la Lumiere de pe *boulevard* St-Germain.

- Despre ea vorbim.

- Uite, de fapt mi-am notat totul, ca să nu uit când urma să ne vedem.

Barcelo căută prin sertarul biroului şi scoase un carnețel de însemnări.

- Aici e: "Editions de la Lumiere, editură de texte religioase cu sucursale la Roma, Paris, Londra şi Berlin. Fondator şi editor, Andreas Corelli. Data deschiderii primei reprezentanțe din Paris, 1881".

- Imposibil, am murmurat. Barcelo ridică din umeri.

- Păi, poate m-am înşelat, dar...

- Ați avut ocazia să vizitați sediul?

- De fapt am încercat, fiindcă hotelul meu era în fața Panteonului, foarte aproape, iar fostul sediu al editurii se afla pe trotuarul sudic al bulevardului, între strada St-Jacques şi bulevardul St-Michel.

- Şi?

- Clădirea era pustie şi avea ferestrele şi uşile astupate, şi se părea că avusese loc un incendiu sau aşa ceva. Singurul lucru rămas intact era ciocănelul de la uşă, o piesă într-adevăr superbă, în formă de înger. Bronz, aş zice eu. Aş fi luat-o cu mine dacă un jandarm nu mă privea pieziş şi n-am avut curajul să provoc un incident diplomatic, ca nu cumva Franța să se decidă să ne mai invadeze o dată.

- Dacă ne uităm în jur, poate că ne-ar fi făcut o favoare.

- Uite că poate n-ar fi stricat... Dar revenind la subiect, când am văzut în ce stare se afla totul, m-am dus să întreb în cafeneaua învecinată şi mi s-a spus că edificiul era aşa de peste douăzeci de ani.

- Ai putut afla ceva despre editor?

- Corelli? Din câte am înțeles, editura s-a închis când el a hotărât să se retragă, deşi încă nu avea, probabil, nici cincizeci de ani. Cred că s-a mutat într-un sătuc din sudul Franței, în ținutul Luberon, şi că a murit la scurt timp după aceea. O muşcătură de şarpe, s-a spus. O viperă. Să te retragi în Provența ca să pățeşti una ca asta...

- Sunteți sigur că a murit?

- Pere Coligny, un fost concurent, mi-a arătat anunțul său mortuar, pe care îl ținea înrămat, ca pe un trofeu. Mi-a spus că îl privea în fiecare zi ca să-şi aducă aminte că ticălosul acela blestemat e mort şi îngropat. Sunt chiar cuvintele lui, deşi în franceză suna mult mai frumos şi mai muzical.

- A pomenit Coligny dacă editorul avea vreun copil?

- Am avut impresia că acest Corelli nu era subiectul lui preferat şi, cât de iute a putut, Coligny mi-a scăpat printre degete. Pe cât se pare, a existat un scandal, când Corelli i l-a furat pe unul dintre autori, unul Lambert.

- Ce s-a petrecut?

- Partea cea mai amuzantă a poveştii e că acest Coligny nici n-a apucat să-l vadă vreodată pe Corelli.

Singura lor relație se reducea la corespondența comercială. Buba, aş zice eu, era că, pe cât se pare, *monsenieur* Lambert a semnat un contract ca să scrie o carte pentru Editions de la Lumiere fără ştirea lui Coligny, pentru care lucra în exclusivitate. Lambert era un dependent de opiu în fază terminală şi avea suficiente datorii cât să paveze cu ele strada Rivoli de la un capăt la celălalt. Coligny bănuia că bietul de el, care era pe moarte, dar căruia Corelli îi oferise o cifră astronomică, a acceptat fiindcă voia să-şi lase copiii cu o situație bună.

- Ce fel de carte?

- Ceva cu conținut religios. Coligny a menționat titlul, o expresie latinească uzuală, pe care acum nu mi-o mai amintesc. Ştii şi dumneata că toate cărțile astea duhovniceşti sună cam la fel. *Pax Gloria Mundi,* sau aşa ceva.

- Ce s-a întâmplat cu cartea şi cu Lambert?

- Aici chestiunea se complică. Pe cât se pare, bietul Lambert, într-un acces de nebunie, a vrut să ardă manuscrisul şi şi-a dat foc cu el chiar în editură. Mulți au crezut că, până la urmă, opiul i-a prăjit creierul, însă Coligny bănuia că cel care l-a îndemnat să se sinucidă a fost Corelli.

- De ce să fi făcut una ca asta?

- Cine ştie? Poate că nu voia să-i achite suma pe care i-a promis-o. Poate că toate acestea erau fantezii de-ale lui Coligny, despre care eu aş zice că era amorezat de Beaujolais douăsprezece luni pe an. Ca să nu mai lungim vorba, mi-a spus că acest Corelli a încercat să-l ucidă ca să-l elibereze pe Lambert de contract şi că nu l-a lăsat în pace decât când s-a hotărât să-şi rezilieze contractul cu scriitorul şi să-l lase să plece.

- Nu spunea că nu l-a văzut niciodată?

- Întocmai. Eu cred că acest Coligny delira. Când l-am vizitat în apartamentul lui, am văzut mai multe cruci, fecioare şi chipuri de sfinți decât într-o prăvălie de suveniruri religioase. Am avut impresia că nu era chiar sănătos la cap. Când mi-am luat rămas-bun, mi-a zis să mă țin departe de Corelli.

- Dar n-a zis că murise?

- *Ecco qua.*

Am tăcut. Barcelo mă privea, intrigat.

- Am impresia că cercetările mele nu ți-au produs o prea mare surpriză.

Am schițat un zâmbet lipsit de griji, ca nedând prea mare importanță problemei.

- Dimpotrivă. Vă mulțumesc că v-ați făcut timp pentru cercetări.

- N-ai pentru ce. Să umblu după bârfe prin Paris e pentru mine o plăcere în sine, doar mă ştii.

Barcelo smulse din carnețel pagina cu datele pe care şi le notase şi mi-o întinse.

- În caz că o să ai nevoie. Aici este tot ce-am putut să aflu.

M-am ridicat în picioare şi i-am strâns mâna. M-a însoțit până la ieşire, unde Dalmau îmi pregătise pachetul.

- Dacă vrei vreo iconiță cu Pruncul Isus, din acelea în care închide şi deschide ochii după cum te uiți la el, am şi din astea. Şi una cu Fecioara înconjurată de mieluşei care, când o roteşti, se transformă în nişte îngeraşi bucălați. O minune a tehnologiei stereoscopice.

- Deocamdată mi-e de ajuns cuvântul revelat.

- Aşa să fie.

I-am mulțumit librarului pentru eforturile de a mă încuraja, însă, pe măsură ce mă îndepărtam, a început

să mă năpădească o nelinişte rece şi am avut impresia că străzile şi destinul meu erau construite pe nisipuri mişcătoare.

15

În drum spre casă, m-am oprit în fața vitrinei unei papetării din strada Argenteria. Pe o bucată de postav aranjată în pliuri lucea o casetă ce conținea câteva penițe şi un stilou de fildeş care se asorta cu o călimară albă gravată cu ceea ce păreau a fi nişte muze sau nişte zâne. Ansamblul avea un oarecare aer de melodramă şi părea furat de pe masa de scris a unui romancier rus, dintre aceia care nu osteneau decât la fiecare o mie de pagini. Isabella avea o caligrafie de balet pe care eu o invidiam, curată şi îngrijită ca şi conştiința ei, şi mi s-a părut că setul acela de penițe i se potrivea perfect. Am intrat şi l-am rugat pe vânzător să mi-l arate. Penițele erau suflate cu aur şi toată pozna costa o mică avere, dar am hotărât că n-ar fi de prisos să răspund cu o mică atenție amabilității şi răbdării pe care tânăra mea ajutoare mi le demonstra. L-am rugat să mi-l ambaleze într-o hârtie purpurie strălucitoare, cu o fundă mare cât o caleaşcă.

Când am ajuns acasă m-am pregătit să mă bucur de acea satisfacție egoistă pe care o simți atunci când te prezinți cu un cadou în mână. Mă pregăteam să o strig pe Isabella ca pe un animal de companie credincios care n-avea altceva de făcut decât să aştepte cu devotament întoarcerea stăpânului, dar ceea ce am văzut când am deschis uşa m-a lăsat mut de uimire. Culoarul era întunecat ca un tunel. Uşa camerei din fund era deschisă şi proiecta pe duşumea o dâră de lumină gălbuie şi intermitentă.

- Isabella! am strigat cu gura uscată.

- Aici sunt.

Glasul venea din interiorul camerei. Am lăsat pachetul pe masa din antreu şi m-am îndreptat într-acolo. M-am oprit în prag şi am privit înăuntru. Isabella era aşezată pe duşumea. Pusese o lumânare într-un pahar înalt şi se îndeletnicea zeloasă cu cea de-a doua ei vocație, după literatură: ordinea şi buna rânduială în locuințele altora.

- Cum ai intrat aici?

Mă privi zâmbitoare şi ridică din umeri.

- Eram în galerie şi am auzit un zgomot. M-am gândit că sunteți dumneavoastră, că poate v-ați întors şi, când am ieşit pe culoar, am văzut că uşa camerei era deschisă. Credeam că ați spus că o țineți închisă.

- Ieşi de aici. Nu-mi place să intri în camera asta. E multă umezeală aici.

- Aiurea. Cu câte sunt de făcut pe aici... Uitați-vă, haideți.

Uitați-vă ce am găsit.

Am şovăit.

- Întrați, hai.

Am intrat în cameră şi am îngenuncheat lângă dânsa.

Isabella separase obiectele şi cutiile pe categorii: cărți, jucării, fotografii, haine, pantofi, ochelari. Am privit cu teamă toate acele lucruri. Isabella părea vrăjită, ca şi când ar fi dat peste minele regelui Solomon.

- Toate astea sunt ale dumneavoastră? Am tăgăduit.

- Sunt ale fostului proprietar.

- Îl cunoşteați?

- Nu. Toate astea erau aici de ani de zile când m-am mutat.

Isabella ținea în mână un pachet cu corespondență şi mi l-a arătat ca şi cum ar fi fost o probă dintr-o

investigaţie judiciară preliminară.

- Ei bine, cred că am aflat cum se numea.

- Nu mai spune.

Isabella zâmbi, evident încântată de zelul ei detectivistic.

- Marlasca, rosti ea răspicat. Se numea Diego Marlasca. Nu vi se pare curios?

- Ce anume?

- Că iniţialele sunt aceleaşi cu ale dumneavoastră: D.M.

- E o simplă coincidenţă. Zeci de mii de oameni din oraşul ăsta au aceleaşi iniţiale.

Isabella îmi făcu cu ochiul. Se bucura ca niciodată.

- Uitaţi-vă ce-am găsit.

Isabella recuperase o casetă din alamă ticsită cu fotografii vechi. Erau imagini din alte timpuri, vechi cărţi poştale cu Barcelona de odinioară, cu palatele dărâmate din Parc de la Ciutadella după Expoziţia Universală din 1888, cu mari vile demolate şi cu bulevarde presărate cu oameni îmbrăcaţi după uzul ceremonios al epocii, cu trăsuri şi memorii ce aveau culoarea copilăriei mele. Din ele, chipuri şi priviri pierdute mă contemplau de la treizeci de ani distanţă. În mai multe din acele fotografii, mi s-a părut că recunosc chipul unei actriţe care se bucurase de popularitate pe când eram eu mic şi care mai apoi căzuse în uitare pentru multă vreme. Isabella mă observa, în tăcere.

- O recunoaşteţi? întrebă.

- Mi se pare că se numea Irene Sabino, parcă. Era o actriţă care se bucura de o anumită faimă în teatrele de pe bulevardul Parallel. E mult de atunci. Dinainte să te fi născut tu.

- Atunci uitaţi-vă la asta.

Isabella îmi întinse o fotografie în care Irene Sabino apărea rezemată într-o fereastră pe care nu mi-a venit greu să o identific drept fereastra biroului meu din turn.

- Interesant, nu-i aşa? întrebă Isabella. Credeţi că locuia aici?

Am ridicat din umeri.

- Poate că era amanta acelui Diego Marlasca...

- În orice caz, nu cred că-i treaba noastră.

- Ce anost mai sunteţi uneori!

Isabella vârî fotografiile în casetă. Una dintre ele îi alunecă din mână şi se opri la picioarele mele. Am ridicat-o şi am examinat-o. În ea, Irene Sabino, într-o rochie neagră care-ţi lua ochii, poza cu un grup de persoane îmbrăcate de petrecere, într-un loc pe care mi s-a părut că-l recunosc drept marele salon de la Cercul Ecvestru. Era o simplă fotografie de petrecere, care nu mi-ar fi atras atenţia dacă, în plan secund, aproape şters, nu s-ar fi distins un domn cu părul alb, sus pe trepte. Andreas Corelli.

- V-aţi schimbat la faţă, zise Isabella.

Mi-a luat fotografia din mână şi a examinat-o în tăcere.

M-am ridicat în picioare şi i-am făcut Isabellei semn să iasă din cameră.

- Nu vreau să mai intri aici, i-am zis fără vlagă.

- De ce?

Am aşteptat să iasă din cameră şi am închis uşa. Isabella mă privea ca şi când n-ar fi fost întru totul de acord.

- Mâine să le anunți pe surorile de caritate şi să le spui să vină după toate astea. Să ia totul, iar ce nu vor, să arunce.

- Dar...

- Nu mă contrazice.

N-am vrut să-i înfrunt privirea şi m-am îndreptat către scara ce urca înspre camera de lucru. Isabella mă privea de pe culoar.

- Cine e bărbatul acela, domnule Martin?

- Nimeni, am murmurat eu. Nimeni.

16

Am urcat în camera de lucru. Era o noapte întunecată, fără lună şi fără stele pe cer. Am deschis larg ferestrele şi m-am oprit să contemplu oraşul în umbre. Abia mai adia un suflu de briză, iar transpirația îmi muşca pielea. M-am aşezat pe pervaz şi am aprins a doua țigară de foi din cele lăsate de Isabella pe biroul meu cu câteva zile în urmă, aşteptând o boare de vânt răcoros sau o idee ceva mai acătării decât toată acea colecție de locuri comune, cu care să mă apuc de comanda patronului. Atunci am auzit sunetul obloanelor de la dormitorul Isabellei deschizându-se la etajul inferior. Un dreptunghi de lumină coborî în curtea interioară şi i-am văzut profilul şi silueta conturate în el. Isabella se apropie de fereastră şi privi spre umbre fără să bage de seamă că eram acolo. Am contemplat-o cum se dezbrăca încet. Am văzut-o cum se duce spre oglinda din şifonier şi cum îşi cercetează trupul, mângâindu-şi pântecele cu vârful degetelor şi parcurgând tăieturile pe care şi le făcuse pe interiorul coapselor şi brațelor. S-a contemplat îndelung, fără alt veşmânt decât o privire învinsă, după care a stins lumina.

M-am întors în camera de lucru şi m-am aşezat în fața teancului de notițe şi de însemnări pe care le adunasem pentru cartea patronului. Am revăzut acele schițe de istorii ticsite cu revelații mistice şi profeți ce supraviețuiau unor probe straşnice şi se întorceau cu adevărul revelat, cu prunci mesianici abandonați în poarta unor familii umile şi curate la suflet persecutați de imperii laice şi malefice, cu paradisuri făgăduite în alte dimensiuni celor care îşi acceptau destinul şi regulile jocului cu spirit sportiv, şi cu zeități oțioase şi antropomorfe care n-aveau altceva mai bun de făcut decât să mențină o vigilență telepatică asupra conştiinței a milioane de primate firave, ce învățaseră să gândească taman atunci când s-au descoperit abandonate în voia sorții într-un ungher îndepărtat al universului şi a căror vanitate, sau disperare, le determina să creadă orbeşte că cerul şi infernul se dădeau peste cap din pricina micilor lor păcate triviale şi meschine.

M-am întrebat dacă asta văzuse în mine patronul meu: o minte de mercenar fără nici o reținere în a urzi o poveste narcotică în stare să trimită copiii la culcare sau să-l convingă pe un biet nenorocit fără speranță să-şi omoare vecinul în schimbul recunoştinței eterne a unor zeități subscrise eticii pistolului. Cu câteva zile în urmă sosise încă una din acele misive prin care eram chemat să mă întâlnesc cu patronul pentru a comenta cum avansasem în munca mea. Sătul de propriile mele scrupule, mi-am spus că nu mai erau decât douăzeci şi patru de ore până la întâlnire şi, în ritmul în care mă mişcam, aveam să mă prezint cu mâna goală şi cu capul plin de îndoieli şi suspiciuni. Fără alternativă, am făcut ceea ce făcusem atâția ani la rând în situații similare. Am pus o foaie în maşina de scris Underwood şi, cu mâinile pe claviatură, ca un pianist în aşteptarea măsurii, am început să-mi storc creierul, să văd ce iese.

17

- Interesant, rosti patronul după ce termină a zecea şi ultima pagină. Straniu, dar interesant.

Eram aşezaţi pe o bancă, în ceaţa aurită a umbrarului din Parc de la Ciutadella. O boltă de scânduri filtra lumina mărunţind-o într-o pulbere de aur, iar o grădină de plante sculpta umbrele şi lucirile acelei stranii penumbre luminoase care ne înconjura. Am aprins o ţigară şi am contemplat fumul care urca dintre degetele mele în volute albastre.

- Venind de la dumneavoastră, straniu e un adjectiv neliniştitor, am zis eu.

- Voiam să spun straniu în opoziţie cu vulgar, preciză Corelli.

- Dar...?

- Nu există nici un dar, prietene Martin. Cred că ai găsit o cale interesantă şi cu multe posibilităţi.

Pentru un romancier, dacă cineva îi spune că vreo pagină de-a lui e interesantă şi are posibilităţi e un semn că lucrurile nu merg bine. Corelli păru să-mi citească neliniştea.

- Dumneata ai apucat-o invers. În loc să te duci la reperele mitologice, ai început de la sursele mai prozaice. Pot să te întreb de unde ai scos ideea unui mântuitor războinic, în locul unuia paşnic?

- Dumneavoastră aţi pomenit de biologie.

- Tot ce avem nevoie să ştim e scris în marea carte a naturii. E suficient să avem curajul şi limpezimea minţii şi a spiritului ca s-o citim, conveni Corelli.

- Una din cărţile pe care le-am consultat explica cum, la om, bărbatul atinge punctul critic al fertilităţii la vârsta de şaptesprezece ani. Femeia îl atinge mai târziu, şi îl menţine, iar într-un anume fel acţionează ca selector şi judecător al genelor pe care acceptă să le reproducă şi al celor pe care le respinge. Bărbatul, în schimb, pur şi simplu propune şi se consumă mult mai repede. Vârsta la care atinge potenţa reproductivă maximă e atunci când spiritul său combativ e la punctul critic. Un băiat e soldatul perfect. Are un mare potenţial de agresivitate şi un nivel critic deficitar sau nul ca să şi-l poată analiza ori ca să judece cum să şi-l canalizeze. De-a lungul istoriei, numeroase societăţi au găsit modalitatea de a folosi acest capital de agresiune şi şi-au transformat adolescenţii în soldaţi, în carne de tun cu care să-şi cucerească vecinii ori să se apare de agresiunile acestora. Ceva îmi spunea că protagonistul nostru era un trimis din ceruri, însă un trimis care, la prima tinereţe, se ridica la luptă şi elibera adevărul cu sabia în mână.

- *Ai* hotărât să amesteci istoria cu biologia, Martin?

- Din cuvintele dumneavoastră mi s-a părut că înţeleg că sunt unul şi acelaşi lucru.

Corelli zâmbi. Nu ştiu dacă îşi dădea seama, însă, atunci când surâdea, parcă era un lup înfometat. Am înghiţit în sec şi am ignorat înfăţişarea aceea care îţi făcea pielea de găină.

- Am tot stat să mă gândesc şi mi-am dat seama că majoritatea marilor religii au provenit sau şi-au atins punctul critic de expansiune şi influenţă în acele momente ale istoriei când societăţile care le adoptau aveau o bază demografică mai tânără şi sărăcită. Societăţile în care şaptezeci la sută din populaţie avea sub optsprezece ani, dintre care jumătate adolescenţi de sex masculin, cu vinele arzând de agresivitate şi impulsuri de fertilitate, erau nişte domenii abonate la acceptarea şi avântul credinţei.

- Aici ai simplificat, dar văd încotro baţi, Martin.

- Ştiu. Însă, ţinând seama de aceste linii generale, m-am întrebat de ce să nu merg direct la subiect şi să stabilesc o mitologie în jurul acestui mântuitor războinic, făcut din sânge şi furie, care îşi salvează poporul, genele, femelele şi bătrânii garanţi ai dogmei politice şi rasiale de duşmani, adică de toţi cei

care nu acceptă şi nu se supun doctrinei sale.

- Ce se întâmplă cu adulții?

- La adulți vom ajunge apelând la frustrarea lor. Pe măsură ce înaintăm în viață şi trebuie să renunțăm la iluziile, la visurile şi la dorințele din tinerețe, creşte senzația de a ne simți victime ale lumii şi ale celorlalți. Întotdeauna găsim pe cineva vinovat pentru nenorocirea sau eşecul nostru, pe cineva pe care vrem să-l excludem. Îmbrățişarea unei doctrine care pozitivează această ranchiună şi această victimizare îmbărbătează şi dă puteri. Adultul se simte astfel parte a grupului şi îşi sublimează dorințele şi năzuințele pierdute prin intermediul comunității.

- Se poate, admise Corelli. Dar ce se întâmplă cu toată acea iconografie a morții, cu steaguri şi blazoane? Nu ți se pare contraproductivă?

- Nu. Mi se pare esențială. E adevărat că haina îl face pe călugăr, dar, mai cu seamă, îl face pe enoriaş.

- Şi ce-mi vei spune despre femei, despre cealaltă jumătate?

Îmi pare rău, dar îmi vine greu să văd o parte substanțială a femeilor dintr-o societate crezând în stindarde si blazoane. Psihologia cercetaşului e pentru băieți.

- Orice religie organizată, cu puține excepții, are ca pilon fundamental subjugarea, reprimarea şi anularea femeii în cadrul grupului. Femeia trebuie să accepte rolul de prezență eterică, pasivă şi maternă: niciodată o postură de autoritate sau de independență, altminteri plăteşte consecințele. Îşi poate avea locul ei de onoare printre simboluri, însă nu în ierarhie. Religia şi războiul sunt treburi masculine. Şi, în orice caz, femeia sfârşeşte uneori prin a deveni complicea şi executoarea propriei sale subjugări.

- Şi bătrânii?

- Bătrânețea e vaselina credulității. Când moartea bate la uşă, scepticismul iese pe fereastră. După o spaimă cardiovasculară zdravănă începi să crezi şi în Scufița Roşie.

Corelli râse.

- Ai grijă, Martin, mi se pare că devii mai cinic decât mine, M-am uitat la el ca un elev ascultător şi dornic să obțină aprobarea unui dascăl dificil şi exigent. Corelli mă bătu uşor cu palma peste genunchi, încuviințând mulțumit.

- Îmi place. Îmi place parfumul emanat de toate acestea.

Vreau să te mai gândeşti şi să le găseşti o formă. O să-ți mai dau ceva timp. Ne întâlnim peste două sau trei săptămâni - o să te anunț cu câteva zile înainte.

- Trebuie să plecați din oraş?

- Chestiuni legate de editură îmi reclamă prezența şi mă tem că mă aşteaptă câteva zile de drumuri. Dar plec mulțumit. Ai făcut treabă bună. Ştiam eu că mi-am găsit candidatul ideal.

Patronul se ridică şi îmi întinse mâna. Mi-am şters de cracul pantalonilor sudoarea care îmi îmbibase palma şi i-am strâns-o.

- Vi se va duce dorul, am improvizat eu.

- Nu exagera, Martin - începuseşi foarte bine.

L-am văzut cum pleacă în întunericul umbrarului, cu ecoul paşilor risipindu-se în umbră. Am rămas acolo o bună bucată de vreme, întrebându-mă dacă patronul a muşcat momeala şi a luat de bună toată grămada aia de bazaconii pe care i le-am servit. Aveam certitudinea că i-am povestit exact ceea ce voia să audă. Nădăjduiam că aşa stăteau lucrurile şi că, după înşiruirea aceea de grozăvii, rămăsese pentru moment satisfăcut şi convins că sluga sa, nefericitul romancier ratat, a aderat la mişcare. Mi-am spus că

merita să încerc, în orice fel, să-mi fac un pic de timp ca să aflu în ce m-am băgat. Când m-am ridicat şi am ieşit din umbrar, mâinile încă îmi tremurau.

18

Anii de experiență în scrierea unor intrigi polițiste îți oferă o serie de principii fundamentale de la care să poți iniția o investigație. Unul dintre aceste principii este că orice intrigă cât de cât solidă, inclusiv cele pasionale, se naşte şi moare cu un iz de bani şi de proprietate imobiliară. Ieşind din umbrar, m-am îndreptat spre sediul Registrului Proprietății din strada Consejo de Ciento şi am cerut să consult volumele în care se făcea referire la cumpărarea, vânzarea şi proprietatea casei mele. Tomurile din biblioteca Registrului conțin aproape la fel de multă informație esențială despre realitățile vieții ca şi operele complete ale celor mai respectați filosofi, sau poate chiar mai mult.

Am început prin a consulta secțiunea care cuprindea procesul de închiriere, de către mine, a imobilului situat pe strada Flassaders, la numărul 30. Acolo am găsit indicațiile necesare pentru a putea urmări istoria imobilului dinainte ca acesta să fi intrat în proprietatea Banco Hispano Colonial, în anul 1911, ca parte a unui proces de sechestru intentat familiei Marlasca, familie care, pesemne, moştenise imobilul la moartea proprietarului. Acolo era menționat un avocat pe nume S. Valera, care reprezentase familia în cursul procesului. Un nou salt în trecut mi-a permis să găsesc datele referitoare la cumpărarea clădirii de către Diego Marlasca Pongiluppi, în anul 1902, de la un anume Barnabe Massot y Caballe, Mi-am notat pe o foaie separată toate informațiile, începând cu numele avocatului şi al participanților la tranzacție şi sfârşind cu datele respective. Unul dintre angajați anunță cu voce tare că mai erau cincisprezece minute până la ora închiderii şi m-am pregătit de plecare, însă, mai înainte, m-am grăbit să consult starea proprietății locuinței lui Andreas Corelli de lângă Parcul Guell. După scurgerea celor cincisprezece minute, timp în care am căutat fără succes, mi-am ridicat privirea din volumul de registre ca să dau peste privirea cenuşie a secretarului. Era un tip tras la față şi lucind de briantină de la mustăți până la păr, care respira acea lenevie beligerantă a celor care îşi transformă slujba într-o tribună pentru a pune piedici în viața celorlalți.

- Scuzați. Nu reuşesc să găsesc o proprietate, am zis.

- E posibil să se întâmple fiindcă nu există, sau fiindcă nu ştiți dumneavoastră să căutați. Pe azi am închis deja.

Am răspuns acestei parade de amabilitate şi de eficiență cu cel mai fermecător zâmbet al meu.

- Poate că o găsesc cu ajutorul dumneavoastră priceput, am sugerat.

Îmi aruncă o privire scârbită şi îmi smulse tomul din mâini.

- Reveniți mâine.

A doua mea oprire a fost la solemnul edificiu al Baroului din strada Mallorca, la doar câteva străduțe distanță. Am urcat treptele străjuite de candelabre de cristal şi de ceea ce mi s-a părut a fi o sculptură a justiției, cu un bust şi o atitudine de star din teatrele de pe bulevardul Parallel. Un omuleț cu figură de şoarece m-a întâmpinat la secretariat cu un zâmbet afabil şi m-a întrebat cu ce mă poate ajuta.

- Caut un avocat.

- Ați nimerit unde trebuie. Aici nu mai știm cum să ne descotorosim de ei. Pe zi ce trece sunt tot mai mulți. Se înmulțesc ca iepurii.

- Asta-i lumea modernă. Cel pe care-l caut eu se numeşte - sau se numea - Valera. S. Valera. Cu "V".

Omulețul se pierdu într-un labirint de fişiere, murmurând ceva în sinea lui. Am aşteptat rezemat de tejghea, plimbându-mi ochii prin decorul acela care respira gravitatea categorică a legii. După cinci minute, omulețul s-a întors cu un dosar.

- Îmi apar zece Valera, Doi cu "S". Sebastian şi Soponcio.

- Soponcio?

- Dumneavoastră sunteți foarte tânăr, dar cu ani în urmă acesta era un nume[6] distins şi numai bun pentru exercitarea avocaturii. Apoi a venit charlestonul şi a dus totul de râpă.

- Trăieşte don Soponcio?

- Potrivit arhivei şi datei când a încetat să-şi plătească cotizația la Barou, Soponcio Valera y Menacho a trecut între cei drepți în anul 1919. *Memento mori.* Sebastiane fiul său.

- În exercițiu?

- Permanent şi deplin. Îmi închipui că doriți adresa.

- Dacă nu vă deranjez prea tare.

Omulețul mi-o notă pe o hârtiuță şi mi-o întinse.

- Bulevardul Diagonal, 442. E la o azvârlitură de băț de aici - însă e două, iar la ora asta avocații de elită ies să ia masa cu văduve moştenitoare bogate sau cu fabricanți de postavuri şi explozibile. Eu aş aştepta să se facă ora patru.

Am vârât adresa în buzunarul jachetei.

- Aşa voi face. Vă mulțumesc mult pentru ajutor.

- Pentru asta suntem aici. Mergeți cu bine.

Mai aveam de pierdut două ceasuri până la vizita pe care urma să i-o fac avocatului Valera, aşa încât am luat un tramvai care cobora până la Via Layetana şi m-am dat jos în dreptul străzii Condal. Librăria "Sempere şi Fiii" era la doi paşi şi ştiam din experiență că bătrânul librar, contravenind practicii imutabile din comerțul local, nu închidea la amiază. L-am găsit ca întotdeauna, la tejghea, aranjând cărți şi ocupându-se de un grup numeros de clienți care se perindau printre mese şi printre rafturi în căutarea vreunei comori. Când m-a zărit, a zâmbit şi a venit să mă salute. Era mai slab şi mai palid decât ultima dată când ne văzuserăm. Pesemne mi-a citit îngrijorarea în privire, fiindcă a ridicat din umeri şi a făcut un gest de nepăsare.

- Unii câştigă, alții pierd. Dumneata ai devenit o figură, iar eu o lepădătură, după cum vezi, zise el.

- Vă simțiți bine?

- Eu? Minunat. E blestemata de angină pectorală. Nimic serios. Ce vânt te aduce pe aici, prietene Martin?

- M-am gândit să vă invit la masă.

- Îți mulțumesc, dar nu pot lăsa cârma. Fecioru-meu a plecat în piața Sarria să evalueze o colecție şi socotelile nu ne prea dau voie să închidem când clienții încă se mai perindă.

- Să nu-mi spuneți că aveți probleme financiare.

- Asta-i o librărie, Martin, nu un birou notarial. Aici, învățătura îți oferă strictul necesar, iar uneori nici atât.

- Dacă aveți nevoie de ajutor...

Sempere mă opri ridicând o mână.

- Dacă vrei să mă ajuți, cumpără o carte.

- Dumneavoastră ştiți că ceea ce vă datorez eu nu se poate plăti cu bani.

- Încă un motiv ca nici prin cap să nu-ți treacă. Nu-ți face griji pentru noi, Martin, că de aici nu vom fi

scoşi decât cu picioarele înainte. Dar, dacă vrei, poți să împarți cu mine un prânz savuros din pâine cu stafide şi brânză proaspătă de Burgos. Cu asta şi cu *Contele de Monte-Cristo* poți supraviețui o sută de ani.

19

Sempere abia dacă s-a atins de mâncare. Zâmbea istovit şi se prefăcea interesat de ce-i spuneam eu, însă am sesizat că uneori îi venea greu să respire.

- Spune-mi, Martin, la ce lucrezi acum?

- E greu de explicat. O carte la comandă.

- Un roman?

- Nu tocmai. Nu prea ştiu cum s-o definesc.

- Important e că lucrezi. Mereu am spus că statul degeaba înmoaie spiritul. Trebuie să ne menținem creierul ocupat. Iar dacă n-avem creier, măcar mâinile.

- Dar uneori muncim mai mult decât ar fi cazul, domnule Sempere. N-ar trebui să vă luați o vacanță? De câți ani stați aici, pe baricade, fără întrerupere?

Sempere se uită în jur.

- Locul ăsta e viața mea, Martin. Unde să mă duc? Pe o bancă în parc, la soare, să dau de mâncare la porumbei şi să mă plâng de reumatism? Aş muri în zece minute. Locul meu e aici. Iar fecioru-meu încă nu-i pregătit să preia frâiele, chiar dacă se gândeşte la asta.

- Dar e un băiat muncitor. Şi un om cumsecade.

- Prea cumsecade, fie vorba între noi. Uneori mă uit la el şi mă întreb ce-o să se aleagă de dânsul când eu n-o să mai fiu. Cum o să se descurce...

- Toți tații fac asta, domnule Sempere.

- O face şi al dumitale? Iartă-mă, n-am vrut...

- Nu vă faceți griji. Tata avea şi singur destule griji ca să şi le ia în cârcă şi pe cele pe care i le produceam eu. Cu siguranță, fiul dumneavoastră are mai multă experiență decât credeți.

Sempere mă privea, ezitând.

- Ştii ce cred eu că-i lipseşte?

- Viclenia?

- O femeie.

- Doar n-o să ducă lipsă de iubite, cu toate porumbițele care se îngrămădesc la vitrină să-l admire.

- Eu vorbesc de o femeie adevărată, din acelea care te fac să fii ceea ce trebuie să fii.

- E încă tânăr. Lăsați-l să se distreze câțiva ani.

- Asta-i bună. Măcar dacă s-ar distra. Eu, la vârsta lui, dacă aş fi avut la dispoziție aşa o grămadă de fătuci, aş fi păcătuit ca un cardinal.

- Dumnezeu dă pâine cui n-are dinți.

- De asta duce lipsă, de dinți. Şi de pofta de-a muşca.

Mi s-a părut că ceva îi umbla prin minte librarului. Se uita la mine şi zâmbea.

- Poate că dumneata l-ai putea ajuta...

- Eu?

- Dumneata eşti un om de lume, Martin. Şi nu-mi face fața asta. În mod sigur, dacă îți dai puțin silința, îi găseşti feciorului meu o fată cumsecade. El arată bine. Restul îl înveți dumneata.

Am rămas fără cuvinte.

- Nu voiai să mă ajuți? întrebă librarul. Uite că ai ocazia.

- Eu vorbeam de bani.

- Iar eu vorbesc de fecioru-meu, de viitorul acestei case. De toată viața mea.

Am suspinat. Sempere îmi luă mâna şi mi-o strânse cu puțina putere care îi mai rămăsese.

- Promite-mi că n-ai să mă laşi să părăsesc lumea asta fără să-mi văd feciorul aşezat cu o femeie din acelea pentru care merită să-ți dai viața. Şi să-mi dea un nepot.

- Dacă aflu una ca asta, eu mă fac popă.

Sempere zâmbi.

- Uneori mă gândesc că ar fi trebuit să fii copilul meu, Martin.

L-am privit pe librar, mai slăbit şi mai bătrân ca niciodată, doar o umbră a bărbatului puternic şi impunător pe care mi-l aminteam din anii copilăriei mele petrecuți între pereții aceia, şi am simțit cum cade cerul pe mine. M-am apropiat de el şi, înainte să-mi dau seama, am făcut ceea ce nu mai făcusem niciodată, în toți anii de când îl cunoşteam. I-am dat o sărutare, pe fruntea aceea presărată cu pete şi împodobită cu câteva fire cărunte.

- Îmi promiți?

- Vă promit, i-am zis în timp ce mă îndreptam spre ieşire.

20

Biroul avocatului Valera ocupa etajul de sus al unei extravagante clădiri moderniste plasate pe bulevardul Diagonal, la numărul 442, la un pas de colțul cu Paseo de Gracia. În lipsa altor cuvinte mai bune, edificiul părea o încrucişare între un ceas uriaş cu carilon şi o corabie de pirați, împodobită cu ferestre grandioase şi un acoperiş cu mansarde verzi. În orice alt loc din lume, acea structură barocă şi bizantină ar fi fost proclamată una din cele şapte minuni ale lumii sau o plăsmuire diabolică, operă a vreunui artist nebun, posedat de duhuri de pe lumea cealaltă. În cartierul Ensanche din Barcelona, unde piese similare răsăreau pretutindeni ca ciupercile după ploaie, abia dacă izbutea să-ți atragă atenția.

Am intrat în vestibul şi am găsit un ascensor care m-a dus cu gândul la ce-ar lăsa în urma lui un păianjen uriaş care, în loc de pânze, ar țese catedrale, Portarul mi-a deschis cabina şi m-a întemnițat în acea capsulă stranie, care a început să urce prin casa scării. O secretară cu o înfățişare severă mi-a deschis uşa din stejar lucrat şi mi-a făcut semn să poftesc. I-am spus cum mă numesc şi i-am precizat că nu aveam stabilită o întâlnire, dar că era vorba de o chestiune legată de vânzarea-cumpărarea unui imobil din cartierul Ribera. Ceva s-a schimbat în privirea ei imperturbabilă.

- Casa cu turn? întrebă secretara.

Am încuviințat. Secretara m-a condus până într-un birou în care nu mai era nimeni şi mi-a făcut semn să intru. Am bănuit că nu era sala de aşteptare oficială.

- Aşteptați un moment, vă rog, domnule Martin. O să-l anunț pe domnul avocat că sunteți aici.

Mi-am petrecut următoarele patruzeci şi cinci de minute în acel birou, înconjurat de rafturi ticsite cu tomuri mari cât nişte lespezi funerare, purtând pe cotor inscripții precum "1888-1889, B.C.A. Secțiunea I. Titlul II", care parcă te invitau irezistibil la lectură. Biroul dispunea de o fereastră largă, suspendată deasupra bulevardului Diagonal, de la care se putea contempla tot oraşul. Mobilierul mirosea a lemn nobil învechit şi condimentat cu bănet. Covoarele şi fotoliile din piele sugerau atmosfera unui club britanic. Am încercat să ridic una din lămpile care dominau masa de scris şi am socotit că trebuia să cântărească pe puțin treizeci de kilograme. O mare pictură în ulei, plasată deasupra unui şemineu încă nefolosit, înfățişa prezența pântecoasă şi expansivă a unui personaj care nu putea fi decât inefabilul don Soponcio Valera y Menacho. Titanicul avocat etala favoriți şi mustăți ce semănau cu coama unui leu bătrân, iar ochii săi, de foc şi de oțel, dominau fiecare ungher al încăperii, de pe lumea de dincolo, cu gravitatea unei sentințe de condamnare la moarte.

- Nu vorbeşte, dar, dacă te opreşti să priveşti tabloul un pic, parcă imediat va începe s-o facă, zise un glas din spatele meu.

Nu-l auzisem când a intrat. Sebastian Valera era un bărbat care acționa discret, ce părea să-şi fi petrecut cea mai mare parte din viață încercând să iasă târâş-grăpiş din umbra tatălui său, iar acum, la cincizeci şi ceva de ani, era deja sătul să mai încerce. Avea o privire inteligentă şi pătrunzătoare, *ce* adăpostea acea atitudine de excelență de care se bucură numai prințesele de sânge regal şi avocații cu adevărat costisitori. Mi-a întins mâna şi i-am strâns-o.

- Regret că v-am făcut să aşteptați, dar nu aveam cunoştință de vizita dumneavoastră, zise el făcându-mi semn să iau loc.

- Dimpotrivă. Eu vă mulțumesc pentru că ați fost amabil şi m-ați primit.

Valera zâmbea aşa cum numai cineva care cunoaşte şi fixează prețul fiecărui minut poate s-o facă.

- Secretara mi-a spus că vă numiți David Martin. David Martin, scriitorul?

Pesemne că fața mea surprinsă m-a dat de gol.

- Mă trag dintr-o familie de mari cititori, explică el. Cu ce vă pot ajuta?

- Aş dori să vă consult în legătură cu vânzarea-cumpărarea unei clădiri situate în...

- Casa cu turn? mi-o reteză avocatul politicos.

- Da.

- O ştiţi? întrebă el.

- Locuiesc în ea.

Valera mă privi lung, zâmbind în continuare. Se îndreptă în scaun şi adoptă o postură de om încordat şi închis în sine.

- Sunteţi actualul proprietar?

- De fapt, locuiesc în clădire cu chirie.

- Şi ce aţi dori să aflaţi, domnule Martin?

- Aş vrea să ştiu, dacă se poate, detaliile legate de cumpărarea imobilului de către Banco Hispano Colonial şi să capăt câteva informaţii despre fostul proprietar.

- Don Diego Marlasca, murmură avocatul. Pot să vă întreb pentru ce vă interesează?

- Cazuistică. Recent, în timpul unei reamenajări a clădirii, am găsit o serie de obiecte care cred că îi aparţineau.

Avocatul încruntă din sprâncene.

- Obiecte?

- O carte. Sau, mai bine zis, un manuscris.

- Domnul Marlasca era un mare pasionat de literatură.

De fapt, era autorul a numeroase cărţi de drept, ca şi de istorie şi de alte subiecte. Un mare erudit. Şi un om de caracter, cu toate că, spre sfârşitul vieţii, unii au încercat să-i păteze reputaţia.

Avocatul sesiză mirarea de pe chipul meu.

- Bănuiesc că nu ştiţi mare lucru despre cum a murit domnul Marlasca.

- Mă tem că nu.

Valera suspină ca şi cum ar fi stat în cumpănă dacă să mai vorbească sau nu.

- N-o să scrieţi despre asta, nu-i aşa, nici despre Irene Sabino?

- Nu.

- Am cuvântul dumneavoastră?

Am clătinat din cap afirmativ. Valera ridică din umeri.

- De altfel, nici n-aş putea să spun altceva decât ceea ce se ştia la vremea lor, presupun, zise el mai mult pentru sine.

Avocatul aruncă o privire scurtă către portretul tatălui său, apoi îşi aţinti ochii asupra mea.

- Diego Marlasca era asociatul si cel mai bun prieten al tatălui meu. Împreună au fondat acest birou de avocatură. Domnul Marlasca avea o minte strălucită. Din păcate, în acelaşi timp, era un om complicat şi afectat de lungi perioade de melancolie. La un moment dat, tatăl meu şi domnul Marlasca au hotărât să dizolve asocierea. Domnul Marlasca a părăsit avocatura pentru a se consacra primei sale vocaţii: scrisul. Se spune că mai toţi avocaţii îşi doresc în sinea lor să se lase de profesie şi să devină scriitori...

-... până când compară câştigurile.

- Fapt este că don Diego legase o relaţie de prietenie cu o actriţă ce se bucura pe atunci de o anumită

popularitate, Irene Sabino, pentru care voia să scrie o comedie dramatică. La asta se rezuma totul. Domnul Marlasca era un cavaler şi nu şi-a înşelat niciodată soția, dar ştiți cum e lumea. Bârfe. Zvonuri şi gelozii. Fapt este că s-a împrăştiat vestea mincinoasă că don Diego avea o legătură cu Irene Sabino. Soția nu l-a iertat niciodată pentru asta şi cei doi s-au despărțit. Domnul Marlasca, distrus, a cumpărat casa cu turn şi s-a mutat în ea. Din nenorocire, locuia acolo abia de un an de zile când a pierit într-un accident nefericit.

- Ce fel de accident?

- Domnul Marlasca a murit înecat. O tragedie.

Valera îşi coborâse privirea şi vorbea aproape în şoaptă.

- Şi scandalul?

- Să spunem că unele limbi veninoase au ținut să insinueze că domnul Marlasca s-a sinucis după ce a suferit o decepție în dragoste cu Irene Sabino.

- Şi aşa a fost?

Valera îşi scoase ochelarii şi se frecă la ochi.

- Dacă vreți să vă spun adevărul, nu ştiu. Nici nu ştiu, nici nu-mi pasă. Ce-a fost, a fost.

- Şi ce s-a întâmplat cu Irene Sabino? Valera îşi puse din nou ochelarii.

- Credeam că interesul dumneavoastră se limitează la domnul Marlasca şi la chestiunile legate de vânzare-cumpărare.

- E o simplă curiozitate. Printre obiectele personale ale domnului Marlasca am găsit numeroase fotografii cu Irene Sabino, precum şi scrisori de-ale ei adresate domnului Marlasca...

- Unde vreți să ajungeți cu toate astea? strigă Valera. Vreți bani?

- Nu.

- Mă bucur, fiindcă n-o să vă dea nimeni. Chestiunea nu mai interesează pe nimeni. M-ați înțeles?

- Perfect, domnule Valera. Nu intenționam să vă inoportunez şi nici să fac insinuări nelalocul lor. Regret că v-am jignit cu întrebările mele.

Avocatul zâmbi şi lăsă să-i scape un oftat uşor, ca şi când conversația s-ar fi terminat.

- Nu-i nimic. Dumneavoastră iertați-mă pe mine. Profitând de dispoziția aceasta împăciuitoare a avocatului, am adoptat expresia mea cea mai mieroasă.

- Poate că doamna Alicia Marlasca, văduva lui... Valera se făcu mic în fotoliu, vădit incomodat.

- Domnule Martin, n-aş vrea să mă înțelegeți greşit, însă o parte din datoria mea ca avocat al familiei e să le ocrotesc intimitatea. Din motive evidente. A trecut multă vreme, dar n-aş vrea să se deschidă acum răni mai vechi care nu duc nicăieri.

- Am priceput.

Avocatul mă observa, încordat.

- Şi spuneți că ați găsit o carte? întrebă el.

- Da... Un manuscris. Probabil că nu contează.

- Probabil că nu. Despre ce era vorba în lucrare?

- Despre teologie, aş zice.

Valera clătină din cap afirmativ.

- Vă surprinde? l-am întrebat.

- Nu. Dimpotrivă. Don Diego era o autoritate în istoria religiilor. Un om învățat. În această casă ne amintim de el în continuare cu mult drag. Spuneți-mi, ce aspecte concrete legate de vânzare-cumpărare doreați să aflați?

- Cred că m-ați ajutat mult, domnule Valera. N-aş vrea să vă mai răpesc din timp.

Avocatul încuviință, uşurat.

- E vorba de casă, nu-i aşa? întrebă.

- E un loc straniu, într-adevăr, am convenit eu.

- Îmi aduc aminte că am fost o dată acolo când eram tânăr, la scurt timp după ce don Diego a cumpărat-o.

- Ştiți de ce a cumpărat-o?

- A zis că a fost fascinat de ea din tinerețe şi că s-a gândit mereu că i-ar plăcea să locuiască acolo. Don Diego avea asemenea chestii. Uneori era ca un băiețaş, gata să dea orice pentru un flecuşteț care-i place lui.

Am tăcut.

- Vă simțiți bine?

- Perfect. Ştiți ceva despre proprietarul de la care a cumpărat-o domnul Marlasca? Un anume Bornabe Massot?

- Un indian. Nu a stat niciodată mai mult de o oră în ea.

A cumpărat-o când s-a întors din Cuba şi a ținut-o goală ani de zile. N-a spus de ce. El locuia într-o vilă pe care şi-a construit-o în Arenys de Mar. A vândut-o pe te miri ce. Nici nu voia să ştie de ea.

- Şi înaintea lui?

- Cred că locuia acolo un preot. Un iezuit. Nu sunt sigur.

Tatăl meu era cel care se ocupa cu treburile lui don Diego şi, la moartea acestuia, a distrus toate arhivele.

- De ce o fi făcut una ca asta?

- Pentru toate motivele pe care vi le-am povestit. Ca să evite zvonurile şi să ocrotească memoria prietenului său, presupun. Adevărul e că nu mi-a spus niciodată. Tatăl meu nu era un om dispus să dea explicații pentru faptele lui. O fi avut motivele sale. Motive întemeiate, fără nici o îndoială. Don Diego a fost un foarte bun prieten, pe lângă faptul că era asociat, şi toate acestea l-au durut mult pe tata.

- Ce s-a întâmplat cu iezuitul?

- Cred că avea probleme disciplinare cu ordinul. Era prieten cu părintele Cinto Verdaguer şi mi se pare că a fost implicat în unele dintre încurcăturile acestuia, ştiți dumneavoastră.

- Exorcisme.

- Bârfe.

- Cum îşi poate permite un iezuit expulzat din ordin o asemenea casă?

Valera ridică din nou din umeri şi am bănuit că ajunsesem la fundul sacului.

- Mi-ar plăcea să vă ajut mai mult, domnule Martin, dar nu ştiu cum. Credeți-mă.

- Vă mulțumesc pentru timpul acordat, domnule Valera. Avocatul clătină din cap afirmativ şi apăsă butonul unei sonerii aflat pe birou. Secretara care mă întâmpinase apăru în uşă. Valera mi-a întins mâna, iar eu i-am strâns-o.

- Domnul Martin pleacă. Condu-l, Margarita.

Secretara încuviință şi îmi deschise drumul. Înainte să ies din birou, m-am întors să-l privesc pe avocat, care căzuse într-o melancolie sub portretul tatălui său. Am urmat-o pe Margarita până la uşă şi, chiar când dădea s-o închidă, m-am întors şi i-am oferit cel mai inocent zâmbet de care eram în stare.

- Iertați-mă. Domnul avocat Valera mi-a dat mai înainte adresa doamnei Marlasca, dar acum, când mă gândesc, nu sunt sigur că-mi mai aduc aminte corect numărul străzii...

Margarita suspină, dornică să scape de mine.

- E la numărul treisprezece. Şoseaua Vallvidrera, numărul 13.

- Desigur.

- Bună seara, zise Margarita.

Înainte să apuc a-i răspunde la salut, uşa mi se închise în nas, cu solemnitatea şi prestanța unui sfânt mormânt.

21

Când m-am întors în casa cu turn, am început să văd cu alți ochi ceea ce fusese pentru mine un cămin şi o temniță, pentru un număr prea mare de ani. Am trecut prin portal simțind cum intru printre fălcile unei creaturi din piatră şi întuneric. Am urcat treptele ca şi cum m-aş fi scufundat în măruntaiele acesteia şi am deschis uşa de la etaj, ca să dau peste acel culoar lung şi întunecat care se pierdea în beznă şi care, pentru prima oară, mi s-a părut a fi vestibulul unei minți bănuitoare şi otrăvite. În capăt, conturată în lumina stacojie a amurgului care se strecura din galerie, am desluşit silueta Isabellei care înainta spre mine. Am închis uşa şi am aprins lumina din antreu.

Isabella se îmbrăcase ca o domnişoară elegantă, cu părul strâns şi cu nişte linii ale machiajului care o făceau să pară o femeie cu zece ani mai în vârstă.

- Arăți foarte drăguță şi elegantă, am zis cu răceală.

- Aproape ca o fată de vârsta dumneavoastră, nu-i aşa? Vă place rochia?

- De unde ai scos-o?

- Era într-unul din cuferele din camera din fund. Cred că era a Irenei Sabino. Ce părere aveți? Nu-i aşa că-mi vine de minune?

- Ți-am spus să anunți surorile să vină şi să ia totul.

- Iar eu le-am spus. Azi-dimineață am fost la parohie să întreb şi mi-au zis că nu pot veni să ia nimic, iar dacă vrem, putem să le ducem noi.

Am privit-o în tăcere.

- Spun adevărul, zise ea.

- Scoate-ți aia şi pune-o unde ai găsit-o. Şi spală-te pe față. Parcă eşti...

- O stricată? termină Isabella. Am negat, oftând.

- Nu. Tu n-ai putea să pari niciodată o stricată, Isabella.

- Sigur. De aceea vă plac atât de puțin, murmură ea răsucindu-se pe călcâie şi pornind spre camera ei.

- Isabella! am strigat.

M-a ignorat şi a intrat în camera ei.

- Isabella! am repetat ridicând glasul.

Mi-a adresat o privire duşmănoasă şi a închis uşa trântind-o. Am auzit cum începea să răscolească lucruri prin dormitor şi m-am apropiat de uşă. Am bătut cu dosul degetelor. Nici un răspuns. Am bătut din nou. Nimic. Am deschis uşa şi am găsit-o adunându-şi cele câteva chestii pe care şi le adusese cu ea şi vârându-le în geantă.

- Ce faci? am întrebat-o.

- Plec, asta fac. Plec şi vă las în pace. Sau în război, fiindcă cu dumneavoastră nu se ştie.

- Pot să te întreb încotro?

- Dar ce vă mai pasă? E o întrebare retorică sau ironică?

Dumneavoastră, fireşte, vă e totuna, dar cum eu sunt o proastă, nu pot să fac diferența.

- Isabella, aşteaptă o clipă şi...

- Nu vă faceți griji pentru rochie, că mi-o scot chiar acum. Şi penițele le puteți înapoia, fiindcă nici nu le-am folosit, nici nu-mi plac. Sunt o chestie de prost gust pentru copii de grădiniță.

M-am dus la ea şi i-am pus o mână pe umăr. S-a îndepărtat dintr-un salt, ca şi când ar fi atins-o un şarpe.

- Nu mă atingeți.

M-am retras până în cadrul uşii, în tăcere. Isabellei îi tremurau mâinile şi buzele.

- Isabella, iartă-mă. Te rog. Nu voiam să te jignesc. Mă privi cu lacrimi în ochi şi cu un zâmbet amar.

- Dar numai asta ați făcut. De când sunt aici. N-ați făcut altceva decât să mă insultați şi să mă tratați ca şi cum aş fi o biată idioată, care nu pricepe nimic.

- Iartă-mă, am repetat eu. Lasă-ți lucrurile. Nu pleca.

- De ce nu?

- Fiindcă te rog eu.

- Dacă vreau milă şi îndurare, o pot găsi în altă parte.

- Nu e milă şi nici îndurare, decât dacă asta simți tu pentru mine. Te rog să rămâi fiindcă idiotul sunt eu, şi fiindcă nu vreau să stau singur. Nu pot să stau singur.

- Ce drăguț! Mereu cu gândul la ceilalți. Cumpărați-vă un câine.

Îşi lăsă geanta să cadă pe pat şi se întoarse cu fața spre mine, ştergându-şi lacrimile şi dând drumul furiei pe care o acumulase. Am înghițit în sec.

- Atunci, dacă tot ne jucăm de-a spus adevărul, dați-mi voie să vă spun că veți fi mereu singur. Veți fi singur fiindcă nu ştiți să iubiți şi nici să împărțiți. Sunteți la fel cum e casa asta, care îmi face părul măciucă. Nu mă miră că domnişoara în alb v-a lăsat cu ochii în soare, cum nu m-ar mira să vă lase toată lumea. Nici nu iubiți, nici nu vă lăsați iubit.

Am contemplat-o abătut, de parcă tocmai aş fi încasat o mamă de bătaie si nu știam de unde veniseră loviturile. Am căutat cuvinte şi n-am găsit decât bâlbâieli.

- Chiar nu-ți place setul de penițe? am izbutit să articulez în cele din urmă.

Isabella îşi dădu ochii peste cap, epuizată.

- Nu faceți fata asta de câine bătut, fiindcă oi fi eu idioată, dar nici chiar aşa.

Am tăcut, rezemat în cadrul uşii. Isabella mă observa, între bănuială şi compasiune.

- N-am vrut să spun toate acele lucruri despre prietena dumneavoastră, cea din fotografii. Îmi cer iertare, murmură ea.

- Nu-ți cere iertare. Aveai dreptate.

Mi-am coborât privirea si am ieșit din cameră. M-am refugiat în birou, să contemplu orașul întunecat, îngropat în ceață. În scurt timp, i-am auzit paşii pe scări, şovăitori.

- Sunteți acolo, sus? întrebă ea.

- Da.

Isabella intră în încăpere. Îşi schimbase hainele şi îşi spălase lacrimile de pe față. Mi-a zâmbit şi i-am răspuns la fel.

- De ce sunteți aşa? mă întrebă ea.

Am ridicat din umeri. Isabella se apropie şi se aşeză pe pervaz, lângă mine. Ne-am bucurat de spectacolul de tăceri şi umbre de peste acoperişurile oraşului vechi, fără să mai fie nevoie să spunem nimic. După un scurt răstimp, Isabella zâmbi şi mă privi.

- Ce-ar fi să aprindem una din țigările alea de foi pe care vi le oferă tata şi s-o fumăm împreună?

- Nici pomeneală.

Isabella se adânci într-una din tăcerile ei prelungite.

Uneori mă privea scurt şi zâmbea. Eu o observam cu coada ochiului şi îmi dădeam seama că, numai când mă uitam la ea, începea să-mi vină mai puţin greu să cred că, poate, încă mai rămăsese ceva bun şi decent în lumea asta mizerabilă şi, cu ceva noroc, în mine însumi.

- Rămâi? am întrebat-o.

- Daţi-mi un motiv temeinic. Un motiv sincer sau, altfel spus, în cazul dumneavoastră, unul egoist. Şi ar fi bine să nu fie un basm de adormit copiii, fiindcă plec chiar acum.

Se adăposti îndărătul unei priviri defensive, aşteptând una din linguşelile mele şi, pentru o clipă, mi s-a părut că era singura persoană din lume pe care nu voiam şi nici nu puteam s-o mint. Mi-am coborât privirea şi, o dată în viaţă, am spus şi eu adevărul, fie şi numai ca să-l aud eu însumi rostit cu voce tare.

- Fiindcă eşti singurul prieten care mi-a mai rămas. Expresia ei aspră se risipi şi, înainte să-i citesc mila în ochi, mi-am ferit privirea.

- Ce s-a întâmplat cu domnul Sempere şi cu celălalt, tare pedant, Barcelo?

- Eşti singura care se încumetă să-mi spună adevărul.

- Dar prietenul şi patronul dumneavoastră... el nu vă spune adevărul?

- Nu răsuci cuţitul în rană. Patronul nu-i prietenul meu.

Şi nu cred că a spus adevărul vreodată în viaţa lui.

Isabella mă privi cu luare-aminte.

- Vedeţi? Ştiam eu că nu aveţi încredere în el. V-am citit pe faţă din prima zi.

Am încercat să-mi mai recuperez un pic din demnitate, dar n-am găsit decât sarcasm.

- Ai adăugat cititul feţelor pe lista ta de talente?

- Ca s-o citesc pe-a dumneavoastră nu-i nevoie de nici un talent, replică Isabella. E ca o poveste cu Tom Degeţel.

- Şi ce altceva mai citeşti pe faţa mea, stimată Pythia?

- Că vă temeţi.

Am încercat să râd, fără chef.

- Nu trebuie să vă fie ruşine că vă temeţi. Să te temi e o dovadă de bun-simţ. Singurii care nu se tem de nimic sunt oamenii proşti de-a binelea. Am citit asta într-o carte.

- În manualul fricosului?

- Nu-i nevoie s-o recunoaşteţi dacă asta vă pune în pericol sentimentul masculin. Ştiu eu că voi, bărbaţii, credeţi că mărimea încăpăţânării voastre e direct proporţională cu a părţilor ruşinoase.

- Şi pe asta ai citit-o tot în cartea aceea?

- Nu, asta îmi aparţine.

Mi-am lăsat mâinile să cadă pe lângă trup, capitulând în faţa evidenţei.

- Bine. Da, recunosc că sunt vag neliniştit.

- Chiar că sunteţi vag. Sunteţi mort de frică. Mărturisiţi.

- Să nu exagerăm. Să spunem că am anumite îndoieli referitor la raportul meu cu editorul, ceea ce, dată fiind experienţa mea, e de înţeles. Din câte ştiu, Corelli e un gentleman desăvârşit, iar raportul nostru profesional va fi rodnic şi pozitiv pentru ambele părţi.

- De aceea vă ghiorăiesc mațele ori de câte ori i se pomenește numele.

Am oftat, nemaiavând suflu pentru discuție.

- Ce vrei să-ți spun, Isabella?

- Că n-o să mai lucrați pentru el.

- Nu pot să fac asta.

- Şi de ce nu? Nu puteți să-i dați banii înapoi şi să-l trimiteți la plimbare?

- Nu-i atât de simplu.

- De ce nu? Sunteți băgat în vreo încurcătură?

- Cred că da.

- Ce fel?

- Asta încerc să aflu acum. În orice caz, sunt singurul răspunzător şi cel care trebuie să o rezolve. N-ai pentru ce să-ți faci griji.

Isabella mă privi, resemnată pentru moment, însă nu convinsă.

- Sunteți un om cu totul dezastruos, ştiți asta?

- Încerc să mă obişnuiesc cu gândul.

- Dacă vreți să rămân, regulile, aici, trebuie să se schimbe.

- Sunt numai urechi.

- S-a isprăvit cu despotismul luminat. Începând de azi, în casa asta e democrație.

- Libertate, egalitate şi fraternitate.

- Aveți grijă cu fraternitatea. Dar gata cu "poruncesc" şi "ordon" - şi fără numere gen *mister* Rochester.

- Cum spuneți dumneavoastră, *miss* Eyre.

- Şi să nu vă faceți iluzii, fiindcă n-o să mă mărit cu dumneavoastră nici dacă o să rămâneți orb.

I-am întins mâna ca să pecetluim pactul. Mi-a strâns-o, ezitând, iar apoi m-a îmbrățişat. M-am lăsat cuprins de brațele ei şi mi-am sprijinit fața de părul ei. Atingerea sa era pace şi bun-venit, lumina de viață a unei fete de şaisprezece ani, despre care am vrut să cred că trebuie să fi semănat cu îmbrățişarea pe care mama n-a avut niciodată timpul să mi-o dea.

- Prieteni? am murmurat.

- Până când moartea ne va despărți.

22

Noile reguli ale domniei Isabellei au intrat în vigoare a doua zi, la ora nouă, când ajutoarea mea şi-a făcut apariţia în bucătărie şi, fără să se mai încurce cu nimicuri, m-a informat cum aveau să meargă lucrurile începând din acel moment.

- M-am gândit că aveţi nevoie de o rutină în viaţă. Dacă nu, o luaţi razna şi acţionaţi într-un fel destrăbălat.

- De unde ai scos expresia asta?

- Dintr-una din cărţile dumneavoastră. D-e-s-t-r-ă-b-ă-l-a-t.

Sună bine.

- Şi se potriveşte grozav.

- Nu schimbaţi subiectul.

În timpul zilei, amândoi urma să lucrăm, fiecare la manuscrisul său. Urma să luăm cina împreună, iar apoi ea să-mi arate paginile lucrate în ziua respectivă şi să le comentăm. Eu juram să fiu sincer şi să-i ofer indicaţiile oportune, şi nu să-i hrănesc doar mulţumirea de sine. Zilele de duminică urmau să fie festive şi eu aveam s-o duc la cinematograf, la teatru sau la plimbare. Ea urma să mă ajute să caut documentaţie în biblioteci şi arhive şi îşi lua sarcina de a ţine cămara plină, mulţumită legăturii cu prăvălia familiei. Eu urma să pregătesc micul dejun, iar dânsa cina. Prânzul avea să-l prepare cine era liber la momentul respectiv. Ne împărţeam sarcinile de curăţenie în casă, iar eu mă angajam să accept faptul incontestabil că în această casă era nevoie să se facă curăţenie cu regularitate. Eu nu încercam să-i găsesc logodnic sub nici o formă, iar ea se abţinea să-mi mai pună sub semnul întrebării motivele pentru care lucram pentru patronul meu, ori să-şi manifeste opinia în această privinţă, în afară de cazul în care i-o ceream eu. În rest, urma să improvizăm din mers.

Mi-am ridicat ceaşca de cafea şi am închinat pentru înfrângerea şi capitularea mea necondiţionată.

În doar două zile, m-am dedicat păcii şi seninătăţii vasalului. Isabella se trezea greu de tot şi, când îşi făcea apariţia din camera ei, cu ochii mijiţi şi târşâind nişte papuci de casă de-ai mei în care îi mai încăpea o jumătate de talpă, eu aveam deja pregătite micul dejun, cafeaua şi ziarul de dimineaţă, altul în fiecare zi.

Rutina ţine cheile inspiraţiei. Abia trecuseră patruzeci şi opt de ore de la instaurarea noului regim când am descoperit că începeam să-mi recapăt disciplina din anii mei cei mai productivi. Orele în care mă închideam în camera de lucru s-au concretizat repede în pagini şi pagini în care, nu fără o anumită nelinişte, am început să bag de seamă că lucrul ajunsese la acel punct de consistenţă unde încetează a mai fi o idee şi se transformă în realitate.

Textul avea fluenţă, era strălucitor şi electrizant. Se lăsa citit ca şi când ar fi fost vorba de o legendă, de o saga mitologică cu minuni şi dificultăţi, populată cu personaje şi decoruri gravitând în jurul unei profeţii de speranţă pentru seminţie. Naraţiunea pregătea terenul pentru sosirea unui salvator războinic, care urma să elibereze norodul de toate durerile şi samavolniciile, pentru a-i reda gloria şi mândria ce-i fuseseră smulse de duşmani vicleni, care conspiraseră dintotdeauna şi pentru totdeauna împotriva poporului, indiferent care ar fi fost acesta. Mecanismul era impecabil şi funcţiona în egală măsură dacă îl aplicai oricărui crez, oricărei seminţii sau oricărui grup. Steaguri, zei şi proclamaţii erau atuuri într-un joc care oferea mereu aceleaşi cărţi. Dată fiind natura lucrării, optasem pentru folosirea unuia din artificiile cele mai complexe şi mai dificile de executat în orice text literar: aparenta absenţă a oricărui artificiu. Limbajul rezona clar şi simplu, glas onest şi limpede al unei conştiinţe care nu narează, ci pur şi

simplu revelează. Uneori mă opream să recitesc cele scrise până în momentul respectiv şi mă lăsam stăpânit de vanitatea oarbă că maşinăria pe care tocmai o montam funcționa cu o precizie impecabilă. Mi-am dat seama că, pentru prima oară după multă vreme, îmi petreceam ceasuri întregi fără să mă gândesc la Cristina sau la Pedro Vidal, Lucrurile, mi-am zis, mergeau spre bine. Poate că tocmai de aceea, fiindcă părea că în sfârşit voi ieşi din impas, am procedat cum procedam ori de câte ori viața mea revenea pe un făgaş mai bun: am stricat totul.

Într-o dimineață, după micul dejun, mi-am pus unul din costumele mele de cetățean respectabil. M-am dus în galerie s-o salut pe Isabella şi am văzut-o aplecată peste masa de scris, recitind pagini din ziua precedentă.

- Astăzi nu scrieți? întrebă ea fără să-şi ridice privirea.

- E zi de reflecție.

Am sesizat că ținea setul de penițe şi călimara cu muzele pregătite lângă caiet.

- Credeam că ți se pare o chestie de prost gust, am zis eu.

- Chiar aşa mi se pare, dar eu sunt o copilă de şaisprezece ani şi am tot dreptul din lume să-mi placă chestiile de prost gust. E ca şi cu havanele dumneavoastră.

Mirosul de colonie a ajuns până la ea şi mi-a aruncat o privire intrigată. Când a văzut că mă îmbrăcasem să ies în oraş, şi-a încruntat sprâncenele.

- O s-o faceți iar pe detectivul? întrebă.

- Un pic.

- N-aveți nevoie de gardă de corp? De o doctoriță Watson? De cineva cu bun-simț?

- Nu te învăța să cauți pretexte ca să nu scrii înainte de a învăța să scrii. Ăsta-i un privilegiu al profesioniştilor şi trebuie să ți-l câştigi.

- Eu cred că, dacă sunt ajutoarea dumneavoastră, trebuie să fiu în toate privințele.

Am zâmbit cu blândețe.

- Acum, că tot ai spus asta, chiar am ceva să te rog. Nu, nu te speria. Are de-a face cu Sempere. Am aflat că nu prea are bani şi librăria e în pericol.

- Nu se poate.

- Din păcate aşa stau lucrurile - dar nu-i nimic, fiindcă n-o să lăsăm să se agraveze situația.

- Fiți atent, că domnul Sempere e foarte orgolios şi n-o să vă dea voie să... Ați şi încercat, nu-i aşa?

Am încuviințat.

- De aceea m-am gândit că trebuie să fim mai şireți şi să recurgem la mijloace neortodoxe şi la înşelăciune.

- Specialitatea dumneavoastră.

Am ignorat tonul reprobator şi mi-am continuat expunerea.

- M-am gândit în felul următor: ca din întâmplare, să apari pe la librărie şi să-i spui lui Sempere că sunt un căpcăun, că te-ai săturat de mine...

- Până aici e verosimil sută la sută.

- Nu mă întrerupe. Îi spui toate astea, după care îi mai spui şi că te plătesc mizerabil ca să fii ajutoarea mea.

- Dar nu-mi plătiți nici o centimă...

Am suspinat, înarmându-mă cu răbdare.

- Când o să-ți spună că îi pare rău, ceea ce va spune, faci o față de domniță la ananghie şi îi mărturiseşti, dacă se poate cu lacrimi în ochi, că tatăl tău te-a dezmoştenit şi că vrea să te bage la mănăstire şi, de aceea, te-ai gândit dacă nu cumva ai putea lucra acolo câteva ore, de probă, în schimbul a trei la sută comision din ceea ce vinzi, ca să-ți făureşti un viitor departe de mănăstire, ca o femeie partizană a libertății absolute şi dedicată difuzării literelor.

Isabella se uită în altă parte.

- Trei la sută? Vreți să-l ajutați pe Sempere, sau să-l jupuiți?

- Vreau să-ți pui o rochie ca aceea de deunăzi, să te dichiseşti cum ştii tu şi să-i faci vizita când fecioru-său e la librărie, ceea ce se întâmplă de obicei după-amiaza.

- Vorbim de arătosul?

- Câți feciori are domnul Sempere?

Isabella socoti în sinea ei şi, când începu să vadă încotro băteam, îmi azvârli o privire iritată.

- Dacă tata ar şti ce minte perversă aveți, şi-ar cumpăra o puşcă.

- Singurul lucru pe care ți-l spun este să te vadă feciorul.

Iar tatăl să vadă cum te vede feciorul.

- Sunteți mai rău decât credeam. Acum vă ocupați cu traficul de femei.

- E doar caritate creştină. În plus, ai recunoscut că fiul lui Sempere e arătos.

- Arătos şi un pic nătâng.

- Să nu exagerăm. Sempere-junior e pur şi simplu un pic timid în prezența sexului femeiesc, ceea ce îl onorează. E un cetățean model care, deşi conştient de efectul persuasiv al înfățişării sale plăcute şi prezentabile, practică autocontrolul şi ascetismul, din respect şi devoțiune față de puritatea nepătată a femeii barceloneze. Să nu-mi spui că asta nu-i conferă o aură de noblețe şi de farmec care îți gâdilă instinctele, cel matern şi cele periferice.

- Uneori cred că vă urăsc, domnule Martin.

- Agață-te de sentimentul ăsta, dar nu-l învinovăți pe bietul mezin Sempere pentru deficiențele mele, întrucât el este, în curăția lui, pâinea lui Dumnezeu.

- Noi ne-am învoit că n-o să-mi căutați logodnic.

- Nu vorbeşte nimeni de nici o logodnă. Dacă mă laşi să termin, îți spun ce mai e.

- Continuați, domnule Rasputin.

- Când Sempere-tatăl va spune da, cum va şi spune, vreau ca în fiecare zi să stai două sau trei ore la tejgheaua librăriei.

- Îmbrăcată în ce? În Mata Hari?

- Îmbrăcată cu buna-cuviință şi cu bunul-gust ce te caracterizează. Frumuşică, sugestivă, dar fără stridență. Dacă e nevoie, recuperezi una din rochiile Irenei Sabino, însă una decentă.

- Sunt două sau trei care îmi vin grozav, preciză Isabella fascinată de idee.

- Atunci o îmbraci pe aceea care te lasă mai puțin dezvelită.

- Sunteți un reacționar. Şi ce se întâmplă cu formația mea literară?

- Ce aulă mai bună decât "Sempere şi Fiii" ar putea fi ca să ți-o dezvolți? Acolo vei fi înconjurată de capodopere din care poți învăța cu nemiluita.

- Şi cum fac? Respir adânc, să văd dacă se lipeşte ceva de mine?

- E vorba doar de câteva ore pe zi. După aceea îţi poţi continua lucrul aici, ca şi până acum, şi poţi primi sfaturile mele, care n-au preţ şi care vor face din tine o nouă Jane Austin.

- Şi unde-i şmecheria?

- Şmecheria e că, în fiecare zi, eu o să-ţi dau câteva pesetas şi, ori de câte ori iei bani de la clienţi şi deschizi casa de marcaj, le pui acolo discret.

- Aşadar ăsta-i planul...

- Ăsta-i planul, care, precum vezi, nu are nimic pervers.

Isabella îşi încruntă sprâncenele.

- N-are să meargă. O să-şi dea seama că e ceva ciudat.

Domnul Sempere e isteţ nevoie mare.

- Are să meargă. Iar dacă Sempere se miră, îi spui că oamenii, atunci când văd o domnişoară drăguţă şi simpatică la tejghea, îşi mai dau drumul la buzunar şi se arată mai darnici.

- Asta s-o fi petrecând în crâşmele de joasă speţă pe care le frecventaţi dumneavoastră, nu într-o librărie.

- Nu sunt de acord. Eu intru într-o librărie, dau peste o vânzătoare aşa de încântătoare ca tine şi sunt în stare să cumpăr de la ea totul, până la cel mai recent câştigător al Premiului Naţional de Literatură.

- Asta pentru că aveţi o minte mai murdară decât un coteţ de găini.

- În plus, am - sau ar trebui să spun avem - şi o datorie de recunoştinţă faţă de domnul Sempere.

- Asta-i o lovitură sub centură.

- Atunci, nu mă face să ţintesc şi mai jos.

Orice manevră de persuadare care se respectă apelează mai întâi la curiozitate, apoi la vanitate şi, în sfârşit, la bunătate sau la remuşcare. Isabella îşi coborî privirea şi încuviinţă încet din cap.

- Şi cam când intenţionaţi să puneţi în mişcare planul cu nimfa care vine cu bucatele sub braţ?

- Să nu lăsăm pe mâine ce putem face astăzi.

- Astăzi?

- În după-amiaza asta.

- Spuneţi-mi drept. Toate astea sunt o stratagemă ca să spălaţi banii pe care vi-i plăteşte patronul şi să vă curăţaţi conştiinţa, sau ce mai aveţi dumneavoastră acolo unde ar trebui s-o aveţi?

- Ştii deja că motivele mele sunt întotdeauna egoiste.

- Şi ce se întâmplă dacă domnul Sempere refuză?

- Tu asigură-te că feciorul e acolo şi că te duci îmbrăcată de duminică, dar nu de liturghie.

- E un plan degradant şi ofensator.

- Şi-ţi place la nebunie.

Isabella zâmbi în sfârşit, pisiceşte.

- Şi dacă feciorului îi creşte brusc îndrăzneala şi se hotărăşte să sară calul?

- Te asigur că moştenitorul nu se va încumeta să te atingă nici cu un deget, altfel decât în prezenţa unui preot şi cu un certificat de la episcopie în mână.

- Unii câştigă, alţii pierd.

- Ai s-o faci?

- Pentru dumneavoastră?

- Pentru literatură.

23

Când am ieşit în stradă, m-a surprins o briză rece şi tăioasă care mătura străzile cu neastâmpăr, şi am ştiut că toamna intra pe furiş în Barcelona. În piața Palacio am urcat într-un tramvai care aştepta gol, ca o mare cursă de şoareci din fier forjat. Am luat loc lângă geam şi am cumpărat un bilet de la controlor.

- Ajungeți până în Sarria?

- Până în piață.

Mi-am rezemat capul de geam şi, în scurt timp, tramvaiul a pornit cu o scuturătură. Am închis ochii şi m-am lăsat în voia uneia dintre acele picoteli de care te poți bucura numai la bordul unei maşinării mecanice, visul omului modern. M-am visat călătorind într-un tren construit din oase negre şi vagoane în formă de coşciug, care traversa o Barcelonă pustie şi presărată cu veşminte abandonate, ca şi cum trupurile care le ocupaseră s-ar fi evaporat. O tundră de pălării şi rochii, de costume şi pantofi abandonați acoperea străzile vrăjite de tăcere. Locomotiva slobozea o dâră de fum stacojiu care se împrăştia pe cer ca o vopsea întinsă. Patronul, zâmbitor, călătorea lângă mine. Era îmbrăcat în alb şi avea mănuşi. Ceva închis la culoare şi gelatinos îi picura de pe vârfurile degetelor.

- Ce s-a întâmplat cu oamenii?

- Să ai credință, Martin. Să ai credință.

Când m-am trezit, tramvaiul luneca agale pătrunzând în piața Sarria, Am coborât înainte să se oprească de tot şi am pornit-o la deal pe strada Mayor de Sarria. Peste cincisprezece minute ajungeam la destinație.

Şoseaua Vallvidrera pornea dintr-o alee de copaci întunecată, întinsă în spatele castelului din cărămidă roşie al Colegiului San Ignacio. Strada urca spre munte, flancată de căsoaie solitare şi acoperită de o mantie de frunze uscate. Nori albi lunecau peste costişă şi se destrămau în sufluri de ceață. Am luat-o pe trotuarul cu impare şi am trecut pe lângă ziduri şi grilaje, încercând să citesc numerele străzii. Mai încolo se zăreau fațade din piatră întunecată şi fântâni fără apă eşuate printre poteci năpădite de buruieni. Am parcurs o porțiune de trotuar în umbra unui şir lung de chiparoşi şi m-am pomenit că numărătoarea sărea de la 11 la 15. Nedumerit, am făcut cale întoarsă, căutând numărul treisprezece. Începeam să bănuiesc că secretara avocatului Valera se dovedise a fi mai şireată decât părea şi îmi servise o adresă falsă, când m-am pomenit la intrarea unui pasaj ce pornea de pe trotuar şi se prelungea cu circa cincizeci de metri, către un grilaj întunecat care forma o creastă de vârfuri ascuțite.

Am apucat-o pe îngustul drumeag pavat şi am ajuns până la grilaj. O grădină deasă şi neîngrijită se târâse până de partea cealaltă şi crengile unui eucalipt treceau printre vârfurile ascuțite ale grilajului aidoma unor brațe implorând printre gratiile unei celule. Am dat deoparte frunzele care acopereau o parte din zid şi am găsit literele şi cifrele săpate în piatră.

Casa Marlasca 13

Am luat-o pe lângă grilajul care înconjura grădina, încercând să zăresc ceva în interior. După vreo douăzeci de metri, am găsit o poartă metalică încastrată în zidul de piatră. Un ciocan mare de poartă odihnea pe placa din fier, sudat cu lacrimi de oțel. Poarta era întredeschisă. Am împins cu umărul şi am reuşit s-o fac să cedeze suficient cât să trec fără ca muchiile de piatră care se iveau din zid să-mi sfâşie hainele. O duhoare intensă de pământ reavăn impregna văzduhul.

O potecă din dale de marmură se deschidea printre copaci şi ducea până într-un luminiş acoperit cu pietre albe. Într-o parte se puteau vedea nişte garaje cu poarta deschisă şi rămăşițele a ceva ce, odinioară, fusese un Mercedes-Benz, iar acum părea un dric lăsat în voia sorții. Casa avea o structură în

stil modernist care se ridica pe trei niveluri cu linii curbe şi se termina printr-o creastă de mansarde îngrămădite în turnuleţe şi arce. Ferestre înguste şi ascuţite ca nişte pumnale se deschideau în faţada presărată cu reliefuri şi garguie. Geamurile oglindeau trecerea tăcută a norilor. Mi s-a părut că întrezăresc un chip profilat îndărătul uneia din ferestrele de la primul etaj.

Fără să ştiu prea bine de ce, am ridicat mâna şi am schiţat un salut. Nu voiam să fiu luat drept hoţ. Silueta rămase acolo observându-mă, nemişcată ca un păianjen. Mi-am coborât privirea o clipă şi, când m-am uitat din nou, dispăruse.

- Bună ziua! am strigat.

Am aşteptat câteva secunde şi, neprimind nici un răspuns, m-am îndreptat încet spre casă. O piscină de formă ovală flanca faţada estică. De partea cealaltă se ridica o galerie de sticlă. Scaune din pânză de cort destrămată înconjurau piscina. O trambulină presărată cu iederă înainta peste întinderea unei ape întunecate. M-am apropiat de margine şi am constatat că era acoperită cu frunze moarte şi cu alge care se unduiau la suprafaţă. Îmi contemplam propriul reflex în apele piscinei când am băgat de seamă că o siluetă întunecată se distingea în spatele meu.

M-am întors brusc şi am dat peste un chip ascuţit şi posomorât care mă scruta neliniştit şi bănuitor.

- Cine sunteţi şi ce căutaţi aici?

- Mă numesc David Martin şi m-a trimis domnul avocat Valera, am improvizat eu.

Alicia Marlasca strânse din buze.

- Dumneavoastră sunteţi doamna Marlasca? Dona Alicia?

- Ce s-a întâmplat cu cel care vine dintotdeauna? întrebă ea.

Am înţeles că doamna Marlasca mă luase drept unul din stagiarii de la biroul lui Valera şi presupunea că am adus acte de semnat sau vreun mesaj din partea avocaţilor. Pentru o clipă, am cântărit posibilitatea de a adopta această identitate, dar ceva de pe chipul acelei femei mi-a spus că ascultase suficiente minciuni la viaţa ei ca să mai accepte una în plus.

- Nu lucrez pentru birou, doamnă Marlasca. Motivul vizitei mele *e* unul particular. Mă întrebam dacă n-aţi avea câteva minute ca să vorbim despre una din fostele proprietăţi ale răposatului dumneavoastră soţ, don Diego.

Văduva păli şi îşi feri privirea. Se sprijinea într-un baston şi am văzut că în pragul galeriei era un scaun cu rotile, în care am presupus că îşi petrecea mai multă vreme decât prefera să recunoască.

- N-a mai rămas nici o proprietate a soţului meu, domnule...

- Martin.

- Băncile au luat tot, domnule Martin, tot mai puţin această casă, pe care, mulţumită sfaturilor domnului Valera, tatăl, am trecut-o pe numele meu. Restul l-au luat hienele...

- Mă refeream la casa cu turn, din strada Flassaders. Văduva oftă. După cum am socotit, trebuia să fi avut între şaizeci şi şaptezeci şi cinci de ani. Ecoul a ceea ce pesemne fusese o frumuseţe uluitoare abia dacă se risipise.

- Luaţi-vă gândul de la casa aceea. E un loc blestemat.

- Din păcate nu pot face asta. Locuiesc în ea.

Doamna Marlasca încruntă din sprâncene.

- Am crezut că nimeni nu vrea să locuiască acolo. A stat goală mulţi ani.

- Am închiriat-o cu ceva timp în urmă. Motivul vizitei mele este că, în cursul unor lucrări - de

reamenajare, am găsit o serie de bunuri personale care cred că i-au aparținut răposatului dumneavoastră soț şi, presupun, şi dumneavoastră.

- Nimic din casa aceea nu-mi aparține. Ceea ce ați găsit i-o fi aparținând femeii aceleia...

- Irene Sabino?

Alicia Marlasca zâmbi cu amărăciune.

- Ce vreți să ştiți de fapt, domnule Martin? Spuneți-mi adevărul. N-ați venit până aici ca să-mi înapoiați vechiturile răposatului meu soț.

Ne-am privit în tăcere şi am ştiut că nu puteam şi nici nu voiam să o mint pe femeia aceea, sub nici o formă.

- Încerc să aflu ce i s-a întâmplat soțului dumneavoastră, doamnă Marlasca.

- De ce?

- Fiindcă am impresia că şi mie mi se întâmplă acelaşi lucru.

Casa Marlasca avea acea atmosferă de cimitir părăsit a caselor mari care trăiesc din absență şi din lipsă. Departe de zilele ei de bogăție şi glorie, de vremuri când o armată de servitori o mențineau proaspătă şi plină de strălucire, casa era acum o ruină. Vopseaua de pe pereți, desprinsă; dalele din pardoseală, smulse; mobilele, mâncate de frig şi umezeală; tavanele, căzute; iar covoarele mari, roase şi decolorate. Am ajutat-o pe văduvă să se aşeze în scaunul cu rotile şi, urmându-i indicațiile, am condus-o până într-un salon de lectură în care mai rămăseseră doar câteva cărți şi tablouri.

- A trebuit să vând majoritatea lucrurilor ca să supraviețuiesc, îmi explică văduva. Dacă n-ar fi fost avocatul Valera, care continuă să-mi trimită în fiecare lună o mică pensie pe socoteala biroului, n-aş fi ştiut unde să mă duc.

- Locuiți aici singură? Văduva încuviință.

- Asta e casa mea. Singurul loc unde am fost fericită, cu toate că de atunci au trecut mulți ani. Am trăit aici şi voi muri aici. Iertați-mă că nu v-am oferit nimic. De mult n-am mai avut nici o vizită şi nici nu mai ştiu să tratez musafirii. Doriți ceai sau cafea?

- Nu vă deranjați, mulțumesc.

Doamna Marlasca zâmbi şi arătă spre fotoliul în care şedeam eu.

- Acela era preferatul soțului meu. Obişnuia să se aşeze acolo şi să citească până foarte târziu, în fața focului. Eu mă aşezam uneori aici, lângă el, şi îl ascultam. Lui îi plăcea să-mi povestească diverse lucruri, cel puțin atunci. Am fost tare fericiți în casa asta...

- Ce s-a întâmplat?

Văduva ridică din umeri, cu privirea pierdută în cenuşa din şemineu.

- Sunteți sigur că vreți să auziți povestea asta?

- Vă rog.

- La drept vorbind, nu ştiu prea bine când a cunoscut-o soțul meu. Îmi aduc aminte doar că, într-o zi, a început să o pomenească, printre altele, şi că în curând nu trecea o zi fără să-i aud numele: Irene Sabino. Mi-a spus că îi fusese prezentată de un bărbat pe nume Damian Roures, care organiza şedințe de spiritism într-un local de pe strada Elisabeta. Diego era un cercetător al religiilor şi asistase la mai multe asemenea şedințe ca observator. În acele zile, Irene Sabino era una dintre actrițele cele mai populare de pe bulevardul Parallel. Era o frumusețe, ce-i drept. În afară de asta, nu cred că era în stare să numere mai mult de zece. Se spunea că s-a născut într-una din colibele de pe plaja Bogatell, că maică-sa a abandonat-o în Somorrostro şi a crescut printre cerşetori şi indivizii care mergeau acolo să se ascundă de autorități. A început să danseze în cabarete şi localuri din Raval şi de pe Parallel la paisprezece ani. Chestia cu dansul e un fel de a spune. Presupun că a început să se prostitueze înainte de a învăța să citească, dacă o fi învățat vreodată... Pentru o vreme, a fost marea stea a sălii "La Criolla", sau aşa se spunea. Apoi a trecut la alte localuri mai acătării. Cred că la ,,Apolo" l-a cunoscut pe un anume Juan Corbera, căruia toată lumea îi spunea Jaco. Jaco era impresarul şi, probabil, amantul ei. Jaco a fost cel care a scornit numele de Irene Sabino şi legenda că era fiica secretă a unei mari vedete din Paris şi a unui prinț din nobilimea europeană. Nu ştiu care era numele ei adevărat. Nu ştiu dacă a apucat să aibă vreunul. Jaco a introdus-o în şedințele de spiritism, cred că la sugestia lui Roures, şi amândoi îşi împărțeau beneficiile rezultate din vânzarea presupusei sale virginități unor bărbați bogați şi plictisiți, care veneau la acele farse ca să-şi omoare urâtul. Specialitatea lor erau cuplurile, spuneau ei.

Ceea ce Jaco şi asociatul său Roures nu bănuiau este că Irene era obsedată de acele şedințe şi credea cu adevărat că, în acele farse, se putea intra în contact cu lumea spiritelor. Era convinsă că mama ei îi trimitea mesaje de pe lumea cealaltă şi, chiar şi după ce a ajuns faimoasă, continua să vină la aceste şedințe, pentru a încerca să intre în legătură cu ea. Acolo l-a cunoscut pe soțul meu, Diego. Presupun că treceam printr-o perioadă dificilă, ca toate cuplurile. Diego voia de mult să părăsească avocatura şi să se dedice în totalitate scrisului. Recunosc că nu a găsit în mine sprijinul de care avea nevoie. Eu credeam că, dacă va proceda aşa, îşi va nenoroci viața, însă, de fapt, singurul lucru de care mă temeam era că voi pierde toate astea - casa, servitorii... Le-am pierdut pe toate oricum, aşa cum l-am pierdut şi pe el. Ceea ce ne-a despărțit în cele din urmă a fost pierderea lui Ismael. Ismael era fiul nostru. Diego era înnebunit după el. Niciodată n-am văzut un tată atât de devotat copilului său. Nu eu, ci Ismael era viața lui. Tocmai ne certam în dormitorul de la primul etaj. Eu începusem să-i reproşez că-şi petrecea prea mult timp scriind, că asociatul său, Valera, sătul să se tot ocupe de munca amândurora, îi dăduse un ultimatum şi avea de gând să desființeze biroul şi să meargă pe cont propriu. Diego a zis că nu-i pasă, că e dispus să-şi vândă partea lui de afacere şi să se dedice vocației sale. În după-amiaza aceea i-am simțit lipsa lui Ismael. Nu era în camera lui, nici în grădină. Am crezut că, auzindu-ne cum ne certăm, s-a speriat şi a plecat de acasă. Nu era prima oară când făcea asta. Cu câteva luni în urmă fusese găsit plângând pe o bancă din piața Sarria. Am plecat să-l căutăm la căderea nopții. Nici urmă de el pe nicăieri. Am trecut pe la casele vecinilor, prin spitale... Când s-au ivit zorile, după ce l-am căutat toată noaptea, i-am găsit trupul pe fundul piscinei. Se înecase în după-amiaza trecută şi noi nu i-am auzit strigătele de ajutor fiindcă țipam unul la celălalt. Avea şapte ani. Diego nu m-a iertat niciodată pentru asta, aşa cum nu s-a iertat nici pe sine. În curând, nu ne-am mai putut suporta unul pe celălalt. De fiecare dată când ne priveam sau ne atingeam, vedeam trupul neînsuflețit al fiului nostru pe fundul acelei piscine blestemate. Într-o bună zi, m-am trezit şi am ştiut că Diego m-a părăsit. A plecat şi de la biroul de avocatură şi s-a mutat într-o casă din cartierul Ribera, care îl obseda de ani de zile. Spunea că scrie, că a primit o comandă

foarte importantă de la un editor din Paris, că n-am de ce să-mi fac griji în privința banilor. Eu ştiam că stă cu Irene, deşi nu recunoştea. Era un om distrus.

Era convins că mai are puțin de trăit. Credea că a contractat o boală, un fel de parazit, care îl rodea pe dinăuntru. Nu vorbea decât despre moarte. Nu asculta pe nimeni. Nici pe mine, nici pe Valera... doar pe Irene şi pe Roures, care îi împuiau mintea cu poveşti despre spirite şi îl storceau de bani promițându-i că-l vor pune în legătură cu Ismael. La un moment dat, m-am dus la casa cu turn şi l-am implorat să-mi deschidă. Nu m-a lăsat să intru. Mi-a zis că e ocupat, că lucrează la ceva care o să-i permită să-l salveze pe Ismael. Atunci mi-am dat seama că începea să-şi piardă mințile. Credea că dacă scrie cartea aceea blestemată pentru editorul din Paris fiul nostru se va întoarce din morți. Cred că, împreună, Irene, Roures şi Jaco au izbutit să-i stoarcă banii care îi mai rămăseseră, care ne mai rămăseseră... După câteva luni, când deja nu se mai întâlnea cu nimeni şi îşi petrecea tot timpul închis în locul acela oribil, a fost găsit mort. Poliția a spus că a fost un accident, dar eu n-am crezut asta niciodată. Jaco dispăruse, iar din bani nu mai rămăsese nici urmă. Roures a afirmat că nu ştie nimic. A declarat că nu mai avusese nici un contact cu Diego de luni de zile, fiindcă acesta înnebunise şi se temea de el. A spus că, la ultimele şedințe de spiritism, Diego îi speria pe clienți cu povestirile lui despre suflete blestemate şi că nu i-a permis să mai vină. Spunea că dedesubtul oraşului e un lac mare de sânge. Spunea că fiul său îi vorbea în vise, că Ismael era prizonierul unei umbre cu piele de şarpe, care se dădea drept alt copil, şi se juca cu el... N-a surprins pe nimeni când a fost găsit mort. Irene a spus că Diego şi-a luat viața din vina mea, că soția lui cea rece şi preocupată de propriile ei interese, care permisese ca fiul lui să moară fiindcă nu voia să renunțe la o viață de lux, l-a împins la moarte. A spus că e singura care l-a iubit cu adevărat şi că niciodată n-a acceptat de la el nici o centimă. Şi cred că, cel puțin în privința asta, spunea adevărul. Cred că Jaco s-a folosit de ea ca să-l seducă pe Diego şi să-i fure tot. Mai apoi, la momentul adevărului, Jaco a lăsat-o baltă şi a dispărut fără să împartă cu ea nici o centimă. Aşa au spus polițiştii, sau cel puțin unii dintre ei. Dintotdeauna mi s-a părut că nu voiau să răscolească povestea asta şi că versiunea cu sinuciderea li s-a părut convenabilă. Dar eu nu cred că Diego şi-a luat viața. N-am crezut atunci şi nu cred nici acum. Cred că l-au asasinat Irene şi Jaco. Şi nu numai pentru bani. Mai era ceva. Îmi aduc aminte că unul dintre polițiştii desemnați să se ocupe de acest caz, un bărbat foarte tânăr pe nume Salvador, Ricardo Salvador, era de aceeaşi părere. A spus că ceva nu se potrivea în versiunea oficială a faptelor şi că cineva ascundea adevărata cauză a morții lui Diego. Salvador s-a zbătut ca să lămurească faptele, până când i s-a luat cazul şi, peste un timp, a fost dat afară şi din poliție. Chiar şi atunci, a continuat să investigheze pe cont propriu. Din când în când venea să mă viziteze. Am devenit prieteni buni... Eu eram o femeie singură, ruinată şi disperată. Valera îmi spunea să mă recăsătoresc. Şi el mă învinuia pentru ce i s-a întâmplat soțului meu şi chiar a ajuns să-mi insinueze că existau mulți negustori burlaci cărora o văduvă cu aer aristocratic şi cu o înfățişare plăcută le putea încălzi aşternutul în amurgul vieții. Cu timpul, până şi Salvador a încetat să mă mai viziteze. Nu-l învinovățesc.

În încercarea lui de a mă ajuta, şi-a nenorocit viața. Uneori, mi se pare că singurul lucru pe care am izbutit să-l fac pentru ceilalți pe lumea asta a fost să le nenorocesc viața... Până azi, n-am mai istorisit nimănui această poveste, domnule Martin. Dacă vreți un sfat, luați-vă gândul de la casa aceea, de la mine, de la soțul meu şi de la povestea asta. Plecați departe. Oraşul ăsta e blestemat. Blestemat...

25

Am părăsit casa Marlasca cu inima grea şi am umblat fără țintă prin labirintul de străzi solitare care duceau spre Pedralbes. Cerul era acoperit de un păienjeniş de nori cenuşii care abia lăsau să treacă soarele. Ace de lumină perforau acea maramă şi măturau costişa muntelui. Am urmat cu privirea acele linii de lumină şi am putut vedea cum, în depărtare, mângâiau acoperişul smălțuit al Vilei Helius. Ferestrele străluceau de la distanță. Neascultând de bunul-simț, m-am îndreptat într-acolo. Pe măsură ce mă apropiam, cerul s-a tot întunecat şi un vânt tăios mi-a ridicat în cale vârtejuri de frunze uscate. M-am oprit când am ajuns unde începea strada Panama. Vila Helius se ridica în față. Nu m-am încumetat să trec strada şi să mă apropii de zidul care ocolea grădina. Am rămas acolo Dumnezeu ştie cât timp, incapabil să fug şi nici să mă duc să bat la uşă. Atunci am văzut-o trecând prin dreptul unei ferestre de la etajul al doilea. Am simțit un frig intens în măruntaie. Dădeam să mă retrag când s-a întors şi s-a oprit. S-a apropiat de geam şi i-am putut simți ochii fixați într-ai mei. A ridicat mâna, ca şi când ar fi vrut să salute, dar n-a ajuns să-şi despartă degetele. N-am avut curaj să-i susțin privirea şi m-am răsucit pe călcâie, îndepărtându-mă în josul străzii. Îmi tremurau mâinile şi le-am vârât în buzunare ca să nu mă vadă. Înainte să fac colțul, m-am mai întors o dată şi am constatat că rămăsese acolo, privindu-mă. Când am vrut s-o urăsc, n-am avut putere.

Am ajuns acasă cu frigul, sau aşa voiam eu să cred, în oase. Când am intrat pe sub portal, am văzut un plic în cutia poştală din antreu. Pergament şi ceară. Veşti de la patron. L-am deschis în timp ce mă târam pe trepte în sus. Caligrafia lui prețioasă îmi dădea întâlnire a doua zi. Când am ajuns pe palier, am văzut că uşa era întredeschisă şi că Isabella, zâmbitoare, mă aştepta.

- Eram în camera de lucru şi v-am văzut venind, zise ea. Am încercat să-i zâmbesc, dar probabil că n-am fost prea convingător, fiindcă de cum mă privi în ochi Isabella adoptă o mină îngrijorată.

- Vă simțiți bine?

- N-am nimic. Cred că am răcit puțin.

- Pregătesc o supă care o să vă întremeze ca prin minune.

Isabella mă luă de braț şi mă conduse până în galerie.

- Isabella, nu sunt invalid.

Îmi dădu drumul şi îşi coborî privirea.

- Iertați-mă,

N-aveam chef să mă cert cu nimeni, cu atât mai puțin cu ajutoarea mea cea îndărătnică, aşa încât m-am lăsat călăuzit până la unul din fotoliile din galerie şi m-am prăbuşit ca un sac de oase. Isabella se aşeză în fața mea şi mă privi alarmată.

- Ce s-a întâmplat? I-am zâmbit liniştitor.

- Nimic. Nu s-a întâmplat nimic. Nu urma să-mi dai un castron cu supă?

- Imediat.

O porni ca din puşcă spre bucătărie şi am putut s-o aud de acolo cum trebăluieşte. Am respirat adânc şi am închis ochii până când am auzit paşii Isabellei apropiindu-se.

Îmi întinse un castron aburind, de dimensiuni exagerate.

- Parcă-i o oală de noapte, am zis eu.

- Beți-o şi nu mai înşirați grosolănii.

Am adulmecat supa. Mirosea bine, dar n-am vrut să ofer prea multe dovezi de docilitate.

- Miroase ciudat, am zis. Ce are în ea?

- Miroase a pui fiindcă are pui, sare şi câteva picături de vin. Beți-o.

Am luat o sorbitură şi i-am înapoiat castronul. Isabella clătină din cap.

- Toată.

Am suspinat şi am mai luat o sorbitură. Era bună, deşi nu voiam să recunosc.

- Aşadar, cum a fost ziua? întrebă Isabella.

- A avut momentele ei. Ție cum ți-a mers?

- O aveți în față pe noua vânzătoare vedetă de la "Sempere şi Fiii".

- Excelent.

- Până la ora cinci, vândusem deja două exemplare din *Portretul lui Dorian Gray* şi nişte opere complete de Lampedusa, unui domn foarte distins din Madrid, care mi-a dat bacşiş. Nu faceți figura asta, fiindcă am băgat şi bacşişul tot în casa de marcat.

- Iar Sempere-fiul ce-a zis?

- De zis, n-a zis mare lucru. Şi-a petrecut tot timpul parcă năucit, prefăcându-se că nu se uită la mine, dar fără să mă slăbească din ochi. Nici nu mă mai pot aşeza, atât de mult s-a uitat după fundul meu de câte ori urcam pe scară ca să iau câte o carte. Mulțumit?

Am zâmbit şi am încuviințat.

- Mulțumesc, Isabella.

Mă privi fix în ochi.

- Mai spuneți o dată.

- Mulțumesc, Isabella. Din toată inima.

Se îmbujoră şi se uită în altă parte. Am rămas câteva clipe într-o tăcere calmă, bucurându-ne de acea camaraderie care, uneori, nici nu avea nevoie de cuvinte. Am băut toată supa, deşi nu mai încăpea în mine nici o picătură, şi i-am arătat castronul gol. A dat din cap mulțumită.

- V-ați dus s-o vedeți, nu-i aşa? Pe femeia aceea, pe Cristina, zise Isabella ferindu-se de ochii mei.

- Isabella, cititoarea de chipuri...

- Spuneți-mi adevărul.

- Am văzut-o doar din depărtare.

Isabella se uită la mine cu precauție, ca şi când ar fi cântărit dacă să-mi spună sau nu ceva cei se fixase în minte.

- O iubiți? întrebă în cele din urmă.

Ne-am privit în tăcere.

- Eu nu ştiu să iubesc pe nimeni. Ştii asta. Sunt un egoist şi aşa mai departe. Să vorbim despre altceva.

Isabella clătină din cap afirmativ, cu privirea ațintită asupra plicului care se zărea din buzunarul meu.

- Veşti de la patron?

- Convocarea lunară. Excelența Sa domnul Andreas Corelli binevoieşte să-mi dea întâlnire mâine la ora şapte dimineața, la poarta cimitirului din Pueblo Nuevo. Nu putea alege alt loc.

- Şi aveți de gând să vă duceți?

- Ce altceva pot face?

- Puteți să luați un tren chiar în noaptea asta şi să dispăreți pentru totdeauna.

- Eşti a doua persoană pe ziua de azi care îmi propune asta. Să dispar de aici.

- O fi vreun motiv.

- Şi cine are să-ţi fie călăuză şi mentor în dezastrele literaturii?

- Eu vin cu dumneavoastră. Am zâmbit şi i-am luat mâna.

- Cu tine, până la capătul lumii, Isabella.

Isabella îşi retrase mâna brusc şi mă privi ofensată.

- Râdeţi de mine.

- Isabella, dacă într-o zi o să-mi dea prin minte să râd de tine, o să-mi trag un glonţ.

- Nu spuneţi asta. Nu-mi place când vorbiţi aşa.

- Iartă-mă.

Ajutoarea mea se întoarse la masa ei de lucru si se cufundă într-una din tăcerile ei îndelungate. Am observat-o cum revedea paginile de peste zi, făcând corecturi şi tăind paragrafe întregi cu setul de peniţe pe care i-l dăruisem.

- Dacă vă uitaţi la mine, nu mă pot concentra. M-am ridicat şi am înconjurat biroul.

- Atunci te las să lucrezi, iar după cină îmi arăţi ce ai făcut.

- Nu-i gata. Trebuie să corectez tot şi să rescriu şi...

- Niciodată nu-i gata, Isabella. Obişnuieşte-te încet-încet.

O să citim împreună după cină.

- Mâine.

M-am dat bătut.

- Mâine.

Ea încuviinţă, iar eu m-am pregătit să o las singură cu cuvintele ei. Tocmai închideam uşa galeriei când i-am auzit glasul, strigându-mă.

- David!

M-am oprit în tăcere de cealaltă parte a uşii.

- Nu-i adevărat. Nu-i adevărat că nu ştii să iubeşti pe nimeni.

M-am refugiat în camera mea şi am închis uşa. M-am întins în pat pe o parte, ghemuit, şi am închis ochii.

Am plecat de acasă după ivirea zorilor. Nori întunecaţi se târau peste acoperişuri şi furau culoarea străzilor. În timp ce treceam prin Parc de la Ciutadella, am văzut primele picături lovind frunzele copacilor şi plesnind pe drum, ridicând volute de praf ca şi cum ar fi fost nişte gloanțe. De cealaltă parte a parcului, o pădure de fabrici şi turnuri de gaz se multiplica spre orizont, funinginea coşurilor diluându-se în acea ploaie neagră ce cădea din cer în lacrimi de catran. Am străbătut acea inospitalieră promenadă de chiparoşi care ducea până la poarta Cimitirului de Est, drumul pe care îl făcusem de atâtea ori cu tatăl meu. Patronul era deja acolo. L-am văzut de departe, aşteptând imperturbabil în ploaie, sub unul din îngerii mari de piatră care străjuiau aleea principală a cimitirului. Era îmbrăcat în negru şi singurul lucru care te făcea să nu-l confunzi cu una din sutele de statui de dincolo de gardul incintei erau ochii. N-a clipit deloc până când am ajuns la doar câțiva metri şi, neştiind ce să fac, l-am salutat cu mâna. Era frig şi vântul mirosea a var şi a sulf.

- Vizitatorii ocazionali cred cu naivitate că în acest oraş e mereu soare şi cald, zise patronul. Însă eu spun că, mai devreme sau mai târziu, Barcelonei i se oglindeşte pe cer sufletul ei vechi, tulbure şi întunecat.

- Ar trebui să editați ghiduri turistice în loc de texte religioase, am sugerat eu.

- Sunt cam acelaşi lucru. Cum au mers aceste zile de pace şi linişte? Lucrarea a progresat? Ai veşti bune pentru mine?

Mi-am descheiat jacheta şi i-am întins un mănunchi de pagini. Am pătruns în incinta cimitirului căutând un loc ferit de ploaie. Patronul a ales un vechi mausoleu care prezenta o cupolă susținută de nişte coloane din marmură şi înconjurată de nişte îngeri cu chipul lunguieț şi cu degete exagerat de lungi. Ne-am aşezat pe o bancă rece din piatră. Patronul mi-a dedicat unul din zâmbetele sale canine şi mi-a făcut cu ochiul, pupilele lui galbene şi strălucitoare închizându-se într-un punct negru în care puteam vedea oglindit chipul meu palid şi vizibil neliniştit.

- Relaxează-te, Martin. Dai prea multă importanță decorului.

Patronul începu să citească pe îndelete paginile pe care i le adusesem.

- Cred că o să mă duc să fac o plimbare cât citiți dumneavoastră, am zis eu.

Corelli clătină afirmativ din cap, fără a-şi ridica privirea de pe foi.

- Să nu fugi, murmură el.

M-am îndepărtat de locul acela cât am putut de repede fără să pară evident că fac asta şi m-am pierdut pe aleile şi prin cotloanele necropolei. Am trecut pe lângă obeliscuri şi cavouri, pătrunzând în inima cimitirului. Lespedea funerară era tot acolo, marcată de un vas gol în care rămăsese scheletul unor flori împietrite. Vidal plătise înmormântarea şi chiar îi comandase unui sculptor cu o anume reputație din tagma artiştilor funerari o Pieta, care străjuia mormântul ridicând privirea spre cer, cu mâinile la piept, într-o atitudine imploratoare. Am îngenuncheat în fața pietrei şi am îndepărtat muşchiul care acoperise literele gravate cu dalta.

JOSE ANTONIO MARTIN CLARES
1875-1908
Erou în războiul din Filipine
Patria şi prietenii nu-l vor uita niciodată

- Bună ziua, tată, am zis.

Am contemplat ploaia neagră lunecând pe chipul Madonei, cu sunetul ploii lovind în pietrele funerare,

şi am zâmbit în sănătatea acelor prieteni pe care nu i-a avut niciodată şi a acelei patrii care l-a trimis să moară cu zile pentru îmbogăţirea câtorva bogătani, care nici măcar n-au ştiut vreodată de existenţa lui. M-am aşezat pe lespede şi am pus mâna pe marmură.

- Cine ţi-ar fi zis una ca asta, nu-i aşa?

Tata, care îşi trăise viaţa la limita sărăciei, odihnea pe vecie într-un mormânt de burghez. Când eram mic, nu înţelesesem niciodată de ce ziarul s-a hotărât să-i plătească o înmormântare cu preot de elită şi cu bocitoare, cu flori şi cu un cavou ca pentru un importator de zahăr. Nimeni nu mi-a zis că Vidal a fost cel care a plătit funeraliile omului care murise în locul lui, cu toate că eu bănuisem asta dintotdeauna şi atribuisem acest gest bunătăţii şi generozităţii infinite cu care cerul îl binecuvântase pe mentorul şi idolul meu, marele don Pedro Vidal.

- Trebuie să-ţi cer iertare, tată. Ani de zile te-am urât pentru că m-ai lăsat aici, singur. Îmi spuneam că ai avut parte de moartea pe care ţi-ai căutat-o. De aceea n-am venit să te vizitez niciodată. Iartă-mă.

Tatei nu i-au plăcut niciodată lacrimile. Credea că un bărbat nu plânge niciodată pentru ceilalţi, ci numai pentru sine. Iar dacă o făcea, era un laş şi nu merita milă. N-am vrut să plâng pentru el şi să-l dezamăgesc încă o dată.

- Mi-ar fi plăcut să vezi numele meu pe o carte, chiar dacă n-o puteai citi. Mi-ar fi plăcut să fii aici, cu mine, să vezi cum feciorul dumitale reuşea să-şi croiască drum şi să facă unele din lucrurile pe care dumneata n-ai fost lăsat niciodată să le faci. Mi-ar fi plăcut să te cunosc, tată, şi mi-ar fi plăcut ca dumneata să mă cunoşti pe mine. Te-am transformat într-un străin ca să te uit, iar acum străinul sunt eu.

Nu l-am auzit când s-a apropiat, însă, când am ridicat capul, am văzut că patronul mă observa în tăcere, de la doar câţiva metri. M-am ridicat în picioare şi m-am dus spre el ca un câine bine dresat. M-am întrebat dacă ştia că acolo era îngropat tata şi dacă îmi dăduse întâlnire în acel loc tocmai din acest motiv. Probabil că pe faţa mea se putea citi ca într-o carte deschisă, fiindcă patronul tăgădui şi îmi puse o mână pe umăr.

- Nu ştiam, Martin. Îmi pare rău.

Nu eram dispus să-i deschid acea poartă de camaraderie.

M-am răsucit ca să mă desprind din gestul său de afecţiune şi de compătimire şi am strâns din ochi ca să-mi reţin lacrimile de furie. Am apucat-o spre ieşire, fără să-l mai aştept. Patronul rămase ţintuit locului preţ de câteva clipe, după care se hotărî să vină după mine. A mers alături de mine în tăcere până când am ajuns la poarta principală. Acolo m-am oprit şi l-am privit cu nerăbdare.

- Ei bine? Aveţi vreun comentariu?

Patronul îmi ignoră tonul vag duşmănos şi zâmbi răbdător.

- Treaba este excelentă.

- Dar...

- Dacă ar trebui să fac o observaţie, cred că ai nimerit din plin atunci când ai construit toată povestea din punctul de vedere al unui martor al faptelor, care se simte victimă şi vorbeşte în numele unui popor care îl aşteaptă pe acest salvator războinic. Vreau să continui pe calea asta.

- Nu vi se pare forţat, artificial...?

- Dimpotrivă. Nimic nu ne insuflă credinţă mai mult decât teama, decât certitudinea că suntem ameninţaţi. Când ne simţim victime, toate acţiunile şi convingerile noastre capătă legitimitate, oricât de îndoielnice ar fi ele. Opozanţii noştri, sau pur şi simplu vecinii noştri, încetează să mai fie la nivelul nostru şi ne devin duşmani. Noi încetăm să mai fim agresori ca să devenim apărători. Invidia, lăcomia sau

resentimentul care ne mobilizează vor fi sanctificate, întrucât ne spunem că acționăm în legitimă apărare. Răul, amenințarea, se află întotdeauna în celălalt. Primul pas pentru a deveni un credincios pătimaş este teama. Teama că ne vom pierde identitatea, viața, condiția sau convingerile. Teama este praful de puşcă, iar ura este fitilul. Dogma, în ultimă instanță, e doar un chibrit aprins. Aici cred eu că povestea dumitale prezintă unele hibe.

- Lămuriți-mi un lucru. Dumneavoastră căutați credință sau dogmă?

- Nu ne putem mulțumi că oamenii cred. Trebuie să creadă în ce vrem noi să creadă. Şi nu trebuie să pună acel lucru sub semnul întrebării, nici să plece urechea la cei care-l pun sub semnul întrebării. Dogma trebuie să facă parte din identitatea noastră. Oricine o pune sub semnul întrebării este duşmanul nostru. Este răul. Şi e dreptul şi îndatorirea noastră să-l înfruntăm şi să-l distrugem. Aceasta e singura cale spre salvare. A crede pentru a supraviețui.

Am oftat şi m-am uitat în altă parte, încuviințând fără nici un chef.

- Nu te văd prea convins, Martin. Spune-mi ce părere ai. Crezi că mă înşel?

- Nu ştiu. Cred că simplificați lucrurile într-un fel periculos. Tot discursul dumneavoastră pare un simplu mecanism pentru generarea şi canalizarea urii.

- Adjectivul pe care urma să-l foloseşti nu era *periculos,* ci *respingător* - dar o să trec cu vederea.

- De ce trebuie să reducem credința la un act de respingere şi supunere oarbă? Nu-i posibil să credem în valorile acceptării, ale concordiei?

Patronul zâmbi, amuzat.

- E posibil să credem în orice, Martin, în piața liberă sau în Zâna Măseluță. Ba chiar să credem că nu credem în nimic, cum faci dumneata, ceea ce reprezintă credința supremă. Am dreptate?

- Clientul are întotdeauna dreptate. Care-i hiba pe care o vedeți în poveste?

- Simt lipsa unui personaj negativ. Majoritatea dintre noi, fie că ne dăm seama sau nu, ne definim prin opoziție cu ceva sau cu cineva, mai curând decât în favoarea a ceva sau a cuiva. E mai uşor să reacționezi decât să acționezi, ca să zic aşa. Nimic nu însuflețeşte mai tare credința şi zelul dogmei ca un bun antagonist. Cu cât mai neverosimil, cu atât mai bine.

- Credeam că rolul acesta poate funcționa mai bine în abstract. Antagonistul ar fi necredinciosul, străinul, cel din afara grupului.

- Da, însă mi-ar plăcea să concretizezi mai mult. E greu să urăşti o idee. Presupune o anumită disciplină intelectuală şi un spirit obsesiv şi bolnăvicios care nu se găseşte pe toate drumurile. E mult mai uşor să urăşti pe cineva cu un chip recognoscibil, pe care să-l învinovățeşti de tot ce te deranjează. Nu trebuie să fie neapărat un personaj individual. Poate fi o națiune, o seminție, un grup... orice.

Acest cinism senin, în stare pură, al patronului mă depăşea chiar şi pe mine. Am pufnit, abătut.

- Să nu mi-o faci acum pe cetățeanul model, Martin.

Pentru dumneata e totuna, iar noi avem nevoie de un personaj negativ pentru acest vodevil. Dumneata ar trebui s-o ştii mai bine decât oricine. Nu există dramă fără conflict.

- Ce fel de personaj negativ v-ar plăcea? Un tiran năvălitor? Un profet mincinos? Bau-bau?

- Las costumația în seama dumitale. Mie îmi convine oricare dintre suspecții obişnuiți... Una din funcțiile personajului nostru negativ trebuie să fie aceea de a ne permite să adoptăm rolul de victimă şi de a ne reclama superioritatea morală. În el vom proiecta tot ceea ce suntem incapabili să recunoaştem în noi înşine şi demonizăm în funcție de interesele noastre particulare. E aritmetica de bază a fariseismului. Ți-am mai spus că trebuie să citeşti Biblia. Toate răspunsurile pe care le cauți sunt acolo.

- Asta şi fac.

- E suficient să-l convingi pe habotnic că e liber de orice păcat, ca să înceapă să arunce pietre, sau bombe, cu entuziasm, Şi, de fapt, nu-i nevoie de mare efort, fiindcă se convinge singur, doar cu un minim de curaj şi de alibi. Nu ştiu dacă m-am făcut înţeles.

- V-aţi făcut înţeles de minune. Argumentele dumneavoastră au subtilitatea unui cazan siderurgic.

- Nu cred că îmi place întru totul tonul acesta condescendent, Martin. Ţi se pare cumva că toate acestea nu sunt a înălţimea purităţii dumitale morale sau intelectuale?

- Nicidecum, am murmurat eu înfricoşat.

- Atunci, ce anume îţi gâdilă conştiinţa, prietene?

- Eterna poveste. Nu-s sigur că sunt nihilistul de care aveţi nevoie.

- Nimeni nu este. Nihilismul e o poză, nu o doctrină.

Pune flacăra unei lumânări sub boaşele unui nihilist şi vei constata cât de repede vede lumina existenţei. Altceva te deranjează pe dumneata.

Am ridicat privirea şi mi-am recuperat tonul cel mai sfidător de care eram capabil, uitându-mă în ochii patronului.

- Poate că ceea ce mă deranjează este că pot înţelege toate lucrurile pe care le spuneţi dumneavoastră, însă nu le simt.

- Te plătesc ca să simţi?

- Uneori, să gândeşti şi să simţi e unul şi acelaşi lucru.

Ideea e a dumneavoastră, nu a mea.

Patronul zâmbi într-una din pauzele sale de efect, ca un învăţător care-şi pregăteşte lovitura de graţie cu care să reducă la tăcere un elev zburdalnic şi neobrăzat.

- Şi ce simţi dumneata, Martin?

Ironia şi dispreţul din glasul său mi-au dat curaj şi am găsit un debuşeu pentru umilinţa pe care o acumulasem luni de zile în umbra lui. Furia şi ruşinea de a mă simţi intimidat de prezenţa lui şi de a-i accepta discursurile otrăvite. Furia şi ruşinea de a-mi fi demonstrat că, deşi eu preferam că cred că în mine exista doar disperarea, sufletul meu era la fel de meschin şi de mizerabil ca şi umanismul său infect. Furia şi ruşinea de a simţi, de a şti că avea întotdeauna dreptate, mai ales când mă durea să recunosc acest lucru.

- Te-am întrebat ceva, Martin. Ce *simţi* dumneata?

- Simt că cel mai bine ar fi să lăsăm lucrurile cum sunt şi să vă dau banii înapoi. Simt că, indiferent ce vă propuneţi cu această iniţiativă absurdă, prefer să nu iau parte la aşa ceva. Şi, mai ales, îmi pare rău că v-am cunoscut.

Patronul îşi coborî pleoapele şi se adânci într-o tăcere îndelungată. Se întoarse şi o porni către poarta necropolei. I-am observat silueta întunecată conturându-se pe fundalul grădinii de marmură şi umbra nemişcată în ploaie. Mi-a fost teamă, o frică tulbure care îmi pornea din măruntaie şi îmi inspira o dorinţă copilărească de a cere iertare şi de a accepta orice pedeapsă mi s-ar fi impus, numai să nu suport acea tăcere. Şi mi-a fost scârbă. De prezenţa lui şi, îndeosebi, de mine însumi.

Patronul se răsuci pe călcâie şi se apropie din nou. Se opri la numai câţiva centimetri şi îşi plecă faţa peste a mea. I-am simţit suflarea rece şi m-am pierdut în ochii lui negri şi fără fund. De astă dată, glasul şi tonul îi erau de gheaţă, lipsite de acea omenie practică şi studiată cu care îşi presăra conversaţia şi gesturile.

- Nu-ți voi spune decât o dată. Dumneata îți vei îndeplini treaba dumitale, iar eu pe a mea. Ăsta-i singurul lucru în care poți şi trebuie să simți.

Nu mi-am dat seama că aprobam din cap în neştire până când patronul a scos foile împăturite din buzunar şi mi le-a întins. Le-a dat drumul să cadă înainte să le pot apuca. Vântul le-a târât într-un vârtej şi le-am văzut împrăştiindu-se spre intrarea cimitirului. M-am grăbit să încerc să le salvez de ploaie, dar unele căzuseră în băltoace şi sângerau în apă, cuvintele desprinzându-se de hârtie în firicele. Le-am adunat pe toate într-un pumn de hârtie udă. Când mi-am ridicat privirea şi m-am uitat în jur, patronul plecase.

27

Dacă am avut vreodată nevoie de chipul unui prieten, în care să mă refugiez, atunci s-a întâmplat. Vechea clădire a ziarului *La Voz de la Industria* se zărea dincolo de zidurile cimitirului. M-am îndreptat într-acolo cu speranța că-l voi întâlni pe vechiul meu maestru, don Basilio, unul din acele rare suflete imune la prostia lumii, care avea întotdeauna un sfat bun de oferit. Când am intrat în sediul ziarului, am descoperit că încă recunoşteam majoritatea personalului. Parcă nu trecuse nici un minut de când plecasem de acolo, cu ani în urmă. Cei care m-au recunoscut, la rândul lor, mă priveau cu suspiciune şi se uitau în altă parte pentru a evita să mă salute. M-am strecurat în sala redacției si m-am dus direct la biroul lui don Basilio, care se afla în fund. Sala era pustie.

- Pe cine căutați?

M-am întors şi am dat peste Rosell, unul din redactorii care mi se păreau bătrâni încă de pe vremea când lucram acolo ca puşti, şi care semnase recenzia veninoasă publicată de ziar despre *Paşii cerului,* unde mă califica drept "scriitor de reclame".

- Domnule Rosell, sunt Martin. David Martin. Nu vă amintiți de mine?

Rosell lăsă să treacă mai multe secunde cercetându-mă şi prefăcându-se că îi venea tare greu să mă recunoască, iar în cele din urmă aprobă din cap.

- Şi don Basilio?

- A plecat acum două luni. Îl găseşti la redacția ziarului *La* Vanguardia. Dacă îl vezi, transmite-i salutări.

- Aşa voi face.

- Îmi pare rău pentru povestea cu cartea dumitale, zise Rosell cu un zâmbet complezent.

Am traversat redacția navigând printre priviri ursuze, zâmbete strâmbe şi şuşoteli otrăvite. Timpul le vindecă pe toate, mi-am zis în sinea mea, mai puțin adevărul.

O jumătate de oră mai târziu, un truci mă lăsa la poarta ziarului *La Vanguardia* de pe strada Pelayo. Spre deosebire de decrepitudinea sinistră a fostului meu ziar, aici totul emana un aer de prestanță şi opulență. M-am identificat la ghişeul portarului şi un puşti cu aspect de ucenic, care mi-a amintit de mine însumi în anii mei de Jiminy Cricket, a fost trimis să-l anunțe pe don Basilio că îl caută cineva. Prezența leonină a bătrânului meu maestru nu devenise mai puțin impresionantă cu trecerea anilor. Eventual, cu contribuția noului său costum, în acord cu scenografia selectă, don Basilio avea o figură la fel de formidabilă ca în vremurile lui de la ziarul *La Voz de la Industria.* Când m-a zărit, ochii i s-au luminat de bucurie şi, încălcând strictețea protocolului, m-a întâmpinat cu o îmbrățişare în care cu uşurință aş fi putut să-mi pierd două-trei coaste, dacă n-ar mai fi fost şi alți oameni de față, fiindcă, bucuros sau nu, don Basilio trebuia să păstreze nişte aparențe şi o reputație.

- Ne burghezim, don Basilio?

Fostul meu şef ridică din umeri, făcând un gest de nebăgare în seamă a decorului din jur.

- Nu te lăsa impresionat.

- Nu fiți modest, don Basilio, că ați tras lozul cel mare.

Ați pus deja şaua pe ei?

Don Basilio scoase eternul său creion roşu şi mi-l arătă, făcându-mi cu ochiul.

- Ajung la patru pe săptămână.

- Cu două mai puțin decât la *Voz.*

- E nevoie de timp, fiindcă am pe aici unele eminențe care îmi fac punctuația cu flinta şi care cred că şapoul e o gustare tipică din provincia Logrofio.

În ciuda cuvintelor sale, era evident că don Basilio se simțea în largul lui în noul cămin, ba chiar arăta mai sănătos.

- Să nu-mi spui că ai venit să-mi ceri de lucru, fiindcă nu-s în măsură să-ți ofer, amenință el.

- Vă mulțumesc, don Basilio, dar ştiți că m-am lăsat de meserie şi că n-am treabă cu jurnalismul.

- Atunci, spune-mi cu ce te poate ajuta acest moş bombănitor.

- Am nevoie de informații despre un caz mai vechi, pentru o povestire la care lucrez: moartea unui avocat de renume pe care-l chema Marlasca - Diego Marlasca.

- Despre ce perioadă vorbim?

- O mie nouă sute patru.

Don Basilio suspină.

- Să fim noi sănătoşi. Multă apă a curs de atunci.

- Nu destulă ca să spele chestiunea, am precizat eu.

Don Basilio îmi puse o mână pe umăr şi îmi făcu semn să-l urmez înăuntru, în redacție.

- Nu-ți face griji, ai venit exact unde trebuia. Aceşti oameni de ispravă țin o arhivă pe care şi-ar dori-o şi sfântul Vatican. Dacă a apărut vreo chestie în presă, aici o găsim. Şi, pe lângă asta, şeful arhivei e bun prieten cu mine. Te previn că, pe lângă dânsul, eu sunt Albă-ca-Zăpada. Să nu-i iei în seamă dispoziția preponderent morocănoasă. Undeva, în străfundul sufletului, e pâinea lui Dumnezeu.

L-am urmat pe don Basilio printr-un vestibul larg, cu lambriuri din lemn nobil. Într-o parte, se deschidea o sală circulară cu o mare masă rotundă şi o serie de tablouri din care ne privea o pleiadă de aristocrați cu o mină severă.

- Sala sabaturilor vrăjitoreşti, explică don Basilio. Aici se adună redactorii-şefi cu directorul adjunct, sluga dumneavoastră, şi cu directorul şi, ca nişte adevărați cavaleri ai Mesei Rotunde, găsim Sfântul Graal în fiecare zi, la ora şapte seara.

- Impresionant.

- Încă n-ai văzut nimic, zise don Basilio făcându-mi cu ochiul. Uite colo.

Don Basilio se aşeză sub unul din augustele portrete şi împinse panoul din lemn care acoperea peretele. Panoul cedă cu un trosnet, scoțând la iveală un coridor ascuns.

- Ah, ce zici, Martin? Şi ăsta-i numai unul din culoarele secrete ale casei. Nici cei din familia Borgia nu dețineau asemenea şmecherii.

L-am urmat pe don Basilio prin coridor şi am ajuns într-o mare sală de lectură înconjurată de vitrine: depozitul bibliotecii secrete a ziarului *La Vanguardia.* În fundul sălii, în haloul unei lămpi de cristal verzui, se distingea figura unui bărbat între două vârste, aşezat la o masă, care examina un document cu o lupă. Când ne-a văzut intrând, ne-a aruncat o privire care ar fi preschimbat în stană de piatră pe oricine ar fi fost sub vârsta majoratului sau lesne impresionabil.

- Ți-l prezint pe don Jose Maria Brotons, stăpân al lumii subpământene şi şef al catacombelor acestei onorabile case, anunță don Basilio.

Brotons, fără să lase lupa din mână, se mulțumi să mă observe cu ochii aceia arzători. M-am apropiat şi i-am întins mâna.

- El este fostul meu ucenic, David Martin.

Brotons îmi strânse mâna scrâşnind din dinţi şi se uită la don Basilio.

- El e scriitorul?

- Chiar el.

Brotons clătină din cap afirmativ.

- Chiar că are curaj, să se arate în lume după halul în care a încasat-o. Ce caută aici?

- Vrea să implore ajutorul, binecuvântarea şi sfatul dumitale într-o chestiune de investigaţie de înaltă specializare şi arheologie a documentului, explică don Basilio.

- Şi unde-i jertfa de sânge? izbucni Brotons. Am înghiţit în sec.

- Jertfa? am întrebat.

Brotons mă privi ca şi când aş fi fost un idiot.

- O capră, un măgăruş, un clapon la o adică...

M-am blocat. Brotons îmi susţinu privirea fără să clipească, pentru o clipă nesfârşită. Apoi, când am început să simt mâncărimea sudorii pe spate, şeful arhivei şi don Basilio au izbucnit în hohote de râs. I-am lăsat să râdă cu poftă pe socoteala mea, până când n-au mai putut respira si s-au oprit să-şi şteargă lacrimile. În mod clar, don Basilio întâlnise un suflet-pereche în noul său coleg.

- Vino pe aici, tinere, indică Brotons cu figura aceea feroce îmblânzită. Să vedem ce putem găsi pentru dumneata.

28

Arhivele ziarului se aflau într-unul din subsolurile clădirii, sub nivelul care adăpostea marea maşinărie a rotativei, o grozăvie a tehnologiei post-victoriene ce părea un hibrid între o monstruoasă locomotivă cu aburi şi o maşină de fabricat fulgere.

- Îți prezint rotativa, mai cunoscută sub numele de Leviatan. Umblă cu băgare de seamă, fiindcă se spune că a înghițit destui neprevenirți, zise don Basilio. E ca în povestea cu Iona şi balena, dar cu efect de tranşare.

- N-o să fie chiar aşa.

- Într-una din zilele astea l-am putea băga acolo pe bursierul cel nou, acela care zice că-i nepotul lui Macia şi o face pe istețul, propuse Brotons.

- Fixează-i ziua şi ora şi sărbătorim cu o *cap-i-pota*[7], conveni don Basilio, Râseră ca doi liceeni. Sunt făcuți unul pentru celălalt, mi-am spus în sinea mea.

Sala arhivei era amenajată într-un labirint de coridoare formate din rafturi înalte de trei metri. Două creaturi palide, care arătau de parcă nu ieşiseră din acel subsol de cincisprezece ani, oficiau ca asistenți ai lui Brotons. Când l-au văzut, au dat fuga ca nişte animale de companie credincioase în aşteptarea ordinelor sale. Brotons îmi aruncă o privire întrebătoare.

- Ce căutăm?

- O mie nouă sute patru. Moartea unui avocat pe nume Diego Marlasca. Component de frunte al societății barceloneze, membru fondator al biroului de avocatură "Valera, Marlasca şi Sentis".

- Luna?

- Noiembrie.

La un gest al lui Brotons, cei doi asistenți au pornit în căutarea exemplarelor corespunzătoare lunii noiembrie a anului 1904. Pe vremea aceea, moartea era atât de prezentă în peisajul cotidian, încât majoritatea ziarelor deschideau prima pagină cu mari ferpare. Era de presupus că un personaj de anvergura lui Marlasca generase nu puține anunțuri mortuare în presa oraşului şi că vestea decesului său fusese material de prima pagină. Asistenții s-au întors cu mai multe tomuri şi le-au depus pe un birou încăpător. Ne-am împărțit treaba şi, colaborând toți cinci, am găsit ferparul lui don Diego Marlasca pe prima pagină, aşa cum bănuisem. Ediția era din 23 noiembrie 1904.

- *Habemus* cadavru, anunță Brotons, care l-a descoperit. Erau patru anunțuri mortuare dedicate lui Marlasca. Unul din partea familiei, altul din partea biroului de avocatură, încă unul din partea baroului din Barcelona şi ultimul din partea asociației culturale a Ateneului din Barcelona.

- Asta înseamnă să fii bogat. Mori de cinci sau şase ori, observă don Basilio.

Ferparele în sine nu prezentau un interes major. Rugăciuni pentru sufletul nemuritor al defunctului, indicații că funeraliile vor fi pentru cei apropiați, glose grandioase închinate unui mare cetățean, erudit şi membru de neînlocuit al societății barceloneze şi aşa mai departe.

- Ceea ce te interesează pe dumneata trebuie să fie în edițiile cu una sau două zile înainte sau după aceea, indică Brotons.

Ne-am apucat să verificăm ziarele din săptămâna în care a murit avocatul şi am găsit o serie de ştiri legate de Marlasca. Prima anunța că distinsul avocat pierise într-un accident. Don Basilio citi textul ştirii cu voce tare.

- Pe asta a redactat-o un urangutan, rosti el răspicat.

Trei paragrafe redundante care nu spun nimic şi abia în final zice că moartea a fost accidentală, însă fără a preciza ce fel de accident.

- Aici avem ceva mai interesant, zise Brotons.

Un articol de a doua zi menționa că poliția investiga circumstanțele accidentului pentru a hotărî cu exactitate ce s-a întâmplat. Cel mai interesant era că pomenea cum, în partea din dosarul medico-legal unde apărea cauza morții, se spunea că Marlasca murise înecat.

- Înecat? interveni don Basilio. Cum? Unde?

- Nu se precizează. Probabil au trebuit să scurteze ştirea ca să includă această urgentă şi întinsă apologie a horei catalane, care se întinde pe trei coloane, sub titlul *În sunetul oboiului: spirit şi energie*, indică Brotons.

- Arată cine se ocupa cu investigația? am întrebat.

- E menționat un anume Salvador. Ricardo Salvador, zise Brotons.

Am verificat restul ştirilor legate de moartea lui Marlasca, dar nu exista nimic interesant. Textele se reproduceau unele pe altele, repetând acelaşi refren, care suna prea asemănător cu linia oficială oferită de biroul de avocatură al lui Valera şi compania.

- Toate astea miros tare mult a muşamalizare, spuse Brotons.

Am oftat, descurajat. Nădăjduisem să găsesc ceva mai mult decât nişte simple ferpare siropoase şi nişte ştiri seci, care nu lămureau nimic în privința faptelor.

- Dumneata n-aveai o cunoştință la Poliție? întrebă don Basilio. Cum îl cheamă?

- Victor Grandes, zise Brotons.

- Poate că el va fi în măsură să-l pună în legătură cu respectivul Salvador.

Am tuşit semnificativ şi cei doi bărbați impozanți mă priviră încruntând sprâncenele.

- Din motive care n-au de-a face cu cazul nostru - ori au de-a face prea mult -, aş prefera să nu-l amestec pe inspectorul Grandes în această chestiune, am zis eu.

Brotons şi don Basilio schimbară o privire.

- Prea bine. Vreun alt nume de şters de pe listă?

- Marcos şi Castelo.

- Văd că nu ți-ai pierdut talentul să-ți faci prieteni pe unde treci, aprecie don Basilio.

Brotons îşi frecă bărbia.

- Să nu ne alarmăm. Cred că voi putea găsi o altă cale de intrare, care să nu stârnească suspiciuni.

- Dacă mi-l găsiți pe Salvador, vă jertfesc orice doriți, chiar şi un porc.

- Cu guta pe care-o am, m-am lăsat de slănină, însă n-aş refuza o havană bună, conveni Brotons.

- Să fie două, adăugă don Basilio.

În timp ce dădeam fuga la o tutungerie de pe strada Tallers în căutarea celor două exemplare de havane, cele mai bune şi mai scumpe din prăvălie, Brotons a avut două convorbiri telefonice discrete la Poliție şi a confirmat că Salvador se retrăsese din activitate, mai degrabă de nevoie, şi că se apucase să lucreze ca gardă de corp pentru industriaşi sau ca detectiv pentru diverse birouri de avocatură din oraş. Când am revenit la redacție ca să le înmânez respectivele țigări de foi binefăcătorilor mei, şeful arhivei mi-a întins o notă pe care se putea citi o adresă.

Ricardo Salvador Strada Lleona, 21. Mansardă

- Contele să vă răsplătească, am zis.
- Dumneata să fii sănătos.

29

Strada Lleona, mai cunoscută printre localnici ca *Strada celor Trei Paturi,* în cinstea renumitului bordel pe care-l găzduia, era o străduță aproape la fel de tenebroasă ca propria-i reputație. Pornea de sub arcele din umbra pieței Real şi înainta într-o crăpătură umedă şi străină de lumina soarelui, printre vechile clădiri îngrămădite unele peste altele şi cusute de o permanentă pânză de păianjen alcătuită din sfori cu rufe întinse la uscat. Fațadele ei învechite se destrămau în ocru, iar plăcile din piatră care acopereau solul fuseseră scăldate în sânge în anii de apogeu ai asasinatelor plătite. Nu o dată o folosisem ca scenă pentru povestirile mele din *Oraşul blestemaților* şi chiar şi acum, pustie şi uitată, continua să-mi miroase a intrigi şi praf de puşcă. Din perspectiva acestei scene sumbre, totul părea să indice că retragerea forțată a comisarului Salvador din Poliție nu fusese una generoasă.

Numărul 21 era un imobil modest, înghesuit între două clădiri care îl strângeau ca într-un cleşte. Portalul era deschis, şi nu era mai mult decât un puț de beznă din care pornea o scară îngustă şi abruptă, care urca în spirală. Pardoseala era plină de băltoace, iar un lichid întunecat şi vâscos răsărea din crăpăturile dalelor. Am urcat treptele cum am putut, fără să dau drumul balustradei, dar şi fără să mă bizui pe ea. Nu exista decât o uşă pe fiecare palier şi, judecând după cum arăta clădirea, nu am crezut că vreunul din acele apartamente depăşea patruzeci de metri pătrați. Un mic luminator încununa casa scării şi scălda într-o lumină slabă etajele superioare. Uşa mansardei se afla în capătul unui mic culoar. M-a surprins s-o găsesc deschisă. Am bătut cu dosul degetelor, dar n-am primit răspuns. Uşa dădea într-o sală mică în care se vedea un fotoliu, o masă şi nişte rafturi cu cărți şi cutii metalice. Un soi de bucătărie şi spălătorie ocupa odaia învecinată. Singura binecuvântare a acelei chilii era o ieşire spre terasa de pe acoperiş. Uşa terasei era tot deschisă şi prin ea se strecura o briză răcoroasă care aducea mirosul de mâncare şi de leşie al oraşului vechi.

- E cineva acasă? am întrebat.

Cum n-am primit nici un răspuns, am înaintat până la uşa terasei şi am ieşit. Jungla de acoperişuri, turnuri, rezervoare de apă, paratrăsnete şi coşuri de fum creştea în toate direcțiile. Nu apucasem să fac un pas pe terasă când am simțit o atingere rece în ceafă şi am auzit țăcănitul metalic al unui revolver căruia i se trage percutorul. Nu mi-a venit în minte altceva decât să ridic mâinile şi să încerc să nu fac nici cea mai mică mişcare.

- Mă numesc David Martin. La Poliție mi-au dat adresa dumneavoastră. Voiam să stăm de vorbă despre un caz de care v-ați ocupat în anii dumneavoastră de activitate.

- Întotdeauna intrați în casele oamenilor fără să bateți la uşă, domnule David Martin?

- Uşa era deschisă. Am bătut, dar probabil nu m-ați auzit. Pot să-mi cobor mâinile?

- Nu v-am spus să le ridicați. Care caz?

- Moartea lui Diego Marlasca. Stau cu chirie în ceea ce a fost ultima lui locuință. Casa cu turn din strada Flassaders.

Glasul tăcu. Apăsarea revolverului rămăsese tot acolo, fermă.

- Domnul Salvador? am întrebat.

- Stau şi mă gândesc dacă n-ar fi mai bine să vă zbor creierii pe loc.

- Nu vreți să-mi auziți mai întâi povestea?

Salvador slăbi apăsarea revolverului. Am auzit cum relaxează percutorul şi m-am întors încetişor. Ricardo Salvador avea o figură impunătoare şi întunecată, părul cenuşiu şi ochii de un albastru deschis,

pătrunzători ca nişte ace. Am socotit că trebuia să aibă în jur de cincizeci de ani, dar ar fi fost greu să găseşti bărbați la jumătate din vârsta lui care să se încumete să-i stea în cale. Am înghițit în sec. Salvador îşi cobori revolverul şi îmi întoarse spatele, intrând din nou în apartament.

- Scuzați felul în care v-am primit, murmură el.

L-am urmat până în mica bucătărie şi m-am oprit în prag. Salvador lăsă pistolul pe chiuvetă şi aprinse focul la unul din ochiuri, cu hârtie şi carton. Scoase o sticluță de cafea şi mă privi întrebător.

- Nu, mulțumesc.

- Vă previn că e singurul lucru bun pe care-l am, zise el.

- Atunci o să vă țin companie.

Salvador introduse două linguri generoase de cafea măcinată în cafetieră, o umplu cu apă dintr-o cană şi o puse pe foc.

- Cine v-a zis de mine?

- Acum câteva zile i-am făcut o vizită doamnei Marlasca, văduva. Ea mi-a zis de dumneavoastră. Mi-a spus că sunteți singurul care a încercat să descopere adevărul şi că asta v-a costat postul.

- E un fel de a spune, presupun, zise el.

Am sesizat că menționarea văduvei îi tulburase privirea şi m-am întrebat ce s-o fi întâmplat între ei în acele zile nenorocite.

- Ce mai face? întrebă el. Doamna Marlasca.

- Cred că vă simte lipsa, m-am hazardat eu.

Salvador încuviință, cu ferocitatea complet anihilată.

- De mult n-o mai vizitez.

- Ea crede că o învinovățiți pentru ce vi s-a întâmplat.

Cred că ar dori să vă revadă, deşi a trecut atâta timp.

- Poate că aveți dreptate. Poate că ar trebui să mă duc s-o văd...

- Îmi puteți spune ce s-a întâmplat?

Salvador îşi recuperă înfățişarea severă şi clătină din cap afirmativ.

- Ce vreți să ştiți?

- Văduva lui Marlasca mi-a explicat că n-ați acceptat niciodată versiunea care asigura că soțul ei şi-a luat viața, şi că aveați bănuieli.

- Mai mult decât bănuieli. V-a povestit cineva cum a murit Marlasca?

- Ştiu doar că s-a spus că a fost un accident.

- Marlasca a murit înecat. Sau cel puțin aşa spunea raportul Poliției.

- Cum s-a înecat?

- Nu există decât un fel de a te îneca, dar la asta voi reveni mai încolo. Curios este unde.

- În mare?

Salvador zâmbi. Era un zâmbet negru şi amar precum cafeaua ce începea să dea în foc. Salvador o adulmecă.

- Sunteți sigur că vreți să auziți povestea asta?

- De nimic n-am fost mai sigur în viața mea.

Îmi întinse o ceaşcă şi mă privi de sus în jos, analizându-mă.

- Bănuiesc că l-ați vizitat deja pe nemernicul ăla de Valera.

- Dacă vă referiți la asociatul lui Marlasca, a murit. Cel cu care am vorbit a fost fiul său.

- Tot un nemernic, doar ceva mai molâu. Nu ştiu ce v-o fi povestit, dar în mod sigur nu v-a spus cum, împreună, au reuşit să mă dea afară din Poliție şi să devin un paria căruia nimeni nu-i dădea nici de pomană.

- Mă tem că a uitat să includă asta în versiunea sa asupra faptelor, am admis eu.

- Nu mă miră.

- Îmi povesteați cum s-a înecat Marlasca.

- Acolo încep lucrurile să devină interesante, zise Salvador.

Dumneavoastră ştiți că domnul Marlasca, pe lângă avocat, erudit şi scriitor, fusese, în tinerețe, dublu campion la traversarea înot a portului, pe care o organizează, de Crăciun, Clubul de Natație din Barcelona?

- Cum să se înece un campion de natație? am întrebat.

- Chestiunea este unde. Cadavrul domnului Marlasca a fost găsit în bazinul de pe terasa Rezervorului de Apă din Parc de la Ciutadella. Ştiți locul?

Am înghițit în sec şi am încuviințat. Acolo mă întâlnisem prima oară cu Corelli.

- Dacă îl ştiți, probabil că mai ştiți şi că, atunci când este plin, abia dacă are un metru adâncime şi că, în principiu, e o băltoacă. În ziua când avocatul a fost găsit mort, bazinul era pe jumătate gol, iar nivelul apei nu atingea nici şaizeci de centimetri.

- Un campion de natație nu se îneacă în şaizeci de centimetri de apă cu una, cu două, am remarcat eu.

- Aşa mi-am zis şi eu.

- Existau şi alte opinii?

Salvador zâmbi amar.

- Pentru început, e îndoielnic faptul de a se fi înecat.

Medicul legist care a făcut autopsia cadavrului i-a găsit un pic de apă în plămâni, dar verdictul său a fost că decesul s-a produs în urma unui stop cardiac.

- Nu înțeleg.

- Când Marlasca a căzut în bazin, sau când cineva l-a împins acolo, era în flăcări. Corpul prezenta arsuri de gradul trei pe tors, pe brațe şi pe figură. În opinia medicului legist, trupul putea să fi ars timp de aproape un minut înainte de a fi intrat în contact cu apa. Resturi găsite din hainele avocatului indicau prezența unui tip de dizolvant în țesături. Marlasca a fost ars de viu.

Mi-a luat câteva secunde ca să diger toate aceste amănunte.

- De ce ar fi făcut cineva una ca asta?

- Reglare de conturi? Simplă cruzime? Alegeți dumneavoastră. Părerea mea este că cineva voia să amâne identificarea trupului lui Marlasca pentru a câştiga timp şi a deruta Poliția.

- Cine?

- Jaco Corbera.

- Impresarul Irenei Sabino.

- Care a dispărut chiar în ziua morții lui Marlasca, cu toți banii dintr-un cont personal pe care avocatul îl avea la Banco Hispano Colonial şi despre care soția lui nu ştia nimic.

- O sută de mii de franci francezi, am zis eu.

Salvador mă privi, intrigat.

- De unde ştiţi?

- N-are importanţă. Ce căuta Marlasca pe terasa Rezervorului de Apă? Nu-i chiar un loc pe unde să treci prea des.

- Acesta-i un alt punct confuz. În biroul lui Marlasca am găsit o agendă în care îşi notase că avea o întâlnire acolo, la ora cinci după-amiaza. Sau aşa părea. Singurul lucru pe care agenda îl indica era o oră, un loc şi o iniţială. Un "C". Probabil Corbera.

- Atunci, ce credeţi că s-a întâmplat? am întrebat.

- Ceea ce cred eu, şi ceea ce sugerează evidenţa, este că Jaco a păcălit-o pe Irene Sabino ca să-l manipuleze pe Marlasca. Ştiţi probabil că avocatul era obsedat de toate escrocheriile acelea cu şedinţele de spiritism şi aşa mai departe, mai ales după moartea fiului său. Jaco avea un asociat, Damian Roures, care era implicat în acele medii. Un şarlatan de primă mărime. Amândoi, cu ajutorul Irenei Sabino, l-au îmbrobodit pe Marlasca, promiţându-i că va putea intra în legătură cu fecioru-său în lumea spiritelor. Marlasca era un om disperat şi dispus să creadă orice. Acel trio de ticăloşi organizaseră afacerea perfectă, până când Jaco a devenit mai lacom decât era cazul. Unii sunt de părere că Irene nu acţiona cu rea-credinţă, că era cu adevărat îndrăgostită de Marlasca şi credea în toate acele lucruri la fel ca şi dânsul. Pe mine, această posibilitate nu mă convinge, însă, în perspectiva celor întâmplate, este irelevantă. Jaco a aflat că Marlasca deţinea acele fonduri la bancă si a hotărât să-l elimine şi să dispară cu banii, lăsând confuzie în urma lui. Întâlnirea din agendă putea prea bine să fie o pistă falsă, lăsată de Irene sau de Jaco. Nu exista nici o probă că ar fi notat-o Marlasca.

- Şi de unde proveneau cei o sută de mii de franci pe care Marlasca îi ţinea la Banco Hispano Colonial?

- Marlasca însuşi îi depusese, în numerar, cu un an în urmă. N-am nici cea mai vagă idee de unde a putut scoate o asemenea sumă. Ştiu doar că ceea ce mai rămăsese din ei a fost retras, în numerar, în dimineaţa zilei când a murit Marlasca. Mai apoi, avocaţii au spus că banii fuseseră transferaţi într-un fel de fond tutelat şi că nu au dispărut, că Marlasca pur şi simplu se hotărâse să-şi reorganizeze finanţele. Însă îmi vine greu să cred că cineva îşi reorganizează finanţele şi transferă aproape o sută de mii de franci dimineaţa, pentru ca după-amiaza să fie găsit ars de viu. Nu cred că aceşti bani au ajuns în vreun fond misterios. În ziua de azi, nimic nu mă poate convinge că banii aceia n-au încăput pe mâinile lui Jaco Corbera şi ale Irenei Sabino. Cel puţin iniţial, fiindcă mă îndoiesc că, mai târziu, ea a mai văzut vreo centimă. Jaco a dispărut cu banii. Pentru totdeauna.

- Atunci, ce s-a întâmplat cu ea?

- Acesta e un alt aspect care mă face să mă gândesc că Jaco i-a păcălit pe Roures şi pe Irene Sabino. La scurt timp după moartea lui Marlasca, Roures s-a lăsat de afacerea cu lumea de dincolo şi a deschis o prăvălie cu articole de magie pe strada Princesa. Din câte ştiu, e tot acolo. Irene Sabino a lucrat încă doi ani de zile în cabarete şi localuri de o calitate din ce în ce mai proastă. Ultimul lucru pe care l-am auzit despre ea este că se prostitua în cartierul Raval şi că trăia în sărăcie. Evident, nu s-a ales cu nimic din banii ăia. Cum nu s-a ales nici Roures.

- Şi Jaco?

- Cel mai sigur e că a părăsit ţara sub un nume fals şi că se află pe undeva, trăind confortabil din rentă.

Adevărule că toate acestea, departe de a-mi lămuri câte ceva, îmi puneau şi mai multe semne de întrebare. Probabil că Salvador mi-a citit privirea necăjită şi mi-a oferit un zâmbet compătimitor.

- Valera şi prietenii săi de la Primărie au reuşit ca în presă să apară povestea unui accident. A rezolvat chestiunea printr-o înmormântare fastuoasă, ca să nu tulbure apele în afacerile biroului, care în bună măsură erau afacerile Primăriei şi ale deputaților, şi să se treacă cu vederea comportamentul ciudat al domnului Marlasca din ultimele sale douăsprezece luni de viață, de când şi-a părăsit soția şi asociații şi a hotărât să cumpere o casă în ruine într-o parte a oraşului unde nu pusese piciorul său bine încălțat toată viața lui, pentru a se dedica scrisului, după cum afirma fostul său asociat.

- A zis Valera ce voia să scrie Marlasca?

- O carte de poezii sau aşa ceva.

- Şi dumneavoastră l-ați crezut?

- Am văzut lucruri tare ciudate în munca mea, prietene, dar avocați bogați care să lase totul pentru a se retrage să scrie sonete nu fac parte din repertoriu.

- Şi atunci?

- Atunci, normal ar fi fost să uit povestea şi să fac cum mi se spunea.

- Dar nu s-a întâmplat aşa.

- Nu. Şi nu fiindcă aş fi erou sau imbecil. Am făcut-o pentru că, de câte ori o vedeam pe biata femeie, pe văduva lui Marlasca, mi se răscoleau mațele şi nu mă mai puteam privi în oglindă fără să fac ceea ce se presupune că eram plătit să fac.

Arătă spre decorul sărăcăcios şi rece care îi slujea drept cămin şi râse.

- Credeți-mă că, dacă aş fi ştiut ce va urma, aş fi preferat să fiu un laş şi să nu mişc în front. Nu pot spune că n-am fost prevenit la Poliție. Avocatul fiind mort şi îngropat, era cazul să ne apucăm de alte treburi şi să ne canalizăm eforturile spre urmărirea unor anarhişti morți de foame şi a unor învățători cu idei suspecte.

- Ați spus îngropat... Unde-i îngropat Diego Marlasca?

- Cred că în cavoul familiei din cimitirul Sant Gervasi, nu foarte departe de casa unde locuieşte văduva. Pot să vă întreb de ce vă interesează povestea asta? Dar să nu-mi spuneți că vi s-a deşteptat curiozitatea numai fiindcă locuiți în casa cu turn.

- E greu de explicat.

- Dacă vreți un sfat prietenesc, uitați-vă la mine şi învățați-vă minte. Lăsați-o baltă.

- Aş vrea eu. E însă o problemă: nu cred că povestea mă va lăsa baltă pe mine.

Salvador mă privi lung şi clătină din cap afirmativ. Luă o hârtie şi notă un număr.

- Acesta e telefonul vecinilor de dedesubt. Sunt oameni cumsecade şi singurii care au telefon pe toată scara. Aici mă puteți găsi sau puteți lăsa un mesaj. Întrebați de Emilio. Dacă aveți nevoie de ajutor, nu ezitați să mă sunați. Şi umblați cu băgare de seamă. Jaco a dispărut din peisaj de mulți ani, dar încă mai există oameni pe care nu-i interesează să fie răscolită povestea asta. O sută de mii de franci sunt bani mulți.

Am acceptat numărul şi l-am vârât în buzunar.

- Vă mulțumesc.

- Nu aveți pentru ce. Oricum, ce mai pot să-mi facă de-acum?

- Aveți cumva o fotografie de-a lui Diego Marlasca?

N-am găsit nici măcar una în toată casa.

- Păi, nu ştiu... Cred că ar trebui să am una. Lăsați-mă să mă uit.

Salvador se îndreptă spre un birou din colțul încăperii şi scoase o cutie de metal ticsită cu hârtii.

- Încă mai păstrez chestii legate de cazul ăsta... Vedeți că nici cu trecerea anilor nu mă învăț minte. A, uitați. Fotografia asta mi-a dat-o văduva.

Îmi întinse un vechi portret de studio, în care apărea un bărbat înalt şi arătos, de vreo patruzeci şi ceva de ani, zâmbind spre aparat pe un fundal de catifea. M-am pierdut în acea privire limpede, întrebându-mă cum era posibil ca îndărătul ei să se ascundă universul tenebros pe care-l întâlnisem în paginile poemului *Lux Aeterna.*

- Pot să o păstrez? Salvador şovăi.

- Cred că da. Dar să n-o pierdeți.

- Vă promit să v-o înapoiez.

- Promiteți-mi că o să aveți grijă şi o să fiu mai liniştit. Şi că, dacă nu aveți grijă şi vă băgați în încurcături, o să mă sunați.

I-am întins mâna şi el mi-a strâns-o.

- Promit.

30

Soarele începea să apună când l-am lăsat pe Ricardo Salvador în mansarda lui rece şi m-am întors în piața Real, care era scăldată într-o lumină prăfoasă ce zugrăvea în roşu siluetele trecătorilor si ale străinilor. Am pornit la drum si am sfârșit prin a mă refugia în singurul loc din tot orașul unde m-am simțit mereu bine primit şi ocrotit. Când am ajuns în strada Santa Ana, librăria "Sempere şi Fiii" era pe punctul de a închide. Amurgul se târa peste oraş şi o breşă de azur şi purpură se deschisese în cer. M-am oprit în fața vitrinei şi am văzut cum Sempere-fiul tocmai însoțise un client care acum îşi lua rămas-bun. Când m-a zărit, a zâmbit şi m-a salutat cu acea timiditate care părea mai mult decență decât altceva.

- Tocmai la dumneavoastră mă gândeam, domnule Martin.

E totul bine?

- Cum nu se poate mai bine.

- Vi se citeşte pe chip. Haideți, intrați, o să pregătim un pic de cafea.

Mi-a deschis uşa prăvăliei şi mi-a făcut loc să trec. Am intrat în librărie şi am respirat acel parfum de hârtie şi magie pe care, în mod inexplicabil, nimănui nu i-a trecut prin minte să-l îmbutelieze. Sempere-fiul îmi făcu semn să-l urmez până în spatele prăvăliei, unde se apucă să pregătească o cafetieră.

- Tatăl dumitale ce mai face? Cum se simte? Arăta cam moale când l-am văzut deunăzi.

Sempere-fiul încuviință, ca şi când mi-ar fi mulțumit pentru întrebare. Mi-am dat seama că probabil nu avea pe nimeni cu care să stea de vorbă despre acest subiect.

- A avut şi vremuri mai bune, la drept vorbind. Doctorul spune că trebuie să fie atent cu angina pectorală, însă el insistă să muncească mai mult ca înainte. Uneori trebuie să mă sfădesc cu el, dar pesemne crede că, dacă lasă librăria pe mâna mea, afacerea se duce de râpă. Azi-dimineață, când m-am trezit, i-am zis să binevoiască să rămână în pat şi să nu coboare la lucru toată ziua. Vă vine să credeți că, după trei minute, am dat peste el în sufragerie, punându-şi pantofii?

- E un om cu idei ferme, am convenit eu.

- E încăpățânat ca un catâr, replică Sempere-fiul. Noroc că acum avem niscaiva ajutor, că de nu...

Mi-am scos la iveală expresia mea de surpriză şi inocență, foarte serviabilă şi relaxată.

- Fata, mă lămuri Sempere-fiul. Isabella, cea care vă ajută. De aceea mă gândeam eu la dumneavoastră. Sper că nu vă supărați dacă îşi petrece câteva ceasuri aici. Adevărul e că, la cum merg lucrurile, ajutorul e binevenit - dar dacă aveți ceva împotrivă...

Mi-am reprimat un zâmbet pentru felul în care a savurat cei doi de "l" din numele Isabella.

- Bine, câtă vreme e ceva temporar. La drept vorbind, Isabella e o fată cumsecade. Inteligentă şi muncitoare, am zis eu. De toată încrederea. Ne împăcăm de minune.

- Dar ea spune că sunteți un despot.

- Ea spune?

- De fapt, are o poreclă pentru dumneavoastră: *mister* Hyde.

- E un îngeraş. N-o lua în seamă. Doar ştii cum sunt femeile.

- Da, ştiu, replică Sempere-fiul pe un ton care lăsa să se înțeleagă că ştie multe lucruri, însă despre acesta nu avea nici cea mai vagă idee.

- Isabella îți spune asta despre mine, dar să nu crezi că mie nu-mi spune diverse chestii despre dumneata, i-am aruncat eu.

Am văzut cum ceva i se răscolea pe chip. Mi-am lăsat cuvintele să-i roadă încetişor straturile armurii. Îmi întinse o ceaşcă de cafea cu un zâmbet îndatoritor şi reveni la subiect printr-o stratagemă care nu şi-ar fi avut locul nici într-o operetă de doi bani.

- Ei, ce să spună despre mine, zise el cu glas stins. L-am lăsat să-şi mistuie incertitudinea câteva clipe.

- Doreşti să afli? am întrebat ca din întâmplare, ascunzându-mi zâmbetul după ceaşcă.

Sempere-fiul ridică din umeri.

- Spune că eşti un om cumsecade şi generos, că lumea nu te înțelege fiindcă eşti un pic timid şi oamenii nu văd dincolo de, citez textual, o prezență de june prim şi o personalitate fascinantă.

Sempere-fiul înghiți în sec şi mă privi uluit.

- N-o să te mint, prietene Sempere. Uite, de fapt mă bucur că ai deschis subiectul, fiindcă, la drept vorbind, de mai multe zile voiam să stau de vorbă despre asta cu dumneata şi nu ştiam cum.

- Să stăm de vorbă despre ce?

Mi-am coborât glasul şi l-am privit țintă în ochi.

- Fie vorba între noi, Isabella vrea să lucreze aici fiindcă te admiră - şi mă tem că e îndrăgostită în secret de dumneata.

Sempere mă privea aproape năucit.

- Dar să ştii că e o dragoste curată. Atenție. Spirituală.

Ca de eroină din Dickens, ca să ne înțelegem. Nici vorbă de frivolități sau copilării. Isabella, deşi tânără, e o femeie în toată firea. Vei fi observat şi dumneata, cu siguranță...

- Acum că-mi spuneți...

- Şi nu vorbesc numai de înfățişarea ei, o ramă de o rafinată alcătuire, ci de acel tablou de bunătate şi frumusețe interioară pe care îl poartă înăuntru, aşteptând momentul oportun să iasă la suprafață şi să-l facă pe cine ştie care norocos bărbatul cel mai fericit din lume.

Sempere nu ştia unde să se ascundă.

- Pe lângă asta, are talente neştiute. Vorbeşte limbi străine. Cântă la pian îngereşte. Are o minte bună la socotit mai ceva ca Isaac Newton. Şi, pe deasupra, găteşte grozav. Uită-te la mine. Am pus câteva kilograme de când lucrează pentru mine. Delicii mai ceva decât la "Tour d'Argent" ... Să nu-mi spui că nu ți-ai dat seama. "

- Ei bine, n-a pomenit că ar găti".

- Vorbesc de dragostea la prima vedere.

- Păi, adevărul e că...

- Ştii ce se întâmplă? Fata, în sufletul ei, chiar dacă îşi dă aerele acelea de mică fiară neîmblânzită, e blândă şi timidă până în pragul patologicului. E din vina călugărițelor, care le prostesc pe fete cu atâtea poveşti despre iad şi cu lecții de cusut. Trăiască şcoala liberă.

- Păi, eu aş fi jurat că mă lua aproape de prost, mă asigură Sempere.

- Asta-i. Dovada irefutabilă. Prietene Sempere, când o femeie te tratează ca pe un prost, înseamnă că i se ascut gonadele.

- Sunteți sigur?

- Mai ceva decât de fiabilitatea Băncii Spaniei. Ascultă-mă pe mine, fiindcă mă pricep puțin la treburile astea.

- Aşa zice şi tata. Şi ce să fac?

- Mă rog, depinde. Dumitale îți place fata?

- Dacă-mi place? Nu-mi dau seama. Cum îți dai seama dacă...?

- E foarte simplu. Te uiți la ea cu coada ochiului şi-ți vine parcă s-o muşti?

- S-o muşc?

- De pildă, de fund.

- Domnule Martin...

- Nu fi pudic cu mine, că suntem între bărbați şi se știe că noi, bărbații, suntem veriga lipsă între pirat şi porc, îți place sau nu?

- Ei bine, Isabella e o fată drăguță.

- Şi mai cum?

- Inteligentă. Simpatică. Muncitoare.

- Continuă.

- Şi o bună creştină, cred. Nu că eu aş fi un mare practicant, dar...

- Nici vorbă. Isabella e mai bisericoasă decât cutia milelor.

De vină sunt călugărițele, cum ți-am mai zis.

- Dar, la drept vorbind, nu mi-a trecut prin cap s-o muşc.

- Nu ți-a trecut până când am pomenit eu.

- Trebuie să vă spun că mi se pare o lipsă de respect să vorbiți aşa despre ea, sau despre oricine, şi ar trebui să vă fie ruşine... protestă Sempere-fiul.

- *Mea culpa,* am intonat eu ridicând mâinile în semn de capitulare. Dar n-are importanță, fiindcă fiecare îşi manifestă devoțiunea în felul său. Eu sunt o ființă frivolă şi superficială şi de aici se trage abordarea mea canină, însă dumneata, cu acea *aurea gravitas,* eşti un om cu simțăminte mistice şi profunde. Ceea ce contează este că fata te adoră şi că sentimentul e reciproc.

- Ei bine...

- Nu-i nici bine, nici rău. Lucrurile sunt cum sunt, Sempere.

Dumneata eşti un om respectabil şi responsabil. Dacă aş fi eu, ce să-ți povestesc... Dar dumneata nu eşti omul care să se joace cu sentimentele nobile şi pure ale unei femei în floarea vârstei. Greşesc?

-... presupun că nu.

- Atunci, gata.

- Ce?

- Nu-i clar?

- Nu.

- E momentul să-i faci curte.

- Poftim?

- Să o curtezi sau, în limbaj ştiințific, să-i depeni vorbe dulci. Uite, Sempere, din cine ştie ce motiv ciudat, veacuri de pretinsă civilizație ne-au condus la o situație în care nu te poți combina cu femeile pe la colțuri ori să le ceri în căsătorie aşa, nitam-nisam. Mai întâi trebuie să le faci curte.

- În căsătorie? Ați înnebunit?

- Ceea ce vreau să spun este că, poate, iar ideea îți aparține, deşi încă nu ți-ai dat seama, azi, mâine sau poimâine, după ce o să-ți treacă tremuriciul şi n-o să mai pară că-ți curg balele, când Isabella îşi

termină programul la librărie o inviți să luați masa într-un loc plăcut şi vă dați seama dintr-o dată că sunteți făcuți unul pentru celălalt. Să zicem la "Els Quatre Gats", unde, cum sunt cam calici, pun lumina slab ca să facă economie la curent, iar asta ajută întotdeauna în asemenea cazuri. Ceri pentru fată o porție de brânză de vaci cu o lingură zdravănă de miere, fiindcă asta deschide apetitul, iar apoi, ca din senin, îi dai să tragă vreo două duşte din tămâioasa aceea care neapărat ți se urcă la cap şi, în timp ce îi pui o mână pe genunchi, mi-o ameţeşti cu vorbăria aia pe care o ții ascunsă atât de bine, puşlama ce-mi eşti.

- Dar eu nu ştiu nimic despre ea, nici ce-o interesează, nici...

- O interesează aceleaşi lucruri ca pe dumneata. O interesează cărțile, literatura, mirosul acestor comori pe care le ai aici şi promisiunea unor poveşti de dragoste şi aventuri din romanele ieftine. O interesează să-şi alunge singurătatea şi să nu-şi piardă vremea dându-şi seama că, în lumea asta ticăloasă, nici un lucru nu valorează o lețcaie dacă n-avem pe cineva cu care să-l împărțim. De-acum ştii esențialul. Restul îl vei deprinde şi-l vei savura pe parcurs.

Sempere căzu pe gânduri, plimbându-şi privirea între ceaşca lui de cafea, neatinsă, şi mine, care îmi mențineam, cu chiu, cu vai, zâmbetul de vânzător de titluri la Bursă.

- Nu ştiu dacă să vă mulțumesc sau să vă denunț la poliție, zise în cele din urmă.

Chiar atunci s-au auzit paşii greoi ai lui Sempere-tatăl în librărie. Câteva secunde mai târziu, îşi vâra capul în spatele prăvăliei şi se uita la noi cu sprânceana încruntată.

- Ce se petrece? Prăvălia e lăsată de izbelişte, iar aici se trăncăneşte ca şi cum ar fi vreo sărbătoare mare. Dacă intră vreun client? Sau vreun hoțoman ce are de gând s-o şteargă cu marfa?

Sempere-fiul oftă, dându-şi ochii peste cap.

- Nu vă temeți, domnule Sempere, căci cărțile sunt singurul lucru din lumea asta care nu se fură, i-am zis făcându-i cu ochiul.

Un zâmbet complice îi lumină chipul. Sempere-fiul profită de moment ca să-mi scape din gheare şi să se furişeze spre librărie. Taică-său se aşeză lângă mine şi adulmecă ceaşca de cafea de care fiul lui nici măcar nu se atinsese.

- Ce spune medicul despre efectul cafeinei asupra inimii? am întrebat.

- Ăla nu ştie nici să-şi găsească bucile cu atlasul de anatomie în mână. Ce-ar putea şti despre inimă?

- Mai multe decât dumneavoastră, în mod sigur, i-am replicat eu luându-i ceaşca.

- Dar sunt foc şi pară de supărare.

- Ba sunteți foc de încăpățânat. Vă rog să urcați în casă şi să vă băgați în pat.

- În pat nu merită să stai decât atunci când eşti tânăr şi ai o companie plăcută.

- Dacă vreți companie, vă găsesc eu, dar nu cred că vă bucurați de conjunctura cardiacă adecvată.

- Martin, la vârsta mea, erotica se reduce la adulmecatul unei creme de zahăr ars şi la privit gâtul văduvelor. Ce mă preocupă acum e moştenitorul. Vreun progres în acest sens?

- Ne aflăm în faza îngrăşământului şi a semănatului.

Rămâne de văzut dacă timpul ține cu noi şi dacă vom avea şi ceva de recoltat. În două, trei zile o să vă pot oferi o estimare, cu o precizie de circa şaizeci, şaptezeci la sută.

Sempere zâmbi, mulțumit.

- A fost o lovitură de maestru să mi-o trimiți pe Isabella ca s-o angajez aici, zise el. Dar nu ți se pare un pic cam tânără pentru fecioru-meu?

- Cel care mi se pare un pic necopt este el, dacă e să fiu sincer. Ori se dezmeticeşte, ori Isabella îl

mănâncă de viu în doi timpi şi trei mişcări. Noroc că e dintr-un aluat bun, fiindcă altminteri...

- Cum aş putea să-ți mulțumesc?

- Urcând în casă şi băgându-vă în pat. Dacă aveți nevoie de o companie picantă, luați *Fortunata* şi *Jacinta.*

- Ai dreptate. Don Benito nu greşeşte niciodată.

- Nici dacă şi-ar propune. Haideți, în pătuț!

Sempere se ridică. Îi venea greu să se mişte şi respira anevoie, cu un horcăit care-ți făcea părul măciucă. L-am luat de braț ca să-l ajut şi mi-am dat seama că avea pielea rece.

- Nu te speria, Martin. E metabolismul meu, care-i un pic cam lent.

- Astăzi pare să aibă ritmul din *Război* şi pace.

- Dacă moțăi un pic, sunt ca nou.

Am hotărât să-l însoțesc până în apartamentul în care locuiau, tată şi fiu, exact deasupra librăriei, şi să mă asigur că se vâră sub pătură. Ne-a luat un sfert de oră ca să urcăm treptele. Pe drum, ne-am întâlnit cu un vecin, un afabil profesor de liceu pe nume don Anacleto, care preda limbă şi literatură la colegiul iezuit "Casp" şi se întorcea acasă.

- Cum se prezintă astăzi viața, prietene Sempere?

- Abruptă, don Anacleto.

Cu ajutorul profesorului, am izbutit să ajung la primul etaj, cu Sempere practic atârnându-mi de gât.

- Cu îngăduința domniilor voastre, eu mă retrag să mă odihnesc după o zi lungă de luptă cu haita aia de primate pe care le am ca elevi, anunță profesorul. Vă spun eu, țara asta se va dezintegra în cursul unei generații. Ca şobolanii au să se belească unii pe alții.

Sempere făcu un gest care îmi dădea de înțeles să nu-l iau în seamă prea mult pe don Anacleto.

- Un om de ispravă, murmură el, dar face din țânțar armăsar.

Când am intrat în apartament, m-a năpădit amintirea acelei dimineți de demult, când am ajuns acolo plin de sânge, cu un exemplar din *Marile speranțe* în mână, iar Sempere m-a urcat în brațe până în casă la el şi mi-a oferit o ceaşcă de ciocolată caldă, pe care am băut-o în timp ce aşteptam doctorul, şi el îmi şoptea vorbe liniştitoare şi îmi ştergea sângele de pe trup cu un prosop călduț şi cu o delicatețe pe care nimeni nu mi-o mai arătase înainte vreme. Pe atunci, Sempere era un bărbat puternic, care mi se părea un uriaş, în toate sensurile, şi fără de care nu cred că aş fi supraviețuit acelor ani nenorociți. Mai nimic nu rămăsese din puterea aceea când l-am ținut în brațe ca să-l ajut să se culce şi l-am acoperit cu două pături. M-am aşezat lângă el şi i-am luat mâna, neştiind ce să spun.

- Auzi, decât să ne apucăm amândoi de plâns cu lacrimi fierbinți, mai degrabă pleci, zise el.

- Îngrijiți-vă, mă auziți?

- Cu tamponaşe de vată, nu te teme.

Am încuviințat şi m-am îndreptat spre ieşire.

- Martin!

M-am întors, în cadrul uşii. Sempere mă contempla cu aceeaşi îngrijorare cu care mă privise în dimineața aceea când îmi pierdusem câțiva dinți şi o bună parte din inocență. Am plecat înainte să mă întrebe ce se întâmplă cu mine.

31

Unul dintre primele procedee proprii scriitorului profesionist pe care Isabella le învăţase de la mine era arta şi practica *tergiversării*. Orice veteran din tagma noastră ştie că orice ocupaţie, de la ascuţirea creionului la visatul cu ochii deschişi, are prioritate faţă de actul de a te aşeza la masă şi de a-ţi stoarce creierii. Isabella îşi însuşise prin osmoză această lecţie fundamentală şi, când am ajuns acasă, în loc să o găsesc la masa ei de scris, am surprins-o la bucătărie, aplicând ultimele retuşuri unei cine care mirosea şi arăta ca şi cum elaborarea ei durase mai multe ceasuri.

- Sărbătorim ceva? am întrebat.

- Cu figura pe care o aveţi, nu cred.

- A ce miroase?

- A raţă glazurată cu pere la cuptor şi sos de ciocolată.

Am găsit reţeta într-una din cărţile dumneavoastră de bucate.

- Eu n-am cărţi de bucate.

Isabella se ridică şi aduse un volum legat în piele pe care-l depuse pe masă. Titlul era: *Cele mai bune 101 reţete din bucătăria franceză* de Michel Aragon.

- Aşa credeţi dumneavoastră. Pe rândul al doilea de pe rafturile bibliotecii am găsit de toate, inclusiv un manual de igienă matrimonială al doctorului Perez-Aguado, cu nişte ilustraţii dintre cele mai sugestive şi cu fraze de tipul: "Femeia, prin hotărâre divină, nu cunoaşte dorinţa trupească, iar realizarea ei spirituală şi sentimentală se sublimează în exerciţiul natural al maternităţii şi în treburile casnice". Aveţi aici minele regelui Solomon.

- Şi se poate şti ce căutai tu pe rândul al doilea al rafturilor?

- Inspiraţie. Ceea ce am şi găsit.

- Dar de tip culinar. Noi ne-am înţeles că o să scrii în fiecare zi, cu sau fără inspiraţie.

- M-am împotmolit. Iar vina vă aparţine, fiindcă m-aţi angajat în mai multe locuri şi m-aţi amestecat în intrigile dumneavoastră amoroase cu imaculatul Sempere-fiul.

- Ţi se pare normal să-ţi baţi joc de bărbatul care-i îndrăgostit de tine la nebunie?

- Ce?

- Cum ai auzit. Sempere-fiul mi-a mărturisit că i-ai furat somnul. Literalmente. Nu doarme, nu mănâncă, nu bea, nici să urineze nu mai poate sărmanul de atâta gândit la tine toată ziulica.

- Deliraţi.

- Cel care delirează e bietul Sempere. Ar fi trebuit să-l vezi. Era cât pe ce să-l împuşc, ca să-l scap de durerea şi de nenorocirea care-l zbuciumă.

- Dar nici măcar nu mă bagă în seamă, protestă Isabella.

- Fiindcă nu ştie cum să-şi deschidă inima şi să găsească vorbele prin care să-şi exprime sentimentele. Noi, bărbaţii, aşa suntem. NecioplIţi şi primitivi.

- Bine că a ştiut să-şi găsească vorbele ca să mă muştruluiască fiindcă am greşit când am aranjat colecţia *Episoadelor Naţionale*. Ce-i mai merge meliţa!

- Nu-i acelaşi lucru. Una sunt formalităţile administrative şi alta e limbajul pasiunii.

- Prostii.

- Nu-i nimic prostesc în dragoste, stimata mea ajutoare.

Şi, schimbând subiectul, luăm cina, sau nu?

Isabella aranjase o masă potrivită cu festinul pe care îl gătise. Rânduise un arsenal de farfurii, tacâmuri şi cupe pe care nu-l mai văzusem niciodată.

- Nu ştiu cum de, având aceste odoare, nu le folosiţi.

Totul era în casete, în cămara de lângă chiuvetă, zise Isabella. Numai de la un bărbat te puteai aştepta la una ca asta.

Am ridicat unul dintre cuţite şi l-am contemplat în lumina lumânărilor aranjate de Isabella. Am înţeles că acelea erau obiectele casnice ale lui Diego Marlasca şi am simţit cum îmi piere complet pofta de mâncare.

- S-a întâmplat ceva? întrebă Isabella.

Am clătinat din cap că nu. Ajutoarea mea umplu două farfurii şi stătu să mă privească, în expectativă. Am luat prima înghiţitură şi am zâmbit, încuviinţând.

- Foarte bun, am zis.

- Un pic cam greu de mestecat, cred. Reţeta spunea că trebuie s-o frig la foc mic nu ştiu cât timp, însă, la maşina de gătit pe care-o aveţi, focul e ori inexistent, ori arde mâncarea, fără cale de mijloc.

- E bun, am repetat eu mâncând fără poftă.

Isabella mă tot privea cu coada ochiului. Am continuat să cinăm în tăcere, având drept singură companie clinchetul tacâmurilor şi al farfuriilor.

- Vorbeaţi serios în treaba cu Sempere-fiul?

Am clătinat din cap afirmativ, fără să-mi ridic ochii din farfurie.

- Şi ce v-a mai spus despre mine?

- Mi-a spus că ai o frumuseţe clasică, că eşti inteligentă, intens feminină, fiindcă aşa e el, demodat, şi că simte că există o conexiune spirituală între voi doi.

Isabella mă ţintui cu o privire ucigătoare.

- Juraţi-mi că nu aţi născocit toate astea, zise ea. Mi-am pus mâna dreaptă pe cartea de reţete şi am ridicat-o pe stânga.

- Jur pe Cele mai bune 101 reţete din bucătăria franceză, am declarat eu.

- Se jură cu cealaltă mână.

Am schimbat mâna şi am repetat gestul, cu o expresie solemnă. Isabella pufni.

- Şi ce să fac?

- Nu ştiu. Ce fac îndrăgostiţii? Merg la plimbare, dansează...

- Dar eu nu sunt îndrăgostită de domnul acela.

Am continuat să degust raţa glazurată, neluându-i în seamă privirea insistentă. Imediat, Isabella lovi cu palma în masă.

- Vă rog să vă uitaţi la mine. Toate astea sunt din vina dumneavoastră.

Am lăsat tacâmurile agale, m-am şters cu şerveţelul şi am privit-o.

- Ce să fac? întrebă din nou Isabella.

- Depinde. Îţi place de Sempere, sau nu?

Un nor de îndoială îi trecu peste chip.

- Nu ştiu. În primul rând, e un pic mai mare decât mine.

- E practic de vârsta mea, am precizat eu. Cel mult, cu unul, doi ani mai mare. Poate trei.

- Sau patru sau cinci.

Am oftat.

- E în floarea vieții. Parcă ne-am înțeles că îți plac bărbații ceva mai copți.

- Nu râdeți.

- Isabella, cine sunt eu ca să-ți spun ție ce trebuie să faci...

- Asta chiar că-i bună.

- Lasă-mă să termin. Vreau să spun că asta-i o treabă între tine şi Sempere-fiul. Dacă îmi ceri sfatul, ți-aş spune să-i oferi o şansă. Nimic mai mult. Dacă într-una din zilele astea se hotărăşte să facă el primul pas şi te invită, să presupunem, la masă, tu acceptă invitația. Poate că o să începeți să stați de vorbă, o să vă cunoaşteți mai bine şi o să deveniți până la urmă prieteni buni, sau poate că nu. Însă eu cred că Sempere e un om de ispravă, interesul lui față de tine e autentic şi aş îndrăzni să spun că, dacă te gândeşti puțin, în fond şi tu simți ceva pentru el.

- Sunteți plin de ciudățenii.

- Dar Sempere nu-i. Şi cred că ar fi meschin să nu respecți admirația şi afecțiunea pe care le simte pentru tine. Iar tu nu eşti meschină.

- Ăsta-i şantaj sentimental.

- Nu, asta-i viața.

Isabella mă fulgeră cu privirea. I-am zâmbit.

- Cel puțin vă rog să terminați cina, ordonă ea.

Mi-am golit farfuria, am şters-o cu pâine şi am lăsat să-mi scape un oftat de satisfacție.

- Ce avem la desert?

După cină, am lăsat-o pe Isabella căzută pe gânduri, să-şi macereze îndoielile şi neliniştile în sala de lectură, şi am urcat în camera de lucru din turn. Am scos fotografia lui Diego Marlasca pe care mi-o împrumutase Salvador şi am lăsat-o lângă lampa de citit. În continuare, am aruncat o privire spre mica citadelă de blocnotesuri, adnotări şi foi de hârtie pe care le adunasem treptat pentru patron. Cu răceala tacâmurilor lui Diego Marlasca rămasă în mâini, nu mi-a venit greu să mi-l închipui aşezat acolo, contemplând aceeaşi privelişte de dincolo de acoperişurile cartierului Ribera. Am luat una din paginile mele la întâmplare şi am început să citesc. Recunoşteam cuvintele şi frazele fiindcă le compusesem eu, însă spiritul învolburat care le alimenta mi se părea mai îndepărtat ca niciodată. Am lăsat hârtia să cadă pe duşumea şi mi-am ridicat privirea, ca să-mi întâlnesc reflexul în geamul ferestrei: un străin pe fundalul tenebrelor albastre în care era îngropat oraşul. Am ştiut că nu voi putea lucra în acea noapte, că voi fi incapabil să însăilez măcar un paragraf pentru patron. Am stins lumina de pe birou şi am rămas aşezat în semiîntuneric, ascultând cum vântul zgârie pe la ferestre şi imaginându-mi-i pe Diego Marlasca în flăcări, prăbuşindu-se în apele bazinului, în timp ce ultimele bule de aer i se desprindeau de pe buze şi lichidul înghețat îi inunda plămânii.

M-am trezit în zori, cu trupul îndurerat şi înțepenit, în fotoliul din camera de lucru. M-am ridicat şi am ascultat cum trosnesc două, trei angrenaje ale anatomiei mele. M-am târât până la fereastră şi am deschis-o larg. Terasele de pe acoperişurile oraşului vechi luceau de promoroacă şi un cer purpuriu se închega deasupra Barcelonei. În sunetul clopotelor de la Santa Maria del Mar, un nor de aripi negre îşi luă zborul dintr-o porumbărie. Un vânt rece şi tăios aduse mirosul cheiurilor şi funinginea emanată de coşurile de fum din cartier.

Am coborât în apartament şi m-am dus la bucătărie să pregătesc cafeaua. Am aruncat o privire în cămară şi am rămas uluit. De când o aveam în casă pe Isabella, această cămară semăna cu magazinul "Quilez", de pe Rambla de Catalunya. Din sumedenia de bucate exotice importate de la magazinul tatălui Isabellei, am găsit o cutie de tablă cu biscuiţi englezeşti înveliţi în ciocolată şi am hotărât să-i încerc. O jumătate de oră mai târziu, odată ce venele au început să-mi pompeze zahăr şi cafeină, creierul mi s-a pus în funcţiune şi mi-a venit ideea genială de a-mi începe ziua complicându-mi existenţa ceva mai mult, dacă mai era posibil. De cum aveau să se deschidă magazinele, urma să vizitez prăvălia de articole de magie şi prestidigitaţie din strada Princesa.

- Cum de sunteţi treaz la ora asta?

Vocea conştiinţei mele, Isabella, mă observa din prag.

- Mănânc biscuiţi.

Isabella se aşeză la masă şi îşi turnă o ceaşcă de cafea.

Arăta de parcă nu închisese un ochi toată noaptea.

- Tata zice că asta-i marca preferată a reginei-mamă.

- Nu-i de mirare că arată aşa bine.

Isabella luă un biscuit şi ronţăi din el cu un aer absent.

- Te-ai gândit la ce-o să faci? Referitor la Sempere, vreau să spun...

Isabella îmi azvârli o privire otrăvită.

- Şi dumneavoastră ce-o să faceţi astăzi? Nimic bun, în mod sigur.

- Vreo două comisioane.

- Mda.

- Mda, da? Sau ba?

Isabella îşi lăsă ceaşca pe masă şi se întoarse spre mine cu aerul ei de interogatoriu sumar.

- De ce nu vorbiţi niciodată despre ce puneţi la cale cu tipul ăla, cu patronul?

- Printre altele, pentru binele tău.

- Pentru binele meu. Sigur. Proasta de mine. Apropo, am uitat să vă spun că ieri a trecut pe aici prietenul dumneavoastră, inspectorul.

- Grandes? Era singur?

- Nu. Era însoţit de doi bătăuşi mari cât nişte dulapuri, cu feţe de baset.

Ideea cu Marcos şi Castelo la uşa mea îmi produse un nod în stomac.

- Şi ce voia Grandes?

- N-a zis.

- Atunci, ce-a zis?

- M-a întrebat cine sunt eu.

- Şi ce i-ai spus?

- Că sunt amanta dumneavoastră.

- Foarte frumos.

- Păi, pe unul dintre mătăhăloşi a părut să-l distreze tare mult.

Isabella mai luă un biscuit şi îl devoră din două muşcături.

Sesiză că o priveam cu coada ochiului şi încetă imediat să mai mestece.

- Ce-am mai zis? întrebă ea proiectând un nor de firimituri de biscuit.

32

Un deget de lumină cețoasă cădea din pătura de nori, aprinzând vopseaua roşie de pe fațada magazinului cu articole de magie din strada Princesa. Stabilimentul se găsea îndărătul unei marchize din lemn lucrat. Geamurile uşii abia insinuau contururile unui interior întunecat, îmbrăcat în draperii de catifea neagră ce acopereau vitrine cu măşti şi maşinării de un prost gust victorian, cărți de joc trucate şi pumnale în cumpănă, cărți de magie şi clondire de cristal şlefuit conținând un curcubeu de lichide etichetate în limba latină şi îmbuteliate probabil la Albacete. Clopoțelul de la intrare îmi anunță prezența. În fund era o tejghea goală. Am aşteptat câteva secunde, examinând colecția de curiozități din prăvălie. Tocmai îmi căutam chipul într-o oglindă în care se reflecta tot magazinul mai puțin eu, când am zărit cu coada ochiului o figură măruntă ițindu-se de după perdeaua din spatele prăvăliei.

- Un truc interesant, nu-i aşa? zise omulețul cu păr alb şi privire pătrunzătoare.

Am încuviințat.

- Cum funcționează?

- Încă nu ştiu. Mi-a parvenit acum două zile de la un fabricant de oglinzi trucate din Istanbul. Creatorul ei o numeşte inversiune de refracție.

- Ne aminteşte că nimic nu-i ceea ce pare, am remarcat eu.

- Mai puțin magia. Cu ce vă pot ajuta, domnul meu?

- Stau de vorbă cu domnul Damian Roures?

Omulețul clătină încet din cap afirmativ, fără să clipească.

Am băgat de seamă că avea buzele configurate într-o strâmbătură surâzătoare care, asemenea oglinzii sale, nu era ceea ce părea. Privirea îi era rece şi bănuitoare.

- Mi-a fost recomandat magazinul dumneavoastră.

- Pot să vă întreb cine a fost atât de amabil?

- Ricardo Salvador.

Pretinsul zâmbet amabil i se şterse de pe față.

- Nu ştiam că mai trăieşte. Nu l-am mai văzut de douăzeci şi cinci de ani.

- Dar pe Irene Sabino?

Roures oftă, tăgăduind discret. Înconjură tejgheaua şi se duse spre uşă. Atârnă cartonul cu Închis" şi încuie cu cheia.

- Cine sunteți?

- Mă numesc Martin. Încerc să lămuresc circumstanțele morții domnului Diego Marlasca, pe care am înțeles că îl cunoşteați.

- Din câte ştiu, au fost deja lămurite cu mulți ani în urmă. Domnul Marlasca s-a sinucis.

- Eu am înțeles altceva.

- Nu ştiu ce v-o fi povestit polițistul acela. Resentimentele afectează memoria, domnule... Martin. Salvador a mai încercat, la vremea lui, să vândă povestea unei conspirații despre care nu avea nici o dovadă. Toată lumea ştia că încălzeşte aşternutul văduvei Marlasca şi că pretinde să se erijeze în eroul situației. Cum era de aşteptat, superiorii i-au băgat mințile-n cap şi l-au dat afară din Poliție.

- El crede că, de fapt şi de drept, s-a încercat să se ascundă adevărul.

Roures râse.

- Adevărul... nu mă faceţi să râd. De fapt şi de drept, s-a înăbuşit scandalul. Cabinetul de avocaţi al lui Valera şi Marlasca avea mâinile băgate în aproape toate oalele care fierb în oraşul ăsta. Nimeni nu avea interesul să se ridice capacul unei poveşti ca aceea... Marlasca îşi abandonase poziţia, serviciul şi căsnicia ca să se închidă într-o casă şi să facă Dumnezeu ştie ce. Orice om cu o fărâmă de minte-n cap îşi putea imagina că nu se va termina bine.

- Asta nu v-a împiedicat pe dumneavoastră şi pe asociatul Jaco să rentabilizaţi nebunia lui Marlasca, promiţându-i posibilitatea de a intra în contact cu lumea de dincolo în şedinţele dumneavoastră de spiritism...

- Nu i-am promis niciodată nimic. Acele şedinţe erau un simplu divertisment. Toată lumea ştia asta. Nu încercaţi să-mi puneţi mortul în cârcă, fiindcă eu nu făceam decât să-mi câştig existenţa în mod cinstit.

- Şi asociatul Jaco?

- Eu răspund pentru mine însumi. Ce făcea Jaco nu-i răspunderea mea.

- Aşadar a făcut ceva.

- Ce vreţi să vă spun? Că a plecat cu banii aceia despre care Salvador tot spunea că sunt într-un cont secret? Că l-a omorât pe Marlasca şi ne-a păcălit pe toţi?

- Şi n-a fost aşa?

Roures mă privi lung.

- Nu ştiu. Nu l-am mai văzut din ziua când a murit Marlasca. Le-am spus lui Salvador şi celorlalţi poliţişti ce ştiam. N-am minţit niciodată. N-am minţit niciodată. Dacă Jaco a făcut ceva, n-am aflat niciodată şi nici n-am obţinut nimic.

- Ce-mi puteţi spune despre Irene Sabino?

- Irene îl iubea pe Marlasca. Ea n-ar fi uneltit niciodată nimic care să-i facă vreun rău.

- Ştiţi ce s-a întâmplat cu ea? Mai trăieşte?

- Cred că da. Mi s-a spus că lucra într-o spălătorie din Raval. Irene era o femeie cumsecade. Prea cumsecade. Aşa a şi sfârşit. Ea credea în lucrurile alea. Credea din toată inima.

- Şi Marlasca? Ce căuta în lumea aceea?

- Marlasca era implicat în ceva, să nu mă întrebaţi în ce anume. Ceva ce nici eu, nici Jaco nu i-am vândut şi nici nu-i puteam vinde. Ceea ce ştiu este ce am auzit-o pe Irene spunând la un moment dat. Pe cât se pare, Marlasca întâlnise pe cineva, o persoană pe care eu nu o cunoşteam, şi credeţi-mă că eu cunoşteam şi cunosc pe toată lumea din breaslă, care îi promisese că, dacă făcea ceva, nu ştiu ce anume, avea să şi-l recupereze din morţi pe feciorul lui, Ismael.

- Irene a zis cine era omul acela?

- Nu l-a văzut niciodată. Marlasca nu-i dădea voie să-l vadă. Dar ea ştia că lui îi era frică.

- Frică de ce?

Roures plescăi din limbă.

- Marlasca credea că e blestemat.

- Fiţi mai lămurit.

- V-am mai spus adineauri. Era bolnav. Era convins că ceva intrase în el.

- Ceva?

- Un spirit. Un vierme. N-am idee. Să ştiţi, în meseria asta cunoşti mulţi oameni care nu-s tocmai întregi la minte. Li se întâmplă o tragedie personală, îşi pierd o amantă sau o avere şi se duc pe copcă.

Creierul e organul cel mai fragil din corpul omenesc. Domnul Marlasca nu era în toate minţile, iar asta o putea vedea oricine schimba două, trei vorbe cu el. De aceea a venit la mine.

- Şi i-aţi spus ce voia să audă.

- Nu. Eu i-am spus adevărul.

- Adevărul dumneavoastră?

- Singurul pe care-l ştiu. Mi s-a părut că omul acela era serios dezechilibrat şi n-am vrut să profit de el. Chestiile astea nu se termină cu bine niciodată. În meseria asta există o limită peste care nu treci dacă ştii până unde te poţi întinde. Când vine cineva în căutare de distracţie sau de niscaiva emoţii, ori de mângâiere din lumea de dincolo, te ocupi de el şi îl taxezi pentru serviciul prestat. Dar când vine cineva care e pe punctul să-şi piardă minţile, îl trimiţi acasă. Acesta e un spectacol ca oricare altul. Tu ai nevoie de spectatori, nu de nişte iluminaţi.

- O etică exemplară. Aşadar, ce i-aţi spus lui Marlasca?

- I-am spus că toate alea erau nişte păcăleli, nişte basme. I-am spus că sunt un şarlatan, că îmi câştig existenţa organizând şedinţe de spiritism pentru nişte bieţi nenorociţi care şi i-au pierdut pe cei dragi şi au nevoie să creadă că iubiţii, părinţii şi prietenii îi aşteaptă pe lumea cealaltă. I-am spus că de partea cealaltă nu există nimic, doar un vid imens, şi că lumea asta e tot ce avem. I-am spus să-şi ia gândul de la spirite şi să se întoarcă la familia lui.

- Şi v-a crezut?

- Evident că nu. N-a mai venit la şedinţe şi a căutat ajutor în altă parte.

- Unde?

- Irene a crescut în colibele de pe plaja Bogatell şi, cu toate că devenise faimoasă ca dansatoare şi actriţă în teatrele de pe Parallel, aparţinea în continuare acelui loc. Mi-a povestit că l-a dus pe Marlasca la o femeie căreia i se spune Vrăjitoarea din Somorrostro, ca să-i ceară să-l ocrotească de acea persoană căreia Marlasca îi era îndatorat.

- A pomenit Irene numele acelei persoane?

- Dacă l-a pomenit, nu-mi aduc aminte. Tocmai v-am spus că n-au mai venit la şedinţe.

- Andreas Corelli?

- N-am auzit niciodată de numele ăsta.

- Unde o pot găsi pe Irene Sabino?

- V-am spus deja tot ce ştiu, replică Roures exasperat.

- O ultimă întrebare şi am plecat.

- Să vedem dacă e chiar aşa.

- Vă aduceţi aminte să-l fi auzit pe Marlasca pomenind vreodată de ceva numit *Lux Aeterna?*

Roures îşi încruntă sprâncenele, tăgăduind.

- Vă mulţumesc pentru ajutor.

- Nu aveţi pentru ce. Şi, dacă se poate, nu mai veniţi pe aici.

Am clătinat din cap afirmativ şi m-am îndreptat spre ieşire. Roures mă urmărea din ochi, bănuitor.

- Aşteptaţi-mă strigă el înainte să trec pragul din spatele prăvăliei.

M-am întors. Omuleţul mă privea, ezitând.

- Parcă îmi aduc aminte că *Lux Aeterna* era numele unui fel de cărţulie religioasă pe care l-am folosit la un moment dat în şedinţele din apartamentul de pe strada Elisabeta. Făcea parte dintr-o colecţie de

cărţulii similare, probabil împrumutată de la biblioteca de şmecherii a societăţii "El Porvenir"[8]. Nu ştiu dacă la asta vă referiţi.

- Vă amintiţi despre ce era vorba în ea?

- O cunoştea mai bine asociatul meu, Jaco, cel care conducea şedinţele. Din câte îmi aduc aminte, *Lux Aeterna* era un poem despre moarte şi despre cele şapte nume ale Fiului Dimineţii, Purtătorul Luminii.

- Purtătorul Luminii? Roures zâmbi.

- Lucifer.

33

Odată ajuns în stradă, am pornit înapoi spre casă, întrebându-mă ce să fac. Mă apropiam de începutul străzii Montcada când l-am văzut. Inspectorul Victor Grandes, rezemat de zid, savura un trabuc şi îmi zâmbea. M-a salutat cu mâna, iar eu am trecut strada spre el.

- Nu ştiam că sunteți interesat de magie, domnule Martin.

- Nici eu că mă urmăriți, domnule inspector.

- Nu vă urmăresc. Dar sunteți un om greu de găsit şi am hotărât că, dacă nu vine muntele la mine, să mă duc eu la munte. Aveți cinci minute ca să bem ceva? Plăteşte Direcția Superioară a Poliției.

- În cazul ăsta... Azi n-aveți nici o însoțitoare?

- Marcos şi Castelo au rămas la Direcție cu hârțogăria - dar dacă le spuneam că mă duc să mă întâlnesc cu dumneavoastră, sigur mă rugau să-i iau şi pe ei.

Am coborât prin canionul de vechi palate medievale până la "El Xampanyet" şi ne-am aşezat la o masă din fund. Un ospătar înarmat cu o cârpă care putea a leşie ne-a băgat în seamă şi Grandes ceru două beri şi o *tapa* de brânză din La Mancha. Când au sosit berile şi gustarea, inspectorul îmi oferi farfuria, invitație pe care am declinat-o.

- Vă supărați? La ora asta eu mor de foame.

- Bon appetit, Grandes înghiți o bucățică de brânză şi se linse pe buze cu ochii închişi.

- Nu vi s-a spus că am trecut ieri pe la dumneavoastră?

- Mi s-a transmis cu întârziere.

- E de înțeles. Auziți, ce mândrețe de fată! Cum o cheamă?

- Isabella.

- Ce neobrăzare, cum trăiesc unii! Vă invidiez. Câți ani are bombonica?

I-am aruncat o privire otrăvită. Inspectorul zâmbi satisfăcut.

- Mi-a şoptit o păsărea că în ultimul timp ați făcut-o pe detectivul. Nu vreți să ne lăsați nimic nouă, profesioniştilor?

- Cum o cheamă pe păsăreaua dumneavoastră?

- E mai degrabă un păsăroi. Unul dintre superiorii mei e prieten apropiat cu avocatul Valera.

- Sunteți şi dumneavoastră pe statul lor de plată?

- Încă nu, prietene. Doar mă ştiți. Sunt de şcoală veche.

Onoarea şi toate celelalte porcării.

- Păcat.

- Şi spuneți-mi, ce mai face bietul Ricardo Salvador?

Ştiți că de vreo douăzeci de ani n-am mai auzit numele ăsta? Toți îl credeau mort.

- Un diagnostic precipitat.

- Şi cum o duce?

- Singur, trădat şi uitat.

Inspectorul încuviință încet.

- Vă duce cu gândul la viitorul pe care ți-l hărăzeşte meseria asta, nu-i aşa?

- Fac prinsoare că, în cazul dumneavoastră, lucrurile vor sta altfel, iar ascensiunea către pozițiile cele

mai înalte din Poliție e o chestiune de vreo doi ani de zile. Vă văd director general înainte să împliniți patruzeci şi cinci de ani, sărutând mâini de episcopi şi de generali de armată la defilarea din ziua de Corpus Christi.

Grandes încuviință cu răceală, ignorând tonul sarcastic.

- Fiindcă veni vorba de sărutat mâna, ați auzit povestea cu prietenul dumneavoastră Vidal?

Grandes nu începea niciodată o conversație fără un as în mânecă. Mă observă zâmbind, savurându-mi neliniştea.

- Care poveste? am murmurat eu.

- Se spune că, în urmă cu câteva nopți, soția lui a încercat să se sinucidă.

- Cristina?

- E adevărat, o cunoaşteți...

Nu mi-am dat seama că mă ridicasem şi îmi tremurau mâinile.

- Fiți liniştit. Doamna Vidal e bine. O sperietură, nimic mai mult. Pe cât se pare, a exagerat cu laudanumul... Faceți-mi plăcerea să luați loc, domnule Martin. Vă rog.

Am luat loc. Stomacul mi se chircea, parcă într-un nod de cuie.

- Când a fost asta?

- Acum două sau trei zile.

Mi-a venit în minte imaginea Cristinei la fereastra de la Vila Helius, cu câteva zile în urmă, făcându-mi semn cu mâna în timp ce eu mă feream de privirea ei şi îi întorceam spatele.

- Domnule Martin? întrebă inspectorul trecându-şi mâna prin fața ochilor mei ca şi când s-ar fi temut să eram dus.

- Ce-i?

Inspectorul mă privi cu ceea ce părea să fie o îngrijorare autentică.

- Aveți ceva să-mi spuneți? Ştiu că n-o să mă credeți, dar mi-ar plăcea să vă ajut.

- Încă mai credeți că eu i-am omorât pe Barrido şi pe asociatul lui?

Grandes tăgădui.

- Eu n-am crezut asta niciodată, însă unora le-ar plăcea să cred.

- Atunci, de ce mă cercetați?

- Liniştiți-vă. Nu vă cercetez, domnule Martin. Nu v-am cercetat niciodată. În ziua când o să vă cercetez, o să vă dați seama. Deocamdată vă observ. Fiindcă îmi sunteți simpatic şi mă tem că o să intrați într-o încurcătură. De ce nu aveți încredere în mine şi nu-mi spuneți ce se petrece?

Privirile noastre se încrucişară şi, pentru o clipă, m-am simțit tentat să-i spun totul. Aş fi făcut-o, dacă aş fi ştiut de unde să încep.

- Nu se petrece nimic, domnule inspector.

Grandes clătină din cap afirmativ si mă privi cu milă, ori poate doar decepționat. Îşi goli berea Şi lăsă pe masă câteva monede. Mă bătu cu palma pe umăr şi se ridică.

- Aveți grijă de dumneavoastră, domnule Martin. Şi fiți atent pe unde păşiți. Nu toată lumea vă stimează la fel ca mine.

- O să țin seama.

Era aproape ora amiezii când m-am întors acasă, fără să-mi pot scoate din minte ce-mi povestise

inspectorul. Când am ajuns la casa cu turn, am urcat treptele scării cu încetineală, de parcă şi sufletul mi-ar fi tras la cântar. Am deschis uşa apartamentului temându-mă că voi da peste o Isabella cu chef de conversaţie. Casa era cufundată în tăcere. Am traversat coridorul până în galeria din fund şi am găsit-o acolo, adormită pe sofa, având pe piept o carte deschisă, unul din vechile mele romane. Nu m-am putut abţine să nu zâmbesc. Temperatura din casă scăzuse simţitor în acele zile de toamnă şi m-am temut că Isabella va răci. Uneori, o vedeam umblând prin casă înfăşurată într-un pled de lână pe care şi-l punea peste umeri. M-am dus până în camera ei să-l caut şi s-o înveselesc pe nesimţite. Uşa ei era întredeschisă şi, cu toate că mă aflam în propria mea casă, adevărul este că nu mai intrasem în acel dormitor de când Isabella se instalase acolo, şi am avut oarece reţinere s-o fac şi acum. Am zărit pledul împăturit pe un scaun şi am intrat să-l iau. În cameră se simţea acea mireasmă dulce, cu iz de lămâie, a Isabellei. Patul era încă desfăcut şi m-am aplecat să netezesc cearşafurile şi păturile, fiindcă ştiam că, atunci când mă dedicam vreunei asemenea treburi casnice, categoria mea morală câştiga puncte în ochii ajutoarei mele.

Atunci am băgat de seamă că era ceva prins între saltea şi somieră. Vârful unei hârtii se ivea de sub colţul îndoit al cearşafului. Când am tras de el, am constatat că era un teanc de foi. L-am scos cu totul şi m-am pomenit în mână cu ceea ce păreau să fie vreo douăzeci de plicuri din hârtie albastră, legate cu o fundă. Am simţit cum mă năpădeşte o senzaţie de frig, dar am negat în sinea mea. Am desfăcut nodul fundei şi am luat unul din plicuri. Avea pe el numele şi adresa mea. Adresa expeditorului grăia pur şi simplu *Cristina.*

M-am aşezat pe pat cu spatele la uşă şi am examinat, una câte una, datele când au fost expediate. Prima era din urmă cu câteva săptămâni, iar ultima de trei zile. Toate plicurile erau deschise. Am închis ochii şi am simţit cum scrisorile îmi cad din mână. Am auzit-o respirând în spatele meu, nemişcată în prag.

- Iertaţi-mă, murmură Isabella.

Se apropie încet şi îngenunche să adune scrisorile, una câte una. După ce le strânse pe toate într-un teanc, mi le întinse cu o privire rănită.

- Am făcut-o ca să vă protejez, zise ea.

Ochii i se umplură de lacrimi şi îmi puse o mână pe umăr.

- Pleacă, i-am zis.

Am îndepărtat-o de mine şi m-am ridicat. Isabella îşi dădu drumul pe duşumea, gemând de parcă ceva o ardea pe dinăuntru.

- Pleacă din casa asta.

Am ieşit din apartament fără să mai am grijă să închid uşa în urma mea. Am ajuns în stradă, unde am dat peste o lume de faţade şi de chipuri străine şi îndepărtate. Am plecat fără nici o ţintă, nesocotind frigul şi vântul greu de ploaie care începea să biciuiască oraşul cu suflarea unui blestem.

34

Tramvaiul s-a oprit la porțile turnului Bellesguard, unde orașul se sfârșea la poalele dealului. M-am îndreptat către porțile cimitirului San Gervasio urmând cărarea de lumină gălbuie pe care farurile tramvaiului o despicau în ploaie. Zidurile cimitirului se ridicau la vreo cincizeci de metri, într-o fortăreață de marmură deasupra căreia domnea o armată de statui de culoarea furtunii. La intrare am găsit o gheretă în care un paznic învelit într-un palton își încălzea mâinile în fața unei sobițe. Când m-a văzut apărând din ploaie, s-a ridicat tresărind. M-a cercetat câteva clipe înainte să deschidă ușa.

- Caut cavoul familiei Marlasca.

- Se întunecă în mai puțin de o jumătate de ceas. Mai bine reveniți în altă zi.

- Cu cât îmi spui mai repede unde-i, cu atât mai repede plec.

Paznicul consultă o listă și îmi arătă plasamentul, indicându-mi cu degetul pe harta cimitirului care atârna pe un perete. Am plecat fără să-i mulțumesc.

Nu mi-a fost greu să găsesc cavoul în acea citadelă de morminte și mausolee care se îngrămădeau între zidurile cimitirului. Structura era situată pe o platformă de marmură. Executat în stil modernist, cavoul descria un soi de arc format din două mari șiruri de trepte dispuse în formă de amfiteatru, care urcau către o galerie susținută de coloane, în interiorul căreia se deschidea un atrium flancat de pietre funerare. Galeria era încununată cu o cupolă deasupra căreia se ridica o figură din marmură înnegrită. Chipul îi era ascuns sub un văl, însă când te apropiai de cavou aveai impresia că acea santinelă a lumii de dincolo își întoarce capul, urmărindu-te cu privirea. Am urcat pe una din scări și, când am ajuns la intrarea în galerie, m-am oprit să mă uit în urmă. Luminile orașului se întrezăreau în ploaie, îndepărtate.

Am pătruns în galerie. Statuia unei figuri feminine îmbrățișând o cruce cu Isus răstignit, în atitudine de implorare, se ridica în centru. Chipul îi fusese desfigurat în urma unor lovituri și cineva îi vopsise în negru ochii și buzele, conferindu-i un aspect lupesc. Acela nu era singurul semn de profanare a cavoului. Pietrele funerare prezentau ceea ce păreau a fi niște urme și zgârieturi făcute cu un obiect ascuțit, iar unele fuseseră marcate cu desene obscene și cuvinte care abia se puteau citi în semiîntuneric. Mormântul lui Diego Marlasca se afla în fund. M-am dus până la el și am pus mâna pe piatră. Am scos fotografia lui Marlasca pe care mi-o dăduse Salvador și am cercetat-o.

Atunci am auzit pași pe scara ce urca până la cavou. Am vârât fotografia în palton și m-am întors cu fața spre intrarea în galerie. Pașii încetaseră și nu se mai auzea decât ploaia bătând în marmură. M-am deplasat încet spre intrare și am privit de partea cealaltă. Silueta era cu spatele, contemplând orașul în zare. Era o femeie îmbrăcată în alb, cu capul acoperit cu o pelerină. S-a întors încet și m-a privit. În ciuda anilor, am recunoscut-o imediat. Irene Sabino. Am făcut un pas spre ea și abia atunci mi-am dat seama că mai era cineva în spatele meu. Izbitura în ceafă m-a făcut să văd o lumină albă, într-o convulsie. Am simțit cum cad în genunchi. O secundă mai târziu, m-am prăvălit peste marmura plină de bălți. O siluetă întunecată se contura în ploaie. Irene a îngenuncheat lângă mine. I-am simțit mâna luându-mă de după cap și pipăind locul unde încasasem lovitura. I-am văzut degetele retrăgându-se pline de sânge. Mi-a mângâiat chipul cu ele. Ultimul lucru pe care l-am văzut înainte să-mi pierd cunoștința a fost cum Irene Sabino scotea un brici și îl deschidea agale, iar picăturile de ploaie argintii lunecau pe lamă în timp ce-l ducea spre mine.

Am deschis ochii în lumina orbitoare a lămpii cu ulei.

Chipul paznicului mă privea fără nici o expresie. Am încercat să clipesc, în timp ce o văpaie de durere îmi străbătea țeasta dinspre ceafă.

- Sunteți viu? întrebă paznicul, fără a specifica dacă întrebarea îmi era dresată mie, sau era una pur retorică.

- Da, am gemut. Să nu-ți dea prin minte să mă vâri într-o groapă.

Paznicul mă ajută să mă îndrept. Fiecare centimetru mă costa o durere ascuțită în cap.

- Ce s-a întâmplat?

- Dumneavoastră ar trebui să ştiți. Ar fi trebuit să închid de un ceas - dar, cum nu v-am văzut, am venit încoace să văd ce se întâmplă şi v-am găsit trăgând un pui de somn.

- Şi femeia?

- Care femeie?

- Erau două persoane.

- Două femei?

Am oftat, negând.

- Mă poți ajuta să mă ridic?

Cu ajutorul paznicului, am izbutit să mă pun pe picioare.

Atunci am simțit arsura şi am băgat de seamă că aveam cămaşa descheiată. Mai multe urme de tăieturi superficiale îmi brăzdau pieptul.

- Auziți, chestia aia n-arată prea bine...

Mi-am încheiat paltonul şi, făcând asta, mi-am pipăit buzunarul interior. Fotografia lui Marlasca dispăruse.

- Ai un telefon în gheretă?

- Da, în sala băilor turceşti.

- Mă poți ajuta măcar să ajung până la turnul Bellesguard ca să pot chema o maşină de acolo?

Paznicul trase o înjurătură şi mă apucă pe sub umeri.

- V-am zis eu să reveniți în altă zi, spuse el resemnat.

35

Mai erau doar câteva minute până la miezul nopţii când am ajuns, în sfârşit, la casa cu turn. De cum am deschis uşa, am ştiut că Isabella plecase. Sunetul paşilor mei pe coridor avea un alt ecou. Nu m-am deranjat să aprind lumina. Am intrat în casă pe semiîntuneric şi am aruncat o privire în fosta ei cameră. Isabella făcuse ordine şi curăţenie în odaie. Cearşafurile şi păturile erau împăturite ordonat pe un scaun, iar salteaua era descoperită. Mirosul ei încă plutea în aer. M-am dus până în galerie şi m-am aşezat la masa de scris pe care o folosise ajutoarea mea. Isabella ascuţise creioanele şi le aşezase frumos într-un pahar. Grămada de file albe era grijuliu ordonată într-un teanc. Setul de peniţe pe care i-l dăruisem se afla la un capăt al mesei. Casa nu mi se mai păruse niciodată atât de pustie.

În baie m-am dezbrăcat de hainele ude şi mi-am pus pe ceafă un plasture cu alcool. Durerea scăzuse, din ea rămânând doar un zvâcnet surd şi o senzaţie generală nu prea diferită de o mahmureală monumentală. În oglindă, tăieturile pe care le aveam pe piept păreau nişte linii trasate cu un stilou. Erau tăieturi curate şi superficiale, dar usturau de mai mare dragul. Le-am curăţat cu alcool şi am nădăjduit că nu se vor infecta.

M-am băgat în pat şi m-am acoperit până la gât cu două sau trei pături. Singurele părţi ale corpului care nu mă dureau erau cele pe care frigul şi ploaia le-a amorţit până când le-a lipsit de orice sensibilitate. Am aşteptat să mă încălzesc, ascultând acea tăcere rece, o tăcere de absenţă şi de pustiu care înăbuşea casa. Înainte să plece, Isabella lăsase teancul de plicuri cu scrisorile Cristinei pe măsuţa de noapte. Am întins mâna şi am scos una la întâmplare, datată cu două săptămâni în urmă.

Dragă David,

Zilele trec şi eu iţi scriu mai departe scrisori la care presupun că nu vrei să răspunzi, în caz că mai apuci să le deschizi. Am început să cred că le scriu numai pentru mine, ca să-mi omor singurătatea şi ca să cred pentru o clipă că te am aproape de mine. Zi de zi mă întreb ce s-o fi întâmplat cu tine şi oare cu ce te ocupi.

Uneori mă gândesc că ai plecat din Barcelona ca să nu te mai întorci şi mi te închipui pe undeva, înconjurat de străini, începând o viaţă nouă despre care nu voi şti niciodată nimic. Alteori mă gândesc că încă mă urăşti, că distrugi aceste scrisori şi că ţi-ai dori să nu mă fi cunoscut niciodată. Nu te învinovăţesc. E curios cât de simplu e să-i povesteşti, în singurătate, unei bucăţele de hârtie, ceea ce nu îndrăzneşti să-i spui omului în faţă. Lucrurile nu sunt simple pentru mine. Pedro nu putea fi mai bun şi mai înţelegător cu mine, ba chiar uneori mă irită răbdarea şi dorinţa lui de a mă face fericită, ceea ce nu face decât să mă simt mizerabil. Pedro mi-a arătat că am inima pustie, că nu merit să mă iubească nimeni. Îşi petrece aproape toată ziua cu mine. Nu vrea să mă lase singură.

Zâmbesc în fiecare zi şi împart aşternutul cu el. Când mă întreabă dacă îl iubesc îi spun că da, iar când văd adevărul oglindit în ochii lui aş vrea să mor. Nu mi-o reproşează niciodată. Vorbeşte mult despre tine. Îţi duce dorul. Uneori chiar mă gândesc că pe tine te iubeşte cel mai mult pe lumea asta. Îl văd cum îmbătrâneşte, în singurătate, în cea mai proastă companie cu putinţă, în compania mea. Nu pretind să mă ierţi, dar dacă îmi doresc ceva pe lume este să-l ierţi pe el. Eu nu valorez atât cât să-i refuzi lui prietenia şi tovărăşia ta.

Ieri am terminat de citit una din cărţile tale. Pedro le are pe toate, şi le-am citit treptat, fiindcă e singurul fel în care simt că sunt cu tine. Era o poveste tristă şi ciudată, cu două păpuşi stricate şi abandonate dintr-un circ ambulant, care pentru o noapte capătă viaţă, ştiind că urmează să moară în zori. Citind-o, mi se părea că scrii despre noi.

Acum câteva săptămâni am visat că te revedeam, că ne întâlneam pe stradă şi nu-ţi aminteai de mine.

Îmi zâmbeai şi mă întrebai cum mă cheamă. Nu ştiai nimic despre mine. Nu mă urai. În fiecare noapte, când Pedro adoarme lângă mine, închid ochii şi mă rog cerului sau iadului să-mi îngăduie să visez acelaşi lucru. Mâine, sau poate poimâine, îți voi scrie din nou ca să-ți spun că te iubesc, deşi asta nu înseamnă nimic pentru tine.

CRISTINA

Am lăsat scrisoarea să cadă pe jos, incapabil să mai citesc. Şi mâine va fi o zi, mi-am spus. Cu greu putea fi mai proastă decât aceea. Dar nu-mi închipuiam că bucuriile acelei zile erau abia la început. Probabil că izbutisem să dorm vreo două ceasuri, cel mult, când m-am trezit brusc, cu noaptea-n cap. Cineva bătea puternic în uşa de la etaj. Am rămas câteva secunde buimac, în întuneric, căutând întrerupătorul de la lumină. Din nou, bătăi în uşă. Am aprins lumina, am sărit din pat şi m-am dus spre intrare. M-am uitat pe vizor. Trei fețe în semiîntunericul de pe palier. Inspectorul Grandes şi, în spatele lui, Marcos şi Castelo. Toți trei fixând vizorul. Am respirat adânc de două ori înainte să deschid.

- Bună seara, domnule Martin. Iertați ora.

- Dar ce oră se presupune că e?

- Ora să-ți mişti curul, nenorocitule, bombăni Marcos smulgându-i lui Castelo un zâmbet cu care m-aş fi putut bărbieri.

Grandes le aruncă o privire reprobatoare şi oftă.

- E puțin trecut de ora trei dimineața, zise el. Pot să intru?

Am oftat deranjat, dar am încuviințat, lăsându-i loc să treacă. Inspectorul le făcu oamenilor săi un semn să-l aştepte pe palier. Marcos şi Castelo încuviințară scrâşnind din dinți şi îmi azvârliră o privire reptiliană. Le-am închis uşa în nas.

- Ar trebui să fiți ceva mai atent cu ăştia doi, zise Grandes în timp ce pătrundea pe coridor în largul său.

- Vă rog, simțiți-vă ca acasă... am zis eu.

M-am întors în dormitor şi m-am îmbrăcat cu ce mi-a venit la mână, şi anume cu nişte haine murdare îngrămădite pe un scaun. Când am ieşit pe culoar, nici urmă de Grandes.

Am traversat coridorul până în galerie şi l-am găsit acolo, contemplând pe fereastră norii care se târau, la joasă înălțime, peste terasele de pe acoperişuri.

- Ce s-a întâmplat cu bombonica? întrebă el.

- E acasă la ea.

Grandes se întoarse zâmbind.

- Omul înțelept nu le ține cu pensiune completă, zise el arătând spre un fotoliu. Luați loc.

Mi-am dat drumul în fotoliu. Grandes rămase în picioare, privindu-mă fix.

- Ce-i? am întrebat eu în cele din urmă.

- Arătați rău, domnule Martin. V-ați încăierat cu careva?

- Am căzut.

- Mda. Am înțeles că astăzi ați vizitat magazinul de articole de magie, proprietate a domnului Damian Roures, de pe strada Princesa.

- M-ați văzut ieşind de acolo la amiază. De ce mă întrebați? Grandes mă observa cu răceală.

- Luați-vă un palton şi un fular sau altceva. E frig.

Mergem la secție.

- Pentru ce?

- Faceți cum vă spun.

O maşină a Poliției ne aştepta pe Paseo del Born. Marcos şi Castelo m-au băgat înăuntru fără prea multă delicatețe şi apoi s-au postat câte unul de fiecare parte, înghesuindu-mă la mijloc.

- Domnişorul stă bine? întrebă Castelo împlântându-şi cotul în coastele mele.

Inspectorul se aşeză în față, lângă şofer. Nici unul dintre ei nu a scos o vorbă cât am parcurs Via Layetana, care era pustie şi îngropată într-o ceață ocru. Când am ajuns la Comisariatul Central, Grandes coborî din maşină şi se duse direct înăuntru. Marcos şi Castelo m-au înşfăcat fiecare de câte un braț, ca şi cum ar fi vrut să-mi facă oasele praf, şi m-au târât printr-un labirint de trepte, coridoare şi celule, până într-o cameră fără ferestre, care mirosea a sudoare şi urină. În centrul încăperii se afla o masă de lemn roasă de cari şi două scaune stricate. Un bec gol atârna de tavan, iar în mijlocul camerei, în locul unde convergeau cele două uşoare pante care alcătuiau suprafața pardoselii, exista grătarul unui orificiu de scurgere. Era un frig teribil. Înainte să-mi dau seama, uşa s-a închis cu putere în spatele meu. Am auzit paşi care se îndepărtau. M-am învârtit de douăsprezece ori prin acea temniță, după care mi-am dat drumul pe unul din scaune, care se legăna. În ora următoare, în afară de respirația mea, de scârțâitul scaunului şi de apa care picura dintr-un loc pe care n-am izbutit să-l localizez, n-am mai auzit nici un sunet.

După o veşnicie, am perceput ecoul unor paşi care se apropiau şi, în scurt timp, uşa se deschise. Marcos îşi făcu apariția în celulă, surâzător. Ținu uşa şi îi făcu loc să treacă lui Grandes, care intră fără să se uite la mine şi se aşeză pe scaunul din cealaltă parte a mesei. Îi făcu lui Marcos un semn afirmativ din cap, iar acesta închise uşa, nu înainte să-mi trimită o bezea şi să-mi facă cu ochiul. Inspectorul aşteptă vreo treizeci de secunde bune înainte de a catadicsi să mă privească în fată.

- Dacă voiați să mă impresionați, ați reuşit, domnule inspector.

Grandes nu-mi băgă în seamă ironia şi mă țintui cu privirea ca şi când nu m-ar fi văzut în viața lui.

- Ce ştiți despre Damian Roures? întrebă el. Am ridicat din umeri.

- Nu prea multe. Că e proprietarul unui magazin cu articole de magie. De fapt, nu ştiam nimic până acum câteva zile, când Ricardo Salvador mi-a vorbit despre el. Astăzi, sau ieri, fiindcă nu mai ştiu nici cât e ceasul, i-am făcut o vizită căutând informații despre fostul locatar al casei în care trăiesc. Salvador mi-a zis că Roures şi fostul proprietar...

- Marlasca.

- Da, Diego Marlasca. Cum spuneam, Salvador mi-a zis că Roures şi cu el au avut anumite treburi cu ani în urmă. I-am pus câteva întrebări şi el mi-a răspuns cum a putut şi cum s-a priceput. Şi cam atât.

Grandes clătină de câteva ori afirmativ din cap.

- Asta-i povestea dumneavoastră?

- Nu ştiu. A dumneavoastră cum e? Să le comparăm şi poate o să înțeleg şi eu ce naiba caut, în toiul nopții, la congelat, într-un beci care miroase a căcat.

- Nu ridicați glasul la mine, domnule Martin.

- Iertați-mă, domnule inspector, dar cred că ați putea măcar să fiți bun şi să-mi spuneți ce caut aici.

- O să vă spun ce căutați aici. Acum vreo trei ore, un locatar din clădirea în care se află magazinul domnului Roures se întorcea acasă şi a descoperit că poarta prăvăliei era deschisă şi luminile erau aprinse. Întrucât l-a mirat acest lucru, a intrat şi, fiindcă nu l-a văzut pe proprietar şi acesta nici nu i-a răspuns când l-a strigat, s-a dus în spatele prăvăliei, unde l-a găsit legat cu sârmă de mâini şi de picioare,

pe un scaun, într-o băltoacă de sânge.

Grandes lăsă o pauză lungă, răstimp în care m-a sfredelit cu privirea. Am presupus că mai era ceva. Grandes lăsa mereu o lovitură de efect pentru final.

- Mort? am întrebat.

Grandes încuviință.

- Oarecum. Cineva s-a distrat să-i smulgă ochii şi să-i reteze limba cu un foarfece. Medicul legist presupune că a murit înecat în propriul sânge, o jumătate de oră mai târziu.

Am simțit că nu mai am aer. Grandes se învârtea în jurul meu. S-a oprit în spatele meu şi l-am auzit cum îşi aprinde o țigară.

- Cum v-ați lovit aici? Pare ceva recent.

- Am alunecat în ploaie şi m-am lovit la ceafă.

- Nu mă tratați ca pe un imbecil, domnule Martin. Nu-i bine pentru dumneavoastră. Preferați să vă las un pic cu Marcos şi Castelo, să vedem dacă vă învață să vă purtați frumos?

- Bine. Am fost lovit.

- De cine?

- Nu ştiu.

- Convorbirea asta începe să mă plictisească, domnule Martin.

- Darămite pe mine, imaginați-vă.

Grandes se aşeză din nou în fața mea şi îmi adresă un zâmbet conciliant.

- Doar nu credeți că am vreo legătură cu moartea acelui om?

- Nu, domnule Martin. Nu cred. Ceea ce cred eu este că nu mi-ați spus adevărul şi că, într-un fel sau altul, moartea acestui biet nenorocit are legătură cu vizita dumneavoastră. Ca şi moartea lui Barrido şi Escobillas.

- Ce vă face să credeți asta?

- Să zicem că aşa îmi spune inima.

- Eu v-am spus tot ce ştiu.

- V-am mai prevenit să nu mă luați drept un imbecil, domnule Martin. Marcos şi Castelo sunt afară şi aşteaptă un prilej să stea de vorbă cu dumneavoastră între patru ochi. Asta vreți?

- Nu.

- Atunci, ajutați-mă să vă scot din încurcătură şi să vă trimit acasă înainte să vi se răcească aşternutul.

- Ce vreți să auziți?

- Adevărul, de pildă.

Mi-am împins scaunul îndărăt şi m-am ridicat, exasperat.

Frigul îmi pătrunsese până în măduva oaselor şi aveam senzația că-mi plesneşte capul. Am început să mă învârt în cerc, în jurul mesei, aruncând cuvintele înspre inspector, ca nişte pietre.

- Adevărul. Vă voi spune adevărul. Adevărul este că nu ştiu care-i adevărul. Nu ştiu ce să vă spun. Nu ştiu de ce l-am vizitat pe Roures, nici pe Salvador. Nu ştiu ce caut şi nici ce mi se întâmplă. Acesta este adevărul.

Grandes mă observa, stoic.

- Nu vă mai învârtiți şi luați loc. Mă amețiți.

- N-am chef.

- Domnule Martin, dumneavoastră de fapt nu mi-ați spus absolut nimic. Nu vă cer decât să mă ajutați pentru ca eu să vă pot ajuta.

- N-ați putea să mă ajutați nici dacă ați vrea.

- Atunci, cine poate?

Am căzut la loc pe scaun.

- Nu ştiu... am murmurat.

Mi s-a părut că zăresc în ochii inspectorului un licăr de milă, ori poate că era doar oboseala.

- Uitați-vă cum facem, domnule Martin. Haideți să o luăm de la capăt. Să procedăm în felul dumneavoastră. Spuneți-mi o poveste. Începeți cu începutul.

L-am privit în tăcere.

- Domnule Martin, să nu credeți că, fiindcă îmi sunteți simpatic, n-o să-mi fac treaba.

- Faceți ce aveți de făcut. Chemați-i pe Hansel şi Gretel, dacă vă place.

În clipa aceea, am sesizat o urmă de nelinişte pe chipul său. Se apropiau paşi pe coridor şi ceva mi-a spus că inspectorul nu se aştepta la aşa ceva. S-au auzit câteva cuvinte şi Grandes, agitat, s-a dus la uşă. A bătut de trei ori cu dosul degetelor şi Marcos, care stătea de pază, i-a deschis. Un om îmbrăcat într-un palton din piele de cămilă şi un costum asortat intră în sală, se uită în jur cu o expresie dezgustată, iar apoi îmi adresă un zâmbet de o blândețe infinită, în timp ce îşi scotea alene mănuşile. L-am privit, uluit, recunoscându-l pe avocatul Valera.

- Sunteți bine, domnule Martin? întrebă el.

Am făcut semn că da. Avocatul îl trase într-un colț pe inspector. I-am auzit şuşotind. Grandes gesticula cu o furie reținută. Valera îl privea cu răceală si tăgăduia. Convorbirea s-a prelungit aproape un minut. În cele din urmă, Grandes pufni şi îşi lăsă mâinile să-i cadă pe lângă trup.

- Luați-vă fularul, domnule Martin, fiindcă plecăm, spuse Valera. Domnul inspector a terminat cu întrebările.

În spatele lui, Grandes îşi muşcă buzele fulgerându-l cu privirea pe Marcos, care ridică din umeri. Fără a-şi slăbi zâmbetul amabil şi expert, Valera mă luă de braț şi mă scoase din temniță.

- Sper că aceşti agenți v-au tratat în mod corect, domnule Martin.

- Da, am apucat eu să bâigui.

- Un moment, strigă Grandes din spate.

Valera se opri şi, făcându-mi semn să tac, se întoarse.

- Orice întrebare pe care o aveți pentru domnul Martin o puteți adresa biroului nostru, unde vi se va răspunde cu mare plăcere. Între timp, în afară de cazul în care dispuneți de vreun alt motiv întemeiat pentru a-l reține pe domnul Martin în aceste încăperi, pe ziua de azi noi ne retragem, urându-vă noapte bună si mulțumindu-vă pentru amabilitate pe care voi ține să o menționez superiorilor dumneavoastră, în special inspectorului-şef Salgado, cu care, după cum ştiți, sunt foarte bun prieten.

Sergentul Marcos dădu să vină spre noi, dar inspectorul îl reținu. Am schimbat cu el o ultimă privire, înainte ca Valera să mă înşface din nou de braț şi să tragă de mine.

- Nu vă opriți, murmură el.

Am străbătut lungul coridor flancat de lumini fără viață, până la nişte trepte care ne-au condus la un alt culoar lung, ca să ajungem în sfârşit la o uşiță ce dădea spre holul de la parter şi spre ieşire. Aici ne

aştepta un Mercedes-Benz cu motorul pornit şi un şofer care, de cum l-a zărit pe Valera, ne-a deschis portiera. Am intrat şi m-am aşezat în cabină. Automobilul dispunea de încălzire şi locurile din piele erau călduțe. Valera s-a aşezat lângă mine şi, bătând o dată în geamul care despărțea cabina de compartimentul şoferului, i-a făcut semn să pornească. După ce maşina a demarat şi s-a înscris pe banda centrală de pe Via Layetana, Valera îmi zâmbi ca şi cum nu s-ar fi întâmplat nimic şi îmi arătă ceața care se dădea în lături din calea noastră ca un desiş.

- O noapte nesuferită, nu-i aşa? întrebă el ca din întâmplare.

- Unde mergem?

- Spre casa dumneavoastră, evident. Doar dacă nu cumva preferați să mergeți la un hotel sau...

- Nu. E bine.

Maşina cobora agale pe Via Layetana. Valera privea străzile pustii fără nici un interes.

- Ce faceți dumneavoastră aici? l-am întrebat în cele din urmă.

- Ce vi se pare că fac? Vă reprezint şi vă apăr interesele.

- Spuneți-i şoferului să oprească maşina.

Şoferul căută privirea lui Valera în oglinda retrovizoare.

Valera tăgădui şi îi făcu semn să continue.

- Nu vorbiți prostii, domnule Martin. E târziu, e frig şi vă conduc acasă.

- Prefer să merg pe jos.

- Fiți rezonabil.

- Cine v-a trimis?

Valera oftă si îşi frecă ochii.

- Aveți prieteni buni, domnule Martin. În viață e important să ai prieteni buni şi mai ales să ştii să ți-i păstrezi, zise el. La fel de important cum e să ştii când cineva se încăpățânează să o țină tot înainte pe un drum greşit.

- Nu cumva e vorba de drumul care trece pe la Casa Marlasca, de pe strada Vallvidrera numărul 13?

Valera zâmbi răbdător, de parcă dojenea afectuos un copil zburdalnic.

- Domnule Martin, credeți-mă când vă spun că, cu cât mai departe vă veți ține de acea casă şi de această chestiune, cu atât mai bine va fi pentru dumneavoastră. Acceptați-mi fie şi numai acest sfat.

Şoferul o coti pe Paseo de Colon şi o porni spre Paseo del Born, pe strada Comercio. Cărucioarele cu carne şi peşte, cu gheață şi mirodenii, începeau să se îngrămădească în fața marii incinte a pieții. Când am trecut pe acolo, patru flăcăi goleau cadavrul unei vițele pe care o tăiaseră în lungime, lăsând o dâră de sânge şi aburi pe care îi puteai mirosi în văzduh.

- Cartierul dumneavoastră e plin de farmec şi de privelişti pitoreşti, domnule Martin.

Şoferul opri la capătul străzii Flassaders şi coborî din maşină să ne deschidă portiera. Avocatul coborî cu mine.

- Vă conduc până la intrare, zise el.

- Se va crede că avem o relație.

Ne-am adâncit în canionul de umbre de pe străduță, îndreptându-ne spre casă. Când am ajuns la intrare, avocatul îmi întinse mâna cu o politețe profesionistă.

- Mulțumesc că m-ați scos de acolo.

- Nu-mi mulțumiți mie, răspunse Valera scoțând un plic din buzunarul interior al paltonului.

Am recunoscut sigiliul cu îngerul întipărit în ceară chiar în semiîntunericul care se prelingea dinspre felinarul ce atârna de zid, deasupra capetelor noastre. Valera îmi întinse plicul şi, salutându-mă cu o înclinare a capului, se îndepărtă spre maşina care îl aştepta. Am deschis poarta şi am urcat treptele până pe palier. Când am intrat, m-am dus direct în camera de lucru şi am lăsat plicul pe birou. L-am deschis şi am scos foaia împăturită pe caligrafia patronului.

Prietene Martin,

Nădăjduiesc şi îmi doresc ca această misivă să te găsească într-o stare bună, trupeşte şi sufleteşte. Întâmplarea face să mă aflu în trecere prin oraş şi aş fi deosebit de încântat să mă bucur de compania dumitale vineri la ora şapte seara, în sala de biliard a Cercului Ecvestru, ca să discutăm despre mersul proiectului nostru.

Până atunci, te salută afectuos al dumitale prieten,

ANDREAS CORELLI

Am împăturit foaia la loc şi am introdus-o cu grijă în plic. Am aprins un chibrit şi, ținând plicul de un colț, l-am apropiat de flacără. L-am privit cum arde până când ceara s-a aprins în lacrimi stacojii, care s-au revărsat pe birou şi peste degetele mele pline de cenuşă.

- Duceți-vă dracului! am murmurat în timp ce noaptea, mai întunecată ca niciodată, se pogora îndărătul geamurilor.

36

Am aşteptat zorile, care nu se mai iveau, aşezat în fotoliul din camera de lucru, până când furia m-a biruit şi am ieşit în stradă gata să sfidez avertismentul avocatului Valera. Sufla vântul acela tăios care precedă zorii pe timp de iarnă. Când am traversat Paseo del Born, mi s-a părut că aud paşi în spate. M-am întors o clipă, dar n-am putut vedea pe nimeni, în afară de flăcăii din piață, care descărcau cărucioarele, şi mi-am continuat drumul. Când am ajuns în piața Palacio, am zărit luminile primului tramvai al zilei aşteptând în ceața care se târa dinspre apele portului. Şerpi de lumină albastră scânteiau pe firul de contact. Am urcat în tramvai şi m-am aşezat în față. Acelaşi controlor ca şi data trecută mi-a încasat prețul biletului. O duzină de pasageri s-au adunat încetul cu încetul, toți singuri. În câteva minute, tramvaiul a pornit şi am început traseul în timp ce pe cer se întindea o rețea de firicele roşiatice printre norii negri. Nu era nevoie să fii poet sau înțelept ca să-ți dai seama că urma să fie o zi proastă.

Când am ajuns la Sarria, se crăpase de ziuă, cu o lumină cenuşie şi lipsită de viață care te împiedica să apreciezi culorile. Am urcat străduțele solitare ale cartierului, îndreptându-mă către poalele muntelui. Din când în când, mi s-a părut că aud din nou paşi în urma mea, însă ori de câte ori mă opream şi mă uitam În spate, nu era nimeni. În cele din urmă am ajuns la strada care ducea spre Casa Marlasca şi mi-am croit drum prin stratul de frunze uscate care îmi foşneau sub picioare. Am traversat agale curtea interioară şi am urcat treptele până la intrarea principală, scrutând ferestrele fațadei. Am tras de trei ori de ciocănelul de pe uşă şi m-am retras câțiva paşi. Am aşteptat un minut fără să primesc nici un răspuns şi am bătut din nou. Am auzit cum ecoul bătăilor se pierdea în interiorul casei.

- Bună ziua! am strigat.

Copacii din jurul clădirii parcă mi-au absorbit ecoul glasului. Am înconjurat casa până la pavilionul care adăpostea piscina şi m-am apropiat de galeria-vitrată. Ferestrele erau întunecate de nişte obloane din lemn, coborâte parțial, care te împiedicau să vezi înăuntru. Una din ferestrele de lângă uşa de sticlă care închidea galeria era întredeschisă. Zăvorul care asigura uşa se putea zări prin geam. Am băgat mâna prin fereastra întredeschisă şi am tras zăvorul din încuietoare. Uşa a cedat cu un sunet metalic. M-am uitat încă o dată în spate, asigurându-mă că nu era nimeni, şi am intrat.

Pe măsură ce ochii mi se obişnuiau cu penumbra, am început să desluşesc contururile sălii. M-am apropiat de ferestre şi am întredeschis obloanele ca să se mai lumineze un pic. Un evantai din limbi de lumină răzbătu prin întuneric şi desenă profilul încăperii.

- E cineva aici? am întrebat.

Am ascultat cum sunetul glasului meu se adâncea în măruntaiele casei, ca o monedă care cade într-un puț fără fund. M-am îndreptat spre capătul sălii, unde un arc din lemn lucrat dădea către un culoar întunecat, flancat de tablouri care abia se puteau vedea pe pereții îmbrăcați în catifea. La celălalt capăt, se deschidea un mare salon circular, cu pardoseală de mozaic şi un perete de sticlă smălțuită pe care se distingea figura unui înger alb, cu un braț întins şi degete de foc. O scară mare din piatră urca într-o spirală care înconjura sala. M-am oprit la poalele scării şi am strigat din nou.

- Bună ziua! Doamnă Marlasca!

Casa era cufundată într-o tăcere absolută şi ecoul fără viață ducea cu el cuvintele. Am urcat scara până la primul etaj şi m-am oprit pe palier, de unde se puteau contempla salonul şi lucrarea pe sticlă. De acolo, am văzut urmele lăsate de paşii mei în stratul de praf care acoperea pardoseala.

În afară de asta, singurul semn pe care l-am putut observa şi care-mi dădea de înțeles că trecuse cineva pe acolo era un fel de culoar trasat în praf de două linii continue, aflate la o distanță de două sau trei

palme, şi nişte urme de paşi între ele. Urmele unor paşi mari. Am privit aceste semne, dezorientat, până când am înțeles la ce mă uitam: trecerea unui scaun cu rotile şi urmele persoanei care îl împingea.

Mi s-a părut că aud un zgomot în spatele meu şi m-am întors. O uşă întredeschisă la capătul unui coridor se legăna uşor. Un suflu de aer rece venea dintr-acolo. M-am apropiat încet de uşă. Între timp, am aruncat o privire în camerele aflate de o parte şi de alta. Erau dormitoare, ale căror mobile erau acoperite cu pânze şi cearşafuri. Ferestrele închise şi o penumbră densă sugerau că nu mai fuseseră folosite de mult, cu excepția unei camere mai încăpătoare decât celelalte, un dormitor matrimonial. Am intrat în acea cameră şi am constatat că înăuntru domnea mirosul acelui amestec ciudat de parfum şi boală, tipic persoanelor în vârstă. Am presupus că era camera văduvei Marlasca, dar nu exista nici un semn al prezentei sale.

Patul era aranjat cu grijă. În fata lui se afla o comodă pe care se găseau o serie de fotografii înrămate. În toate apărea, fără excepție, un băiat cu părul deschis la culoare şi cu o expresie surâzătoare. Ismael Marlasca. În unele imagini apărea alături de mama lui sau împreună cu alți băieți. În nici una din fotografii nu se zărea Diego Marlasca.

Zgomotul unei uşi de pe coridor m-a făcut să tresar din nou şi am ieşit din dormitor lăsând fotografiile aşa cum le găsisem. Uşa camerei din capătul coridorului continua să se legene. M-am îndreptat într-acolo şi m-am oprit cu o clipă înainte să intru. Am tras adânc aer în piept şi am deschis uşa.

Totul era alb. Pereții şi tavanul erau văruite într-un alb imaculat. Perdele albe de mătase. Un pat de mici dimensiuni acoperit cu pânze albe. Un covor alb. Rafturi şi dulapuri albe. După semiîntunericul care domnea în toată casa, acel contrast mi-a încețoşat vederea pentru câteva clipe. Încăperea părea scoasă ca dintr-un vis, ca o fantezie de basm. Pe rafturi erau jucării şi cărți cu poveşti. Un arlechin din porțelan în mărime naturală şedea în fața unei măsuțe de toaletă, privindu-se în oglindă. Un set mobil de păsărele albe atârna de tavan. La prima vedere, părea odaia un copil răsfățat, Ismael Marlasca, dar avea aerul apăsător al unei camere mortuare.

M-am aşezat pe pat şi am oftat. Abia atunci am sesizat că ceva era nelalocul lui. Începând cu mirosul. O duhoare dulceagă plutea în aer. M-am ridicat în picioare şi m-am uitat în jur. Pe un dulăpior era o farfurie de porțelan cu o lumânare neagră, a cărei ceară se prelinsese într-un ciorchine de lacrimi întunecate. M-am întors. Mirosul părea să provină dinspre capul patului Am deschis sertarul noptierei şi am găsit un crucifix rupt în trei. Am simțit duhoarea şi mai aproape. M-am învârtit de două ori prin cameră, dar n-am fost în stare să descopăr de unde venea mirosul. Atunci am văzut obiectul. Era ceva sub pat. Am îngenuncheat şi m-am uitat dedesubt. O cutie metalică, din acelea pe care copiii le folosesc ca să-şi țină comorile lor din copilărie. Am scos cutia şi am aşezat-o pe pat. Acum duhoarea era mult mai clară si mai pătrunzătoare. Mi-am ignorat greața si am deschis cutia. Înăuntru era un porumbel alb cu inima străpunsă de un ac. Am făcut un pas înapoi, acoperindu-mi gura şi nasul, şi m-am retras până pe culoar. Ochii arlechinului, zâmbetul lui de şacal mă urmăreau din oglindă. Am alergat înapoi, până la scară, şi am pornit-o pe trepte în jos, căutând coridorul care ducea la sala de lectură şi uşa pe care izbutisem s-o deschid din grădină. La un moment dat, am crezut că m-am rătăcit, iar casa, ca o ființă în stare să-şi deplaseze coridoarele şi saloanele după bunul ei plac, nu voia să mă lase să scap. În cele din urmă am zărit galeria vitrată şi am alergat spre uşă. Abia atunci, în timp ce mă luptam cu zăvorul, am auzit râsul acela răutăcios din spatele meu şi am ştiut că nu eram singur în casă. M-am întors pentru o clipă şi am putut zări o siluetă întunecată care mă observa din fundul culoarului, ținând în mână un obiect strălucitor. Un cuțit.

Închizătoarea cedă în mâinile mele şi am deschis uşa dintr-o îmbrâncitură. Din pricina elanului, am căzut pe burtă pe dalele de marmură care înconjurau piscina. Fața mi s-a oprit doar la o palmă de pământ

şi am simţit duhoarea apei stătute. Pentru o clipă, am scrutat întunericul care se întrezărea pe fundul piscinei. Printr-o deschidere ivită între nori, lumina soarelui lunecă prin apă, măturând fundul din plăcuţe de mozaic desprinse. Priveliştea a durat doar o clipă. Scaunul cu rotile era căzut în faţă, împotmolit pe fund. Lumina şi-a urmat traseul până în partea cea mai adâncă a piscinei şi acolo am găsit-o. Rezemat de perete, zăcea ceea ce mi s-a părut a fi un corp omenesc înfăşurat într-o rochie albă destrămată. M-am gândit că era o păpuşă, cu buzele stacojii mâncate de apă şi cu ochii strălucitori ca nişte safire. Părul ei roşu se legăna uşor în apa râncedă şi avea pielea albastră. Era văduva Marlasca. O secundă mai târziu, deschiderea dintre nori s-a astupat şi apele s-au preschimbat din nou într-o oglindă întunecată, în care am mai izbutit să-mi zăresc doar propriul chip, dar şi o siluetă care prindea contur în pragul galeriei din spatele meu, cu cuţitul în mână. M-am ridicat iute şi am luat-o la fugă spre grădină, traversând păduricea, zgâriindu-mi faţa şi mâinile în arbuşti, iar în cele din urmă am răzbit până la poarta metalică şi am ieşit pe străduţă. Am continuat să alerg şi nu m-am oprit până când nu am ajuns la şoseaua Vallvidrera. Iar acolo, fără suflare, m-am întors şi am constatat că reşedinţa familiei Marlasca rămăsese din nou ascunsă după străduţă, departe de ochii lumii.

37

M-am întors acasă cu acelaşi tramvai, străbătând oraşul care se întuneca cu fiecare minut ce trecea, sub un vânt îngheţat care ridica frunzele uscate de pe străzi. Când am coborât în piaţa Palacio, i-am auzit pe doi marinari care veneau de pe chei vorbind despre o furtună ce se apropia dinspre mare şi urma să lovească oraşul înainte de lăsarea întunericului. M-am uitat în sus şi am văzut că cerul începea să se acopere de o pătură de nori roşii care se împrăştiau deasupra mării ca o vărsare de sânge. Pe străzile care înconjurau cartierul Born, oamenii se zoreau să asigure uşi şi ferestre, negustorii îşi închideau prăvăliile înainte de vreme, iar copiii ieşeau în stradă să se joace împotriva vântului, ridicându-şi braţele în cruce şi râzând la auzul tunetelor din depărtare. Felinarele pâlpâiau, iar scânteierea fulgerelor învăluia faţadele într-o lumină albă. M-am grăbit până la intrarea casei cu turn şi am urcat scara cât mai repede. Vuietul furtunii se simţea îndărătul zidurilor, din ce în ce mai aproape.

În casă era atât de frig, încât, când am intrat, îmi puteam vedea propria răsuflare pe coridor. M-am dus direct în camera unde era o sobă veche cu cărbuni, pe care o folosisem doar de patru sau cinci ori de când locuiam acolo, si am aprins-o cu o mână de ziare vechi si uscate. Am aprins şi şemineul din galerie şi m-am aşezat pe jos, în dreptul flăcărilor. Mâinile îmi tremurau şi nu ştiam dacă era din cauza frigului sau a fricii. Am aşteptat să mă încălzesc în timp ce contemplam reţeaua de lumină albă trasată de fulgere pe cer.

Ploaia n-a sosit până la lăsarea întunericului, iar când a început să cadă s-a abătut în perdele de stropi furioşi care, în doar câteva minute, au înceţoşat noaptea şi au înecat acoperişuri şi străduţe sub o pătură neagră care lovea cu putere pereţi şi geamuri. Puţin câte puţin, cu soba de cărbuni şi cu şemineul, casa s-a încălzit, însă în continuare îmi era frig. M-am ridicat şi m-am dus în dormitor, căutând nişte pături cu care să mă învelesc. Am deschis şifonierul şi am început să scotocesc prin cele două sertare mari din partea de jos. Caseta era tot acolo, ascunsă pe fund. Am luat-o şi am aşezat-o pe pat.

Am deschis-o şi am privit vechiul revolver al tatălui meu, tot ce-mi mai rămăsese de la el. L-am luat în mână, mângâind trăgaciul cu degetul arătător. Am deschis tamburul şi am introdus şase gloanţe din cutia cu muniţie aflată sub fundul dublu al casetei. Am lăsat cutia pe noptieră şi mi-am luat revolverul şi o pătură în galerie. Odată ajuns acolo, m-am tolănit pe sofa, învelit în pătură, cu revolverul pe piept, şi mi-am lăsat privirea să urmărească furtuna de dincolo de ferestre. Puteam auzi sunetul ceasului de pe poliţa de deasupra căminului. Nu era nevoie să mă uit la el ca să ştiu că mai rămăsese doar o jumătate de oră până la întâlnirea mea cu patronul, în salonul de biliard de la Cercul Ecvestru.

Am închis ochii şi mi l-am imaginat străbătând străzile oraşului, pustii şi înecate de apă. Mi l-am imaginat şezând în partea din spate a cabinei maşinii sale, cu ochii lui aurii lucind în întuneric şi cu îngerul de argint de pe capota Rolls-Royce-ului croindu-şi drum prin furtună. Mi l-am imaginat nemişcat ca o statuie, fără să respire şi fără să zâmbească, fără nici o expresie. Puţin după aceea, am auzit trosnetul lemnelor care ardeau şi ploaia de după geamuri şi am adormit cu arma în mână şi cu certitudinea că nu mă voi prezenta la. întâlnire.

La scurt timp după miezul nopţii, am deschis ochii.

Şemineul era aproape stins şi galeria zăcea cufundată în penumbra unduitoare proiectată de flăcările albastre care mistuiau ultimele rămăşiţe de jăratic. Ploua tare în continuare. Revolverul era încă în mâna mea, călduţ. Am rămas acolo întins câteva secunde, aproape fără să clipesc. Am ştiut că cineva era la uşă înainte să aud bătând.

Am dat la o parte pătura şi m-am ridicat în capul oaselor.

Am auzit din nou bătaia degetelor în uşa casei. M-am ridicat în picioare cu arma în mână şi m-am îndreptat spre culoar. Din nou bătăi în uşă. Am făcut câţiva paşi într-acolo şi m-am oprit. Mi l-am imaginat zâmbind pe palier, cu îngerul de la rever lucind în întuneric. Am tras percutorul. Din nou sunetul unei mâini bătând în uşă. Am vrut să aprind lumina, dar nu era curent. Am continuat să înaintez până am ajuns la uşă. Aveam de gând să mă uit pe vizor, dar nu am îndrăznit. Am rămas acolo nemişcat, aproape fără să respir, ţinând arma ridicată şi ţintind spre uşă.

- Plecaţi, am strigat cu o voce vlăguită.

Am auzit atunci acel plânset de partea cealaltă şi am lăsat arma jos. Am deschis uşa spre beznă şi am găsit-o acolo. Avea hainele ude şi tremura. Pielea îi era îngheţată. Când m-a văzut, a fost cât pe ce să se prăbuşească în braţele mele. Am ţinut-o şi, negăsindu-mi cuvintele, am îmbrăţişat-o cu putere. Mi-a zâmbit slab şi, când mi-am dus mâna la obrazul ei, mi-a sărutat-o închizând ochii.

- Iartă-mă, murmură Cristina.

Deschise ochii şi îmi oferi acea privire rănită şi sfâşiată care m-ar fi urmărit până şi în iad. I-am zâmbit.

- Bine ai venit acasă.

38

Am dezbrăcat-o la lumina unei lumânări. I-am scos pantofii mustind de apă, rochia udă leoarcă şi ciorapii cu dungi. I-am uscat trupul şi părul cu un prosop curat. Încă tremura de frig când am culcat-o pe pat şi m-am întins lângă ea, îmbrăţişând-o ca s-o încălzesc. Am rămas aşa o bună bucată de timp, în tăcere, ascultând ploaia. Încetul cu încetul, am simţit cum trupul ei devenea călduţ sub mâinile mele şi începea să respire adânc. Credeam că adormise când am auzit-o vorbind în semiîntuneric.

- M-a vizitat prietena ta.

- Isabella.

- Mi-a spus că ţi-a ascuns scrisorile mele. Că n-a făcut-o cu intenţii rele. Credea că e spre binele tău şi poate că avea dreptate.

M-am aplecat spre ea şi i-am căutat ochii. I-am mângâiat buzele şi, pentru prima oară, a zâmbit slab.

- Credeam că m-ai uitat, zise ea.

- Am încercat.

Avea chipul marcat de oboseală. Lunile de absenţă îi desenaseră riduri pe piele, iar privirea ei avea un aer de înfrângere şi de pustiu.

- Nu mai suntem tineri, zise ea citindu-mi gândurile.

- Când am fost noi tineri?

Am dat pătura la o parte şi i-am contemplat trupul gol întins pe cearşaful alb. I-am mângâiat gâtul şi pieptul, abia atingându-i pielea cu vârful degetelor. I-am trasat cercuri pe abdomen şi i-am urmat conturul oaselor care se insinuau sub şolduri. Mi-am lăsat degetele să se joace prin perişorul aproape transparent dintre coapsele ei.

Cristina mă observa în tăcere, cu un zâmbet frânt şi cu ochii întredeschişi.

- Ce-o să facem? întrebă ea.

M-am aplecat peste ea şi am sărutat-o pe buze. M-a îmbrăţişat şi am rămas întinşi, în timp ce lumina lumânării se stingea încetul cu încetul.

- O să ne vină nouă vreo idee, şopti ea.

La scurt timp după ivirea zorilor, m-am trezit şi am descoperit că eram singur în pat. M-am ridicat brusc, temându-mă că Cristina a plecat din nou în toiul nopţii. Am văzut atunci că hainele şi pantofii ei erau tot pe scaun şi am răsuflat uşurat. Am găsit-o în galerie, înfăşurată într-o pătură, aşezată pe jos, în faţa căminului, unde un butuc ardea mocnit, scoţând o flăcăruie albastră. M-am aşezat lângă ea şi am sărutat-o pe gât.

- Nu puteam să dorm, zise ea cu privirea aţintită asupra focului.

- Trebuia să mă trezeşti.

- N-am îndrăznit. Arătai de parcă dormeai pentru prima oară după mai multe luni de zile. Am preferat să-ţi explorez casa.

- Şi?

- Casa asta e sub vraja tristeţii, zise ea. De ce nu-i dai foc?

- Şi unde o să mai trăim?

- La plural?

- De ce nu?

- Credeam că nu mai scrii basme.

- E ca mersul pe bicicletă. Odată ce l-ai învățat ...

Cristina mă privi lung.

- Ce-i în camera aceea din capătul culoarului?

- Nimic. Vechituri.

- E încuiată.

- Vrei s-o vezi?

Tăgădui.

- E doar o casă, Cristina. O grămadă de pietre şi de amintiri. Nimic mai mult.

Cristina consimți fără prea mare convingere.

- De ce nu plecăm? întrebă ea.

- Unde?

- Departe.

Nu m-am putut abține să nu zâmbesc, dar ea nu mi-a răspuns la fel.

- Până unde? am întrebat.

- Până unde nimeni nu ştie cine suntem şi nici nu-i pasă cuiva.

- Asta vrei? am întrebat.

- Tu nu?

Am ezitat o clipă.

- Şi Pedro? am întrebat eu aproape înecându-mă cu propriile-mi cuvinte.

Lăsă să-i cadă pătura care îi acoperea umerii şi mă privi sfidătoare.

- Ai nevoie de permisiunea lui ca să te culci cu mine? Mi-am muşcat limba. Cristina mă privea cu lacrimi în ochi.

- Iartă-mă, murmură ea. N-aveam dreptul să spun asta. Am luat pătura de jos şi am încercat s-o acopăr, dar s-a ferit, refuzându-mi gestul.

- Pedro m-a părăsit, zise ea cu o voce frântă. Ieri s-a dus la Ritz ca să aştepte până când plecam eu. Mi-a spus că ştie că nu-l iubesc, că m-am măritat cu el din recunoştință sau din milă. Mi-a spus că nu vrea compasiunea mea, că îi fac rău în fiecare zi pe care o petrec alături de el prefăcându-mă că-l iubesc. Mi-a spus că, orice aş face, el mă va iubi mereu şi că de aceea nu mai vrea să mă vadă.

Mâinile îi tremurau.

- El m-a iubit din tot sufletul, iar eu n-am fost în stare decât să-l fac nefericit, murmură ea.

Închise ochii şi chipul i se schimonosi într-o grimasă de durere. O clipă mai târziu, lăsă să-i scape un geamăt adânc şi începu să se lovească cu pumnii peste față şi peste trup. M-am repezit la ea şi am cuprins-o în brațe, imobilizând-o. Cristina se zbătea şi țipa. Am țintuit-o pe duşumea, ținând-o de mâini. Cedă lent, epuizată, cu fața acoperită de lacrimi şi salivă, cu ochii înroşiți. Am rămas acolo aproape o jumătate de ceas, până când am simțit cum trupul i se destinde şi cum se cufundă într-o tăcere îndelungată. Am acoperit-o cu pătura şi am îmbrățişat-o de la spate, ascunzându-i propriile mele lacrimi.

- O să plecăm departe, i-am şoptit la ureche neştiind dacă mă poate auzi sau înțelege. O să plecăm departe, unde nimeni nu ştie cine suntem şi nici nu-i pasă cuiva. Îți făgăduiesc.

Cristina întoarse capul într-o parte şi mă privi. Avea o expresie pierdută, ca şi cum sufletul i-ar fi fost

sfărâmat cu ciocanul. Am îmbrățişat-o cu putere şi am sărutat-o pe frunte. Ploaia biciuia mai departe dincolo de geamuri şi, prinşi în capcana acelei lumini cenuşii şi palide a zorilor morți, mi-a venit în minte pentru prima oară că ne scufundăm.

39

Am încetat să mai lucrez pentru patron chiar din acea dimineață. În timp ce Cristina dormea, am urcat în camera de lucru şi am vârât mapa cu toate paginile, notele şi însemnările proiectului într-un cufăr vechi de lângă perete. Primul meu impuls a fost să-i dau foc, dar n-am avut curajul. Toată viața simțisem că paginile pe care le lăsam în urma mea erau parte din mine. Oamenii normali aduc pe lume copii, noi, romancierii, aducem cărți. Suntem condamnați să ne lăsăm viața în ele, deşi mai niciodată nu ni se mulțumeşte pentru asta. Suntem condamnați să murim în paginile lor şi, uneori, chiar să le lăsăm, până la urmă, să ne ia viața. Dintre toate straniile odrasle de hârtie şi cerneală pe care le adusesem pe lumea asta nenorocită, aceasta, ofranda mea de mercenar adusă promisiunilor patronului, era fără îndoială cea mai grotescă. Nimic din acele pagini nu merita altceva decât focul - şi totuşi, continua să fie sânge din sângele meu şi nu mă încumetam să o distrug. Am abandonat-o pe fundul acelui cufăr şi am ieşit din birou mohorât, aproape ruşinat de laşitatea mea şi de senzația tulbure de paternitate pe care mi-o inspira acel manuscris de tenebre. Probabil că patronul ar fi ştiut să aprecieze ironia situației. Mie, pur şi simplu, îmi inspira greață.

Cristina a dormit până după-amiaza târziu. Am profitat ca să mă duc până la un magazin de lactate de lângă piață ca să cumpăr ceva lapte, pâine şi brânză. Ploaia încetase în sfârşit, dar străzile erau pline de băltoace, iar umezeala se simțea în aer ca şi cum ar fi fost o pulbere rece care îți pătrundea în haine şi în oase. În timp ce stăteam la coadă în magazin, am avut impresia că cineva mă pândeşte. Când am ieşit din nou în stradă şi am traversat Paseo del Born, m-am uitat în spate şi am constatat că un puşti nu mai mare de cinci ani mă urmărea. M-am oprit şi l-am privit. Copilul rămase locului şi îmi susținu privirea.

- Nu te teme, i-am zis. Vino încoace.

Puştiul se apropie câțiva paşi şi se opri la vreo doi metri.

Avea tenul palid, aproape albăstrui, ca şi când n-ar fi văzut niciodată lumina zilei. Era îmbrăcat în negru şi purta nişte pantofi de lac, noi şi strălucitori. Avea ochii închişi la culoare şi irisurile atât de mari, încât abia i se zărea albul ochilor.

- Cum te cheamă? l-am întrebat.

Puştiul zâmbi şi mă arătă cu degetul. Am vrut să fac un pas spre el, dar a rupt-o la fugă şi l-am văzut cum se pierde pe Paseo del Born, Când am revenit în fața casei, am găsit un plic băgat în uşă. Sigiliul de ceară roşie cu îngerul încă era călduț. M-am uitat într-o parte şi în cealaltă a străzii, dar n-am văzut pe nimeni. Am intrat şi am închis poarta după mine încuind de două ori. M-am oprit în capul scărilor şi am deschis plicul.

Dragă prietene,
Regret profund că n-ai putut veni la întâlnirea noastră de noaptea trecută. Nădăjduiesc că eşti bine şi că n-a intervenit nici o urgență sau complicație. Îmi pare rău că nu m-am putut bucura de compania dumitale plăcută de această dată, dar sper şi îmi doresc ca, oricare va fi fost chestiunea care te-a împiedicat să te întâlneşti cu mine, aceasta să se rezolve repede şi favorabil, iar următorul prilej să fie mai propice în înlesnirea întâlnirii noastre. Trebuie să lipsesc din oraş pentru câteva zile, însă de îndată ce mă voi întoarce îți voi da de ştire. În aşteptarea veştilor despre dumneata şi despre progresele proiectului nostru comun, te salută ca întotdeauna afectuos al dumitale prieten,
ANDREAS CORELLI
Am strâns scrisoarea în pumn şi am vârât-o în buzunar.

Am intrat în apartament tiptil şi am închis uşa încetişor. M-am uitat în dormitor şi am constatat că

Cristina dormea în continuare. M-am dus în bucătărie şi am început să pregătesc cafeaua şi un prânz frugal. După câteva minute am auzit paşii Cristinei în spatele meu. Mă observa din prag, îmbrăcată într-un jerseu vechi de-al meu care îi ajungea până la jumătatea coapselor. Părul îi era răvăşit şi ochii umflaţi. Avea semne întunecate de lovituri pe buze şi pomeţi, ca şi cum ar fi fost pălmuită cu putere. Îmi evita privirea.

- Iartă-mă, murmură ea.

- Ţi-e foame? am întrebat-o.

Clătină din cap că nu, însă i-am ignorat gestul şi i-am făcut semn să ia loc la masă. I-am oferit o ceaşcă de cafea cu lapte şi zahăr şi o felie de pâine proaspăt prăjită, cu brânză şi un pic de şuncă. Nu dădu semne că ar vrea să se atingă de farfurie.

- Numai o gură, i-am sugerat eu.

Cochetă puţin cu brânza, fără nici o poftă, şi îmi zâmbi slab.

- E bună, zise.

- Când ai s-o guşti o să ţi se pară şi mai bună.

Am mâncat în tăcere. Spre surprinderea mea, Cristina a dat gata o jumătate din conţinutul farfuriei. Apoi s-a ascuns îndărătul ceştii de cafea şi m-a pândit cu coada ochiului.

- Dacă vrei, plec azi, zise în cele din urmă. Nu-ţi face griji. Pedro mi-a dat bani şi...

- Nu vreau să pleci nicăieri. Nu vreau să mai pleci niciodată. M-ai auzit?

- Nu sunt o companie bună, David.

- Acum suntem doi.

- Vorbeai serios? Că o să plecăm departe?

Am încuviinţat.

- Tata obişnuia să spună că viaţa nu-ţi oferă o a doua şansă.

- Nu le-o oferă decât celor cărora nu le-a oferit-o pe prima. De fapt, sunt şanse la mâna a doua de care cineva n-a ştiut să profite, dar tot sunt mai bune decât nimic.

Zâmbi stins.

- Scoate-mă la plimbare, zise ea dintr-odată.

- Unde vrei să mergi?

- Vreau să-mi iau rămas-bun de la Barcelona.

În toiul după-amiezii, soarele se ivi de sub pătura de nori pe care o lăsase furtuna. Străzile lucind de ploaie s-au preschimbat în oglinzi pe care păşeau trecătorii şi în care se reflecta chihlimbarul cerului. Îmi aduc aminte că am mers până la capătul Ramblei, unde statuia lui Columb se zărea prin ceață. Mergeam în tăcere, contemplând fațadele şi oamenii ca şi când ar fi fost un miraj, ca şi când oraşul ar fi fost deja pustiu şi uitat. Barcelona nu mi s-a părut niciodată atât de frumoasă şi atât de tristă ca în acea după-amiază. Când începea să se înnopteze, ne-am îndreptat spre librăria "Sempere şi Fiii". Ne-am postat într-un portal de cealaltă parte a străzii, unde nu ne putea vedea nimeni. Vitrina vechii librării proiecta un şuvoi de lumină pe pavajul din piatră umed şi strălucitor. Înăuntru o puteam zări pe Isabella, care, cocoțată pe o scară, aranja cărți pe ultimul raft, în timp ce fiul lui Sempere se prefăcea că revede un registru de contabilitate la tejghea şi îi privea gleznele cu coada ochiului. Aşezat într-un colț, bătrân şi ostenit, domnul Sempere îi observa pe cei doi cu un zâmbet trist.

- Aici e locul unde am întâlnit aproape tot ce-a fost bun în viața mea, am zis eu pe negândite. Nu vreau să-i spun adio.

Când am revenit la casa cu turn, se întunecase deja. De cum am intrat, ne-a întâmpinat căldura focului pe care îl lăsasem aprins înainte de a pleca. Cristina o luă înainte pe coridor şi, fără să spună o vorbă, se dezbrăcă treptat, lăsându-şi hainele pe jos una câte una, în urma ei. Am găsit-o întinsă pe pat, aşteptând. M-am întins lângă ea si am lăsat-o să-mi călăuzească mâinile. În timp ce o mângâiam, am văzut cum muşchii i se încordau sub piele. În ochii ei nu exista tandrețe, ci o dorință aprigă de căldură şi de a nu mai aştepta. M-am abandonat în trupul ei, asaltând-o cu furie în timp ce îi simțeam unghiile înfipte în piele. Am auzit-o gemând de durere si de viață, ca si cum n-ar mai fi avut aer. În cele din urmă am căzut epuizați şi acoperiți de sudoare, unul lângă celălalt. Cristina îşi rezemă capul de umărul meu şi îmi căută privirea.

- Prietena ta mi-a spus că ai intrat într-o încurcătură.

- Isabella?

- E foarte îngrijorată pentru tine.

- Isabella are tendința să se creadă maică-mea.

- Nu cred că asta e intenția ei.

I-am evitat privirea.

- Mi-a spus că lucrezi la o nouă carte, o comandă a unui editor străin. Ea îi spune patronul. Zice că îți plăteşte o avere, dar că tu te simți vinovat fiindcă ai acceptat banii. Spune că ți-e frică de omul acela, de patron, şi că la mijloc e ceva necurat.

Am oftat iritat.

- Mai e ceva ce Isabella nu ți-a spus?

- Restul a rămas între noi, replică ea făcându-mi cu ochiul. Mințea cumva?

- Nu mințea, făcea speculații.

- Şi despre ce-i vorba în carte?

- E o poveste pentru copii.

- Mi-a zis Isabella că aşa vei spune.

- Dacă Isabella ți-a dat deja toate răspunsurile, de ce mă mai întrebi?

Cristina mă privi cu severitate.

- Pentru liniştea ta, şi a Isabellei, am renunțat la carte. *C'est fini,* am asigurat-o eu.

- Când?

- Azi-dimineață, în timp ce dormeai.

Cristina se încruntă, sceptică.

- Şi omul acela, patronul, ştie asta?

- N-am vorbit cu el. Dar presupun că îşi imaginează. Iar dacă nu, o va face foarte curând.

- Atunci, va trebui să-i înapoiezi banii?

- Cred că banii nu-l interesează câtuşi de puțin.

Cristina se adânci într-o tăcere prelungă.

- Pot s-o citesc? întrebă în cele din urmă.

- Nu.

- De ce nu?

- E o ciornă şi n-are nici cap, nici coadă. E o grămadă de idei şi de note, fragmente răzlețe. Nimic care să poată fi citit. Te-ai plictisi.

- Mi-ar plăcea s-o citesc oricum.

- De ce?

- Pentru că ai scris-o tu. Pedro spune întotdeauna că singurul mod de a cunoaşte cu adevărat un scriitor este prin dâra de cerneală pe care o lasă în urma lui, că omul pe care credem că-l vedem nu-i decât un personaj gol pe dinăuntru şi că adevărul se ascunde întotdeauna în ficțiune.

- Probabil a citit asta pe o ilustrată.

- De fapt, a scos-o dintr-una din cărțile tale. Ştiu asta pentru că am citit-o şi eu.

- Plagiatul nu o scuteşte de-a fi o nerozie.

- Eu cred că are sens.

- Atunci, aşa o fi.

- Aşadar, pot s-o citesc?

- Nu.

Am cinat cu ce mai rămăsese din pâinea şi brânza de dimineață, aşezați unul în fața celuilalt, la masa din bucătărie, privindu-ne din când în când. Cristina mesteca fără poftă, examinând fiecare îmbucătură de pâine la lumina lumânării înainte să o ducă la gură.

- E un tren care pleacă de la Estacion de Francia spre Paris mâine la amiază, zise ea. E prea devreme?

Nu-mi puteam scoate din minte imaginea lui Andreas Corelli urcând treptele şi bătând la uşă în orice clipă.

- Presupun că nu, am convenit eu.

- Ştiu un hotel mic lângă Jardins de Luxembourg, care închiriază camere pe câte o lună. E un pic cam scump, dar... adăugă ea.

Am preferat să n-o întreb de unde ştia de acest hotel.

- Prețul nu contează, dar eu nu vorbesc franceza, am zis.

- Eu da.

Mi-am coborât privirea.

- Uită-te în ochii mei, David.

Mi-am ridicat privirea fără nici un chef.

- Dacă preferi să plec...

Am tăgăduit o dată şi încă o dată. Îmi luă mâna şi o duse la buze.

- Va fi bine. O să vezi, zise ea. Ştiu asta. Va fi primul lucru din viața mea care va ieşi bine.

M-am uitat la ea, o femeie frântă, în semiîntuneric, cu lacrimi în ochi, şi nu mi-am mai dorit altceva pe lume decât să-i pot reda ceea ce nu avusese niciodată.

Ne-am culcat pe canapeaua din galerie sub două pături, contemplând jăraticul din foc. Am adormit mângâind părul Cristinei şi gândindu-mă că aceea avea să fie ultima noapte petrecută în acea casă, temnița în care îmi îngropasem tinerețea. Am visat că alergam pe străzile unei Barcelone pline de ceasuri ale căror ace se roteau în sens invers. Străduțe şi bulevarde se răsuceau în calea mea ca nişte tuneluri cu voință proprie, configurând un labirint viu care îmi zădărnicea toate încercările de a înainta. În cele din urmă, sub un soare de amiază care ardea pe cer ca o sferă de metal topit, izbuteam să ajung la Estacion de Francia şi mă îndreptam în graba mare spre peronul de unde trenul începea să alunece. Alergam după el, însă trenul lua viteză şi, în ciuda tuturor eforturilor mele, nu reuşeam decât să-l ating cu vârful degetelor. Alergam mai departe până când îmi pierdeam suflul şi, ajungând la capătul peronului, cădeam în gol. Când îmi ridicam privirea, era deja prea târziu. Trenul se îndepărta, în timp ce chipul Cristinei mă privea de la ultima fereastră.

Am deschis ochii şi mi-am dat seama că Cristina nu era acolo. Din foc mai rămăsese doar un pumn de cenuşă care abia mai scânteia. M-am sculat şi m-am uitat pe fereastră. Se iveau zorii. Mi-am lipit fața de geam şi am sesizat o lumină care clipea în ferestrele camerei de lucru. M-am îndreptat spre scara în spirală care urca în turn. O strălucire arămie se împrăştia pe trepte. Am urcat încet. Când am ajuns în birou m-am oprit în prag. Cristina era cu spatele, aşezată pe duşumea. Cufărul de lângă perete era deschis. Cristina avea în mână mapa cu manuscrisul patronului şi tocmai dezlega sfoara cu care era închis.

Auzindu-mi paşii, s-a oprit.

- Ce faci aici? am întrebat încercând să-mi ascund neliniştea din glas.

Cristina se întoarse si zâmbi.

- Mi-am băgat nasul.

Îmi urmări direcția privirii până la mapa din mâna ei şi adoptă o mutră malițioasă.

- Ce-i aici, înăuntru?

- Nimic. Note. Însemnări. Nimic interesant...

- Mincinosule. Fac prinsoare că asta-i cartea la care ai lucrat, zise ea începând să deznoade sfoara. Am un chef nebun s-o citesc...

- Aş prefera să n-o faci, i-am zis pe tonul cel mai relaxat de care am fost în stare.

Cristina se încruntă. Am profitat de moment ca să îngenunchez în fața ei şi, delicat, să-i smulg mapa.

- Ce se întâmplă, David?

- Nimic, nu se întâmplă nimic, am asigurat-o eu cu un zâmbet stupid întipărit pe buze.

Am legat la loc sfoara mapei şi am pus-o înapoi în cufăr.

- Nu-l încui cu cheia? întrebă Cristina.

M-am întors, gata să-i ofer o scuză, însă Cristina dispăruse pe scări în jos. Am oftat şi am închis capacul cufărului.

Am găsit-o pe Cristina jos, în dormitor. Pentru o clipă, s-a uitat la mine ca la un străin. Am rămas în uşă.

- Iartă-mă... am început să-i spun.

- N-ai de ce să-mi ceri iertare, răspunse ea. N-ar fi trebuit să-mi bag nasul unde nu-mi fierbe oala.

- Nu-i vorba despre asta.

Îmi oferi un zâmbet îngheţat şi un gest de nepăsare, ambele deopotrivă de tăioase."

- N-are importanţă, zise ea.

Am încuviinţat lăsând al doilea asalt pentru altă dată.

- Ghişeele de la Estacion de Francia se deschid acuşi, am zis eu. M-am gândit să mă duc ca să fiu acolo când se deschid şi să cumpăr biletele pentru astăzi la amiază. Apoi o să merg la bancă să scot bani.

Cristina se mulţumi să clatine din cap afirmativ.

- Foarte bine.

- De ce nu pregăteşti o geantă cu ceva haine între timp?

Eu mă întorc în două ore, cel mult.

Cristina zâmbi slab.

- O să fiu aici.

M-am dus la ea şi i-am luat faţa în mâini.

- Mâine seară vom fi la Paris, i-am zis. Am sărutat-o pe frunte şi am plecat.

41

Holul gării Estacion de Francia întindea în fața mea o oglindă în care se reflecta marele ceas suspendat de tavan. Acele arătau ora şapte şi treizeci şi cinci de minute dimineața, însă ghişeele erau încă închise. Un om de serviciu înarmat cu un măturoi şi cu un aer afectat lustruia pardoseala fluierând un cântecel popular şi, atât cât îi permitea şchiopătatul, se legăna din şolduri cu o anumită grație. În lipsă de altceva, m-am apucat să-l observ. Era un omuleț mărunt, pe care lumea părea să-l fi chircit până când nu i-a mai rămas decât zâmbetul şi plăcerea de a putea curăța porțiunea aceea de pardoseală ca şi când ar fi fost Capela Sixtină. În incintă nu mai era nimeni şi, până la urmă, şi-a dat seama că e privit. Când a cincea sa trecere transversală l-a purtat prin fața postului meu de veghe de pe una din băncile de lemn de pe laturile holului, omul de serviciu s-a oprit şi, sprijinindu-se în coada măturii cu amândouă mâinile, s-a hotărât să mă privească fățiş.

- Niciodată nu se deschide la ora la care se spune, explică el făcând un gest spre ghişee.

- Şi atunci de ce se pune un afiş în care se spune că se deschide la şapte?

Omulețul ridică din umeri şi oftă, cu o mină filosofică.

- Păi, şi la trenuri se pun orare şi, în cei cincisprezece ani de când sunt eu aici, n-am văzut nici măcar unul care să sosească sau să plece la ora prevăzută, zise el.

Omul de serviciu îşi continuă măturatul în profunzime şi, cincisprezece minute mai târziu, am auzit cum se deschide geamul ghişeului. M-am apropiat şi i-am zâmbit vânzătorului.

- Am crezut că deschideți la şapte, am zis eu.

- Aşa scrie pe afiş. Ce doriți?

- Două bilete la clasa întâi pentru Paris, la trenul de la amiază.

- Pentru azi?

- Dacă nu-i prea mare deranjul.

Emiterea biletelor i-a luat aproape cincisprezece minute.

După ce şi-a finalizat capodopera, le-a dat drumul pe tejghea cu nepăsare.

- La ora unu. Peronul patru. Să nu întârziați.

Am plătit şi, cum nu mă dădeam dus, am fost tratat cu o privire duşmănoasă şi întrebătoare.

- Altceva?

I-am zâmbit şi am clătinat din cap că nu, ocazie de care a profitat ca să-mi închidă în nas ferestruica. M-am întors şi am parcurs holul imaculat şi strălucitor prin grija omului de serviciu, care m-a salutat de la distanță şi mi-a urat *bon* voyage.

Sediul central al Băncii Hispano Colonial de pe strada Fontanella te ducea cu gândul la un templu. Un mare portic făcea loc unui naos flancat de statui, care se întindea până la un şir de ferestruici dispuse aidoma unui altar. De ambele părți, pe post de capele şi confesionale, se găseau mese de stejar şi fotolii de mareşal, iar de toate acestea se ocupa o mică armată de controlori şi de angajați, frumos echipați şi înarmați cu zâmbete cordiale. Am retras patru mii de franci în numerar şi am primit instrucțiuni despre cum să retrag fonduri de la sucursala pe care banca o avea la intersecția dintre strada Rennes şi bulevardul Raspail din Paris, în apropiere de hotelul pomenit de, Cristina. Cu acea mică avere în buzunar, mi-am luat rămas-bun, nesocotind sfaturile funcționarului privitoare la imprudența de a circula pe străzi cu o asemenea sumă în bani peşin.

Soarele urca pe un cer albastru, de culoarea norocului, iar o briză curată aducea mirosul mării. Păşeam

uşor, ca şi cum m-aş fi descotorosit de o povară cumplită, şi am început să cred că oraşul s-a hotărât să mă lase să plec fără a-mi purta pică. Pe Paseo del Born m-am oprit să cumpăr nişte flori pentru Cristina, nişte trandafiri albi legați cu o fundă roşie. Am urcat treptele casei cu turn două câte două, cu un zâmbet întipărit pe buze şi cu certitudinea că ziua aceea avea să fie prima dintr-o viață pe care o crezusem pierdută pentru totdeauna. Eram pe punctul să deschid, dar, când să vâr cheia în broască, uşa a cedat. Era deschisă.

Am împins-o şi am intrat în vestibul. Casa era cufundată în tăcere.

- Cristina!

Am lăsat florile pe polița din antreu şi am aruncat o privire în dormitor. Cristina nu era acolo. Am străbătut culoarul până la galeria din fund. Nu era nici un semn că ar fi fost prezentă. M-am dus până la scara dinspre birou şi am mai strigat o dată.

- Cristina!

Ecoul mi-a înapoiat glasul. Am ridicat din umeri şi m-am uitat la ceasul aflat într-o vitrină a bibliotecii din galerie. Era aproape nouă dimineața. Am presupus că Cristina coborâse în stradă să caute ceva şi că, întrucât existența ei de la Pedralbes îi indusese prostul obicei că descurcatul cu uşile şi cu închizătorile era o chestiune rezolvată de servitori, lăsase uşa deschisă atunci când a ieşit. În timp ce aşteptam, m-am hotărât să mă tolănesc pe canapeaua din galerie. Soarele intra pe geam, un soare de iarnă curat şi strălucitor, care te invita să te laşi mângâiat. Am închis ochii şi am încercat să mă gândesc la ce voi lua cu mine. Trăisem o jumătate din viață înconjurat de toate acele obiecte, iar acum, când sosise momentul să le spun adio, eram incapabil să fac o scurtă listă cu cele de care consideram că nu mă pot lipsi. Puțin câte puțin, pe nesimțite, întins în lumina caldă a soarelui şi a acelor speranțe tandre, am adormit liniştit.

Când m-am deşteptat şi m-am uitat la ceasul din bibliotecă, era douăsprezece şi jumătate. Mai aveam doar o oră până la plecarea trenului. M-am ridicat dintr-un salt şi am alergat spre dormitor.

- Cristina!

De data asta am străbătut casa, încăpere cu încăpere, până am ajuns în camera de lucru. Nu era nimeni, dar mi s-a părut că simt în aer un miros ciudat. Fosfor. Lumina care pătrundea prin ferestre fixa în aer o rețea subțire din firicele de fum albastru, suspendate. Am intrat în birou şi am găsit pe jos două chibrituri arse. Am simțit o împunsătură de nelinişte şi am îngenuncheat în fața cufărului. L-am deschis şi am suspinat, uşurat. Mapa cu manuscrisul era tot acolo. Mă pregăteam să închid cufărul când am observat că nodul de sfoară roşie cu care se închidea mapa era desfăcut. Am luat-o şi am deschis-o. Am răsfoit filele, dar nu mi s-a părut că lipseşte ceva. Am închis mapa înapoi, de data asta cu un nod dublu, şi am pus-o la locul ei. M-am aşezat pe un scaun în galerie, cu fața spre culoarul lung care ducea spre uşa de la intrare, pregătit să aştept. Minutele s-au scurs cu o cruzime infinită.

Încetul cu încetul, conştiința celor petrecute s-a prăbuşit în jurul meu, iar acea dorință de a crede şi de a avea încredere s-a preschimbat în fiere şi amar. În curând, am auzit clopotele de la Santa Maria bătând de ora două. Trenul spre Paris plecase deja din gară, iar Cristina nu revenise. Atunci am înțeles că a plecat, că acele câteva ceasuri petrecute împreună au fost un miraj. Am privit dincolo de geamuri, acea zi luminoasă care acum nu mai avea culoarea norocului, şi mi-am imaginat-o întorcându-se la Vila Helius, căutându-şi adăpost în brațele lui Pedro Vidal. Am simțit cum ranchiuna îmi otrăveşte sângele încetul cu încetul şi am râs de mine însumi şi de speranțele mele absurde. Incapabil să fac un pas, am rămas să contemplu oraşul care se întuneca odată cu lăsarea amurgului şi umbrele care se alungeau pe duşumeaua din camera de lucru. M-am ridicat şi m-am apropiat de fereastră. Am deschis-o larg şi am privit afară. O cădere verticală de câțiva metri, destul de mare, se deschidea în fața mea. Destul de mare pentru a-mi

face praf oasele, transformându-le în pumnale care să-mi străpungă trupul şi să-l lase să se stingă într-o baltă de sânge, în curtea interioară. M-am întrebat dacă durerea avea să fie atât de cumplită cum îmi imaginam, sau dacă forța impactului era suficientă ca să adoarmă simțurile şi să aducă o moarte rapidă şi eficientă.

Atunci am auzit bătăile în uşă. O dată, de două ori, de trei ori. O bătaie stăruitoare. M-am întors, năucit încă de acele gânduri. Din nou bătăile. Cineva era jos şi bătea la uşă. Inima îmi tresări şi m-am avântat pe scări în jos, convins că s-a întors Cristina, că pe drum s-a întâmplat ceva care a reținut-o, că simțămintele mele de neîncredere nenorocite şi detestabile n-au avut nici o justificare, că, la urma urmei, era abia prima zi din acea viață făgăduită. Am alergat până la uşă şi am deschis. Era acolo, în semiîntuneric, îmbrăcată în alb. Am vrut s-o îmbrățişez, însă atunci i-am văzut fața plină de lacrimi şi am înțeles că nu era Cristina.

- David, murmură Isabella cu glas frânt. Domnul Sempere a murit.

Actul III
JOCUL ÎNGERULUI

1

Când am ajuns la "Sempere şi Fiii", deja se înnoptase. O strălucire aurie sfâşia albastrul nopţii la intrarea în librărie, unde vreo sută de oameni se adunaseră, cu lumânări în mâini. Unii plângeau în tăcere, alţii se priveau neştiind ce să spună. Am recunoscut câteva chipuri, prieteni şi clienţi de-ai lui Sempere, persoane cărora bătrânul librar le dăruise cărţi, cititori pe care el îi iniţiase în lectură. Pe măsură ce vestea se răspândea în cartier, soseau mereu alţi cititori şi prieteni, cărora nu le venea să creadă că domnul Sempere a murit.

Luminile din librărie erau aprinse şi înăuntru se putea zări cum don Gustavo Barcelo îl îmbrăţişa cu putere pe un tânăr care abia se mai putea ţine pe picioare. Nu mi-am dat seama că era fiul lui Sempere până când Isabella nu m-a strâns de mână şi m-a condus în librărie. Când m-a văzut intrând, Barcelo şi-a ridicat privirea şi mi-a zâmbit învins. Feciorul librarului plângea în braţele lui şi n-am avut curaj să mă duc să-l salut. Isabella a fost cea care s-a dus până la el şi i-a pus o mână pe umăr. Sempere-fiul s-a întors şi am putut vedea cât era de tras la faţă. Isabella l-a condus până la un scaun şi l-a ajutat să ia loc. Feciorul librarului s-a. prăbuşit ca o păpuşă stricată. Isabella a îngenuncheat lângă el şi l-a îmbrăţişat. Nu m-am mai simţit niciodată atât de mândru de cineva cum m-am simţit în clipa aceea de Isabella, care de-acum nu mi se mai părea o fetişcană, ci o femeie mai puternică şi mai înţeleaptă decât toţi cei care ne aflam acolo.

Barcelo a venit la mine şi mi-a întins mâna, care îi tremura. I-am strâns-o.

- S-a întâmplat acum două ceasuri, îmi explică el cu un glas răguşit. Rămăsese singur în librărie doar câteva momente, iar când fiu-său a revenit... Se zice că se certa cu cineva... Nu ştiu. Doctorul a spus că din cauza inimii.

Am înghiţit în sec.

- Unde-i?

Barcelo îmi făcu un semn din cap către uşa care dădea în spatele prăvăliei. Am încuviinţat şi m-am îndreptat într-acolo. Înainte să intru, am tras adânc aer în piept şi mi-am strâns pumnii. Am trecut pragul şi l-am văzut. Era întins pe o masă, cu mâinile încrucişate peste abdomen. Avea pielea albă ca hârtia şi trăsăturile feţei parcă i se scofâlciseră, ca şi când ar fi fost de carton. Ochii îi erau încă deschişi. Am simţit că nu mai am aer, de parcă cineva m-ar fi lovit în stomac cu o forţă enormă. M-am sprijinit de masă şi am respirat adânc. M-am aplecat peste el şi i-am închis pleoapele. L-am mângâiat pe obraz, care era rece, şi m-am uitat în jur, spre acel univers de pagini şi vise pe care el îl crease. Am vrut să cred că Sempere era tot acolo, printre cărţile şi prietenii lui. Am auzit paşi în spate şi m-am întors. Barcelo venea însoţind doi bărbaţi cu o înfăţişare sumbră, îmbrăcaţi în negru, despre a căror profesie nu încăpea nici o îndoială.

- Domnii sunt de la pompele funebre, zise Barcelo.

Cei doi au încuviinţat cu gravitate profesională şi s-au apropiat să cerceteze trupul. Unul dintre ei, înalt şi uscăţiv, a făcut o estimare cât se poate de sumară şi i-a indicat ceva colegului, care a clătinat din cap afirmativ şi şi-a notat indicaţiile într-un carneţel de însemnări.

- În principiu, înmormântarea va fi mâine după-amiază, în Cimitirul de Est, zise Barcelo. Am preferat să mă ocup eu de chestiune fiindcă feciorul e distrus, după cum vezi şi dumneata. Iar lucrurile astea, cu

cât mai repede...

- Mulțumesc, don Gustavo.

Librarul aruncă o privire spre vechiul său prieten şi zâmbi printre lacrimi.

- Ce-o să ne facem acum, când bătrânul ne-a lăsat singuri? zise el.

- Nu ştiu...

Unul dintre angajații de la pompele funebre îşi drese glasul discret, sugerând că avea ceva să ne comunice.

- Dacă n-aveți nimic împotrivă, colegul meu şi cu mine ne ducem acum după sicriu şi...

- Faceți ce trebuie să faceți, i-am retezat-o eu.

- Aveți vreo preferință în ce priveşte ceremonia?

M-am uitat la el nepricepând ce voia să spună.

- Răposatul era credincios?

- Domnul Sempere credea în cărți, am zis eu.

- Am înțeles, spuse el retrăgându-se.

M-am uitat la Barcelo, care ridică din umeri.

- Stați să-l întreb pe fecior, am adăugat.

M-am întors în partea din față a librăriei. Isabella îmi aruncă o privire întrebătoare şi se ridică de lângă Sempere-fiul. Veni la mine şi i-am şoptit ce voiam să aflu.

- Domnul Sempere era prieten bun cu parohul de aici, de la doi paşi, de la biserica Santa Ana. Se zvoneşte că cei de la arhiepiscopie vor să-l dea afară de ani de zile, pe motiv că e rebel şi neastâmpărat, însă, cum e atât de bătrân, au preferat să aştepte să moară singur, fiindcă nu-l pot doborî.

- E omul de care avem nevoie, am zis eu.

- O să vorbesc eu cu dânsul, zise Isabella.

I-am făcut semn spre Sempere-fiul.

- Cum se simte?

Isabella mă privi în ochi.

- Dar dumneavoastră?

- Eu sunt bine, am mințit-o. Cine o să rămână cu el în noaptea asta?

- Eu, zise fără a ezita o clipă.

Am încuviințat şi am sărutat-o pe obraz înainte să revin în spatele prăvăliei. Aici, Barcelo se aşezase în fața vechiului său prieten şi, pe când cei doi angajați de la pompele funebre luau măsuri şi întrebau de costume şi de pantofi, a turnat două pahare de coniac şi mi-a întins unul. M-am aşezat lângă el.

- În sănătatea prietenului Sempere, care ne-a învățat pe toți să citim, ba chiar să trăim, zise el.

Am închinat şi am băut în tăcere. Am rămas acolo împreună, până când angajații de la pompele funebre s-au întors cu coşciugul şi cu hainele în care Sempere urma să fie înmormântat.

- Dacă n-aveți nimic împotrivă, ne vom ocupa noi de astea, sugeră cel care părea mai dezghețat.

Am făcut semn că da. Înainte să revin în partea din față a librăriei, am luat acel vechi exemplar din *Marile speranțe* după care nu mă mai întorsesem niciodată să-l iau şi l-am pus în mâinile domnului Sempere.

- Pentru drum, i-am zis.

După cincisprezece minute, angajații de la pompele funebre au scos sicriul şi l-au depus pe o masă mare, ce fusese pregătită în mijlocul librăriei. O mulțime de oameni se adunaseră în stradă şi aşteptau într-o tăcere profundă. M-am dus la uşă şi am deschis. Unul câte unul, prietenii librăriei "Sempere şi Fiii" s-au perindat prin prăvălie pentru a-l vedea pe librar. Mulți dintre ei nu mai izbuteau să-şi rețină lacrimile şi, dinaintea acestei privelişti, Isabella îl luă de mână pe feciorul librarului şi îl duse la etaj, exact deasupra librăriei, unde locuise toată viața cu tatăl său. Barcelo şi cu mine am rămas acolo, alături de bătrânul Sempere, în timp ce oamenii veneau să-şi ia rămas-bun. Unii, cei mai apropiați, rămâneau. Priveghiul a durat toată noaptea. Barcelo a stat până la cinci dimineața, iar eu am rămas până când Isabella a coborât de la etaj, cu puțin înainte de ivirea zorilor, şi mi-a ordonat să mă duc acasă, fie şi numai ca să-mi schimb hainele şi să-mi fac toaleta.

M-am uitat la bietul Sempere şi am zâmbit. Nu-mi venea să cred că nu voi mai trece niciodată acel prag ca să-l găsesc îndărătul tejghelei. Mi-am amintit de prima oară când vizitasem librăria, pe când eram doar un țânc, iar librarul îmi păruse înalt şi puternic. Indestructibil. Omul cel mai înțelept din lume.

- Duceți-vă acasă, vă rog, şopti Isabella.

- Pentru ce?

- Vă rog...

M-a însoțit până în stradă şi m-a îmbrățişat.

- Ştiu cât de mult îl prețuiați şi ce însemna pentru dumneavoastră, îmi zise ea.

Nimeni nu ştie, mi-am spus în sinea mea. Dar am încuviințat şi, după ce am sărutat-o pe obraz, am plecat fără nici o țintă, străbătând străzi ce mi se păreau mai pustii ca niciodată, crezând că, dacă nu mă opream, dacă mergeam în continuare, nu-mi voi da seama că lumea pe care credeam că o cunosc nu mai era acolo.

2

Puzderia de oameni se adunase la porțile cimitirului, aşteptând sosirea dricului. Nimeni nu îndrăznea să scoată o vorbă. Se auzea rumoarea mării din depărtare şi ecoul unui tren de marfă lunecând către cetatea de fabrici care se întindea în spatele cimitirului. Era frig şi fulgi de zăpadă pluteau în vânt. Cu puțin înainte de ora trei după-amiaza, dricul, tras de nişte cai negri, a intrat pe bulevardul Icaria, flancat de chiparoşi şi de vechi magazine. Fiul lui Sempere şi Isabella mergeau cu el. Şase colegi din breasla librarilor din Barcelona, printre care şi don Gustavo, au ridicat sicriul pe umeri şi l-au purtat în incintă. Oamenii i-au urmat, alcătuind un cortegiu tăcut, care a străbătut străzile şi pavilioanele cimitirului sub o pătură de nori joşi care se unduiau ca un strat de mercur. Am auzit pe cineva spunând că fiul librarului parcă îmbătrânise cu cincisprezecece ani într-o noapte. Se refereau la el ca la domnul Sempere, fiindcă acum el era responsabilul librăriei, iar vreme de patru generații acea prăvălie fermecată de pe strada Santa Ana nu-şi schimbase numele niciodată, întotdeauna fiind sub comanda unui domn Sempere. Isabella îl ținea de braț şi mi s-a părut că, dacă n-ar fi fost ea acolo, s-ar fi prăbuşit ca o păpuşă fără sfori.

Parohul bisericii Santa Ana, un veteran de vârsta răposatului, aştepta lângă mormânt, o lespede din marmură sobră, fără podoabe, care aproape trecea neobservată. Cei şase librari care purtaseră sicriul l-au depus în fața mormântului. Barcelo, care mă zărise, m-a salutat din cap. Am preferat să rămân în spate, nu ştiu dacă din laşitate sau din respect. De acolo puteam vedea mormântul tatălui meu, la vreo treizeci de metri. După ce lumea s-a adunat în jurul sicriului, parohul a ridicat privirea şi a zâmbit.

- Domnul Sempere şi cu mine am fost prieteni vreme de aproape patruzeci de ani şi, în tot acest timp, despre Dumnezeu şi misterele vieții am vorbit numai o dată. Aproape nimeni nu ştie, însă prietenul Sempere nu a mai călcat într-o biserică de la înmormântarea soției lui, Diana, lângă care îl conducem astăzi, ca să odihnească veşnic unul lângă celălalt. Poate că de aceea toți îl considerau ateu, însă el era un om credincios. Credea în prietenii lui, în adevărul lucrurilor şi în ceva ce nu cuteza să numească ori să închipuie, fiindcă spunea că pentru asta existăm noi, preoții. Domnul Sempere credea că toți facem parte din ceva şi că, atunci când părăsim această lume, amintirile şi năzuințele noastre nu se pierd, ci devin amintirile şi năzuințele celor care vin să ne ia locul. Nu ştia dacă noi l-am creat pe Dumnezeu după chipul şi asemănarea noastră, sau dacă el ne-a creat pe noi neştiind prea bine ce face. Credea că Dumnezeu, sau orice ne-a adus pe noi aici, trăieşte în fiecare acțiune a noastră, în fiecare cuvânt al nostru, şi se manifestă în tot ceea ce ne face să fim ceva mai mult decât nişte simple figurine de lut. Domnul Sempere credea că Dumnezeu trăieşte un pic, sau mai mult, în cărți, şi de aceea şi-a închinat viața pentru a le împărți, pentru a le ocroti şi pentru a se asigura că paginile lor, asemenea amintirilor şi năzuințelor noastre, nu se vor pierde niciodată, fiindcă credea, şi m-a făcut şi pe mine să cred, că atâta timp cât pe lume mai există măcar un om capabil să le citească şi să le trăiască va exista o fărâmă de Dumnezeu sau de viață. Ştiu că prietenului meu nu i-ar fi plăcut să ne luăm rămas-bun de la el cu rugăciuni şi cântece. Ştiu că i-ar fi fost de ajuns să ştie că prietenii lui, atât de mulți câți au venit astăzi să-şi ia rămas-bun de la el, nu-l vor uita niciodată. Deşi bătrânul Sempere nu se aştepta la aşa ceva, nu mă îndoiesc defel că Dumnezeu îl va primi alături de el pe dragul nostru prieten şi ştiu că va trăi pentru totdeauna în inimile tuturor celor ce ne aflăm astăzi aici, ale tuturor celor care într-o bună zi au descoperit vraja cărților datorită lui şi ale tuturor celor care, chiar fără să-l cunoască, într-o bună zi au trecut pragul micii sale librării, unde, aşa cum îi plăcea să spună, istoria tocmai a început. Odihneşte-te în pace, prietene Sempere, şi Dumnezeu să ne ofere tuturor prilejul de a-ți cinsti amintirea şi de a mulțumi pentru privilegiul de a te fi cunoscut.

O tăcere infinită s-a aşternut peste incintă când parohul şi-a terminat discursul şi s-a retras câțiva paşi, binecuvântând racla şi coborându-şi privirile. La un semn al şefului angajaților de la pompele funebre,

groparii au înaintat şi au coborât sicriul încetişor, cu nişte frânghii. Îmi amintesc sunetul coşciugului atingând fundul şi sughiţurile de plâns înăbuşite din asistenţă. Îmi amintesc cum am rămas acolo, incapabil să fac un pas, văzând cum groparii acopereau mormântul cu o lespede mare din marmură, pe care nu se putea citi decât cuvântul Sempere şi sub care, de douăzeci şi şase de ani, odihnea soţia lui, Diana.

Încetul cu încetul, adunarea s-a retras către porţile cimitirului, unde s-a despărţit în grupuri, neştiind încotro s-o apuce, fiindcă nimeni nu voia să plece şi să-l lase în urmă pe bietul domn Sempere. Barcelo şi Isabella, câte unul de fiecare parte, l-au luat cu ei pe feciorul librarului. Am rămas acolo până când toţi s-au îndepărtat şi abia atunci am cutezat să mă duc până la mormântul lui Sempere. Am îngenuncheat şi am pus mâna pe marmură.

- Pe curând, am murmurat.

L-am auzit apropiindu-se şi am ştiut că era el înainte de a-l zări. M-am ridicat şi m-am întors. Pedro Vidal îmi oferi mâna şi zâmbetul cel mai trist pe care l-am văzut vreodată.

- Nu vrei să-mi strângi mâna? întrebă el.

N-am făcut-o şi, după câteva secunde, Vidal încuviinţă ca pentru sine şi şi-o retrase.

- Ce căutaţi dumneavoastră aici? am izbucnit eu.

- Sempere era şi prietenul meu, replică Vidal.

- Da. Şi aţi venit singur?

Vidal mă privi neînţelegând ce vreau să spun.

- Unde-i? am întrebat eu.

- Cine?

Am lăsat să-mi scape un râs amar. Barcelo, care ne zărise, se apropia cu un aer consternat.

- Ce i-aţi mai promis acum ca s-o cumpăraţi? Privirea lui Vidal se înăspri.

- Nu ştii ce spui, David.

Am înaintat până când i-am simţit răsuflarea în faţă.

- Unde-i? am insistat.

- Nu ştiu, zise Vidal.

- Sigur, am zis eu uitându-mă în altă parte.

M-am răsucit pe călcâie, gata să o iau spre ieşire, dar Vidal m-a apucat de braţ şi m-a reţinut.

- David, aşteaptă...

Înainte să-mi dau seama ce fac, m-am întors şi l-am lovit din răsputeri. Pumnul meu s-a izbit de faţa lui şi l-am văzut cum cade pe spate. Am văzut că am sânge pe mână şi am auzit paşi apropiindu-se în grabă. Nişte braţe m-au înşfăcat şi m-au îndepărtat de Vidal.

- Pentru numele lui Dumnezeu, Martin... zise Barcelo. Librarul îngenunche lângă Vidal, care avea gura plină de sânge şi răsufla sacadat. Barcelo îi susţinu capul şi îmi aruncă o privire furioasă. Am plecat de acolo cât am putut de repede, încrucişându-mă pe drum cu câţiva dintre cei care se opriseră să urmărească altercaţia. N-am avut curajul să-i privesc în faţă.

3

Mi-am petrecut mai multe zile fără să ies din casă, dormind când se nimerea şi fără să mănânc aproape nimic. În timpul nopţilor, mă aşezam în galerie, în faţa focului, şi ascultam tăcerea, sperând să aud paşi la uşă, crezând că se va întoarce Cristina, că de îndată ce va afla de moartea domnului Sempere va reveni lângă mine, fie şi numai din milă, ceea ce la momentul acela îmi era de ajuns. Când se împlinise deja aproape o săptămână de la moartea librarului şi ştiam de acum că Cristina nu va mai reveni, am început să urc din nou în camera de lucru. Am recuperat manuscrisul patronului din cufăr şi am început să-l recitesc, degustând fiecare propoziţie şi fiecare paragraf.. Lectura mi-a provocat deopotrivă greaţă şi o satisfacţie obscură. Când mă gândeam la cei o sută de mii de franci care la început mi s-au părut atât de mulţi, zâmbeam în sinea mea şi îmi spuneam că ticălosul acela m-a cumpărat foarte ieftin. Vanitatea îmi umbrea amărăciunea, iar durerea închidea drumul conştiinţei. Într-un gest de trufie, am recitit acea *Lux Aeterna* a predecesorului meu, Diego Marlasca, iar apoi am lăsat-o pradă flăcărilor din cămin. Acolo unde el eşuase, eu aveam să triumf. Acolo unde el rătăcise drumul, eu aveam să găsesc ieşirea din labirint.

M-am întors la lucru în ziua a şaptea. Am aşteptat miezul nopţii şi m-am aşezat la birou. O pagină albă în tamburul vechii maşini Underwood şi oraşul negru dincolo de ferestre.

Cuvintele şi imaginile mi-au ţâşnit din mâini ca şi când ar fi aşteptat cu furie în temniţa sufletului. Paginile curgeau inconştient şi fără măsură, fără altă voinţă decât să vrăjească şi să învenineze simţurile şi gândirea. Încetasem să mă mai gândesc la patron, la recompensele sau la exigenţele lui. Pentru prima oară în viaţă, scriam pentru mine şi pentru nimeni altcineva. Scriam ca să dau foc lumii şi să mă mistui odată cu ea. Lucram în fiecare noapte până când cădeam epuizat. Loveam clapele maşinii de scris până când degetele îmi sângerau şi febra îmi înceţoşa vederea.

Într-o dimineaţă de ianuarie, pe când pierdusem deja noţiunea timpului, am auzit cum cineva bate la uşă. Eram întins în pat, cu privirea pierdută peste vechea fotografie a Cristinei, în care, copilă fiind, se plimba de mână cu un străin pe platforma aceea care pătrundea într-o mare de lumină, acea imagine care acum mi se părea singurul lucru bun ce-mi mai rămăsese şi cheia tuturor misterelor. Am ignorat bătăile în uşă preţ de câteva minute, până când i-am auzit glasul şi am ştiut că nu va renunţa.

- Deschideţi naibii o dată. Ştiu că sunteţi acolo şi n-am de gând să plec până când nu-mi deschideţi uşa, sau o dau jos.

Când am deschis, Isabella făcu un pas în spate şi mă privi îngrozită.

- Eu sunt, Isabella.

Isabella mă dădu deoparte şi se duse direct în galerie, să deschidă larg ferestrele. Apoi se îndreptă spre camera de baie şi începu să umple cada. M-a luat de braţ şi m-a târât până acolo. M-a pus să mă aşez pe margine şi m-a privit în ochi, ridicându-mi pleoapele cu degetele şi clătinând din cap imperceptibil. Fără să rostească o vorbă, a început să-mi scoată cămaşa.

- Isabella, n-am chef.

- Ce-s tăieturile astea? Dar ce v-aţi făcut?

- Sunt doar nişte zgârieturi.

- Vreau să vă vadă un doctor.

- Nu.

- Să nu îndrăzniţi să-mi spuneţi mie că nu, replică ea cu asprime. Acum o să vă băgaţi în cada asta, o

să vă frecați cu apă şi săpun şi o să vă bărbieriți. Aveți de ales: o faceți dumneavoastră sau o fac eu. Să nu credeți că mă jenez.

Am zâmbit.

- Ştiu că nu te jenezi.

- Faceți cum v-am spus. Iar între timp eu mă duc după un doctor.

Mă pregăteam să spun ceva, însă ea ridică mâna şi mă reduse la tăcere.

- Să nu spuneți nici o vorbă. Dacă vă închipuiți că sunteți singurul pe care îl dor diferite lucruri, vă înşelați. Iar dacă nu vă pasă şi vreți să muriți ca un câine, cel puțin aveți decența de a vă aminti că unora dintre noi ne pasă, deşi, la drept vorbind, nu prea ştiu de ce.

- Isabella...

- În apă! Şi vă rog să vă scoateți pantalonii şi chiloții.

- Ştiu să fac baie.

- Se vede de la o poştă.

În timp ce Isabella pleca după un doctor, i-am respectat ordinele şi m-am supus unui botez cu apă rece şi săpun. Nu mă mai bărbierisem de la înmormântare şi în oglindă arătam ca un lup. Aveam ochii injectați şi pielea de o paloare bolnăvicioasă. M-am îmbrăcat cu haine curate şi m-am aşezat să aştept în galerie. Isabella a revenit în douăzeci de minute, însoțită de un medic pe care mi se părea că-l mai zărisem la un moment dat prin cartier.

- Acesta e pacientul. Din ce-o să vă spună el, să nu credeți o iotă, fiindcă e un mincinos, anunță Isabella.

Doctorul îmi aruncă o privire, estimându-mi gradul de ostilitate.

- Serviți-vă, domnule doctor, l-am invitat eu. Ca şi când n-aş exista.

Medicul îşi începu subtilul ritual de măsurare a tensiunii, ascultări felurite, examinarea pupilelor, a gurii, întrebări de natură misterioasă şi priviri piezişe, care constituie temelia ştiinței medicale. Când îmi examină tăieturile pe care Irene Sabino mi le făcuse pe piept cu un cuțit, îşi arcui o sprânceană şi mă privi.

- Ce-i asta?

- E mult de explicat, domnule doctor.

- Dumneavoastră vi le-ați făcut?

Am negat.

- O să vă las o pomadă, dar mă tem că cicatricea va rămâne.

- Cred că asta era şi intenția.

Doctorul îşi continuă controlul. Eu m-am supus la toate, docil, uitându-mă la Isabella, care privea nerăbdătoare din prag. Am înțeles cât de dor îmi fusese de ea şi cât de mult îi prețuiam compania.

- Am tras o spaimă.. " murmură ea reprobator. Doctorul îmi cercetă mâinile şi se încruntă văzând buricele degetelor aproape în carne vie. Se apucă să mi le bandajeze, unul câte unul, murmurând ca pentru sine.

- De când n-ați mai mâncat?

Am ridicat din umeri. Doctorul schimbă o privire cu Isabella.

- Nu există motive de alarmă, însă aş dori să vă examinez în cabinetul meu, mâine cel mai târziu.

- Mă tem că nu va fi posibil, domnule doctor, am zis eu.

- Va fi acolo, îl asigură Isabella.

- Până atunci, vă recomand să începeți prin a mânca ceva cald, mai întâi supe şi apoi mâncăruri solide, multă apă, dar în nici un caz cafea sau excitante, şi mai cu seamă odihnă. Ieşiți un pic la aer şi la soare, dar fără să faceți efort. Prezentați un tablou clasic de epuizare şi deshidratare şi un început de anemie.

Isabella oftă.

- Nu-i nimic, am zis eu.

Doctorul mă privi cu îndoială şi se ridică.

- Pe mâine, în cabinetul meu, la ora patru după-amiaza. Aici n-am nici instrumente, nici condiții ca să vă pot examina cum se cuvine.

Închise trusa şi îşi luă rămas-bun cu un salut politicos.

Isabella îl conduse până la uşă şi i-am auzit şuşotind pe palier preț de vreo două minute. M-am îmbrăcat la loc şi am aşteptat ca un pacient cuminte, aşezat pe pat. Am auzit uşa închizându-se şi paşii medicului coborând scările. Ştiam că Isabella e în antreu, aşteptând o secundă înainte să intre în dormitor. Când, în cele din urmă, a intrat, am întâmpinat-o cu un zâmbet.

- O să vă pregătesc ceva de mâncare.

- Nu mi-e foame.

- Nu-mi pasă. O să mâncați şi apoi o să ieşim să luați aer. Şi cu asta, basta.

Isabella îmi pregăti o supă pe care, făcând un efort, am umplut-o cu bucățele de pâine pe care le-am înghițit cu o mutră afabilă, deşi la gust mi se părea că sunt nişte pietre. Am golit farfuria şi i-am arătat-o Isabellei, care stătuse lângă mine de strajă, ca un sergent, cât timp am mâncat. Imediat după aceea, m-a dus în dormitor şi a căutat un palton în dulap. Mi-a pus mănuşi şi fular şi m-a împins până la uşă. Când am ieşit în pragul uşii, bătea un vânt rece, însă cerul strălucea cu un soare crepuscular care presăra străzile cu chihlimbar. M-a luat de braț şi am pornit la drum.

- Parcă am fi doi logodnici, am zis eu.

- Foarte amuzant.

Am mers până în Parc de la Ciutadella şi am intrat în grădinile care înconjurau umbrarul. Am ajuns până la bazinul marii fântâni şi ne-am aşezat pe o bancă.

- Mulțumesc, am murmurat eu.

Isabella nu-mi răspunse.

- Încă nu te-am întrebat ce mai faci, am mai încercat eu.

- Asta nu-i o noutate.

- Ce mai faci?

Isabella ridică din umeri.

- Părinții mei sunt încântați de când m-am întors. Spun că ați avut o influență bună. Dacă ar şti... Adevărul e că ne împăcăm mai bine. Dar nici nu mă văd prea des cu ei. Îmi petrec aproape tot timpul la librărie.

- Şi Sempere? Cum se împacă cu dispariția tatălui său?

- Nu prea bine.

- Dar tu cum te împaci cu el?

- E un om cumsecade, zise ea.

Isabella tăcu îndelung şi îşi coborî capul.

- Mi-a cerut să mă mărit cu el, zise. Acum două zile, la "Els Quatre Gats".

I-am contemplat profilul, senin şi deja lipsit de acea inocenţă juvenilă pe care voisem s-o văd la ea şi care probabil nu fusese acolo niciodată.

- Şi...? am întrebat în cele din urmă.

- I-am spus că o să mă gândesc.

- Şi o s-o faci?

Ochii Isabellei erau rătăciţi în fântână.

- Mi-a spus că vrea să întemeieze o familie, să aibă copii... că o să locuim în apartamentul de deasupra librăriei, că o s-o scoatem la capăt, în ciuda datoriilor pe care le avea domnul Sempere.

- Ei bine, eşti încă tânără...

Îşi întoarse capul şi mă privi în ochi.

- Îl iubeşti?

Zâmbi cu o tristeţe infinită.

- Ştiu şi eu... Cred că da, însă nu atât cât crede el că mă iubeşte pe mine.

- Uneori, în împrejurări dificile, unii pot confunda compasiunea cu dragostea, am zis eu.

- Nu vă faceţi griji în privinţa mea.

- Te rog doar să-ţi acorzi puţin timp.

Ne-am privit, la adăpostul unei complicităţi infinite, care nu mai avea nevoie de cuvinte, şi am îmbrăţişat-o.

- Prieteni?

- Până când moartea ne va despărţi.

4

În drum spre casă, ne-am oprit într-o băcănie de pe strada Comercio ca să cumpărăm lapte şi pâine. Isabella mi-a zis că îl va ruga pe taică-său să-mi livreze o comandă de bucate alese şi că ar fi mai bine pentru mine să le mănânc pe toate.

- Cum merge treaba la librărie? am întrebat.

- Vânzările au scăzut foarte mult. Eu cred că oamenilor le este greu să vină fiindcă îşi aduc aminte de bietul domn Sempere. Şi adevărul e că, la cum stăm cu contabilitatea, asta nu ne prinde prea bine.

- Cum stați cum contabilitatea?

- Sub minim. În săptămânile de când lucrez acolo am revăzut bilanțul şi am constatat că domnul Sempere, fie-i țărâna uşoară, era un dezastru. Dăruia cărți cui nu-şi permitea să le cumpere. Sau le împrumuta şi nu le mai primea înapoi. Cumpăra colecții despre care ştia că nu se pot vinde, numai fiindcă posesorii lor amenințau că le dau foc sau le aruncă.

Întreținea, prin pomeni, o grămadă de poetaştri de doi bani care n-aveau nici după ce bea apă. Mai departe vă puteți imagina.

- Creditori?

- Câte doi pe zi, fără a mai socoti scrisorile şi avizele de la bănci. Vestea bună e că nu ne lipsesc ofertele.

- De cumpărare?

- Doi negustori de produse din carne de porc din Vie sunt foarte interesați de local.

- Şi Sempere-fiul ce zice?

- Că din porc se foloseşte totul. Realismul nu e punctul lui forte. Zice să am încredere, că o scoatem noi la capăt.

- Şi nu ai?

- Am încredere în aritmetică, iar când fac socotelile îmi iese că, în două luni, vitrina librăriei va fi burduşită cu cârnați şi salamuri albe.

- Găsim noi o soluție.

Isabella zâmbi.

- Mă aşteptam să spuneți asta. Şi, dacă tot veni vorba de socoteli rămase neîncheiate, spuneți-mi că nu mai lucrați pentru patron.

Mi-am arătat mâinile curate.

- Redevin liber profesionist, i-am zis.

M-a însoțit pe trepte până sus, iar când urma să-şi ia rămas-bun am văzut-o şovăind.

- Ce-i? am întrebat-o.

- Mă gândisem să nu vă spun, dar... Prefer să aflați de la mine, decât de la alții. E vorba de domnul Sempere.

Am intrat şi ne-am aşezat în galerie, în fața focului, pe care Isabella l-a întețit aruncând două lemne. Cenuşa volumului *Lux Aeterna* al lui Marlasca era tot acolo, iar fosta mea ajutoare mi-a aruncat o privire care ar fi putut lăsa urme.

- Ce voiai să-mi zici de Sempere?

- Ştiu de la don Anacleto, unul din vecinii de pe scară.

Mi-a spus că, în după-amiaza când domnul Sempere a murit, l-a văzut certându-se cu cineva în prăvălie. El se întorcea acasă şi spune că strigătele se puteau auzi din stradă.

- Cu cine se certa?

- Era o femeie. Oarecum în vârstă. Lui don Anacleto nu i s-a părut s-o mai fi zărit vreodată pe acolo, deşi a zis că îi părea vag familiară, însă cu don Anacleto nu se ştie niciodată, fiindcă pentru el retorica e mai importantă decât gastronomia.

- A auzit de ce se certau?

- A avut impresia că vorbeau de dumneavoastră.

- De mine?

Isabella încuviință.

- Feciorul lui ieşise puțin să ducă o comandă în strada Canuda. N-a lipsit mai mult de zece sau cincisprezece minute. Când a revenit, s-a pomenit cu taică-său pe jos, în spatele tejghelei. Încă mai respira, dar se răcise. Când a ajuns doctorul, era prea târziu...

Simțeam că se prăbuşeşte cerul peste mine.

- Nu trebuia să vă spun... murmură Isabella.

- Nu. Ai făcut bine. Don Anacleto n-a mai zis nimic despre femeia aceea?

- Doar că i-a auzit certându-se. I s-a părut că era vorba despre o carte. O carte pe care ea voia s-o cumpere şi domnul Sempere nu voia să i-o vândă.

- Şi de ce m-a pomenit? Nu înțeleg.

- Fiindcă era cartea dumneavoastră. *Paşii cerului.* Singurul exemplar pe care domnul Sempere îl păstrase în colecția sa personală şi care nu era de vânzare...

M-a năpădit o certitudine întunecată.

- Şi cartea...? am început eu.

-... nu mai e acolo. A dispărut, completă Isabella. M-am uitat în registru, fiindcă domnul Sempere nota acolo toate cărțile pe care le vindea, cu data şi prețul, iar aceasta nu figura.

- Fecioru-său ştie?

- Nu. N-am mai zis nimănui, în afară de dumneavoastră.

Încă mai încerc să înțeleg ce s-a întâmplat în librărie în acea după-amiază, Şi de ce. Mă gândeam că poate dumneavoastră o să ştiți...

- Femeia aceea a încercat să ia cartea cu forța, iar în luptă domnul Sempere a suferit un atac de cord. Asta s-a întâmplat, am zis eu. Şi totul pentru o porcărie de carte de-a mea.

Am simțit cum mi se răsucesc măruntaiele.

- Mai e ceva, zise Isabella.

- Ce?

- După câteva zile, m-am întâlnit cu don Anacleto pe scară şi mi-a zis că ştie de ce şi-o amintea pe femeia aceea, că în ziua când a văzut-o nu şi-a dat seama, dar că i se părea lui că a mai zărit-o cândva, cu mulți ani în urmă, la teatru.

- La teatru? Isabella încuviință.

M-am cufundat într-o tăcere îndelungată. Isabella mă privea, neliniştită.

- Acum n-o să am linişte dacă vă las aici. Nu trebuia să vă spun.

- Ba nu, ai făcut bine. N-am nimic. Vorbesc serios. Isabella tăgădui.

- În noaptea asta rămân cu dumneavoastră.

- Şi reputația ta?

- În pericol e doar reputația dumneavoastră. Mă duc un pic până la prăvălia părinților mei să sun la librărie ca să anunț.

- Nu-i nevoie, Isabella.

- N-ar fi nevoie dacă ați fi acceptat că trăim în secolul douăzeci şi v-ați fi pus un telefon în mausoleul ăsta. Revin într-un sfert de oră. N-are rost să mai discutăm.

În absența Isabellei, certitudinea că moartea vechiului meu prieten Sempere apăsa asupra conştiinței mele a început să-mi pătrundă adânc în suflet. Mi-am amintit cum bătrânul librar mi-a zis că toate cărțile au un suflet, sufletul celor care le-au scris şi al celor care le-au citit şi au visat la ele. Am înțeles atunci că, până în ultima clipă, luptase ca să mă protejeze, jertfindu-se ca să salveze bucata aceea de hârtie şi cerneală despre care credea că purta scris sufletul meu. Când Isabella s-a întors, încărcată cu o plasă de bunătăți din prăvălia părinților ei, i-a fost de ajuns să se uite la mine ca să-şi dea seama.

- Dumneavoastră o cunoaşteți pe femeia aceea, zise ea.

Pe femeia care l-a omorât pe domnul Sempere...

- Cred că da. Irene Sabino.

- Nu-i cea din fotografiile vechi pe care le-am găsit în camera din fund? Actrița?

Am încuviințat.

- Şi pentru ce voia cartea aceea?

- Nu ştiu.

Mai târziu, după ce am gustat câte ceva din mâncărurile de la "Can Gispert", ne-am aşezat pe fotoliul cel mare, în fața focului. Încăpeam amândoi, iar Isabella şi-a rezemat capul de umărul meu în timp ce ne uitam la foc.

- Ieri-noapte am visat că aveam un copil, zise ea. Am visat că mă striga, dar nu-l puteam auzi şi nici nu puteam să ajung la el, fiindcă eram prinsă ca într-o cursă, într-un loc unde era tare frig şi nu mă puteam mişca. El mă striga şi eu nu puteam să dau fuga până la el.

- E doar un vis, am zis eu.

- Părea real.

- Poate că ar trebui să scrii povestea asta, am aruncat eu.

Isabella tăgădui.

- M-am tot gândit. Şi am hotărât că prefer să trăiesc viața, nu s-o scriu. Să nu mi-o luați în nume de rău.

- Mi se pare o hotărâre înțeleaptă.

- Şi dumneavoastră? O s-o trăiți?

- Mă tem că viața mea e deja oarecum trăită.

- Şi femeia aceea? Cristina?

Am respirat adânc.

- Cristina a plecat. S-a întors la soțul ei. Încă o hotărâre înțeleaptă.

Isabella se îndepărtă de mine şi mă privi, încruntându-se.

- Ce-i? am întrebat-o.

- Mi se pare că vă înşelaţi.

- În ce privinţă?

- Deunăzi a venit acasă la noi don Gustavo Barcelo şi am stat de vorbă despre dumneavoastră. Mi-a spus că l-a văzut pe soţul Cristinei, pe un anume...

- Pedro Vidal.

- Chiar aşa. Şi că el i-a spus de Cristina că a plecat cu dumneavoastră, că n-a mai revăzut-o şi nici n-a mai ştiut nimic de ea de circa o lună sau mai mult. De fapt, m-a mirat că n-am găsit-o aici, cu dumneavoastră, dar nu am îndrăznit să întreb...

- Eşti sigură că Barcelo a spus asta? Isabella încuviinţă.

- Ce-am mai zis acum? întrebă ea alarmată.

- Nimic.

- E ceva ce nu vreţi să-mi spuneţi...

- Cristina nu-i aici. N-a mai fost aici din ziua când a murit domnul Sempere.

- Atunci, unde-i?

- Nu ştiu.

Puţin câte puţin, ne-am cufundat în tăcere, ghemuiţi pe fotoliul cel mare, în faţa focului, iar în zori Isabella a adormit. Am înconjurat-o cu braţul şi am închis ochii, gândindu-mă la tot ce-mi spusese şi încercând să găsesc un înţeles. Când lumina dimineţii a aprins geamul galeriei, am deschis ochii şi am descoperit că Isabella era trează şi mă privea.

- Bună dimineaţa, am zis.

- M-am tot gândit, îmi spuse ea.

- Şi?

- Am de gând că accept propunerea pe care mi-a făcut-o feciorul domnului Sempere.

- Eşti sigură?

- Nu, râse ea.

- Ce-or să zică părinţii tăi?

- N-o să le placă, bănuiesc, dar o să le treacă. Ar prefera pentru mine un negustor prosper de tobă şi cârnaţi decât unul de cărţi, dar nu vor avea de ales.

- S-ar putea şi mai rău.

Isabella încuviinţă.

- Da. Aş putea să ajung cu un scriitor.

Ne-am privit lung, până când Isabella s-a ridicat din fotoliu. Şi-a luat paltonul şi s-a încheiat la nasturi cu spatele la mine.

- Trebuie să plec, îmi zise.

- Mulţumesc pentru companie, i-am răspuns eu.

- N-o lăsaţi să vă scape, spuse Isabella. Căutaţi-o, oriunde ar fi, şi spuneţi-i că o iubiţi, chiar dacă nu-i adevărat. Nouă, fetelor, ne place să auzim aşa ceva.

Chiar atunci se întoarse şi se aplecă pentru a-şi atinge din zbor buzele de ale mele. Îmi strânse mâna cu putere şi plecă fără să spună un cuvânt.

5

Mi-am petrecut restul săptămânii cutreierând Barcelona în căutarea cuiva care să-şi fi amintit că o văzuse pe Cristina în ultima lună de zile. Am trecut prin locurile pe unde fusesem cu ea şi am refăcut zadarnic traseul preferat al lui Vidal prin cafenele, restaurante şi magazine pentru bogătaşi. Oricui îmi ieşea în cale îi arătam o fotografie pe care Cristina o lăsase la mine acasă şi îl întrebam dacă o văzuse în ultima vreme. În unele locuri am dat peste câte cineva care o recunoştea şi îşi aducea aminte că, la un moment dat, o văzuse în compania lui Vidal. Unii chiar își aminteau cum o cheamă. Nimeni n-o mai văzuse de câteva săptămâni. În a patra zi de căutări am început să bănuiesc că Cristina a plecat din casa cu turn în acea dimineață în care eu m-am dus să cumpăr bilete de tren şi s-a evaporat de pe suprafața pământului.

Atunci mi-am amintit că familia Vidal ținea permanent o cameră rezervată la Hotel Espania, de pe strada Sant Pau, în spatele Teatrului Liceu, pentru folosința acelor membri ai familiei cărora, în nopțile cu operă, nu le ardea sau nu le convenea să se întoarcă la Pedralbes la ore târzii. Ştiam că, cel puțin în anii lui de glorie, Vidal însuşi şi tatăl său au folosit-o ca să-şi aline poftele cu domnişoare şi doamne a căror prezență în reşedințele oficiale din Pedralbes s-ar fi lăsat cu zvonuri prea puțin recomandabile, din pricina originii lor fie prea înaltă, fie prea joasă a celor implicate. Nu o dată mi-o oferise atunci când încă locuiam în pensiune la dona Carmen, în caz că, aşa cum spunea dânsul, aveam chef să dezbrac o damă într-un loc care să nu provoace spaimă. Nu credeam că Cristina şi-ar fi ales locul acela ca refugiu, dacă într-adevăr ştia de existența lui, însă era ultimul loc de pe lista mea şi nu-mi mai venea în minte nici o altă posibilitate. Se însera când am ajuns la Hotel Espania şi am cerut să vorbesc cu directorul, lăudându-mă cu statutul meu de prieten al domnului Vidal. Când i-am arătat fotografia Cristinei, directorul, un domn de o discreție ca de gheață, mi-a zâmbit politicos şi mi-a zis că şi "alți" angajați ai domnului Vidal veniseră deja să întrebe despre aceeaşi persoană cu săptămâni în urmă şi că le spusese acelaşi lucru ca şi mie. N-o văzuse niciodată pe acea doamnă în hotel. I-am mulțumit pentru amabilitatea glacială şi m-am îndreptat învins spre ieşire.

Când am trecut prin dreptul geamului care dădea spre sala de mese mi s-a părut că zăresc cu coada ochiului un profil familiar. Patronul stătea la o masă, singurul musafir din tot restaurantul, degustând ceea ce păreau a fi nişte cubulețe de zahăr pentru cafea. Mă pregăteam să dispar în mare grabă când s-a întors şi m-a salutat cu mâna, zâmbitor. Mi-am blestemat soarta şi i-am răspuns la salut. Patronul mi-a făcut semn să vin până la el. M-am târât spre uşa sălii de mese şi am intrat.

- Ce surpriză plăcută să te găsesc aici, dragă prietene. Tocmai mă gândeam la dumneata, zise Corelli.

I-am strâns mâna fără nici un chef.

- Credeam că sunteți plecat din oraş, am zis eu.

- M-am întors înainte decât era prevăzut. Pot să-ți ofer ceva?

Am negat. Mi-a făcut semn să iau loc la masă şi m-am supus. Urmându-şi linia obişnuită, patronul purta un costum din trei piese, din lână neagră, şi o cravată de mătase roşie. Impecabil, aşa cum în cazul lui nici nu se putea altfel, cu toate că de această dată ceva nu se potrivea. Mi-a luat câteva secunde ca să-mi dau seama ce anume. Broşa cu îngerul nu mai era la rever. Corelli îmi urmări privirea şi încuviință.

- Din păcate am pierdut-o şi nu ştiu unde, îmi explică el.

- Sper că nu era prea valoroasă.

- Valoarea ei era pur sentimentală. Dar să vorbim de lucruri importante. Ce mai faci, prietene? Mi-a fost tare dor de conversațiile noastre, în ciuda dezacordurilor sporadice dintre noi. Mi-e greu să găsesc

parteneri buni de discuție.

- Mă supraestimați, domnule Corelli.

- Dimpotrivă.

Urmă un moment de tăcere, fără altă companie în afară de privirea aceea insondabilă. Mi-am zis că îl preferam când se angaja în conversația lui banală. Atunci când înceta să mai vorbească, aspectul părea să i se schimbe şi aerul devenea închis în jurul lui.

- Locuiți aici? am întrebat ca să curm tăcerea.

- Nu, stau tot în casa de lângă Parcul Guell, mi-am dat întâlnire cu un prieten aici în după-amiaza asta, dar se pare că a întârziat. Caracterul informal al unora este deplorabil.

- Mă gândesc că nu mulți îndrăznesc să vă lase cu ochii în soare, domnule Corelli.

Patronul mă privi în ochi.

- Nu mulți. De fapt, singurul care îmi vine în minte eşti dumneata.

Patronul luă un cubuleț de zahăr şi îi dădu drumul în ceaşcă. Gustă cafeaua şi mai adăugă patru cubulețe. Apoi luă un al cincilea şi-l duse în dreptul buzelor.

- Mă dau în vânt după zahăr, zise el.

- Am văzut.

- Nu-mi spui nimic despre proiectul nostru, prietene Martin? tranşă el. E vreo problemă?

Am înghițit în sec.

- E aproape gata, i-am zis.

Chipul patronului se lumină cu un zâmbet pe care am preferat să-l evit.

- Asta chiar e o veste bună. Când voi putea intra în posesia lui?

- Peste două săptămâni. Mai am de făcut câteva retuşuri.

- Putem fixa o dată?

- Dacă doriți...

- Ce părere ai de vineri, 23 ale lunii? Accepți pentru atunci o invitație la cină, pentru a sărbători succesul acțiunii noastre?

Vineri, 23 ianuarie, cădea exact peste două săptămâni.

- De acord, am convenit eu.

- Atunci, rămâne stabilit.

Îşi ridică ceaşca de cafea care dădea pe dinafară de zahăr, ca şi când ar fi închinat, şi o goli dintr-o înghițitură.

- Dumneata ce mai faci? întrebă el ca din întâmplare.

Ce te aduce pe aici?

- Căutam pe cineva.

- Cunosc şi eu persoana?

- Nu.

- Şi ai găsit-o?

- Nu.

Patronul clătină încetişor din cap afirmativ, savurându-mi mutenia.

- Am impresia că te rețin împotriva voinței dumitale, prietene.

- Sunt un pic obosit, atâta tot.

- Atunci, nu vreau să-ți mai răpesc din timp. Uneori uit că, deşi eu mă bucur de compania dumitale, poate că a mea nu-ți este pe plac.

Am zâmbit docil şi am profitat ca să mă ridic. M-am văzut oglindit în pupilele lui, ca o păpuşă palidă prinsă într-un puț întunecat.

- Ai grijă de dumneata, Martin. Te rog.

- Aşa voi face.

Mi-am luat rămas-bun înclinând din cap si m-am îndreptat spre ieşire. În timp ce mă îndepărtam, am putut să-l aud cum ducea la gură încă un cubuleț de zahăr şi îl sfărâma între dinți.

Trecând pe Rambla, am văzut că marchizele Teatrului Liceu erau luminate şi că un şir lung de maşini păzite de un mic regiment de şoferi în uniformă aştepta pe trotuar. Afişele anunțau *Cost fan* tutte şi m-am întrebat dacă Vidal s-o fi decis să-şi lase castelul şi să se prezinte la întâlnire. Am scrutat mulțimea de şoferi care se formase în mijlocul străzii şi nu mi-a luat prea mult ca să-l zăresc pe Pep printre ei. I-am făcut semn să vină la mine.

- Ce căutați dumneavoastră aici, domnule Martin?

- Unde-i?

- Domnul e înăuntru, urmăreşte spectacolul.

- Nu mă refer la don Pedro. Mă refer la Cristina. La doamna Vidal. Unde-i?

Bietul Pep înghiți în sec.

- Nu ştiu. Nimeni nu ştie.

Mi-a explicat că Vidal încerca de câteva săptămâni să o găsească şi că tatăl său, patriarhul clanului, chiar tocmise mai mulți polițişti de la secție ca să-i dea de urmă.

- La început, domnul credea că e cu dumneavoastră

- N-a sunat, n-a trimis nici o scrisoare, nici o telegramă?

- Nu, domnule Martin. Vă jur. Suntem cu toții tare îngrijorați, iar domnul... ei bine, nu l-am mai văzut aşa de când îl ştiu. Astăzi e prima seară când iese în oraş, de când a plecat domnişoara, vreau să spun doamna...

- Îți aminteşti să fi spus Cristina ceva, indiferent ce, înainte să plece de la Vila Helius?

- Păi... zise Pep coborându-şi tonul glasului până la şoaptă. Se auzea cum se ceartă cu domnul. Eu o vedeam că-i tristă. Petrecea mult timp singură. Scria scrisori şi în fiecare zi se ducea până la poşta de pe promenada Reina Elisenda ca să le expedieze.

- Ai vorbit cu ea vreodată, între patru ochi?

- Într-o zi, cu puțin înainte să plece, domnul mi-a cerut să o conduc cu maşina la doctor.

- Era bolnavă?

- Nu putea să doarmă. Medicul i-a prescris nişte picături de laudanum.

- Ți-a spus ceva pe drum? Pep ridică din umeri.

- M-a întrebat de dumneavoastră, dacă nu cumva ştiam ceva de dumneavoastră sau dacă v-am văzut.

- Atâta tot?

- Părea tare tristă. A izbucnit în plâns şi când am întrebat-o ce-a pățit mi-a zis că îi era tare dor de tatăl

ei, de senior Manuel...

Atunci mi-am dat seama şi m-am blestemat fiindcă nu-mi picase fisa mai devreme. Pep mă privi mirat şi mă întrebă de ce zâmbesc.

- Ştiţi unde este? mă întrebă el.

- Cred că da, am murmurat.

Mi s-a părut atunci că aud o voce de peste drum şi că zăresc o umbră cu o siluetă familiară care se contura în vestibulul Teatrului Liceu. Vidal nu rezistase nici măcar la primul act. Pep se întoarse o secundă ca să răspundă la chemarea stăpânului, iar când a vrut să-mi spună să mă ascund, eu mă pierdusem deja în noapte.

6

Chiar şi de la distanţă, aveau acel aspect inconfundabil al veştilor proaste. Jarul unei ţigări în albastrul nopţii, siluetele rezemate de negrul zidurilor şi volutele de abur din răsuflarea celor trei indivizi care păzeau portalul casei cu turn. Inspectorul Victor Grandes, însoţit de cei doi câini de pază ai săi, Marcos şi Castelo, alcătuiau un comitet de întâmpinare. Nu era greu să-ţi imaginezi că găsiseră deja trupul Aliciei Marlasca pe fundul piscinei casei sale din Sarria şi că urcasem mai multe poziţii pe lista neagră. De cum i-am zărit, m-am oprit şi m-am cufundat în întunericul străzii. I-am observat câteva clipe, asigurându-mă că n-au băgat de seamă că sunt de faţă, la doar vreo cincizeci de metri. Am desluşit profilul lui Grandes în lumina felinarului care atârna de faţadă. M-am retras încetişor, la adăpostul întunericului ce inunda străzile, şi m-am strecurat pe prima străduţă, pierzându-mă în desişul de pasaje şi arce din cartierul Ribera.

Zece minute mai târziu, ajungeam la intrarea gării Estacion de Francia. Ghişeele erau deja închise, dar încă se puteau vedea trenuri aliniate la peron, sub marea boltă de sticlă şi oţel. Am consultat tabelul orarelor şi am constatat că, aşa cum mă temusem, nu mai exista nici o plecare până a doua zi. Nu puteam risca să mă întorc acasă şi să dau peste Grandes şi compania. Ceva îmi spunea că, de data asta, vizita mea la comisariat avea să fie cu masă şi casă şi că nici bunele oficii ale avocatului Valera nu vor mai izbuti să mă scoată atât de uşor ca data trecută.

Am hotărât să-mi petrec noaptea într-un hotel modest, vizavi de clădirea Bursei, în piaţa Palacio, unde legenda spunea că locuiau câteva cadavre în viaţă ale unor foşti speculatori, cărora lăcomia şi aritmetica făcută după ureche nu le-au picat tocmai bine. Am ales o asemenea văgăună fiindcă am presupus că acolo nici Doamna cu Coasa nu va veni să mă caute. M-am înregistrat sub numele de Antonio Miranda şi am plătit anticipat. Portarul, un individ cu aspect de moluscă, ce părea încrustat în ghereta ce funcţiona pe post de recepţie, depozit de prosoape şi magazin de suveniruri, îmi întinse cheia, o bucată de săpun marca "El Cid Campeador" care puţea a leşie şi care mi s-a părut folosită, şi m-a informat că dacă îmi era pe plac compania feminină îmi putea trimite o cameristă poreclită Chioara, de îndată ce va reveni dintr-o vizită la domiciliu.

- O să vă lase ca nou, mă asigură el.

Am declinat oferta invocând un început de lumbago şi am apucat-o pe scări urându-i noapte bună. Camera avea aspectul şi dimensiunile unui sarcofag. O simplă privire m-a convins să mă întind îmbrăcat pe pat, în loc să mă vâr în aşternut şi să fraternizez cu ce-o mai fi conţinut acesta. M-am acoperit cu o pătură destrămată pe care am găsit-o în şifonier - şi care, dacă era vorba de mirosit, cel puţin mirosea a naftalină - şi am stins lumina, încercând să-mi imaginez că mă aflu într-un fel de apartament pe care cineva cu o sută de mii de franci în bancă şi-l putea permite. Abia am izbutit să pun geană pe geană.

Am părăsit hotelul în toiul dimineţii şi m-am îndreptat spre gară. Am cumpărat un bilet de clasa întâi, cu speranţa că voi dormi în tren tot timpul cât nu putusem dormi în acea văgăună şi, văzând că mai am la dispoziţie douăzeci de minute până la plecare, m-am îndreptat spre şirul de cabine cu telefoane publice. I-am dat operatoarei numărul pe care mi-l lăsase Ricardo Salvador, acela al vecinilor lui de dedesubt.

- Aş dori să vorbesc cu Emilio, vă rog.

- La aparat.

- Mă numesc David *Martin.* Sunt un prieten al domnului Ricardo Salvador. Mi-a spus că îl pot suna la acest număr în caz de urgenţă.

- Să vedem... Puteţi aştepta un moment, ca să-l anunţăm? M-am uitat la ceasul gării.

- Da. Aştept. Mulţumesc.

Au trecut mai bine de trei minute până când am auzit paşi apropiindu-se şi glasul lui Ricardo Salvador m-a liniştit pe deplin.

- Domnule Martin? Sunteţi bine?

- Da.

- Slavă Domnului. Am citit în ziar despre treaba cu Roures şi eram foarte îngrijorat pentru dumneavoastră. Unde sunteţi?

- Domnule Salvador, acum nu prea am timp. Trebuie să dispar din oraş.

- Sigur sunteţi bine?

- Da. Ascultaţi-mă. Alicia Marlasca a murit.

- Văduva? A murit?

O tăcere lungă. Mi s-a părut că Salvador plânge înăbuşit şi m-am blestemat că i-am dat vestea cu atâta lipsă de delicateţe.

- Mai sunteţi acolo?

- Da...

- V-am sunat să vă avertizez să fiţi cu mare băgare de seamă. Irene Sabino e în viaţă si m-a urmărit. Este cineva cu ea. Cred că Jaco.

- Jaco Corbera?

- Nu sunt sigur că este el. Cred că cei doi ştiu că mă aflu pe urmele lor şi încearcă să-i reducă la tăcere pe toţi cei care au stat de vorbă cu mine. Mi se pare că aveaţi dreptate...

- Dar de ce s-ar fi întors Jaco acum? întrebă Salvador.

N-are sens.

- Nu ştiu. Acum trebuie să plec. Voiam doar să vă previn.

- Pentru mine să nu vă faceţi griji. Dacă ticălosul acela vine să mă viziteze, sunt pregătit. De douăzeci şi cinci de ani aştept.

Şeful gării anunţă, fluierând, plecarea trenului.

- Să nu vă încredeţi în nimeni. Mă auziţi? O să vă sun de îndată ce revin în oraş.

- Mulţumesc pentru telefon, domnule Martin. Aveţi mare grijă.

7

Trenul începea să lunece pe peron când m-am refugiat în compartiment şi mi-am dat drumul să cad pe locul meu. M-am lăsat în voia adierii călduțe a caloriferului şi a hurducăitului molcom. Am lăsat în urmă oraşul, traversând pădurea de coşuri de fabrici care îl înconjura şi scăpând de sub linţoliul de lumină stacojie care îl acoperea. Încetul cu încetul, terenul părăginit al hangarelor şi al trenurilor trase pe linie moartă s-a diluat într-o întindere nesfârşită de câmpii şi dealuri acoperite de case mari şi vile, de păduri şi râuri. Căruțe şi sate se iveau printre vălurile de ceață. Gări micuțe se scurgeau pe lângă noi, în timp ce clopotnițe şi gospodării de țară desenau miraje în depărtare.

La un moment dat am adormit, iar când m-am trezit peisajul se schimbase complet. Traversam văi abrupte şi stânci care se ridicau printre lacuri şi pâraie. Trenul ocolea codri mari, care escaladau coastele munților ce păreau să nu se mai sfârşească. Curând, încâlceala de munți şi tuneluri tăiate în piatră s-a lămurit într-o vale deschisă şi mare, cu câmpii infinite, unde herghelii de cai sălbatici alergau prin zăpadă, iar cătune de case din piatră se desluşeau în depărtare. Vârfurile Pirineilor se ridicau de partea cealaltă, cu coastele înzăpezite aprinse în chihlimbarul amurgului. În față, o aglomerare de case şi clădiri se îngrămădea pe un deal. Controlorul şi-a vârât capul pe uşa compartimentului şi mi-a zâmbit.

- Următoarea stație, Puigcerda, mă anunță el.

Trenul s-a oprit exalând o furtună de aburi care a inundat peronul. Am coborât şi m-am pomenit învăluit în ceața aceea care mirosea a electricitate. În scurt timp, am auzit clopotul şefului de stație şi trenul reluându-şi mersul. Încetul cu încetul, în timp ce vagoanele se perindau pe şine, conturul gării s-a ridicat ca un miraj în jurul meu. Eram singur pe peron. O perdea subțire de zăpadă cădea, ca o pulbere, cu o lentoare infinită. Un soare roşiatic se arăta spre vest, sub bolta de nori, şi făcea ca zăpada să semene cu un jar aprins. M-am dus spre biroul şefului de gară. I-am bătut în geam. Şi-a ridicat ochii, mi-a deschis uşa şi mi-a oferit o privire lipsită de interes.

- Mi-ați putea spune cum să găsesc un loc care se numeşte Vila San Antonio?

Şeful de gară îşi arcui o sprânceană.

- Sanatoriul?

- Cred că da.

Şeful de gară adoptă aerul acela meditativ al cuiva care cumpăneşte cum să le ofere indicații şi adrese străinilor şi, după ce şi-a recapitulat catalogul de gesturi şi figuri, mi-a prezentat următoarea schiță de traseu:

- Traversați satul, treceți prin piața bisericii şi ajungeți la lac. De partea cealaltă veți întâlni un bulevard lung, înconjurat de case mari, care se termină în promenada Rigolisa. Acolo, în colț, e o casă mare cu trei etaje, înconjurată de o grădină mare. Acela e sanatoriul.

- Ştiți unde aş putea găsi cazare?

- În drum, veți trece prin față pe la Hotel del Lago.

Spuneți că v-a trimis Sebas.

- Vă mulțumesc.

- Mult noroc...

Am străbătut străzile pustii ale satului prin ninsoare, căutând profilul turnului bisericii. Pe drum, m-am încrucişat cu câțiva localnici care m-au salutat înclinând din cap şi m-au privit cu coada ochiului. Când am ajuns în piață, doi flăcăi care descărcau o căruță cu cărbuni mi-au indicat drumul spre lac şi, după

două minute, am apucat-o pe o stradă care ocolea un iaz mare, alb şi îngheţat. Case cu turnuri ascuţite şi profil seniorial înconjurau lacul şi o promenadă jalonată cu bănci şi arbori alcătuia o centură în jurul uriaşei întinderi de gheaţă în care rămăseseră prinse mici bărci cu vâsle. M-am apropiat de margine şi m-am oprit să contemplu heleşteul îngheţat care se întindea la picioarele mele. Probabil că stratul de gheaţă era gros de o palmă şi pe alocuri lucea ca un geam mat, insinuând curentul de ape negre care lunecau pe sub acest acoperământ.

Hotel del Lago era o casă cu două etaje, zugrăvită în roşu-închis, aflată chiar lângă heleşteu. Înainte să-mi continui drumul, m-am oprit să rezerv o cameră pentru două nopţi, pe care am plătit-o anticipat. Portarul m-a informat că hotelul e aproape gol şi m-a lăsat să aleg camera.

- Numărul 101 are o privelişte spectaculoasă în zori, spre lac, mi-a zis el. Dar dacă preferaţi cu vedere spre nord, am...

- Alegeţi dumneavoastră, i-am retezat-o eu indiferent la frumuseţea seniorială a acelei privelişti crepusculare.

- Atunci, numărul 101. În sezonul de vară e preferata tinerilor căsătoriţi.

Mi-a întins cheile acelui presupus apartament nupţial şi m-a informat asupra orarului sălii de mese, pentru cină. I-am spus că mă voi întoarce mai târziu şi l-am întrebat dacă Vila San Antonio era departe. Portarul adoptă aceeaşi expresie pe care o văzusem şi la şeful de gară şi tăgădui cu un zâmbet binevoitor.

- E aici, aproape, la zece minute. Dacă o luaţi pe promenada de la capătul străzii, o s-o vedeţi în fund. N-aveţi cum să n-o găsiţi.

Zece minute mai târziu, mă aflam dinaintea porţii unei grădini mari, presărată cu frunze uscate prinse în zăpadă. Mai încolo, Vila San Antonio se ridica aidoma unei santinele sumbre, învăluită într-un nimb de lumină aurie care se revărsa dinspre ferestrele sale. Am traversat grădina, simţind cum inima îmi bate cu putere şi cum, în ciuda frigului tăios, mâinile îmi asudă. Am urcat treptele care duceau la intrarea principală. Vestibulul era o sală cu pardoseala acoperită cu dale asemenea unei table de şah, care ducea la o scară pe care am zărit o tânără echipată în infirmieră. Aceasta ţinea de mână un bărbat care tremura, părând suspendat pe vecie între două trepte, ca şi când întreaga lui existenţă ar fi rămas capturată într-o suflare.

- Bună seara, zise un glas din dreapta mea.

Avea ochii negri şi severi, trăsăturile tăiate fără nici o urmă de simpatie şi aerul acela grav al cuiva care s-a deprins să nu audă decât veşti proaste. Probabil că avea în jur de cincizeci de ani şi, cu toate că purta aceeaşi uniformă ca şi tânăra infirmieră care-l însoţea pe bătrân, la ea totul emana autoritate şi rang.

- Bună seara. Caut o persoană pe nume Cristina Sagnier.

Am motive să cred că e cazată aici...

Mă observă fără să clipească.

- Aici nu e cazat nimeni, domnule. Acest loc nu-i nici hotel, nici cămin.

- Mă scuzaţi. Sunt după un drum lung, în căutarea acestei persoane...

- Nu vă scuzaţi, zise infirmiera. Pot să vă întreb dacă vă e rudă sau cunoştinţă apropiată?

- Mă numesc David Martin. Cristina Sagnier e aici? Vă rog...

Expresia infirmierei se îmblânzi. A urmat o încercare de zâmbet amabil şi o încuviinţare. Am răsuflat adânc.

- Eu sunt Teresa, infirmiera-şefă din tura de noapte.

Dacă sunteţi drăguţ să mă urmaţi, domnule Martin, o să vă conduc în biroul domnului doctor Sanjuan.

- Cum se simte domnişoara Sagnier? Pot s-o văd? Încă un zâmbet uşor şi impenetrabil.

- Pe aici, vă rog.

Camera descria un dreptunghi fără ferestre, încastrat între patru pereți zugrăviți în albastru şi luminat de două lămpi care atârnau de tavan şi emiteau o lumină metalică. Singurele trei obiecte din încăpere erau o masă goală şi două scaune. Aerul mirosea a dezinfectant şi era frig. Infirmiera o denumise birou, însă, după zece minute de aşteptare de unul singur, țintuit într-unul din cele două scaune, nu puteam vedea altceva decât o celulă. Uşa era închisă, însă chiar şi aşa puteam auzi voci, uneori țipete izolate, între pereți. Începeam să pierd noțiunea timpului pe care mi-l petrecusem acolo când uşa s-a deschis şi un bărbat între treizeci şi patruzeci de ani a intrat, echipat cu un halat alb şi un zâmbet la fel de înghețat ca aerul care apăsa încăperea. Doctorul Sanjuan, am presupus eu. A înconjurat masa şi a luat loc în scaunul de pe partea cealaltă. Şi-a rezemat mâinile pe masă şi m-a observat cu o vagă curiozitate preț de câteva clipe, înainte să deschidă gura.

- Am înțeles că sunteți după un drum lung şi probabil că sunteți obosit, dar aş dori să ştiu de ce nu-i aici domnul Pedro Vidal, zise el în cele din urmă.

- N-a putut să vină.

Doctorul mă observa aşteptând, fără să clipească. Avea o privire rece şi acea expresie aparte a celor care nu aud, ci ascultă.

- Pot s-o văd?

- Nu puteți vedea pe nimeni dacă mai înainte nu-mi spuneți adevărul şi nu aflu ce căutați aici.

Am suspinat şi am încuviințat. Nu bătusem o sută cincizeci de kilometri ca să mint.

- Mă numesc Martin. David Martin. Sunt prieten cu Cristina Sagnier.

- Aici o numim doamna Vidal.

- Nu mă interesează cum o numiți dumneavoastră. Vreau s-o văd. Acum.

Doctorul oftă.

- Dumneavoastră sunteți scriitorul?

M-am ridicat în picioare nerăbdător.

- Ce fel de loc e ăsta? De ce n-o pot vedea acum?

- Luați loc. Vă rog. Vă implor.

Doctorul arătă spre scaun şi aşteptă până m-am aşezat la loc.

- Pot să vă întreb când a fost ultima oară când ați văzut-o sau când ați vorbit cu ea?

- Acum ceva mai mult de o lună, am răspuns. De ce?

- Ştiți dacă cineva a mai văzut-o sau a mai vorbit cu ea după dumneavoastră?

- Nu. Nu ştiu. Ce se petrece aici?

Doctorul îşi duse mâna dreaptă la gură, cântărindu-şi cuvintele.

- Domnule Martin, mă tem că am veşti proaste. Am simțit cum mi se face un nod în stomac.

- Ce s-a întâmplat?

Doctorul mă privi fără să-mi răspundă şi, pentru prima oară, mi s-a părut că întrezăresc în privirea lui un crâmpei de îndoială.

- Nu ştiu, zise el.

Am străbătut un coridor scurt, flancat de uşi metalice.

Doctorul Sanjuan mergea în fața mea, ținând în mână o legătură de chei. Mi s-a părut că aud îndărătul ușilor glasuri care șopteau, la trecerea noastră, sufocate, între râsete și plânsete. Camera se afla la capătul culoarului. Doctorul deschise ușa și se opri în prag, privindu-mă fără nici o expresie.

- Aveți cincisprezece minute, zise el.

Am intrat în cameră și l-am auzit pe doctor închizând ușa în spatele meu. Dinaintea mea se deschidea o încăpere cu tavanul înalt și cu pereți albi, care se reflectau pe o pardoseală de dale lucioase. Într-o parte era un pat metalic gol, acoperit cu o perdea de tifon. Pe o fereastră largă se puteau contempla grădina înzăpezită, copacii și, mai încolo, conturul lacului. Nu am zărit-o decât când am înaintat câțiva pași.

Ședea într-un fotoliu, în fața ferestrei. Purta o cămașă de noapte albă și avea părul strâns într-o coadă. Am ocolit fotoliul și am privit-o. Ochii i-au rămas nemișcați. Când am îngenuncheat lângă ea, nici măcar n-a clipit. Când mi-am pus mâna pe mâna ei, nu i s-a clintit nici un mușchi. Atunci am observat bandajele care îi acopereau brațele, de la încheieturi până la coate, și legăturile care o țineau lipită de scaun. I-am mângâiat obrazul, culegând o lacrimă care îi luneca pe chip.

- Cristina, am șoptit.

Privirea ei rămase fixată spre nicăieri, străină de prezența mea. Am tras un scaun și m-am așezat în fața ei.

- Sunt David, am șoptit.

Vreme de un sfert de ceas am rămas amândoi așa, în tăcere, cu mâna ei într-a mea, cu privirea ei rătăcită și cuvintele mele rămase iară răspuns. La un moment dat, am auzit cum ușa se deschide din nou și am simțit cum cineva mă apucă de braț cu delicatețe și trage de mine. Era doctorul Sanjuan. M-am lăsat condus până pe coridor fără să opun rezistență. Doctorul a închis ușa și m-a însoțit înapoi în biroul acela înghețat. M-am prăbușit în scaun și m-am uitat la el, incapabil să articulez un cuvânt.

- Vreți să vă las singur câteva minute? întrebă el.

Am făcut din cap semn că da. Doctorul s-a retras și, ieșind, a apropiat ușa. Mi-am privit mâna dreaptă, care tremura, și am strâns pumnul. Acum, abia mai simțeam frigul din acea cameră și nici n-am mai putut să aud țipetele și glasurile care se filtrau prin pereți. N-am mai știut decât că n-am aer și că trebuie să ies din locul acela.

8

Doctorul Sanjuan m-a găsit în sala de mese de la Hotel del Lago, şezând în fața focului în compania unei farfurii de care nu mă atinsesem. Nu mai era nimeni, cu excepția unei cameriste care trecea printre mesele goale şi lustruia cu o cârpă tacâmurile aflate pe fețele de masă. Dincolo de geamuri se înnoptase şi zăpada cădea încetişor, ca o pulbere de sticlă albastră. Doctorul veni la masa mea şi îmi zâmbi.

- Am bănuit că o să vă găsesc aici, zise el. Toți străinii ajung aici. Aici mi-am petrecut eu prima noapte, când am ajuns în satul ăsta, acum zece ani. Ce cameră v-au dat?

- Se pare că preferata tinerilor căsătoriți, cu vedere spre lac.

- Să nu-i credeți. Aşa spun despre toate.

În afara incintei sanatoriului şi fără halatul alb, doctorul Sanjuan arăta mai relaxat şi mai binevoitor.

- Fără uniformă aproape că nu v-am recunoscut, am zis eu în treacăt.

- În medicină e ca în armată. Fără rasă nu eşti călugăr, replică el. Cum vă simțiți?

- Bine. Am avut şi zile mai proaste.

- Aha. Nu v-am mai găsit când m-am întors în birou să vă caut.

- Simțeam nevoia să iau puțin aer.

- Vă înțeleg. Dar speram că veți fi mai puțin impresionabil.

- De ce?

- Fiindcă am nevoie de dumneavoastră. Mai bine zis, Cristina are nevoie de dumneavoastră.

Am înghițit în sec.

- Probabil vă gândiți că sunt un laş, am zis eu. Doctorul negă.

- De cât timp e aşa?

- De câteva săptămâni. Practic, de când a ajuns aici. S-a agravat cu timpul.

- E conştientă unde se află? Doctorul ridică din umeri.

- E greu de ştiut.

- Ce-a pățit?

Doctorul Sanjuan oftă.

- Acum patru săptămâni, a fost găsită, nu foarte departe de aici, în cimitirul satului, întinsă pe piatra de mormânt a tatălui ei. Suferea de hipotermie şi delira. A fost adusă la sanatoriu fiindcă unul dintre agenții Gărzii Civile a recunoscut-o de când şi-a petrecut câteva luni aici, anul trecut, în vizită la tatăl ei. Multă lume din sat o cunoştea. Am internat-o şi a stat sub observație vreo două zile. Era deshidratată şi probabil nu mai dormise de câteva zile. Din când în când redevenea conştientă. Când se întâmpla asta, vorbea de dumneavoastră. Spunea că sunteți într-un mare pericol. M-a pus să jur că nu voi anunța pe nimeni, nici pe soțul ei, pe nimeni, până când n-o va putea face ea însăşi.

- Chiar şi aşa, de ce nu i-ați dat de veste lui Vidal despre cele întâmplate?

- Aş fi făcut-o, dar... Vi se va părea absurd.

- Ce anume?

- Am avut convingerea că fugea şi m-am gândit că datoria mea era s-o ajut.

- Fugea de cine?

- Nu sunt sigur, zise el cu o expresie ambiguă.

- Ce-mi ascundeți, domnule doctor?

- Sunt un simplu medic. Există lucruri pe care nu le înțeleg.

- Ce lucruri?

Doctorul Sanjuan zâmbi nervos.

- Cristina crede că ceva, sau cineva, a intrat în ea şi vrea s-o distrugă.

- Cine?

- Ştiu doar că ea crede că are legătură cu dumneavoastră şi că e cineva sau ceva de care se teme. De aceea cred că nimeni n-o mai poate ajuta. De aceea nu l-am anunțat pe Vidal, aşa cum ar fi fost de datoria mea. Fiindcă ştiam că, mai devreme sau mai târziu, o să vă faceți apariția.

Mă privi cu un amestec ciudat de milă şi invidie.

- Și eu o prețuiesc, domnule Martin. În lunile pe care Cristina şi le-a petrecut aici, în vizită la tatăl ei... am devenit prieteni buni. Bănuiesc că nu v-a vorbit despre mine, şi se prea poate să nu fi avut motiv s-o facă. A fost o perioadă foarte dificilă pentru ea. Mi-a mărturisit multe lucruri, şi eu ei la fel, lucruri pe care nu le-am mai zis niciodată nimănui. De fapt, chiar am cerut-o în căsătorie, ca să vedeți că aici şi noi, medicii, suntem puțin duşi. Bineînțeles că m-a respins. Nu ştiu de ce vă povestesc toate astea.

- Dar se va face din nou bine, nu-i aşa, domnule doctor?

Îşi va reveni...

Doctorul Sanjuan îşi mută privirea spre foc, zâmbind cu tristețe.

- Aşa sper, răspunse el.

- Vreau s-o iau cu mine.

Doctorul ridică sprâncenele.

- S-o luați cu dumneavoastră? Unde?

- Acasă.

- Domnule Martin, permiteți-mi să vă vorbesc cinstit.

Pe lângă faptul că nu sunteți rudă directă şi nici, bineînțeles, soțul pacientei, ceea ce reprezintă o simplă cerință legală, Cristina nu-i în situația de a pleca cu nimeni nicăieri.

- Stă mai bine aici, închisă într-o casă mare cu dumneavoastră, legată de un scaun şi drogată? Să nu-mi spuneți că ați mai cerut-o încă o dată de soție.

Doctorul mă observă îndelung, înghițind ofensa pe care, evident, i-o produseseră cuvintele mele.

- Domnule Martin, mă bucur că vă aflați aici fiindcă eu cred că, împreună, o s-o putem ajuta pe Cristina. Cred că prezența dumneavoastră o să-i permită să iasă de unde s-a refugiat. Cred asta fiindcă singurul lucru pe care l-a rostit în ultimele două săptămâni e numele dumneavoastră. Orice s-o fi petrecut, cred că avea legătură cu dumneavoastră.

Doctorul mă privea ca şi cum aştepta ceva de la mine, ceva care să-i răspundă la toate întrebările.

- Cred că m-a părăsit, am început eu. Urma să plecăm în călătorie, să renunțăm la tot. Şi am plecat să iau bilete de tren şi să fac un comision. N-am lipsit mai mult de nouăzeci de minute. Când m-am întors acasă, Cristina plecase.

- S-a întâmplat ceva înainte să fi plecat dânsa? V-ați certat?

Mi-am muşcat buzele.

- N-aş numi-o ceartă.

- Cum aţi numi-o?

- Am surprins-o uitându-se prin hârtiile la care lucram şi cred că a jignit-o ceea ce probabil a interpretat ca neîncredere din partea mea.

- Era ceva important?

- Nu. Un simplu manuscris, o ciornă.

- Pot să vă întreb ce fel de manuscris era?

Am şovăit.

- O poveste.

- Pentru copii?

- Să spunem că pentru un public de familie.

- Înţeleg.

- Nu, nu cred că înţelegeţi. N-a fost nici o ceartă. Cristina era doar un pic supărată fiindcă nu i-am dat voie să arunce o privire, atât şi nimic mai mult. Când m-am despărţit de ea era bine, pregătea nişte bagaje. Manuscrisul acela n-are nici o importanţă.

Doctorul clătină afirmativ din cap, mai mult din politeţe decât din convingere.

- Ar fi posibil ca, în timpul cât aţi lipsit, cineva s-o fi vizitat acasă la dumneavoastră?

- Nimeni în afară de mine nu mai ştia că se află acolo.

- Vă vine în minte vreun motiv pentru care să se fi hotărât să plece de acasă înainte să vă întoarceţi?

- Nu. De ce?

- Sunt doar nişte întrebări, domnule Martin. Încerc să lămuresc ce s-a petrecut între momentul când aţi văzut-o ultima oară şi apariţia ei aici.

- A zis dânsa ce sau cine a intrat în ea?

- E un fel de-a spune, domnule Martin. Nimic n-a intrat în Cristina. Nu rareori, pacienţii care au suferit o experienţă traumatizantă simt prezenţa unor rude decedate sau a unor persoane imaginare, inclusiv că se refugiază în mintea lor şi rup legăturile cu exteriorul. E o reacţie emoţională, un mod de a se apăra de sentimente sau emoţii inacceptabile. Nu asta trebuie să vă preocupe acum. Ceea ce contează şi ceea ce ne va ajuta este că, dacă există cineva important pentru ea acum, acela sunteţi dumneavoastră. Din lucruri pe care mi le-a spus la vremea lor şi care au rămas între noi, ca şi din ce am observat în aceste ultime săptămâni, ştiu că Cristina vă iubeşte, domnule Martin. Vă iubeşte aşa cum n-a mai iubit niciodată pe nimeni şi, cu siguranţă, aşa cum nu mă va iubi niciodată pe mine. De aceea vă rog să mă ajutaţi, să nu vă lăsaţi orbit de teamă sau de resentimente şi să mă ajutaţi, fiindcă amândoi vrem acelaşi lucru. Amândoi vrem ca Cristina să poată ieşi din acest loc.

Am încuviinţat ruşinat.

- Iertaţi-mă dacă mai înainte...

Doctorul îşi ridică mâna, făcându-mă să tac. Se sculă în picioare şi îşi puse paltonul. Mi-a întins mana, pe care i-am strâns-o.

- Vă aştept mâine, zise el.

- Vă mulţumesc, domnule doctor.

- Eu vă mulţumesc. Pentru că îi săriţi în ajutor.

A doua zi, de dimineaţă, am plecat de la hotel când soarele începea să se ridice deasupra lacului îngheţat. Un grup de copii se jucau la malul heleşteului aruncând cu pietre şi încercând să nimerească un

borcan înțepenit în gheață. Nu mai ningea şi se puteau vedea munții albi în depărtare şi nori mari trecători, care lunecau pe cer ca nişte monumentale cetăți de aburi. Am ajuns la sanatoriul de la Vila San Antonio cu puțin înainte de ora nouă. Doctorul Sanjuan mă aştepta în grădină, cu Cristina. Şedeau la soare şi doctorul ținea mâna Cristinei într-a lui, în timp ce-i vorbea. Ea abia îl privea. Când m-a zărit traversând grădina, doctorul mi-a făcut semn să mă apropii. Îmi reținuse un scaun în fața Cristinei. M-am aşezat şi am privit-o, în timp ce ochii ei îi fixau pe ai mei, fără a mă vedea.

- Cristina, uite cine a venit, zise doctorul.

Am luat mâna Cristinei şi m-am apropiat de ea.

- Vorbiți-i, zise doctorul.

Am încuviințat, pierdut în acea privire absentă, negăsindu-mi cuvintele. Doctorul s-a ridicat în picioare şi ne-a lăsat singuri. L-am văzut dispărând în sanatoriu, nu înainte de a-i indica unei infirmiere să nu ne scape din ochi. Am ignorat prezența infirmierei şi mi-am tras scaunul lângă Cristina. I-am dat la o parte părul de pe frunte şi mi-a zâmbit.

- Îți aminteşti de mine? am întrebat-o.

Îmi puteam vedea reflexul în ochii ei, însă nu ştiam dacă mă vede sau dacă îmi poate auzi glasul.

- Doctorul mi-a zis că în curând o să te faci bine şi o să putem merge acasă. Oriunde vei vrea. M-am gândit să las casa cu turn şi să plecăm foarte departe, aşa cum voiai. Unde nimeni nu ne cunoaşte şi nimănui nu-i pasă cine suntem şi de unde venim.

Mâinile îi fuseseră acoperite cu mănuşi de lână, care îi ascundeau bandajele de pe brațe. Pierduse în greutate şi avea cute adânci în piele, buzele crăpate şi ochii stinşi şi fără viață. M-am limitat să zâmbesc şi să-i mângâi fața şi fruntea, vorbind necontenit, spunându-i cât de dor mi-a fost de ea şi cum am căutat-o pretutindeni. Am petrecut astfel două ceasuri, până când doctorul a revenit cu o infirmieră şi au dus-o înăuntru. Am rămas acolo, aşezat în grădină, neştiind încotro s-o apuc, până când l-am văzut reapărând în uşă pe doctorul Sanjuan, S-a apropiat şi a luat loc lângă mine.

- N-a spus un cuvânt, am zis eu. Cred că nici nu şi-a dat seama că sunt aici...

- Vă înşelați, stimate prietene, îmi replică el. Acesta e un proces lent, dar vă asigur că prezența dumneavoastră o ajută, şi încă mult.

Am încuviințat, acceptând mila şi minciuna caritabilă a doctorului.

- Mâine vom încerca din nou, zise el.

Era abia ora amiezii.

- Şi ce să fac până mâine? am întrebat.

- Nu sunteți scriitor? Scrieți. Scrieți ceva pentru ea.

9

M-am întors la hotel pe marginea lacului. Portarul mi-a arătat cum să găsesc singura librărie din sat, de unde am cumpărat nişte coli de hârtie şi un stilou, care era acolo din vremuri imemoriale. Odată înarmat, m-am închis în camera mea. Am mutat masa în dreptul ferestrei şi am cerut un termos cu cafea. Mi-am petrecut aproape o oră privind lacul şi munții din depărtare, înainte de a scrie măcar un cuvânt. Mi-am amintit de fotografia cea veche pe care mi-o dăruise Cristina, imaginea aceea care înfățişa o copilă înaintând pe o platformă de lemn îndreptată spre mare şi al cărei mister îi înşelase mereu memoria. Mi-am imaginat că urcam pe acea platformă, că paşii mă purtau după ea şi, încet-încet, cuvintele au început să curgă, iar în timp ce scriam, a început să se închege o povestioară. Am ştiut că voi scrie povestea pe care Cristina nu şi-a putut-o aminti niciodată, povestea care o purtase, în copilărie, să păşească peste acele ape strălucitoare, de mână cu un străin. Aveam să scriu povestea acelei amintiri care n-a existat niciodată, memoria unei vieți furate. Imaginile şi lumina care se iveau printre fraze m-au purtat din nou în acea veche Barcelonă întunecată, care ne-a zămislit pe amândoi. Am scris până când soarele a apus şi în termos n-a mai rămas picătură de cafea, până când lacul înghețat s-a aprins de la luna albastră şi m-au durut ochii şi mâinile. Am lăsat stiloul să cadă şi am dat la o parte colile de pe masă. Când portarul a bătut la uşă ca să mă întrebe dacă mai cobor să iau cina, nu l-am auzit. Căzusem într-un somn adânc, visând în sfârşit şi crezând că cuvintele, inclusiv ale mele, au puterea de a vindeca.

Au trecut patru zile în care am făcut mereu acelaşi lucru.

Mă trezeam în zori şi ieşeam în balconul camerei să văd soarele zugrăvind în roşu lacul din fața mea. Ajungeam la sanatoriu pe la opt şi jumătate dimineața şi, de obicei, îl găseam pe doctorul Sanjuan şezând pe treptele de la intrare şi contemplând grădina cu o ceaşcă de cafea aburindă în mâini.

- Nu dormiți niciodată, domnule doctor? îl întrebam.

- Nu mai mult ca dumneavoastră, replica el.

Pe la ora nouă, doctorul mă conducea până la camera Cristinei şi îmi deschidea uşa. Ne lăsa singuri. Întotdeauna o găseam şezând în acelaşi fotoliu, în dreptul ferestrei. Trăgeam mai aproape unul din scaune şi îi luam mâna. Abia îmi recunoştea prezenta. Apoi începeam că citesc paginile pe care le scrisesem pentru ea cu o noapte în urmă. În fiecare zi începeam să citesc de la capăt. Uneori întrerupeam lectura şi, când îmi ridicam privirea, mă uimea să descopăr pe buzele ei urma unui zâmbet. Îmi petreceam ziua cu ea, până când doctorul se întorcea pe înserate şi mă ruga să plec. Apoi mă târam pe străzile pustii, prin ninsoare, şi reveneam la hotel, mâncam ceva şi urcam în cameră, ca să scriu mai departe, până când oboseala mă biruia. Zilele şi-au pierdut numele.

În ziua a cincea am intrat în camera Cristinei ca în fiecare dimineață, dar fotoliul în care mă aştepta întotdeauna era gol. Alarmat, am căutat în jur şi am găsit-o chircită pe jos, făcută ghem într-un colț, îmbrățişându-şi genunchii, cu chipul scăldat în lacrimi. Când m-a văzut, a zâmbit şi am înțeles că m-a recunoscut. Am îngenuncheat lângă ea şi am îmbrățişat-o. Nu cred să fi fost vreodată atât de fericit ca în acele clipe nenorocite, când i-am simțit răsuflarea în față şi am văzut că un crâmpei de lumină îi revenise în ochi.

- Unde-ai fost? m-a întrebat.

În acea după-amiază, doctorul Sanjuan mi-a dat voie să o scot la plimbare timp de un ceas. Am mers până la lac şi ne-am aşezat pe o bancă. A început să-mi vorbească despre un vis pe care l-a avut, povestea unei fetițe care trăia într-un oraş labirintic şi întunecat, ale cărui străzi şi clădiri erau vii şi se hrăneau cu sufletele locuitorilor săi. În visul ei, ca în povestirea pe care i-o tot citisem zile în şir, fetița

reuşea să scape şi ajungea la o platformă întinsă deasupra unei mări nesfârşite. Umbla de mână cu un străin fără nume şi fără chip, care o salvase şi care acum o conducea până la capătul acelei punți de scânduri întinsă peste ape, unde cineva o aştepta, o persoană pe care nu apuca să o vadă, fiindcă visul ei, ca şi povestea pe care i-o tot citisem, era neterminat.

Cristina îşi amintea vag de Vila San Antonio şi de doctorul Sanjuan. A roşit când mi-a zis că, după cum credea ea, acesta o ceruse în căsătorie în urmă cu o săptămână. În ochii ei, timpul şi spațiul se confundau. Uneori credea că tatăl ei era internat într-una din camere şi că ea venise să-l viziteze. În clipa următoare, nu-şi mai amintea cum ajunsese acolo, iar în anumite momente nici nu se mai întreba. Îşi aducea aminte că m-am dus să cumpăr nişte bilete de tren şi, din când în când, se referea la dimineața aceea în care dispăruse ca şi cum ar fi fost cu o zi în urmă. Uneori mă confunda cu Vidal şi îmi cerea iertare. Alteori, teama îi întuneca fata şi începea să tremure.

- Vine, spunea ea. Trebuie să plec. Înainte să te vadă. Atunci se cufunda într-o tăcere îndelungată, străină de prezența mea şi de lume, ca şi când ceva ar fi târât-o într-un loc îndepărtat, de neatins. După ce au trecut câteva zile, convingerea că Cristina şi-a pierdut uzul rațiunii a început să-mi pătrundă adânc în suflet. Speranța din primul moment s-a înnegrit de amărăciune şi, uneori, când mă întorceam noaptea în odaia de la hotel, simțeam cum se cască în mine acea prăpastie de beznă şi ură pe care o credeam uitată. Doctorul Sanjuan, care mă observa cu aceeaşi răbdare şi tenacitate cu care îşi trata pacienții, mă prevenise că aşa se va întâmpla.

- Nu trebuie să-ți pierzi speranța, prietene, zicea el. Facem progrese mari. Ai încredere.

Eu încuviințam docil şi reveneam zi de zi la sanatoriu, ca s-o iau pe Cristina la plimbare până la lac, să ascult acele amintiri visate pe care mi le istorisise de zeci de ori, însă pe care ea le descoperea din nou în fiecare zi. În fiecare zi mă întreba unde am fost, de ce nu m-am întors după ea, de ce am lăsat-o singură. În fiecare zi mă privea din cuşca ei nevăzută şi mă ruga s-o îmbrățişez. În fiecare zi, când îmi luam rămas-bun de la dânsa, mă întreba dacă o iubesc, iar eu îi răspundeam mereu la fel.

- Te voi iubi mereu, spuneam eu. Mereu.

Într-o noapte, m-au trezit nişte bătăi în uşa camerei. Era ora trei dimineața. M-am târât până la uşă, năucit, şi m-am pomenit în prag cu una din infirmierele de la sanatoriu.

- Doctorul Sanjuan mi-a cerut să vin după dumneavoastră.

- Ce s-a întâmplat?

Zece minute mai târziu, intram pe poarta Vilei San Antonio.

Țipetele se puteau auzi din grădină. Cristina blocase uşa camerei pe dinăuntru. Doctorul Sanjuan, care arăta ca şi cum n-ar fi dormit de o săptămână, împreună cu doi infirmieri, încercau să forțeze uşa. Dinăuntru se putea auzi cum Cristina țipă şi izbeşte în pereți, răsturnând mobilele şi distrugând tot ce întâlnea în cale.

- Cine-i acolo, cu ea? am întrebat eu cu sângele înghețat în vine.

- Nimeni, răspunse doctorul.

- Dar vorbeşte cu cineva... am protestat eu.

- E singură.

Un supraveghetor sosi în grabă, aducând un levier mare din metal.

- E tot ce-am găsit, zise el.

Doctorul încuviință şi supraveghetorul vârî levierul în gaura cheii şi începu să forțeze.

- Cum s-a putut încuia pe dinăuntru? am întrebat.

- Nu ştiu...

Pentru prima oară mi s-a părut că citesc frica pe chipul doctorului, care îmi evita privirea. Supraveghetorul era pe punctul de a sparge broasca cu levierul când, dintr-odată, de cealaltă parte a uşii s-a făcut linişte.

- Cristina! strigă doctorul.

Nu primi nici un răspuns. Uşa a cedat în sfârşit şi s-a deschis brusc spre interior. L-am urmat pe doctor în cameră, care era cufundată în semiîntuneric. Fereastra era deschisă şi un vânt înghețat inunda încăperea. Scaunele, mesele şi fotoliile erau răsturnate. Pereții erau mânjiți cu ceea ce părea o dâră trasată fără noimă cu vopsea neagră. Era sânge. Nici urmă de Cristina.

Infirmierii au dat fuga pe balcon şi au scrutat grădina, în căutarea unor urme de paşi prin zăpadă. Doctorul se uita într-o parte şi în cealaltă, după Cristina. Atunci am auzit un râset care venea din camera de baie. M-am apropiat de uşă şi am deschis-o. Pe jos era plin de cioburi. Cristina şedea pe pardoseală, rezemată de cada metalică, asemenea unei păpuşi stricate. Mâinile şi picioarele îi sângerau, presărate cu tăieturi şi aşchii de sticlă. Sângele încă mai luneca prin crăpăturile oglinzii pe care o distrusese cu pumnii. Am luat-o în brațe şi i-am căutat privirea. Mi-a zâmbit.

- Nu l-am lăsat să intre, zise ea.

- Pe cine?

- Voia să uit, dar nu l-am lăsat să intre, repetă ea.

Doctorul îngenunche lângă mine şi examină tăieturile şi rănile care acopereau trupul Cristinei.

- Te rog, şopti el dându-mă la o parte. Nu acum.

Unul din infirmieri dăduse fuga după o targă. I-am ajutat să o întindă pe Cristina şi am ținut-o de mână în timp ce o duceau într-un cabinet, unde doctorul Sanjuan i-a injectat un calmant care, în doar câteva secunde, a făcut-o să-şi piardă cunoştința. I-am rămas alături, uitându-mă în ochii ei, până când privirea i s-a preschimbat într-o oglindă goală, iar una din infirmiere m-a luat de un braț şi m-a scos din cabinet. Am rămas acolo, în mijlocul unui coridor cufundat în semiîntuneric, care mirosea a dezinfectant, cu mâinile şi hainele pătate de sânge. M-am rezemat de perete şi m-am lăsat să alunec pe pardoseală.

Cristina s-a trezit a doua zi, când s-a pomenit imobilizată, cu curele din piele, pe un pat, izolată într-o cameră fără ferestre şi fără altă lumină decât aceea a unui bec gălbui care atârna de tavan. Îmi petrecusem noaptea într-un scaun plasat în colț, uitându-mă la ea, pierzând noțiunea timpului. A deschis ochii brusc, cu o grimasă de durere pe chip atunci când a simțit împunsăturile rănilor care îi acopereau brațele.

- David! strigă ea.

- Sunt aici, i-am răspuns.

M-am apropiat de pat şi m-am aplecat să-mi vadă chipul şi zâmbetul anemic pe care îl exersasem pentru ea.

- Nu mă pot mişca.

- Eşti imobilizată cu nişte curele. E spre binele tău. Când vine doctorul, o să ți le scoată.

- Scoate-mi-le tu.

- Nu pot. Doctorul trebuie să fie cel care...

- Te rog, imploră ea.

- Cristina, e mai bine să...

- Te rog.

În privirea ei era durere şi frică, dar mai ales o lumină şi o prezenţă pe care nu le mai văzusem în nici o zi de când vizitam locul acela. Era ea din nou. Am dezlegat primele două curele care îi treceau peste umeri şi peste talie. I-am mângâiat chipul. Tremura.

- Ţi-e frig? Tăgădui.

- Vrei să-l anunţ pe doctor? Tăgădui din nou.

- David, uită-te la mine.

M-am aşezat pe marginea patului şi am privit-o în ochi.

- Trebuie s-o distrugi.

- Nu te înţeleg.

- Trebuie s-o distrugi.

- Ce anume?

- Cartea.

- Cristina, ar fi mai bine să-l anunţ pe doctor...

- Nu. Ascultă-mă.

Mă apucă de mână cu putere.

- În dimineaţa când ai plecat după bilete, îţi aminteşti?

Am urcat din nou în camera ta de lucru şi am deschis cufărul.

Am oftat.

- Am găsit manuscrisul şi am început să-l citesc.

- E doar un basm, Cristina...

- Nu mă minţi. L-am citit, David. Sau, cel puţin, suficient cât să-mi dau seama că trebuia să-l distrug...

- Nu-ţi face griji pentru asta acum. Ţi-am mai spus că am abandonat manuscrisul.

- Dar el nu te-a abandonat pe tine. Am încercat să-i dau foc...

Pentru o clipă, i-am dat drumul la mână când am auzit aceste cuvinte, reprimându-mi o mânie rece, stârnită de amintirea chibriturilor arse pe care le găsisem pe jos, în camera de lucru.

- Ai încercat să-i dai foc?

- Dar n-am putut, murmură ea. Mai era cineva în casă.

- Nu era nimeni în casă, Cristina. Nimeni.

- De cum am aprins chibritul şi l-am îndreptat spre manuscris, l-am simţit în spatele meu. Am primit o lovitură în ceafă şi am căzut.

- Cine te-a lovit?

- Totul era foarte întunecat, ca şi când lumina zilei s-ar fi retras şi nu mai putea să intre. M-am răsucit, însă totul era foarte întunecat. I-am văzut doar ochii. Nişte ochi ca de lup.

- Cristina...

- Mi-a luat manuscrisul din mână şi l-a pus la loc în cufăr.

- Cristina, nu eşti în apele tale. Lasă-mă să-l chem pe doctor şi...

- Nu mă asculţi.

I-am zâmbit şi am sărutat-o pe frunte.

- Sigur că te ascult. Dar nu mai era nimeni în casă ... Închise ochii şi îşi lăsă capul pe o parte, gemând

ca şi când cuvintele mele ar fi fost nişte pumnale care i se răsuceau în măruntaie.

- Mă duc să-l anunț pe doctor...

M-am aplecat să o sărut din nou şi m-am ridicat în picioare. M-am îndreptat spre uşă, simțindu-i privirea în spate.

- Laşule, zise ea.

Când m-am întors în cameră cu doctorul Sanjuan, Cristina dezlegase şi ultima curea şi se îndrepta spre uşă, clătinându-se prin cameră şi lăsând urme de paşi însângerate pe dalele albe. Am prins-o amândoi şi am întins-o la loc pe pat. Cristina țipa şi se zbătea cu o furie care îți îngheța sângele în vine. Larma a alertat personalul infirmeriei. Un supraveghetor ne-a ajutat să o ținem, în timp ce doctorul o lega la loc cu curelele. Odată imobilizată, doctorul mă privi cu severitate.

- O voi seda din nou. Rămâi aici şi să nu-ți mai dea prin gând să-i dezlegi curelele.

Am rămas cu ea doar un minut, încercând să o calmez.

Cristina se lupta în continuare să scape de curele. I-am luat capul în mâini şi am încercat să-i fixez privirea.

- Cristina, te rog...

Mă scuipă în față.

- Pleacă.

Doctorul reveni însoțit de o infirmieră care ducea o tavă metalică cu o seringă, pansamente şi un flacon de sticlă cu o soluție gălbuie.

- Ieşi, îmi ordonă el.

M-am retras până în prag. Infirmiera o imobiliză pe Cristina de pat, iar doctorul îi injectă calmantul în braț. Cristina țipa cu un glas sfâşiat. Mi-am astupat urechile şi am ieşit pe coridor.

Laşule, mi-am zis. Laşule.

10

Dincolo de sanatoriul de la Vila San Antonio de deschidea un drum străjuit de arbori, care trecea pe lângă un şanț de irigare, îndepărtându-se de sat. Harta înrămată din sala de mese a hotelului îl identifica sub apelativul dulceag de Paseo de los Enamorados[10]. În acea după-amiază, când am plecat de la sanatoriu, m-am aventurat pe acea potecă întunecată, care sugera mai degrabă singurătăți decât iubiri. Am umblat preț de aproape o jumătate de ceas fără să întâlnesc țipenie de om, lăsând satul în urma mea, până când silueta colțuroasă a Vilei San Antonio şi casele mari din jurul lacului mi s-au părut nişte mici decupaje de carton la orizont. M-am aşezat pe una din băncile care punctau traseul promenadei şi am contemplat soarele apunând de partea cealaltă a văii Cerdanya. De acolo, la vreo două sute de metri, se zărea silueta unui mic schit, izolat în mijlocul unei câmpii înzăpezite. Fără să-mi dau seama prea bine de ce, m-am ridicat şi mi-am croit drum prin zăpadă spre acea clădire. Când mă aflam la vreo zece de metri, am băgat de seamă că schitul nu avea poartă. Piatra era înnegrită de flăcările care devoraseră structura. Am urcat treptele care duceau spre ceea ce fusese intrarea şi am făcut câțiva paşi înăuntru. Rămăşițele unor bănci arse şi ale unor grinzi desprinse din tavan se iveau din cenuşă. Buruienile se furişaseră în interior şi urcau peste ceea ce odinioară fusese altarul. Lumina amurgului pătrundea prin ferestrele înguste din piatră. M-am aşezat pe ce mai rămăsese dintr-o bancă, în fața altarului, şi am ascultat vântul şuierând prin crăpăturile bolții mistuite de foc. Am ridicat privirea şi mi-am dorit să mai am măcar un crâmpei din acea credință care sălăşluise în bătrânul meu prieten Sempere, credință în Dumnezeu sau în cărți, cu care să-l rog pe Dumnezeu, sau iadul, să-mi mai acorde o şansă şi să mă lase să o scot pe Cristina din acel loc.

- Te rog, am murmurat înghițindu-mi lacrimile.

Am zâmbit cu amărăciune, ca un om deja înfrânt, implorând nimicuri de la un Dumnezeu în care nu am crezut niciodată. M-am uitat în jur şi am văzut acea casă a Domnului, făcută din ruine şi cenuşă, din pustiu şi singurătate, şi am ştiut că mă voi întoarce după ea chiar în acea noapte, fără nici un alt miracol şi fără nici o altă binecuvântare decât hotărârea mea de a o lua din acel loc şi de a o smulge din mâinile acelui doctor fricos şi frivol, care se decisese să o transforme în frumoasa lui adormită. Mai degrabă dădeam foc la casă decât să-i mai permit cuiva să pună mâna pe ea. Aveam s-o iau acasă, să mor lângă dânsa. Ura şi furia aveau să-mi lumineze calea.

Am părăsit vechiul schit la lăsarea serii. Am traversat acea câmpie de argint care ardea în lumina lunii şi am revenit pe cărarea cu arbori, urmând conturul şanțului prin întuneric, până când am zărit, în depărtare, luminile de la Vila San Antonio şi orăşelul de turnuri şi mansarde din jurul lacului. Când am ajuns la sanatoriu, nu m-am mai deranjat să trag de clopotul de la poartă. Am sărit peste zid şi am traversat grădina, furişându-mă prin beznă. Am înconjurat casa şi m-am dus spre una din intrările din spate. Era închisă pe dinăuntru, însă n-am ezitat o clipă să lovesc geamul cu cotul ca să-l sparg şi să ajung la clanță. Am pătruns pe coridor, auzind glasurile şi şoaptele, adulmecând în aer aroma unei supe care urca dinspre bucătărie. Am străbătut tot etajul, până la camera din fund, unde bunul doctor o închisese pe Cristina, fără îndoială în timp ce fantaza s-o preschimbe în frumoasa lui adormită, zăcând pentru vecie într-un limb de leacuri şi curele.

Credeam că voi găsi închisă uşa camerei, dar clanța a cedat sub mâna mea, care zvâcnea cu durerea surdă a tăieturilor. Am împins uşa şi am intrat în încăpere. Primul lucru pe care l-am observat a fost că îmi puteam vedea propria răsuflare plutindu-mi dinaintea feței. Al doilea a fost că pardoseala de dale albe era mânjită cu urme de paşi însângerați. Fereastra care dădea spre grădină era larg deschisă şi perdelele se unduiau în vânt. Patul era gol. Am înaintat şi am luat una din curelele din piele cu care

doctorul şi infirmierii o imobilizaseră pe Cristina. Erau retezate neted, de parcă ar fi fost de hârtie. Am ieşit în grădină şi am zărit, lucind în zăpadă, urme de paşi roşietice care se îndreptau către zid. Am urmat-o până acolo şi am pipăit peretele din piatră care înconjura grădina. Pe pietre era sânge. M-am căţărat şi am sărit de partea cealaltă. Paşii, împrăştiaţi, se îndreptau către sat. Îmi aduc aminte că am început să alerg.

M-am luat după urmele din zăpadă până în parcul din jurul lacului. Luna plină ardea peste marea întindere de gheaţă. Acolo am văzut-o. Înainta încetişor, şchiopătând, pe lacul îngheţat, lăsând înapoia ei o dâră de paşi însângeraţi. Briza îi flutura cămaşa de noapte în care îi era învăluit trupul. Când am ajuns la mal, Cristina înaintase vreo treizeci de metri către mijlocul lacului. Am strigat-o pe nume şi s-a oprit. S-a întors încet şi am văzut-o cum zâmbeşte, în timp ce la picioarele ei gheaţa care se crăpa ţesea parcă o pânză de păianjen. Am sărit pe gheaţă, simţind cum suprafaţa i se frânge sub paşii mei, şi am alergat spre ea. Cristina a rămas nemişcată, uitându-se la mine. Crăpăturile de sub picioarele ei se întindeau şi se înmulţeau aidoma unei hidre de capilare negre. Gheaţa ceda sub paşii mei şi am căzut pe burtă.

- Te iubesc, am auzit-o spunând.

M-am târât până la ea, însă reţeaua de crăpături creştea sub mâinile mele şi a înconjurat-o. Ne mai despărţeau doar câţiva metri când am auzit gheaţa spărgându-se şi cedându-i sub picioare. Nişte fălci negre s-au căscat sub ea şi au înghiţit-o, ca un puţ de smoală. De cum s-a făcut nevăzută dedesubt, plăcile de gheaţă s-au reunit, pecetluind deschiderea prin care Cristina se prăbuşise. Trupul ei lunecă vreo doi metri pe sub întinderea de gheaţă, împins de curent. Am izbutit să mă târăsc până unde rămăsese prinsă şi am izbit în gheaţă din răsputeri. Cristina.. cu ochii deschişi şi cu părul unduind în curent, mă privea de pe partea cealaltă a întinderii transparente. Am izbit până când mi-am sfărâmat mâinile - zadarnic. Cristina nu şi-a desprins ochii dintr-ai mei. A pus mâna pe gheaţă şi a zâmbit. Ultimele bule de aer i se desprindeau de pe buze şi pupilele i se dilatau pentru ultima oară. O secundă mai târziu, încet, începu să se scufunde pentru totdeauna în beznă.

11

Nu m-am mai întors în cameră să-mi iau lucrurile. Ascuns printre copacii din jurul lacului, am putut vedea cum doctorul şi doi agenţi din Garda Civilă ajungeau la hotel şi i-am observat, prin geamuri, vorbind cu directorul. La adăpostul străzilor întunecate şi pustii, am traversat satul şi am ajuns la gara îngropată în ceaţă. Două felinare cu gaz lăsau să se ghicească silueta unui tren care aştepta tras la peron. Scheletul metalic al semaforului roşu, aprins la ieşirea din gară, era întunecat. Locomotiva era oprită, lacrimi de gheaţă atârnau de şine şi de bare ca nişte picături de gelatină. Vagoanele zăceau în întuneric, cu geamurile acoperite de promoroacă. Nu se zărea lumină în biroul şefului de gară. Mai erau câteva ceasuri până la plecarea trenului şi staţia era pustie.

M-am apropiat de unul din vagoane şi am încercat să deschid o uşă. Era blocată pe dinăuntru. Am coborât pe linii şi am înconjurat trenul. La adăpostul întunericului, m-am căţărat pe platforma de trecere dintre cele două vagoane de la coadă şi mi-am încercat norocul cu uşa dintre ele. Era deschisă. M-am strecurat în vagon şi am înaintat prin penumbră până într-unul din compartimente. Am intrat şi am blocat închizătoarea pe dinăuntru. Tremurând de frig, m-am prăbuşit pe unul din locuri. Nu mă încumetam să închid ochii de frică să nu zăresc speranţa din ochii Cristinei alunecând sub gheaţă. Au trecut minute, poate chiar ore. La un moment dat, m-am întrebat de ce mă ascund şi de ce nu mai pot simţi nimic.

M-am refugiat în locul acela pustiu şi am aşteptat ascuns ca un fugar, ascultând miile de vaiete ale metalului şi lemnului care se contractau din pricina frigului. Am scrutat umbrele de dincolo de geamuri, până când fasciculul unui felinar a măturat pereţii vagonului şi am auzit voci pe peron. Am făcut, cu degetele, un vizor pe geamul aburit şi am putut zări cum mecanicul şi doi muncitori se îndreptau spre partea din faţă a trenului. La vreo zece metri, şeful de gară stătea de vorbă cu cei doi agenţi din Garda Civilă pe care îi văzusem cu doctorul la hotel, cu puţin timp în urmă. L-am văzut încuviinţând şi scoţând o legătură de chei în timp ce venea spre tren, urmat de cei doi agenţi. M-am retras la loc în compartiment. Câteva secunde mai târziu, am auzit zgomotul cheilor şi ţăcănitul uşii vagonului care se deschidea. Nişte paşi au înaintat dinspre capătul vagonului. Am ridicat piedica închizătorii, lăsând uşa compartimentului deschisă, şi m-am întins pe jos, sub una din bănci, lipindu-mă de perete. Am auzit paşii agenţilor apropiindu-se, în timp ce fasciculul felinarelor din mâinile lor trasau ace de lumină albastră care lunecau pe geamurile compartimentelor. Când paşii s-au oprit în dreptul compartimentului meu, mi-am ţinut respiraţia. Vocile tăcuseră. Am auzit uşa deschizându-se şi zum cizmele mi-au trecut la două palme de faţă. Agentul a rămas acolo câteva clipe, după care a ieşit şi a închis uşa. Paşii s-au îndepărtat de-a lungul vagonului.

Am rămas acolo, nemişcat. Două minute mai târziu, am auzit un huruit şi o suflare caldă ce ieşea din grătarul caloriferului mi-a mângâiat faţa. O oră mai târziu, primele lumini ale zorilor au atins geamurile. Am ieşit din ascunzătoare şi am privit afară. Călători solitari sau în cupluri străbăteau peronul târând după ei valize şi pachete. Vuietul locomotivei pornite se putea simţi în pereţii şi în duşumeaua vagonului. În câteva minute, căitorii au început să urce în tren şi controlorul a aprins luminile. M-am aşezat din nou pe locul de la geam şi am răspuns la salutul unuia dintre pasagerii care treceau prin dreptul compartimentului. Când ceasul cel mare al gării a bătut ora opt dimineaţa, trenul a început să lunece de-a lungul peronului. Abia atunci am închis ochii şi am ascultat clopotele bisericii bătând în depărtare, cu ecoul unui blestem.

Drumul de întoarcere a fost marcat de numeroase întârzieri. O parte din linie căzuse şi am ajuns la Barcelona abia spre seara acelei zile de vineri, 23 ianuarie. Oraşul era îngropat sub un cer stacojiu, peste care se întindea un păienjeniş de fum negru. Era cald, ca şi când iarna s-ar fi retras brusc şi o suflare

murdară şi umedă urca dinspre grătarele sistemului de canalizare. Când am deschis poarta de la intrarea casei cu turn am găsit pe jos un plic alb. Am remarcat pecetea de ceară roşie care îl sigila şi nu m-am deranjat să-l ridic, fiindcă ştiam prea bine ce conținea: mi se reamintea de întâlnirea cu patronul, pentru a-i preda manuscrisul, chiar în acea seară, în vila de lângă Parcul Guell. Am urcat treptele pe întuneric şi am deschis uşa de la etaj. N-am aprins lumina şi m-am dus direct spre camera de lucru. M-am apropiat de fereastră şi am contemplat încăperea, în strălucirea infernală pe care o revărsa cerul acela în flăcări. Mi-am imaginat-o acolo, aşa cum îmi spusese ea, îngenuncheată în fața cufărului. Deschizând cufărul şi scoțând mapa cu manuscrisul. Citind acele pagini blestemate cu certitudinea că trebuie să le distrugă. Aprinzând chibriturile şi îndreptând flacăra spre hârtie.

Mai era cineva în casă.

M-am dus spre cufăr şi m-am oprit la câțiva paşi, ca şi când aş fi fost în spatele ei, pândind-o. M-am aplecat şi l-am deschis. Manuscrisul era tot acolo, aşteptându-mă. Am întins mâna şi am şters mapa cu degetele, mângâind-o. Atunci am zărit-o. Figura de argint lucea pe fundul cufărului ca o perlă pe fundul unui iaz. Am apucat-o cu degetele şi am cercetat-o la lumina acelui cer sângeriu. Broşa cu îngerul.

- Nemernicul, m-am auzit spunând.

Am scos din fundul dulapului cutia cu revolverul cel vechi al tatei. Am deschis tamburul şi am constatat că era încărcat. Am vârât restul cutiuței cu muniție în buzunarul stâng al paltonului. Am învelit arma într-o bucată de pânză si am vârât-o în buzunarul drept. Înainte de a pleca, m-am oprit o clipă să-l privesc pe străinul care se uita la mine din oglinda de pe hol. Am zâmbit, cu pacea pe care mi-o dădea ura arzându-mi în vine, şi am ieşit în noapte.

12

Casa lui Andreas Corelli se înălța pe deal, pe fundalul țesut de norii roşii. Dincolo de ea, se legăna pădurea de umbre a Parcului Guell, Briza mişca crengile, iar frunzele şuierau în beznă ca nişte şerpi. M-am oprit la intrare şi am cercetat fațada. Nu exista nici o lumină în toată casa. Obloanele de la ferestre erau trase. Am ascultat în spatele meu respirația câinilor care dădeau târcoale dincolo de zidurile parcului, urmărindu-mi paşii. Am scos revolverul din buzunar şi m-am întors spre grilajul de la intrare, unde se întrezăreau contururile animalelor, nişte umbre lichide care pândeau din beznă.

M-am dus spre uşa principală a casei şi am lovit de trei ori cu ciocănelul. N-am aşteptat să mi se răspundă. Aş fi zburat închizătoarea cu un foc de armă, dar n-a fost nevoie.

Uşa era deschisă. Am rotit mânerul de bronz până când am eliberat piedica broaştei şi uşa de stejar a lunecat încet spre interior, sub inerția propriei greutăți. Coridorul cel lung se deschidea în față, iar stratul de praf care acoperea pardoseala sclipea ca un nisip fin. Am făcut câțiva paşi înăuntru şi m-am dus către scara ce urca dintr-o parte a holului, dispărând într-o spirală de umbre. Am înaintat pe culoarul ce ducea spre salon. Zeci de priviri mă urmăreau din galeria de fotografii vechi, înrămate, care acopereau peretele. Singurele sunete pe care le puteam percepe erau ale paşilor şi respirației mele. Am ajuns la capătul coridorului şi m-am oprit. Lumina nopții se strecura, ca nişte săbii de sclipiri roşiatice, printre obloane. Am ridicat revolverul. Şi am intrat în salon. Mi-am obişnuit ochii cu întunericul. Mobilele erau acolo unde mi le aminteam, însă, chiar şi fără lumină, se simțea că erau vechi şi acoperite de praf. Nişte ruine. Draperiile atârnau destrămate şi zugrăveala de pe ziduri se desprindea în fâşii, ca nişte solzi. M-am dus spre una din ferestre ca să deschid obloanele şi să las să intre ceva lumină. Mă aflam la doi metri de balcon când mi-am dat seama că nu eram singur. M-am oprit, țintuit locului, şi m-am întors încet.

Silueta se distingea clar în colțul încăperii, şezând în fotoliul dintotdeauna. Lumina sângerie care picura dinspre obloane ajungea să-i dezvăluie pantofii lucioşi şi conturul costumului. Chipul îi rămânea complet în întuneric, dar ştiam că mă priveşte. Şi că zâmbeşte. Am ridicat revolverul şi l-am ochit.

- Ştiu ce-ați făcut, am zis eu.

Corelli nu-şi clinti nici un muşchi. Figura îi rămase nemişcată, ca un păianjen. Am făcut un pas înainte, ochindu-i fața. Mi s-a părut că aud un suspin în beznă şi, pentru o clipă, lumina roşiatică i s-a aprins în ochi şi am fost sigur că se va năpusti asupra mea. Am tras un foc. Reculul armei m-a izbit în antebraț ca o lovitură seacă de ciocan. Un nor de fum albastru s-a ridicat din revolver. Una din mâinile lui Corelli a căzut de pe brațul fotoliului şi a început să se legene, cu unghiile răzuind duşumeaua. Am tras din nou. Glonțul l-a nimerit în piept şi i-a deschis o gaură fumegândă în haină. Am rămas ținând revolverul cu amândouă mâinile, neîndrăznind să mai fac un pas, scrutându-i silueta nemişcată din fotoliu. Încetul cu încetul, brațul a încetat să i se mai legene până când trupul a zăcut inert, iar unghiile, lungi şi îngrijite, i-au rămas ancorate în parchetul de stejar. N-a slobozit nici un sunet şi n-a schițat nici o mişcare trupul acela, care tocmai încasase două focuri de armă, unul în față şi celălalt piept. M-am retras câțiva paşi spre geam şi l-am deschis cu piciorul, fără să-mi dezlipesc privirea de fotoliul unde zăcea Corelli. O coloană de lumină vaporoasă şi-a croit drum dinspre balustradă până în acel colț, luminând trupul şi fața patronului. Am încercat să înghit salivă, dar aveam gura uscată. Primul foc îi făcuse o gaură între ochi. Al doilea îi perforase un rever. Nu exista nici o picătură de sânge. În locul acestuia, se prelingea o pulbere fină şi strălucitoare, ca dintr-o clepsidră, care îi luneca printre pliurile hainelor. Ochii îi luceau şi avea buzele încremenite într-un zâmbet sarcastic. Era o păpuşă.

Am coborât revolverul, cu mâna încă tremurându-mi, şi m-am apropiat încet. M-am aplecat peste acea marionetă grotescă şi i-am dus mâna, uşor, spre față. Pentru o clipă, m-am temut că, în orice moment,

ochii aceia de sticlă se vor mişca, iar mâinile acelea cu unghii prelungi se vor repezi la gâtul meu. I-am atins obrazul cu vârfurile degetelor. Lemn smălțuit. Nu m-am putut abține să nu râd cu amărăciune. Nu te puteai aştepta la mai puțin din partea patronului. M-am uitat încă o dată la mutra aceea batjocoritoare şi am pocnit-o cu patul pistolului, prăvălind-o într-o rână. Am văzut-o căzând pe duşumea şi am luat-o la şuturi. Scheletul din lemn s-a deformat până când brațele şi picioarele au rămas înnodate într-o postură imposibilă. M-am retras câțiva paşi şi m-am uitat în jur. Am observat pânza cea mare cu figura îngerului şi am smuls-o dintr-o mişcare. În spatele tabloului am găsit uşa de acces spre subsolul pe care mi-l aminteam din noaptea când am adormit acolo. Am încercat închizătoarea. Era deschisă. Am scrutat scara ce cobora în puțul de beznă. M-am îndreptat spre comoda unde îmi aminteam că îl văzusem pe Corelli punând cei o sută de mii de franci, în cursul primei noastre întâlniri în acea casă, şi am căutat prin sertare. Într-unul din ele am găsit o cutie metalică, cu lumânări şi nişte chibrituri. Am şovăit o clipă, întrebându-mă dacă nu cumva patronul lăsase acolo acele obiecte fiindcă se aştepta să le găsesc, aşa cum am găsit şi păpuşa. Am aprins una din lumânări şi am traversat salonul, îndreptându-mă spre uşă. Am aruncat o ultimă privire spre păpuşa doborâtă şi, ridicând lumânarea şi strângând tare revolverul în mâna dreaptă, m-am pregătit să cobor. Am înaintat treaptă cu treaptă, oprindu-mă la fiecare pas ca să mă uit în spate. Când am ajuns în încăperea de la subsol, am ținut lumânarea cât mai departe de mine şi am descris cu ea un semicerc. Toate rămăseseră la locul lor: masa de operații, luminile de gaz şi tava cu instrumente chirurgicale. Toate acoperite de o patină de praf şi pânze de păianjen. Însă mai era ceva. Se zăreau alte câteva siluete rezemate de zid. La fel de nemişcate ca a patronului. Am lăsat lumânarea pe masa de operații şi m-am apropiat de acele trupuri inerte. L-am recunoscut, în ele, pe valetul care ne-a servit într-o seară şi pe şoferul care m-a dus acasă după cina mea cu Corelli, din grădina casei lui. Mai erau şi alte figuri, pe care nu le-am putut identifica. Una din ele era rezemată de zid, cu fața ascunsă. Am împins-o cu vârful pistolului, făcând-o să se rotească, şi, o secundă mai târziu, m-am pomenit privindu-mă pe mine însumi. Am simțit un fior străbătându-mi trupul. Păpuşa care mă imita avea doar o jumătate de chip. Cealaltă jumătate nu avea trăsături formate. Mă pregăteam să strivesc fața aceea cu un şut, când am auzit râsul unui copil, din înaltul scării. Mi-am ținut răsuflarea şi atunci s-au auzit o serie de pocnete seci. Am alergat pe trepte în sus şi, când am ajuns la primul etaj, figura patronului nu mai era pe jos, unde rămăsese doborâtă. Nişte urme de paşi o porneau de acolo înspre coridor. Am armat percutorul revolverului şi m-am luat după acele urme până pe culoarul care ducea în hol. M-am oprit în prag şi am ridicat pistolul. Paşii se opreau la jumătatea culoarului. Am căutat printre umbre forma întunecată a patronului, dar nu era nici urmă de el. În fundul culoarului, uşa principală era tot deschisă. Am înaintat încet până în punctul unde se opreau urmele. Nu mi-am dat seama decât câteva secunde mai târziu, când am observat că golul pe care mi-l aminteam între portretele de pe perete nu mai exista. În locul lui apăruse o ramă nouă, iar în această ramă, într-o fotografie ce părea făcută cu acelaşi aparat ca toate pozele care alcătuiau acea colecție macabră, se vedea Cristina, îmbrăcată în alb, cu privirea pierdută în ochiul lentilei. Nu era singură. Nişte brațe o înconjurau şi o susțineau în picioare, iar posesorul lor zâmbea spre obiectiv. Andreas Corelli.

13

M-am îndepărtat coborând colina, îndreptându-mă spre încâlceala de străzi întunecate de pe Paseo de Gracia. Acolo am găsit o cafenea deschisă, unde se adunase un grup numeros de vecini care discutau aprins despre politică sau despre fotbal, era greu de spus despre ce anume. M-am strecurat printre oameni şi am traversat un nor de fum şi de zgomot până când am ajuns la tejghea, unde barmanul mi-a adresat o privire vag ostilă, cu care am presupus că îi întâmpina pe toţi străinii, care în cazul acela însemnau probabil toţi cei care locuiau mai departe de două străzi faţă de localul său.

- Aş dori să folosesc telefonul dumneavoastră, i-am zis.

- Telefonul e numai pentru clienţi.

- Pune-mi un coniac. Şi telefonul.

Barmanul luă un pahar şi îmi arătă spre un culoar care se deschidea undeva, în fundul sălii, sub un afiş care anunţa *Closete.* Acolo am găsit o imitaţie de cabină telefonică, undeva în fund, imediat lângă intrarea la toalete, expusă unui damf intens de amoniac şi zgomotului care se strecura din sală. Am ridicat receptorul şi am aşteptat să vină tonul. Câteva secunde mai târziu, mi-a răspuns o operatoare a companiei telefonice.

- Aş dori o convorbire cu biroul de avocatură Valera, de pe bulevardul Diagonal, numărul 442.

Operatoarei i-au trebuit două minute ca să găsească numărul şi să-mi facă legătura. Am aşteptat acolo, ţinând receptorul cu o mână şi astupându-mi urechea stângă cu cealaltă. În cele din urmă, mi-a confirmat că îmi transfera convorbirea. şi, în câteva clipe, recunoşteam glasul secretarei avocatului Valera.

- Îmi pare rău, dar domnul avocat Valera nu-i aici, în acest moment.

- E ceva important. Spuneţi-i că mă numesc Martin.

David Martin. E o chestiune de viaţă şi de moarte.

- Ştiu cine sunteţi, domnule Martin. Regret, dar nu vi-l pot da la telefon pe domnul avocat, fiindcă nu-i aici. E ora nouă şi jumătate seara şi a plecat de ceva vreme.

- Atunci daţi-mi adresa lui de acasă.

- Nu vă pot oferi această informaţie, domule Martin.

Regret. Dacă doriţi, puteţi suna mâine dimineaţă şi ...

Am pus receptorul în furcă şi am aşteptat să revină tonul.

De data asta, i-am dat operatoarei numărul primit de la Ricardo Salvador. A răspuns vecinul lui, care mi-a zis că urcă să vadă dacă fostul poliţist e acasă. Salvador a venit imediat.

- Domnule Martin? Sunteţi teafăr? Sunteţi în Barcelona?

- Abia am sosit.

- Trebuie să fiţi cu mare băgare de seamă. Vă caută poliţia. Au venit aici întrebând despre dumneavoastră şi Alicia Marlasca.

- Victor Grandes?

- Cred că da. Era cu două matahale care nu mi-au plăcut deloc. Mi se pare că vrea să vă pună în cârcă moartea lui Roures şi a văduvei Marlasca. E mai bine să fiţi cu ochii în patru. în mod sigur sunteţi urmărit. Dacă vreţi, puteţi veni aici.

- Vă mulţumesc, domnule Salvador. O să mă gândesc.

Nu vreau să vă mai vâr în alte necazuri.

- Orice veți face, fiți cu ochii în patru. Cred că aveați dreptate: Jaco s-a întors. Nu ştiu de ce, dar s-a întors. Aveți vreun plan?

- Acum încerc să-l găsesc pe avocatul Valera. Cred că la mijloc este editorul pentru care lucra Marlasca şi cred că Valera e singurul care ştie adevărul.

Salvador făcu o pauză.

- Vreți să vă însoțesc?

- Nu cred că e nevoie. O să vă sun după ce vorbesc cu Valera.

- Cum doriți. Sunteți înarmat?

- Da.

- Mă bucur să aud asta.

- Domnule Salvador." Roures mi-a spus despre o femeie din Somorrostro pe care Marlasca a consultat-o. Una pe care a cunoscut-o prin Irene Sabino.

- Vrăjitoarea din Somorrostro.

- Ce ştiți despre ea?

- Nu-s prea multe de ştiut. Nici nu cred că există, la fel ca şi editorul acela. Dumneavoastră trebuie să aveți grijă cu Jaco şi cu Poliția.

- O să țin seama.

- Sunați-mă de îndată ce aflați ceva, de acord?

- Aşa voi face. Vă mulțumesc.

Am pus receptorul în furcă şi, trecând prin dreptul tejghelei, am lăsat câteva monede ca să plătesc telefonul şi paharul cu băutură, care era tot acolo, neatins.

Douăzeci de minute mai târziu, mă aflam în dreptul numărului 442 de pe bulevardul Diagonal, uitându-mă la luminile aprinse din biroul lui Valera, care se găsea în partea de sus a clădirii. Poarta era închisă, însă am bătut până când a apărut portarul, care s-a apropiat cu o figură nu foarte prietenoasă. De cum a deschis uşa ea să-mi facă vânt la modul nepoliticos, i-am dat un brânci şi m-am strecurat înăuntru, neluându-i în seamă protestele. M-am dus direct spre lift şi, când portarul a încercat să mă oprească apucându-mă de braț, i-am aruncat o privire veninoasă, care l-a făcut să renunțe.

Când secretara lui Valera a deschis uşa, expresia ei de surprindere s-a preschimbat iute într-una de teamă, mai ales când am pus piciorul în prag ca să n-o las să-mi închidă uşa în nas şi am intrat fără să fiu poftit.

- Anunță-l pe domnul avocat, i-am zis. Acum. Secretara mă privi, palidă.

- Domnul Valera nu-i aici".

Am luat-o de braț şi am împins-o până în biroul avocatului.

Luminile erau aprinse, dar nici urmă de Valera. Secretara plângea cu sughițuri, terorizată, şi mi-am dat seama că îmi înfipsesem degetele în brațul ei. I-am dat drumul şi a făcut câțiva paşi înapoi. Tremura. Am suspinat şi am încercat să schițez un gest liniştitor, care n-a făcut altceva decât să scoată în evidență revolverul, care-mi ieşea de sub cureaua de la pantaloni.

- Vă rog, domnule Martin... Vă jur că domnul Valera nu-i aici.

- Te cred. Linişteşte-te. Nu vreau decât să stau de vorbă cu el. Atâta tot.

Secretara încuviință. I-am zâmbit.

- Fii amabilă, pune mâna pe telefon şi sună-l acasă, i-am cerut eu.

Secretara ridică telefonul şi îi murmură operatoarei numărul avocatului. Când primi legătura, îmi întinse receptorul.

- Bună seara, am aruncat eu.

- Domnule Martin, ce surpriză nefericită, zise Valera de la celălalt capăt al firului. Pot să ştiu ce căutați în biroul meu la ora asta târzie, în afară că-mi terorizați angajații?

- Regret deranjul, domnule avocat, dar trebuie neapărat să dau de clientul dumneavoastră Andreas Corelli, şi sunteți singurul care mă poate ajuta.

O tăcere lungă.

- Mă tem că vă înşelați, domnule Martin. Nu vă pot ajuta.

- Speram să pot rezolva problema în mod amiabil, domnule Valera.

- N-ați înțeles. Eu nu-l cunosc pe domnul Corelli.

- Poftim?

- Nu l-am văzut niciodată şi n-am vorbit cu el niciodată, aşa încât n-aş putea şti unde să-l găsesc.

- Vă amintesc că el v-a angajat să mă scoateți de la Poliție.

- Am primit o scrisoare cu două săptămâni înainte şi un cec din partea lui, spunându-ne că sunteți un asociat de-al lui, că inspectorul Grandes vă presează, iar noi să ne ocupăm de apărarea dumneavoastră în caz de nevoie. Odată cu scrisoarea a venit şi plicul pe care ne-a cerut să vi-l înmânăm personal. Eu n-am făcut decât să încasez cecul şi să le cer oamenilor mei de legătură din Poliție să mă anunțe dacă erați adus acolo. Aşa s-a întâmplat şi, după cum vă amintiți prea bine, mi-am respectat partea mea de înțelegere şi v-am scos de la Poliție amenințându-l pe Grandes cu o ploaie de necazuri dacă nu binevoieşte să vă înlesnească punerea în libertate. Nu cred că vă puteți plânge de serviciile noastre.

De data asta, tăcerea a fost a mea.

- Dacă nu mă credeți, rugați-o pe domnişoara Margarita să vă arate scrisoarea, adăugă Valera.

- Dar tatăl dumneavoastră? l-am întrebat.

- Tatăl meu?

- Tatăl dumneavoastră şi Marlasca au avut de-a face cu Corelli. El trebuia să ştie ceva...

- Vă asigur că tatăl meu nu a avut de-a face niciodată în mod direct cu acest domn Corelli. De toată corespondența lui, dacă a existat, fiindcă în arhivele biroului nu se găseşte nici un indiciu, se ocupa răposatul domn Marlasca, personal. De fapt, fiindcă tot mă întrebați, vă pot spune că tatăl meu a ajuns să se îndoiască de existența respectivului domn Corelli, mai ales în ultimele luni de viață ale domnului Marlasca, atunci când acesta a început să stea de vorbă, ca să zic aşa, cu femeia aceea.

- Care femeie?

- Artista de revistă.

- Irene Sabino?

L-am auzit suspinând, iritat.

- Înainte de a muri, domnul Marlasca a lăsat un fond de capital sub administrarea şi tutela biroului, de unde trebuiau să se efectueze o serie de plăți către un cont pe numele lui Juan Corbera şi Maria Antonia Sanahuja.

Jaco şi Irene Sabino, mi-am zis în sinea mea. - De cât era fondul?

- Era un depozit în valută. Parcă îmi amintesc că erau cam o sută de mii de franci francezi.

- A zis Marlasca de unde a scos banii ăştia?

- Noi suntem un birou de avocatură, nu de detectivi particulari. Firma noastră n-a făcut decât să urmeze instrucțiunile stipulate în testamentul domnului Marlasca, nu să le pună sub semnul întrebării.

- Ce alte instrucțiuni a mai lăsat?

- Nimic deosebit. Simple plăți către terțe persoane, care nu aveau nici o legătură nici cu biroul, nici cu familia lui.

- Vă amintiți vreuna în mod deosebit?

- Tatăl meu se ocupa personal de aceste chestiuni, pentru ca angajații biroului să nu aibă acces la informații, ca să zic aşa, delicate.

- Şi tatălui dumneavoastră nu i s-a părut ciudat că fostul lui asociat voia să dea din aceşti bani unor necunoscuți?

- Bineînțeles că i s-a părut ciudat. Multe lucruri i s-au părut ciudate.

- Vă amintiți care era destinația acelor plăți?

- De unde vreți să-mi amintesc? Au trecut de atunci cel puțin douăzeci şi cinci de ani.

- Faceți un efort, i-am zis. Pentru domnişoara Margarita. Secretara îmi aruncă o privire îngrozită, la care i-am răspuns făcându-i cu ochiul.

- Nu cumva să vă atingeți de ea, amenință Valera.

- Nu-mi dați idei, i-am retezat-o eu. Cum stați cu memoria? Vi s-a mai împrospătat?

- Pot să mă uit în registrele private ale tatălui meu.

Atâta tot.

- Unde-s?

- Aici, printre hârtiile lui. Dar îmi va lua câteva ore...

Am pus receptorul în furcă şi m-am uitat la secretara lui Valera, care izbucnise în plâns. I-am întins o batistă şi am bătut-o cu palma pe umăr.

- Hai, femeie, nu fi aşa tristă, că acuşi plec. Ai văzut că nu voiam decât să stau de vorbă cu el?

Încuviință înspăimântată, fără să-şi mute privirea de la revolver. Mi-am închis paltonul şi i-am zâmbit.

- Încă ceva şi gata.

Îşi ridică privirea temându-se de ce-i mai rău.

- Notează-mi adresa avocatului. Şi nu încerca să mă păcăleşti fiindcă, dacă mă minți, mă întorc şi te asigur că o să las la poartă simpatia asta naturală ce mă caracterizează.

Înainte să plec, am rugat-o pe domnişoara Margarita să-mi arate unde avea cablul telefonic şi l-am retezat, scutind-o astfel de tentația de a-l anunța pe Valera că mă pregăteam să-i fac o vizită de curtoazie sau de a suna la Poliție ca să informeze despre micile noastre neînțelegeri.

14

Avocatul Valera locuia într-o clădire monumentală, cu aer de castel normand, pironită la intersecția străzilor Girona şi Ausias March. Am presupus că moştenise de la taică-său acea monstruozitate odată cu biroul şi că fiecare piatră care o susținea era zidită cu sângele şi cu suflarea unor generații întregi de barcelonezi care n-ar fi visat niciodată să pună piciorul într-un asemenea palat. I-am spus portarului că am nişte acte de la birou pentru domnul avocat, din partea domnişoarei Margarita, şi, după ce a şovăit o clipă, m-a lăsat să trec. Am urcat treptele fără grabă, sub privirea atentă a portarului. Palierul de la etajul principal era mai spațios decât majoritatea locuințelor pe care mi le aminteam din copilăria petrecută în vechiul cartier Ribera, aflat la doar câțiva metri. Ciocanul de bătut în uşă avea forma unui pumn de bronz. De îndată ce l-am apucat să bat, mi-am dat seama că uşa era deschisă. Am împins-o uşor şi am vârât capul înăuntru. Antreul dădea într-un coridor lung, măsurând cam trei metri lățime, cu pereții îmbrăcați într-o catifea albastră şi acoperiți cu tablouri. Am închis uşa în urma mea şi am scrutat semiîntunericul cald ce se întrezărea în fundul culoarului. O melodie voalată plutea în aer, un lamento de pian, elegant şi melancolic. Granados.

- Domnule Valera l am strigat. Sunt Martin. Neprimind nici un răspuns, am pornit-o încetişor pe culoar, urmărind acea melodie tristă. Am înaintat printre tablourile şi firidele ce adăposteau statuete de fecioare şi de sfinți. Culoarul era jalonat de arce succesive, acoperite cu perdeluțe. L-am traversat, perdeluță după perdeluță, până când am ajuns la capătul coridorului, unde se deschidea o sală mare, aflată în penumbră. Salonul era dreptunghiular şi avea pereții acoperiți cu rafturi de cărți, de la podea până la tavan. În fund se distingea o uşă mare, întredeschisă, iar mai încolo, întunecimea pâlpâitoare şi portocalie a unui cămin.

- Domnule Valera! am strigat din nou, ridicând glasul. O siluetă se profilă în fasciculul de lumină pe care focul îl proiecta dinspre uşa întredeschisă. Doi ochi strălucitori mă examinară cu suspiciune. Un câine, care mi s-a părut ciobănesc german, dar care avea toată blana albă, s-a apropiat încetişor. Am rămas nemişcat, descheindu-mă încet la palton şi căutând revolverul, Animalul se opri la picioarele mele şi mă privi, lăsând să-i scape o tânguială. L-am mângâiat pe cap şi mi-a lins degetele. Apoi s-a întors şi s-a dus spre uşa dincolo de care strălucea lumina focului. Se opri în prag şi mă privi din nou. L-am urmat.

De partea cealaltă a uşii am găsit o sală de lectură dominată de un şemineu imens. Nu exista altă lumină în afară de cea aruncată de flăcări şi un dans de umbre pâlpâitoare şerpuia pe pereți şi pe tavan. În mijlocul sălii se afla o masă pe care era un gramofon, din care ieşea acea melodie. În fața focului, cu spatele la uşă, era un fotoliu mare din piele. Câinele se apropie de fotoliu şi se întoarse din nou, uitându-se la mine. M-am dus într-acolo, exact atât cât să văd mâna care se odihnea pe brațul fotoliului, ținând o țigară aprinsă, din care fumul albastru urca perfect vertical.

- Domnule Valera! Sunt Martin. Uşa era deschisă... Câinele se întinse lângă fotoliu, uitându-se în continuare țintă la mine. M-am apropiat încet şi am înconjurat fotoliul. Avocatul Valera şedea în fața focului, cu ochii deschişi şi cu un zâmbet uşor pe buze. Era îmbrăcat într-un costum de trei piese şi cu mâna cealaltă ținea, în poală, un caiet din piele. M-am aşezat în fața lui şi l-am privit în ochi. Nu clipea. Atunci am observat acea lacrimă roşie, o lacrimă de sânge, care îi cobora încetişor pe obraz. Am îngenuncheat în fața lui şi am luat caietul pe care-l ținea în poală. Câinele îmi azvârli o privire dezolată. L-am mângâiat pe cap.

- Îmi pare rău, am murmurat.

Caietul era scris de mână şi părea un soi de registru de încasări, cu paragrafe datate şi separate printr-o linie scurtă. Valera îl ținea deschis la jumătate. Prima încasare de pe pagina la care rămăsese indica

faptul că însemnarea fusese făcută pe 23 noiembrie 1904.

Aviz de plată (356-a/23-11-04), 7.500 pesetas, către contul fond D.M. Trimitere prin Marcel (în persoană) la adresa indicată de D.M. Pasajul din spatele cimitirului vechi - atelier de sculptură "Sanabre şi Fiii".

Am recitit paragraful de mai multe ori, încercând să-i surprind vreun sens. Cunoşteam pasajul acela din anii petrecuți în redacția ziarului *La Voz de la Industria.* Era o străduță mizerabilă, ascunsă printre zidurile cimitirului din Pueblo Nuevo, unde se îngrămădeau ateliere de lespezi şi sculpturi funerare şi care se sfârşea într-una din acele străduțe numite *riera* ce traversau plaja Bogatell şi Somorrostro, acel orăşel de cocioabe care se întindea până la mare. Dintr-un motiv sau altul, Marlasca lăsase instrucțiuni să se plătească o sumă considerabilă către unul din acele ateliere.

Pe pagina aceleiaşi zile apărea o altă însemnare legată de Marlasca, indicând începutul plăților către Jaco şi Irene Sabino.

Transfer bancar din fondul D.M. către contul Banco Hispano Colonial (filiala strada Fernando) nr. 008965-2564-1. Juan Corbera - Maria Antonia Sanahuja. Prima tranşă lunară de 7000 pesetas. De stabilit programarea plăților.

Am răsfoit mai departe. Majoritatea însemnărilor erau despre cheltuieli şi operațiuni minore legate de birou. A trebuit să parcurg multe alte pagini, ticsite cu adnotări criptice, ca să mai găsesc una în care era pomenit Marlasca. Era vorba tot de o plată în numerar, efectuată prin intermediul aceluiaşi Marcel, probabil unul din stagiarii de la birou.

Aviz de plată (379-a/29-12-04), 15.000 pesetas, către contul fond D.M. Predarea prin Marcel. Plaja Bogatell, lângă trecerea la nivel. Ora 9. Persoana de contact se va identifica.

Vrăjitoarea din Somorrostro, mi-am zis. După ce a murit, Diego Marlasca a împărțit importante sume de bani prin intermediul asociatului său. Acest fapt contrazicea bănuiala lui Salvador cum că Jaco ar fi fugit cu banii. Marlasca ordonase plățile personal şi lăsase banii într-un fond tutelat de biroul de avocatură. Celelalte două plăti lăsau să se înțeleagă că, la scurt timp înainte să moară, Marlasca avusese de-a face cu un atelier de sculpturi funerare şi cu un personaj dubios din Somorrostro, legături care s-au tradus prin transferarea unei mari sume de bani. Am închis caietul mai nedumerit ca oricând.

Mă pregăteam să părăsesc locul acela când, întorcându-mă, am băgat de seamă că unul din pereții salonului de lectură era acoperit cu portrete frumos înrămate, pe o pânză de catifea grena. M-am apropiat şi am recunoscut fața severă şi impunătoare a patriarhului Valera, al cărui portret în ulei domina în continuare camera de lucru a fiului său. În majoritatea imaginilor, avocatul apărea în compania unei serii de persoane marcante şi patricieni ai oraşului, în ceea ce păreau a fi diverse prilejuri sociale şi evenimente civice. Era de ajuns să parcurgi o duzină din acele portrete şi să identifici lista de personaje care pozau zâmbitoare lângă bătrânul avocat, ca să constați că biroul lui Valera, Marlasca şi Sentis era un organ vital pentru funcționarea Barcelonei. Fiul lui Valera, mult mai tânăr, însă perfect recognoscibil, apărea şi el în câteva imagini, mereu în planul doi, mereu cu privirea îngropată în umbra patriarhului.

Am simțit înainte să-l văd. În portret apăreau Valera tatăl şi fiul. Poza era făcută la poarta de pe Diagonal 442, în fața biroului. Lângă ei apărea un domn înalt şi distins. Fața lui apărea şi ea în multe din celelalte fotografii din colecție, întotdeauna împreună cu Valera.. Diego Marlasca. M-am concentrat asupra acelei priviri tulburi, asupra acelui chip ascuțit şi senin care mă contempla din acel instantaneu surprins cu douăzeci şi cinci de ani în urmă. Ca şi patronul, nu îmbătrânise nici măcar o zi. Am zâmbit amar când am înțeles cât am fost de naiv. Fața respectivă nu era cea din poza pe care mi-o dăduse prietenul meu, fostul polițist.

Omul pe care-l cunoşteam ca fiind Ricardo Salvador nu era altul decât Diego Marlasca.

15

Scara era cufundată în întuneric când am părăsit palatul familiei Valera. Am traversat holul şi, când am deschis poarta, felinarele din stradă au proiectat spre interior un dreptunghi de lumină albastră, la capătul căruia m-am pomenit cu privirea portarului. M-am îndepărtat cu paşi repezi spre strada Trafalgar, de unde pleca tramvaiul de noapte care te lăsa la porţile cimitirului din Pueblo Nuevo, acelaşi pe care, în atâtea nopţi, îl luasem împreună cu tatăl meu, atunci când îl însoţeam în tura sa de paznic al ziarului *La Voz de la Industria.*

În tramvai nu erau decât câţiva pasageri şi m-am aşezat în faţă. Pe măsură ce ne apropiam de Pueblo Nuevo, tramvaiul s-a adâncit într-o urzeală de străzi tenebroase, pline de bălţi mari, acoperite de aburi. Abia dacă exista iluminat public şi luminile tramvaiului dezvăluiau împrejurimile aidoma unei torte într-un tunel. În cele din urmă am zărit porţile cimitirului şi profilul de cruci şi sculpturi decupat pe zarea fără fund, de fabrici şi coşuri de fum, care injectau bolta cerului cu roşu şi negru. O haită de câini înfometaţi dădeau târcoale pe sub cei doi îngeri care vegheau incinta. Pentru o clipă, au rămas nemişcaţi, uitându-se la farurile tramvaiului, cu ochii aprinşi, ca ai unor şacali, după care s-au făcut nevăzuţi în beznă.

Am coborât din tramvaiul care încă nu staţionase şi am început să ocolesc zidurile cimitirului. Tramvaiul s-a îndepărtat ca o corabie în ceaţă şi am grăbit pasul. Puteam auzi şi simţi mirosul câinilor care mă urmăreau prin întuneric. Când am ajuns la partea din spate a cimitirului, m-am oprit la colţul străduţei şi am aruncat o piatră spre ei, la nimereală. Am auzit un chelălăit ascuţit şi paşi repezi îndepărtându-se în noapte. Am apucat-o pe străduţă, un fel de pasaj prins între zid şi şirul de ateliere de sculpturi funerare îngrămădite unul după altul. Firma de la "Sanabre şi Fiii" se legăna în lumina gălbuie: şi prăfoasă proiectată de un felinar la vreo treizeci de metri de locul acela. M-am apropiat de poartă, un fel de grilaj asigurat cu lanţuri şi un lacăt ruginit. L-am spulberat cu un foc de armă.

Vântul care sufla dinspre capătul străduţei, impregnat cu salpetru din marea aflată la doar o sută de metri, a dus cu el ecoul focului de armă. Am deschis grilajul şi am intrat în atelierul "Sanabre şi Fiii". Am dat la o parte perdeaua de pânză întunecată care masca interiorul şi am lăsat lumina felinarului să pătrundă la intrare. Mai încolo se deschidea un naos adânc şi îngust, populat cu figuri din marmură congelate în întuneric, cu chipuri sculptate pe jumătate. Am făcut câţiva paşi printre fecioare şi madone care ţineau în braţe prunci, doamne albe cu trandafiri de marmura în mână ridicându-şi privirile spre cer şi blocuri de piatră în care începeau să se contureze priviri. În aer se putea simţi mirosul pulberii de piatră. Nu era nimeni acolo, cu excepţia acelor efigii fără nume. Mă pregăteam să mă întorc, când l-am văzut. Mâna i se zărea de după profilul unui panou cu figuri religioase acoperit cu o pânză, din fundul atelierului. M-am apropiat încet şi silueta lui mi s-a dezvăluit, centimetru cu centimetru. M-am oprit în faţă şi am contemplat acel înger mare de lumină, acelaşi pe care patronul îi purtase la rever şi pe care îl găsisem pe fundul cufărului din camera de lucru. Figura măsura probabil doi metri şi jumătate, iar când i-am contemplat chipul i-am recunoscut trăsăturile şi mai cu seamă zâmbetul. Sub el era o placă funerară. Gravată în piatră, se putea citi o inscripţie.

David Martin 1900-1930

Am zâmbit. Dacă trebuia să-i recunosc ceva bunului meu prieten Diego Marlasca, acel ceva era simţul umorului şi plăcerea de a face surprize. Mi-am zis că nu trebuia să mă mire dacă, în zelul lui, o luase înaintea faptelor şi îmi pregătise un rămas-bun îndurerat. Am îngenuncheat în faţa plăcii şi mi-am mângâiat numele. Nişte paşi uşori şi măsuraţi se auzeau în spatele meu. M-am întors şi am descoperit o faţă cunoscută. Copilul purta acelaşi costum ca atunci când mă urmărise, cu câteva săptămâni în urmă, pe Paseo del Born.

- Doamna vă primeşte acum, zise el.

Am încuviinţat şi m-am ridicat în picioare. Copilul mi-a întins mâna şi i-am luat-o.

- Nu vă fie frică, îmi zise el conducându-mă spre ieşire.

- Nu mi-e frică, am murmurat.

Copilul m-a însoţit până la capătul străduţei. De acolo se putea zări linia plajei, care rămânea ascunsă după un şir de magazii în ruină şi rămăşiţele unui tren de marfă abandonat pe o linie moartă, acoperită de buruieni. Vagoanele erau roase de rugină, iar din locomotivă mai rămăsese doar un schelet de cazane şi bare aşteptând casarea.

Pe cer, luna s-a ivit prin crăpăturile unei bolţi de nori plumburii. În largul mării se zăreau câteva cargouri îngropate între valuri şi, în dreptul plajei Bogatell, un osuar de vechi coci ale unor nave de pescuit şi de cabotaj azvârlite de furtună şi eşuate în nisip. De partea cealaltă, ca o pătură de zgură întinsă în spatele fortăreţei de ceaţă industrială, se întindea tabăra de barăci de la Somorrostro. Valurile se spărgeau la câţiva metri de prima linie de colibe din trestie şi lemn. Dâre de fum alb şerpuiau printre acoperişurile acelui sat mizerabil, care creştea între oraş şi mare, ca o infinită groapă de gunoi umană. Duhoarea de resturi menajere arse plutea în aer. Am pătruns amândoi pe străzile acelui oraş uitat, nişte pasaje croite printre structuri înjghebate din cărămizi furate, lut şi bârne aduse de maree. Copilul m-a condus spre interior, neţinând seama de privirile neîncrezătoare ale oamenilor din partea locului. Zilieri fără ocupaţie, ţigani alungaţi din alte tabere similare de pe coastele muntelui Montjuic sau din faţa gropilor comune din cimitirul Can Tunis,. copii şi bătrâni izgoniţi din casele lor. Toţi mă observau cu suspiciune. Pe unde treceam, femei de o vârstă imprecisă încălzeau la foc apă sau mâncare, în recipiente din alamă, în faţa barăcilor. Ne-am oprit dinaintea unei structuri alburii, în uşa căreia era o fetiţă cu o faţă îmbătrânită, care şchiopăta de un picior ros de poliomielită şi târa o găleată în care se agita ceva cenuşiu şi vâscos. Anghile. Copilul îmi arătă spre uşă.

- Aici e, zise el.

Am aruncat o ultimă privire spre cer. Luna se ascundea din nou printre nori şi un văl de beznă înainta dinspre mare.

Am intrat.

16

Avea chipul zugrăvit cu amintiri şi o privire care ar fi putut să aibă, la fel de bine, zece sau o sută de ani. Şedea lângă un foc mic şi contempla dansul flăcărilor, fascinată ca un copil. Părul îi era cenuşiu şi legat într-o coadă. Avea talia zveltă şi austeră şi gesticula scurt şi fără grabă. Era îmbrăcată în alb şi purta un batic de mătase legat în jurul gâtului. Mi-a zâmbit călduros şi mi-a oferit un scaun lângă dânsa. M-am aşezat. Am rămas în tăcere două minute, ascultând trosnetul jarului şi vuietul mareei. În prezenţa ei, timpul parcă se oprise, iar zorul care mă purtase până la uşa ei, în mod ciudat, se risipise. Încetul cu încetul, suflul focului mi-a pătruns în oase, iar frigul s-a topit la adăpostul companiei sale. Abia atunci şi-a desprins ochii de foc şi, luându-mi mâna, a deschis gura.

- Mama a trăit în casa asta timp de patruzeci şi cinci de ani, zise ea. Pe atunci nu era o casă, ci o biată colibă făcută din trestii şi din resturi aduse de maree. Chiar şi după ce şi-a făurit o reputaţie şi a avut posibilitatea să plece din locul ăsta, a refuzat s-o facă. Mereu spunea că, în ziua când va părăsi Somorrostro, va muri. Aici s-a născut, cu oamenii de pe plajă, şi aici a rămas până în ultima zi. Despre ea s-au spus multe. Mulţi au vorbit despre ea şi puţini au cunoscut-o cu adevărat. Mulţi se temeau de ea şi o urau. Chiar şi după ce a murit. Vă spun toate astea fiindcă mi se pare corect să ştiţi că nu sunt cea pe care o căutaţi. Cea pe care o căutaţi, sau credeţi că o căutaţi, cea pe care mulţi o numeau Vrăjitoarea din Somorrostro, era maică-mea.

Am privit-o nedumerit.

- Când...?

- Mama a murit în 1905, zise ea. A fost ucisă la câţiva paşi de aici, pe ţărm, cu o lovitură de cuţit la beregată.

- Îmi pare rău. Credeam că...

- Multă lume crede asta. Dorinţa de a crede e mai puternică şi decât moartea.

- Cine a omorât-o?

- Ştiţi cine.

Am răspuns după câteva secunde.

- Diego Marlasca...

Încuviinţă.

- De ce?

- Ca s-o facă să tacă. Ca să-şi ascundă urma.

- Nu înţeleg. Mama dumitale l-a ajutat... El însuşi i-a dat o sumă mare de bani pentru ajutorul oferit.

- Tocmai de asta a vrut s-o omoare, ca să-şi ia secretul cu dânsa în mormânt.

Mă privi cu un zâmbet uşor, ca şi când nedumerirea mea o amuza şi totodată îi inspira milă.

- Mama era o femeie obişnuită, domnule Martin. A crescut în mizerie şi singura ei putere era voinţa de a supravieţui.

N-a învăţat niciodată să citească şi să scrie, dar ştia să vadă înlăuntrul oamenilor. Simţea ce simt, ce ascund şi ce-şi doresc ei. Citea în privirile lor, în gesturile, în glasul lor, în felul cum umblă şi cum gesticulează. Ştia ce urmează să spună şi să facă cineva înainte ca respectivul să-şi dea seama. De aceea, mulţi îi spuneau vrăjitoare, fiindcă era în stare să vadă în ei ceea ce ei înşişi refuzau să vadă. Îşi câştiga existenţa vânzând poţiuni de dragoste şi farmece pe care le prepara cu apă de pe *riera,* cu ierburi şi cu câte un pic de zahăr. Ajuta sufletele pierdute să creadă în ceea ce-şi doreau ele să creadă. Când numele ei

a început să devină popular, multă lume din înalta societate a început s-o viziteze şi să-i ceară favorurile. Bogații voiau să fie şi mai bogați. Cei puternici voiau mai multă putere. Meschinii voiau să se simtă sfinți, iar sfinții voiau să fie pedepsiți pentru păcate pe care regretau că n-au avut curajul să le săvârşească. Mama îi asculta pe toți şi le accepta bănuții. Cu banii ăştia ne-a trimis, pe mine şi pe frații mei, să învățăm la şcolile la care se duceau odraslele clienților ei. Ne-a cumpărat alt nume şi altă viață, departe de locul ăsta. Mama era un om cumsecade, domnule Martin. Nu vă lăsați păcălit. N-a profitat niciodată de nimeni, n-a făcut pe nimeni să creadă mai mult decât avea nevoie să creadă. Viața a învățat-o că noi, oamenii, trăim din minciuni mari şi mici, la fel cum trăim cu aer. Spunea că dacă am fi în stare să vedem fără ocolişuri cum e lumea şi cum suntem noi înşine măcar o singură zi, din zori şi până seara, atunci ne-am lua viața sau ne-am pierde mințile.

- Dar...

- Dacă ați venit aici după magie, îmi pare rău că vă dezamăgesc. Mama mi-a explicat că nu există magie, că pe lume nu există alt rău sau alt bine în afară de cel pe care ni-l imaginăm noi, din lăcomie sau din naivitate. Uneori, chiar şi din nebunie.

- Nu asta i-a zis lui Diego Marlasca atunci când i-a luat banii, am obiectat eu. Cu şapte mii de pesetas, pe vremea aia, se puteau cumpăra ceva ani de renume şi şcoli bune.

- Diego Marlasca avea nevoie să creadă. Mama l-a ajutat s-o facă. Asta a fost tot.

- Să creadă în ce?

- În propria lui mântuire. Era convins că s-a trădat pe sine însuşi şi pe cei care îl iubeau. Credea că şi-a canalizat viața pe un drum al ticăloşiei şi al minciunii. Mama s-a gândit că, în privința asta, nu se deosebea de majoritatea oamenilor care, la un moment dat al vieții lor, se opresc să se privească în oglindă. Numai jivinele meschine se simt întotdeauna virtuoase şi se uită de sus la restul lumii. Însă Diego Marlasca era un om cu conştiință şi nu era mulțumit de ceea ce vedea. De aceea a apelat la mama. Fiindcă şi-a pierdut speranța şi, probabil, uzul rațiunii.

- A zis Marlasca ce-a făcut?

- A zis că şi-a încredințat sufletul unei umbre.

- Unei umbre?

- Astea au fost cuvintele lui. O umbră care. îl urmărea, care avea chipul, înfățişarea şi glasul lui.

- Asta ce însemna?

- Vina şi remuşcarea nu au un înțeles. Sunt sentimente şi emoții, nu idei.

Mi-am adus aminte că nici patronul n-ar fi putut explica mai lămurit.

- Şi ce putea face mama dumitale pentru el? am întrebat.

- Nimic altceva decât să-l consoleze şi să-l ajute să-şi găsească un pic de împăcare. Diego Marlasca credea în magie şi din pricina asta mama s-a gândit că trebuie să-l convingă că drumul lui către mântuire trece prin ea. I-a vorbit despre o vrajă veche, despre o legendă a pescarilor pe care o auzise în copilărie, printre colibele de pe plajă. Când un om îşi pierdea direcția în viață şi simțea că moartea a pus preț pe sufletul lui, legenda spunea că, dacă se găsea un suflet curat care voia să se jertfească pentru el, atunci şi-ar fi ascuns, cu acesta, inima lui neagră, iar moartea, oarbă, avea să-l ocolească.

- Un suflet curat?

- Fără păcat.

- Şi cum se făcea una ca asta?

- Cu durere, fireşte.

- Ce fel de durere?

- O jertfă de sânge. Un suflet în schimbul celuilalt.

Moarte în schimbul vieții.

A urmat o tăcere îndelungată. Vuietul mării pe țărm şi vântul printre colibe.

- Irene şi-ar fi smuls ochii din orbite şi inima din piept pentru Marlasca. El era singura ei rațiune de a trăi. Îl iubea orbeşte şi, asemenea lui, credea că singura lui mântuire era în magie. La început a vrut să-şi ia viața şi să o ofere ca jertfă, însă mama a convins-o să renunțe. I-a spus ceea ce ea ştia deja, că sufletul ei nu era fără păcat şi că jertfa ei ar fi fost zadarnică. I-a spus asta ca s-o salveze. Ca să-i salveze pe amândoi.

- De cine?

- De ei înşişi.

- Dar a făcut o greşeală...

- Nici mama nu putea să le vadă pe toate.

- Ce anume a făcut Marlasca?

- Mama n-a vrut să-mi spună niciodată, nu voia ca eu sau frații mei să fim implicați. Ne-a trimis pe toți departe şi ne-a separat în diferite internate, ca să uităm de unde veneam şi cine eram. Spunea că, acum, noi eram cei blestemați. A murit la scurt timp, singură. Noi n-am aflat decât mult după aceea. Când i-au găsit trupul neînsuflețit, nimeni n-a îndrăznit să-l atingă şi l-au lăsat să-l ia marea. Nimeni nu îndrăznea să vorbească despre moartea ei. Dar eu ştiam cine a omorât-o şi de ce. Iar astăzi încă mai cred că mama ştia că va muri curând şi de mâna cui. Ştia şi n-a făcut nimic, fiindcă, până la urmă, a crezut şi dânsa. A crezut fiindcă nu era în stare să accepte ce-a făcut. A crezut că dându-şi sufletul va salva sufletele noastre, sufletul acestui loc. De aceea n-a vrut să fugă de aici, fiindcă vechea legendă spunea că sufletul care se dăruieşte trebuie să fie mereu acolo unde s-a săvârşit trădarea, ca un bandaj peste ochii morții, întemnițat pentru vecie.

- Şi unde-i sufletul care l-a mântuit pe cel al lui Diego Marlasca?

Femeia zâmbi.

- Nu există suflete şi nici mântuiri, domnule Martin.

Sunt basme din vechime şi baliverne. Tot ce există sunt cenuşa şi amintirile - însă, dacă ar exista, ar fi acolo unde Marlasca a comis crima, secretul pe care l-a ținut ascuns în toți aceşti ani, ca să-şi înşele propriul destin.

- Casa cu turn... Am locuit acolo aproape zece ani şi în casa aceea nu există nimic.

Zâmbi din nou şi, privindu-mă fix în ochi, se aplecă spre mine şi mă sărută pe obraz. Buzele îi erau înghețate, ca ale unui cadavru. Răsuflarea ei mirosea a flori moarte.

- Poate că n-ați ştiut să vă uitați unde trebuie, îmi şopti ea la ureche. Poate că sufletul acela întemnițat e al dumneavoastră.

Atunci, şi-a dezlegat baticul din jurul gâtului şi am putut vedea o cicatrice mare care îi străbătea beregata. De astă dată, zâmbetul ei a fost unul răutăcios, iar ochii i-au strălucit cu o lumină crudă şi batjocoritoare.

- Acuşi va ieşi soarele. Plecați cât mai puteți, zise Vrăjitoarea din Somorrostro întorcându-mi spatele şi țintuindu-şi privirea înapoi în foc.

Copilul îmbrăcat în costum negru a apărut în prag şi mi-a întins mâna, dându-mi de înțeles că timpul meu s-a încheiat. M-am ridicat şi l-am urmat. Când m-am întors, m-a surprins reflexul meu într-o oglindă

atârnată de perete. În ea, se putea vedea silueta încovoiată şi învelită în zdrențe a unei bătrâne care şedea în fața focului. Râsul ei întunecat şi crud m-a însoțit până la ieşire.

17

Când am ajuns la casa cu turn, se crăpa de ziuă. Broasca uşii dinspre stradă era spartă. Am împins uşa cu mâna şi am intrat în hol. Mecanismul încuietorii de cealaltă parte a uşii fumega şi emana un miros intens. Acid. Am urcat scările încet, convins că o să-l găsesc pe Marlasca aşteptându-mă în întunericul de pe palier sau că, dacă mă întorc, îl voi găsi acolo, zâmbind, în spatele meu. Când am început să urc ultima porțiune de trepte am băgat de seamă că gaura cheii purta şi ea urme de acid. Am vârât cheia în broască şi a trebuit să forțez aproape două minute ca să deblochez încuietoarea, care rămăsese mutilată, dar care se vede treaba că nu cedase. Am scos cheia roasă de acea substanță şi am deschis uşa împingând-o. Am lăsat-o deschisă în spatele meu şi am intrat pe coridor, fără să-mi scot paltonul. Am scos revolverul din buzunar şi am deschis tamburul. L-am golit de tuburile cartuşelor pe care le trăsesem şi le-am înlocuit cu gloanțe noi, aşa cum îl văzusem făcând pe tata de atâtea ori când se întorcea acasă în zori.

- Salvador! am strigat.

Ecoul glasului meu s-a împrăştiat prin casă. Am tras percutorul. Am continuat să înaintez pe coridor până când am ajuns la camera din fund. Uşa era întredeschisă.

- Salvador! am strigat din nou.

Am îndreptat arma spre uşă şi am deschis-o cu un şut.

Înăuntru nu era nici urmă de Marlasca, doar mormanul de cutii şi vechituri stivuite lângă perete. Am simțit din nou mirosul acela care părea să se strecoare prin ziduri. M-am apropiat de dulapul care acoperea peretele din fund şi am deschis uşile larg. Am dat la o parte hainele vechi care atârnau de umeraşe. Curentul rece şi umed care țâşnea din gaura aceea din perete îmi mângâie fața. Orice va fi ascuns Marlasca în acea casă, lucrul respectiv se afla dincolo de acel zid.

Am vârât arma în buzunarul paltonului, pe care mi l-am scos. Am căutat capătul dulapului şi am băgat mâna prin spațiul îngust dintre perete şi mobilă. Am izbutit să înşfac partea din spate şi am tras cu putere. Cu primul efort, am câştigat vreo doi centimetri, de unde am putut apuca mai bine şi am tras din nou. Dulapul a cedat aproape o palmă. Am continuat să împing capătul spre în afară, până când peretele din spatele dulapului a rămas la vedere şi am avut loc să mă strecor. Odată ajuns în spate, am împins cu umărul şi l-am mutat complet, lipindu-l de peretele alăturat. M-am oprit să-mi recapăt răsuflarea şi am cercetat peretele. Era văruit în ocru, diferit de restul camerei. Sub stratul de var se întrezărea un fel de mortar argilos, nefinisat. Am bătut în el cu dosul degetelor. Ecoul nu lăsa loc de îndoială. Nu era un perete de susținere. Exista ceva de partea cealaltă. Mi-am lipit capul de perete şi am ascultat. Atunci am auzit un zgomot. Paşi pe coridor, apropiindu-se... M-am retras încet şi am întins mâna spre paltonul pe care îl lăsasem pe un scaun, ca să iau revolverul. O umbră se întinse în fața pragului. Mi-am ținut răsuflarea. Silueta s-a ivit încet, privind înăuntru.

- Domnule inspector... am murmurat.

Victor Grandes îmi zâmbi cu răceală. Mi-am imaginat că mă tot aşteptau de câteva ore, ascunşi în dreptul vreunei uşi din stradă.

- Sunteți în renovare, domnule Martin?

- Fac ordine.

Inspectorul privi maldărul de haine şi sertare împrăştiate pe jos şi dulapul dislocat şi se limită să clatine din cap afirmativ.

- I-am rugat pe Marcos şi Castelo să aştepte jos. Mă pregăteam să sun, dar ați lăsat uşa deschisă şi mi-am permis să intru. Mi-am zis: asta înseamnă că prietenul Martin mă aşteaptă.

- Ce pot face pentru dumneavoastră, domnule inspector?

- Să veniți cu mine la comisariat, dacă sunteți drăguț.

- Sunt arestat?

- Mă tem că da. Veniți de bunăvoie sau o să trebuiască s-o facem cu forța?

- Nu, l-am asigurat.

- Vă mulțumesc.

- Pot să-mi iau paltonul? l-am întrebat.

Grandes mă privi în ochi o clipă. Apoi mi-a luat paltonul şi m-a ajutat să-l îmbrac. Am simțit pe picior greutatea revolverului. Calm, m-am încheiat la nasturi. Înainte de a ieşi din cameră, inspectorul aruncă o ultimă privire spre peretele care rămăsese descoperit. Apoi îmi făcu semn să ies pe culoar. Marcos şi Castelo urcaseră până pe palier şi aşteptau, cu un zâmbet triumfător. Când am ajuns la capătul culoarului, m-am oprit o clipă, ca să mă uit spre interiorul casei, care parcă se replia într-un puț de întuneric. M-am întrebat dacă o voi mai vedea vreodată. Castelo scoase nişte cătuşe, dar Grandes făcu un gest de negare.

- Nu va fi necesar, nu-i aşa, domnule Martin?

Am făcut semn că nu. Grandes lăsă uşa întredeschisă şi mă împinse uşor, dar ferm, spre scară.

18

De astă dată n-au mai existat efecte dramatice şi decoruri realist-naturaliste, nici ecouri de carcere umede şi întunecate. Sala era spaţioasă, luminoasă şi avea tavanul înalt. M-a dus cu gândul la sala de clasă a unei şcoli religioase pentru bogătaşi, cu tot cu crucifixul din faţă. Era amplasată la parterul Comisariatului, cu ferestre largi ce ofereau priveliştea oamenilor şi tramvaielor care îşi începuseră deja defilarea matinală pe Via Layetana. În mijlocul încăperii erau aşezate două scaune şi o masă de metal care, abandonate într-un spaţiu gol atât de mare, păreau minuscule. Grandes m-a condus până la masă şi le-a ordonat lui Marcos şi Castelo să ne lase singuri. Cei doi poliţişti au executat ordinul fără să se grăbească. Mânia pe care o respirau se putea adulmeca în aer. Grandes a aşteptat până când au ieşit şi apoi s-a destins.

- Credeam că o să mă aruncaţi la lei, i-am zis.

- Luaţi loc.

M-am supus. Dacă n-ar fi fost privirile lui Marcos şi Castelo, când s-au retras, ori uşa de metal şi gratiile groase de partea cealaltă a geamurilor, nu s-ar fi zis că situaţia mea era gravă. În cele din urmă, m-au convins termosul cu cafea fierbinte şi pachetul de ţigări pe care Grandes le-a lăsat pe masă, dar mai cu seamă zâmbetul său senin şi binevoitor. Sigur pe el. De astă dată inspectorul nu glumea.

S-a aşezat în faţa mea şi a deschis un dosar, din care a scos nişte fotografii pe care s-a apucat să le aşeze pe masă, una lângă alta. În prima apărea avocatul Valera, în fotoliul din salonul lui. Lângă el era o imagine cu cadavrul văduvei Marlasca, sau ce mai rămăsese din el, la scurt timp după ce a fost scos de pe fundul piscinei, din casa ei de pe şoseaua Vallvidrera. O a treia fotografie înfăţişa un omuleţ cu beregata sfârtecată, care semăna cu Damian Roures. A patra imagine era cu Cristina Sagnier şi mi-am dat seama că poza fusese făcută în ziua nunţii ei cu Pedro Vidal. Ultimele două erau nişte portrete realizate în studio ale foştilor mei editori, Barrido şi Escobillas. După ce a aliniat cu grijă cele şase fotografii, Grandes mi-a adresat o privire impenetrabilă şi a lăsat să se scurgă două minute de tăcere, studiindu-mi reacţia în faţa pozelor, sau absenţa acestei reacţii. Apoi, cu un calm infinit, a turnat două ceşti de cafea şi a împins una spre mine.

- Mai întâi, aş dori să vă ofer ocazia să-mi povestiţi dumneavoastră totul, domnule Martin. În felul dumneavoastră şi fără nici o grabă, zise el în cele din urmă.

- Nu va folosi la nimic, i-am replicat eu. Nu va schimba nimic.

- Preferaţi să vă pun faţă în faţă cu alţi posibili implicaţi? Cu ajutoarea dumneavoastră, de pildă? Cum se numea? Isabella?

- Lăsaţi-o în pace. Ea nu ştie nimic.

- Convingeţi-mă.

M-am uitat spre uşă.

- Există o singură modalitate de a ieşi din sala asta, domnule Martin, zise inspectorul arătându-mi o cheie.

Am simţit din nou greutatea revolverului în buzunarul de la palton.

- De unde vreţi să încep?

- Dumneavoastră sunteţi naratorul. Eu nu vă cer decât să-mi spuneţi adevărul.

- Nu ştiu care-i adevărul.

- Adevărul e ceea ce doare.

Într-un răstimp de două ceasuri şi mai bine, Victor Grandes n-a deschis gura nici măcar o dată. A ascultat atent, încuviințând din când în când şi notând câte un cuvânt în carnețel. La început mă uitam la el, însă curând am uitat că e acolo şi am descoperit că îmi istoriseam povestea mie însumi. Cuvintele m-au făcut să călătoresc într-un timp pe care îl credeam pierdut, în noaptea când tatăl meu a fost asasinat în fața sediului ziarului. Mi-am amintit zilele petrecute în redacția jurnalului *La Voz de la Industria,* anii când am supraviețuit scriind povestiri la miezul nopții şi acea primă scrisoare semnată de Andreas Corelli, promițând marile speranțe. Mi-am amintit acea primă întâlnire cu patronul, de la Rezervorul de Apă, şi acele zile când certitudinea unei morți inevitabile era singurul orizont pe care îl aveam în față. I-am vorbit de Cristina, de Vidal şi de o poveste al cărei final l-ar fi putut intui oricine în afară de mine. I-am vorbit de acele două cărți pe care le-am scris, una cu numele meu şi cealaltă cu al lui Vidal, de pierderea acelor speranțe nenorocite şi de după-amiaza când mi-am văzut mama azvârlind la gunoi singurul lucru bun pe care credeam că l-am făcut în viață. Nu căutam nici mila, nici înțelegerea inspectorului. Îmi era de ajuns să încerc să trasez o hartă imaginară a întâmplărilor care m-au condus către acea sală, către acea clipă de vid absolut. M-am întors la casa de lângă Parcul Guell şi la noaptea când patronul mi-a făcut o ofertă pe care n-o puteam refuza. Mi-am mărturisit primele bănuieli, cercetările mele în privința casei cu turn, în privința straniului deces al lui Diego Marlasca şi a rețelei de înşelăciuni în care m-am pomenit implicat sau pe care am ales-o ca să-mi satisfac vanitatea, lăcomia şi dorința de a trăi cu orice preț. A trăi pentru a povesti.

N-am lăsat nimic deoparte. Nimic în afară de ceea ce era mai important, ceea ce nu îndrăzneam să-mi povestesc nici măcar mie însumi. În relatarea mea, mă întorceam la sanatoriul de la Vila San Antonio, să o caut pe Cristina, şi nu mai găseam decât urma unor paşi care se pierdeau în zăpadă. Poate că, dacă repetam asta o dată şi încă o dată, chiar şi eu ajungeam să cred că aşa a fost. Povestea mea se termina chiar în acea dimineață, când, revenind dinspre barăcile din Somorrostro, descopeream că Diego Marlasca hotărâse că portretul care lipsea din şirul pe care inspectorul îl aşezase pe masă era portretul meu.

Când mi-am încheiat relatarea m-am cufundat într-o tăcere îndelungată. Nu mă mai simțisem atât de obosit în toată viața mea. Aş fi vrut să mă duc la culcare, să adorm şi să nu mă mai trezesc niciodată. Grandes mă observa de cealaltă parte a mesei. Mi s-a părut că era încurcat, trist, mânios şi mai cu seamă pierdut.

- Spuneți ceva, i-am zis.

Grandes oftă. Se ridică din scaunul pe care nu-l părăsise cât a durat toată istorisirea mea şi se apropie de fereastră, cu spatele la mine. M-am văzut pe mine însumi scoțând revolverul din palton, împuşcându-l în ceafă şi ieşind de acolo cu cheia pe care şi-o vârâse în buzunar. În şaizeci de secunde, puteam să fiu în stradă.

- Motivul pentru care stăm acum de vorbă este că ieri a sosit o telegramă de la cartierul Gărzii Civile din Puigcerda, în care se spune că Cristina Sagnier a dispărut din sanatoriul de la Vila San Antonio şi că sunteți principalul suspect. Medicul-şef al centrului afirmă că v-ați manifestat interesul să o luați de acolo şi că el a refuzat să o externeze. Vă spun toate astea ca să înțelegeți exact de ce suntem aici, în sala asta, cu cafea fierbinte şi țigări, făcând conversație ca nişte prieteni vechi. Suntem aici fiindcă soția unuia dintre cei mai bogați oameni din Barcelona a dispărut, iar dumneavoastră sunteți singurul care ştie unde este. Suntem aici fiindcă tatăl prietenului dumneavoastră Pedro Vidal, unul dintre cei mai puternici oameni din acest oraş, s-a interesat de caz fiindcă, pe cât se pare, e un vechi cunoscut de-al dumneavoastră, şi i-a rugat pe superiorii mei ca, înainte să ne atingem de-un fir de păr de-al dumneavoastră, să obținem această informație şi să lăsăm orice alt considerent pentru mai târziu. Dacă nu

ar fi acest motiv, precum şi insistenţa mea de a avea o ocazie să încerc să. lămuresc subiectul în felul meu, v-aţi afla acum într-o carceră din Campa de la Bota şi, în loc să staţi de vorbă cu mine, aţi vorbi direct cu Marcos şi Castelo, care, pentru informarea dumneavoastră, cred că tot ceea ce nu însemnă să vă sfărâme genunchii cu ciocanul de la bun început e pierdere de vreme şi punere în pericol a vieţii doamnei Vidal, opinie pe care, pe minut ce trece, o împărtăşesc din ce în ce mai mult superiorii mei, care consideră că vă dau prea multă apă la moară în numele prieteniei noastre.

Grandes se întoarse şi mă privi, reţinându-şi mânia.

- Nu m-aţi ascultat, i-am zis eu. N-aţi auzit nimic din ce v-am spus.

- V-am auzit perfect, domnule Martin. Am auzit cum, muribund şi disperat, aţi încheiat un contract cu un editor parizian mai mult decât misterios, de care nimeni n-a auzit şi pe care nimeni nu l-a văzut vreodată, ca să inventaţi, aşa cum aţi spus, o nouă religie, în schimbul a o sută de mii de franci francezi. Dar mai apoi aţi descoperit că, de fapt, aţi nimerit într-un complot sinistru, în care se pare că mai sunt implicaţi un avocat care şi-a simulat propria moarte acum douăzeci şi cinci de ani, amanta acestuia şi o artistă de revistă decăzută, pentru a scăpa de o soartă care acum iată că vă paşte. Am auzit cum această soartă v-a făcut să cădeţi în capcana unei case blestemate, în care mai fusese prins şi predecesorul dumneavoastră, Diego Marlasca, şi unde aţi descoperit dovada că cineva era pe urmele dumneavoastră şi îi asasina treptat pe toţi cei care ar putea da în vileag secretul unui om care, judecând după cuvintele pe care le-aţi folosit, era aproape la fel de nebun ca dumneavoastră. Omul din umbră, care se pare că a preluat identitatea unui fost poliţist ca să ascundă faptul că era încă în viaţă, a comis o serie de crime cu ajutorul amantei lui, provocând inclusiv moartea domnului Sempere, dintr-un oarecare motiv ciudat, pe care nici dumneavoastră nu sunteţi în măsură să-l explicaţi.

- Irene Sabino l-a ucis pe Sempere ca să-i fure o carte.

O carte despre care credea că conţine sufletul meu.

Grandes se bătu cu palma peste frunte, ca şi când tocmai ar fi găsit soluţia problemei.

- Desigur. Prostul de mine. Asta le explică pe toate.

Cum explică şi secretul acela teribil pe care vi l-a dezvăluit o vrăjitoare de pe plaja Bogatell. Vrăjitoarea din Somorrostro. Îmi place. E tipic pentru dumneavoastră. Să vedem dacă am înţeles bine. Respectivul Marlasca ţine un suflet prizonier pentru a şi-l ascunde pe al său şi pentru a evita astfel un soi de blestem. Spuneţi-mi, pe asta aţi scos-o din *Oraşul blestemaţilor* sau aţi inventat-o chiar acum?

- N-am inventat nimic.

- Puneţi-vă în locul meu şi gândiţi-vă dacă aţi crede ceva din ce-aţi spus.

- Presupun că nu. Dar v-am spus tot ce ştiu.

- Fireşte. Mi-aţi oferit date şi probe concrete, care confirmă adevărul povestirii dumneavoastră, începând cu vizita pe care i-aţi făcut-o doctorului Trias, contul bancar pe care-l aveţi la Banco Hispano Colonial, propria dumneavoastră placă de mormânt dintr-un atelier din Pueblo Nuevo şi chiar o relaţie de natură juridică între omul pe care-l numiţi *patronul* şi cabinetul de avocatură Valera, printre multe alte detalii faptice care nu rămân mai prejos de experienţa pe care o aveţi în crearea de povestiri poliţiste. Singurul lucru pe care nu mi l-aţi spus şi care, sincer vorbind, atât pentru binele dumneavoastră, cât şi pentru binele meu, speram să-l aud este unde se află Cristina Sagnier.

Am înţeles că singurul lucru care mă putea salva în momentul acela era o minciună. În clipa în care aş fi spus adevărul despre Cristina, ceasurile mele erau numărate.

- Nu ştiu unde este.

- Minţiţi.

- Eu v-am zis că nu va folosi la nimic să vă spun adevărul, i-am răspuns.

- În afară de faptul că m-aţi făcut să pic de fraier fiindcă am vrut să vă ajut.

- Asta încercaţi să faceţi, domnule inspector? Să mă ajutaţi?

- Da.

- Atunci verificaţi tot ce v-am spus. Găsiţi-i pe Marlasca şi pe Irene Sabino.

- Superiorii mei mi-au acordat douăzeci şi patru de ore cu dumneavoastră. Dacă până atunci nu le-o aduc pe Cristina teafără, sau cel puţin în viaţă, îmi vor lua cazul şi îl vor da lui Marcos şi Castelo, care de mult aşteaptă ocazia să arate ce pot, şi nu o vor irosi.

- Atunci, nu vă mai pierdeţi vremea. Grandes pufni, dar încuviinţă.

- Sper că ştiţi ce faceţi, domnule Martin.

19

Am socotit că trebuia să fie cam ora nouă dimineața când inspectorul Victor Grandes m-a lăsat închis în sala aceea, doar în compania termosului cu cafea rece şi a pachetului de țigări. Şi-a postat un om la uşă şi l-am auzit ordonând să nu fie lăsat să treacă nimeni, sub nici un motiv. La cinci minute după plecarea lui, am auzit cum cineva bate la uşă şi am recunoscut fața sergentului Marcos, conturată în dreptul ferestruicii cu geam. Nu-i puteam auzi cuvintele, însă caligrafia buzelor lui nu lăsa loc de îndoială :

Pregăteşte-te, nenorocitule.

Mi-am petrecut restul dimineții aşezat pe pervaz, contemplând cum oamenii care se credeau liberi treceau, dincolo de gratii, fumând şi mâncând cubulețe de zahăr, cu aceeaşi plăcere cu care îl văzusem pe patron, nu o dată. Oboseala, ori poate doar reculul disperării, m-au ajuns la amiază şi m-am întins pe jos, cu fața la perete. Am adormit în mai puțin de un minut. Când m-am trezit, sala era în semiîntuneric. Se înnoptase şi lumina gălbuie a felinarelor de pe Via Layetana desena pe tavanul încăperii umbre de automobile şi tramvaie. M-am ridicat. Frigul pardoselii îmi pătrunsese în toți muşchii, şi m-am apropiat de un radiator din colț, care era mai înghețat decât mâinile mele.

În clipa, aceea, am auzit uşa sălii deschizându-se în spatele meu şi m-am întors. Inspectorul mă privea din prag. La un semnal al lui Grandes, unul din oamenii lui a aprins lumina din sală şi a închis uşa. Lumina aspră şi metalică m-a izbit în ochi, orbindu-mă pentru moment. Când i-am deschis, am dat peste un inspector care arăta aproape la fel de rău ca mine.

- Aveți nevoie să mergeți la baie?

- Nu. Profitând de circumstanțe, am hotărât să mă piş pe mine şi să mă antrenez pentru când mă veți trimite în camera groazei, ținută de inchizitorii Marcos şi Castelo.

- Mă bucur că nu v-ați pierdut simțul umorului. O să aveți nevoie de el. Luați loc.

Ne-am reluat pozițiile din urmă cu câteva ore şi ne-am privit în tăcere.

- Am verificat detaliile povestirii dumneavoastră.

- Şi?

- De unde vreți să încep?

- Dumneavoastră sunteți polițistul.

- Mai întâi am vizitat clinica doctorului Trias din strada Muntaner. A fost o vizită scurtă. Doctorul Trias a murit acum doisprezece ani şi, de opt ani încoace, cabinetul îi aparține unui dentist pe nume Bernat Llofriu, care, e de prisos să mai spun, n-a auzit niciodată de dumneavoastră.

- Imposibil.

- Aşteptați, fiindcă partea cea mai bună abia urmează.

După ce am plecat de acolo, am trecut pe la sediul central al Băncii Hispano Colonial. Decorațiuni interioare impresionante şi un serviciu impecabil. Mi-a venit chef să deschid un carnet de economii. Acolo am putut să aflu că n-ați avut niciodată vreun cont deschis la ei, că n-au auzit niciodată de nimeni cu numele de Andreas Corelli şi că, în prezent, nu există nici un client care să aibă un cont în valută în valoare de o sută de mii de franci francezi. Pot continua?

Am strâns din buze, dar am încuviințat.

- Următoarea mea oprire a fost la biroul răposatului avocat Valera. Acolo am putut constata că, într-adevăr, aveți un cont, însă nu la Banco Hispano Colonial, ci la Banco de Sabadell, de la care ați transferat fonduri către conturile avocaților, în valoare de două mii de pesetas, acum vreo șase luni.

- Nu vă înţeleg.

- E foarte simplu. Dumneavoastră l-aţi angajat pe Valera anonim, sau aşa credeaţi, fiindcă băncile au o memorie de elefant şi, odată ce au văzut cum le zboară o centimă, nu mai uită niciodată. Vă mărturisesc că, pe atunci, începusem deja să dau de gustul chestiunii şi am hotărât să fac o vizită la atelierul de sculpturi funerare "Sanabre şi Fiii".

- Să nu-mi spuneţi că n-aţi văzut îngerul...

- L-am văzut, l-am văzut. Impresionant. Ca şi scrisoarea semnată cu mâna dumneavoastră şi datată acum trei luni, prin care aţi comandat lucrarea, ca şi chitanţa de plată anticipată pe care bunul Sanabre o păstra în registrele lui. Un om încântător şi mândru de munca sa. Mi-a spus că e capodopera lui, că a primit o inspiraţie divină.

- Nu l-aţi întrebat de banii pe care i-a plătit Marlasca acum douăzeci şi cinci de ani?

- Ba da. A păstrat chitanţele. În contul lucrărilor de îmbunătăţire, întreţinere si renovare a cavoului familiei.

- În mormântul lui Marlasca e îngropat cineva care nu-i el.

- Aşa spuneţi dumneavoastră. Dar, dacă vreţi să profanaţi un mormânt, înţelegeţi probabil că va trebui să-mi oferiţi argumente mai solide. Însă daţi-mi voie să continui cu recapitularea poveştii dumneavoastră.

Am înghiţit în sec.

- Profitând că mă aflam acolo, m-am dus până la plaja Bogatell, unde, pentru un real, am găsit zece oameni dispuşi să-mi dezvăluie grozavul secret al Vrăjitoarei din Somorrostro. Nu v-am spus asta azi-dimineaţă, când îmi istoriseaţi povestea dumneavoastră, ca să nu stric reprezentaţia, însă, de fapt, femeia care îşi spunea aşa a murit de ani de zile. Bătrâna pe care am văzut-o azi-dimineaţă nu-i mai sperie nici pe copii şi zace neputincioasă într-un scaun. Şi un amănunt care o să vă încânte: . e mută.

- Domnule inspector...

- Încă n-am terminat. N-o să-mi puteţi spune că nu îmi iau munca în serios. Aşa încât, de acolo, m-am dus la vila pe care mi-aţi descris-o, cea de lângă Parcul Giiell, care-i abandonată de cel puţin zece ani de zile şi în care, îmi pare rău să vă spun, nu existau nici fotografii, nici stampe, nimic altceva decât rahat de pisică. Ce părere aveţi?

Nu i-am răspuns.

- Spuneţi-mi, domnule Martin. Puneţi-vă în locul meu.

Ce-aţi fi făcut dacă v-aţi fi găsit într-o asemenea conjunctură?

- Aş fi abandonat, presupun.

- Exact. Însă eu nu sunt dumneavoastră şi, ca un idiot, după acest periplu atât de profitabil, am hotărât să vă urmez sfatul şi s-o caut pe temuta Irene Sabino.

- Aţi găsit-o?

- Aveţi un pic de încredere în forţele de ordine, domnule Martin. Bineînţeles că am găsit-o. Prăpădindu-se de plictiseală într-o pensiune mizerabilă din Raval, unde locuieşte de ani de zile.

- Aţi vorbit cu ea? Grandes încuviinţă.

- Pe îndelete.

- Şi...?

- Nu are nici cea mai vagă idee despre cine sunteţi dumneavoastră.

- Aşa v-a zis?

- Printre alte lucruri.

- Care lucruri?

- Mi-a povestit că l-a cunoscut pe Diego Marlasca la o şedinţă organizată de Roures într-un apartament din strada Elisabeta, unde se aduna asociaţia spiritistă „El Porvenir", în anul 1903. Mi-a povestit că a dat peste un om care s-a refugiat în braţele ei, distrus fiindcă îşi pierduse fiul şi prins în capcana unei căsnicii fără sens. Mi-a povestit că Marlasca era un om amabil, dar dereglat, care credea că ceva a intrat în el si era convins că va muri curând. Mi-a povestit că, înainte de a muri, a lăsat un fond de capital pentru ca ea şi bărbatul pe care l-a părăsit ca să plece cu Marlasca, Juan Corbera, alias Jaco, să poată primi ceva în lipsa lui. Mi-a povestit că Marlasca şi-a pus capăt zilelor fiindcă nu putea suporta durerea care îl măcina. Mi-a povestit că ea şi Juan Corbera au trăit din acea pomană a lui Marlasca până când fondul s-a isprăvit şi că omul pe care dumneavoastră îl numiţi Jaco a părăsit-o la scurt timp după aceea şi, după cum a aflat ea, a murit singur şi alcoolic, în timp ce lucra ca paznic de noapte la Casaramona, la fabrică. Mi-a povestit că, într-adevăr, l-a dus pe Marlasca s-o vadă pe femeia aceea căreia i se spunea Vrăjitoarea din Somorrostro, fiindcă a crezut că aceasta îl va consola şi îl va face să creadă că se va întâlni cu feciorul său pe lumea de dincolo... Doriţi să spun mai departe?

Mi-am descheiat cămaşa şi i-am arătat tăieturile pe care Irene Sabino mi le crestase pe piept în noaptea când ea şi Marlasca m-au atacat în cimitirul San Gervasio.

- O stea cu şase colţuri. Nu mă faceţi să râd, domnule Martin. Tăieturile astea vi le puteaţi face şi singur. Ele nu înseamnă nimic. Irene Sabino nu-i decât o biată femeie care îşi câştigă existenţa muncind într-o spălătorie din strada Cadena, nu una care face farmece.

- Şi ce-aţi aflat de Ricardo Salvador?

- Ricardo Salvador a fost dat afară din poliţie în 1906, după ce şi-a petrecut doi ani tot răscolind cazul morţii lui Diego Marlasca, în timp ce avea o relaţie ilicită cu văduva răposatului. Ultimul lucru care se ştie despre el e că se hotărâse să plece cu vaporul în America, unde să înceapă o viaţă nouă.

Nu m-am putut abţine să nu izbucnesc în râs văzând enormitatea acestei păcăleli.

- Nu vă daţi seama, domnule inspector? Nu vă daţi seama că tocmai cădeţi în aceeaşi capcană pe care mi-a întins-o Marlasca?

Grandes mă privea cu milă.

- Cel care nu-şi dă seama ce se petrece sunteţi dumneavoastră, domnule Martin. Timpul trece şi, în loc să-mi spuneţi ce s-a întâmplat cu Cristina Sagnier, vă încăpăţânaţi să mă convingeţi de o poveste care parcă-i ieşită din *Oraşul blestemaţilor*. Aici există o singură capcană: aceea pe care dumneavoastră v-aţi întins-o singur. Iar fiecare minut care trece fără să-mi spuneţi adevărul mă împiedică tot mai mult să vă pot scoate de aici.

Grandes îşi trecu mâna de două ori prin faţa ochilor mei, ca şi când ar fi vrut să se asigure că încă mai vedeam.

- Nu? Nimic? Cum doriţi. Daţi-mi voie să termin de povestit ce mi-a mai oferit ziua de azi. După vizita la Irene Sabino, la drept vorbind, mă cam săturasem, şi m-am întors un pic la secţie, unde încă am mai găsit timp şi dispoziţie să sun la cartierul Gărzii Civile din Puigcerda. De acolo mi s-a confirmat că aţi fost văzut ieşind din camerele unde era internată Cristina Sagnier în noaptea când ea a dispărut, că n-aţi mai revenit la hotel ca să vă luaţi bagajele şi că medicul-şef al sanatoriului le-a spus că aţi retezat curelele de piele care ţineau pacienta imobilizată. Atunci l-am sunat pe un vechi prieten al dumneavoastră, Pedro Vidal, care a avut amabilitatea să vină până la secţie. Bietul om era distrus. Mi-a spus că ultima dată când v-aţi văzut, l-aţi lovit. E adevărat?

Am încuviinţat.

- Să ştiţi că nu vă poartă pică. De fapt, a încercat aproape să mă convingă să vă dau drumul. Spune că toate trebuie să aibă o explicaţie. Că aţi avut o viaţă grea. Că v-aţi pierdut tatăl din vina lui. Că el se simte responsabil. Că singurul lucru pe care-l vrea e să-şi recupereze soţia şi că n-are nici o intenţie să treacă la represalii împotriva dumneavoastră.

- I-aţi povestit toate astea lui Vidal?

- N-am avut încotro.

Mi-am ascuns faţa în mâini.

- Ce a zis? l-am întrebat. Grandes ridică din umeri.

- El crede că v-aţi pierdut minţile. Că trebuie să fiţi nevinovat şi că nu vrea să păţiţi nimic, fie că sunteţi de vină sau nu. Familia lui e altă poveste. Am aflat că tatăl prietenului dumneavoastră Vidal, căruia, cum v-am spus, nu-i sunteţi prea simpatic, le-a oferit, în secret, o bonificaţie lui Marcos şi Castelo dacă vă smulg o mărturisire în mai puţin de douăsprezece ore. Ei l-au asigurat că până mâine dimineaţă o să recitaţi şi versurile din *Canigo*[9].

- Şi dumneavoastră ce credeţi?

- Sincer? Sincer aş vrea să cred că Pedro Vidal nu se înşală şi că v-aţi pierdut minţile.

Nu i-am spus că, exact în clipa aceea, eu însumi începeam să cred acelaşi lucru. L-am privit pe Grandes şi am băgat de seamă că ceva din expresia lui nu era în regulă.

- Mai e ceva ce nu mi-aţi spus, am remarcat eu.

- Eu aş zice că v-am spus mai mult decât suficient, replică el.

Considerată cândva epopee naţională, această legendă romantică preamăreşte originea creştină a Cataloniei.

- Ce nu mi-aţi spus?

Grandes mă observă atent şi apoi râse înăbuşit.

- Azi-dimineaţă, când mi-aţi spus că, în noaptea dinaintea morţii domnului Sempere, cineva a venit la librărie şi cei doi au fost auziţi certându-se, bănuiaţi că acea persoană voia să cumpere o carte, o carte de-a dumneavoastră, şi că, atunci când Sempere a refuzat să i-o vândă, a avut loc o luptă şi librarul a suferit un atac de cord. După câte mi-aţi spus, era vorba de un titlu aproape unic, din care nu prea mai există exemplare. Cum se numea cartea?

- *Paşii cerului.*

- Exact. Asta-i cartea care, întocmai cum bănuiaţi, a fost furată în noaptea când a murit Sempere.

Am încuviinţat. Inspectorul a luat o ţigară şi a aprins-o.

A savurat două fumuri şi a stins-o.

- Asta-i dilema mea, domnule Martin. Pe de o parte cred că mi-aţi turnat o mulţime de gogoşi pe care, fie că le-aţi inventat fiindcă m-aţi luat de prost, fie că, nu ştiu dacă ar fi chiar mai rău, aţi început să le credeţi şi dumneavoastră după ce le-aţi tot repetat atâta. Toate indiciile conduc spre dumneavoastră şi cel mai uşor pentru mine e să mă dau la o parte şi să vă las pe mâna lui Marcos şi Castelo.

- Dar...

-... dar, şi aici e un "dar" minuscul, insignifiant, un "dar"

pe care colegii mei n-ar avea nici o problemă să-l înlăture, însă care pe mine mă deranjează ca un fir de praf în ochi şi mă face să mă gândesc dacă nu cumva, iar ceea ce voi spune acum contrazice tot ce-am

învăţat în douăzeci de ani de meserie, dacă nu cumva ceea ce mi-aţi povestit dumneavoastră nu-i adevărul, însă nici fals nu este.

- Vă pot spune doar că v-am povestit ceea ce-mi amintesc, domnule inspector. Mă puteţi crede sau nu. La drept vorbind, uneori nici eu însumi nu mă cred. Dar asta e ceea ce-mi amintesc.

Grandes se ridică şi începu să se învârtă în jurul mesei.

- În după-amiaza asta, când stăteam de vorbă cu Maria Antonia Sanahuja, sau Irene Sabino, în camera ei de la pensiune, am întrebat-o dacă ştie cine sunteţi. A zis că nu. I-am explicat că locuiţi în casa cu turn unde ea şi Marlasca şi-au petrecut mai multe luni. Am întrebat-o din nou dacă îşi aminteşte de dumneavoastră. Mi-a zis că nu. Ceva mai târziu, i-am spus că aţi vizitat mormântul familiei Marlasca şi că aţi afirmat că aţi văzut-o acolo. Pentru a treia oară femeia a negat că v-ar fi văzut vreodată. Şi am crezut-o, Am crezut-o până când, în momentul în care dădeam să plec, a spus că-ie puţin frig şi a deschis dulapul să-şi ia un şal de lână pe care să şi-l pună pe umeri. Atunci am văzut că pe masă era o carte. Mi-a atras atenţia fiindcă era singura carte din cameră. Profitând că s-a întors cu spatele, am deschis-o şi am citit o dedicaţie de mână de pe prima pagină.

-. *Domnului Sempere, cel mai bun prieten pe care o carte şi l-ar putea dori, fiindcă mi-a deschis porţile lumii şi m-a învăţat să le trec",* am citat eu din memorie.

- Semnat "David Martin", completă Grandes. Inspectorul se opri în faţa ferestrei, cu spatele la mine.

- Într-o jumătate de oră vor veni după dumneavoastră şi îmi vor lua cazul, zise el. Veţi trece în custodia sergentului Marcos. Iar eu nu voi mai putea face nimic. Mai aveţi să-mi spuneţi ceva care să mă ajute să vă salvez capul?

- Nu.

- Atunci, puneţi mâna pe revolverul acela caraghios pe care îl ţineţi ascuns în palton de câteva ore bune şi, cu grijă să nu vă împuşcaţi în picior, ameninţaţi-mă că îmi zburaţi creierii dacă nu vă dau cheile de la uşă.

M-am uitat spre uşă.

- În schimb, vă rog doar să-mi spuneţi unde-i Cristina Sagnier, dacă mai e în viaţă.

Mi-am coborât privirea, incapabil să-mi găsesc propriul glas.

- Dumneavoastră aţi omorât-o? Am lăsat să treacă o tăcere lungă.

- Nu ştiu.

Grandes veni până la mine şi îmi întinse cheia de la uşă.

- Plecaţi de aici, domnule Martin.

Am ezitat o clipă înainte s-o accept.

- Nu folosiţi scara principală. Cum ieşiţi pe culoar, la capăt, pe stânga, e o uşă albastră care se deschide numai din partea asta şi care dă spre scara de incendiu. Ieşirea dă în străduţa din spate.

- Cum aş putea să vă mulţumesc?

- Aţi putea începe prin a nu mai pierde timpul. Aveţi cam treizeci de minute până când tot departamentul se va porni pe urmele dumneavoastră. Nu le irosiţi, zise inspectorul.

Am luat cheia şi m-am îndreptat spre uşă, Înainte să ies, m-am întors pentru o clipă. Grandes se aşezase pe masă şi mă privea fără nici o expresie.

- Broşa aia cu îngerul, zise el arătându-şi spre rever.

- Da?

- V-am văzut-o la rever de când vă cunosc, zise el.

20

Străzile din Raval erau nişte tuneluri întunecate, punctate cu felinare pâlpâitoare care abia izbuteau să scrijelească bezna. Mi-au trebuit ceva mai mult de cele treizeci de minute acordate de inspectorul Grandes ca să descopăr că pe strada Cadena erau două spălătorii. În prima, un fel de hrubă aflată la capătul unor trepte care luceau din pricina aburului, lucrau doar copii cu mâinile învinețite de vopsea şi cu ochii gălbui. A doua, un adevărat rezervor de jeg şi duhoare de leşie, de-ți venea greu să crezi că de acolo ar putea ieşi ceva curat, era condusă de o namilă de femeie care, la vederea câtorva bănuți, n-a stat deloc pe gânduri şi a recunoscut că Maria Antonia Sanahuja lucra acolo şase după-amiezi pe săptămână.

- De data asta ce-a mai făcut? întrebă matroana.

- A primit o moştenire. Spuneți-mi unde pot s-o găsesc şi poate vă pică ceva.

Matroana a râs, dar ochii i-au lucit de lăcomie.

- După câte ştiu, locuieşte la pensiunea "Santa Lucia", din strada Marques de Barbera. Cât a moştenit?

Am lăsat să cadă câțiva bănuți pe tejghea şi am ieşit din puțul acela imund, fără să mă mai deranjez să răspund.

Pensiunea unde locuia Irene Sabino lâncezea într-o clădire sumbră, care părea împletită din oase dezgropate şi pietre de mormânt furate. Tăblițele de pe cutia poştală de la poartă erau acoperite de rugină. La primele două etaje nu figura nici un nume. Etajul al treilea găzduia un atelier de croitorie şi confecții cu numele bombastic "Textila Mediteraneană". Al patrulea şi ultimul era ocupat de pensiunea "Santa Lucia". O scară pe care abia încăpea o persoană urca în semiîntuneric, iar suflul canalelor de scurgere se strecura prin ziduri, rozând zugrăveala ca un acid. Am urcat patru etaje până când am dat peste un palier înclinat, care ducea la o singură uşă. Am bătut cu pumnul şi imediat mi-a deschis un bărbat înalt şi slab ca un coşmar visat de El Greco.

- O caut pe Maria Antonia Sanahuja, i-am zis.

- Sunteți doctorul? m-a întrebat el.

L-am împins într-o parte şi am intrat. Etajul era doar o îngrămădeală de camere înguste şi întunecate, înghesuite de o parte şi de cealaltă a unui culoar care se termina printr-un glasvand plasat în dreptul unui luminator. Duhoarea care urca pe țevi impregna atmosfera. Bărbatul care mi-a deschis uşa rămăsese în prag, privindu-mă nedumerit. Am bănuit că era un chiriaş.

- Care-i camera ei? am întrebat.

M-a privit în tăcere, impenetrabil. Am scos revolverul şi i l-am arătat. Fără să-şi piardă seninătatea, omul mi-a arătat ultima uşă de pe coridor, aflată lângă fereastra luminatorului. M-am dus până acolo şi, când am descoperit că uşa e închisă, am început să forțez broasca. Ceilalți chiriaşi scoseseră capul pe culoar, un cor de suflete uitate, pe care parcă nu le mai atinsese lumina soarelui de ani de zile. Mi-am amintit de zilele mele de mizerie, de la pensiunea donei Carmen, şi mi-am zis că fostul meu domiciliu parcă era noul Hotel Ritz în comparație cu purgatoriul acela mizerabil, unul printre atâtea altele din stupul Ravalului.

- Duceți-vă înapoi în camerele voastre, am zis.

Nimeni n-a dat semne că m-ar fi auzit. Am ridicat mâna, arătându-le arma. Imediat, toți au intrat în camerele lor ca nişte rozătoare speriate, cu excepția domnului cu înfățişarea tristă şi deşirată. Mi-am concentrat din nou atenția asupra uşii.

- A închis pe dinăuntru, mi-a explicat chiriaşul. A stat acolo toată după-amiaza.

Un miros care m-a dus cu gândul la migdale amare se strecura pe sub uşă. Am bătut cu pumnul de mai multe ori, fără să obţin nici un răspuns.

- Proprietara are paspartu, îmi zise chiriaşul. Dacă vreţi să aşteptaţi... Cred că revine curând.

Drept răspuns, m-am tras într-o parte a coridorului şi m-am năpustit cu toate puterile în uşă. Broasca a cedat la al doilea asalt. De cum m-am pomenit în cameră, m-a izbit duhoarea aceea acră şi greţoasă.

- Dumnezeule, murmură chiriaşul în spatele meu.

Fosta vedetă de pe bulevardul Parallel zăcea pe un pat mizerabil, palidă şi acoperită de sudoare. Avea buzele negre şi, când m-a văzut, a zâmbit. Mâinile ei strângeau cu putere flaconul cu otravă. Îl golise până la ultima picătură. Damful răsuflării ei, a sânge şi fiere, umplea încăperea. Chiriaşul şi-a acoperit nasul şi gura cu mâna şi s-a retras până pe culoar. Am privit-o pe Irene Sabino cum se zvârcoleşte în timp ce otrava o rodea pe dinăuntru. Moartea nu se grăbea.

- Unde-i Marlasca?

M-a privit printre lacrimi de agonie.

- De-acum nu mai avea nevoie de mine, zise ea. Nu m-a iubit niciodată.

Vocea îi era aspră şi frântă. A apucat-o o tuse seacă, ce i-a smuls din piept un sunet sfâşiat, iar o secundă mai târziu un lichid închis la culoare i s-a ivit printre dinţi. Irene Sabino mă privea în timp ce se agăţa de ultima ei suflare de viaţă. Mi-a luat mâna şi mi-a strâns-o cu putere.

- Eşti blestemat, la fel ca el.

- Ce pot să fac?

Tăgădui încetişor. Încă un acces de tuse i-a scuturat pieptul. Capilarele ochilor ei plesneau şi o reţea de firicele sângerii îi înainta către pupile.

- Unde-i Ricardo Salvador? E în mormântul lui Marlasca?

În cimitir?

Irene Sabino tăgădui. Un cuvânt mut i se contură pe buze: *Jaco,*

- Atunci unde-i Salvador?

- El ştie unde eşti dumneata. Te vede. Va veni după dumneata.

Mi s-a părut că începe să delireze. Strânsoarea mâinii ei a slăbit treptat.

- Eu îl iubeam, zise ea. Era un om cumsecade. Un om cumsecade. El l-a schimbat. Era un om cumsecade...

Un sunet de carne sfâşiată i s-a desprins de pe buze şi trupul i s-a încordat într-un spasm. Irene Sabino a murit cu ochii pironiţi în ochii mei, ducând cu ea pentru totdeauna secretul lui Diego Marlasca. Acum mai rămâneam doar eu.

I-am acoperit faţa cu un cearşaf şi am oftat. În pragul uşii, chiriaşul şi-a făcut semnul crucii. M-am uitat în jur, încercând să găsesc ceva care m-ar fi putut ajuta, un indiciu pentru următorul meu pas. Irene Sabino îşi petrecuse ultimele zile într-o cămăruţă de vreo patru metri pe doi. Nu avea ferestre. Patul de metal pe care acum zăcea trupul ei neînsufleţit, un dulap de partea cealaltă şi o măsuţă trasă lângă perete alcătuiau tot mobilierul. O valiză se zărea de sub pat, lângă o oală de noapte şi o cutie pentru pălării. Pe masă era o farfurie cu firimituri de pâine, o cană cu apă şi un teanc de ceea ce păreau a fi nişte cărţi poştale, dar care de fapt erau icoane de sfinţi şi ferpare de la înmormântări. Învelită într-o pânză albă, era ceva ce semăna cu o carte. Am dezvelit-o şi m-am pomenit cu exemplarul din *Paşii cerului* pe care i-l dedicasem domnului Sempere. Compasiunea pe care mi-o trezise agonia femeii s-a evaporat instantaneu. Nenorocita aceea îl omorâse pe bunul meu prieten pentru a-i smulge cartea aceea nenorocită. Mi-am amintit atunci ce

mi-a spus Sempere când i-am intrat pentru prima oară în librărie: că fiecare carte are un suflet, sufletul celui care a scris-o şi sufletele celor care au citit-o şi au visat-o. Sempere murise crezând în aceste cuvinte şi am înțeles că Irene Sabino crezuse şi ea în ele, în felul ei.

Am dat paginile, recitind dedicația. Am găsit primul semn la pagina a şaptea. O linie maronie era mâzgălită peste cuvinte, desenând o stea cu şase colțuri identică cu cea pe care mi-o crestase pe piept cu tăişul unui cuțit, cu câteva săptămâni în urmă. Am înțeles că mâzgălitura era făcută cu sânge. Am răsfoit mai departe şi am dat peste noi desene. Nişte buze. O mână. Ochi. Sempere îşi jertfise viața pentru o vrajă de bâlci mizerabilă şi caraghioasă.

Am vârât cartea în buzunarul interior al paltonului şi am îngenuncheat lângă pat. Am scos valiza şi i-am golit conținutul pe duşumea. Nu erau decât haine şi pantofi vechi. Am deschis cutia pentru pălării şi am găsit un toc din piele în care era briciul cu care Irene Sabino îmi făcuse semnele de pe piept. Dintr-odată, am observat o umbră care se întindea pe duşumea şi m-am întors brusc, țintind cu revolverul. Chiriaşul cel deşirat m-a privit cu oarecare surprindere.

- Mi se pare că vă caută cineva, îmi zise el fără ocolişuri. Am ieşit pe culoar şi am plecat spre ieşire. M-am uitat pe scări şi am auzit paşii greoi urcând treptele. O față s-a profilat pe casa scării, uitându-se în sus şi am dat peste ochii sergentului Marcos, două etaje mai jos. S-a retras şi paşii au devenit mai iuți. Nu era singur. Am închis uşa şi m-am rezemat de ea, încercând să gândesc. Complicele meu mă privea, cu calm, dar în aşteptare.

- Există o altă ieşire în afară de asta? l-am întrebat. A tăgăduit.

- O ieşire spre acoperiş?

Mi-a arătat uşa pe care tocmai o închisesem. Trei secunde mai târziu, am simțit impactul trupurilor lui Marcos şi Castelo încercând să o dărâme. M-am tras la o parte, dând înapoi pe coridor, cu arma îndreptată spre uşă.

- Pentru orice eventualitate, eu mă duc în camera mea, zise chiriaşul. Mi-a făcut plăcere.

- Asemenea.

M-am uitat spre uşă, care se zgâlțâia puternic. Lemnul învechit din jurul balamalelor şi a clanței a început să se crape. M-am dus spre fundul coridorului şi am deschis fereastra care dădea spre luminator. Un tunel vertical de aproximativ un metru pe un metru şi jumătate se adâncea în întuneric. Marginea terasei de pe acoperiş se zărea la vreo trei metri deasupra ferestrei. De partea cealaltă a luminatorului era un burlan fixat de zid prin nişte inele mâncate de rugină. Umezeala supurantă picura în lacrimi negre pe suprafața lui. Zgomotul izbiturilor continua să bubuie în spatele meu. M-am întors şi am constatat că uşa era deja practic scoasă din țâțâni. Am socotit că mai aveam doar câteva secunde. Neavând de ales, m-am urcat pe cadrul ferestrei şi am sărit.

Am reuşit să mă agăț cu mâinile de burlan şi să pun un picior pe unul din inelele care-l fixau. Am ridicat mâna să mă apuc de partea de sub streaşină a burlanului, însă de cum am tras mai puternic am simțit cum tabla se desface sub mâinile mele şi cum un metru întreg cade prin golul luminatorului. A fost cât pe ce să cad şi eu odată cu el, însă m-am ținut de bucata de metal înfiptă în zid care susținea inelul. Burlanul pe care sperasem să mă pot cățăra pe terasă era acum prea departe de mine. Mai aveam doar două soluții: să revin pe culoar, unde peste două secunde urmau să intre Marcos şi Castelo, sau să cobor prin acea gaură neagră. Am auzit uşa trântindu-se puternic de perete şi mi-am dat drumul să cad încetişor, ținându-mă de burlan cum puteam şi zdrelindu-mi o bună parte din pielea mâinii stângi, în acest efort.. Izbutisem să cobor un metru şi jumătate, când am văzut siluetele celor doi polițişti profilându-se în fasciculul de lumină pe care fereastra îl proiecta peste bezna luminatorului. Fața lui Marcos a apărut

prima. A zâmbit şi m-am întrebat dacă o să mă împuşte pe loc, fără prea multă ceremonie. Castelo şi-a făcut şi el apariția.

- Rămâi aici. Eu mă duc la etajul de jos, îi ordonă Marcos. Castelo a încuviințat fără să-şi ia ochii de la mine. Mă voiau viu, cel puțin pentru câteva ore. Am auzit paşii lui Marcos îndepărtându-se alergând. În câteva secunde, urma să-l văd apărând la fereastra aflată la cel mult un metru sub mine. M-am uitat în jos şi am văzut că ferestrele de la etajul al doilea şi de la primul desenau porțiuni de lumină, însă cele de la etajul al treilea erau întunecate. Am coborât încet, până când am simțit că piciorul mi se sprijinea pe următorul inel de susținere. Am ajuns în dreptul ferestrei întunecate de la etajul al treilea, în fund zărindu-se culoarul pustiu, cu uşa la care bătea Marcos. La ora aceea, atelierul de confecții se închisese şi nu mai era nimeni. Bătăile în uşă au încetat şi am înțeles că Marcos coborâse la etajul al doilea. M-am uitat în sus şi am observat cum Castele mă privea în continuare, lingându-se pe buze ca un motan.

- Să nu cazi, că după ce-o să punem mâna pe tine o să ne distrăm, zise el.

Am auzit glasuri la etajul al doilea şi mi-am dat seama că, până la urmă, cineva i-a deschis lui Marcos. Fără să mai stau pe gânduri, m-am avântat cu toată puterea de care am fost în stare spre fereastra de la etajul al treilea. Am trecut prin geam, acoperindu-mi fața şi mâinile cu mânecile paltonului şi am aterizat într-o mare de cioburi. M-am ridicat anevoie şi, în semiîntuneric, am zărit o pată de culoare închisă care mi se întindea pe brațul stâng. O aşchie de sticlă, ascuțită ca un pumnal, îmi ieşea de deasupra cotului. Am apucat-o cu mâna şi am tras de ea. Frigul a lăsat locul unei văpăi de durere, care m-a făcut să cad în genunchi pe duşumea. De acolo, am putut vedea cum Castelo începuse să coboare pe burlan şi mă privea din locul din care eu sărisem. Înainte să-mi fi putut scoate arma, a sărit spre fereastră. I-am văzut mâinile apucându-se de cadru şi, printr-un gest reflex, m-am izbit din răsputeri în cadrul ferestrei sparte, dându-mi drumul cu toată greutatea corpului. Am auzit cum oasele degetelor i se frâng cu un pocnet sec şi Castelo zbiară de durere. Am scos revolverul şi l-am îndreptat spre fața lui, însă el începuse să simtă cum mâinile i se desprind de cadru. După o secundă de groază în priviri, a căzut prin luminator, trupul său izbindu-se de pereți şi lăsând o dâră de sânge peste petele de lumină filtrate de ferestrele de la etajele inferioare.

M-am târât pe culoar, către uşă. Rana de la braț îmi zvâcnea puternic şi am băgat de seamă că mai aveam câteva tăieturi pe picioare. Am continuat să înaintez. De pe ambele părți se deschideau, în semiîntuneric, camere ticsite cu maşini de cusut, bobine de ață şi mese cu rulouri mari de pânză. Am ajuns la uşă şi am pus mâna pe clanță. După o zecime de secundă, am simțit-o cum se roteşte sub degetele mele. I-am dat drumul. Marcos era de partea cealaltă, încercând să forțeze uşa. M-am retras câțiva paşi. Un bubuit teribil a scuturat uşa şi o parte din clanță a zburat, proiectată într-un nor de scântei şi fum albastru. Marcos urma să arunce în aer închizătoarea cu focuri de armă. M-am refugiat în prima cameră, plină cu siluete imobile cărora le lipseau brațele sau picioarele. Erau manechine de vitrină, înghesuite unele în altele. M-am strecurat printre torsurile care luceau în semiîntuneric. Am auzit o a doua împuşcătură. Uşa s-a deschis dintr-odată. Lumina de pe palier, gălbuie şi prinsă în norul de praf, a pătruns în apartament. Trupul lui Marcos a conturat un profil țepos în fasciculul de lumină. Paşii lui greoi s-au apropiat pe coridor. L-am auzit împingând uşa. M-am lipit de perete, strângând revolverul în mâinile care îmi tremurau.

- Ieşi, Martin, zise Marcos calm, înaintând încet. N-o să-ti fac nici un rău. Am ordin de la Grandes să te duc la comisariat. L-am găsit pe omul acela, pe Marlasca. A mărturisit tot. Eşti curat. Să nu faci acum vreo prostie. Ieşi şi vorbim despre asta la secție.

L-am văzut trecând prin dreptul pragului încăperii şi mergând mai departe.

- Martin, ascultă-mă. Grandes e pe drum. Putem lămuri totul şi nu-i nevoie să complicăm lucrurile şi

mai mult.

Am armat percutorul revolverului. Paşii lui Marcos s-au oprit. O atingere uşoară peste pardoseală. Era de partea cealaltă a peretelui. Ştia perfect că sunt în camera aceea şi că nu mai aveam altă soluție decât să trec prin fața lui. Încet-încet, i-am văzut silueta căpătând forma umbrelor de la intrare. Profilul i s-a cufundat în penumbra lichidă, strălucirea din ochi rămânând singura urmă a prezenței sale. Era la doar patru metri de mine. Mi-am dat drumul să lunec pe lângă perete, până când am ajuns jos, îndoindu-mi genunchii. Picioarele lui Marcos se apropiau, dincolo de manechine.

- Ştiu că eşti aici, Martin. Lasă-te de copilării.

S-a oprit şi a rămas nemişcat. L-am văzut îngenunchind şi pipăind cu degetele dâra de sânge pe care o lăsasem în urma mea. Şi-a dus un deget la buze. Mi-am imaginat că zâmbeşte.

- Sângerezi mult, Martin. Ai nevoie de un doctor. Ieşi şi te conduc la un dispensar.

Am păstrat tăcerea. Marcos s-a oprit în fața unei mese şi a luat un obiect strălucitor care zăcea printre fâşiile de pânză. Erau nişte foarfeci mari de croitorie.

- Când pofteşti, Martin.

Am ascultat zgomotul făcut de tăişul foarfecelui care se deschidea şi se închidea în mâna lui. O durere înțepătoare mi-a cuprins brațul şi mi-am muşcat buzele ca să nu gem. Marcos şi-a întors fața spre locul unde mă aflam.

- Că tot veni vorba de sânge, o să-ți facă plăcere să afli că am pus mâna pe târfulița dumitale, pe Isabella, şi că înainte să începem cu dumneata o să avem grijă de dânsa pe îndelete...

Am ridicat arma şi am ochit spre fața lui. Strălucirea metalului m-a dat de gol. Marcos a sărit spre mine, răsturnând manechinele şi ocolind împuşcătura. I-am simțit greutatea trupului peste mine şi răsuflarea în față. Tăişul foarfecelui s-a închis cu putere la un centimetru de ochiul meu stâng. L-am pocnit cu fruntea peste față cu toată puterea pe care am putut s-o adun şi a căzut într-o parte. Am ridicat arma şi am îndreptat-o spre fața lui. Cu buza crăpată în două, Marcos s-a ridicat şi mi-a înfruntat privirea.

- N-ai curaj, murmură el.

A pus mâna pe țeavă şi mi-a zâmbit. Am apăsat pe trăgaci. Glonțul i-a zburat mâna, aruncându-i brațul înapoi de parcă ar fi fost izbit cu barosul. Marcos a căzut pe spate, pe pardoseală, ținându-şi încheietura mutilată şi fumegândă, în timp ce fața lui presărată cu arsuri de praf de puşcă se schimonosea într-un rânjet de durere care urla fără glas. M-am ridicat şi l-am lăsat acolo, pierzându-şi sângele într-o băltoacă din propria lui urină.

21

Cu greu am izbutit să mă târăsc pe străduțele din Raval până la bulevardul Parallel, unde un şir de taxiuri se formase în fața Teatrului „Apolo". M-am strecurat în primul în care am putut. Auzind portiera, şoferul s-a întors şi, când m-a văzut, a făcut o mutră prin care încerca să mă facă să renunț. Mi-am dat drumul pe bancheta din spate, ignorându-i protestele.

- Auziți, nu cumva aveți de gând să-mi muriți acolo, în spate?

- Cu cât mai repede mă duci unde vreau să merg, cu atât mai repede scapi de mine.

Şoferul bălmăji o sudalmă şi porni motorul.

- Şi unde vreți să mergeți?

Nu ştiu, mi-am zis în sinea mea.

- Dă-i drumul şi o să-ți zic mai încolo.

- Încotro să-i dau drumul?

- Spre Pedralbes.

Douăzeci de minute mai târziu, am zărit pe deal luminile de la Vila Helius. I le-am arătat şoferului, care abia aştepta să se descotorosească de mine. M-a lăsat în fața vilei şi aproape că a uitat să-mi ia banii pentru cursă. M-am târât până la poartă şi am apăsat soneria. Mi-am dat drumul să cad pe trepte şi mi-am rezemat capul de zid. Am auzit paşi apropiindu-se şi, la un moment dat, mi s-a părut că uşa se deschide şi un glas pronunță numele meu. Am simțit o mână pe frunte şi mi s-a părut că recunosc ochii lui Vidal.

- Iertați-mă, don Pedro, l-am implorat eu. N-aveam unde să mă duc...

L-am auzit ridicând glasul şi imediat am simțit cum mai multe mâini mă apucă de picioare şi de brațe şi mă saltă. Când am redeschis ochii, mă aflam în dormitorul lui don Pedro, întins chiar pe patul pe care acesta îl împărțise cu Cristina în cele numai două luni cât durase căsnicia lor. Am oftat. Vidal mă privea de lângă pat.

- Nu vorbi acum, zise el. Medicul e pe drum.

- Să nu-i credeți, don Pedro, am gemut eu. Să nu-i credeți.

Vidal încuviință, strângând din buze.

- Sigur că nu.

Don Pedro a luat o pătură şi m-a învelit cu ea.

- O să cobor să-l aştept pe doctor, zise el. Odihneşte-te. Îndată, am auzit paşi şi glasuri care pătrundeau în dormitor. Am simțit cum mi se scoteau hainele şi am izbutit să văd duzinile de tăieturi care îmi acopereau trupul ca o iederă sângerândă. Am simțit pensele scormonindu-mi rănile, scoțând cioburi de sticlă care luau după ele fâşii de piele şi de carne. Am simțit căldura dezinfectanților şi împunsăturile acului cu care medicul cosea rănile. Nu mai percepeam nici o durere, doar oboseală. După ce m-au bandajat, cusut şi cârpit de parcă aş fi fost o păpuşă de paie ruptă, doctorul şi Vidal m-au acoperit şi mi-au rezemat capul de perna cea mai pufoasă şi mai moale pe care o cunoscusem în viața mea. Am deschis ochii şi am dat peste chipul medicului, un domn cu o alură aristocratică şi cu un zâmbet liniştitor. Avea în mână o seringă mică.

- Ai avut noroc, tinere, zise el în timp ce-mi înfigea acul în braț.

- Ce-i asta? am murmurat eu.

Chipul lui Vidal apăru lângă cel al doctorului.

- Te va ajuta să te odihneşti.

Un nor de frig mi s-a răspândit prin braț şi mi-a acoperit pieptul. Am căzut printr-un puț de catifea neagră, în timp ce Vidal şi doctorul mă priveau de undeva, de sus. Lumea s-a închis treptat, până când din ea a mai rămas doar un strop de lumină, care s-a evaporat în mâinile mele. M-am scufundat în acea pace caldă, chimică şi infinită, din care n-aş mai fi vrut să ies niciodată.

Îmi amintesc o lume de ape negre, sub gheață. Lumina lunii ştergea bolta înghețată de sus şi se descompunea în mii de fascicule prăfoase, ce se legănau în curentul care mă purta. Mantia albă în care era învelită se unduia încet, iar conturul trupului i se desluşea în lumină. Cristina îşi întindea mâna spre mine, iar eu mă luptam cu acel curent rece şi dens. Când mai rămăseseră doar câțiva milimetri între mâna mea şi a ei, un nor de beznă îşi desfăcea aripile în spatele ei şi o învăluia ca o explozie de cerneală. Tentacule de lumină neagră îi înconjurau brațele, gâtul şi fața, trăgând-o cu putere spre beznă.

22

M-am trezit auzindu-mi numele pe buzele inspectorului Victor Grandes. M-am ridicat brusc. în capul oaselor, nerecunoscând locul unde mă aflam şi care, dacă semăna cu ceva, atunci părea să fie apartamentul de lux al unui mare hotel. Şfichiuirile dureroase din duzinile de tăieturi care îmi acopereau torsul m-au readus la realitate. Mă aflam în dormitorul lui Vidal de la Vila Helius. O lumină de după-amiază se strecura prin obloanele mijite. Un foc ardea în cămin şi era cald. Vocile proveneau de la etajul de mai jos. Pedro Vidal şi Victor Grandes.

Am ignorat întinderile şi înțepăturile care îmi muşcau pielea şi m-am ridicat din pat. Hainele mele murdare şi pline de sânge erau aruncate pe un fotoliu. Mi-am căutat paltonul. Revolverul rămăsese în buzunar. Am tras percutorul şi am ieşit din cameră, luând urma vocilor, până la scară. Am coborât câteva trepte rezemându-mă de perete.

- Îmi pare tare rău pentru ce-au pățit oamenii dumneavoastră, domnule inspector, l-am auzit spunând pe Vidal.

Fiți sigur că, dacă David ia legătura cu mine, sau dacă aflu ceva despre unde se ascunde, vă voi comunica de îndată.

- Vă mulțumesc pentru ajutor, domnule Vidal. Îmi pare rău că trebuie să vă deranjez în aceste împrejurări, dar situația este extrem de gravă.

- Am înțeles. Vă mulțumesc pentru vizită.

Paşi spre hol şi sunetul uşii de la intrare. Mersul cuiva îndepărtându-se prin grădină. Respirația lui Vidal, greoaie, la capătul de jos al scării. Am mai coborât câteva trepte şi l-am găsit cu fruntea rezemată de uşă. Când m-a auzit, a deschis ochii şi s-a întors.

N-a zis nimic. S-a mărginit să privească revolverul din mâna mea. L-am lăsat pe măsuța de lângă scară.

- Vino, să vedem dacă îți găsim nişte haine curate, zise el. L-am urmat până într-o garderobă imensă, care părea un adevărat muzeu de îmbrăcăminte. Toate costumele rafinate pe care mi le aminteam din epoca de glorie a lui Vidal erau acolo. Zeci de cravate, pantofi şi butoni în cutiuțe de catifea roşie.

- Toate astea sunt de când eram eu tânăr. O să-ți vină bine.

Vidal a ales pentru mine. Mi-a întins o cămaşă care valora probabil cât o mică parcelă, un costum de trei piese făcut de comandă la Londra şi nişte pantofi italieni demni de garderoba patronului. M-am îmbrăcat în tăcere, în timp ce Vidal mă privea gânditor.

- E un pic largă la umeri, dar va trebui să te mulțumeşti cu ea, zise el întinzându-mi doi butoni cu safire.

- Ce v-a zis inspectorul?

- Totul.

- Şi l-ați crezut?

- Ce contează ce cred eu?

- Contează pentru mine.

Vidal se aşează pe o băncuță lipită de un perete acoperit cu oglinzi de la duşumea până la tavan.

- Spune că tu ştii unde-i Cristina, zise el. Am încuviințat.

- Trăieşte?

L-am privit în ochi şi, cu mare încetineală, am încuviinţat. Vidal zâmbi slab, ferindu-şi privirea. Apoi izbucni în plâns, slobozind un geamăt care îi venea din străfundul sufletului. M-am aşezat lângă el şi l-am îmbrăţişat.

- Iertaţi-mă, don Pedro, iertaţi-mă...

Mai târziu, când soarele începea să coboare dincolo de zare1. don Pedro mi-a strâns hainele vechi şi le-a aruncat în foc. Înainte să lase paltonul pradă flăcărilor, a scos exemplarul din *Paşii cerului* şi mi l-a întins.

- Din cele două cărţi pe care le-ai scris anul trecut, asta era cea bună, zise el.

L-am privit cum învârte hainele care ardeau în foc.

- Când v-aţi dat seama?

Vidal ridică din umeri.

- Chiar şi pe un prost vanitos e greu să-l păcăleşti la nesfârşit, David.

Nu am izbutit să-mi dau seama dacă în glasul lui era ranchiună sau numai tristeţe.

- Am făcut-o fiindcă am crezut că vă ajut, don Pedro.

- Ştiu.

Mi-a zâmbit fără acreală.

- Iertaţi-mă, am murmurat eu.

- Trebuie să pleci din oraş. E un cargou tras la cheiul de la San Sebastian care ridică ancora la miezul nopţii. Totul e aranjat. Întreabă de căpitanul Olmo. Te aşteaptă. Ia una din maşinile din garaj. O poţi lăsa pe chei. Pep o să se ducă mâine după ea. Să nu vorbeşti cu nimeni. Să nu te mai duci pe acasă. Probabil ai nevoie de bani.

- Am destui bani, l-am minţit eu.

- Niciodată nu sunt destui bani. Când vei debarca la Marsilia, Olmo o să meargă cu tine la o bancă şi o să-ţi înmâneze cincizeci de mii de franci.

- Don Pedro...

- Ascultă-mă. Oamenii aceia doi pe care Grandes spune că i-ai ucis...

- Marcos şi Castelo. Cred că lucrau pentru tatăl dumneavoastră, don Pedro.

Vidal tăgădui.

- Nici taică-meu, nici avocaţii lui nu discută niciodată cu gradele intermediare, David. De unde crezi că ştiau cei doi unde să te găsească la treizeci de minute după ce ai plecat de la comisariat?

Certitudinea s-a prăvălit peste mine, rece şi transparentă.

- De la prietenul meu, inspectorul Victor Grandes. Vidal încuviinţă.

- Grandes te-a lăsat să pleci fiindcă nu voia să-şi murdărească mâinile la comisariat. Imediat ce ai plecat de acolo, cei doi oameni ai lui erau pe urmele tale. Aveai parte de o moarte telegrafiată. Suspect de omucidere, fuge şi moare opunându-se arestării.

- Ca-n vremurile de odinioară, de la secţiunea de ştiri, am zis eu.

- Unele lucruri nu se schimbă niciodată, David. Tu ar trebui să ştii asta mai bine ca oricine.

Şi-a deschis dulapul şi mi-a întins un palton nou, nepurtat.

L-am acceptat şi am vârât cartea în buzunarul interior. Vidal mi-a zâmbit.

- Te văd şi eu o dată-n viaţă bine îmbrăcat.

- Dumneavoastră vă venea mai bine, don Pedro.

- Asta în mod sigur.

- Don Pedro, sunt o mulțime de lucruri pe care...

- Acum nu mai contează, David. Nu-mi datorezi nici o explicație.

- Vă datorez mult mai mult decât o explicație...

- Atunci, vorbeşte-mi de ea.

Vidal mă privea cu ochi disperați, care mă implorau să-l mint. Ne-am aşezat în salon, în fața ferestrelor mari de la care se vedea, de sus, toată Barcelona, şi l-am mințit din tot sufletul. I-am spus că Cristina a închiriat o mică mansardă pe *rue* Soufflot, sub numele de *madame* Vidal şi că mi-a zis că o să mă aştepte în fiecare după-amiază la fântâna din Jardins de Luxembourg. I-am spus că vorbea întruna despre el, că nu-l va uita niciodată şi că eu ştiam că, oricât de mulți ani îmi voi petrece lângă ea, nu voi putea umple niciodată golul lăsat de dânsul. Don Pedro încuviința, cu privirea pierdută în depărtare.

- Trebuie să-mi făgăduieşti că o să ai grijă de ea, David.

Că n-o s-o părăseşti niciodată. Că, orice s-ar întâmpla, o să fii lângă ea.

- Vă făgăduiesc, don Pedro.

În lumina palidă a înserării abia am putut recunoaşte în el ceva mai mult decât un om bătrân şi învins, bolnav de amintiri şi de remuşcări, un om care nu fusese niciodată credincios şi căruia acum nu-i mai rămăsese decât balsamul credinței.

- Aş fi vrut să fiu un prieten mai bun pentru tine, David.

- Ați fost cel mai bun prieten, don Pedro. Ați fost mult mai mult decât atât.

Vidal şi-a întins brațul şi mi-a luat mâna. Tremura.

- Grandes mi-a zis de omul acela, pe care tu îl numeşti patronul... A spus că îi datorezi ceva şi crezi că singurul mod de a-ți plăti datoria e să-i dăruieşti un suflet curat...

- Astea-s prostii, don Pedro. Nu le luați în seamă.

- N-ai nevoie de un suflet murdar şi istovit, ca al meu?

- Nu cunosc un suflet mai curat decât al dumneavoastră, don Pedro.

Vidal zâmbi.

- Dacă aş fi putut fi în locul tatălui tău, aş fi făcut-o, David.

- Ştiu.

S-a ridicat şi a contemplat înserarea care se lăsa peste oraş.

- Ar trebui să te porneşti la drum, zise el. Du-te în garaj şi ia o maşină. Pe care-o vrei. Eu mă duc să văd dacă am ceva bani peşin. Am încuviințat şi am luat paltonul. Am ieşit în grădină şi m-am îndreptat spre garajele Vilei Helius. Acestea adăposteau două automobile strălucitoare ca nişte caleşti regale. L-am ales pe cel mai mic şi mai discret, un Hispano-Suiza negru, care părea să nu fi ieşit de acolo mai mult de două sau trei ori şi încă mirosea a nou. M-am urcat la volan şi am pornit motorul. Am scos maşina din garaj şi am aşteptat în curtea interioară. A trecut un minut şi, văzând că don Pedro nu mai ieşea, am coborât din maşină lăsând motorul pornit. Am intrat din nou în casă pentru a-mi lua rămas-bun de la el şi să-i spun să nu-şi facă griji din pricina banilor, fiindcă o să mă descurc. Trecând prin hol, mi-am amintit că lăsasem arma acolo, pe măsuță. Când m-am dus s-o iau, nu mai era.

- Don Pedro!

Uşa care dădea spre sală era întredeschisă. Am ajuns în prag şi l-am văzut în mijlocul încăperii. Şi-a

dus la piept revolverul tatii şi şi-a potrivit ţeava în dreptul inimii. Am alergat spre el, dar zgomotul împuşcăturii mi-a acoperit strigătele. Arma i-a căzut din mână. Trupul i s-a lipit de perete şi a lunecat încet până jos, lăsând pe marmură o dâră stacojie, Am căzut în genunchi lângă el şi l-am ţinut în braţe. Împuşcătura îi făcuse în haine o gaură fumegândă din care ţâşnea năvalnic un sânge gros şi închis la culoare. Don Pedro mă privea ţintă în ochi, în timp ce zâmbetul i se umplea de sânge, iar trupul înceta să-i mai tremure şi cădea doborât, mirosind a praf de puşcă şi a mizerie.

23

M-am întors la maşină şi am urcat înăuntru, cu mâinile mânjite de sânge pe volan. Abia mai puteam respira. Am aşteptat un minut, apoi am coborât frâna de mână. Amurgul acoperise cerul cu un giulgiu roşu, sub care pulsau luminile oraşului. Am pornit în josul străzii, lăsând în urmă silueta Vilei Helius, sus pe deal. Când am ajuns pe bulevardul Pearson m-am oprit şi m-am uitat în oglinda retrovizoare. O maşină întorcea de pe o străduță ascunsă şi se plasa la vreo cincizeci de metri. Nu avea luminile aprinse. Victor Grandes.

Am continuat pe bulevardul Pedralbes la vale, până când am trecut de marele balaur din fier forjat care străjuia poarta de la proprietatea Guell. Maşina inspectorului Grandes era tot acolo, la vreo sută de metri. Ajungând pe Diagonal, am cotit-o la stânga, spre centrul oraşului. Circulau puține maşini şi Grandes m-a urmărit fără dificultate, până când am hotărât să întorc la dreapta, sperând să-l pierd pe străduțele înguste care porneau de pe Las Corts. Inspectorul îşi dăduse deja seama că prezența lui nu mai era un secret şi aprinsese farurile, reducând distanța. Timp de douăzeci de minute, am lăsat în urmă un număr de străzi şi de tramvaie. M-am strecurat printre omnibuze şi automobile, dar farurile lui Grandes erau mereu după mine, neslăbindu-mă o clipă. Curând, în fața mi-a răsărit muntele Montjuic, Marele palat al Expoziției Universale şi rămăşițele celorlalte pavilioane fuseseră închise de numai două săptămâni, dar se profilau deja în ceața amurgului ca nişte ruine ale unei mari civilizații uitate. Am intrat pe marele bulevard care urca spre cascada de lumini fantomatice şi focuri aparente a fântânilor din Expoziție şi am accelerat cât permitea motorul. Pe măsură ce urcam şoseaua care înconjura muntele şerpuind spre Stadionul Olimpic, Grandes a câştigat teren, până când i-am putut distinge limpede fața în oglinda retrovizoare. Pentru o clipă, m-am simțit tentat să o apuc pe şoseaua care urca până la castelul militar din vârful muntelui, însă de acolo chiar nu mai aveam nici o ieşire. Singura mea speranță era să ajung de partea cealaltă a muntelui, care dădea spre mare, şi să dispar pe unul din cheiurile din port. Pentru asta trebuia să măresc viteza pentru a câştiga ceva timp. Grandes era acum la vreo cincisprezece metri în spatele meu. Marile balustrade de la Miramar se zăreau în față, în timp ce oraşul se întindea sub noi. Am tras frâna de mână din toate puterile şi l-am lăsat pe Grandes să se izbească de automobilul Hispano-Suiza. Impactul ne-a târât pe amândoi vreo douăzeci de metri, ridicând o jerbă de scântei peste şosea. Am dat drumul la frână şi am înaintat o scurtă bucată de drum. În timp ce Grandes încerca să recapete controlul volanului, am dat înapoi, accelerând la limită. Când Grandes şi-a dat seama ce fac, era prea târziu. L-am ciocnit cu forța unei caroserii şi a unui motor oferite de cea mai selectă firmă auto din oraş, cu mult mai solide decât cele pe care se bizuia el. Forța şocului l-a zguduit în interiorul cabinei şi i-am putut vedea capul lovindu-se de parbriz şi făcându-l țăndări. Un fum alb s-a ridicat de sub capota maşinii şi farurile i s-au stins. Am călcat acceleratorul şi i-am dat bătaie, lăsându-l în urmă şi îndreptându-mă spre foişorul de la Miramar. După câteva secunde, am băgat de seamă că ciocnirea turtise bara din spate peste pneu, care acum se învârtea frecându-se cu metalul. Mirosul de cauciuc ars a umplut cabina. După încă douăzeci de metri, pneul a explodat şi maşina a început să înainteze în zigzag, până când s-a oprit, învăluită într-un nor de fum negru. Am părăsit automobilul şi m-am uitat spre locul unde rămăsese maşina lui Grandes. Inspectorul se târa afară din cabină, ridicându-se anevoie. M-am uitat în jur. Stația telefericului care trecea peste portul oraşului de pe muntele Montjuic până la turnul San Sebastian se găsea la vreo cincizeci de metri. Am distins silueta cabinelor suspendate de cabluri lunecând peste stacojiul amurgului, şi am alergat într-acolo.

Unul dintre angajații de la teleferic se pregătea să închidă uşile clădirii când m-a văzut că mă apropiam în goana mare. Mi-a ținut uşa deschisă şi a făcut un semn spre interior.

- E ultima cursă pe ziua de azi, a anunțat el. Ar fi bine să vă grăbiți.

Ghişeul era pe punctul de a se închide când am cumpărat ultimul bilet al zilei şi m-am grăbit să mă alătur unui grup de patru persoane care aşteptau lângă cabină. Nu mi-am dat seama cum erau îmbrăcați până când angajatul nu a deschis portiera şi i-a invitat să intre. Erau preoți.

- Telefericul a fost construit pentru Expoziția Universală şi e dotat cu cele mai mari cuceriri ale tehnicii. Siguranța lui e garantată în orice moment. Imediat ce începe cursa, această uşă de siguranță, care se poate deschide numai din afară, va fi blocată pentru a evita accidentele sau, Doamne fereşte, încercările de sinucidere. Sigur că, în cazul eminențelor voastre, nu-i nici un pericol...

- Tinere, l-am întrerupt eu, poți să grăbeşti ceremonialul, că se lasă noaptea?

Angajatul îmi adresă o privire ostilă. Unul din preoți observă petele de sânge de pe mâinile mele şi îşi făcu semnul crucii. Angajatul îşi continuă perorația.

- Veți călători pe cerul Barcelonei, la o altitudine de circa şaptezeci de metri, peste apele portului, bucurându-vă de priveliştile cele mai extraordinare ale întregului oraş, care până acum nu s-au aflat decât la îndemâna rândunelelor, a pescăruşilor şi a altor ființe pe care Cel de Sus le-a înzestrat cu pene. Călătoria durează zece minute şi face două opriri, prima în turnul central din port, sau, cum îmi place mie să-l numesc, turnul Eiffel al Barcelonei, sau turnul San Jairoe, iar a doua şi ultima în turnul San Sebastian. Ca să n-o mai lungesc, le urez eminențelor voastre o cursă fericită şi vă asigur încă o dată de dorința companiei noastre de a vă revedea la bordul telefericului din portul Barcelonei şi cu alte ocazii.

Am urcat primul în cabină. Angajatul întinse mâna dinaintea celor patru preoți, aşteptând un bacşiş care nu i-a mai parvenit. Vizibil decepționat, a închis portiera trântind-o şi s-a răsucit pe călcâie, gata să învârtă maneta şi să pornească. Inspectorul Victor Grandes îl aştepta de partea cealaltă, într-o stare deplorabilă, dar zâmbitor, cu legitimația în mână.

Angajatul i-a deschis portiera şi Grandes a intrat în cabină, salutându-i din cap pe preoți şi făcându-mi cu ochiul. Câteva secunde mai târziu, pluteam împreună în gol.

Cabina s-a ridicat din clădirea terminalului spre marginea muntelui. Preoții s-au bulucit toți într-o parte, evident dispuşi să se bucure de priveliştile amurgului deasupra Barcelonei şi să ignore problema dubioasă care ne reunise acolo pe Grandes şi pe mine, oricare ar fi fost aceasta. Inspectorul s-a apropiat încet şi mi-a arătat arma pe care o ținea în mână. Nişte nori mari şi roşii pluteau peste apele din port. Cabina telefericului a pătruns într-unul din ei şi, pentru o clipă, parcă ne-am scufundat într-un lac de foc.

- Ați mai urcat vreodată? m-a întrebat Grandes. Am încuviințat.

- Fetiței mele îi place la nebunie. O dată pe lună mă roagă să facem traseul dus-întors. Cam scump, dar merită.

- Cu cât vă plăteşte bătrânul Vidal ca să mă vindeți, cu siguranță o să vă puteți aduce fetița în fiecare zi, dacă aveți chef. Am o simplă curiozitate. Ce preț a pus pe mine?

Grandes zâmbi. Cabina a ieşit din norul cel mare şi stacojiu şi am rămas suspendați deasupra danei portului, în timp ce luminile oraşului se împrăştiau peste apele întunecate.

- Cincisprezece mii de pesetas, mi-a răspuns el bătându-se cu palma peste un plic care i se vedea din buzunarul de la palton.

- Presupun că ar trebui să mă simt măgulit. Alții omoară pentru doi gologani. În preț e inclus şi faptul că i-ați trădat pe cei doi oameni ai dumneavoastră?

- Vă amintesc că aici singurul care a ucis pe cineva sunteți dumneavoastră.

În momentul acela, cei patru preoți ne priveau uluiți şi consternați, străini de farmecele amețelii şi de

zborul peste oraş. Grandes le-a aruncat o privire sumară.

- Când ajungem la prima oprire, dacă nu vă e cu supărare, o să vă rog pe eminenţele voastre să coborâţi şi să ne lăsaţi să discutăm despre problemele noastre lumeşti.

Turnul din dana portului se ridica în faţa noastră ca o cupolă de oţel şi cabluri ivită dintr-o catedrală mecanică. Cabina a pătruns în cupola turnului şi s-a oprit pe platformă. Când s-a deschis portiera, cei patru preoţi au ieşit ca din puşcă. Grandes, cu pistolul în mână, mi-a făcut semn să mă duc spre fundul cabinei. Unul din preoţi, când a coborât, s-a uitat la mine îngrijorat.

- Nu-ţi face griji, tinere, că anunţăm noi poliţia, mi-a zis înainte ca uşa să se închidă la loc.

- Să nu ezitaţi s-o faceţi, i-a replicat Grandes.

După ce uşa s-a blocat, cabina şi-a continuat drumul.

Ne-am ridicat din turnul din dană şi am început ultima parte a traseului. Grandes s-a apropiat de fereastră şi a contemplat priveliştea oraşului, un miraj de lumini şi ceţuri, catedrale şi palate, străduţe şi mari bulevarde, întreţesute într-un labirint de întuneric.

- Oraşul blestemaţilor, zise Grandes. Cu cât îl vezi de mai departe, cu atât mai frumos pare.

- Ăsta-i epitaful meu?

- N-o să vă omor, domnule Martin. Eu nu omor oameni.

O să-mi faceţi singur această favoare. Mie şi dumneavoastră. Ştiţi că am dreptate.

Fără să mai stea pe gânduri, inspectorul descărcă trei focuri în mecanismul de închidere al portierei şi o deschise cu un şut. Uşa rămase atârnată în aer, în timp ce o boare de aer umed inunda cabina.

- Nu veţi simţi nimic, domnule Martin. Credeţi-mă. Şocul nu durează nici o zecime de secundă. E instantaneu. Şi apoi, pace.

M-am uitat la portiera deschisă. O cădere de şaptezeci de metri se deschidea în faţa mea. M-am uitat spre turnul San Sebastian şi am socotit că mai aveam câteva minute ca să ajungem până acolo. Grandes mi-a citit gândurile.

- În câteva minute totul se va sfârşi, domnule Martin.

Ar trebui să-mi fiţi recunoscător.

- Chiar credeţi că i-am omorât pe toţi oamenii aceia, domnule inspector?

Grandes ridică revolverul şi-l îndreptă spre inima mea.

- Nu ştiu şi nici nu mă interesează.

- Am crezut că suntem prieteni.

Grandes zâmbi şi tăgădui discret.

- Dumneavoastră n-aveţi prieteni, domnule Martin. Am auzit detunătura împuşcăturii şi am simţit în piept o izbitură, ca şi când un ciocan industrial m-ar fi lovit în coaste. Am căzut pe spate, fără să mai pot răsufla, în timp ce un spasm de durere se aprindea în trupul meu, ca benzina. Grandes mă apucase de picioare şi trăgea de mine spre uşă. Vârful turnului San Sebastian a apărut în partea cealaltă, printr-o perdea de nori. Grandes a trecut peste mine şi a îngenuncheat în spatele meu. M-a împins de umeri spre portieră. Am simţit în picioare vântul umed. Grandes m-a mai împins o dată şi mi-am dat seama că ajunsesem cu talia dincolo de platforma cabinei. Forţa gravitaţiei a acţionat instantaneu. Începeam să cad.

Am întins braţele spre poliţist şi mi-am înfipt degetele în gâtul lui. Tras în jos de greutatea trupului meu, inspectorul a rămas înţepenit în uşă. Am strâns din răsputeri, apăsându-i traheea şi strivindu-i arterele gâtului. A încercat să se zbată ca să scape din strânsoarea mea cu o mână, în timp ce cu cealaltă

bâjbâia după armă. Degetele lui au dat peste patul pistolului şi au lunecat pe trăgaci. Împuşcătura mi-a ras tâmpla, glonțul lovindu-se de marginea uşii - apoi a ricoşat înăuntrul cabinei şi i-a trecut curat prin palmă. Mi-am adâncit mâinile în gâtul lui, simțind. cum pielea îi cedează. Grandes a scos un geamăt. Am tras cu putere şi m-am săltat din nou, până când am ajuns cu mai mult de jumătate din trup în interiorul cabinei. De cum m-am putut agăța de pereții metalici, i-am dat drumul lui Grandes şi am izbutit să mă arunc într-o parte.

Mi-am pipăit pieptul şi am găsit gaura lăsată de împuşcătura inspectorului. M-am descheiat la palton şi am scos exemplarul din *Paşii cerului*. Glonțul traversase coperta din față şi cele aproape patru sute de pagini, iar acum apărea ca vârful unui deget de argint prin coperta din spate. Lângă mine, Grandes se zvârcolea pe jos, ținându-se de gât cu disperare. Fața îi era vânătă, iar venele de pe frunte şi tâmple îi pulsau ca nişte cabluri încordate. S-a uitat la mine implorator. Un păienjeniş de vase sparte i se împrăştia în ochi şi am înțeles că îi strivisem traheea cu mâinile şi că se asfixia iremediabil.

L-am privit cum se zbate pe jos, în lenta lui agonie. Am tras de marginea plicului alb care i se zărea în buzunar. L-am deschis şi am numărat cincisprezece mii de pesetas. Prețul vieții mele. Am pus plicul în buzunar. Grandes se târa pe jos spre armă. M-am ridicat şi am îndepărtat-o de mâinile lui cu piciorul. M-a înşfăcat de gleznă implorând îndurare.

- Unde-i Marlasca? l-am întrebat.

Gâtlejul lui a slobozit un geamăt surd. Mi-am ațintit privirea în ochii lui şi mi-am dat seama că râde. Cabina intrase deja în interiorul turnului San Sebastian când l-am împins pe portieră şi i-am văzut trupul prăbuşindu-se aproape optzeci de metri, printr-un labirint de bare, cabluri, roți dințate şi grinzi de oțel care, în cădere, l-au făcut bucăți.

24

Casa cu turn era îngropată în beznă. Am urcat pe bâjbâite treptele scării de piatră până când am ajuns pe palier şi am găsit uşa întredeschisă. Am împins-o cu mâna şi m-am oprit în prag, scrutând umbrele care inundau lungul coridor. Am făcut câţiva paşi înăuntru. Am rămas acolo, nemişcat, aşteptând. Am pipăit peretele şi am găsit întrerupătorul. L-am învârtit de patru ori, fără nici un efect. Prima uşă pe dreapta ducea în bucătărie. Am parcurs încet cei trei metri care mă despărţeau de ea şi m-am oprit chiar în dreptul uşii. Mi-am amintit că ţineam un felinar cu ulei într-una din cămări. M-am dus până acolo şi l-am găsit printre cutiile de cafea neîncepute, aduse de la magazinul "Can Gispert". Am pus felinarul pe masa din bucătărie şi l-am aprins. O lumină slabă şi gălbuie s-a revărsat peste pereţii bucătăriei. Am luat felinarul şi am ieşit din nou pe coridor.

Am înaintat încet, ţinând ridicată lumina pâlpâitoare şi aşteptându-mă să văd ceva sau pe cineva ieşind, dintr-o clipă în alta, pe una din uşile de pe marginile coridorului. Ştiam că nu sunt singur. Puteam mirosi acest lucru. O duhoare acră, a furie şi ură, plutea în aer. Am ajuns la capătul culoarului şi m-am oprit în dreptul uşii de la ultima cameră. Lumina felinarului a mângâiat conturul dulapului despărţit de perete şi hainele azvârlite pe jos, exact cum le lăsasem atunci când Grandes a venit să mă aresteze, în urmă cu două seri. Am mers mai departe, până la scara în spirală ce urca spre camera de lucru. Am urcat încet, uitându-mă în spate la fiecare doi sau trei paşi, până când am ajuns în camera de lucru. Adierea roşiatică a amurgului pătrundea prin ferestre. Am trecut rapid până la peretele lângă care era cufărul şi l-am deschis. Mapa cu manuscrisul patronului dispăruse.

M-am întors până la scară. Când am trecut prin dreptul biroului, am observat că vechea mea maşină de scris avea claviatura distrusă, ca şi când cineva ar fi lovit-o cu pumnii. Am coborât încet treptele. Când am păşit din nou pe coridor, m-am oprit în dreptul intrării în galerie. Chiar şi în semiîntuneric, am putut vedea că toate cărţile mele erau azvârlite pe jos, iar pielea fotoliilor era făcută zdrenţe. M-am întors şi am examinat cei douăzeci de metri de coridor care mă despărţeau de uşa de la intrare. Lumina aruncată de felinar nu-mi permitea să desluşesc contururile decât până la jumătatea acelei distanţe. Mai încolo, întunericul se legăna ca o apă neagră.

Îmi aminteam că, la plecare, lăsasem uşa de la etaj deschisă. Acum era închisă. Am înaintat vreo doi metri, însă, când am trecut din nou prin dreptul ultimei camere de pe culoar, ceva m-a oprit. Când intrasem, nu observasem nimic fiindcă uşa camerei se deschidea spre stânga şi, trecând prin dreptul ei, nu avusesem un unghi destul de bun ca să-l văd, dar acum, când m-am apropiat, l-am văzut limpede. Un porumbel alb, cu aripile deschise în cruce, era ţintuit de uşă. Picăturile de sânge se prelingeau pe lemn, proaspete.

Am intrat în cameră. M-am uitat după uşă, dar nu era nimeni. Dulapul era tot tras într-o parte. Aerul rece şi umed care ieşea pe orificiul din perete inunda încăperea. Am lăsat felinarul pe duşumea şi am pus mâna pe chitul moale din jurul găurii. Am început să râcâi cu unghiile şi am simţit cum se sfărâmă sub degetele mele. Am căutat în jur şi am dat peste un vechi cuţitaş pentru desfăcut scrisori, în sertarul uneia din măsuţele înghesuite în colţul camerei. Am înfipt lama în chit şi am început să scobesc. Ghipsul se desprindea cu uşurinţă. Stratul nu avea mai mult de trei centimetri. De partea cealaltă, am dat peste lemn.

O uşă.

I-am căutat marginile cu cuţitaşul şi, încetul cu încetul, acestea s-au conturat pe perete. Deja uitasem de acea prezenţă apropiată care otrăvea casa, pândind în umbră. Uşa nu avea clanţă, ci doar o broască ruginită înecată cu ghipsul înmuiat de ani întregi de umezeală. Am vârât cuţitaşul şi am forţat zadarnic. Am început să izbesc cu piciorul, până când chitul care ţinea închizătoarea s-a desprins, încetul cu

încetul. Am continuat să eliberez dispozitivul de închidere cu cuțitaşul şi, după ce i-am dat drumul, pur şi simplu am împins şi am dărâmat uşa.

Un suflu de aer infect a răzbătut dinăuntru, pătrunzându-mi în haine şi în piele. Am luat felinarul şi am intrat. Încăperea avea o lungime de circa cinci-şase metri. Pereții erau acoperiți cu desene şi inscripții care păreau făcute cu degetele. Liniile erau de un maroniu închis. Sânge uscat. Duşumeaua era acoperită cu ceva ce, la început, am crezut că e praf, însă, când am coborât felinarul, s-au dovedit a fi resturi de oscioare. Oase de animale sfărâmate într-o maree de cenuşă. De tavan atârnau nenumărate obiecte suspendate de câte o sfoară neagră. Am recunoscut figuri religioase, icoane de sfinți şi fecioare cu fața arsă şi ochii smulşi, crucifixe înnodate cu sârmă ghimpată şi resturi de jucării de tablă şi păpuşi cu ochi de sticlă. Silueta era undeva în fund, aproape nevăzută.

Un scaun cu fata spre coltul încăperii. Pe el se distingea cineva. Îmbrăcămintea îi era neagră. Un bărbat. Mâinile îi erau legate la spate cu cătuşe. O sârmă groasă îi strângea membrele de scaun. M-a năpădit un frig cum nu mai cunoscusem până atunci.

- Salvador! am izbutit să articulez.

Am înaintat încet către dânsul. Silueta a rămas nemişcată. M-am oprit la un pas de acea persoană şi am întins mâna încet. Degetele mele i-au atins părul şi s-au oprit pe umărul lui. Am vrut să rotesc trupul, dar am simțit atunci cum ceva cedează sub degetele mele. La o secundă după ce l-am atins, mi s-a părut că aud un susur, iar cadavrul s-a prefăcut în cenuşă, care s-a împrăştiat printre haine şi printre legăturile de sârmă, ridicându-se apoi într-un nor de ceață ce a rămas plutind printre zidurile acelei temnițe care îl ascunsese ani de zile. Am privit vălul de cenuşă de pe mâinile mele şi mi le-am dus la gură, suflând *ce-mi* mai rămăsese pe piele din sufletul lui Ricardo Salvador. Când am deschis ochii, am văzut că Diego Marlasca, temnicerul lui, aştepta în pragul celulei, cu manuscrisul patronului în mână şi cu foc în ochi.

- L-am citit în timp ce te aşteptam, domnule Martin, zise Marlasca. O capodoperă. Patronul va şti să mă răsplătească atunci când i-l voi preda în numele dumitale. Recunosc că eu n-am fost în stare să dezleg enigma. M-am oprit pe parcurs. Mă bucur să constat că patronul a putut să-mi găsească un succesor mai talentat.

- Dă-te la o parte.

- Îmi pare rău, domnule Martin. Crede-mă că-mi pare rău. Te-am apreciat, zise el scoțând din buzunar ceva ca un mâner din fildeş. Dar nu te pot lăsa să ieşi din camera asta. E timpul să-i iei locul bietului Salvador.

A apăsat un buton de pe mâner şi o lamă cu tăiş dublu a lucit în semiîntuneric.

S-a năpustit spre mine cu un strigăt furios. Lama cuțitului mi-a tăiat obrazul şi mi-ar fi smuls ochiul stâng dacă nu m-aş fi aruncat într-o parte. Am căzut pe spate, peste duşumeaua acoperită cu oscioare şi praf. Marlasca a apucat cuțitul cu amândouă mâinile şi s-a aruncat peste mine, lăsându-se cu toată greutatea pe lamă. Vârful cuțitului s-a oprit la doi centimetri de pieptul meu, în timp ce, cu mâna dreaptă, îl strângeam de gât pe Marlasca.

Şi-a întors capul ca să mă muşte de încheietură şi i-am tras un pumn în față, cu stânga. Abia s-a clintit. Era mânat de o furie mai presus de rațiune şi de durere şi mi-am dat seama că nu mă va lăsa să ies viu din celula aceea. M-a atacat cu o forță ce părea imposibilă. Am simțit vârful cuțitului perforându-mi pielea. L-am lovit din nou, din răsputeri. Pumnul meu s-a izbit de fața lui şi am simțit cum îi plesnesc oasele nasului. Sângele lui mi-a mânjit dosul degetelor. Marlasca a strigat din nou, neluând în seamă durerea, şi şi-a înfipt cuțitul un centimetru în carnea mea. Un junghi dureros mi-a străbătut pieptul. L-am lovit din nou, căutându-i cu degetele orbitele ochilor, însă Marlasca şi-a ridicat bărbia şi nu i-am putut înfige

unghiile decât în obraz. De data asta i-am simțit dinții pe degetele mele.

Mi-am vârât pumnul în gura lui, despicându-i buzele şi scoțându-i mai mulți dinți. L-am auzit urlând şi, pentru o clipă, a şovăit în atacul lui. L-am împins într-o parte şi s-a prăvălit pe jos, cu fața preschimbată într-o mască de sânge, tremurând de durere. M-am îndepărtat de el, rugându-mă să nu se ridice iar. O secundă mai târziu, s-a târât până la cuțit şi a dat să se ridice.

A luat cuțitul şi s-a repezit la mine cu un urlet asurzitor.

De data asta nu m-a mai luat prin surprindere. Am ajuns la mânerul felinarului şi l-am trântit din toate puterile în calea lui. Felinarul i s-a făcut țăndări în față şi uleiul l-a stropit în ochi, pe buze, pe gât şi pe piept. S-a aprins instantaneu. În nici două secunde, focul a întins o mantie care i-a cuprins tot trupul. Părul i-a dispărut imediat. I-am văzut ura din priviri printre flăcările care îi devorau pleoapele. Am luat manuscrisul şi am ieşit. Marlasca încă mai ținea cuțitul în mână când a încercat să mă urmeze afară din încăperea aceea blestemată şi a căzut cu fața în jos peste maldărul de haine vechi, care au luat foc imediat. Flăcările au sărit pe lemnul vechi al dulapului şi pe mobilele înghesuite lângă perete. Am fugit până pe coridor şi l-am văzut păşind încă în spatele meu, cu brațele întinse, încercând să ajungă la mine. A1n alergat spre uşă, însă, înainte să ies, m-am oprit să-l privesc pe Diego Marlasca cum se mistuia în flăcări, izbindu-se furios de pereții care se aprindeau la atingerea lui. Focul s-a întins până la cărțile împrăştiate prin galerie şi a ajuns la draperii. Flăcările s-au revărsat în şerpi de foc peste tavan, măturând cadrele uşilor şi ferestrelor şi târându-se pe scările dinspre camera de lucru. Ultima imagine pe care mi-o amintesc este a acelui om blestemat căzând în genunchi la capătul coridorului, după ce speranțele deşarte ale nebuniei lui s-au pierdut şi din trup i-a mai rămas doar o torță de carne şi de ură, înghițită în cele din urmă de flăcările care se întindeau iremediabil prin casa cu turn. Apoi am deschis uşa şi am alergat pe scări în jos.

Câtiva oameni din cartier se adunaseră în stradă când au zărit primele flăcări apărând la ferestrele turnului. Nimeni nu şi-a dat seama când m-am îndepărtat în josul străzii. În scurt timp, am auzit explodând geamurile camerei de lucru şi m-am întors să văd focul vuind şi îmbrățişând acea roză a vânturilor în formă de dragon. Puțin după aceea, m-am îndepărtat spre Paseo del Born, înaintând împotriva unui val de vecini care veneau uitându-se în sus, cu privirile aprinse de strălucirea rugului ce se înălța pe cerul negru.

25

În noaptea aceea am revenit pentru ultima oară la librăria "Sempere şi Fiii". Cartonul cu "închis" atârna de uşă, însă când m-am apropiat am văzut că înăuntru încă mai era lumină şi că Isabella era îndărătul tejghelei, singură, cu privirea absorbită de un registru gros de contabilitate care, judecând după expresia feței sale, vestea sfârşitul zilelor pentru vechea librărie. Văzând-o cum roade creionul şi cum îşi scarpină vârful nasului cu degetul arătător, mi-am dat seama că, atât timp cât va fi ea acolo, locul acela nu va dispărea niciodată. Prezența ei avea să-l salveze, aşa cum mă salvase şi pe mine. N-am îndrăznit să stric momentul acela şi m-am oprit s-o privesc, fără ca ea să observe că eram de față, zâmbind în sinea mea. Dintr-odată, ca şi cum mi-ar fi citit gândul, şi-a ridicat privirea şi m-a zărit. Am salutat-o cu mâna şi am văzut cum, involuntar, ochii i se umplu de lacrimi. A închis registrul şi a ieşit în fugă dindărătul tejghelei ca să-mi deschidă uşa. Mă privea de parcă nu-i venea să creadă că mă aflu acolo.

- Omul acela a spus că ați fugit... că n-o să vă mai vedem niciodată.

Am presupus că Grandes îi făcuse o vizită.

- Vreau să ştiți că n-am crezut o vorbă din ce mi-a spus, zise Isabella. Dați-mi voie să-l anunț pe...

- Nu prea am timp, Isabella.

M-a privit abătută.

- Plecați, nu-i aşa?

Am încuviințat. Isabella înghiți în sec.

- V-am mai spus că nu-mi place să-mi iau rămas-bun.

- Mie cu atât mai puțin. De aceea, n-am venit să-mi iau rămas-bun. Am venit să înapoiez două lucruri care nu-mi aparțin.

Am scos exemplarul din *Paşii cerului* şi i l-am întins.

- Ăsta nu trebuia să iasă niciodată din vitrina colecției personale a domnului Sempere.

Isabella l-a luat şi, văzând glonțul încă imobilizat în paginile lui, m-a privit fără să spună nimic. Am scos atunci plicul alb cu cele cincisprezece mii de pesetas cu care bătrânul Vidal încercase să-mi cumpere moartea, şi l-am lăsat pe tejghea.

- Iar ăsta-i în contul tuturor cărților pe care Sempere mi le-a dăruit în toți aceşti ani.

Isabella l-a deschis şi a numărat banii, uluită.

- Nu ştiu dacă pot să-l accept...

- Consideră-l un dar de nuntă, cu anticipație.

- Şi eu, care încă mai aveam speranțe că mă veți duce într-o bună zi la altar, fie şi ca naş.

- Nimic nu mi-ar fi plăcut mai mult.

- Dar trebuie să plecați.

- Da.

- Pentru totdeauna.

- Pentru un timp.

- Şi dacă vin şi eu cu dumneavoastră?

Am sărutat-o pe frunte şi am îmbrățişat-o.

- Oriunde m-aş duce, tu vei fi mereu cu mine, Isabella.

Mereu.

- N-am de gând să vă duc dorul.

- Ştiu.

- Cel puţin aş putea să vă însoţesc până la tren sau ce-o mai fi?

Am ezitat prea mult timp ca să-i refuz acele ultime minute de companie.

- Ca să mă asigur că plecaţi cu adevărat şi că am scăpat de dumneavoastră pentru totdeauna, adăugă ea.

- De acord.

Am coborât agale pe Rambla, la braţ cu Isabella. Când am ajuns în dreptul străzii Arc del Teatre, am traversat spre străduţa întunecată care îşi croia drum prin Raval.

- Isabella, ce vei vedea în noaptea asta nu vei putea spune nimănui.

- Nici lui Sempere-junior? Am oftat.

- Ba sigur că da. Lui poţi să-i spui totul. Cu el aproape că n-avem secrete.

Când a deschis porţile, custodele Isaac ne-a zâmbit şi s-a dat la o parte.

- Era şi timpul să avem o vizită importantă, zise el făcând o reverenţă în faţa Isabellei. Îmi închipui că preferi s-o faci dumneata pe ghidul, Martin?

- Dacă nu vă e cu supărare...

Isaac încuviinţă şi îmi întinse mâna. I-am strâns-o.

- Noroc, zise el.

Custodele s-a retras spre întuneric, lăsându-mă singur cu Isabella. Fosta mea ajutoare şi nou-nouţa directoare de la "Sempere şi Fiii" privea totul cu un amestec de uimire şi teamă.

- Ce fel de loc e ăsta? întrebă ea.

Am luat-o de mână şi, încet, am condus-o pe restul traseului, până când am ajuns în sala cea mare, care adăpostea intrarea.

- Bine ai venit în Cimitirul Cărţilor Uitate, Isabella. Isabella şi-a ridicat privirea spre cupola de sticlă şi s-a pierdut în acea privelişte neverosimilă de fascicule de lumină albă care ciuruiau un Babei de tuneluri, pasarele şi punţi întinse spre măruntaiele acelei catedrale făcute din cărţi.

- Locul ăsta e un mister. Un sanctuar. Fiecare volum, fiecare carte pe care o vezi, are suflet. Sufletul celui care a scris-o, şi sufletul celor care au citit-o, care au trăit-o şi care au visat-o. Ori de câte ori o carte trece în mâinile altcuiva, ori de câte ori cineva îşi plimbă privirea prin paginile sale, spiritul ei creşte şi se întăreşte. În locul ăsta, cărţile de care nimeni nu-şi mai aminteşte, cărţile care s-au pierdut în timp, trăiesc pentru totdeauna, aşteptând să ajungă în mâinile unui nou cititor, ale unui nou spirit...

Mai târziu, am lăsat-o pe Isabella să aştepte la intrarea în labirint şi am intrat singur în tuneluri, ducând cu mine manuscrisul acela blestemat, pe care nu avusesem curaj să-l distrug. Am nădăjduit că paşii mă vor călăuzi aşa încât să găsesc locul unde trebuia să-l îngrop pentru totdeauna. Am cotit-o de mii de ori, până când am crezut că m-am pierdut. Apoi, când am avut certitudinea că străbătusem acelaşi drum de zece ori, m-am pomenit la intrarea săliţei în care dădusem peste propria mea imagine, în acea mică oglindă în care privirea omului în negru era mereu prezentă. Am zărit un gol între două cotoare din piele neagră şi, fără a mai sta pe gânduri, am vârât acolo mapa patronului. Mă pregăteam să părăsesc acel loc, când m-am întors şi m-am apropiat din nou de raft. Am luat volumul lângă care lăsasem manuscrisul şi l-am deschis. Mi-a fost de ajuns să citesc două fraze ca să simt din nou râsul acela întunecat în spatele meu. Am pus cartea la locul ei şi am luat alta, la întâmplare, pe care am răsfoit-o rapid. Am luat încă una şi

încă una, şi tot aşa, până când am examinat câteva duzini din volumele care populau sala, şi am constatat că toate conțineau diferite grafii ale aceloraşi cuvinte, că aceleaşi imagini le întunecau şi că aceeaşi poveste se repeta în ele, ca un *pas de deux* într-o galerie de oglinzi infinită. *Lux Aeterna.*

Când am ieşit din labirint, am găsit-o pe Isabella aşteptându-mă aşezată pe una din trepte, în mână cu cartea pe care şi-o alesese. M-am aşezat lângă ea şi Isabella şi-a rezemat capul pe umărul meu.

- Mulțumesc că m-ați adus aici, zise ea.

Am înțeles atunci că nu voi mai vedea niciodată locul acela, că eram condamnat să-l visez şi să-i sculptez amintirea în memorie, ştiindu-mă norocos fiindcă putusem să-i străbat culoarele şi să-i ating în trecere secretele. Am închis ochii şi, pentru o clipă, am lăsat acea imagine să mi se întipărească în minte pentru totdeauna. Apoi, neîndrăznind să mai privesc o dată, am luat-o de mână pe Isabella şi m-am îndreptat spre ieşire, lăsând în urmă pentru totdeauna Cimitirul Cărților Uitate.

Isabella m-a însoțit până pe cheiul unde aştepta vaporul care urma să mă ducă departe de acel oraş şi de tot ce cunoscusem până atunci.

- Cum spuneați că-l cheamă pe căpitan? întrebă Isabella.

- Caron.

- Nu văd ce-i de râs.

Am îmbrățişat-o pentru ultima dată şi am privit-o în ochi, în tăcere. Pe drum, ne înțeleseserăm că nu vor fi gesturi de rămas-bun, nici cuvinte solemne, nici promisiuni de îndeplinit. Când clopotele de la Santa Maria del Mar au bătut miezul nopții, am urcat la bord. Căpitanul Olmo mi-a urat bun-venit şi s-a oferit să mă conducă până la cabina mea. I-am spus că prefer să aştept. Echipajul a dezlegat odgoanele şi, încet, vasul s-a desprins de chei. M-am postat la pupa, contemplând oraşul care se îndepărta într-o maree de lumini. Isabella a rămas acolo, nemişcată, privind spre ochii mei, până când cheiul s-a pierdut în beznă şi marele miraj al Barcelonei s-a scufundat în apele negre. Una câte una, luminile oraşului s-au stins în depărtare şi am ştiut că începusem să-mi amintesc.

Epilog

1945

Au trecut cincisprezece ani lungi din acea noapte, când am fugit pentru totdeauna din oraşul blestemaţilor. Pentru mult timp, existenţa mea a fost una a absenţelor, fără alt nume şi fără altă prezenţă decât acelea ale unui străin pribeag. Am avut o sută de nume şi tot atâtea meserii, dar nici unul dintre ele nu-mi aparţine.

Am dispărut în oraşe infinite şi în sate atât de mici încât, acolo, nimeni nu mai avea nici trecut, nici viitor. Nicăieri nu m-am oprit mai mult decât era necesar. Mai degrabă mai devreme decât mai târziu, fugeam din nou, pe neaşteptate, lăsând doar vreo două cărţi vechi şi haine la mâna a doua, în nişte odăi lugubre unde timpul n-avea milă şi amintirea ardea. N-am avut altă memorie decât incertitudinea. Anii m-au învăţat să trăiesc în trupul unui străin care nu ştia dacă a săvârşit acele crime al căror miros încă şi-l mai putea simţi pe mâini, dacă şi-a pierdut minţile şi era osândit să rătăcească prin lumea cuprinsă de flăcări pe care o închipuise în schimbul câtorva bănuţi şi a făgăduielii că va înşela o moarte care acum i se părea cea mai dulce răsplată. De multe ori m-am întrebat dacă glonţul pe care inspectorul Grandes mi l-a tras în inimă chiar a străbătut paginile acelei cărţi, dacă nu cumva eu am fost cel care a murit în acea cabină suspendată în văzduh.

În anii mei de pribegie, am văzut cum infernul promis în paginile pe care le-am scris pentru patron prindea viaţă pe unde treceam. De o mie de ori am fugit de propria mea umbră, mereu privind în spate, mereu aşteptându-mă să dau peste ea la un colţ de stradă, pe trotuarul celălalt sau lângă pat, în ceasurile interminabile dinaintea zorilor. N-am permis niciodată nimănui să mă cunoască îndeajuns ca să mă întrebe de ce nu îmbătrânesc niciodată, de ce nu-mi apar riduri pe faţă, de ce imaginea mea din oglindă era aceeaşi din noaptea în care am lăsat-o pe Isabella pe cheiul din Barcelona, şi nu mai în vârstă, câtuşi de puţin.

A fost un timp când am crezut că am epuizat toate ascunzătorile din lume. Eram atât de sătul să-mi fie frică, să trăiesc şi să mor din amintiri, încât m-am oprit acolo unde se termina uscatul şi începea un ocean care, ca şi mine, se trezeşte în zori la fel ca în ziua dinainte, şi mi-am dat drumul să cad.

Azi se împlineşte un an de când am ajuns aici şi mi-am reluat numele şi meseria. Am cumpărat coliba asta veche de pe plajă, un adăpost pe care-l împart cu cărţile lăsate de fostul proprietar şi cu o maşină de scris despre care aş vrea să cred că ar putea fi tot cea cu care am scris sute de pagini de care nu voi şti niciodată dacă cineva îşi mai aminteşte. De la fereastră, văd o mică platformă din lemn care înaintează spre mare şi, legată la capătul ei, luntrea pe care am cumpărat-o odată cu casa, o bărcuţă îngustă şi uşoară cu care, din când în când, ies să navighez până unde începe reciful şi coasta aproape că nu se mai zăreşte.

Nu mai scrisesem până când am ajuns aici. Prima oară când am strecurat o pagină în maşina de scris şi am pus mâinile pe claviatură m-am temut că nu voi fi în stare să compun nici măcar un rând. Am scris primele pagini din această poveste în timpul primei mele nopţi din coliba de pe plajă. Am scris până în zori, aşa cum obişnuiam să fac cu ani în urmă, neştiind încă pentru cine scriam. Ziua umblam pe plajă sau mă aşezam pe platforma de lemn din faţa colibei - o pasarelă între cer şi mare - şi citeam grămezile de ziare vechi pe care le-am găsit într-unul din dulapuri. Paginile lor purtau poveşti din război, din lumea cuprinsă de flăcări pe care o închipuisem pentru patron.

Astfel, citind acele cronici despre războiul din Spania, iar apoi din Europa şi din lume, m-am hotărât că nu mai am nimic de pierdut şi că singurul lucru pe care mi-l doream era să ştiu dacă Isabella era teafără şi dacă eventual îşi mai amintea de mine. Sau poate că voiam să ştiu doar dacă mai era în viaţă. Am trimis scrisoarea pe adresa vechii librării "Sempere şi Fiii" de pe strada Santa Ana din Barcelona - avea să întârzie săptămâni sau luni de zile până să ajungă la destinaţie, dacă mai ajungea vreodată. La

expeditor, am semnat *Mr. Rochester,* ştiind că, dacă scrisoarea ajungea în mâna ei, Isabella avea să ştie despre cine era vorba şi, dacă dorea, putea să n-o deschidă şi să mă uite pentru totdeauna.

Luni de zile am continuat să scriu această poveste. Am revăzut chipul tatălui meu şi am trecut din nou prin redacţia ziarului *La Voz de la Industria,* visând să mă iau la întrecere, într-o bună zi, cu marele Pedro Vidal. Am văzut-o din nou, pentru prima oară, pe Cristina Sagnier şi am intrat din nou în casa cu turn ca să mă scufund în nebunia care-l mistuise pe Diego Marlasca. Scriam de la miezul nopţii până în zori, fără odihnă, simţindu-mă viu pentru prima oară de când fugisem din oraş.

Scrisoarea a ajuns într-o zi de iunie. Poştaşul mi-o strecurase pe sub uşă în timp ce dormeam. Îi era adresată lui *Mr. Rochester,* iar la adresa expeditorului figura, pur şi simplu, *Librăria "Sempere şi* Fiii", Barcelona. Preţ de mai multe minute, m-am foit prin colibă, neîndrăznind s-o deschid. Până la urmă am ieşit şi m-am aşezat pe malul mării ca s-o citesc. Scrisoarea conţinea o foaie şi un alt doilea plic, mai mic. Plicul al doilea, învechit, purta pur şi simplu numele meu, *David,* într-o caligrafie pe care n-o uitasem, în ciuda tuturor anilor de când n-o mai văzusem.

În scrisoare, Sempere-fiul îmi povestea că Isabella şi cu el, după mai mulţi ani de logodnă furtunoasă şi intermitentă, s-au căsătorit pe 18 ianuarie 1935, în biserica Santa Ana. Sfidând orice pronostic, ceremonia a fost oficiată de preotul nonagenar care rostise discursul funebru la înmormântarea domnului Sempere şi care, în ciuda tuturor încercărilor şi strădaniilor episcopiei, refuza să moară şi continua să facă lucrurile în felul său. Un an mai târziu, cu câteva zile înainte să izbucnească războiul civil, Isabella a născut un băieţel care urma să se numească Daniel Sempere. Anii cumpliţi ai războiului aveau să aducă tot felul de penurii şi, la scurt timp după încetarea conflagraţiei, în acea pace neagră şi blestemată care avea să otrăvească pământ şi cer pentru totdeauna, Isabella s-a îmbolnăvit de holeră şi a murit în braţele soţului ei, în apartamentul unde locuiau împreună, deasupra librăriei. A fost înmormântată la Montjuic, în ziua când Daniel împlinea patru ani, pe o ploaie care a durat două zile şi două nopţi, iar când micuţul l-a întrebat pe taică-său dacă cerul plânge, el n-a avut grai să-i răspundă.

Plicul care purta numele meu conţinea o scrisoare pe care Isabella mi-o scrisese în ultimele ei zile de viaţă şi pe care îl pusese pe soţul ei să jure că mi-o va trimite dacă va afla într-o bună zi unde mă ascundeam.

Scumpul meu David,

Uneori mi se pare cd am început să vă scriu această scrisoare cu ani în urmă şi că încă n-am fost în stare să o termin. A trecut mult timp de când v-am văzut pentru ultima oară, multe lucruri cumplite şi meschine, şi totuşi nu trece o zi fără să-mi amintesc de dumneavoastră şi să mă întreb unde sunteţi, dacă v-aţi găsit pacea, dacă scrieţi, dacă aţi devenit un bătrân arţăgos, dacă v-aţi îndrăgostit sau dacă vă amintiţi de noi, de mica librărie "Sempere şi Fiii" şi de cea mai slabă ajutoare pe care aţi avut-o vreodată.

Mă tem că aţi plecat fără să mă fi învăţat să scriu şi nu ştiu nici măcar de unde să încep să pun în cuvinte tot ce aş vrea să vă spun. Aş dori să ştiţi că am fost fericită, că mulţumită dumneavoastră am întâlnit un bărbat pe care l-am iubit şi că împreună avem un copil, Daniel, căruia îi vorbesc mereu de dumneavoastră şi care a dat vieţii mele un sens pe care nici toate cărţile din lume n-ar putea să-l explice câtuşi de puţin.

Nimeni nu ştie, dar uneori mă întorc pe cheiul acela de pe care v-am văzut plecând pentru totdeauna şi mă aşez o bucată de vreme, singură, să aştept, ca şi când aş crede că vă veţi întoarce. Dacă aţi face-o, aţi constata că, în ciuda tuturor celor întâmplate, librăria e deschisă mai departe, că terenul pe care se înălţa casa cu turn e gol mai departe, că toate minciunile care s-au spus despre dumneavoastră au fost uitate şi că pe aceste străzi sunt atâţia oameni cu sufletul pătat de sânge, încât

nu mai îndrăznesc nici măcar să-şi amintească, iar când o fac, se mint pe sine, fiindcă nu se pot privi în oglindă. În librărie continuăm să vindem cărţile dumneavoastră, însă pe sub mână, fiindcă acum au fost declarate imorale şi ţara s-a umplut de mai mulţi oameni care vor să distrugă şi să ardă cărţi decât cei care vor să le citească. Sunt vremuri grele şi adesea cred că vor veni altele şi mai grele. Soţul meu şi doctorii cred că mă păcălesc, dar eu ştiu că mai am puţin de trăit. Ştiu că voi muri curând şi că, atunci când veţi primi această scrisoare, eu nu voi mai fi. De aceea am vrut să vă scriu, fiindcă voiam să ştiţi că nu mi-e frică, că singurul meu regret este că îi voi lăsa, pe un bărbat cumsecade, căruia mi-am dedicat viaţa, şi pe Daniel al meu, singuri într-o lume care, pe zi ce trece, mi se pare, e tot mai mult cum spuneaţi dumneavoastră că este, şi nu cum voiam eu să cred că ar putea fi.

Voiam să vă scriu ca să ştiţi că, orice ar fi, am trăit şi sunt recunoscătoare pentru timpul pe care l-am petrecut aici, recunoscătoare pentru că v-am cunoscut şi am fost prietena dumneavoastră. Voiam să vă scriu fiindcă aş vrea să vă amintiţi de mine şi, într-o bună zi, dacă veţi avea pe cineva aşa cum îl am eu pe micuţul meu Daniel, să-i vorbiţi despre mine şi, prin cuvintele dumneavoastră, să mă faceţi să trăiesc pentru totdeauna.

Cu drag, ISABELLA

La câteva zile după ce am primit această scrisoare, mi-am dat seama că nu eram singur pe plajă. I-am simţit prezenţa în briza dimineţii, dar n-am mai vrut şi nici n-am mai putut să fug. S-a întâmplat într-o după-amiază, când mă aşezasem să scriu în dreptul ferestrei, în timp ce aşteptam ca soarele să coboare dincolo de zare. Am auzit paşii pe scândurile platformei şi l-am văzut.

Patronul, îmbrăcat în alb, păşea agale pe platformă şi ducea de mână o fetiţă de vreo şapte sau opt ani. Am recunoscut imaginea imediat, acea veche fotografie pe care Cristina o ţinuse toată viaţa ei ca pe o comoară, fără să ştie de unde provenea. Patronul s-a apropiat de capătul platformei şi a îngenuncheat lângă fetiţă. Amândoi au contemplat soarele care se revărsa peste ocean într-o peliculă infinită de aur topit. Am ieşit din colibă şi am înaintat pe platformă. Când am ajuns la capăt, patronul s-a întors şi mi-a zâmbit. Pe faţa lui nu se citea nici ameninţare, nici ranchiună, ci doar o umbră de melancolie.

- Mi-a fost dor de dumneata, prietene, zise el. Mi-a fost dor de conversaţiile noastre, chiar şi de micile noastre certuri...

- Aţi venit pentru o reglare de conturi?

Patronul zâmbi şi tăgădui încet.

- Cu toţii facem greşeli, Martin. Începând cu mine. Ţi-am răpit ceea ce iubeai cel mai mult. N-am făcut-o ca să te rănesc. Am făcut-o de teamă. De teamă că ea te va îndepărta de mine, de lucrarea noastră. M-am înşelat. Mi-a luat ceva timp ca să recunosc, dar nu de timp duc eu lipsă.

L-am observat pe îndelete. Patronul, la fel ca mine, nu îmbătrânise nici măcar cu o zi.

- Atunci, de ce aţi venit?

Patronul ridică din umeri.

- Am venit să-mi iau rămas-bun de la dumneata. Privirea i s-a concentrat asupra fetiţei pe care o ţinea de mână şi care se uita la mine curioasă.

- Cum te cheamă? am întrebat-o.

- O cheamă Cristina, zise patronul.

Am privit-o în ochi şi ea a încuviinţat. Am simţit cum îmi îngheaţă sângele în vine. Îi puteam intui trăsăturile feţei, dar privirea era inconfundabilă.

- Cristina, salută-l pe prietenul meu David. De acum înainte, o să locuieşti cu el.

Am schimbat o privire cu patronul, dar n-am zis nimic.

Fetița mi-a întins mâna, ca şi când ar fi repetat de o mie de ori acest gest, şi a râs ruşinată. M-am aplecat spre ea şi i-am strâns-o.

- Bună, a îngăimat ea.

- Foarte bine, Cristina, aprobă patronul. Şi mai departe?

Fetița clătină din cap afirmativ, amintindu-şi imediat.

- Am auzit că sunteți creator de povestiri şi basme.

- Unul dintre cei mai buni, adăugă patronul.

- O să-mi faceți şi mie unul?

Am şovăit câteva secunde. Fetița s-a uitat spre patron, neliniştită.

- Martin? murmură patronul.

- Sigur, am zis eu în cele din urmă. O să-ți fac câte basme vei vrea.

Fetița zâmbi şi, apropiindu-se de mine, mă sărută pe obraz.

- De ce nu te duci pe plajă şi să aştepți acolo cât îmi iau rămas-bun de la prietenul meu, Cristina? întrebă patronul.

Cristina încuviință şi se îndepărtă agale, uitându-se în urmă la fiecare pas şi zâmbind. De lângă mine, glasul patronului îşi şopti blestemul veşnic cu blândețe.

- Am hotărât să-ți înapoiez ceea ce ai iubit cel mai mult şi eu ți-am răpit. Am hotărât că, măcar o dată, vei umbla dumneata în locul meu şi vei simți ce simt eu, că nu vei îmbătrâni nici măcar cu o zi şi o vei vedea pe Cristina crescând, că te vei îndrăgosti de ea încă o dată, că o vei vedea îmbătrânind lângă dumneata şi că într-o zi o vei vedea murind în brațele dumitale. Asta e binecuvântarea şi răzbunarea mea.

Am închis ochii, negând în sinea mea.

- E imposibil. Nu va fi niciodată cea de odinioară.

- Asta va depinde numai de dumneata. Eu îți încredințez o pagină albă. Povestea asta deja nu-mi mai aparține.

I-am auzit paşii îndepărtându-se şi, când am redeschis ochii, patronul nu mai era acolo. De la capătul platformei, Cristina mă privea atentă. I-am zâmbit şi s-a apropiat încet, ezitând.

- Unde-i domnul? m-a întrebat.

- A plecat.

Cristina privi în jur, spre plaja infinită, pustie în ambele direcții.

- Pentru totdeauna?

- Pentru totdeauna.

Cristina zâmbi şi se aşeză lângă mine.

- Am visat că eram prieteni, zise ea. M-am uitat la ea şi am încuviințat.

- Chiar suntem prieteni. Am fost dintotdeauna.

A râs şi m-a luat de mână. I-am arătat în față, spre soarele care cobora în mare, iar Cristina l-a contemplat cu lacrimi în ochi.

- O să-mi amintesc într-o zi? m-a întrebat.

- Într-o zi.

Atunci mi-am dat seama că voi folosi fiecare minut care ne mai rămânea să-l trăim împreună ca s-o fac

fericită, ca să repar răul pe care i-l făcusem şi să-i redau ceea ce niciodată n-am ştiut să-i ofer. Aceste pagini vor fi memoria noastră până când ultima ei suflare se va stinge în brațele mele şi o voi însoți în largul mării, unde începe curentul, ca să mă scufund cu ea pentru totdeauna şi ca să putem, în sfârşit, fugi într-un loc unde nici cerul, nici infernul nu ne vor putea găsi vreodată.

---

[1] Vocea Industriei.

[2] Benito Perez Galdos (1843-1920), romancier spaniol de o prolificitate proverbială şi totodată de o calitate indiscutabilă.

[3] "Măturat" şi, respectiv, "Măturici".

[4] Centrul istoric al Barcelonei

[5] Rasă de cai originară din vechea provincie franceză Le Perche, caracterizată printr-o forță şi robustețe care o recomandă mai cu seamă pentru tracțiune

[6] În limba spaniolă, substantivul comun *soponcio* înseamnă fie "o cantitate mare de supă", fie "leşin".

[7] Un fel de tocăniță din carne de porc

[8] "Viitorul".

[9] Poem în limba catalană al lui Jacint Verdaguer (1845-1902).

[10] Promenada îndrăgostiților